ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİMİN KÜLTÜREL TEMELLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİMİN SOSYAL VE TARİHİ TEMELLERİ PROGRAMI

TÜRK VE DÜNYA SİNEMASINDA HARİKA ÖĞRETMEN MİTİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN BARUT

Ankara, Haziran, 2018

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
1946

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİMİN KÜLTÜREL TEMELLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİMİN SOSYAL VE TARİHİ TEMELLERİ PROGRAMI

TÜRK VE DÜNYA SİNEMASINDA HARİKA ÖĞRETMEN MİTİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN BARUT

DOÇ. DR. MUSTAFA SEVER

Ankara, Haziran, 2018

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Hüseyin Barut'un hazırladığı "Türk ve Dünya Sinemasında Harika Öğretmen Miti" başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı/ Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Programı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Hüseyin KÖKSAL

Üye: Doç. Dr. Mustafa SEVER (Danışman)

Üye: Doç. Dr. Salim SEVER

ONAY

Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından ./..../20.... tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunca .../.../20.... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İsmail GÜVEN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Hüseyin Barut

ÖZET

TÜRK VE DÜNYA SİNEMASINDA HARİKA ÖĞRETMEN MİTİ

Barut, Hüseyin
Yüksek Lisans, Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı
Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Programı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mustafa Sever
Haziran 2018, x + 334 sayfa

Bu çalışmada Türk ve dünya sineması örneklerinde "Harika Öğretmen Miti"nin izinin sürülmesi ve harika öğretmen ile kötü öğretmen karakterlerinin yer aldığı filmlerin analiz edilerek bu filmlerin öğretmenlik mesleği açısından verdiği sembolik mesajların çözümlenmesi amaçlanmaktadır. Bir nitel araştırma yöntemi olan içerik analizi yöntemine başvurulan çalışmada, çalışmanın kuramsal bir temele dayandırılması ve objektifliğinin sağlanması amacıyla "Sembolik Yakınsallık Teorisi" terminolojisi kullanılmaktadır. Araştırmanın evrenini 1930 - 2015 yılları arasında üretilmiş, öğretmenlerin baş/yan karakterler olarak temsil edildiği Türk ve dünya sineması örnekleri oluştururken araştırmanın örneklemini ise "Harika Öğretmen Miti"ne dayanak ya da karşı argüman teşkil eden, Türkiye de dâhil olmak üzere, 21 farklı ülkeden 60 film örneği oluşturmaktadır. Oluşturulan örneklem "Aydınlık/Karanlık Taraftaki Öğretmenler" ana sınıflamasıyla önce iki gruba ayrılmakta ve ardından da her iki grupta yer alan Türk ve dünya sineması örnekleri aralarında karşılaştırma yapılmasına imkân sağlayacak şekilde tematik açıdan alt kategorilere ayrılmaktadır. Bu alt kategorilerde yer alan her bir film örneğinin, filmlerde yer alan sahneler bağlamında, gerek harika öğretmen karakterleri gerekse de kötü öğretmen karakterleri üzerinden öğretmenler ve öğretmenlik mesleği ile ilgili barındırdığı sembolik mesajlar analiz edilmektedir. Yapılan analizler sonucunda çalışmada yer verilen Türk sineması örneklerinin, nispeten, "Harika Öğretmen Miti"ne daha yüksek bir oranda dayanak oluşturduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, özellikle Türk sinemasında, reel dünyada örneklerine rastlamanın neredeyse imkânsız olduğu harika öğretmen karakterleri üzerinden izleyicilere bir öğretmen klişesi dayatıldığı sonucuna varılmaktadır. Filmlerin öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili barındırdıkları sembolik mesajlar ise "olumlu", "hem olumlu hem olumsuz" ve "olumsuz" şeklinde çeşitlilik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Fantezi Teması/Tipi, Harika Öğretmen Miti, Retorikal Topluluk/Vizyon, Sembolik Yakınsallık Teorisi.

SUMMARY

THE GREAT-TEACHER MYTH IN TURKISH AND WORLD CINEMA

Barut, Hüseyin

M. A. Thesis, Cultural Foundations of Education

Social and Historical Foundations of Education

Thesis Advisor: Doç. Dr. Mustafa Sever

June 2018, x + 334 pages

The aim of this study is to trace "The Great-Teacher Myth" in the examples of the Turkish and the world cinema and clear up the symbolic messages about the teaching profession by the way of analyzing the films in which the great or bad teacher characters take part. In the study a method of qualitative research, content analysis, is applied. The terminology of the "Symbolic Convergence Theory" is used to predicate the study on the theorotical base and fulfill its objectivity. The Turkish and the world cinema examples produced between 1930 - 2015 and in which the teachers are presented as the leading or supporting characters constitute the population of the study. The sample of the study is 60 film examples from 21 different countries (including Turkey) which constitute pro-argument or counter argument to "The Great-Teacher Myth". The sample of the study is mainly divided into two groups: "The teachers on the light side - the teachers on the dark side." Subsequent to this division the Turkish and the world cinema examples are thematically classified as sub-categories enabling them to compare with one another. The contained symbolic messages, via both the great and bad teacher characters in terms of the scenes included, are analyzed in the film examples of this sub-categories. In the consequence of the analyses it is found that the Turkish cinema examples included in the study are containing relatively higher rated pro-argument to "The Great-Teacher Myth". In this context it is deduced that, especially in Turkish cinema, via the great-teacher characters, who are hardly possible to meet in the real world, a kind of teacher stereotype is imposed upon the audience. Also, the contained symbolic messages of the films about the teachers and the teaching profession are variable as "positive", "both positive and negative" and "negative.

Keywords: Fantasy Theme/Type, The Great-Teacher Myth, Rhetorical Community/Vision, Symbolic Convergence Theory.

ÖNSÖZ

Sinema, toplumun tüm kesimlerini kucaklayabilen ender sanat dallarından biridir. Modern toplumlarda hiçbir birey yoktur ki sinemayla o ya da bu şekilde tanışmamış olsun. 20. yüzyıldaki teknolojik gelişmeler sinema ışıklarının beyaz perdeden beyaz cama geçişini ve dolayısıyla da her haneye ulaşmasını sağlamıştır. Ansızın çıkagelen bu davetsiz misafir, zamanla evlerin yeni sahibi olmuş ve hane halkını misafir eder hale gelmiştir. O andan itibaren sinemanın kitleleri etkisi altına alma ve yönlendirme gücü, gitgide, daha etkin bir boyuta ulaşmıştır.

Bir taraftan varlığını etkili bir şekilde sürdürmeye devam eden sinema salonları öte yandan kitlelerin vazgeçilmezi haline gelen televizyon, sinema filmlerinin imgeler/semboller aracılığıyla pek çok düşünüş ve inanışın "üreticisi" ya da "yeniden-üreticisi" konumuna erişmesi özelinde etkin bir rol oynamıştır. Bu paralelde incelenen çalışmalar, sinemanın birçok meslek grubuyla ilgili de izleyicilerine bir takım basmakalıp şablonlar sunduğu ya da ideal bir meslek karakteristiği dayattığı bulgularına yer vermektedir. Benzer doğrultuda, sinemada yaygın bir şekilde yer bulduğu iddia edilen "Harika Öğretmen Miti" sinemanın öğretmenlik mesleğine yaklaşımı açısından merak uyandırmış ve çalışmanın Türkiye'den yola çıkarak dünyanın pek çok ülkesine seyahat etmesine, sinemadaki "Harika Öğretmen Miti"nin izinin sürülmesine ve sinemanın sembolik olarak dayattığı öğretmen karakteristiğinin incelenmesine önayak olmuştur.

Çalışmanın eksik parçalarının tamamlanmasında desteğini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Meltem Gönden'e, erişilmez görünen kaynaklara ulaşılmasına imkân sağlayan değerli dostum Yrd. Doç. Dr. Ersoy Erdemir'e, çalışmanın bir hammaddeden tam bir son ürüne dönüşmesinde yaptığı paha biçilmez yönlendirmelerle büyük katkı sağlayan saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Mustafa Sever'e ve varlıklarıyla en büyük destekçim olan sevgili eşim Tuğba ve biricik oğlum Yekta Mavi'ye şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ONAY ii

BİLDİRİM iii

ÖZET iv

SUMMARY v

ÖNSÖZ vi

İÇİNDEKİLER vii

ÇİZELGELER DİZİNİ x

BÖLÜM 1 1

GİRİŞ 1

1.1. Problem 2

1.2. Amaç 2

1.3. Önem 3

1.4. Sınırlılıklar 3

1.5. Tanımlar 3

BÖLÜM 2 4

KURAMSAL ÇERÇEVE 4

2.1. Sinema ve Temsil 4

2.2. Sinemada Öğretmen Temsillerinin Tarihçesi 6

2.3. Sembolik Yakınsallık Teorisi ile Sinema Okumaları 12

2.4. Sembolik Yakınsallık Teorisiyle Öğretmen İçerikli Film Okumaları 15

BÖLÜM 3 17

LİTERATÜR TARAMASI 17

3.1. Cultivation Theory (Gerbner ve Gross, 1976) 17

3.2. Filmler ve Davranış Yönetimi (Movies and Conduct - Blumer, 1933) 19

3.3. Kültür Endüstrisi (Frankfurt Okulu - Adorno ve Horkheimer, 1944) 22

3.4. Bağımsız Çalışmalar 24

BÖLÜM 4 28

YÖNTEM 28

4.1. Araştırmanın Modeli 28
4.2. Evren ve Örneklem 30
4.3. Veri Kaynakları 35
4.4. Veri Toplama Tekniği ve Aracı 35
4.5. Verilerin Toplanması 35
4.6. Verilerin Analizi 35

BÖLÜM 5 37

BULGULAR VE YORUMLAR 37

5.1. Aydınlık Taraftaki Öğretmenler 37
5.1.1. Kişiliklerine Göre Öğretmenler 37
5.1.1.1. Fedakâr Öğretmen 37
5.1.1.2. Yetenek Avcısı Öğretmen 42
5.1.1.3. İlham Perisi Öğretmen 45
5.1.1.4. Dost Öğretmen 51
5.1.1.5. Demokrat Öğretmen 55
5.1.1.6. Öğrencisiyle Çatışan Öğretmen 60
5.1.1.7. Kendi Kurallarıyla Oynayan Öğretmen 65
5.1.1.8. Sistem Karşıtı Öğretmen 71
5.1.1.9. Feleğin Çemberinden Geçmiş Öğretmen 75
5.1.2. Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler 82
5.1.2.1. Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler 82
5.1.2.1.1. Gurbet Kuşu Öğretmen 82
5.1.2.1.2. Yatılı Okul Öğretmeni 90
5.1.2.1.3. Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni 98
5.1.2.1.4. Özel Öğretmen 106
5.1.2.1.5. Ücretli Öğretmen 111
5.1.2.2. Öğrenci - Öğretmen İlişkisine Göre Öğretmenler 118

5.1.2.2.1. Sevgili Öğretmen 118
5.1.2.2.2. Haylaz Öğrencilerin Öğretmeni 126
5.1.2.2.3. Engelli Öğrencilerin Öğretmeni 138
5.1.2.3. Değişen Yaşam Koşullarına Göre Öğretmenler 149
5.1.2.3.1. Maddi Zorlukların Pençesindeki Öğretmen 149
5.1.2.3.2. Savaşın Gölgesinde Öğretmen 158
5.2. Karanlık Taraftaki Öğretmenler 166
5.2.1. Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler 167
5.2.1.1. Fantezi Temaları 167
5.2.1.2. Fantezi Tipleri 172
5.2.1.2.1. Türk Sineması Örnekleri 173
5.2.1.2.2. Dünya Sineması Örnekleri 173
5.2.1.3. Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar 182
5.2.1.4. Retorikal Vizyonların Yorumları 242
5.2.1.5. Karanlık Taraftaki Öğretmenler ve Sembolik Mesajlar 249
5.3. Harika Öğretmen Miti 250
5.3.1. Aydınlık Taraftaki Öğretmenler ve Harika Öğretmen Miti 250
5.3.2. Karanlık Taraftaki Öğretmenler ve Harika Öğretmen Miti 251
5.3.3. Çalışma Genelinde Harika Öğretmen Miti 252
BÖLÜM 6 253
SONUÇ 253
KAYNAKLAR 269
EKLER 273
EK A Çalışmada Yer Verilen Türk ve Dünya Sineması Örneklerinin Künyeleri 274
ÖZGEÇMİŞ 334

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge **Sayfa**

1. Filmlerin Sınıflandırılmasında Kullanılan Ana Başlıklar 30

2. Kişiliklerine Göre Öğretmenler Alt Başlığındaki Filmlerin Listesi 31

3. Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler Alt Başlığındaki Filmlerin Listesi 32

4. Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmen Alt Başlığındaki Filmlerin Listesi 34

5. Türk Sinemasında Temsil Edilen Kötü Öğretmen Karakterlerinin Genel Özellikleri 183

6. Dünya Sinemasında Temsil Edilen Kötü Öğretmen Karakterlerinin Genel Özellikleri 184

BÖLÜM 1
GİRİŞ

Bir grup iletişim bilimleri alanı bilim insanı medyanın, kullanıcılarına sosyal gerçeklik özelinde sembolik materyaller sunduğunu öne sürmektedirler (Bormann, 1982b; Gerbner ve Gross, 1976; Gerbner, Gross, Morgan ve Signorielli, 1980; Hawkins ve Pingree, 1982; Hawkins, Pingree ve Adler, 1987). Bu görüşe göre medya, bazı mitleri kademeli olarak güçlendirmektedir (Bormann, 1982a, 1982b; Charters, 1966; Hawkins ve diğerleri, 1987; Roberts ve Schramm, 1971). Benzer bağlamda Heilman (1991), bir Hollywood üretimi olan Ölü Ozanlar Derneği (1989) filminden yola çıkarak örneklendirdiği "Harika Öğretmen Miti" (The Great Teacher Myth) inanışının da kitlesel medya tarafından üretilmiş bir mit olabileceğini ileri sürmektedir.

Heilman (1991)'ın "Harika Öğretmen Miti"ne ilave açıklamalar getiren Thomsen (1993b), mitin kuramsal altyapısını "Harika Öğretmen Miti'nin ortaya çıkışı ve sürekli evrilmesi, Bormann'ın 'Sembolik Yakınsallık Teorisi' (Symbolic Convergence Theory, 1972; 1982a; 1982b)'ni etkin bir biçimde anlamamız için örnek oluşturmaktadır" sözleriyle ifade etmektedir. Bormann (1982c), kuramcısı olduğu Sembolik Yakınsallık Teorisi'ni şu şekilde tanımlamaktadır:

> Sembolik Yakınsallık Teorisi ortaklaşa olarak aynı duyguları, güdüleri ve anlamları paylaşarak uyumlu bir görüntü içerisinde olan (sosyal) gruplara açıklama getirmeye çalışan genel bir iletişim teorisidir. Sembolik Yakınsallık Teorisi, iletişim pratiklerinin ve iletişim biçimlerinin değişkenlik göstermesine neden olan toplumsal etkileşim sistemleri içerisindeki dinamik eğilimlere bir tanımlama getirir.

Bormann (1972, 1982a, 1982b), tüm anlatıların etkileyici tekniklere dayandığını ifade eder ve alıcıların iletişimdeki mitleri yorumlayabilmesi için, onun içerisindeki fantezi temalarını analiz etmeleri gerektiğini ileri sürer. Fantezi temaları, mesajları dramatize etmek için kullanılır. Fantezi temaları, Jackson (2000)'a göre, iletişim aracılığıyla yorumlamayı sağlayan araçlardır." Skyes (1970) ve Bormann (1972, 1982b)'a göre ise fantezi temaları, genel doğrular içeren ya da sunan mitsel hikâyelerdir ve daha çok İncil'deki kıssadan hisse öykülerine benzemektedirler. Bormann (1982b)'a göre öykü içerisindeki "karakterler, genellikle, kahramanlar ya da kötü karakterler olarak resmedilirler ve metnin temasını ya da verilmek istenen mesajı simgelemek için belirli şekillerde karşı karşıya gelirler."

Çalışma içerisinde Sembolik Yakınsallık Teorisi'nin kavramsal çerçevesine yer verilmektedir. Kuramın kavramsal seti, Türk ve dünya sineması örneklerinin yapısal çözümlemesinin yapılabilmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Sinemada öğretmen temsilleri temel alındığında karşımıza Heilman (1991)'ın ortaya attığı "Harika Öğretmen Miti" çıkmaktadır. Heilman (1991), Hollywood'un izleyicisine dayattığı öğretmen temsilini basmakalıp bulmakta ve bu klişeleştirilmiş yaklaşıma eleştiri getirmektedir. Hollywood'un izleyicisine sunduğu harika öğretmenler, "sahip oldukları aykırı tarzlarıyla" (Heilman, 1991) öğrencilerinin hayatlarına dokunabilen, anlayışsız okul yöneticileriyle ve/veya statükocu/sığ öğretmen karakterleriyle çetin bir mücadeleye girişen, "her daim kötü eğitim sistemiyle bir savaş içerisinde olan" (Thomsen, 1993b) ve filmin sonunda da ya mutlak galibiyetlere ulaşan ya da onurlu mağlubiyetlere maruz kalan, neredeyse kusursuz karakterlerdir.

1.1. Problem

Türk ve dünya sinemasında "Harika Öğretmen Miti"ne tez ve antitez oluşturacak film örneklerinde izleyiciye sembolik anlamda nasıl bir öğretmen imajı sunulduğu tez çalışmasının problemini oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Araştırmanın genel amacı, Türk ve dünya sineması örneklerinde "Harika Öğretmen Miti"nin izini sürmek ve harika öğretmen ile kötü öğretmen karakterlerinin yer aldığı filmleri Sembolik Yakınsallık Teorisi terminolojisiyle analiz ederek bu filmlerin öğretmenlik mesleği açısından verdiği sembolik mesajları çözümlemektir.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda şu sorulara cevap aranmaktadır:

1. Türk ve dünya sinemasında harika öğretmen karakterleri nasıl temsil edilmektedir?
2. Türk ve dünya sinemasında kötü öğretmen karakterleri nasıl temsil edilmektedir?
3. Filmlerde temsil edilen harika ve kötü öğretmen karakterlerinin Türk ve dünya sineması karşılaştırmasında benzeşen ve ayrışan yönleri nelerdir?
4. Türk ve dünya sinemasında temsil edilen harika ve kötü öğretmen karakterleri "Harika Öğretmen Miti"ne ne düzeyde dayanak ya da karşı argüman teşkil etmektedirler?
5. Temsil edilen harika ve kötü öğretmen karakterleri özelinde, Türk ve dünya sinemasının öğretmenlik mesleği bağlamında içerdiği sembolik mesajlar nelerdir?

1.3. Önem

Tez çalışması, dünya sineması örnekleriyle karşılaştırmalı olarak, özellikle, Türk sinemasında öğretmene biçilen rollerin ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili içerdiği sembolik mesajların tespiti özelinde önem arz etmektedir. Bu çalışmanın, hızla itibarını kaybetmekte olan öğretmenlik mesleğine hak ettiği değeri yeniden kazandırmak amacıyla, eğitim otoritelerini, yedinci sanatın öğretmenlik mesleği lehine revize edilerek etkili bir biçimde işe koşulması gerekliliği yönünde yönlendirici olması umulmaktadır. Ayrıca, Türk ve dünya sineması örneklerinden yapılan analizler sonucunda çalışmanın, Sembolik Yakınsallık Teorisi terminolojisi kullanılarak "Harika Öğretmen Miti"ne tez ya da antitez oluşturabilecek bulgular ortaya koyması bakımından katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma, tematik açıdan "Harika Öğretmen Miti"nin izinin sürülebileceği, öğretmenlerin baş veya yardımcı karakterler olarak yer aldığı, 1930 - 2015 yılları arası Türk ve dünya sineması evreninde, Türkiye de dâhil olmak üzere, 21 farklı ülkeden 60 filmle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Harika Öğretmen Miti: Harika öğretmen miti, Heilman (1991)'ın öne sürdüğü üzere, eğitim, okul ve/veya eğitimci temalı filmlerde Hollywood'un "harikalaştırarak" izleyicisine sunduğu öğretmen portresidir.

Sembolik Yakınsallık Teorisi: Sembolik Yakınsallık Teorisi, müşterek şekilde aynı duygu, düşünce, tutum ve anlamları paylaşarak uyumlu bir görüntü içerisinde olan sosyal topluluklara açıklama getirmeye çalışan genel bir iletişim teorisidir.

BÖLÜM 2
KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sinema ve Temsil

Sinema nedir sorusuna çok farklı perspektiflerden çok farklı cevaplar verilebilmektedir. Teknik açıdan ele alındığında "sinema, anlatımı, hareket halindeki görüntüler aracılığıyla sağlama sanatıdır" denebilir (Onaran, 1986). Buzdağının görünen kısmına bakıldığına sinema yalnızca bir eğlence aracıdır. Sanatsal açıdan bakıldığında ise "sinema bir sanattır" (Özön, 2008). Sanatsal olgunluğa erişmiş bir sinemacının (yönetmen ve senarist) elinden çıkan filmler gerçek birer sanatsal yapıt, kimi zaman da birer başyapıt olarak kabul görebilmektedir. Sinemanın bir başka özelliği ise onun bir "anlatım aracı" olmasıdır (Özön, 2008). Sinema, duygu ve düşünceleri, olayları, gerçek ya da kurmaca hayatları ve farklı bakış açılarını anlatmada kullanılan bir medyadır. Sinema, bazen, yalnızca anlatmakla kalmaz: Diretir, dayatır ve kabul etmeye zorlar. Bu tür amaçlarla kullanıldığında ise sinema en etkili propaganda aracına dönüşür. "Sinema, görüntülerin ve sesin istenildiği gibi kullanılabilmesi olanağı taşıdığından, bunun sağladığı inandırıcılık, kandırıcılık ve etkililikten dolayı propaganda araçlarının en güçlüsüdür" (Özön, 2008).

Sinemanın öne çıkan bir diğer özelliği ise kitlesel olmasıdır. Kitlelere ulaşma düzeyi etkin boyutlardadır. Belki de tüm sanatlar içerisinde kitlelere ulaşma kapasitesi bu düzeyde olan başka bir sanat dalı yoktur. Sinemanın bu etkililiğe ulaşmasında, şüphesiz, onun büyük bir endüstriye dönüşerek küreselleşmesi ve 20. yy. sonlarından günümüze değin bilişim teknolojilerinde ortaya çıkan gelişmelerin etkisi büyüktür.

Sinemanın bahsedilen son iki özelliği (propaganda aracı olması ve kitlesel olması) bir araya geldiğinde izleyicide yeni fikirler oluşturma ya da mevcut fikirleri istendik şekilde değiştirme yetisi çok etkin olabilmektedir. Hatta sinema, zihinlerimizdeki sosyal gerçeklikle sinemasal (kurgusal) gerçekliğin yerini değiştirebilmekte ve böylece sosyal gerçekliği küresel boyutlarda yeniden üretebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında sinema, gerçekliği (çoğu belgesel filmi hariç) olduğu gibi betimlemek zorunda değildir. Sinema, gerçekliği sanatsal bir kurgusallık içerisinde de aktarabilir. Bu durumda dikkat edilmesi gereken kriter alt metin okumasıdır. İzlenen film gerçekliği sanatsal bir bakış açısıyla mı işlemektedir yoksa alt metninde filmi bir yönlendirici, bir propaganda aracı ya da bir zihin

manipülatörü olarak mı kullanmaktadır? Kimi görüşler sinemanın yalnızca bir "dünya görüntüsü (weltanschauung)" olduğuna vurgu yapmaktadır (Debord, 1996). Bu bakış açısına göre kamera bir manipülatör değil bir aktarıcıdır. Ancak diğer pek çok görüş ise bunun tam aksini iddia etmektedir. Bu bağlamda "sinema dili iyi bilinmeli" ve sinemasal alt metin okumalarına hâkim olunmalıdır (Özön, 2008). Sinemaya yalnızca bir eğlence aracı olma niteliği merkeze alınarak değil eleştirel bir bakış açısıyla da yaklaşmakta yarar vardır.

Sinema insani bir ihtiyaca da cevap vermeye çalışır: Dünyanın anlaşılır kılınması. Bu noktada sinemanın toplumsal yönüne bakmak gerekir. Sinema, insanların dünyayı algılamak için sordukları sorulara her zaman nesnel gerçeklik objektifinden cevap vermeyebilir; hatta çoğunlukla sinemasal (kurgusal) cevaplar vermeyi tercih etmektedir. Birçok toplumsal gelenek dünyanın açıklamasını mitolojik ve dini perspektiften sunmaktadır. Çağdaş sanayi toplumunda ise bu misyonu kitle iletişim araçları üstlenmektedir. Sinema da bir kitle iletişim aracı olarak bu misyonun en etkili araçlarından bir tanesidir. Toplumu bir arada tutan element yani "toplumun sıvası, ideolojidir" (İri, 2011) ve "ideoloji ile sinema arasında bir ilişki vardır" (Diken ve Laustsen, 2011). Bu nedenle toplumlarda hâkim ideolojiler ulusal bir kimlik üretebilmek için sinemadan yararlanmaktadır. Bu doğrultuda "sinema, davranış örnekleri sunar ve bu örnekler de doğrudan düşüncelerimiz, duygularımızı ve beğenilerimizi etkiler" (Baynes, 2008). İdeoloji aracı olarak kullanıldığında sinema, hâkim ideoloji doğrultusunda "iyi bir vatandaş, iyi bir aile, eş ve insan" olmanın biçimlerini ve daha geniş kapsamda "iyi-kötü" ve "günah-sevap" gibi kavramları bile yeniden tanımlayabilir (İri, 2011).

Sinemanın bu kadar etkili olabilmesinin arkasında yatan sebep izleyici üzerinde hipnotik bir etki yaratmasıdır. Sinema izleme deneyimi, dış dünya ile hiçbir bağlantının olmadığı kapalı bir sinema salonunda perdeye yansıtılan ışıklar eşliğinde bir nevi tutsaklık durumudur. Aslında sinema böylesine bir ortamda izleyicilere "gerçekliği değil imgeleri yansıtmaktadır" (Baudry, 1998).

Temsil gücü açısından değerlendirildiğinde ise sinemanın çok güçlü bir araç olduğu dikkatlerden kaçmayacaktır. Aslında öztarama yaptığımızda zihinlerimizdeki gerçek dünyanın kayda değer bir kısmının sinemasal (kurgusal) dünyanın bir yansıması olduğunu görürüz. Mesela çoğumuz "bir ameliyathanede, bir mahkeme salonunda, bir polis merkezinde, bir hapishanede, bir yönetim kurulu toplantısında ya da bir film stüdyosunda" bulunmamışızdır (Thomsen, 1993a). Ama zihinlerimizde bu mekânlarla ilgili çok net imgeler (görüntüler) bulunmaktadır. Bu görüntülerin çoğu gerçek dünya

deneyimlerimizden değil sinemasal (kurgusal) dünya deneyimlerimizden ileri gelir. Sinema bu mekânları temsil ederken aynı zamanda bu mekânlarda çalışan meslek gruplarına ait insanları da temsil etmektedir. Hatta sinema izleyicilerinin kurgusal olarak temsil edilen bu meslek gruplarına mensup kişilerle kendilerini özdeşleştirmelerine olanak sağlamaktadır. "Böylelikle tutucu bir ev kadını film aracılığıyla bir hayat kadınıyla bile empati kurabilir" (Morin, 2005).

Sinemasal temsil açısından ele alındığında öğretmenlik mesleğinin de bu türlü bir temsilin öznesi olmaktan kurtulamadığı görülmektedir. Hatta sinemada en çok temsil edilen mesleklerden bir tanesinin öğretmenlik mesleği olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda öğretmeni ve öğretmenlik mesleğini diğer meslek gruplarından ayrı değerlendirmek gerekir. Çünkü pek çok kişi ameliyathanede ameliyat yapan bir cerrahı, mahkemede sanığını savunan bir avukatı, hapishanede hükümlüleri kontrol altında tutan bir gardiyanı, yönetim kurulunda kurul üyeleriyle toplantı yapan bir yönetim kurulu başkanını, film stüdyosunda film çeken bir yönetmeni, restoranın mutfağında yemek yapan bir şefi ve daha nice meslek gruplarına mensup kişileri mesleklerini yerine getirirken deneyimlememiştir. Fakat modern endüstri toplumunda insanların neredeyse hepsinin bir şekilde okul/eğitim-öğretim hayatı içerisinden geçtiği de dikkate alınırsa kişilerin zihinlerinde bir değil birden fazla öğretmen karakteri ve/veya karakteristiği bulunduğu görülür. Bu karakterlerin kaynağı sinemasal temsil değil gerçek yaşam deneyimleridir. Sinema, bireylerin büyük bir çoğunluğunun zihinlerinde astronot imgesini yoktan var ederken öğretmen için bu durum geçerli değildir. Sinema, öğretmeni temsil işine soyunurken izleyicinin zihninde zaten, okul/eğitim-öğretim deneyimlerinden kaynaklı, birçok öğretmen karakteri bulunduğunu kabul eder ve işe bu ön kabul ile başlar. Bu yüzden öğretmeni sıfırdan üretmez, üretemez; sadece yeniden üretebilir. Bu sebeple sinema, öğretmeni temsil ederken ona sadece yeni misyonlar, farklı karakter özellikleri ve bazen de fantastik/doğaüstü nitelikler yüklemekle yetinir.

2.2. Sinemada Öğretmen Temsillerinin Tarihçesi

Modern sanayi toplumunda eğitim-öğretim halkın tabanı da dâhil olmak üzere neredeyse tüm kesimlerine yayılmıştır. Bu sebeple toplumun her kesiminde eğitim hayatı, okul ve öğretmen deneyimleri fazlasıyla mevcuttur. Hal böyle olunca sinemanın da eğitim/okul ve dolayısıyla da öğretmen temalı filmler üretmeye kayıtsız kalması beklenemezdi.

Öğretmen, sinemanın ilk dönemlerinden itibaren pek çok filmde karşımıza çıkmaktadır. Sinemanın öğretmen temsilleri incelendiğinde bu temsillerde işlenen temaların bazen dönemsel bazen de tercihe bağlı olarak çeşitlilik gösterebildiği görülmektedir.

Öğretmen temalı filmlerin genelinde "kötüye karşı iyi" teması karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu temanın işlenişi süreç içerisinde dönüşüme uğramıştır. Thomsen (1993b), öğretmeni temel alan filmlerin erken dönemiyle ilgili şu tespitte bulunmuştur:

> Erken dönem filmlerde, kötü karakterler okulun dışından geliyorlardı. Öğretmen mitinin ve "özgürleşme ve aydınlanma yuvası olan" okul mitinin yaratımına katkı sağlıyorlardı. Öğretmenlerin hepsi bu aydınlanmanın erkleriydiler; gerçeğin "güçlü" ve "yüce gönüllü" koruyucularıydılar. Pek çok bakımdan öğretmen ve eğitim mitinin fantezi temaları, muhteşem "sosyal eşitlik sağlayıcılar" ve "özgürleştiriciler" olarak karşımıza çıkmaktaydı.

1950'li yılların ortalarında, Thomsen (1993b)'e göre bu evrimin miladı olan film "Blackboard Jungle" (1955)'dır. Bu filmde, "kötüye karşı iyi" temasının kötü olan kanadında önemli bir değişiklik karşımıza çıkar. Önceki dönem filmlerinde eğitim ve eğitimcilerin tamamı filmlerin iyi olan kanadını temsil ederken bu dönemden itibaren filmlerin başkahramanı olan öğretmen karakteri dışındaki diğer öğretmenlerin çoğu, okul yöneticileri ve hatta eğitim sisteminin kendisi bile bu temanın kötü olan kanadını temsil etmektedir. Bu durum çalışmaya da esas oluşturan harika(laştırılmış) öğretmen mitinin başlangıcı niteliğindedir.

"Goodbye Mr. Chips" (1939) filmi 1950'lerin ilk yarısı ve öncesinin karakteristiğini yansıtır. Filmde genel itibariyle tüm öğretmenler birer eğitim neferi olarak temsil edilirler. Öğretmen (Bay Chips) tüm şüphelere ve engellere, mesleğin zorluklarına ve tecrübesizliğine rağmen mesleğini en iyi şekilde yerine getirebilen asil bir karakterdir. İyi olan öğretmenken kötü olan ise mesleğin zorlayıcılığıdır.

Türk sinemasında öğretmen temsillerinin genel karakteristiğine baktığımızda ise çoğunlukla ideolojik misyonlar yüklenmiş öğretmenleri görürüz. Yaşartürk (2011) bu duruma şu şekilde açıklık getirmektedir:

> Eğitim konusu Türk sinemasında daha çok Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu ideolojisini topluma benimsetmek bağlamında eğitimciler üzerinden bir sunum söz konusudur. Bu filmlerde oldukça sağlam bir karakter yapısına sahip olan öğretmenler Kemalist ilkeleri Anadolu'ya taşıyan, ilkelerin halk tarafından benimsetilmesinde öncü rolü oynayan insanlardır.

"Çalıkuşu" (Reşat Nuri Güntekin) ve "Vurun Kahpeye" (Halide Edip Adıvar) gibi romanlardan uyarlanan filmlerde idealist kadın öğretmenler köylüyü eğitim ateşiyle

aydınlatmaya çalışmaktadırlar. Yine benzer temalı bir film olan "Öğretmen Kemal" (1981)'de ise cumhuriyetin kurucu ilkelerini kuşanmış idealist bir öğretmen olan Kemal'in "Karalar" köyünü aydınlığa kavuşturma çabasına tanık oluruz. "Bu filmlerde eğitim, toplumun kurtuluşunu sağlayacak bir araç olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin aydınlık yüzü olarak gösterilmektedir" (Yurdigül, 2014).

Hollywood'da 1950'lerin ortalarından itibaren başrolde gördüğümüz harika öğretmenler dışındaki öğretmenleri, okul yöneticilerini ve öğrencileri kötü karakterler olarak görmeye başlarız. Bu andan itibaren sinemada öğretmen temsillerinde birbiriyle taban tabana zıt iki anlayış (mit) ortaya çıkar: Harika "öğretmen diğer kötü öğretmenlerin", okul yöneticilerinin ve öğrencilerin "basiretsizliklerine", kötü niyetlerine ve "eğitim sisteminin kendisine karşı mücadele eder" (Thomsen, 1993a). "İyi öğretmen kendi topluluğundan dışlanmıştır, başına buyruktur, tam bir baş belasıdır ve siyahlara bürünmüş bir azizdir" (Thomsen, 1993b). Ortaya çıkan diğer anlayış ise şöyledir: "Tipik (sıradan) öğretmen yetersiz ve yeteneksizdir; okul yöneticileri ise duyarsız, ilgisiz ve bencildirler" (Thomsen, 1993b). Bunun sonucunda ortaya çıkan ve öğretmen temalı filmlerin büyük bir çoğunluğunda "öğretmenlerin çoğu beceriksizdir, harika öğretmenler ise ender karakterlerdir" anlayışı hâkim olacaktır (Thomsen, 1993b).

Aynı dönemde, Avrupa'da ise durum biraz farklıdır. 1956'dan itibaren İngiltere'de "Özgür Sinema" akımı ve 1958'den itibaren Fransa'da Fransız "Yeni Dalga" akımı kameralarını sokaklara ve toplumun yoksul kesimlerine çevirirler; çok tanınmamış oyuncularla gündelik hayattan kesitler sunmaya çalışırlar ve ticari kaygı gütmezler. Her iki akım da antikapitalist ve burjuva karşıtı akımlardır. Bu akımlar toplumsal yozlaşma ve yabancılaşma eleştirisinde bulunurlarken aynı zamanda da anarşik bir demokrasi eleştirisi yaparlar. "400 Darbe" (Les Quatre Cents Coups, 1959), Fransız "Yeni Dalga" hareketinin öncü filmlerinden bir tanesidir ve hatta öncüsüdür denebilir. Fransızca'da 400 darbe (Les Quatre Cents Coups) okulu kırmak anlamında kullanılır. Truffaut'nun bu başyapıtında, 12 yaşındaki Antoine isimli çocuğun haylazlıklarından dolayı okulda sorunlar yaşadığını ve sonucunda bulduğu ilk fırsatta okulu kırarak farklı maceralara atıldığını görürüz. Filmde temsil edilen öğretmen Antoine da dâhil olmak üzere pek çok öğrenciye hem sözlü hem de fiziki şiddet uygulamaktadır. Öncüsü olduğu akımı da dikkate aldığımızda filmin izleyicilere iyimser olunamayan bir okul ortamı ve hoş olmayan öğretmen davranışları sunduğunu tahmin etmek zor olmayacaktır.

Türkiye'de 27 Mayıs (1960) askeri darbesini takip eden yıllarda sinemada görülmeye başlanan "Toplumsal Gerçekçilik" akımı Fransız "Yeni Dalga"sının Türkiye

yansımasıdır dense yanlış olmayacaktır. 1960 yıllar boyunca Türk sinemasında toplumsal sorunların ele alındığı filmleri görmeye başlarız. "Paydos" (1968) filmi tam da dönemin özelliklerini yansıtmaktadır. Toplumun pek çok biriminde ilişkilerin yozlaştığı ve saygınlığın ekonomik güç ile eş tutulduğu bir ortamda öğretmen (Murtaza) fakir ama gururlu, tek tutkusu öğrencileri, tek aşkı eğitim olan gerçek bir eğitim gönüllüsü olarak resmedilmektedir. Aynı dönemde (1967), "Sevgili Öğretmenim" (To Sir With Love) filmi önce İngiltere'yi ve akabinde Amerika'yı etkisi altına alacaktır. Filmin teması ise o dönem için artık bilindiktir: "İdealist öğretmen haylaz/serseri öğrencilere karşı." Filmin temaya getirdiği yeni perspektif ise etnik bağlamdadır. Çünkü öğretmen karakteri siyahi, Londra'nın gecekondu bölgelerinden gelen öğrencilerin tamamı ise beyazdır.

Türk sinemasında 1970'li yıllara ait eğitim/okul temalı filmlerde güldürü filmlerinin ön plana çıktığı görülür. "Hababam Sınıfı" serisi (1975-1978) gibi filmlerde ilkelerinden taviz vermeyen idealist bir öğretmen/eğitimci karakterinin (Kel Mahmut) haylaz öğrencilerle giriştiği mücadele esprili ve eğlenceli bir dille anlatılmaktadır.

1980'li yıllardaki filmlerde okul grotesk bir şiddet ortamına dönüşmüştür ve "artık kontrolün önemli bir kısmı öğrencidedir" (Thomsen, 1993b). "Öğretmenler" (Teachers, 1984) gibi komedi filmlerinde okulda kontrolü ve düzeni yeniden sağlamaya çalışan bir öğretmenin hikâyesi eğlenceli bir dille anlatılırken, "Summer School" (1987), "Kalk ve Diren" (Stand and Deliver, 1988), "Lean on Me" (1989) gibi filmlerde ise herkesin başarı ümidini kestiği haylaz ve başarı düzeyi düşük öğrencilerle imkânsızı başarmaya çalışan idealist öğretmenlerin mücadelesine tanık oluruz.

Türkiye'de ise 24 Ocak 1980 ekonomik dönüşüm kararları ile neo-liberal ekonomi politikasına geçilmiştir. Henüz tam hazır olunmadan dışa bağımlı bir ekonomik yapıya geçilmenin toplum üzerindeki etkisi çok ağır olmuştur; gelir düzeyi düşmüş ve alım gücü azalmıştır. Takip eden süreçte 12 Eylül (1980) askeri darbesisin gelişiyle neo-liberal ekonomi modeli itiraza mahal vermeyecek şekilde perçinlenmiştir. Bu durumun öğretmen temalı filmlerin yapısında da büyük bir değişime yol açtığı görülmektedir. 1980 öncesi filmlerde köye hem eğitim, hem kültür, hem sağlık hem de toplumsal yaşam konusunda ışık olan kadın öğretmen (Vurun Kahpeye, 1949-1964-1973; Çalıkuşu, 1966; Bir Dağ Masalı, 1967; Tatlı Dillim, 1972) artık ekonomik zorlukların pençesinde, özel ders vererek ayakta durmaya çalışan ve nihayetinde suç dünyasıyla başı derde giren "Öğretmen Zeynep" (1989)'e evrilmiştir. Bu tespiti destekler nitelikteki başka bir film ise yine 1980'lerin ikinci yarısında (1988) çekilmiş olan "Öğretmen" filmidir. Filmde, üstün başarısından dolayı ödül olarak küçük bir köyden İstanbul'a tayin edilen ilkokul

öğretmeni Hüsnü'nün ailesini geçindirebilmek için ekonomik zorluklarla baş etmeye çalışmasına ve yavaş yavaş akli dengesini kaybetmesine tanıklık ederiz.

Öğretmeni merkeze alan filmler içerisinde "Ölü Ozanlar Derneği" (Dead Poets Society, 1989)'ne ayrı bir parantez açmak gerekir. Gösterime girdiği dönemde büyük beğeni toplayan ve öğretmen filmleri içerisinde "kült" mertebesine ulaşan film pek çok eleştiriyi de beraberinde getirmiştir. Başroldeki edebiyat öğretmenine (John Keating) getirilen eleştirilerin temelinde Keating'in salt sinemasal bir dille harikalaştırılarak sunulmuş bir öğretmen mitinden ibaret olduğu argümanı yatmaktadır: "Film ahlak dışıdır; bir sahtekârı sanki bir kahramanmış gibi sunmaktadır" (Heilman, 1991).

Karşımıza çıkan sorunsallardan bir diğeri ise Keating'in "gerçek bir öğretmen" mi yoksa "bir performans sanatçısı" mı olduğu noktasındadır. Heilman (1991), konuyla ilgili şu noktalara vurgu yapmaktadır:

> Keating'i eleştirmekten ziyade ona hayran olan bir kadın izleyici bana şöyle demişti: Keating'in hayatı bir podyum. O asla son zilin çalmasını istemez. Çünkü ders biterse Keating ölür. … Biz hiç Keating'i bir şeyler öğretirken görmüyoruz. Bizim filmde gördüğümüz, eğitim adına yapılan ve mantıklı açıklamalar barındıran planlı bir kitap çalışmasından ziyade bize gerçekmiş gibi sunulan bir açık hava gösterisi, bir kır eğlencesi ya da bir yaz gecesi düşünden başka bir şey değildir. … Keating aslında bir öğretmen değil, bir performans sanatçıdır ki zaten öğrencileri de ona "kaptan" diye hitap ederler. … Ben öğretmenin, masum gençler tarafından kahramanlaştırılıp, öğrettiği şeyden daha üstünmüş gibi kabul görmesinin etik olmadığını savunuyorum.

Keating'in kendine has eğitim yöntemleri ve öğrencileri üzerinde hayranlık düzeyinde yarattığı etki bir felakete dönüşür ve nihayetinde bir öğrencisinin intiharına kadar uzanır. Ancak sinemasal bir dille kahramanlaştırıldığı için izleyicilerin çoğu ona haksızlık edildiğini düşünür ve onun okuldan bu gerekçeyle gönderilmesini adil bulmaz. Keating'e benzer bir öğretmeni "Genç Kızlar" (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) filminde görüyoruz. Yalnızca kızlara eğitim veren tutucu bir ortaokulda öğretmenlik yapan Bayan Brodie, aynı Keating gibi izleyiciye sinemasal bir dille harikalaştırılarak sunulur. Brodie, "the crème de la crème" diye anılan bir grup tutkulu kız öğrencinin akıl hocasıdır; kızlar öğretmenlerinin cazibesine kapılırlar ve onun sanat ve edebiyat zevkinden hareketle kendilerine gençlik, politika, erkekler ve cinsellik konusunda bir yol çizerler" (Mccluskey ve Mckinney, 2013). Brodie'nin yöntemleri, henüz 12 yaşında olan öğrencilerinden bir tanesinin İspanya İç Savaşı'nda ölmesine bir diğerinin ise aynı okulda çalışan evli ve altı çocuklu bir resim öğretmenin metresi olmasına neden olur. Bu olaylar dizisinin sonunda öğretmenliğin kendisi için her şey demek olduğunu film boyunca her fırsatta dile getiren Bayan Brodie okul idaresince çalıştığı okuldan gönderilir.

Thomsen (1993b), Keating, Brodie ve benzer sonlara maruz kalan öğretmen karakterlerinin, kendilerince, onurlu mağlubiyetlerinin izleyiciler üzerindeki etkilerini şu cümlelerle ifade eder:

> Pek çok öğretmen temalı filmde harika öğretmenler gerçek asilerdir ve isyanlarının sonuçlarından korkmazlar. İronik bir biçimde, senaristler de onları en etkili öğretmenler olarak resmederler. Öğrencileriyle kolaylıkla iletişime geçebilirler; öğrencilerini en iyi şekilde motive edebilirler. Onların sistem/müfredat içerisinde çalışmaya istekli olmamaları en nihayetinde sonlarını hazırlar. Fakat yetenekli senaristler, izleyicilerin, bu iyi öğretmenlerin düştüğü duruma üzülmelerini sağlarlar. Onlar hep sahip olunmak istenen öğretmenlerdir ve onların karakterlerine olan sempati diğer öğretmenlere ve harika öğretmenlerin sonunu hazırlayan sisteme olan öfkeyi artırır.

1990'lı yıllardan günümüze, özellikle Hollywood'da, basmakalıp bir düzen sağlanmış ve sinema endüstrisi birbirinin benzeri pek çok konuyu defalarca ve defalarca yüksek bütçeli yapımlarla dünyaya pazarlamıştır. Aynı durum öğretmen temsilleri için de geçerlidir. Harika öğretmenler artık her daim iş başındadırlar. "Birer ikonoklasta dönüştürülen bu harika öğretmenler aynı zamanda isyankârdırlar; öğretmen filmleri sıklıkla kovboy filmlerindeki hikâyeyi takip eder: Yalnız öğretmen (kovboy) uzun adımlarla okula girer, bürokratları alt eder, baş belalarına karşı dik durur ve öğrencilerin sesi olur" (Dalton, 1999; Keroes, 1999)**.** Bu öğretmenler aynı zamanda kendilerinden çoktan ümit kesilmiş öğrencilerini başarıya ulaştırırlar, onların en iyi arkadaşı olurlar ve hayatlarına sihirli değnekleriyle dokunurlar.

Türk sineması, 1990'lı yıllardan başlayarak günümüze kadar etki eden bir dönüşümün içerisine girer. Bu dönüşüm çok sancılı süreçlerin sonunda gerçekleşir. Bu yıllarda Türk sineması durma noktasına gelir. Yerli yapımların sayısında muazzam bir düşüş yaşanmıştır. Bu durumun sebepleri arasında birbiri ardına açılan özel televizyon kanalları, video, CD ve DVD gibi formatların yaygınlaşarak sinemaya alternatif izleme alanları olarak benimsenmeleri gibi pek çok neden sayılabilir. Bunun yanı sıra Türk sinemasında yıldız oyuncu sistemi yerini genç yönetmenler kuşağına bırakmıştır. Önceleri kısa filmler ve senaryolarla sektöre girmiş olan genç yönetmenler sinemasal bakış açılarını uzun metrajlı filmlerle sürdürmüşler, anlatımlarda belirgin değişiklikler olmuş ve haliyle izleyici profilinde de büyük değişiklikler gözlenmeye başlamıştır. Bu genç kuşak yönetmenler arasında, Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Ömer Vargı, Derviş Zaim, Reis Çelik, Ferzan Özpetek, Serdar Akar, Kudret Sabancı gibi isimleri, yönetmenlik kariyerlerinde 1980'li yıllarda başlayıp 1990'larda da devam eden Tunç

Okan, Yusuf Kurçenli, Tunç Başaran, Sinan Çetin, Yavuz Özkan, Ömer Kavur, Zeki Ökten ve Yavuz Turgul gibi isimleri sayabiliriz.

1990'lı yıllardan itibaren, Türk sinemasının yönetmen sineması kimliği kazanmasından ötürü öğretmen temsillerinde de belirli bir akımdan ya da temadan bahsetmek mümkün değildir. Yönetmenlerin sanatsal perspektifleri dâhilinde öğretmen temalı filmlerin yapısında da öğretmen temsillerinde de çeşitlilikler gözlenmektedir. Temalardaki ve öğretmen temsillerindeki çeşitlilik aynı şekilde 2000'li yıllarda da devam edecektir ancak bu kez farklı bir sebepten: Ticari kaygı. 1990'lı yıllardan günümüze öğretmenler, siyasi kimlikleriyle, dünya görüşleriyle, dini inançlarıyla, eğitim anlayışlarıyla, idealleriyle, yüklendikleri önemli misyonlarla, çektikleri maddi zorluklarla, gösterdikleri fedakârlıklarla, haylaz öğrencilerine karşı olan tutumlarıyla, gerçek hayattan belgesellerle, komik ve eğlenceli karakterleriyle ve hatta sadist taraflarıyla ve diğer pek çok özellikleriyle sinemada temsil edilmişlerdir.

2.3. Sembolik Yakınsallık Teorisi ile Sinema Okumaları

"Sembolik Yakınsallık Teorisi, insan iletişimine evrensel bir açıklama getiren genel bir teoridir" (Bormann, 1980). Sembolik Yakınsallık Teorisi'nin temel amacı "sosyal etkileşim sistemlerindeki dinamik eğilimlere" bir açıklama getirmektir (Bormann, 1982c).

Teori semboliktir çünkü insanların "işaretleri/sembolleri yorumlayarak anlamlandırma eğilimleriyle" ilgilenir (Bormann, 1982c). İnsanlar işaretleri/sembolleri aktörlerin (diğer insanların) söylediklerinde ve yaptıklarında algılayıp anlamlandırmaya çalışırlar; "aktörlerin neyi, niçin yaptıklarını ve yapılan eylemin neyi sembolize ettiğini kestirmeye çalışarak" bu hareketleri sembolik eylemler olarak anlamlandırırlar (Bormann, 1982c).

Sembolik Yakınsallık Teorisini daha derinlemesine anlayabilmek için teorinin temel kavramlarını irdelemekte yarar vardır:

Fantezi Teması (Fantasy Theme): Zizek (2002)'e göre "fantezi gerçeklikten kaçmaya yarayan hayali bir yanılsama değildir; toplumsal yaşamın asıl temelidir." Diğer bir deyişle gerçeklik ve fantezi iki zıt alan değildir. Gündelik hayatımızda bile etrafımız bir "imgeler bulutuyla çevrilidir" (Morin, 2005). Fanteziler zihinlerimizde yer almasına rağmen "bireysel davranışlara indirgenemeyecek toplumsal pratiklerde de kendisini gösterir" (Diken ve Laustsen, 2011). Bormann da fantezilere benzer bir perspektiften yaklaşarak

"fantezi teması" terimini kullanmıştır. Bormann (1982c)'a göre "fantezi" (fantasy) gerçekle alakası olmayan/hayal ürünü olan anlamlarının dışında teoride kullanılan "fantezi" terimi "insan topluluklarının kendi sosyal gerçekliklerini yaratmaları anlamında" teknik bir terimdir. Çünkü fanteziler, olaylara ve durumlara her zaman "organize açıklamalar getirirler" (Bormann, 1982a).

"Fantezi teması", insanların "ortak bir deneyimi anlaşılır hale getirme" ve onu "toplumsal bilgi dağarcığı kalıbına sokma" yoludur (Bormann, 1982c). "Fantezi teması" toplumsal hayatta karşılaşılan bir durumdan çıkarılan mesajın zihinlerimizde dramatize edilmesidir. Bu tür bir dramatizayonda zihinlerimizdeki "aktörler karşılaşılan mevcut durumu bir sahnede oynayarak/canlandırarak" durumdan çıkarılan mesajı kişiler için anlaşılır hale getirmeye çalışırlar (Bormann, 1982c). "Fantezi teması draması, sosyal gerçekliğin anahtarı" bile olabilir çünkü toplumsal durumlardan çıkarılan mesajlar toplumun genelinde aynı/benzer şekilde anlamlandırıldığında yeni bir sosyal gerçeklik yaratılmasını sağlayabilir (Bormann, 1982b).

"Fantezi teması"nın, çalışma için önem arz etmesi hususunda üzerinde durulması gereken nokta ise fantezi dünyasına yer alan karakterlerdir. "Bir konuşmacı (bir yönetmen) övgüye değer bir atıf yaparak bir kahraman karakterize edebilirken olumsuz atıflarla da kötü bir imaj" ortaya koyabilir (Bormann, 1972).

Fantezi Tipi (Fantasy Type): "Fantezi tipi, bir grup kültüründe sürekli tekrar eden senaryolardır" (Bormann, 1982c). Bu senaryolar benzer temaları farklı karakterler ve farklı bir olay örgüsüyle tekrar tekrar anlatırlar. Bir fanteziyi dışsal bir etkiyle oluşturmak/yeniden üretmek amacında olan kişiler (yönetmenler), diğer kişilerin (izleyicilerin) "müşterek duygu (düşünce) ve güdüleri harekete geçirmek ve yeni deneyimleri eski senaryolar yardımıyla yorumlamalarını sağlamak için kestirme yol olarak 'fantezi tipleri'ni kullanmaya başlarlar" (Bormann, 1982c).

Retorikal Vizyon (Rhetorical Vision): "Retorikal vizyon, fantezi temalarına maruz kalanların, bu maruz kalma sonucunda paylaşmaya başladıkları müşterek vizyonlardır (görüşlerdir)" (Bormann, 1982c). Sinema açısından değerlendirmek gerekirse, bir sinema salonunda bir filmi (fantezi temasını) izledikten (ona maruz kaldıktan) sonra sinema salonundan çıkan izleyicilerin genelinin filmde işlenen temayla ilgili paylaşmaya başladıkları müşterek görüş o topluluğun retorikal vizyonudur. Salondaki izleyicilerin genelinin film sonrası paylaşmaya başladıkları retorikal vizyon, izleyicilerin geçmiş deneyimlerine göre sıfırdan yaratılmış ya da yeniden üretilmiş olabilir.

Retorikal Topluluk (Rhetorical Community): “Retorikal topluluk, retorikal vizyona dâhil olan insanlardan oluşur” (Bormann, 1982c). Bir önceki kısımda verilen örneklendirmeye devam edecek olursak, sinema salonundan “fantezi teması”yla ilgili müşterek görüşlere (retorikal vizyonlara) sahip olarak çıkan izleyicilerin tamamı “retorikal topluluğu” oluşturur. Sinemanın “retorikal topluluğu” oluşturma gücü filmin gişe başarısıyla doğru orantılıdır. Filmin etkileyiciliğine ve uluslararası gişe başarısına göre film sonrasında ortaya çıkan “retorikal topluluk” sayısal olarak yüzbinleri ve hatta milyonları bile bulabilir.

Sembolik Yakınsallık Teorisi’nin en kilit kavramlarından bir tanesi “retorikal vizyon”dur. “Retorikal vizyonun insanların direkt olarak deneyimleyemeyeceğimiz alanlardaki gerçeklik algısını inşa eder, bu da sembolik yeniden üretimdir” (Littlejohn, 1989). Bir alan direkt olarak deneyimleyemiyorsa o zaman bu deneyimlemeyi yapay olarak yaşatacak bir medyaya ihtiyaç duyulur. Bu medya, yazılı, işitsel ve görsel medya/materyaller ya da bunların hepsini tek bir vücutta toplayabilen bir medya olabilir: Sinema. Çünkü sinema filmleri izleyiciye başından sonuna kadar planlı bir şekilde inşa edilmiş bir fantezi dünyasının kapılarını açarlar. Bu fantezi dünyasında gerçek hayatta yaşayamayacağımız deneyimleri yapay olarak yaşayabilir ve gerçek hayatta edinemeyeceğimiz duygu ve düşünceleri filmlerin bize aksettirdiği doğrultuda edinebiliriz. Bu durum da bizi “retorikal vizyon” kavramına götürür: “Sembolik Yakınsallık Teorisi”ne göre filmlerdeki dramalar veya fantezi temaları/tipleri izleyicilere retorikal vizyonlar” sunarlar (Thomsen, 1993a).

“Sembolik Yakınsallık Teorisi’ne göre kitle iletişimsel mesajlar televizyon haberlerinden sinema filmlerine kadar pek çok farklı alanda mevcuttur” (Thomsen, 1993a). Ancak bu mesajların “retorikal vizyon”u oluşturabilmesinin çok önemli bir önkoşulu vardır: “Süreklilik arz etmesi”. Sinema açısından ele almak gerekirse filmlerdeki “fantezi tipleri ve temalarının üzerinden sürekli geçildikçe kişiler sonunda paylaşılan imgelerin gerçekliğine bir yakınsallık duymaya başlarlar” (Bormann 1972, 1982b, Littlejohn, 1989).

Sembolik Yakınsallık Teorisi objektifinden değerlendirildiğinde sinemanın önceden tasarlanmış mesajları iletme gücü olduğu görülmektedir. Sinema ilettiği mesajların daha etkili olmasını sağlamak için benzerlerine “reklam kampanyaları, toplumsal hareketler, pazarlama stratejileri ve politik kampanyalarda” rastladığımız kimi veri toplama araçları yoluyla (anket vb.) hedef kitlelerin “mevcut vizyonlarına paralel fantezi temaları” tasarlayabilmektedir (Bormann, 1982c).

2.4. Sembolik Yakınsallık Teorisiyle Öğretmen İçerikli Film Okumaları

Çalışmaya da esas oluşturan öğretmen içerikli filmlerin Sembolik Yakınsallık Teorisi ışığında incelenmesi konusunda üzerinde durulması gereken en önemli nokta filmlerin fantezi dünyasına etkisidir. İçerisinde, ister başrolde ister yan rolde olsun, öğretmen karakterinin mevcut olduğu filmler, dışsal bir etki olan "sinema etkisi" yoluyla fantezi dünyasını sıfırdan yaratamaz; sadece yeniden üretebilir. Çünkü modern sanayi toplumunda bireylerin neredeyse tamamı okul/eğitim-öğretim sisteminin içerisinden geçmiştir ki bu da onların zihinlerinde gerçek deneyimlere dayanan reel vizyonların olduğunu gösterir. Modern toplumlardaki yetişkinlerin okul/eğitim-öğretim sistemi içerisinden geçtiği varsayımından yola çıkarsak bu bireylerin fantezi dünyalarında kendi deneyimleri doğrultusunda bir "okul vizyonu" vardır. Yine fantezi dünyalarındaki bu okul vizyonu içerisinde öğretmen, okul idarecisi, öğrenci, öğrenci velisi vb. gibi mevcut okul vizyonuyla paralel pek çok karakter mevcuttur. Sinemanın, izleyicilerinde belirli öğretmen karakterleriyle ilgili "retorikal vizyon" (müşterek görüş) oluşturabilmesi için fantezi dünyalarındaki mevcut öğretmen karakterlerini yeniden üretmesi gerekmektedir. Sinemanın zihinlerde mevcut vizyonları hedeflediği "retorikal vizyon"lara dönüştürmesi sıfırdan yaratmasına oranla çok daha güçtür. Çünkü mevcut vizyonlar yerleştirilmeye çalışılan "retorikal vizyon"a direnç gösterebilir. Bu sebeple sinema "süreklilik" yöntemine başvurur; mevcut vizyonları "retorikal vizyon"lara dönüştürebilmek için izleyiciye iletmek istediği mesajları uzun süreler boyu pek çok farklı filmde, pek çok fantezi teması aracılığıyla defalarca ve defalarca vurgulamak durumundadır. Çünkü "kişi, kitlesel medya mesajlarına ne kadar maruz kalırsa medyanın sunduğu içeriklerin gerçekliğine o kadar inanmaya başlar" (Potter ve Chang, 1990). Öğretmen içerikli filmler açısından değerlendirecek olursak, "öğretmenler ve öğrenmeyle ilgili" olumlu veya "olumsuz mesajların sürekli tekrar edilmesi insanların öğretmenler ve öğretmenlik mesleği ile ilgili inanışlarına etki eder ya da onları pekiştirir" (Thomsen, 1993a).

Heilman (1991), Hollywood tarafından üretilmiş bir "Harika Öğretmen Miti (The Great Teacher Myth)" olduğunu ileri sürer. Bu fantezi mitinin/temasının mevcut olduğu filmlerde izleyiciye harikalaştırılmış bir öğretmen karakteri sunulur. Bu harikalaştırma işlemi iki boyutludur: Birincisi, sunulan harika öğretmenin her yönüyle olumlanması; ikincisi ise sunulan diğer öğretmenlerin ve/veya okul idarecilerinin tamamen olumsuz özellikleriyle temsil edilmesidir. "Eğer harika öğretmen miti kabul görüyorsa, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin çoğunun 'işe yaramaz ahmaklar' olduğu gerçeği de

kabul edilmek zorundadır çünkü harika öğretmene bu kanıya varmadan ulaşmak mümkün değildir" (Thomsen, 1993b).

Thomsen (1993b), sinemadaki "Harika Öğretmen Miti"ni analiz ettikten sonra şöyle bir sonuca varmıştır:

> Öğretmen filmlerinin fantezi mitleri izleyicilerin yeni vizyonları haline gelmektedir. Bu yeni vizyonlar, okulları ve öğretmenleri algılayış biçimlerimizi derinden etkileyen sosyal gerçekler olmaya başlarlar. Hollywood'un popüler inanışlarımızı ve kültürümüzü kalıplaştıran ya da şekillendiren büyük gücü, izleyicilerin zihinlerindeki sembolleri, imgeleri, inanışları metalaştırma eğilimindedir. Bu yaratım yeni gerçekliği oluşturmaktadır.

Bu çıkarım çalışmanın da hareket noktasını oluşturmaktadır. "Harika Öğretmen Miti" Hollywood tarafından üretilmiş her öğretmen içerikli filmde mevcut mudur? Hollywood'a ek olarak "Harika Öğretmen Miti" Türk sinemasında ve küresel anlamda dünya sinemasında da mevcut mudur? Çalışma özelinde, Hollywood da dâhil olmak üzere, Türk ve dünya sinemasından örnekleriyle öğretmen içerikli filmler sınıflandırılarak harika öğretmen mitinin izi sürülmektedir. Filmlerin analizleri Sembolik Yakınsallık Teorisi'nin kavram setine başvurularak yapılmaktadır. Bu doğrultuda belirli kriterlere göre sınıflandırılmış olan öğretmen içerikli filmler Türk sineması ve dünya sineması örnekleriyle ikili gruplar halinde ya da bütünsel bir yaklaşımla analiz edilmektedir. Bu analizler, Sembolik Yakınsallık Teorisi'nin "fantezi teması", "fantezi tipi" ve örnek sahneler ışığında filmlerde öğretmenlik mesleği açısından oluşturulmaya çalışılan "retorikal vizyon"lar kriterlerine göre yapılmaktadır. Filmlerin analizinde özellikle "retorikal topluluk" kavramına başvurulmamaktadır. Çünkü çalışmanın odak noktası sinema filmlerinin barındırdığı sembolik mesajların alıcılar tarafından nasıl algılandığı veya alıcıların fantezi dünyalarına nasıl etki ettiği değildir. Çalışmanın odak noktası evren içerisindeki sinema filmlerinde yer alan sembolik mesajların "Harika Öğretmen Miti" paralelinde çözümlenmesidir. Analizlerin ardından yapılan değerlendirmede ise, Türk sineması da dâhil olmak üzere, küresel sinemanın öğretmen temsilini ne derece "Harika Öğretmen Miti"ne paralel bir biçimde yaptığı ve izleyicilerine sembolik anlamda ne tür öğretmen normları dayattığı değerlendirilmektedir.

BÖLÜM 3
LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmanın ön hazırlık bölümlerinden bir tanesi olan literatür taraması esnasında çalışmanın kuramsal altyapısını oluşturan "Sembolik Yakınsallık Teorisi"nin yanı sıra, sinemada dahil olmak üzere, medyanın alıcıları için güçlü sembolik barındırması paralelinde yapılmış benzer çalışmalara rastlanmıştır. Bu çalışmalar literatür taraması başlığı altında incelenecektir.

3.1. Cultivation Theory (Gerbner ve Gross, 1976)

Kitlesel medyanın gerçeklik algısına etkisi "Sembolik Yakınsallık Teorisi" kuramcısı Bormann (1982b, 1982c)'ın ön plana çıkan argümanlarından bir tanesidir. Medya olayları nasıl dramatize eder ve "bu tür bir dramatizasyon sistem içerisinde nasıl işler" (Bormann, 1982b)?

Bormann, bu soruya cevap olarak kitlesel medyanın en etkili silahı olan televizyonu işaret eder: "Televizyon, sosyal bilginin temel kaynağıdır. Böylesine bir bilginin retorikal eleştirel incelenmesi kitlesel medya toplumunun iletişimini anlamaya büyük katkı sağlayabilir" (Bormann, 1982c).

Sinema daha spesifik, televizyon ise çok daha geniş çaplı bir medya alanı olmasına rağmen sinemanın kitlelere ulaşmasında en etkili araçlardan bir tanesi olmasından ve toplumsal gerçekliği etkileme ve/veya yeniden üretme özelliğinden dolayı "televizyon"a da değinmekte yarar vardır. Televizyonun toplumsal alana etkisini araştıran kuramsal çalışmaların en önemlilerinden bir tanesi "Cultivation Theory"dir.

"Cultivation Theory", televizyon etkisini (television effect) merkeze alır. Bu nedenle kuramın önermelerini anlayabilmek için kuramın televizyona bakış açısını özümsemekte fayda vardır.

"Cultivation Theory"ye göre "televizyon" ve "televizyon etkisi" nedir?

Gerbner ve Gross (1976), televizyonun en büyük etkisinin "kültürleme" olduğunu belirtmişlerdir: "Neredeyse her kültürde eğlence en geniş çaplı etkiye sahip eğitsel alandır. Televizyon ise kendilerini yalnızca eğlenceyle gelen bilgiye açık hale getirenlerin yeni (ve tek) kültür öğesidir."

Bilgiye ulaşmayı değil de, edilgen bir biçimde, bilginin kendisine ulaşmasını arzulayan geniş kitleler için televizyon, onların bu arzularını gerçekleştirebilecek ve hatta "bazı alanlarla ilgili ilk elden bilgi edinemeyenlerin genel kanılara varmasına kaynaklık edebilecek en güçlü araçtır" (Gerbner ve Gross, 1976).

İlerleyen yıllarda (1980), Gerbner, Gross, Morgan ve Signorielli, yaptıkları çalışmalarda televizyonun, "modern hayatın sembolik alanını domine" ettiğini, "izleyicilerin gerçeklik algılarına spesifik ve ölçülebilir düzeyde etki" ettiğini, belirli alanlarda izleyicilerin "toplumsal gerçeklik algılarıyla ilgili önyargılara" sebebiyet verdiğini ve "imgeleri, kültürümüzün baskın inanışlarını, ideolojilerini ve dünya algılarını zihinlerimize işleyerek" yerleştirdiğini (cultivate) tespit etmişlerdir. "Toplumsal gerçeklik alanlarında da televizyon, kendi sosyal-işlevsel mitlerine uyum sağlayacak kanıları işleyerek yerleştirir (cultivate)" ve böylece kültürlemenin ve sosyal kontrolün ana enstrümanı olarak işlev görür (Gerbner ve Gross, 1976).

Gerbner, Gross, Morgan ve Signorielli (1986)'ye göre "televizyon dünyasından edinilen algılar televizyon aracılığıyla oluşan tesadüfi öğrenme (incidental learning) ile gerçek dünya inanışları arasında bir bağlantı noktasıdır." Televizyondan edindikleri hammaddelerle izleyiciler televizyon dünyasıyla ilgili bazı inanışlar inşa ederler. Sonrasında ise "televizyon dünyasıyla ilgili edindikleri bu inanışlara binaen gerçek dünya inanışları inşa ederler" (Hawkins, Pingree ve Adler, 1987).

Televizyon "gerçeklik inşası" emeline ulaşmak için gelişigüzel bir yol izlemez; aksine oldukça stratejik davranır. Sadece televizyona sürekli ve yoğun bir şekilde maruz kalmak basmakalıp inanışların öğrenilmesini sağlamaz. Bunun için "bazı basmakalıp inanışların örnekleriyle birlikte sürekli bir şekilde ve daha güçlü kanıtlarla desteklenmesi gerekir" (Hawkins ve diğerleri, 1987). Bu yüzden televizyon, kimi basmakalıp inanışları yerleştirmek için mesajlarını sürekli tekrar ederek, her defasında daha güçlü kanıtlarla ve örneklerle destekleyerek izleyicisine ulaştırır.

Çalışma özelinde incelendiğinde ise sinemanın geniş kitlelere ulaşmasını sağlayan televizyon bize, öğretmenlik mesleği de dâhil olmak üzere, "yalnızca bazı önemli mesleklerle ilgili bilgi vermekle kalmaz aynı zamanda kişilere ilginç ve önemli roller yüklememize de neden olur" (Gerbner ve Gross, 1976). Bu bağlamda Gerbner ve Gross (1976)'a göre televizyon, "kişileri cinsiyet, yaş, etnik köken ve sosyal sınıflar açısından algılamamızı sağlar ve ayrıca bu kişilerin karakter özellikleriyle ilgili görüş sahibi olmamamıza da neden olur." Bu tespitten yola çıkarak, televizyonun gerek yayınlanan sinema filmleri gerekse de haber bültenleri de dâhil olmak üzere çeşitli programlar

aracılığıyla, sembolik olarak, televizyon izleyicilerinin zihinlerindeki öğretmen tiplerine belli başlı karakter özellikleri atfedebildiği sonucuna varılabilir.

3.2. Filmler ve Davranış Yönetimi (Movies and Conduct - Blumer, 1933)

"Simgesel Etkileşimcilik Kuramı"nın önde gelen kuramcılarından Herbert Blumer ve ekibi yaklaşık 2000 öğrenciden anketler, görüşmeler ve sinema otobiyografileri yoluyla sinemanın gençler üzerindeki etkilerini ortaya koyan veriler elde etmişlerdir.

Sinemanın oldukça erken bir dönemine denk gelmesine rağmen (1933) Blumer ve ekibi sinemanın toplum (gençler) üzerindeki gücü ve etkinliğinin farkına varmışlar ve konuyla ilgili geniş çaplı bir çalışmaya imza atmışlardır. Çalışmada Blumer (1933) sinemanın çocuklarının sembolik dünyalarına olan etkisine dair şu tespitte bulunmaktadır:

> Çocukluk döneminde sinema, hayatın yorumlandığı ve resmedildiği bir imgeler dünyası inşa etmek için kullanılır. Ortalama bir çocuk imgeler dünyasının büyük bir bölümünü gündelik hayattaki deneyimleri yorumlamak için kullanır ki bu yorumlamanın kaynağı da çoğunlukla sinemadır.

Çalışmada ayrıca, sinemanın, pek çok insanın yabancı olduğu yaşam tarzlarını resmettiği ve bunun sonucunda insanların (izleyicilerin) yabancı oldukları bu tip yaşam tarzlarıyla ilgili görüşlerini şekillendirebildiği vurgulanmaktadır.

Pek çok insan kafalarında bir sinema dünyası taşımaktadır. Bu sinema dünyası bizim direkt olarak deneyimleyemeyeceğimiz alanlar ve olaylarla ilgili imgelerin zihinlerimize, dolaylı yoldan, sinema aracılığıyla yerleştirilmesiyle oluşur. Bu durumun algı üzerindeki etkisi de oldukça fazladır. Öyle ki sinema, "insanların, kötü karakterleri, kahramanları, gangsterleri, ulusları, zenginlerin hayatlarını, savaşları ve diğer pek çok konuyu bile nasıl algıladıklarını belirleyebilmektedir" (Blumer, 1933).

Araştırmaya katılan gençlerden görüşmeler yoluyla bazı bilgiler alınmıştır. Bu bilgiler gençlerin sinema deneyimlerinin onların düşünce kalıplarını ve akabinde davranışlarını nasıl etkilediğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan 17 yaşındaki lise son sınıf öğrencisi siyahi bir genç kız sinemada siyahilerin nasıl klişeleştirildiğini ve insanların zihinlerine bu klişelerin nasıl yerleştirildiğinden bahsediyor:

> Bence siyahilerin resmedildiği her film alaycı tavırlar içeriyor. Sinemada siyahi kadın ve erkekler, bayağı bir dil kullanan, batıl inançları olan, hayaletlerden ve

> beyazlardan korkan kişiler olarak betimleniyor. Siyahilerin kötü özellikleri vurgulanırken iyi özellikleri göz ardı ediliyor. Bu etnik açıdan hiç adil değil. Tüm siyahilerin aynı olmadığı gibi başka etnik topluluklarda da farklı karakterlerde insanlar mevcuttur. Niçin onlar siyahileri, tıpkı diğer etnik topluluklarda olduğu gibi, harika işler yapabilme yeteneğine sahip kişiler yerine kaba ve batıl inançlı insanlar olarak resmetmek zorundalar? Yapılması gereken tek şey değişim. Diğer etnik kökenlere mensup kişilerde de başarısız, korkak ve muzaffer olamayan insanlar olabilir. Beyazların diğer milletleri kendilerinden aşağı görecek şekilde kıyaslamaları hiç adil değil.

20 yaşındaki üniversite ikinci sınıf öğrencisi başka bir genç kız ise filmlerde kötü karakterlerin nasıl resmedildiği ile ilgili olarak şunları ifade etmiştir:

> Liseye başladığımda aşk filmlerinden keyif almaya başladım. Kendimi her zaman kadın kahramanın yerine koyardım. Kötü karakterler genellikle bıyıklı olurdu. Bu yüzden hala bıyıklı adamların kötü karakterleri olabileceği fikrinden kendimi alıkoyamıyorum. Zihnimde filmleri yeniden canlandırmaktan ve filmlerle ilgili hayaller kurmaktan keyif alırdım. Bu filmler benim hayal gücümü oldukça geliştirmiştir.

19 yaşındaki üniversite ikinci sınıf öğrencisi bir diğer genç kız ise sinemanın yaşam algısına nasıl etki ettiğini şöyle ifade etmiştir:

> Filmler bende bazı algıların oluşmasına neden oldu. Mesela, sadece kötü kadınların sigara içtiğini ve suçluların sert ve insanlık dışı tavırlara sahip kişiler olduğunu düşünürdüm. Ayrıca tüm sosyetik kadınların çocuklarını göz ardı ettiğini, vakitlerinin çoğunu partilerde geçirdiklerini ve eşlerine karşı sadakatsiz olduklarını düşünürdüm. Boşanmanın yanlış olduğunu ve birbirlerine âşık olan insanların evlenip güllerle çevrili küçük kulübelerinde sonsuza kadar mutlu yaşadıklarına inanırdım. Filmler, insanlara verdikleri yanlış intibalarla hayata uyum sağlamayı, insanları ve sorunlarını anlamayı zorlaştırmaktadır. Ayrıca filmlerde cinsellik vurgusu abartılmakta ve cinselliğin insanların zihninde diğer her şeyden daha önemli bir şeymiş gibi yerleşmesine sebep olmaktadır.

17 yaşındaki lise birinci sınıf öğrencisi başka bir genç kızın aşka dair sinemadan edindiği fikir ise şu yöndedir: "Filmlerden aşkı yaşama sanatıyla ilgili birkaç şey öğrendim. Genellikle kötü ve güzel kızlar akıllı ve çalışkan kızlara kıyasla erkeklere daha çekici gelmektedirler."

20 yaşındaki üniversite ikinci sınıf öğrencisi bir diğer genç kız ise sinemada resmedilen eğlenceli üniversite yaşamıyla ilgili görüşlerini belirttikten sonra şunları ifade etmiştir: "… üniversite benim sadece filmlerde gördüğüm ya da çılgın düşlerimde hayal ettiğim gibi bir yer olmamalıydı. Hayal gücüm ve duygularım gerçeklik algımı gölgeliyor olmalıydı."

Görüldüğü üzere filmlerde yer verilen pek çok durum olduğundan daha çekici ve ilginç bir biçimde resmedilmektedir. Bu durumlar genellikle gençlerin ilgilerini çeken

hayat tarzlarıyla ilgili filmler için geçerlidir. “Özellikle modern gençliğin yaşam tarzının anlatıldığı filmler romantizm, macera, özgürlük ve heyecan öğeleriyle doludur” (Blumer, 1933). Bu da hedef kitlesi çoğunlukla gençler olan sinemanın gençlerde kasıtlı olarak yaratmaya çalıştığı düş dünyasının bir kanıtıdır. Gençlerin gerçek yaşam pratiklerinde bu düş dünyasından edindikleri verileri uygulamaya çalıştıkları dikkate alındığında sinemanın gençler üzerindeki etkisinin ne derece dikkate değer olduğu gözlerden kaçmayacaktır.

Çalışmada, sinema filmlerinin sıra dışı olanı sıradanmış gibi sunması, hayal gücü ve gerçekliği barındıran güçlü içerikleri olması, gençlerin deneyimlemeyi isteyeceği bir yaşam tarzını resmetmesi ve gençlerin fantezi/hayal dünyasına etki etmesi gibi özellikleri olduğu belirtilmiştir. Blumer (1933), çalışmasının sonunda sinemanın gençler üzerindeki etkisiyle ilgili şu bulgulara ve yorumlara yer vermektedir:

- Filmler aracılığıyla gençlerin arzu ve hayallerine yön verildiği görülmektedir.
- Filmler, insanların rollerini tanımlar, dürtülerini su yüzüne çıkarır ve yönlendirir. Ayrıca duygu ve düşüncelerine esas oluşturur.
- Çalışma boyunca filmlerin insanları hayat şemalarıyla, önceden belirlenmiş imgelerle, farklı karakter ve davranış biçimlerinin klişeleşmiş algılarıyla nasıl donattığını gösterilmiştir. Ayrıca filmlerin insanları nasıl davranacakları, hakları ve ayrıcalıkları ile nelerden hoşlanabileceklerine dair algılarını nasıl etkilediğine dikkat çekilmiştir.
- Sinema izleyicisi gençler, sofistike bir kitabı okuyup anlamayabilirler. Ancak bu karmaşık fikirleri filmlerde izleyebilir ve zihinleri bulandırılarak muhtemelen yanlış yönlendirilebilirler. Bu durum genellikle eğitim düzeyi düşük gençler için geçerlidir.

Araştırma özelinde Blumer (1933)’in çalışması önem arz etmektedir. Çünkü sinemanın hedef kitlesi olan gençler aynı zamanda eğitimin de hedef kitlesini oluşturmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, sinemanın gençlerin zihinlerinde yarattığı öğretmen karakteriyle gerçek hayatlarında deneyimledikleri öğretmenler arasındaki uyumsuzluk, kafa karışıklığına, hayal kırıklıklarına ya da yanlış yönlendirmeler sonucu farklı algılara sebebiyet verebilecektir.

3.3. Kültür Endüstrisi (Frankfurt Okulu - Adorno ve Horkheimer, 1944)

Adorno, özellikle "hem biçimin standartlaşmasına (üç dakikalık standart pop müzik şarkısı, 90 dakikalık standart sinema filmi gibi) hem de içeriğin entelektüel seviyesinin düşürülmesine" neden olan, "kültür endüstrisi üzerine" eleştirilerini dile getirmiştir (Butler, 2011).

Frankfurt Okulu'nun önde gelen isimlerinden Adorno ve Horkheimer (2002), kültürün ve sanatın modern dünyada sanayileşmiş ürünlere dönüştüğünü dile getirmişlerdir. Bu sebeple, Adorno ve Horkheimer (2002) kültürün ve sanatın teknoloji ve makinelere dayalı bir üretim sürecinden geçtiğinden ve özgünlüklerini yitirerek aynılaşıp tek tipleştiklerinden söz etmişlerdir.

> Aslında, televizyondaki pek çok haber, eğlence ve kültür programının, drama ve dizilerin bu sürecin ürünü olmadığını söylemek neredeyse imkânsızdır; tabii bu sanayinin geliştirildiği Hollywood, bu eleştirinin hiç uzağında değil, tam da kalbinde durmaktadır (İri, 2011).

Adorno ve Horkheimer (2002), üretilen filmlerin hep aynı temalar üzerinden gittiğini ve aynı hikayelerin defalarca kez yeniden üretilmesinden ibaret olduğunu dile getirmişlerdir: Film endüstrisi "aynı başrol çiftlerini aynı egzotik güneşin altında bir araya getirmekte kararlıdır. Sinemaya geç gelen bir seyirci izlediğinin fragman mı yoksa filmin kendisi mi olduğunu söyleyemez." Çünkü film endüstrisi, ürettiği sinema filmlerinin gişe başarısını, yani pazar başarısını, dikkate alarak sinema filmleri üretme eğilimindedir. Bunun için izleyicilerin beğenilerinin dikkate alınması ve hep bu beğeniler paralelinde filmler üretilmesini gerekmektedir. Bu durumda da sanatsal yapıtlardan bahsetmek mümkün olmamaktadır. Üretilen filmler, artık, izleyiciyi (müşteriyi) memnun etmek için üretilen metalara dönüşmüştür. Bu duruma Adorno ve Horkheimer (2002) ağır bir eleştiri getiriler: "Sanat yapıtları çileci (ascetic) ve utanmazdır (shameless), kültür endüstrisi ise pornografik ve iffetli (prudish)."

Şüphesiz ki sinema, kültür endüstrisinin kendisini en yoğun hissettirdiği alanlardan birisidir. Çünkü günümüzde sinema, artık, milyarlarca dolarlık bir endüstriye dönüşmüştür; ithal ve ihraç edilebilen, yatırımcılarına çok büyük paralar kazandırabilen ticari bir ürün. Hal böyle olunca sinema sanat için midir yoksa ticaret için midir sorusu akıllara geliyor. Çok büyük zorluklar içerisinde de olsa bir grup bağımsız sinemacı bu soruya "sinema sanat içindir" cevabını vererek sanatsal yapıtlar ortaya koymaya çalışmaktadır. Ancak önlerindeki en büyük engel sermaye ve yatırımcı bulamama sorunudur. Modern kapital dünyada sanat bile kapitalist enstrümanlar kullanarak hayatta

kalmaya çalışıyor. Sonuç olarak Straub (Clémenti, Jancsó, Rocha ve Straub, 2004)'un şu sözünü kabul etmek zorunda kalıyoruz: "Sinema, yalnızca film endüstrisi öldüğünde başlar."

"Kültür endüstrisi bilinçaltı güdülerini iyiye yönlendirmez, onları baskılar" (Adorno ve Horkheimer, 2002). Devasa bir ekonomik güce sahip olan sinema endüstrisinin, izleyicinin gerçeklik algısını manipüle etme ve yönlendirme kudretine sahip olmadığını düşünmek mantıklı olmayacaktır. Bu yüzdendir ki artık "güzellik, kameranın yeniden ürettiği bir kavramdır" (Adorno ve Horkheimer, 2002) ve endüstrinin mevcudiyetini sürdürebilmesi için günbegün yeniden üretilmek zorundadır.

Adorno, 1934'te, Neubabelsberg stüdyolarını ziyaretinin ardından 1936'da bu deneyimini Walter Benjamin'e yazdığı bir mektupta şu şekilde ifade etmiştir: "Gerçeklik sürekli çocukça bir dokunuşla inşa ediliyor ve fotoğraflanıyor" (Brenez, 2007). Adorno (2011)'ya göre, "film, gündelik algı dünyasının aynısını yaratmayı amaçladığı için" sinema salonundan çıkan bir izleyici kendisini az önce izlediği filmin devamındaymış gibi algılar. Yani filmin nerede bittiğini ve gerçekliğin nerede başladığını kestiremez. Çünkü sinema, "kendisine maruz kalanları hayal dünyasında özgürce hareket edebilecekleri bir boyuta sokar ve böylece bu kişilerin filmi doğrudan bir gerçeklik olarak algılamasını sağlar" (Adorno ve Horkheimer, 2002). Film yapımcıları da ürettikleri filmlerde bu etkiyi yakalamaya çalışırlar.

Adorno (2011), sinema endüstrisinin yaratmaya çalıştığı etkiyi şu cümlelerle ifade eder:

> Bu eğilime göre, yaşam sesli filmlerden ayırt edilmemelidir. İzleyicisine, kontrolü elinden bırakmadan, film yapıtının çerçeveleri içinde ama onun sunduğu kesin olgular tarafından denetlenmeden dolaşabileceği ve uzaklaşabileceği hayal gücüne ve düşüncelere boyut bırakmamaktadır. Eline düşen insanlar, böylelikle, film ile gerçekliği doğrudan özdeşleştirmek üzere eğitilirler.

Adorno ve Horkheimer (2002), endüstrileşen kültürün ürettiği filmlerin salt ticari kaygı güdülerek üretildiğini dile getiriler. Sinema endüstrisi, ürettiği ürünlerin (filmlerin) ticari dönütünü gişe başarısı olarak elde edebilmek için iki önkoşula ihtiyaç duyar: Filmlerin izleyicilerin beğenisi paralelinde üretilmesi (ki bu da tektipleşen senaryoları beraberinde getirir) ve izleyicilerin filmi gerçekmiş gibi algılaması. Bu durum tez çalışması özelinde de önem arz etmektedir. Çünkü sinemada öğretmenin temsil edildiği yapımların da bu önkoşullar paralelinde üretildiği varsayımı bizi "Harika Öğretmen Miti"ne götürecektir. Filmlerde izleyicilerin beğenesi paralelinde öğretmenin harikalaştırılarak temsil edilmesi benzer senaryoların sürekli tekrar etmesini de beraberinde getirecektir. Ayrıca bu öğretmen temsillerinin sürekli ve gerçekmiş gibi

sunulması izleyicilerin sembolik anlamdaki öğretmen algılarına da etki edeceği için mevcut algılarını istendik doğrultuda yeniden üretecektir.

3.4. Bağımsız Çalışmalar

Sinemanın gerçeklik algısını şekillendirmesi, yönlendirmesi ya da yeniden üretmesiyle ilgili birbirinin neredeyse aynısı olan görüşler farklı ağızlardan farklı cümlelerle de ifade edilmektedir. Ancak, yine de, farklı perspektiflere de değinmek adına sinemanın bu özelliği ile ilgili yapılmış olan münferit çalışmalara değinmekte yarar vardır.

Diğer kitle iletişim araçlarıyla birlikte sinemanın, kitleleri etkileme gücü yadsınamaz bir düzeydedir. Sinemanın, seyircisine sunduğu bakış açıları, yaşam tarzları ve davranış kalıpları izleyicisini etkileyebilmekte ve izleyicilerin bunları kendi yaşam pratikleri haline getirmelerini sağlayabilmektedir. Sinema, yalnızca yaşam pratikleri oluşturmakla kalmaz bu yaşam pratiklerinin kalıcı hale gelmesine de neden olur. Bu konuda Abadan (1956) şöyle bir tespitte bulunmuştur:

> Sinemanın sembollerle ilişkili olarak kamuoyundaki etkisi büyüktür. Sinema, iyi ve kötü yaşantı, moda ve çağdaş davranış kalıpları, tarihsel olayların basitleştirilerek klişeleştirilmesi, ırk, ulus ve sınıflara karşı değişmez tutumlar konusunda küçümsenemeyecek derece güçlü telkinler yapmaktadır. Özellikle duygu ve bilinçaltı dünyasına hitap ederek tutumların oluşmasına ve değer yargılarının kökleşmesine yardım eder.

Sinemanın imgeler ve sembollerle örülü bir sanat olması onun kitleler üzerindeki etkisini açıklayabilecek tek faktördür. “İnsanların okuduklarından ya da duyduklarından ziyade gördüklerine inanması, gördüklerini çok daha kolay kabullenmesi ve içselleştirmesi sinema aracılığıyla verilen mesajların toplum üzerindeki etkinliği arttırmaktadır” (Tezcan, 1972).

Bu etkinin nedenlerinden bir tanesi de sinemanın diğer tüm kitle iletişim araçları içerisinde farklı bir algılanış biçimine sahip olmasıdır: “… tüm izleyicilerde filme karşı ortak bir tutum vardır. Perdede görülen her şey, büyük ölçüde gerçek sanılır. Radyo ve (yazılı) basının çoğu kez yetkenin (otoritenin) sesleri olduğu düşünülürken film, sürekli olarak daha inandırıcı görülmektedir” (Jenkins, 1980).

Sinemanın aynı zamanda kolay ulaşılabilen bir eğlence aracı olması onun kitleler üzerindeki etkinliğini arttırabilen başka bir faktördür. Bu konuda Tezcan (1972)’nin görüşleri şu yöndedir:

> (Sinema), konuları sunuş biçiminde geniş olanaklara sahip olduğu için bir çeşit rüya fabrikası sayılmakta, seyirciye çoğu kez ömrü boyunca algılayamayacağı lüks ve ihtişam dolu sahneler, güzel giyinmiş kadınlar, büyük otomobiller, güçlü erkekler, yabancı diyarlar göstermek suretiyle hayal yolu ile çeşitli ikameler sağlamaktadır.

Kimi çalışmalar, sinemanın da içerisinde bulunduğu kitlesel medyanın algı inşası konusunda çocukluk dönemine vurgu yapmaktadır. Henüz dış dünyayla tam anlamıyla bir bağlantı kurmamış olan "çocukların görsel medya tarafından yaratılmış dünyaya tamamen kendilerini kaptırma potansiyeli vardır" ve bu potansiyel yetişkinlere oranla çok daha fazladır. (Roberts ve Schramm, 1971).

Genellikle sinema da dâhil olmak üzere kitlesel medyadan öğrenilenler oldukça kayda değerdir. Özellikle görsel medyanın fantezi içeriği, çocuk için gelenekler, normlar, tavırlar ve rol davranışlarıyla ilgili pek çok önemli bilgileri içerir. Bu materyaller sosyal dünyanın çocukların öğrenmesi ve yapması gerektiğini düşündüğü gerçeklerdir.

> İçerik, çocuklara ne kadar gerçek gelirse o kadar çok öğrenirler. Hatta kitlesel medya öğretmeye programlı ve izleyici kitlesi (özellikle de çocuklar) de öğrenmeye eğilimli olmasa bile tesadüfi öğrenme (incidental learning) gerçekleşebilir" (Roberts ve Schramm, 1971).

ABD'de yapılan bir araştırma ise ister çocuk ister yetişkin olsun sinemanın tüm yaş gruplarında izleyiciler üzerinde oldukça etkin olduğunu göstermektedir. (Oskay, 1969) yapılan bu araştırmanın sonuçlarına dair şu bilgiyi paylaşmaktadır:

> Gerek çocuklarda gerekse yetişkinlerde olsun çok sayıda insanın piyasa filmlerinde ifade edilen somut olguları sorgusuz sualsiz doğru diye kabul etme eğiliminde oldukları ortaya çıkmış, doğruluğu sağlıksız ifadeler, hükümler ve ya resimlerin gerçek diye kabullenildikleri görülmüştür.

Bu araştırmadan da yola çıkarak sinemanın propaganda gücüne atıfta bulunabiliriz. "Çünkü propagandanın dayandığı öğelerin hepsi (söz, yazı, resim) sinemada mevcuttur. Böylece sinema, stereotip ve sembolleri aktarma ve telkinde güçlü bir araç oluyor" (Tezcan, 1972).

Konuya daha pozitif ve iyimser bir objektiften bakılacak olursa kitlesel medyanın özellikle de televizyon ve sinema yapıtlarının iyi niyetli ellerden çıktığında güçlü birer pedagojik araca dönüşebileceği tezini savunan çalışmalar da mevcuttur. Genelde kitle iletişim araçları (çalışma özelinde ise sinema) ve eğitim olgusu, karşılıklı bir etkileşim içerisindedir.

> Özellikle film, değişik çevre ve koşullarla ilintili olması, oldukça geniş bir kitleye hitap edebilmesi, gerçeği olduğu gibi sunması, olayları yeniden gösterebilmesi,

> oldukça güdüleyici bir araç olması ve anımsamayı kolaylaştırması gibi nedenlerden dolayı eğitim sürecinde daha çok tercih edilir durumdadır (Jenkins, 1980).

Hammaddesini toplumdan alan sinema, aynı zamanda toplumla da karşılıklı bir etkileşim içerisindedir. Hem içeriğini toplumdan alır hem de bu içeriği işleyerek toplumu etkiler ve ona bir yön verir. Filmlerde eğitim hem amaç hem de araç olarak kullanılabilmektedir. Yurdigül (2014), sinemanın bir anlamda bir informal eğitim aracı olması konusunu şu şekilde özetlemektedir:

> Sinema filmlerinin belirli bir konuyu, belirli bir olay örgüsü içerisinde ve halkın tanıdığı, kabullendiği kişiler/oyuncular aracılığı ile işlemesi eğitim aracı olarak kullanılmasında önemli rol oynar. Sinema filmleri toplumu daha iyi ve güzel bir yaşama motive etmek amacıyla gerek konu gerekse konunun işlenişi açısından topluma örnek olma, örnek gösterme rolünü üstlenir. Filmlerde rol alan oyuncuların giyim-kuşamı, yeme-içmesi, konuşması vb. toplumun filmlere özenmesi, filmlerde rol alan kişiler gibi olmaya çalışmasıyla sonuçlanır çoğu zaman.

Kimi bağımsız çalışmalarda ise, tez çalışması özelinde de ele alınan, sinemada yaratılan harika öğretmenin karakteristiğine dair bulgulara rastlanmaktadır. Mesela, bu harika öğretmen karakterlerinden bir tanesi de Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1968) filminde karşımıza çıkan Jean Brodie'dir.

> Bayan Brodie, "the crème de la crème" diye anılan bir grup tutkulu kız öğrencinin akıl hocasıdır. Bu öğrenciler, öğretmenlerinin cazibesine kapılırlar; onun sanat ve edebiyat zevkinden hareketle kendilerine gençlik, politika, erkekler ve cinsellik konusunda bir yol çizerler (Mccluskey ve Mckinney, 2013).

Mccluskey ve Mckinney (2013), Brodie örneğinden hareketle şu vurguyu yaparak yaratılan "Harika Öğretmen Miti"nin varlığına bir kez daha dikkat çekmektedirler:

> Hollywood'un, iyi öğretmeni, ilgisiz eğitim sistemine karşı mücadele eden bir ikonoklast olarak resmetmesi eğitimcilerin geriye kalan büyük bir çoğunluğunun yetersiz kişiler ya da sıradan memurlar olarak görülmesine sebep olmaktadır.

Kimi çalışmalarda ise birer ikonoklasta dönüştürülen bu harika öğretmenlerin karakteristiğine dair net betimlemelere rastlanmaktadır:

> Harika öğretmenler, aynı zamanda isyankârdırlar ve genellikle erkektirler. Öğretmen filmleri sıklıkla kovboy filmlerindeki hikayeyi takip eder: Yalnız öğretmen (kovboy) uzun adımlarla okula girer, bürokratları alt eder, baş belalarına karşı dik durur ve öğrencilerin sesi olur" (Dalton, 1999; Keroes, 1999)**.**

Görüldüğü üzere "Sembolik Yakınsallık Teorisi"nin argümanlarına paralellik gösteren pek çok farklı çalışma, o ya da bu şekilde, sinemanın izleyicilerin sembolik dünyalarına derinlemesine bir etkide bulunduğunu işaret etmektedir. Öyle ki sinema, imgeler aracılığıyla izleyicilerinin kimi algılarını sıfırdan üretirken var olan kimi mevcut

algılarını da şekillendirebilmekte ya da yeniden üretebilmektedir. Hatta sinema, izleyicilerin bu algıları içselleştirerek yaşam pratiklerine dönüştürmelerine neden olmaktadır. Bu bağlamda Thomsen (1993b)'in Hollywood'da var olduğunu öne sürdüğü "Harika Öğretmen Miti", modern kapital dünyada, izleyicilerin sinema filmlerinde defalarca kez izledikleri öğretmen karakterlerini sembolik evrenlerine yerleştirerek reel dünyadaki öğretmenler ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili istendik "yanlış bilinç" (false consciousness) oluşturmaları olası görünmektedir.

BÖLÜM 4
YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, doğrunun ve gerçeğin aranması olayıdır. “Bilimsel araştırma ise veri toplama ve toplanan verilerin analiz ve yorumunda belli prosedürlerin kullanılması yoluyla yapılan araştırmadır” (McMillan ve Schumacher, 1984).

Çalışmanın türü nitel araştırmadır. “Bilimsel bir araştırma türü olan nitel araştırma, bazı insan fenomenlerini tanımlamaya ve yorumlamaya çalışmaktadır” (Heath, 1997). Nitel araştırma, “bireysel ya da toplumsal problemleri anlamada çoklu perspektifler sunmayı amaçlar (Dobbin ve Gatowski, 1999). Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma, “araştırmacının, fenomeni tanımlama ya da gösterme yeteneğini yansıtacak şekilde iyi rapor hazırlamasını gerektiren bir çalışma türüdür” (Myers, 2000).

Berg (1998), nitel araştırmanın içeriği ile ilgili şu ifadelerde bulunmaktadır:

> Nitel araştırma, anlamları, kavramları, tanımları, nitelikleri, metaforları, sembolleri ve açıklamaları içerir. Açıkça belirtmek gerekirse, bazı deneyimler anlamlı bir şekilde yalnızca sayılarla ifade edilemezler. Modern nitel araştırma, katılımcı gözlem ve görüşme yöntemlerinin yanında deneyimsel doğal ortam gözlemi, fotografik yöntem (video kaydı da dâhil olmak üzere), tarihsel analiz (histiography), belge ve yazılı materyal analizi, sosyometri, sosyodrama ve benzeri etnometodolojik deney, etnografik araştırma ve pek çok örtülü gözlem tekniğini de içermektedir

Bu açıklamadan yola çıkarak tez çalışmasında Türk ve dünya sinemasından öğretmen içerikli pek çok filmin analiz edildiğini hesaba kattığımızda çalışmanın esas olarak “fotografik yöntem” kullanılarak oluşturulduğu görmekteyiz.

“Toplumlar, özellikle okur-yazar kitlesini bilgilendirmek, eğitmek, eğlendirmek ve ikna etmek amacıyla bir dizi materyal geliştirmişlerdir. Bu materyaller okur-yazar ürünleri, gazete, dergi, film, radyo ve televizyon yayınları şeklindedir” (Judd, Smith ve Kidder, 1987). Bu farkındalıktan yola çıkılarak hazırlanan tez çalışması toplumun genelinin sembolik dünyasına yaptığı güçlü etkiden dolayı materyal olarak sinema filmlerini temel almaktadır. Çünkü sinemanın da önemli bir ögesi olduğu “kitle iletişimi, belli bir grubun kültürünü açıklamak, bazı kültür öğeleri yönünden alt grupları karşılaştırmak ya da kültürel değişimleri izlemek amacıyla kullanılmak üzere bir dizi probleme cevap olabilecek zengin bir kaynak sağlar (Judd ve diğerleri, 1987).

Çalışma, bir nitel araştırma yöntemi olan "içerik analizi" (content analysis) yoluyla hazırlanmıştır. "İçerik analizi, davranışları doğrudan doğruya gözlemek yerine bireylerin sembolik davranışlarını ya da iletişim materyallerini (kitap, makale, TV yayını, film vb.) çözümlemeye dayanır" ki çalışmanın inceleme materyalini de sinema filmleri oluşturmaktadır (Öğülmüş, 1991).

> İçerik analizi, temel bir iletişimbilimsel tekniktir. Bu teknik, medya araçlarının (gazeteler ve radyo) etkisini çözümlemek için bu yüzyılın başlarında ABD'de geliştirilmiştir. Bu kitle iletişim araçları, yarattıkları toplumsal etkileri görebilmek üzere içerik çözümlemesiyle sistematik - çoğu kez nicel - olarak değerlendirilebilmektedir (Mayring, 2011).

"İçerik analizi, mesajların kendine özgü niteliklerini sistematik ve nesnel bir biçimde tanımlayarak bazı çıkarımlarda bulunulmasını sağlar" (Holsti, 1969). Bu açıdan bakılacak olursa, "metne dökülebilecek olan fotoğraflar, video kayıtları ve benzeri herhangi bir materyal içerik analizine dâhil edilebilir" ve bu analizler sonucunda bazı sistematik bulgulara ulaşılabilir ve bu bulgular doğrultusunda mantıksal çıkarımlarda bulunulabilir. (Berg, 1998).

Tez çalışmasında sinema filmleri özelinde içerik analizi yapılarak Türk ve dünya sinemasında "Harika Öğretmen Miti"nin izi sürülürken çalışmanın kuramsal bir temele dayandırılması ve objektifliğinin sağlanması amacıyla "Sembolik Yakınsallık Teorisi" terminolojisi kullanılmaktadır. Bu durumu destekler nitelikte Judd ve diğerleri (1987) şunları söylemektedirler:

> İçerik analizi tekniğinde sistemli ve objektif olarak mesajların spesifik özellikleri tanımlanarak kestirimlerde/tahminlerde bulunulur. İçerik analizi tekniğinde güvenirliği sağlamak için objektif kodlama kategorilerinin kullanılması, bu kodlama sistemlerinin gözlemci yanlılığını ortadan kaldırmak üzere örnekleme sistemine uygulanması ve bulguların bazı değişkenlerle ilişkilendirilebilmesi için kuramsal amaçlarda tutarlılık gerektirme gibi özellikleri vardır.

Benzer bağlamda Gökçe (2006), çalışmanın genel karakteristiğini özetler nitelikte şu ifadeleri kullanmaktadır:

> İçerik analizinin temel amacı sözel olmayan dokümanı nicel bir hale getirmektir. Bu doğrultuda yazılı hale getirilebilen her türlü metni analiz etmeye yarayan içerik analizi, mevcut iletişim boyutlarını analiz ederek buradan mevcut olmayan sosyal gerçeğin belirli boyutlarına dair çıkarım yapmayı amaçlayarak metinlerin içeriklerini belirli kurallar çerçevesinde analiz eder.

4.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini 1930 - 2015 yılları arasında öğretmenlerin baş/yan karakterler olarak temsil edildiği Türk ve dünya sineması filmleri, çalışmanın örneklemini ise bu yıllar arasında "Harika Öğretmen Miti"nin, olumlu ya da olumsuz manada, izinin sürülebileceği sinema filmi örnekleri oluşturmaktadır. Örneklem içerisinde 21'i Türkiye'den 39'u ise 20 farklı ülkeden olmak üzere toplam 60 film örneği yer almaktadır.

Araştırmada, "Harika Öğretmen Miti"ne tez ve anti-tez oluşturacak filmlerin etkili analizlerinin yapılabilmesi için "amaçlı örnekleme" (purposive sampling) kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, ''seçkisiz olmayan, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanıyan'' bir örnekleme yaklaşımıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Amaçlı örnekleme tekniklerinden "maksimum çeşitlilik örnekleme", "Harika Öğretmen Miti"ne örneklem oluşturabilmek için kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme tekniklerinden "aykırı durum örnekleme" ise "Harika Öğretmen Miti"ne antitez teşkil edebilecek örneklem oluşturmak amacıyla kullanılmıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan filmlerin sınıflandırılma başlıkları ile filmlerin isimleri, yapım yılları ve şayet Türk sineması örneği değilse yapımcı ülke bilgileri birlikte çizelgeler halinde aşağıda verilmektedir.

Çizelge 1

Filmlerin Sınıflandırılmasında Kullanılan Ana Başlıklar

I.	**AYDINLIK TARAFTAKİ ÖĞRETMENLER**
	I.I. Kişiliklerine Göre Öğretmenler
	I.II. Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler
	I.II.I. Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler
	I.II.II. Öğrenci - Öğretmen İlişkisine Göre Öğretmenler
	I.II.III. Değişen Yaşam Koşullarına Göre Öğretmenler
II.	**KARANLIK TARAFTAKİ ÖĞRETMENLER**
	II.I. Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler

Çizelge 2

Kişiliklerine Göre Öğretmenler Alt Başlığındaki Filmlerin Listesi

I.	**AYDINLIK TARAFTAKİ ÖĞRETMENLER**	
I.I.	**Kişiliklerine Göre Öğretmenler**	
	I.I.I. Fedakâr Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Öğretmen Kemal (1981)	Dünya Sineması Örneği Takhté Siah (Kara Tahta - İran / İtalya / Japonya - 2000)
	I.I.II. Yetenek Avcısı Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği –	Dünya Sineması Örneği Taare Zameen Par (Yerdeki Yıldızlar - Hindistan - 2007)
	I.I.III. İlham Perisi Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Paydos (1968)	Dünya Sineması Örneği Dead Poets Society (Ölü Ozanlar Derneği - ABD - 1989)
	I.I.IV. Dost Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008)	Dünya Sineması Örneği Unexpected (ABD - 2015)
	I.I.V. Demokrat Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Toprağın Çocukları (2012)	Dünya Sineması Örneği Entre Les Murs (Sınıf - Fransa - 2008)
	I.I.VI. Öğrencisiyle Çatışan Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Bitirimler Sınıfı (1975)	Dünya Sineması Örneği The Browning Version (Birleşik Krallık - 1951)
	I.I.VII. Kendi Kurallarıyla Oynayan Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Bir Dağ Masalı (1967)	Dünya Sineması Örneği Die Welle (Tehlikeli Oyun - Almanya - 2008)
	I.I.VIII. Sistem Karşıtı Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Karartma Geceleri (1990)	Dünya Sineması Örneği Machuca (Şili / İspanya / Birleşik Krallık / Fransa - 2004)
	I.I.IX. Feleğin Çemberinden Geçmiş Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Çalıkuşu (1966)	Dünya Sineması Örneği Monsieur Lazhar (Canım Öğretmenim - Kanada - 2011)

Çizelge 3

Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler Alt Başlığındaki Filmlerin Listesi

I.	**AYDINLIK TARAFTAKİ ÖĞRETMENLER**	
I.II.	**Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler**	
I.II.I.	**Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler**	
	I.II.I.I. Gurbet Kuşu Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Hakkâri'de Bir Mevsim (1983)	Dünya Sineması Örneği Pervyy Uchitel (İlk Öğretmen - SSCB - 1965)
	I.II.I.II. Yatılı Okul Öğretmeni	
	Türk Sineması Örneği Kızlar Sınıfı (1984)	Dünya Sineması Örneği Les Choristes (Koro - Fransa / Almanya / İsviçre - 2004)
	I.II.I.III. Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni	
	Türk Sineması Örneği İki Dil Bir Bavul (2008)	Dünya Sineması Örneği Être Et Avoir (To Be and To Have - Fransa - 2002)
	I.II.I.IV. Özel Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Öğretmen Zeynep (1989)	Dünya Sineması Örneği Madame Sousatzka (ABD / Kanada - 1988)
	I.II.I.V. Ücretli Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975)	Dünya Sineması Örneği Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less - Çin Halk Cumhuriyeti - 1999)
I.II.II.	**Öğrenci - Öğretmen İlişkisine Göre Öğretmenler**	
	I.II.II.I. Sevgili Öğretmen	
	Türk Sineması Örneği Çıtkırıldım (1966)	Dünya Sineması Örneği La Belle Personne (Güzel İnsan - Fransa - 2008)
	I.II.II.II. Haylaz Öğrencilerin Öğretmeni	
	Türk Sineması Örneği Hababam Sınıfı (1975)	Dünya Sineması Örneği To Sir With Love (Sevgili Öğretmenim - Birleşik Krallık - 1967)
	I.II.II.III. Engelli Öğrencilerin Öğretmeni	
	Türk Sineması Örneği Mucize (2015)	Dünya Sineması Örneği Black (Hindistan - 2005)

(devam ediyor)

Çizelge 3 (devam)

I.II.III. Değişen Yaşam Koşullarına Göre Öğretmenler	
I.II.III.I. Maddi Zorlukların Pençesindeki Öğretmen	
Türk Sineması Örneği	Dünya Sineması Örneği
Öğretmen (1988)	Urok (The Lesson - Bulgaristan / Yunanistan - 2014)
I.II.III.II. Savaşın Gölgesinde Öğretmen	
Türk Sineması Örneği	Dünya Sineması Örneği
Vurun Kahpeye (1964)	La Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue - İspanya - 1999)

Çizelge 4

Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmen Alt Başlığındaki Filmlerin Listesi

II.	**KARANLIK TARAFTAKİ ÖĞRETMENLER**	
	II.I. Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler	
	Türk Sineması Örneği	Dünya Sineması Örneği
	» Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) » Şellâle (2001) » Okul (2004)	» All Quiet on the Western Front (Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok - ABD - 1930) » The Song of Bernadette (ABD - 1943) » Les Diaboliques (Şeytan Ruhlu İnsanlar - Fransa - 1955) » Les Quatre Cents Coups (400 Darbe - Fransa - 1959) » If…. (Ne Ekersen - Birleşik Krallık - 1968) » The Prime of Miss Jean Brodie (Genç Kızlar – Birleşik Krallık / ABD - 1969) » The Paper Chase (ABD - 1973) » Pink Floyd The Wall (Duvar - Birleşik Krallık - 1982) » Lust Och Fägring Stor (All Things Fair - İsveç / Danimarka - 1995) » The Devil's Advocate (Şeytanın Avukatı - ABD / Almanya - 1997) » The Faculty (Fakülte - ABD - 1998) » Batoru Rowaiaru (Ölüm Oyunu - Japonya - 2000) » La Mala Educación (Kötü Eğitim - İspanya - 2004) » North Country (Tek Başına - ABD – 2005) » 21 (ABD - 2008) » Cracks (Birleşik Krallık / İrlanda / İspanya / Fransa / İsviçre- 2009) » Neds (Serseriler - Birleşik Krallık / Fransa / İtalya - 2010) » Do - ga - ni (Silenced - Güney Kore - 2011) » Whiplash (ABD - 2014) » Spotlight (ABD / Kanada - 2015)

4.3. Veri Kaynakları

Çalışma içerisinde yer verilen filmlerin isimleri, afişleri, ülkeleri, dilleri, yılları, türleri, süreleri, yönetmenleri, senaristleri, uyarlandığı eserleri, oyuncuları, aldıkları ödülleri ve özetleri ile ilgili verilere Ek A'da yer verilmektedir.

4.4. Veri Toplama Tekniği ve Aracı

Çalışmada veri toplama aracı olarak "döküman inceleme" kullanılmıştır. "Döküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı" ve görsel/işitsel "materyallerin analizini kapsar" (Madge, 1965). Bu çalışmada doküman olarak "Harika Öğretmen Miti"ne tez ve anti-tez oluşturabilecek öğretmen karakterlerinin yer aldığı Türk ve dünya sineması̇ndan örnekleriyle filmler incelenmektedir.

4.5. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasının ilk olarak "Harika Öğretmen Miti"ne tez ve anti-tez oluşturacak filmlerin listelenmesi işlemi gerçekleştirilmiştir. Bu listede yer alacak filmler belirlenirken, öncelikle, konusu öğretmenlik mesleği olan ve öğretmenlerin sinemada nasıl temsil edildiğine dair bulgular içeren makaleler ve benzer akademik çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmalarda adı geçen filmler film listesine eklenmiştir. Daha sonra listeyi daha da zenginleştirmek amacıyla bireysel araştırma aşamasına geçilmiştir. Bireysel araştırmalar sırasında internet kaynakları kullanılmış ve çalışmaya örnek oluşturabilecek filmlerin isimleri de film listesine eklenmiştir. Bu sürecin sonunda ortaya çıkan genel film listesinde, çoğunluğu dünya sineması örneği olmak üzere (%80), 200'e yakın film yer almıştır.

4.6. Verilerin Analizi

Çalışmada yer alan verilerin analiz edilmesinde "içerik analizi" tekniği kullanılmıştır. Analiz basamakları şu şekildedir:

1. **Verilerin Kodlanması:** Elde edilen veriler incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmıştır. Toplanan veriler tümevarımcı (inductive) bir analize tabi tutularak kodlanmış,

verilerin analizinde rehberlik edecek kavramsal bir yapı oluşturulmuştur (Oluşturulan listedeki filmler öncelikle iki temel bölüme ayrılmıştır: "Aydınlık Taraftaki" Öğretmenler ve "Karanlık Taraftaki" Öğretmenler. Böylece çalışmanın omurgasını oluşturacak olan kavramsal yapı oluşturulmuştur).

2. **Kategorilerin ve Temaların Bulunması:** Kodlar bir araya getirilip incelenmiş, ortak ve ayrışan yönleri tespit edilerek sınıflandırma işlemi yapılmıştır (Filmlerin alt başlıklara göre sınıflaması yapılmıştır. Farklı kıtalardan ve çeşitli ülkelerden filmlerin yer almasına dikkat edilerek, oluşturulan alt başlıkları en iyi şekilde yansıtacağı düşünülen örnekleriyle film listesi sadeleştirilmiştir).
3. **Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenerek Tanımlanması:** Veriler anlaşılır bir şekilde tanımlanmaya çalışılmıştır (Sadeleştirme sonucunda, çalışmada kullanılmak üzere 21'i Türk sineması, 39'u dünya sineması örneği olmak üzere toplam 60 filmlik bir çalışma evreni ortaya çıkmıştır. Filmlerin kodlarına ve temalarına göre yeniden düzenlenmesi ve tanımlaması yapılmıştır).
4. **Bulguların Yorumlanması:** "Sembolik Yakınsallık Teorisi"nin kavram setinde yer alan "fantezi teması", "fantezi tipi" ve "retorikal vizyon" kavramları çalışmanın yapısal çözümlemesinin yapılması amacıyla kullanılmıştır. Analizler sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmış ve mevcut bulgulardan sonuçlar çıkarılmıştır (Türk ve dünya sinemasından oluşturulan çalışma evreninden elde edilen verilerin yeniden analiz edilmesi sonucunda filmlerin büyük bir çoğunluğunda "Harika Öğretmen Miti"ne paralel ancak hiç de azımsanmayacak bir kısmında ise "Harika Öğretmen Miti"ne karşıt bulgularına rastlandığı sonucu çıkarılmıştır. Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde, ulaşılan sonuçlar ışığında yapılan yorumlara yer verilmektedir).

BÖLÜM 5
BULGULAR VE YORUMLAR

5.1. Aydınlık Taraftaki Öğretmenler

"Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" ana başlığı altında Türk ve dünya sinemasında resmedilen öğretmen karakterleri içsel ve dışsal faktörler açısından incelenmektedir. Bu başlık altında, mesleğini layıkıyla yerine getirmeye çalışan, hatalar yapmış olsa bile bu hataları ya zafiyetleri ya da inandığı doğrular yüzünden yapan ve sinematografik açıdan izleyiciye kötü karakterler olarak yansıtılmayan öğretmen tipleri sınıflandırılmıştır.

5.1.1. Kişiliklerine Göre Öğretmenler

"Kişiliklerine Göre Öğretmenler" alt başlığı altında Türk ve dünya sinemasında iyi karakterler olarak resmedilen ya da kötü karakterler olarak betimlenmeyen öğretmenler analiz edilmektedir. Bu tipolojide temsil edilen öğretmenler eğitim idealleri uğrunda canını verebilecek kadar fedakâr, umutsuz vaka olarak görülen öğrencilerin içlerindeki cevheri keşfederek onları paha biçilmez altınlara dönüştürebilecek kadar simyager, öğrencilerinin hayatlarını ve karakterlerini şekillendirebilecek kadar ilham kaynağı, öğrencileriyle dostluk kurabilecek kadar samimi, çok sesliliği sınıflarına entegre edebilecek kadar demokrat, inandığı doğrular uğruna öğrencileriyle çatışabilecek veya mesleki geçmişiyle yüzleşebilecek kadar cesur, oyunu kendi kurallarıyla oynayabilecek kadar radikal, hakim gücün dayatmalarına boyun eğmeyecek kadar muhalif ve kötü kaderlerine yenilmeden öğrencilerine ışık olabilecek kadar güçlü karakterlerdir.

5.1.1.1. Fedakâr Öğretmen

Öğretmenlik mesleğinin yüceltildiği ve toplumun dönüşümü için elzem görüldüğü filmlerde öğretmen karakterlerinin eğitim ideali doğrultusunda ve imkânsız şartlar altında canları pahasına mesleklerini yerine getirmeye çalıştıklarına tanık oluruz. Bu tanımlamaya uyan iki öğretmen karakteri, Öğretmen Kemal (1981) filminde Kemal ve Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) filminde Reeboir isimleriyle karşımıza çıkar. Kemal, bir

köy okulunda sınıf öğretmenliği yaparken Reeboir gezgin bir okuma-yazma öğretmenidir. Her iki karakter de yer aldıkları filmlerde başroldedirler.

Fantezi Temaları:

Öğretmen Kemal (1981) filminde yer verilen fantezi teması "köyün sözde din adamı, köyün ağası ve köylüye sirayet etmiş olan cehalete karşı öğretmenin mücadelesi" iken Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) filminde işlenen fantezi teması ise "savaşın yarattığı olumsuz koşullarda insanın (öğretmenin) varlığını sürdürme mücadelesi"dir.

Fantezi Tipleri: Öğretmen Kemal (1981) - İdealist bir öğretmen yeni devlet rejiminin ilkelerini benimsetmek ve toplumu eğitmek için ücra bir köye tayin edilir. Öğretmen bu köyde bir yandan öğrencilerini eğitmeye çalışırken öte yandan onu engellemek için her yolu deneyen kişilere karşı canı pahasına bir mücadeleye girişecektir.

Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) - Savaşın yıkıcılığında bir grup gezici öğretmen sırtlarında kara tahtalarıyla köy köy gezerek halka okuma yazma öğretmeye çalışırlar. Öğretmenler, canları pahasına çıktıkları bu yolda bir yandan farklı insan hikâyelerinin figürleri diğer yandan keskin nişancıların hedefleri haline gelmektedirler.

Öğretmen Kemal (1981) filmi genç cumhuriyetin ilkelerini benimsetmek için bir köy okuluna tayin edilmiş bir öğretmenle köyün ileri gelenleri arasındaki mücadeleye yoğunlaşırken Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) filmi savaşın gölgesinde köy köy gezerek karın tokluğuna okuma yazma öğretmeyi amaç edinmiş öğretmenlerin hikâyesine ışık tutmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Öğretmen Kemal (1981)

"Öğretmen, kılık kıyafetiyle topluma örnek teşkil etmelidir."

Kemal, kılık kıyafetine özen göstermektedir. Kemal, köye geliş amacına uygun bir şekilde, tüm aksesuarlarıyla birlikte (fötr şapka, evrak çantası, kravat vb.), modern ve köylüye örnek bir tarz sergilemektedir.

"Öğretmen, eğitim ideallerini sekteye uğratmaya çalışan tüm güç odaklarına karşı dik bir duruş sergilemeli ve eğitimin sürekliliğini sağlamalıdır."

Kemal, köyde etkin bir güce sahip olan sözde din adamına ve köy ağasına karşı çetin bir mücadeleye girişir. Kemal köye ilk geldiğinde kendisine derhal köyü terk etmesi gerektiği gerektiğini ima eden köyün sözde din adamına şu şekilde cevap verir:

> (Tartışma) bitmemiştir. Çocuklara okuma yazma öğreteceğim, mutlaka. … (Okul) yapacağız, mutlaka. … Devletin emri var, (okul) yapılacak. … Sen sus! Ben almaya değil vermeye geldim. … Öyle buyurdu Gazi Mustafa Kemal. Buyruk yerine gelecek.

Kemal, elini öperek kendisine hürmet göstermesini isteyen köyün ağasının elini ideallerinden bahsederek havada bırakır.

Kemal, öfkeyle okulu ahıra çeviren köyün ağasının evine gider. Kemal orada kendisine saldıranları alt eder ve köyün ağasına okulu derhal eski haline getirmesine yönünde tehditler savurur.

"Öğretmen, bağnazlığın değil bilimin önderliğinde toplumu yönlendirmelidir."

Kemal, köyde yer edinmiş batıl inançlara karşı çıkar ve bu inançları yok etmeye çalışır. Bu amaçla Kemal elini bir balta alır ve köylülerin üzerine çaputlar ve ziller bağlayarak adakta bulundukları adak ağacını kesmeye başlar. Kemal, ağacı kestikten sonra kendisine hakaretler yağdıran sözde din adamı ve öfkeli köylülülere şu karşılığı verir:

> Taassubu (bağnazlığı) yıktım. Kör inancı. … Dinimize ters düşen, bu ağaca zilleri, çaputları bağlayıp medet umanlarla onları bu yolda azmettirenlerdir. Bilmez misiniz ki dinimizde put yoktur. Haramdır. Ve sizler, hastayız, işimiz var diye saklanan tembeller. Bilmez misiniz ki bu ağacın kendisine bile faydası yoktur. Bakın, hepsi yemyeşilken o bir yaprak bile vermemiş. Kestim onu. Şimdi bir işe yarayacak. Şimdi kutsal, ulu bir işe yarayacak (okul yapımında kullanılacak).

"Öğretmen, kendisini ya da başkalarını korumak zorunda kalmadığı sürece fiziksel şiddete başvurmamalıdır."

Kemal, adak ağacını kestikten sonra kendisine çıkışan sözde din adamı ve yanındaki öfkeli kalabalığa "bakın arkadaşlar, ben kaba güce karşıyım. Çünkü öğretmenim. Barış adamıyım, barış. Barışı belleten, yayan ve yaşatan bir adamım. Ben Kuvayi Milliyeciyim. Atatürk'ün askeriyim. Çalışanın yeri yanımda, tembelinki karşımda" diyerek karşılık verir.

Kemal, köyün çobanından silah zoruyla birkaç koyun almak isteyen eşkıyaya karşı çıkar. Eşkıya aksi yönde ısrarlarını sürdürünce Kemal onu yumruklama başlar ve koyunları alıkoymasına engel olur.

"Öğretmen fedakâr olmalıdır."

Kemal, köyde hastalanan çocukları iyileştirmek için onları zorla ailelerinden alır ve uyguladığı tedavi yöntemiyle çocukların hepsini iyileştirerek onları ölümden kurtarır. Bu davranışıyla Kemal köylülerin de desteğini alır ve hep birlikte okul inşaatını tamamlarlar.

"Öğretmen, her türlü ahlak dışı duruma karşı tepkisini göstermeli ve mağdurların yanında olmalıdır."

Kemal, köyde reşit olmayan bir kızın köyün ağasına para karşılığı satılmasına karşı çıkar. Kemal, öfkeyle, "zorbalara hadlerini bildirmek gerek. Kadınları uyarmak gerek. Onların da hakları olduğunu söylemek gerek. Mal gibi, hayvan gibi alınıp satılamayacaklarını öğrenmelerinin zamanıdır" diyerek tepkisini dile getirir ve genç kızı himayesi altına alır. Kemal, köyün ağasının köylüler için kestirdiği koyundan pay almak için birbirleriyle çekişen köylülere hiddetle şu sözleri sarf eder:

> "… değer mi el açmaya, avuç açmaya değer mi? Bu kemik parçasını önünüze atan efendiler günde bir kuzuyu gövdeye indirmekte, yalan mı? … Cezalısınız. Çekeceksiniz. Sömürüleceksiniz. Ezileceksiniz. Ezilin, sömürülün ya da gelin okullara."

"Öğretmen, eğitim ideallerini ve inandığı değerleri kendi yaşamından bile üstünde tutmalıdır."

Kemal, köyün sözde din adamı ve ağasının iftiralarına maruz kalır ve gözünü cehalet bürümüş köylüler tarafından linç edilerek öldürülür.

Kara Tahta (Takhté Siah, 2000)

"Öğretmen, en zorlu koşullarda bile mesleğini yerine getirmeye çalışmalıdır."

Reeboir, okuma yazma öğretmek için kullandığı kara tahtasını sırtında taşımaktadır. Reeboir, kara tahtasını yalnızca yazı yazmak için değil devriye gezen helikopterlerden saklanmak için de kullanır.

"Öğretmen, ulaşabildiği her bireyi eğitim sürecine dâhil etmek için elinden gelen her yolu denemelidir."

Reeboir, yolda rastladığı her çocuğa okulları ve öğretmenleri olup olmadığını sorar. Reeboir, dağlarda rastladığı kaçakçı çocuklara okuma yazma öğretmeyi teklif eder ve paraları yoksa yiyecek karşılığında da okuma yazma öğretebileceğini söyler. Reeboir, çocuklara okumayı bilmenin önemli olduğunu, şayet okumayı öğrenirlerse kitap ve gazete okuyarak dünyada neler olup bittiğinden haberdar olabileceklerini söyler. Reeboir, matematiği öğrenirlerse kendi hesaplarını kendilerinin yapabileceklerini ve kimsenin onları kandıramayacağını dile getirerek çocuklara matematik dersi vermeyi de teklif eder. Reeboir, çocukları ikna edebilmek için eğitimli bireyler olmalarının iyi birer iş bulmaları açısından da faydalı olacağını vurgular.

"Öğretmen, kendisine ihtiyaç duyulan tüm zor durumlarda öğrencilerinin yardımına koşmalıdır."

Kafiledeki çocuklardan bir tanesi yamaçtan yuvarlanıp ayağını kırınca Reeboir, kara tahtasının neredeyse yarısını parçalayarak çocuğun bacağına destek tahtaları yapar.

"Öğretmen, öğrencilerine güven vermelidir."

Kafiledeki çocukların büyük bir çoğunluğunun okuma yazma bildikleri ancak yolda rastladıkları tüm yabancılar gibi Reeboir'a da güvenmedikleri için bu durumu ondan sakladıkları ortaya çıkar. Reeboir, çocuklara güven verince içlerinden bir tanesi okuma yazma bildikleri gerçeğini onunla paylaşır.

"Öğretmen, eğitim uğrunda hayatı pahasına mücadele etmelidir."

Kafile ikiye ayrılmıştır ve Reeboir okuma yazma öğretmeye ikna ettiği bir çocukla birlikte aynı yöne gitmektedir. Yolda mola verdikleri esnada çocuk, Reeboir'ın sırtındaki kara tahtaya ismini yazmayı başarır ve sevinçle bunu Reeboir'la paylaşır. Tam da bu esnada Reeboir, okuma yazma öğrenmekte olan çocuk ve yanlarındaki diğer çocuklar, keskin nişancıların hedefi olurlar ve hayatlarını kaybederler.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Öğretmen Kemal (1981) - Destekliyor.

Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) - Destekliyor.

Öğretmen Kemal (1981) ve Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) filmlerinde temsil edilen her iki öğretmen de zorlu yaşam koşullarında eğitim ideallerinden vazgeçmemekte ve önlerine çıkan tüm engellere rağmen mesleklerinin gereğini fazlasıyla yerine getirmeye çalışmaktadırlar. Her iki filmde de öğretmenler canları pahasına toplumu aydınlatma ve onlara umut ışığı verme ideallerinin peşinden giderler. Bu incelemeden yola çıkarak, hem Türk hem de dünya sinemasında öğretmenlik mesleğinin büyük fedakârlıklar gerektiren bir meslek olduğu düşüncesinin vücut bulduğu ve sinema aracılığıyla izleyicilerin sembolik dünyalarında bu doğrultuda bir yaratım oluşturulmaya çalışıldığı fikrine varılabilir [Ancak Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) filminde inceleme içerisinde yer verilmeyen bir diğer öğretmen karakterinin olumsuz kişilik özelliklerine sahip olması ve bir dizi olumsuz davranış sergilemesinden dolayı filmin genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar içerdiği görülmektedir]. "Harika Öğretmen Miti" açısından değerlendirildiğinde ise hem Öğretmen Kemal (1981) hem de Kara Tahta (Takhté Siah, 2000) filmlerinde yer alan öğretmen karakterlerinin miti desteklediğini görürüz. Çünkü her iki öğretmen karakterinin de herhangi bir olumsuz özelliği izleyiciye yansıtılmamakla birlikte her iki

öğretmen karakteri de mevcut durumları kabullenmek yerine canları pahasına fedakârca mücadele etmeyi tercih ederler.

5.1.1.2. Yetenek Avcısı Öğretmen

Öğretmen, kendisine verilen hammaddeyi zorlu süreçler sonucunda işleyerek ondan kaliteli bir son ürün çıkarmakla yükümlü bir meslek grubudur. Bir öğretmen için başarısızlığın sebebini öğrencide aramaktan ve böylesi bir bahanenin arkasına sığınmaktan daha kolay bir yol olamaz. İyi bir öğretmen için bu durumda sorulabilecek iki soru ortaya çıkar: "Başarı nedir ve başarısızlığın temel sebepleri nelerdir?" İncelenen örnekte sinema, bu soruya şu cevabı verir: "Başarı yalnızca öğrenciden beklenen akademik başarıyla sınırlı değildir ve başarısızlığın arkasında biraz özveriyle üstesinden gelinebilecek küçük bir sorun yatıyor olabilir." İşte tam da bu durumda öğretmenden beklenen, başarısızlığın altında yatan nüansı yok etmek ve öğrencide henüz keşfedilmemiş olan yeteneği avlamaktır. Çalışmanın hazırlık aşamasında yapılan araştırma sürecinde "Yetenek Avcısı Öğretmen" kategorisinde incelenebilecek herhangi bir Türk sineması örneğine rastlanmamıştır. Dünya sineması örnekleri içerisinden ise, çalışmanın konusuna uyumlu olduğu düşüncesiyle, "Yerdeki Yıldızlar" (Taare Zameen Par, 2007) filmi seçilmiştir. Filmin başrolünde Ram Shankar Nikumb isimli bir görsel sanatlar öğretmenini yatılı bir okulda tam bir yetenek avcısı olarak görmekteyiz.

Fantezi Teması:

Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) - "Başarı odaklı ve katı eğitim sistemi, bu eğitim sisteminin sorgulamaksızın uygulayıcısı olan öğretmenler ve çocuklarını salt rekabetçi bir zihniyetle hayata hazırlayan ailelere karşı öğretmenin mücadelesi."

Fantezi Tipi:

Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) - Bir öğretmen, "başarısız" olarak addedilmiş bir öğrencisine, meslektaşlarının aksine, önyargıyla yaklaşmayı reddeder; ona sabır göstererek, sevgi ve emek vererek öğrencisinin hem akademik başarı sağlamasını hem de yeteneklerini gün yüzüne çıkararak geliştirmesini sağlar. Öğretmen, bir yandan kendisi gibi düşünmeyen meslektaşlarına ve salt rekabetçi çocuklar yetiştirmeye çalışan ailelere yol göstermeye çalışırken diğer yandan da tektipleştirici eğitim sistemine karşı mücadele etmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007)

"Öğretmen, eğitim sisteminin yanlışlıklarına, bu sistemin uygulayıcısı olmakta ısrarcı olan meslektaşlarına ve çocuklarını yalnızca başarı odaklı yetiştiren ailelere karşı, kazanana kadar mücadele etmelidir."

Öğrenme güçlüğü çeken bir öğrenci, Ram Shankar Nikumb dışındaki tüm öğretmenlerince pek çok yanlış tutum ve davranışa maruz kalmıştır. Bu öğretmenler, başarıyı yalnızca not ile değerlendirmekte, öğrencilerin üniformalarının ve kılık kıyafetlerinin uygunluğuna aşırı özen göstermekte, öğrencileri dersten atmakta, öğrencilerini aşağılamakta, azarlamakta ve hatta fiziksel şiddet uygulamaktadırlar. Yan rolde gördüğümüz öğretmenler, Nikumb'un eğlenerek öğreten yaklaşımını eleştirirler ve öğrencilerin rekabetçi yaşam koşullarına göre yetiştirilmesi gerektiğini düşünürler. Yan rollerde gördüğümüz bu öğretmenler baskıcı ve öğrencileri tektipleştiren eğitim sisteminin sorgusuz sualsiz uygulayıcısı konumundadırlar.

Nikumb, ders işleme şeklini eleştiren meslektaşlarına "onlar daha çocuk. Onlar mutluysa ben de mutluyum" diyerek tepkisini dile getirir.

Nikumb, öğrenme güçlüğü çeken öğrencisinin asıl sorununun disleksi olduğunu keşfeder. Nikumb, bu durumu görüşmek için öğrencisinin başka bir şehirde oturan ailesini ziyarete gider. Nikumb, çocuğunu olduğu gibi kabul etmemekte direnen babasına ısrarcı bir şekilde öğrencisinin durumunu açıklamaya çalışır. Nikumb, rekabetçi dünyada ailelerin çocukları için hep prestijli meslekler istediklerinden söz eder ve "her çocuğun kendine özgü yetenekleri, kapasitesi ve hayalleri vardır" diyerek bu kanıyı karşı olduğunu dile getirir.

Nikumb, bir arkadaşıyla konuştuğu esnada ailelerin çocuklarını yarıştırma eğilimleriyle ilgili "o zaman çocuk değil yarış atı yetiştirsinler" diyerek ailelerin genel anlayışlarına bir eleştiri getirir.

"Öğretmen, derslerini monotonluktan kurtararak öğrenciler için eğlenceli bir hale getirmeli, öğrencilerin sevgisini kazanmaya çalışmalı ve onları motive etmelidir."

Nikumb, ilk dersine palyaço kostümüyle girer. Nikumb, öğrencilerini eğlendirir ve daha ilk dersten onların sevgisini kazanır. Nikumb'un öğrencileriyle birlikte dans ederek söylediği şarkının içerisinde onları motive edecek sözler yer alır.

Nikumb, aynı zamanda bir engelliler okulunda da öğretmenlik yapmaktadır. Nikumb, buradaki öğrencileriyle de oldukça ilgilidir ve onlara da oldukça sevecen davranmaktadır.

"Öğretmen, öğrencilerini kalıplar içerisine hapseden değil onlara hayal güçlerini keşfetme özgürlüğü veren kişidir."

Nikumb, dersinde, öğrencilerine çizilecek bir model vermek yerine onlara "hayal gücünüzü kullanın ve ne isterseniz onu çizin" der.

"Her öğrenci bir cevherdir ve öğretmen de bu cevheri özenle işleyerek gerçek değerine kavuşturmalıdır."

Nikumb, öğrenme güçlüğü çeken öğrencisinin dersteki depresif ve isteksiz halini hoş görür ve onunla empati kurmaya çalışır.

Nikumb, okul müdürüyle görüşerek öğrenme güçlüğü çeken öğrenciyle özel olarak ilgilenebilmek için izin alır. Nikumb, bir yandan öğrencisinin disleksiyle başa çıkabilmesi için özel bir çalışma programı uygularken bir yandan da içindeki resim yapma tutkusunu besleyerek yeteneğini gün yüzüne çıkarır. Böylece öğrenci, disleksiyle başa çıkmayı öğrenir ve bir zamanlar küstüğü resim yapma tutkusuna geri döner.

Nikumb, okulda tüm öğrenci ve öğretmenlerin katıldığı bir resim yapma etkinliği düzenler. Öğrenme güçlüğü çeken öğrenci en iyi resmi yapar ve bu resim okul yıllığının kapağını süsler. Bunun başarıyı takiben öğrenci, diğer tüm derslerinde de gözle görülür bir gelişme kaydeder.

Filmin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyi:

Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) - Destekliyor.

Dünya sineması örneklerinden Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) filminde temsil edilen öğretmen karakteri öğrencisinde baskılanmış olan yeteneği, onu baskılayan tüm engelleri yolundan çekerek ve tüm bu engellerin üstesinden gelerek ortaya çıkarmak suretiyle çalışmada "yetenek avcısı öğretmen" unvanını almaya hak kazanmıştır. Sinema, izleyicilerine, sembolik açıdan, öğretmenin yetenek avcısı olmak gibi bir misyonu olduğu mesajını vermektedir. Türk sinemasında temsil edilen öğretmen karakterleri ise, spesifik olarak, yetenek avcısı olma misyonundan öte farklı özellikleriyle daha dramatize edilmiş karakterler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) filminde yer alan öğretmen karakterinin, filmde herhangi bir olumsuz özelliğine değinilmemiş olması, mesleğini okul içinde ve dışında özveriyle yapması, kendisine tüm karşı çıkanlarla kararlılıkla mücadele etmesi, "umutsuz vaka" olarak görülen bir öğrencisinin potansiyelini ortaya çıkarması ve filmin sonunda mesleki anlamda bir zafer kazanması gibi durumlardan dolayı "Harika Öğretmen Miti"yle uyum içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Yine mit paralelinde harika öğretmen karakteri ön plana çıkarılırken diğer öğretmen karakterleri olumsuz yönleriyle ekrana yansıtıldığı için

Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) filminin öğretmenlik mesleğiyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar verdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

5.1.1.3. İlham Perisi Öğretmen

Sinemada öğretmenlik mesleğinin yüceltildiği filmlerde karşımıza çıkan öğretmen karakterlerinin en temel özelliklerinden bir tanesi bu öğretmenlerin öğrencileri için ilham kaynağı olmasıdır. İlham perisi öğretmenler, imkânsızlıklar içerisindeki öğrencilerine başarılı bir geleceğin kapılarını açarak ya da toplumsal normların kalıpları arasında sıkışmış olan öğrencileri için karanlıkta yakılan bir kibrit işlevi görerek onların hayatlarına dokunan kahramanlardır. Bu özellikleriyle karşımıza başrollerde iki öğretmen çıkmaktadır: Paydos (1968) filminde vücut bulan Murtaza ve Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) filminde izlediğimiz John Keating. Murtaza, merkezi bir ilkokulda çalışan bir sınıf öğretmenidir. John Keating ise yatılı bir okulda edebiyat öğretmenliği yapmaktadır. Her iki öğretmen karakteri de başrollerdedir.

Fantezi Temaları:

Paydos (1968) filminde "eğitimden ziyade maddiyata önem veren çıkarcı kişilere ve zihniyete karşı eğitimin gücüne ve kutsallığına inanan ve maddiyata önem vermeyen öğretmenin mücadelesi" fantezi teması yer verilirken Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) filminde "gelenekçi ve katı eğitim sistemi, bu eğitim sisteminin sorgulamaksızın uygulayıcısı olan öğretmenler ve çocuklarını kariyer odaklı bir zihniyetle hayata hazırlayan ailelere karşı mücadele eden idealist öğretmen" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Paydos (1968) - Ekonomik olarak zor şartlar altında olmasına rağmen öğretmenin eğitimin gücüne ve kutsallığına inancı tamdır. Bu uğurda karşısına çıkan ve onu bu görüşlerinden saptırmaya çalışan para düşkünü ve eğitime önem vermeyen kişiler bu amaçlarına ulaşamadıkları gibi hak ettikleri dersi de alırlar.

Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) - Öğretmen katı eğitim sistemine karşı adeta tek başına bir "eğitim neferi" olarak mücadele eder ve mesleği pahasına inandığı ilkelerden ödün vermez. Öğretmen, bir mum misali, kendisi erirken ışığıyla öğrencilerini aydınlatır, onlara ilham vererek bir vizyon kazandırır ve tutkularının peşinden gitmelerini sağlar. Ancak öğretmen bu uğurda karşısında okul yönetimini ve bir grup öğrenci velisini bulur.

Paydos (1968) filminde mesleğine âşık bir öğretmen ve onu mesleğinden koparmak için her yolu deneyen çıkarcı bir grup insan arasında geçen eğlenceli mücadele konu edilirken Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) bir grup öğrencinin idolü haline gelen bir öğretmenin kendine has yöntemleriyle öğrencilerinde yarattığı bakış açısı ve neden olduğu dönüşümlerle bu dönüşümlerin sonuçlarına mercek tutmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Paydos (1968)

"Öğretmen, öğrencilerine emek ve ilham vererek onları hayatta daha iyi bir konuma getirmeye çalışmalıdır."

Murtaza'nın emek ve ilham verdiği eski öğrencilerinden bir tanesi başarılı bir avukat olmuş ve iyi bir refah düzeyine ulaşmıştır. Yolda karşılaştığı öğrencisi Murtaza'ya oldukça saygı gösterir ve hatta onun yanında sigara bile içmez. Filmin sonunda Murtaza'yı haksızlığa uğrayarak düştüğü zor durumdan kurtaracak kişi de bu eski öğrencisi olacaktır.

"Öğretmen, hayatının merkezine maddiyattan ziyade eğitime, mesleğine ve öğrencilerine olan inancını ve sevgisini almalıdır."

Murtaza, hayatta elbisesi dâhil her şeyinin bir ikincisinin olmadığını dile getirir.

Murtaza, hafif ve ucuz sigaraları tercih etmektedir.

Murtaza, maddi sıkıntılarından dolayı mahalle esnafından alışveriş yapamaz hale gelmiştir.

Murtaza, ailesinden kalma büyük bir konakta yaşamaktadır ancak konağın banka borcunu ödeyebilmek için her odasını kiraya vermek zorunda kalır.

Murtaza, mesleğine verdiği değeri "para mutluluk getirmez. Benim mesleğimin bana verdiği manevi mutluluklar bana yeter. Öğretmenlik Tanrı sanatıdır" diyerek dile getirmektedir.

Murtaza, mesleğinin hiç de küçümsenmeyecek ve maddiyatla ölçülemeyecek kadar değerli bir meslek olduğunu şu cümlelerle vurgular:

> Size göre bir öğretmen nedir ki? Hiç. Boş hayaller peşinde koşan zavallı bir fukara öyle mi? Siz mektep nedir bilir misiniz? İstikbale doğru koşan minicik yavrular memleketin ve yeryüzünün yarınları. Bu çocuklar hâkim olacaklar, asker olacaklar, doktor olacaklar. Onları yetiştirecek de benim, öğretmen. Ben olmasam ziyan olur giderler. Ben insanlığa istikbal aşılıyorum. Para, şan, şöhret sizin olsun. Bana kara tahtam ve nur yüzlü yavrularım ve şu viran evim yeter de artar.

Murtaza, oğlunun kendisine sunduğu üniversite diplomasından dolayı duygusal anlar yaşar.

Bahçede bulunan bir küp altına istinaden Murtaza, "bu altınların bir teki bile bizim değil. Hükümete haber vermek gerekir" der.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatli, hoşgörülü ve affedici olmalıdır."

Okul müdürü, Murtaza'yı sınıftan çok gürültü geldiği için uyarır. Bunun üzerine Murtaza, "onlar çocuk, o kadar ses olacak. Ama derslerine iyi çalışıyorlar" diyerek öğrencilerini korumaya çalışır.

Murtaza, ders esnasında sınıftaki her öğrenciyle tek tek ilgilenip şefkat gösterir ve nasihatte bulunur.

Bir öğrenci Murtaza'ya karşı olumsuz bir davranışta bulunur. Bunun üzerine okul müdürü öğrenciyi döverek cezalandıracağını söyleyince Murtaza, "siz dövmeyin. Sizin eliniz çok ağır. Ben döverim" der. Okul müdürü karşı çıkınca Murtaza, "ben döverim. Çocuğun bir suçu yok. Hep çocuğun ailesinden kaynaklanıyor" diyerek ortamı yumuşatmaya ve okul müdürünü engellemeye çalışır. Murtaza, istemeyerek de olsa çocuğun poposuna, canını bile acıtmayacak bir şekilde, vurur. Murtaza, okul müdürüne durumu "ben iyice dövdüm. Siz dövmeyin" diyerek aktarır. Bunun ardından Murtaza, "hayatımda ilk defa bir çocuk dövdüm. İyi değilim" diyerek okul müdüründen o gün için izin ister.

Murtaza'nın, istifasından sonra bile mesleğine olan özlemi dinmez ve zaman zaman kendisini sınıfta öğrencileriyle birlikte hayal eder.

Murtaza, bir gün yine hayale dalmıştır ve hayalinde öğrencilerine şöyle nasihat etmektedir:

> Okulu sevin yavrularım, okumayı sevin. Hayatta en temiz yer burası, en güzel şey de okumaktır. Yarın okuldan çıkınca bu hayatı çok arayacaksınız. Okul dünyanın en temiz, en mübarek yeridir. Okul bir cennettir. Oraya alışan insan onun dışında yaşayamaz.

"Öğretmen, ahlaki değerleri mesleğinin bile üzerinde tutmalıdır."

Murtaza'nın sözde şiddet uyguladığı çocuğun ailesiyle birlikte polise yalan beyanda bulunması, olayın gazete manşetlerinde "hain öğretmen, canavar öğretmen" şeklinde yer alması, okul müdürünün daha önce söylediği sözlerin aksine Murtaza'nın arkasında durmaması ve soruşturmayı yürüten müfettişin kendisini önyargıyla sorgulaması üzerine Murtaza, kendisine yöneltilen suçlamaları alaycı bir abartıyla kabul eder. Önceleri Murtaza'ya çok saygı duyan pek çok kişi kendisine yüz çevirir. Bunun üzerine Murtaza,

ailesinin şerefine de zarar getirmek istemediği gerekçesiyle, gözyaşları içerisinde, istifa dilekçesini yazar.

Öğrencilerine duygusal bir veda konuşması yapan Murtaza'nın son nasihati "ne olursa olsun yalan söylemeyin" olur.

"Öğretmen, inandığı değerler uğruna karşısına çıkan tüm kötü niyetli insanlarla kararlılıkla mücadele etmelidir."

Murtaza, müstakbel dünürünün kendisini ticaret hayatına sokma teklifi karşısında "ben bu mübarek mesleği bırakıp da bakkal olamam. Gel seni okutayım da sen de öğretmen ol" diyerek onu alaycı bir dille reddeder.

Murtaza, müstakbel dünürünün "Allah kazananı sever" sözüne cevap olarak "Allah, öğreneni de öğreteni de sever" diyerek tepkisini dile getirir.

"Öğretmen, modern ve uygar toplumun temsilcisi olmalıdır."

Murtaza, kendisine "hoca" denmesinden hoşlanmaz, "muallim" ya da "öğretmen" denmesini ister.

Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989)

"Öğretmen, öğrencileriyle iyi bir iletişim içerisinde olmalıdır."

John Keating, öğrencileriyle empati kurararak onlarla onların jargonuyla iletişime geçer. Keating, öğrencilerinden kendisine "reis" (captain) demelerini ister. Bu durum onun, öğrencileri tarafından diğer öğretmenlerden farklı bir konumda kabul görmesini sağlar.

"Öğretmen, öğrencilerine yaşama farklı perspektiflerden bakabilmeyi öğretmelidir."

Keating'in hayat felsefesi "anı yaşa" (carpe-diem)'dır ve öğrencilerine de anı yaşamalarını ve hayatlarını sıra dışı bir hale getirmelerini tavsiye eder.

Keating, "anı yaşa" (carpe-diem) felsefesiyle öğrencilerinin kalıplarını yıkmalarının ve dönüşümlerinin mimarı olur.

"Öğretmen, öğrencilerinin içerisindeki gizil yetenekleri harekete geçirmeli ve onları bu yeteneklerini kullanma konusunda motive etmelidir."

Keating, içine kapanık ve başarısızlığa güdümlü bir öğrencisini cesaretlendirerek içindeki şiir potansiyeli ortaya çıkarır.

Keating, ailesine rağmen, tiyatro oyunculuğu yapmak isteyen bir öğrencisine, "sen ailenin uşağı değilsin. Çok yeteneklisin. Oyunculuğa devam etmelisin" diyerek onu cesaretlendirir.

"Öğretmen, üzerindeki tüm baskılara rağmen, kendisine dikte edilen kuralların ve ilkelerin birebir uygulayıcısı olmanın ötesinde öğrencileri için en iyisi olduğunu düşündüğü eğitsel yöntem ve teknikleri uygulamaktan kaçınmayan kişi olmalıdır."

Okuldaki idarecilerle öğretmenler, okulun katı ilke ve kurallarını harfiyen benimsemişlerdir ve harfiyen uygulamaktadırlar ancak Keating'in, daha ziyade, kendisine has bir bakış açısı ve eğitsel yöntemleri vardır.

Keating, derslerinde müfredata harfiyen uymayı reddeder ve edebiyat derslerini kendi inandığı doğrultuda ve kendine has yöntemleriyle işler.

Keating, derslerini monotonluktan çıkararak öğrencilerin keyif alacakları ve farklı bakış açıları geliştirebilecekleri bir hale getirir.

"Öğretmen, mesleğine tutkuyla bağlı olmalıdır."

Bir öğrencisinin mevcut işinden çok daha iyi işler bulabileceğini söylemesi üzerine Keating, okulda çalışmasında ısrarcı olmasının sebebi olarak öğretmenlik mesleğini sevmesini gösterir.

"Öğretmen, eğitim sisteminin yanlışlıklarına, bu sistemin uygulayıcısı olmakta ısrarcı olan meslektaşlarına ve çocuklarını yalnızca başarı ve kariyer odaklı yetiştiren ailelere karşı, mesleği pahasına, mücadele etmelidir."

Keating, bir meslektaşının kendisine derslerde daha gerçekçi ve ayakları yere basan yöntemler uygulaması yönündeki telkini üzerine ona alaycı bir cevapla kendi inandığı felsefeden taviz vermeyeceğinin sinyalini verir.

Keating gibi kendisi de bir edebiyat öğretmeni olan okul müdürü, katı disipliniyle nam salmış ve disiplinsiz davranışlarından dolayı öğrencilerine fiziksel şiddet dahi uygulamaktan geri durmayan bir idarecidir. Okul müdürü, Keating'i odasına çağırır, onu sıkıştırır ve derslerde uyguladığı yöntemlerden vazgeçmesini tavsiye eder. Okul müdürü, Keating'e, aykırı yöntemlerin genç yaştaki öğrencileri etkileyebileceğinden, okul müfredatının başarısının kanıtlanmış olup sorgulanmaması gerektiğinden, öğretmenin müfredatı sorguladığı bir yerde öğrencilerin de sorgulayabileceğinden söz eder ve Keating'e, öğrencileri yalnızca üniversiteye hazırlama görevini yerine getirmesi direktifini verir. Ancak Keating bu tehditkâr uyarılara kulak asmaz ve inandığı yoldan gitmeye devam eder.

Keating, çocuklarındaki değişimden hoşnut olmayan bazı aileler tarafından "günah keçisi" ilan edilir. Ancak Keating, bu durumu dikkate almaz ve doğru bildiği yoldan şaşmaz.

Okul müdürü, Keating'e karşı öğrencilerle ailelerini organize eder ve bir kumpasla Keating'in okuldan gönderilmesini sağlar. Sınıfını devralan okul müdürü dersteyken Keating, müsaade ister ve kalan kitaplarını almak üzere sınıfa girer. O esnada sınıftaki öğrencilerin çoğu, okul müdürünün tüm sert uyarılarına rağmen, sıralarının üzerine çıkarlar ve "reis" (captain) diye hitap ederek Keating'e bir nevi saygı duruşunda bulunurlar. Bunun üzerine geride bıraktığı esere gururlu ve duygulu bir şekilde bakan Keating, öğrencilerine teşekkür eder ve muzaffer bir edayla sınıftan çıkar.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Paydos (1968) - Destekliyor.

Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) - Destekliyor.

Paydos (1968) ve Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) filmlerinde birbirlerinden bazı özellikleriyle ayrışan bazı özellikleriyleyse birbirleriyle kesişen iki öğretmen karakterini görmekteyiz. Paydos (1968), bize, öğrencilerine genelgeçer ahlaki doğruları aşılamaya çalışan, şefkatli ve para hırsından yoksun bir öğretmen karakteri sunarken Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), kendine has yöntemleriyle öğrencilerinin yaşamlarına dokunmayı ve onlara farklı perspektifler kazandırmayı amaç edinmiş bir öğretmen karakterini sahneye çıkarmaktadır. Her iki filmde de gördüğümüz öğretmen karakterleri mesleklerine tutkuyla bağlı, ilkelerinden geri adım atmayan ve kendilerine aksini dayatan kişilere karşı, çok sevdikleri meslekleri pahasına, mücadele etmekten çekinmeyen öğretmenlerdir. Her iki öğretmen karakterinin de öğrencilerini, toplumun onlar için biçtiği rollerden kurtararak onlara yepyeni dünyaların kapıları açan "ilham perisi" misyonunu yerine getirdiklerine de tanık oluruz. Buradan hareketle hem Türk hem de dünya sinemasının, öğretmenlik mesleğinin yol gösterme ve ilham kaynağı olma özellikleriyle ne denli önemli bir meslek olduğu açısından izleyicilere olumlu sembolik göndermelerde bulunduğu kanısına varılabilmektedir [Ancak hem Paydos (1968) hem de Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) filmlerindeki diğer öğretmen/idareci/müfettiş karakterlerinin ender bir karakter olan harika öğretmenle zıtlık oluşturacak şekilde olumsuz tutum ve davranışlara imza atmalarından dolayı filmler genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar vermektedir]. Başroldeki öğretmen karakterinin herhangi bir olumsuz özelliğine yer verilmemiş olmasından, mesleklerinden olmak uğruna inandıkları değerlerden ödün vermemelerinden, karşılarına çıkan tüm kötü karakterlere karşı cesaretle direnç göstermelerinden ve öğrencileri için birer idol haline gelmiş olmalarından dolayı her iki filmin de "Harika Öğretmen Miti"ni desteklediğini söyleyebiliriz.

5.1.1.4. Dost Öğretmen

Profesyonel anlamda düşünüldüğünde öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkinin bir nevi ast-üst ilişkisi olduğunu iddia etmek yanlış olmayacaktır. Çok az öğretmen vardır ki bu ilişki statüsünü "arkadaş gibi" pozisyonuna çekebilir. Öğrencileriyle gerçek anlamda dostluk ilişkisi kurabilen öğretmenler ise, bu durum üst düzey bir iletişim becerisi gerektirdiğinden dolayı, oldukça ender şahsiyetlerdir. Bu ender öğretmenler karakterlerinden ikisi Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) filminde Saffet Ercan (Hakan Aymaz) ve Unexpected (2015) filminde Samantha Abbot isimleriyle beyaz perdeye yansır. Saffet, bir üniversitede psikoloji profesörü olarak çalışmaktadır. Abbot ise lisede görev yapmakta olan bir fen bilgisi öğretmenidir. Her iki öğretmen de oynadıkları filmlerde başrolde yer almaktadırlar.

Fantezi Temaları:

Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) filminde "siyasi ve ekonomik düzene ve talihsizliklere karşı mücadele eden öğrencisiyle dost öğretmen" fantezi temasına yer verirken Unexpected (2015) filminde ise "toplumsal ve ailevi sorunlara karşı öğrencisiyle birlikte mücadele edebilen dost öğretmen" fantezi temasının işlendiğini görürüz.

Fantezi Tipleri:

Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) - Öğretmen, bir öğrencisiyle dostluk ilişkisi kurar. Aralarında kurulan dostluk neticesinde öğretmenle öğrencisi arasında duygusal bir bağ oluşur. Bu duygusal bağ hem öğretmenin hem de öğrencisinin yaşamına dokunur. Öyle ki öğretmeni zorlu bir hayatın ardından yaşama erken bir yaşta veda eder ve bayrağı genç öğrencisine devreder.

Unexpected (2015) - Yakın dönemlerde planlanmamış bir şekilde hamile kalan bir öğretmen ile öğrencisi arasında bir dostluk bağı oluşur. Bu dostluk bağında, öğretmenin öğretmenlik misyonu, akıl hocalığı, yaşam koçluğu ve kariyer danışmanlığı olarak devam eder. Bu esnada öğretmenin de öğrencisinden öğreneceği pek çok şey olacaktır.

Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) filminde gerçek kimliğini saklamak zorunda olan bir öğretmenle onun hikâyesini öğrendikten sonra ona bir yakınlık duymaya başlayan bir öğrencisi arasındaki üstü kapalı dostluğa yer verilirken Unexpected (2015) filmi, her ikisi de planlanmadık şekilde hamile kalan bir öğretmen ile öğrencisi arasındaki dostluğu ve dayanışmayı konu etmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008)

"Öğretmen, öğrencileriyle ve çalışma arkadaşlarıyla iletişim yoluyla dostluk bağı kurabilmelidir."

Saffet Ercan (Hakan Aymaz) zamanla öğrencileriyle ve meslektaşlarıyla samimi ilişkiler kurmaya başlar.

Saffet (Hakan), derste bir öğrencisinin aklı havada hallerini anlayışla karşılar ve onu hoşlandığı kızla konuşma fırsatı yakalayabilmesi için dışarı gönderir. Saffet (Hakan), dersten sonra da aynı öğrencisini yanına çağırır ve hoşlandığı kıza duygularını açma konusunda onu cesaretlendirir. Saffet (Hakan)'in ölümcül hastalığından ve gizli hikâyesinden haberdar olduğunu ima eden öğrencisi de Saffet (Hakan)'i sorunlarıyla yüzleşmeye teşvik eder. Bu andan itibaren öğretmen ve öğrencisi arasında üstü kapalı bir dostluk bağı oluşur.

"Öğretmen derslerini kendine has yöntemleriyle öğrencilerini sıkmadan ve onlara eleştirel bir bakış açısı kazandıracak şekilde işlemelidir."

Saffet (Hakan)'in özgün ve sıra dışı bir tarzı vardır. Saffet (Hakan), öğrencilerinden derste kendisinin her yaptığını sorgulamalarını ister: "Bu derste önce itiraz etmeyi öğreneceksiniz. Bu derste verilen bilgiye tepki göstermeyi, onu sorgulamayı öğreneceksiniz. Aklına takılanı sormayanı yakarım" diyerek kendi tarzını ortaya koyar.

Saffet (Hakan)'in derslerine bakış açısı da farklılık arz eder: "İlk dersimiz, kimsenin buradan alınacak derse ihtiyacı olmadığıdır. Ben ders verememem. Gerektiğinde hayat dersi bizzat insanın kendisine verir."

Saffet (Hakan), ilerleyen derslerinde sorunlarını belirleyen ve bu sorunlarını çözmek için girişimde bulunan öğrencilerini tespit etmeye çalışır.

İlerleyen haftalarda Saffet (Hakan)'in ders verdiği amfi kendi öğrencileri dışında pek çok öğrencinin katılımıyla tıka başa dolar. Saffet (Hakan)'in kendine has yöntemlerle işlediği dersler üniversitedeki pek çok öğrencinin ilgisini çeker ve bu öğrenciler Saffet (Hakan)'in derslerine gayriresmi olarak katılırlar. Saffet (Hakan) ise durumdan memnun bir şekilde "bu gibi kaçaklardan zarar gelmez" der.

"Öğretmen, egolarından sıyrılmalı ve gerektiğinde kendisiyle bile alay edebilmelidir."

Saffet (Hakan), kendisiyle barışıktır. Saffet (Hakan), kendisini "özgün çatlak hoca" olarak addeder.

"Öğretmen, başı derde giren öğrencilerine yardım etmek için her türlü riski ve tehlikeyi göze alabilmelidir."

Saffet (Hakan), gözaltına alınan öğrencilerini kurtarmak için karakola gider. Ancak karakolda eski bir siyasi kaçak olduğu tespit edilir ve tutuklanır. Bunun üzerine sağlık durumu kötüleşen Saffet (Hakan) hastaneye kaldırılır ve burada hayatını kaybeder. Saffet (Hakan)'in tüm öğrencileri onun arkasından gözyaşı dökerler.

"Öğretmen, öğrencilerine rol model olmalıdır."

Saffet (Hakan) ile aralarında dostluk ilişkisi gelişen öğrencisi de onun yolundan gider ve üniversitede öğretim görevlisi olur. Çiçeği burnunda akademisyen ilk dersine Saffet (Hakan)'in sözleriyle başlar: "İlk dersimiz, kimsenin buradan alınacak derse ihtiyacı olmadığıdır." Ayrıca tahtada da Saffet (Hakan)'in hayata bakış açısını yansıtan "dersi hayat verir" sözü yazılıdır.

Unexpected (2015)

"Öğretmen, her kültüre ve etnik kökene saygı duymalı ve onların topluluğunun bir parçası olabilmelidir."

Samantha Abbot, kendisi de bir beyaz olmasına rağmen yalnızca siyahi öğrenci ve öğretmenlerin olduğu bir okulda çalışmaktadır. Abbot, öğrencileri ve iş arkadaşları tarafından oldukça sevilmektedir.

"Öğretmen, öğrencileriyle dostluk bağı kurabilmeli, mesleki pozisyonu ya da hayat tecrübesinden dolayı rehberliğine ve yardımına ihtiyaç duyduklarında öğrencilerine özveriyle yardım elini uzatabilmelidir."

Abbot, kendisi gibi hamile olan ve gelecek vaat eden başarılı öğrencisiyle iletişime geçerek gelecek planlarıyla ilgili görüş alışverişinde bulunur.

Abbot, bebeğini doğurmaya karar veren öğrencisini eğitim hayatına devam etmesi ve üniversiteye gitmesi konusunda teşvik eder. Abbot, öğrencisine burs ve konaklama konularında da yardımcı olmaya çalışır.

Abbot, hamile olan öğrencisiyle birlikte hamile yogası derslerine gider.

Abbot ve hamile olan öğrencisi sık sık hamilelik süreçleri hakkında sohbet ederler.

Abbot, hamile olan öğrencisinin üniversite başvurusunu bizzat kendisi yapar.

Abbot, öğrencisini hamile bırakan gençle tanışır.

Abbot, erkek arkadaşından ayrılan hamile öğrencisine moral verir ve destek olur.

Kendi mezun olduğu üniversiteye kabul edilen hamile öğrencisini Abbot kendi otomobiliyle kayda götürür. Abbot, konaklama konusunda karşılarına çıkan engeli aşmak için mücadele eder ancak başarılı olamaz.

"Öğretmen, ailesini kariyerinin üzerinde tutmalıdır."

Abbot, hamile olmasından dolayı çok istediği bir işi reddetmek zorunda kalır. Ancak Abbot bu durumdan hiç de şikâyetçi olmayacaktır.

"Öğretmen, eğitim konusunda kamuoyu oluşturmak için sesini yükseltmekten ve eylemlerde yer almaktan çekinmez."

Abbot, "okullarımızı koruyalım" pankartlarıyla bir sokak eyleminde yer alır. Abbot, bu davranışıyla aktivist bir öğremen olduğunu gösterir.

"Öğretmen, öğrencileriyle kurduğu dostluk ilişkisinin arkasında durmalı ve bu ilişkiyi onaylamayanlara tepkisini dile getirebilmelidir."

Abbot, kendi annesinin hamile olan öğrencisiyle olan dostluğunu eleştirmesi üzerine tepkisini şu şekilde dile getirir: "Anne, o benim arkadaşım, tamam mı? Ben ona yardım ediyorum."

"Öğretmen, öğrencisiyle kurduğu dostluk ilişkisi sekteye uğradığında alçakgönüllülükle üzerine düşeni yapmalı ve yeniden dostluklarını temin etmeye çalışmalıdır."

Abbot, kendi bebeğini dünyaya getirdikten sonra doğumu yaklaşan öğrencisinin bebek partisine davet edilir. Bu partide Abbot ve hamile olan öğrencisi arasındaki buzlar erir. Öğrenci, eğitimine evine yakın bir üniversitede devam edeceğini söyleyince Abbot oldukça mutlu olur.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) - Destekliyor.

Unexpected (2015) - Destekliyor.

Hem Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) hem de Unexpected (2015) filmlerinde karşımıza çıkan öğretmen karakterleri öğrencileriyle gerçek birer dostluk ilişkisi kurabilecek nitelikte öğretmenler olarak temsil edilmektedirler. Dost öğretmenler, öğrencilerine karşı hoşgörülü, anlayışlı ve samimi olan, onlarla empati kurabilen, öğrencilerine her anlamda rehberlik eden ve yardımlarına ihtiyaç duyulduğunda büyük bir özveriyle öğrencilerinin yardımına koşan yüce gönüllü kişiler olarak hem Türk hem de dünya sinemasında örneklendirilmektedirler. Her iki filmin de, öğretmen karakterlerinin herhangi olumsuz bir özelliğine yer verilmemesi, öğrencileriyle iyi bir iletişim içerisinde olmaları ve öğrencileri için fedakârca mücadele etmeleri gibi özelliklerinden dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni desteklediklerini görmekteyiz. Ancak Unexpected (2015) filmi bütünsel olarak öğretmenlik mesleği ile ilgili olumlu sembolik mesajlar barındırırken Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) filminde yer verilen harika öğretmen karakterinin olumlu bir karakter olarak temsil edilmesi ve filmde yer alan bir

diğer öğretmen karakteriyle zıtlık teşkil etmesi açısından genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar içerdiği görülmektedir.

5.1.1.5. Demokrat Öğretmen

Türk ve dünya sineması örnekleri irdelendiğinde olumlu özellikleriyle ön plana çıkan öğretmen karakterlerinden başka bir tanesinin de demokrat öğretmenler olduğu görülmüştür. Demokrat tanımıyla vurgulanmak istenen öğretmenin sınıf ortamında çok sesliliğe izin vermesi ve sınıfını bir diktatörden ziyade bir moderatör edasıyla yönetmesidir. Bu tanıma uygun öğretmenler başrol olarak Türk sinemasından Toprağın Çocukları (2012) filminde Kemal ve dünya sinemasından Sınıf (Entre Les Murs, 2008) filminde François Marin isimleriyle izleyici önüne çıkarlar. Kemal, bir köy enstitüsünde okul müdürü olarak görev yapmakta, Marin ise bir ortaokulda Fransızca öğretmeni olarak çalışmaktadır.

Fantezi Temaları:

Toprağın Çocukları (2012) filminde "cehalete ve cehaletten beslenen kötü niyetli insanlara karşı birlikte mücadele eden köy enstitüsü sistemi, öğretmenleri ve öğrencileri" fantezi temasına yer verilirken Sınıf (Entre Les Murs, 2008) filminde bir eğitim - öğretim yılı içerinde bir öğretmenin, iş arkadaşları ve çoğunlukla da öğrencileriyle olan değişken ilişkisi" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Toprağın Çocukları (2012)

Öğretmen(ler), okulda demokratik bir eğitim ortamı oluştururlar ve olumsuz durumlara karşı öğrencileriyle birlikte topyekûn mücadele ederler. Öğretmen(ler), inandığı değerler doğrultusunda her türlü mücadeleyi verme kudretine sahiptir ve öğrencilerini de bu şekilde eğitir(ler). Bu doğrultuda kendilerine yardım için sığınmış olan kişileri, üzerlerinde kurulan yoğun toplumsal baskıya ve zorlamalara rağmen, yarı yolda bırakmazlar.

Sınıf (Entre Les Murs, 2008)

Öğretmen, sınıfında demokratik ve eşitlikçi bir öğrenme ortam oluşturur. Öğretmen, öğrencilerinin saygı sınırlarını aşmaması halinde görüşlerini dile getirmelerine ve mantıklı sorular sormalarına izin verir. Ancak öğretmen, öğrencilerinin sınırları aştığını düşündüğü anlarda kontrolü kaydeder ve bu durum olumsuz sonuçlar doğurur. Her şeye

rağmen öğretmen öğrencilerine kin gütmez, zor durumlara düştüklerinde onların yanında olur ve öğrencilerini düştükleri olumsuz durumlardan kurtarmaya çalışır.

Toprağın Çocukları (2012) filminde idealist bir öğretmenin inandığı değerler uğruna öğrencileriyle birlikte verdiği zorlu mücadele izleyiciye aktarılmaktadır. Sınıf (Entre Les Murs, 2008) filminde ise bünyesinde farklı etnik kökenlerden öğrenciler barındıran bir ortaokulda çalışan bir öğretmenin bir öğretim yılı içerisinde başından geçen olaylar objektif bir biçimde ele alınmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Toprağın Çocukları (2012)

"Öğretmen, okulda tam demokratik bir ortam yaratmalı, tüm öğrencilerinin düşündüklerini özgürce dile getirmelerine ve ortak kararların da bu fikirler doğrultusunda alınmasına olanak sağlamalıdır."

Kemal, öğrencileriyle birlikte ülkenin ve dünyanın siyasi durumundan konuşur. Kemal, öğrencilerin rahat bir şekilde görüşlerini dile getirebildiği demokratik bir tartışma ortamı yaratmıştır.

Kemal de dâhil olmak üzere tüm öğretmenler, öğrencilerine hoşgörülü yaklaşırlar ve derslerde de tüm öğrencilerin fikirlerini özgürce beyan etmelerine izin verirler.

Enstitü, öğrencilerin fikir alışverişinde bulunarak kendi kararlarını kendilerinin verdikleri bir ortamdır. Fikir alışverişi sonucunda bir grup öğrencinin bir öğretmenleriyle birlikte duruşmaya katılarak davası görülmekte olan Kemal'e destek olmasına karar verilir.

"Öğretmen, her türlü haksızlığa ve bu haksızlığa neden olan kişilere karşı dik durabilme cesaretini göstermeli, öğrencilerini bu tip insanlara karşı korumalı ve öğrencilerini de bu inançla yetiştirmelidir."

Kemal, enstitüye baskın yapan kişilere karşı koyar, öğrencilerini korur ve saldırganları da okuldan kovar.

Kemal, enstitüye baskın yapıp haksız bir gerekçeyle, kötü niyetli bir biçimde, arama yapacağını söyleyen jandarma çavuşuna karşı çıkar ve vatanına olan sevgisini dile getirir.

"Öğretmen yalnızca sınıf ortamında değil toplumsal alanda da cehaletin karanlığına ve onun getirilerine karşı ışık olmalıdır."

Kemal, bir konuşmasında cehalete atıfta bulunarak cehaletin yarattığı olumsuz durumların kabul edilemez olduğuna vurgu yapar.

"Öğretmen, öğrencilerini yalnızca akademik açıdan değil sosyal ve kültürel açıdan da geliştirmelidir."

Kemal, öğrencilerine halk dansları öğretir. Kemal, o esnada korumaları altına aldıkları genç kızın da öğrencileriyle birlikte dans etmesine izin verir.

"Öğretmen, öğrencileriyle bir aile olabilmelidir."

Öğrencileri Kemal'e ve diğer erkek öğretmenlerine "baba" diye hitap ederler.

"Öğretmen, savaş karşıtı ve hümanist olmalı; öğrencilerini umutsuzluğa kapılmadan, inandıkları değerlerden taviz vermeden ve kimseye boyun eğmeden cehaletle mücadele etmeleri için cesaretlendirmeli, teşvik etmeli ve yönlendirmelidir."

Kemal, ülkedeki köylerde öğretmenlik yapmak üzere mezun olan öğrencilerine şu son konuşmayı yapar:

> Bugün çok büyük bir müjde aldık. Ateşkes ilan edildi. Tüm dünyayı etkisi altına alan, milyonlarca insanın ölümüne neden olan Dünya Savaşı (II. Dünya Savaşı) sona erdi. Ümit ediyorum ki bundan sonra insanoğlu böyle acı günler geçirmeyecek. Bugünümüzün karanlığı sizi korkutup cesaretinizi kırmasın. İstikbale olan inancınız daima canlı ve dipdiri kalsın. Bu enstitü yüzlerce öğretmen yetiştirdi, yüzlerce parlak ışık… Burayı kapatmak için ellerinden geleni yaptılar. Biliyorum ki sizler bıraktığımız ülküden devam edecek ve bozkırı yeşile boyayacaksınız. Size son sözüm her önünüze çıkan büyüğün eline sarılmayın. İnanmadıklarınıza, sana inanmıyorum, sen bir sahtekârsın deyin. Doğru bildiğiniz yolda yalnız kalmayı göze alın. Yalnız kalsanız da yürümesini bilin. Unutmayın ki her şeye rağmen bel bağlayacak, dayanacak çok şeyimiz vardır. Bugünün katili de bir zamanlar bebekti. Bebekten katil yaratan karanlığı aydınlığa kavuşturmadan göreviniz sona ermeyecektir. Sizi yalnız size emanet ediyorum.

Sınıf (Entre Les Murs, 2008)

"Öğretmen, sınıf kurallarına uyulması konusunda taviz vermemelidir."

François Marin, öğrencilerine sınıfta şapka takmamaları, konuşmadan önce parmak kaldırmaları, yerlerinden kalkmadan önce izin istemeleri, istendiğinde ders defterlerinin kendisine kibarca verilmesi, hatalı olduklarını düşündüğünde kendisinden özür dilenmesi gibi konularda ödün vermez.

"Öğretmen, sınıfta demokratik ve eşitlikçi bir ortam yaratmalıdır."

Marin, sınıfında her öğrenciye söz hakkı verir ve demokratik bir öğrenme ortamı kurmaya çalışır. Marin, bu yaklaşımını "kibar olduğunuz sürece herkese söz hakkı vereceğim" sözleriyle öğrencilerine aktarır.

"Öğretmen, öğrencilerine ve öğrenci velilerine karşı esnek ve anlayışlı olmalıdır."

Marin, öğrencilerinin sınıf ortamında kendilerini ifade ederlerken argo ifadeler kullanmalarına bile izin verir.

Marin, çoğu zaman, öğrencilerinin düşüncelerine ve eleştirilerine açıktır. Marin, öğrencilerinden kendilerini tanıtan kartlar yazıp sıralarının üzerine koymalarını ister. Bunun üzerine bir öğrencisi "önce siz kendinizi tanıtın" deyince Marin öğrencisini haklı bulur ve işe öncelikle kendisini tanıtmakla başlar. Marin, öğrencilerinin ders işlenişinde etnik ayrıma gittiği eleştirisine makul bir cevap vermeye çalışır. Marin, bir öğrencisinin "eşcinsel misiniz" sorusuna samimiyetle cevap verir. Marin, başka bir öğrencisinin "bizim hakkımızda her şeyi öğrenme konusunda samimi değilsiniz, yalnızca işinizi yapıyorsunuz" eleştirisine "hayır, samimiyim. Merak ediyorum" diyerek cevap verir.

Marin, veli toplantısında velilerin her türlü eleştirisine açık yüreklilikle mantıklı cevaplar vermeye çalışır.

"Öğretmen insani özelliklerinden dolayı duygusal çalkantılar yaşayabilir ve bunun sonucunda hatalı davranışlar sergileyebilir."

Marin, sınıfta öğrencilerinin sınırları aştığını düşündüğü anlarda anlayışlı tabiatını yitirir, eleştirilere kapalı hale gelir ve/veya kontrolü kaybeder. Bir öğrencisinin, "bize yaptığınız şakalar haddini aşıyor" demesi üzerine Marin, "size fazla müsamaha gösterirsem bu işin sonu gelmez" diyerek eleştiriye yanıt verir. Marin, bir öğrencisinin davranışlarının sınıfta sınırları aştığını düşünmesi üzerine onu sert bir dille uyarır ve okul müdürünün odasına götürür. Yine aynı öğrencisi kendisine "benden intikam almaya çalışıyorsunuz" eleştirisini getirdiğinde Marin, "bu bir uyarı. Amacımız disiplini sağlamak" diyerek öğrencinin eleştirisine karşılık verir. Marin, öğrencilerinin aşırı eleştirilerine maruz kaldığında ve kendisini ifade etmekte zorlandığı bir anda sinirlerine hâkim olamayarak bazı kız öğrencileri için "sokak kadını" benzetmesini kullanır. Bu sözlerine öğrencileri tepki gösterince, Marin, "neden anlamıyorsunuz? Öğretmenler bazı şeyleri söyleyebilir ama öğrenciler söyleyemez" diyerek kendisini savunmaya çalışır.

Marin, sinirlendiği bir anda sandalyeyi tekmeler ve sigara içmenin yasak olduğu yemekhanede sigara içer.

Marin, derste isteğini yerine getirmeyerek kitaptan bir bölüm okumayı reddeden öğrencisine sert bir şekilde çıkışır ve dersten sonra birebir konuşmak istediğini ifade eder. Görüşme esnasında da sert tavırlarına devam eden Marin öğrencisini özür dilemeye zorlar. Bunun olay üzerine öğrencisi Marin'e bir mektup yazar, Marin'le iletişimini kestiğini ve onunla bir daha konuşmayacağını söyler.

"Öğretmen, önyargılarından sıyrılarak tüm öğrencilerine destek olmalıdır."

Marin, başka bir okuldan sorunlu bir şekilde kendi okuluna gelen bir öğrencisine "burada sıfırdan başlayabiliriz. Herhangi bir sorunun olursa bana gelebilirsin" diyerek onu motive etmeye çalışır.

"Öğretmen, öğrencilerine değer vermeli ve çalışmalarını takdir ederek onlarda yerleşmiş olan değersizlik hissini yok etmelidir."

Marin, akademik başarısı düşük olan bir öğrencisinin yaptığı ödevi beğenir ve onu teşvik etmek için ödevini sınıf panosuna asarak tüm öğrencilerin görmesini sağlar. Bu durum öğrenciyi çok mutlu eder ve motivasyonunu artırır.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı hoşgörülü olmalı ve öğrencilerinin içine düştükleri zor durumlarda ise cezalandırıcı olmak yerine affedici bir tutum içerisinde olmalıdır."

Marin, kendi dersinde yaşanan bir tartışmadan dolayı disiplin cezası almak üzere olan bir öğrencisini disiplin kurulundaki diğer öğretmenlere karşı savunur ve alacağı cezanın öğrenci üzerinde daha kötü sonuçlara yol açacağı konusunda meslektaşlarını ikna etmeye çalışır. Öğretmenlerin çoğunun aksi görüşte olmasından ötürü Marin çaresiz kalır ve öğrencisinin okuldan gönderilmesine engel olamaz.

"Öğretmen, yalnızca ders içinde değil ders dışı aktivitelerde de öğrencileriyle vakit geçirebilmelidir."

Yılın son günü Marin, okul müdürü ve tüm erkek öğretmenler, erkek öğrencilerle okul bahçesinde futbol maçı yaparlar.

"Öğretmen, profesyonelce davranmalı ve diyalog yoluyla öğrencileriyle yaşadığı şahsi sorunların üstesinden gelmelidir."

Yılsonu geldiğinde Marin'in öğrencileriyle iletişimi büyük oranda düzelir ve Marin, öğrencileriyle vedalaşarak yaz tatiline çıkar.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Toprağın Çocukları (2012) - Destekliyor.

Sınıf (Entre Les Murs, 2008) - Kısmen destekliyor.

Sınıflarında çok sesliğe, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini dilediklerince dile getirebilmelerine ve/veya okulla ilgili alınacak kararlarda öğrencilerin de görüşlerini ifade etmelerine izin veren demokrat öğretmenleri hem Türk sineması (Toprağın Çocukları, 2012), hem de dünya sinemasında (Sınıf - Entre Les Murs, 2008) görmekteyiz. Toprağın Çocukları (2012) filminde izlediğimiz demokrat öğretmen kusursuz ve dengeli bir öğretmen karakteriyken Sınıf (Entre Les Murs, 2008) filminde yer alan demokrat öğretmen kişisel ve duygusal dalgalanmalarından dolayı hata yapmaya çok daha uygun

ve dolayısıyla daha otantik bir öğretmen karakteri olarak karşımıza çıkmaktadır. Demokrat olmaları açısından değerlendirildiğinde ise hem Türk hem de dünya sinemasından örneklenen her iki filmin de, Sınıf (Entre Les Murs, 2008) filminde incelen öğretmen karakterinin sergilediği bir dizi olumsuz tutum ve davranışa rağmen, genel anlamda öğretmenler ve öğretmenlik mesleği açısından sembolik anlamda olumlu göndermelerde bulunduğu varsayımına ulaşabiliriz. "Harika Öğretmen Miti" açısından değerlendirdiğimizde ise Toprağın Çocukları (2012) filminde yer alan öğretmenin kusursuz bir karakter ortaya koyması ve canı pahasına, ilkelerinden vazgeçmeyerek kötü niyetli insanlara karşı mücadele etmesi gibi özelliklerinden dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni desteklediğini görmekteyiz. Sınıf (Entre Les Murs, 2008) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakterinin ise genel anlamda olumlu bir karakter ortaya koymasına rağmen kişisel, mesleki ve duygusal anlamda inişli çıkışlı bir grafik sergilemesinden ve bazı hatalı davranışlara imza atmasından dolayı harika öğretmen mitini kısmen desteklediğini söyleyebiliriz.

5.1.1.6. Öğrencisiyle Çatışan Öğretmen

Çatışma, tüm ilişki tiplerinde olduğu gibi öğretmen ile öğrenci ilişkisinde de, en az uzlaşı kadar, kaçınılmaz bir durumdur. Öğretmen, planlanan pedagojik hedeflere ulaşma yolunda öğrencileriyle, yine onların yararına çatışabilir. Öğretmenin öğrencileriyle yaşadığı sinir harbinde karşımıza iki tip komutan (öğretmen) çıkar: Birincisi karşı taraftan daha kurnazca bir plan yaparak onu kendi stratejisiyle alt etmeyi başaran "sıcak temas" yanlısı komutan (öğretmen); ikincisi ise karşı tarafı surların dışında güvenli bir mesafede tutarak onları savunma stratejisiyle alt etmeye çalışan "soğuk savaş" yanlısı komutan (öğretmen). Bu iki tip çatışmayı da beyaz perdede gözler önüne seren iki öğretmen karakteri başrollerde karşımıza çıkmaktadır: Bitirimler Sınıfı (1975) filminde izleyiciye sunulan Selma ile The Browning Version (1951) filminde seyirciyle buluşan Andrew Crocker-Harris. Selma, yatılı bir ilkokulda çalışan genç bir sınıf öğretmeni iken Crocker-Harris yatılı bir erkek lisesinde çalışan ve artık kariyerinin sonuna gelmiş deneyimli bir Latin ve Yunan klasikleri öğretmenidir.

Fantezi Temaları:

Bitirimler Sınıfı (1975) filminde "haylaz öğrencilere/soğukkanlı bir katile karşı mücadele eden öğretmen" fantezi teması işlenirken The Browning Version (1951) filminde "insanın (öğretmenin) kendisini ve hayatı sorgulaması" fantezi teması merkeze alınır.

Fantezi Tipleri:

Bitirimler Sınıfı (1975) - Öğretmen, mesleğinde başarılıdır ve sanata da yeteneği vardır. Öğretmen, öğrencilerini bir abla ya da bir anne gibi sevmektedir. Öğretmen, yeni çalışmaya başladığı ve öğrencilerin haylazlığıyla ünlü olduğu bir okulda öğrencilerinin oyunlarına gelmemekte kararlıdır. Öğretmen, yaptıkları her haylazlıkta öğrencileriyle çatışmakta ve onlara makul cezalar vermeye çalışmaktadır. Ancak öğretmen kontrolünü kaybettiği bir anda fiziksel şiddete başvurunca çok sevdiği mesleğinden olur. Öğretmen, yaptığı davranışın yanlışlığını kabul edip pişmanlığını dile getirince öğrencilerinin sevgilisi haline gelir. O andan itibaren öğrencileri öğretmenlerinin karşısında yer almak yerine yanında yer almaya karar verirler. Öyle ki bu birliktelik bir cinayetin aydınlatılmasında kilit bir rol oynayacaktır.

The Browning Version (1951) - Öğretmen, kariyeri boyunca deneyimlediği olaylardan kendisine bir öğretmen karakteri çizer. Ancak bu karakter zamanla öğretmenin kendi karakterine de işler. Öğretmen, öğrencilerine karşı katı ve hoşgörüsüzdür; ailesi de dâhil olmak üzere, yakın çevresi ve iş arkadaşlarına karşı da mesafelidir. Kariyerinin sonuna gelmiş olan öğretmen, ilk kez bir öğrencisinin kendisine yakınlık göstermesi üzerine kendisini sorgulamaya başlar ve hem mesleki hem de ailevi hatalarının farkına varır. Öğretmen, öğrencilerinin karşısına veda konuşmasını yapmak üzere son kez çıktığında geçmiş hatalarından dolayı günah çıkaracaktır

Bitirimler Sınıfı (1975) filminde haylaz öğrencilerle dolu özel bir ilkokulda çalışmayan başlayan bir öğretmenin öğrencilerle yaşadığı maceralar el alınırken The Browning Version (1951) filminde kariyerinin sonuna gelmiş olan bir öğretmenin bir takım gelişmeler sonucu karakterini, özel hayatını ve kariyerini sorgulama süreci konu edilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Bitirimler Sınıfı (1975)

"Öğretmen, mesleğinde başarılı olmalıdır."

Necla, fakülteyi birincilikle bitirdiği için başvurduğu özel okula kabul edilir.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatli olmalıdır."

Necla öğrencilerine "sizi çok sevdim. Sınıfta ben sizin öğretmeniniz, ablanız hatta annenizim" diyerek öğrencilere olan şefkatini dile getirir.

Necla, yılsonunda öğrencilerinden tatil boyunca ayrı kalacağı için üzüldüğünü dile getirir.

"Öğretmen, öğrencilerinin her türlü haylazlıklarına karşı gözü açık olmalıdır."

Necla, yıl boyunca pek çok öğretmenin istifa etmesine neden olan öğrencilerin oyunlarına gelmez ve bu oyunların hepsini boşa çıkarır. Necla, "ben bir öğretmen çocuğuyum çocuklar. Düşündüğünüz bayat numaralara karşı hazırlıklıyım" diyerek öğrencilerine meydan okur.

Necla, yaptığı bir haylazlıktan dolayı bir öğrencisine yemeksiz hücre cezası verir. Öğrenci, okulun kadın görevlisini kandırır ve onun odasına geçip yemek yemeye hazırlanır. Tam bu esnada Necla, öğrencisinin açıkgözlülüğünün farkında olduğunu ima eden bir edayla, öğrencinin yemeye hazırlandığı yemeği kendisi yemeye başlar.

"Öğretmen, öğrencilere makul cezalar vermeye çalışmalı ancak kesinlikle kontrolü kaybetmemeli ve/ve ya fiziksel şiddete başvurmamalıdır."

Necla, bir öğrencisinin sınavda kopya çektiğini fark eder ve ona sınıfın köşesinde tek ayak üzerinde durma cezası verir.

Necla, bir öğrencisinin başka bir öğrenciye yaptığı olumsuz bir davranış üzerine arkadaşından özür dilemesini ister. Öğrenci karşı çıkınca Necla bu isteğini yineler ve "emrediyorum, özür dile" diyerek öğrencisini özür dilemeye zorlar. Öğrenci yine karşı çıkınca Necla kontrolünü kaybeder ve öğrencisine bir tokat atar. Öğrencinin, bu olayı okul müdürüne bildirmesi üzerine Necla'nın okuldaki işine son verilir.

"Öğretmen, yanlış davranışlarından ötürü özür dilemesini bilmelidir."

Necla, okuldan ayrılırken öğrencilerine bir veda konuşması yapar ve hayatının hiç de kolay olmadığını ve öğrencilerini çok sevdiği için onlardan ayrı kalmanın onu çok üzeceğini vurgular. Necla, öğrencisine tokat attığı için de çok üzgün olduğunu söyler.

"Öğretmen, öğrencilerinin başarılarını ödüllendirmeli ve öğrencileriyle yalnızca okul ortamında değil sosyal ortamlarda da birlikte vakit geçirmelidir."

Necla, öğrencileri bilgi yarışmasını kazandığı için onlarla birlikte yaz kampına gider.

"Öğretmenin sanata da ilgisi ve yeteneği olmalıdır."

Necla, yaz kampında öğrencilerine gitar çalar ve şarkı söyler.

"Öğretmen, yalnızca okul içerisindeki değil okul dışındaki olumsuzlukların da üzerine cesaretle gidebilmelidir."

Öğrencilerden bir tanesi, bir adamın karısını öldürdüğüne şahit olur ve olayı Necla'ya anlatır. Necla ilk başlarda öğrencisine inanmakta zorlansa da bir süre sonra ikna olur ve büyük bir cesaret örneği göstererek cinayetin aydınlanması ve katilin tutuklanmasını sağlar.

The Browning Version (1951)

"Öğretmen, öğrencilerine karşı katı ve hoşgörüsüz olmamalıdır."

Öğrencilerin neredeyse tamamı Andrew Crocker-Harris'den nefret ettiği için ona kendi aralarında "crock" (yaşlı at, külüstür araba) diye hitap ederler.

Crocker-Harris'in kalp rahatsızlığı yaşadığını duyan bir öğrenci "onun bir kalbi olduğunu bilmiyordum" diyerek alay eder.

Crocker-Harris aşırı derece kuralcıdır. Crocker-Harris, sabah ayinine geç geldiğini tespit ettiği bir öğrencisini derste uyarır ve öğrencinin tüm mazeretlerine rağmen o gün için onu yoklama listesine yok yazar.

Crocker-Harris, neredeyse hiçbir öğrencinin ödevini beğenmez ve ödevler için "tiksindirici" ifadesini kullanır.

Crocker-Harris kendisine karşı nezaket göstermeye çalıştığını söyleyen bir öğrencisine, "nezaket göstermek istiyorsan ödevlerinde daha az hata yap" diyerek onu eleştirir.

Crocker-Harris, derste saate bakan bir öğrencisine "önce önündeki çalışmayı bitir yoksa bitirene kadar çıkmana izin vermem" diyerek onu uyarır.

Crocker-Harris, dersin bitişini kendi saatine göre belirler ve son saniyeye kadar öğrencilerin sınıftan çıkmalarına izin vermez.

Crocker-Harris, öğrencilerinden tam anlamıyla nefret etmese de halefi ile yaptığı konuşmada "öğrenciler aslında kötü çocuklar değiller. Biraz vahşi ve duygusuzlar" ifadelerini kullanır.

"Öğretmenin iletişim becerileri yüksek olmalıdır."

Crocker-Harris'in, iş arkadaşları içerisinde neredeyse hiç arkadaşı yoktur.

Crocker-Harris, kendisiyle sohbet etmeye çalışan bir öğrencisiyle yaptığı sohbetin samimi bir boyuta geçmeye başladığını fark edince kendisini engeller.

"Öğretmenin başarılı öğrencilik geçmişi ve parlak mesleki kariyeri tek başına onun sevilen, saygı duyulan ve kabul gören bir öğretmen olması için yeterli değildir."

Crocker-Harris, ülkenin önde gelen üniversitelerinin birinden mezun olmuş ve daha önceleri çok seçkin okullarda çalışmıştır.

Okul müdürü Crocker-Harris'e, "siz bu okula gelmiş en iyi öğretmensiniz" der.

Okul müdürü, Crocker-Harris'den kıdemce daha aşağıda olan fakat öğrenciler arasında popüler olan bir öğretmenin veda konuşmasını, usulen yanlış olmasına rağmen, Crocker-Harris'den önce yapmasını ister. Crocker-Harris, bu duruma içerlese de teklifi kabul eder.

Crocker-Harris'in halefi olan öğretmen, okul müdürünün kendisi için "Gestapo şefi" benzetmesini yaptığını söyler.

"Öğretmen, kariyerinin sonuna gelmiş olsa bile mesleki yaklaşımıyla yüzleşebilmeli ve hatalarını kabul etdebilmelidir."

Crocker-Harris, halefiyle sohbet ederken, bu denli katı ve duygusuz bir öğretmene dönüşeceğini hiç tahmin etmediğini ve bu anlamda başarısız olduğunu dile getirir. Crocker-Harris, öğrencilerin de kendisinin başarısız bir öğretmen olduğunu düşündüklerini söyler.

Tıpkı öğrencileri gibi Crocker-Harris de kendisini "ceset" olarak addeder.

Öğrencilerinden bir tanesi ona bir veda hediyesi verince Crocker-Harris çok şaşırır, duygulanır ve mesleki anlamda yaşadığı pişmanlıktan dolayı ağlar.

"Öğretmen, hayatını akışına bırakmaktan ziyade onun kontrolünü elinde tutmalı ve yerinde refleksler gösterebilmelidir."

Crocker-Harris, karısının bir iş arkadaşıyla ilişki yaşadığını bilir ancak son ana kadar durumdan haberi yokmuş gibi davranır. Ancak Crocker-Harris, en sonunda ihanetinden ve kendisine karşı küçümseyici tavırlarından dolayı karısından boşanır.

Crocker-Harris, tüm okulun önünde veda konuşması yaparken umulmadık biçimde kendisiyle ilgili özeleştiri yapmaya başlar ve öğrencilerine iyi bir öğretmen olamadığını dile getirerek onlardan özür diler. Crocker-Harris, açık yüreklilikle yaptığı bu konuşmadan sonra öğrencilerinden büyük bir tezahürat alır ve hayatında ilk kez öğrencileri tarafından kabul görür.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Bitirimler Sınıfı (1975) - Kısmen destekliyor.

The Browning Version (1951) - Desteklemiyor.

Hem Türk hem de dünya sineması örneğinde farklı stratejilerle öğrencileriyle çatışan iki farklı öğretmen karakteri izleriz. Öğretmenlik mesleğinin doğası gereği, öğretmen ile öğrenciler arasında yaşanan çatışmaların olağan dışı bir durum olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak buradaki kilit nokta öğretmenlerin yaşanan bu krizi nasıl yönettikleridir. Bitirimler Sınıfı (1975) filminde izlediğimiz öğretmen tıpkı The Browning Version (1951) filminde gördüğümüz öğretmen karakteri gibi başarılı bir öğrencilik geçmişine sahiptir. Her iki öğretmen karakteri de mesleki anlamda hatalar yaparlar ancak sonunda durumu kurtararak öğrencileriyle ortak bir paydada buluşmayı başarabilirler. Her iki öğretmen karakteri de, içerikleri farklı olmakla birlikte, ailevi sorunlar yaşamaktadırlar. Ancak Türk sineması örneğinde daha sevecen ve sıcak ancak yerine göre tatlı sert bir öğretmen karakteri mevcutken dünya sineması örneğinde daha katı, soğuk ve mesafeli bir öğretmen karakteri karşımıza çıkar. Bitirimler Sınıfı (1975)

filminde oldukça olumlu karakter özelliklerine sahip olan öğretmen, kontrolünü kaybederek hatalı bir davranış sergilemesi ve bir süreliğine mesleğinden uzaklaştırılmasından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklemektedir. The Browning Version (1951) filminde yer alan öğretmen karakteri ise uzun kariyeri boyunca öğrencilerine karşı gösterdiği olumsuz tutum ve davranışlarından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni destekler nitelikle bir karakter olmaktan oldukça uzak kalmaktadır. Ayrıca Bitirimler Sınıfı (1975) filmi ender olan harika öğretmen karakterini ön plana çıkarırken diğer öğretmen/idareci karakterlerini olumsuz yönleriyle perdeye yansıttığı için sembolik anlamda öğretmenlik mesleğiyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz mesajlar içerirken, The Browning Version (1951) filmi neredeyse tüm öğretmen/idareci karakterlerini genel anlamda olumsuz yönleriyle temsil ettiği için öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumsuz sembolik mesajlar vermektedir.

5.1.1.7. Kendi Kurallarıyla Oynayan Öğretmen

Öğretmen, gerek fiziki koşullardaki imkânsızlıklar yüzünden gerek pedagojik amaçlar doğrultusunda olsun kendisine sunulan hareket alanında hareket kabiliyetini dilediğince kullanma serbestisine sahiptir. Öğretmenlerin tamamıyla öğrencilerinin yararına olduğunu düşünerek sergiledikleri yöntem ve teknikler bazen belirli kesimlerin rahatsız olarak öğretmen üzerindeki denetim mekanizmasını artırmalarına bazen de hedeflenen pedagojik sonuçlardan tamamen farklı olumsuz sonuçlar doğmasına neden olabilir. Bahsedilen durumları sergileyen, Türk ve dünya sinemasında temsil edilmiş iki öğretmen karakteri her ikisi de başrolde olmak üzere Bir Dağ Masalı (1967) filminde Lale ve Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filminde Rainer Wenger adlarıyla karşımıza çıkarlar. Lale, bir köy ilkokulunda sınıf öğretmeni iken Wenger bir lisede beden eğitimi öğretmenidir ve aynı zamanda siyaset bilimi dersleri vermektedir.

Fantezi Temaları:

Bir Dağ Masalı (1967) filminde "yaşam koşullarına ve cahil zihniyete karşı mücadele eden öğretmen" fantezi teması ele alınırken Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filminde "eğitsel bir proje ortaya koymaya çalışan bir öğretmenin egosuna yenilip işlerin çığırından çıkmasına sebep olması ve kendisiyle mücadele ederek durumu düzeltme çabası" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Bir Dağ Masalı (1967) - Öğretmen, imkânları kısıtlı olan bir köye atanır ve mevcut imkânlarıyla köyün gelişmesine katkı sağlar. Öğretmen, esas olarak yönetmelikleri değil köyün şartlarını dikkate alır. Öğretmen kendi kurallarıyla oynar ve pozitif sonuçlar alır. Öğretmen, bu şekilde kendisini teftişe gelen müfettişin bile güvenini kazanmayı ve desteğini almayı başaracaktır.

Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) - Öğretmen, kendi kurallarıyla oynayarak iyi bir projeye adım atar. Öğrencilerinin öğretmenlerine olan aşırı bağlılığı öğretmenin gururunu okşar ve öğretmenin egosu onun projeyi çığırından çıkmadan önce sonlandırmasına engel olur. Öğretmen, egosundan sıyrılıp mantığıyla hareket etmeye başladığında ise artık çok geç olacaktır.

Bir Dağ Masalı (1967) filminde genç bir öğretmenin bir köyün topluca dönüşmesini ve gelişmesini sağlamasının öyküsünün anlatılırken Oyun (Die Welle, 2008) filminde bir öğretmenin bir haftalık otokrasi kursunun deneysel bir projeye dönüşerek kendisinin bile önünü alamayacağı umulmadık bir akıma evrilmesi konu edilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Bir Dağ Masalı (1967)

"Öğretmen, çevreci olmalıdır."

Lale, kırda ders işlediği esnada öğrencilerine "ormanları korumak hepimizin ödevidir" diye nasihatte bulunur.

"Öğretmen öğrencilerine karşı şefkatli olmalı, onlarla özel olarak ilgilenmeli ve ders dışında öğrencileriyle vakit geçirmelidir."

Lale, öğrencileriyle birlikte şarkılar söyler.

Lale, öğrencilerinin kılık kıyafetiyle ilgilenir.

Lale mesleğine ve öğrencilerine olan sevgisini "mesleğimi, köyü, okulu, çocukları çok seviyorum. Onlarsız katiyen yapamam" diyerek ifade eder.

"Öğretmen, yardımsever olmalı ve zor duruma düşen herkese yardım elini uzatmalıdır."

Lale'yi teftişe gelen müfettişin arabası kaza yapar. Lale, yaralı müfettişe yardım eder, onu evinde misafir eder ve bakımını üstlenir.

Lale, ailesi tarafından dışlanan engelli bir gencin bakımını üstlenir ve ona okulda bir oda verir.

Lale, kaza geçiren bir öğrencisine ilkyardımda bulunur ve çocuğun hayatını kurtarır. Çocuğun ağabeyinin göstermiş olduğu minnet karşısında Lale "kardeşini ben değil Allah kurtardı. Bunun için bana borçlu değilsin" der.

"Dönüşüm sürecinde en büyük fedakârlığı öğretmen yapmalı; hem emeğinden, hem zamanından hem de gelirinden fedakârlık yaparak dönüşümün mimarı olmalıdır."

Lale, kemiklerinin güçsüz olduğunu düşündüğü öğrencilerine, masraflarını kendisinin karşıladığı enjeksiyonları yapar.

Lale, ahıra çevrilmiş olan okulu kendi çabasıyla bir düzene sokar, okula inşaat malzemelerini kendi parasıyla alır ve inşaat işlerini kendisi yapar. Onun bu çabasını gören köy ahalisi en sonunda mahcup olur ve Lale'ye yardım etmeye karar verirler.

"Öğretmen kılık-kıyafetiyle öğrencilerine ve topluma rol model olmalıdır."

Lale, köyde yaşamasına rağmen her zaman modern, şık ve özenli giyinir.

"Öğretmen, doğru bildiği yoldan şaşmamalı ve klişeleşmiş kuralları uygulamak yerine içinde bulunduğu şartlara göre pratik çözümler üretmelidir."

Lale, güzel havalarda dersi kırlarda yapar. Bunun nedeni ise güzel havalarda öğrencilerin aileleri tarafından hayvanları otlatmaya gönderilmesidir. Lale de derslerinden geri kalmamaları için tüm öğrencileriyle birlikte kırlarda ders işler.

Yönetmeliklere aykırı olduğu halde, köyün şartlarını dikkate alarak hep olumlu işlere imza atan Lale, ilk başlarda kendisine önyargıyla yaklaşan müfettişin bile fikirlerini değiştirmeyi ve desteğini almayı başarır.

"Öğretmen, elindeki kısıtlı imkânlarla büyük dönüşümlere imza atarken bu dönüşüm seferberliğine katkı sağlamayanları da eleştirebilmeli ve hatta onları da sürece dâhil edebilmek için girişimlerde bulunmalıdır."

Lale, köyde kendisine muhalefet eden herkesin güvenini kazanır ve desteğini alır.

Lale, köy kahvesine gider ve oradaki erkekleri okulu umursamamakla suçlar.

Lale, köyün imamıyla görüşür ve desteğini alır. İmam, Cuma hutbesi esnasında köy halkını Lale'ye yardımcı olmaya çağırır.

"Öğretmen, hizmet verdiği toplumun ahlaki değerlerine saygı göstermelidir."

Lale, sevgilisinden evlilik teklifi alır ancak aşırı bir sevinç gösterisinde bulunmaktan kaçınır. Bunun nedeni Lale'nin köylülerin gözünde olumsuz bir imaj çizmekten çekinmesidir.

Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008)

"Öğretmenin özgün bir yaşam ve düşünce tarzı olmalı; öğretmen görüşlerini eleştirel bir biçimde özgürce ifade edebilmelidir."

Rainer Wenger, tarz olarak tipik bir öğretmen değildir: Rock müzik dinler, deri ceket giyer, rahat ve gündelik kıyafetler tercih eder ayrıca vücudunda dövmeleri vardır.

Wenger, meslektaşlarına dair eleştirel fikirlere sahiptir. Wenger, kendisi de aynı okulda öğretmen olan karısını fotokopi çekerken görünce "öğretmenler tembeldir. İmajımızı zedeleme" diyerek muzip bir dille özeleştiri yapar.

Wenger, aykırı tarzından ötürü okulda popüler bir öğretmendir. Bu yüzden Wenger'in açtığı bir haftalık otokrasi kursunu pek çok öğrenci tercih eder.

"Öğretmen, hedefine ulaşmak için ısrarcı ve ikna edici olmalıdır."

Wenger, okul müdürüyle görüştüğü esnada başka bir meslektaşına kaptırdığı anarşi kursunu alabilmek için "tüm 1 Mayıs'lara katıldım. Bu iş için benden daha uygunu var mı" diyerek okul müdürünü ikna etmeye çalışır.

Okul müdürü Wenger'le dersteki aykırı uygulamaları hakkında görüşür. Wenger, okul müdüründen kendisine güvenmesini ister ve pedagojik bir amacı olduğunu söyleyerek okul müdürünü ikna eder.

"Öğretmen çok yönlü olmalıdır."

Wenger hem spor hem de siyaset bilimi eğitimi almıştır. Wenger, okulunda otokrasi kursu verirken aynı zamanda okulun sutopu takımını çalıştırmaktadır.

"Öğretmen, dersin planlanmasında ve işlenişinde öğrencilerin görüşlerini de dikkate almalıdır."

Wenger, otokrasi kursunu uygulamalı olarak işlemeyi kafasına koyar ve sınıfta küçük çaplı bir diktatörlük rejimi deneyi yapmaya karar verir. Wenger, öğrencilerinden diktatörlük rejiminin dinamikleri hakkında katkılar aldıktan sonra öğrencilerin oylarıyla bu yönetimin lideri seçilir.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı mesleki pozisyonunu kötüye kullanmamalı ve egosuna yenik düşmemelidir."

Wenger, yönetimin lideri seçildikten sonra deney doğrultusunda otokratik yönetimin argümanlarını uygulamaya koymaya başlar: Wenger, sınıfta daha sert bir imaj yaratır, lidere saygı duyulması gerektiğini dile getirerek kendisine ilk ismiyle değil unvanı ve soy ismiyle hitap edilmesini ister, tüm dersi kendisi yönetir, muhalif sesleri bastırır, öğrencilerine direktifler verir, direktiflerine uymayanları grup dışında bırakır, öğrencileriyle birlikte sınıf içerinde uygun adım yürüyüş çalışmaya başlar, derslerde

başarısız olan öğrenciler kopya çekebilsinler ve onlar da başarılı olabilsinler diye başarısız öğrencileri derslerde başarılı olanların yanına oturtur, kendi kursundaki öğrencilerle anarşi kursu öğrencilerini bir rekabet içine sokar, öğrencilerle birlikte üniforma işlevi görecek tek tip kıyafette karar kılar ve tek tip kıyafet kuralına uymayan bir öğrencisine sınıfta söz hakkı vermez. Wenger, öğrencilerinden yeni yönetim şekline bir isim bulmalarını ister ve oylamayla "dalga" (die welle) isminde karar kılarlar. Wenger, öğrencilerinden akımlarına bir amblem çizmelerini ister. Wenger, öğrencilerin isteği doğrultusunda akımın üyeleriyle kendilerine has bir selamlaşma şekline belirler.

Wenger zamanla, tıpkı öğrencileri gibi yarattıkları akıma kendisini kaptırmaya başlar.

Wenger, akımın ambleminin çok büyük bir çizimini yasadışı bir biçimde sergileyen öğrencinin kim olduğunu özellikle bilmek istemez. Wenger, buna gerekçe olarak da kendisine bilgi vermeye gelen öğrencisine "bana kimin yaptığını söyleme. Yoksa durumu üst makamlara bildirmek zorunda kalırım. Birliğinizi bozmayın" diyerek olayı ifşa etmekten kaçınır.

Wenger, karısının "egonu tatmin ediyorsun" eleştirisi karşısında "sen de öğretmensin. Öğrencilerinin senin ağzından çıkan kelimelere göre hareket etmesi hoşuna gitmez mi" diyerek karşılık verir. Wenger, aksini iddia eden karısını "beni kıskanıyorsun" diyerek suçlar.

"Öğretmen, dersi ve öğrencileri üzerindeki kontrolünü kaybetmeye başladığını hissettiği anda işleyişi normale döndürmek için önlem almalıdır."

Wenger, haberlerde öğrencilerinin okul dışında yaptıkları taşkınlıkları görür ve öğrencilerine çok kızar. Wenger, derste öğrencilerine, "inanın geçmişte ben de çok kötü şeyler yaptım ama her şeyin bir sınırı var" diyerek onları durdurmaya çalışır.

Akıma mensup bir öğrenci sutopu maçında sinirlerine hâkim olamayarak rakip oyuncuyu suyun altına çeker ve boğmaya çalışır. Wenger, suya atlar, rakip öğrenciyi kurtarır ve kendi öğrencisini de sert bir dille uyarır.

Wenger, otokrasi kursunun son gününde öğrencilerden topladığı kurs raporlarından bir seçkiyi öğrencileriyle paylaşır. Wenger, öğrencilerine onları teşvik edecek hararetli bir konuşma yapar ve sonrasında "benim dediğim her şeyi yaparsanız bu diktatörlük olur" der. Daha sonra Wenger, "faşizm işte böyle başlar, Çok ileri gittik, çok ileri gittim. Hepinizden özür dilemem gerek" diyerek birlikte yarattıkları akımı sonlandırma sinyalleri verir.

Wenger, akımı feshettiğini açıklar. Kimi öğrenciler itiraz eder ancak Wenger bu projenin sona erdiğini ve herkesin evine gitmesi gerektiğini söyler. Akıma aşırı bir aidiyet

geliştirmiş bir öğrenci akımın sona eremeyeceğini söyleyerek Wenger'e silah çeker ve ardından bir öğrenciyi vurur. Wenger silahı elinden almak için öğrencisine "eğer beni vurursan akımı yönetecek kimse kalmaz" diyerek öğrencisini ikna etmeye çalışır. Bunun üzerine çaresiz kalan öğrenci silahı kendisine ateşleyerek intihar eder. Bu olay üzerine projesi tamamıyla çığırından çıkan Wenger okula gelen polislerce tutuklanır.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Bir Dağ Masalı (1967) - Destekliyor.

Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) - Desteklemiyor.

Öğretmenler bazen çalışma şartlarındaki imkânsızlıklardan dolayı ihtiyaçtan ötürü bazen de öğrencilerini daha etkin bir öğrenme sürecine maruz bırakmak için pedagojik amaçları doğrultusunda kâğıt üstünde yazılı kuralların dışına çıkabilirler ve hatta bu kurallara aykırı hareket edebilirler. Bir Dağ Masalı (1967) filminde resmedilen öğretmen karakteri krizleri fırsata çevirmekte oldukça başarılı bir öğretmen portresi çizerken Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri öğrencilerini yaparak-yaşayarak öğrenebilecekleri bir projeye dâhil eder ancak hem egosuna yenik düşmesi hem de öngöremediği olayların ortaya çıkmasından dolayı büyük bir hüsran yaşar. Her iki öğretmen de kendilerince pedagojik açıdan en iyi olanı yapmaya çalışırlar ancak olayların seyri bir karakter için olumlu sonuçlanırken diğeri için aynı şeyi söylemek mümkün olamayacaktır. Bu incelemeden yola çıkarak Türk ve dünya sinemasında karşımıza çıkan filmler özelinde sembolik olarak izleyicilere şu mesajın verildiği sonucuna varabiliriz: "Öğretmen, pedagojik anlamda en iyisini yapmak için bazen kendi kurallarıyla oynama inisiyatifini alabilmelidir. Ancak bu inisiyatifin beraberinde getirdiği risk de göz ardı edilmemeli ve hataya asla yer verilmemelidir. Çünkü öğretmeni bir kahramana ya da bir suçluya dönüştürecek olan ince çizgi bu şekilde çizilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde Bir Dağ Masalı (1967) filminde yer alan öğretmen karakterinin tüm özellikleriyle "Harika Öğretmen Miti"ne paralellik gösterdiği, Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakterininse hem egosuna yenik düşmesinden hem de bunun sonucunda yanlış eylemlere imza atmasından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ne uyum sağlamadığı sonucuna varmaktayız. Ayrıca Bir Dağ Masalı (1967) filmi ender olan harika öğretmen karakterini ön plana çıkarırken müfettiş karakterini olumsuzlaması açısından mesleki anlamda hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar barındırmaktadır. Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filmi de başroldeki öğretmen karakterinin tüm olumsuz tutum ve davranışlarına rağmen diğer

öğretmen karakterleri üzerinden mesleki anlamda hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar vermektedir.

5.1.1.8. Sistem Karşıtı Öğretmen

Türk ve dünya sinemasında karşılaştığımız kimi öğretmenler siyasi iktidarın baskıcı tutumlarına rağmen geri adım atmayan veya sistemin dayattığı kurallara karşı reformist yaklaşımlarıyla mücadele etmeye çalışan karakterler olarak temsil edilirler. Bu tanıma uygun öğretmen karakterleri Karartma Geceleri (1990) filminde Mustafa Ural ve Machuca (2004) filminde McEnroe adlarıyla seyirci karşısına çıkarlar. Mustafa, filmde hikâyenin kendisi üzerinden anlatıldığı başrol karakteri iken McEnroe ise filmde yan rolde yer almaktadır. Mustafa ortaokulda görevli bir Türkçe öğretmeni iken McEnroe özel bir erkek lisesinden sorumlu bir okul müdürüdür.

Fantezi Temaları:

Karartma Geceleri (1990) filminde bu fantezi teması "baskıcı ve işkenceci siyasi otoriteye karşı mücadele eden öğretmen" şeklinde ele alınırken Machuca (2004) filminde "kapitalist zihniyete ve askeri yönetime karşı mücadele eden öğretmen" şeklinde işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Karartma Geceleri (1990) - Öğretmen, dünya görüşünü ve gördüğü haksızlıkları özgürce ifade ettiği şiir kitabından dolayı otoritenin düşmanlığını kazanır. Öğretmen, adil olmadığını düşündüğü sistemin zulmünden ve işkencelerinden kaçar. Ancak nihayetinde yakalanır ve insanlık dışı işkencelere maruz kalır.

Machuca (2004) - Öğretmen, okulunda toplumsal-sınıfsal eşitlik sağlayıcı misyonunu yerine getirmeye çalışmaktadır. Öğretmen, bu uğurda kendisine karşı çıkan odaklara ve siyasi iktidara muhalefet eder. Öğretmen, sonunda çok sevdiği görevinden ve öğrencilerinden uzaklaştırılacağını bile bile otoriteye karşı çıkmaktan ve doğru bildiğini söylemekten kaçınmaz. Ancak sonucu değiştirmekte başarılı olamayacaktır.

Karartma Geceleri (1990) filminde bir öğretmenin şiir kitabının dönemin iktidarınca sakıncalı bulunmasının ardından sürdüğü kaçak hayat konu edilmektedir. Machuca (2004) filminde ise eşitlikçi bir okul ortamı yaratmaya çalışırken askeri bir darbeyle görevinden uzaklaştırılan bir öğretmen ile farklı sosyoekonomik sınıflara mensup iki öğrenci arasındaki dostluk konu edilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Karartma Geceleri (1990)

"Öğretmen, kendisine sunulan ekonomik koşulları eleştirebilmeli ve tüm baskılara rağmen şartların zorluğunu seslendirebilmelidir."

Mustafa Ural, kendisini muayene eden doktora "memur maaşıyla ne kadar beslenebilirsek o kadar besleniyoruz" diyerek maaşının azlığından dert yanar.

"Öğretmen, öğrencilerine şefkatle bağlı olmalı ve inandığı değerler doğrultusunda öğrencilerine yol gösterici olmalıdır."

Mustafa, eski okulunun önünden geçerken kendilerini bırakıp daha zengin bir semtte çalışmayı tercih ettiğini düşünen öğrencilerine durumun düşündükleri gibi olmadığını ve tayininin çıktığını söyler. Mustafa, öğrencilerine, gidişine üzülüp üzülmediklerini sorunca "üzüldük" yanıtını alır.

"Öğretmen, kendisi yüzünden çevresindeki insanların başlarının derde girmesine fırsat vermemelidir."

Bir öğrencisi okul girişinde beklemekte olan Mustafa'nın yanına gelir ve Mustafa'nın yazmış olduğu şiir kitabını imzalatır. Bunun üzerine Mustafa, "sakıncalı bu kitap. Eski tarihe imzalıyorum. Bir daha okula getirme" diyerek öğrencisini uyarır.

Mustafa, subay olan bir arkadaşının evinde saklanmak ister. Ancak sohbetleri esnasında arkadaşının başını da derde sokabileceğini anlayan Mustafa, onu zor duruma düşürmemek için bu kararından vazgeçer.

Mustafa, saklandığı evde ifşa olunca birlikte kaldığı arkadaşının da başını derde sokmamak için evden ayrılır.

"Öğretmen, haksızca içerisine sürüklendiği zor durumlardan kurtulmak için her yolu denemelidir."

Mustafa, bir arkadaşıyla birlikte kahvehanede oturduğu sırada polis kimlik kontrolü yapar. Polis, Mustafa'ya aralarında ne konuştuklarını sorunca Mustafa, "iki öğretmen ne konuşur; öğrenciler, dersler ve maaş. Ay sonunu nasıl getireceğimizi düşünüyorduk" diyerek durumu kurtarmaya çalışır.

Mustafa, bir arkadaşına neden kaçtığıyla ilgili açıklama yaparken "ben ne adam öldürdüm ne de bomba koydum. Adaletten değil işkenceden kaçıyorum" diyerek serzenişte bulunur.

Mustafa, bir polis memuruyla kahvehanede oturup sohbet ettikleri esnada tanınmamak için derse yetişmesi gerektiğini söyleyerek müsaade ister. Bunun üzerine polis memuru

“acele etmeyin. Devletin işi bitmez” der. Mustafa ise “eğitim işi başka. Öğrenciler bilgiye aç taze beyinler” diyerek karşılık verir.

“Öğretmen, cömert olmalıdır.”

Mustafa, bir arkadaşının evine sığınır ancak arkadaşının ısınmak için odunu kalmadığını öğrenince odun alması için ona para verir.

“Öğretmen, hür iradesiyle edebi yapıtlar ortaya koyabilmeli ve dünya görüşünü özgürce dile getirebilmelidir.”

Mustafa, farklı edebiyat dergilerine şiirler yazmaktadır. Mustafa, bir derginin de sorumlu müdürlüğünü yapmıştır. Mustafa aynı zamanda şiir kitabı olan bir şairdir.

“Öğretmen manevi değerlere saygı göstermelidir.”

Mustafa, camiye gider ve sabah namazı kılar.

“Öğretmen her durumda şefkatli ve sevgi dolu olmalıdır.”

Mustafa, duruşması için elleri kelepçeli bir biçimde iki asker eşliğinde duruşma salonuna götürülürken yanlarında uygun adım asker yürüyüşü yapan küçük çocukları görür ve onlara şefkatle bakarak gülümser.

Machuca (2004)

“Öğretmen, okulunda sosyoekonomik ve sosyokültürel ayrım gözetmeksizin eşitlikçi bir eğitim-öğretim ortamı sağlamalıdır.”

McEnroe, okul politikasında bir değişikliğe gider ve çalıştığı özel okula maddi durumu iyi olmayan birkaç öğrenciyi burslu olarak kabul eder.

McEnroe, burslu öğrencileri sınıfa tanıtırken “umarım onları iyi karşılarsınız, aynı bir kardeşi ya da bir arkadaşı karşılarmış gibi” diyerek öğrencilere nasihatte bulunur.

McEnroe, burslu öğrenciler sınıfa geldiğinde onları bir grup halinde oturtmak yerine diğer öğrencilerin arasına oturtur.

“Öğretmen, öğrencileriyle sıcak ilişkiler kurmalı ve onlara her konuda işbirliği içerisinde olmalıdır.”

Burslu öğrencilerden bir tanesi ismini söylemekte çekingen davranınca McEnroe, bir işitme engeli varmış gibi davranır ve ismini birkaç kez tekrar ettirerek öğrencinin özgüvenini yerine getirmeye çalışır.

McEnroe, okul içerisindeki çiftlikte öğrencileriyle birlikte toprakla uğraşır ve el arabasıyla gübre taşır.

McEnroe, ilerlemiş yaşına rağmen öğrencilerle birlikte beden eğitimi dersine katılır. McEnroe, öğrencilerle birlikte koşu yarışı yapar, muzip bir biçimde yarışa öğrencilerinden birkaç adım önde başlayarak yarışı kazanır.

"Öğretmen, öğrencilerin kasten yaptığı yanlışlar karşısında tavrını koymalı ve öğrencilerine, ciddiyetle, yaptıkları yanlışları düzeltmeleri konusunda telkinlerde bulunmalıdır."

McEnroe, yüzme dersinde burslu öğrencilerle alay eden öğrencileri havuzdan çıkarır ve sert bir dille şunları söyler: "Saygı göstermesini öğreneceksiniz. Kim olduğunuzun, nerede doğduğunuzun önemi yok. Burada herkes birbirine saygı duyacak."

McEnroe, çiftlikte çalıştıkları esnada birbirleriyle kavgaya tutuşan burslu ve eski öğrencileri odasına çağırarak her iki grubu da azarlar: "Beni hayal kırıklığına uğrattınız. Yumruklarınızla mı kendinize saygı duyulmasını sağlayacaksınız?"

"Öğretmen, baskılara ve yaptırımlara maruz kalsa bile doğru bildiğini yapmaktan ve söylemekten kaçınmamalıdır."

Aynı zamanda bir din adamı olan McEnroe, ayin öncesi velilere toplu halde bir konuşma yapar. Öğrenci velilerinin bir kısmı burslu öğrenci uygulamasını desteklerken bir kısmı da rahatsızlıklarını dile getirirler. Uygulamayı beğenmeyen veliler tüm sorumluluğu McEnroe'ya atarlar. Bunun üzerine McEnroe, "bu okulu beğenmeyenler gidebilir" deyince "sen git komünist papaz" ve "neden bulaşık bezleriyle havluları birbirine karıştırıyorsunuz" gibi tepkiler işiterek eleştiri oklarını üstüne çeker.

Ülkede askeri darbe yapıldıktan sonra McEnroe görevinden alınır, okuldan uzaklaştırılır ve yerine askeri bir görevli atanır. Öğrenciler artık okula tek sıra halinde ve asker eşliğinde girmektedirler. Girişte kontrol yapan askerler, ellerindeki tıraş makineleriyle saçları uzun olan öğrencilerin saçlarını keserler. McEnroe ise, görevinden alındığından habersiz, bu duruma karşı çıkar ve "ne yapıyorsunuz burası kışla değil. Ben bu okulun müdürüyüm, beni itmeyin" diyerek tepkisini dile getirir.

Okuldaki görevine son verildiği kendisine tebliğ edilen McEnroe, öğrencilerin ve askeri yöneticilerin toplandığı ayin salonuna girer, törenden sonra yapılacak ayin için hazırlanmış olan ekmeklerin hepsini yer ve gözyaşları içerisinde şunları söyler: "Bundan böyle burası kutsal bir yer değil. Tanrı artık burada değil." Tepkisini dile getirdikten sonra salondan çıkmakta olan McEnroe'ya burslu öğrencilerden bir tanesi "hoşça kalın" deyince McEnroe, gururlu bir şekilde, "hoşça kalın çocuklar" diye karşılık verir.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Karartma Geceleri (1990) - Kısmen destekliyor.

Machuca (2004) - Destekliyor.

Öğretmenlik, toplumsal anlamda her türlü haksızlığa, hukuksuzluğa, adaletsizliğe ve eşitsizliğe karşı dalgakıran etkisi oluşturabilecek yegâne meslek gruplarından bir tanesidir. Çünkü öğretmenler mesleki pozisyonları gereği geleceğin mimarlarıdırlar ve gelecek nesilleri oluşturacak olan öğrencilerine kararlı duruşlarıyla iyi birer örnek olmak zorundadırlar. Karartma Geceleri (1990) ve Machuca (2004) filmlerinde temsil edilen öğretmen karakterleri bu tanıma büyük oranda uymakta ve izleyicilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili kafalarında var olan sembolik dünyalarına olumlu anlamda katkı sağlamaktadır. Her iki öğretmen de siyasi iktidarın baskılarına ve zulmüne maruz kalırlar. Ancak geri adım atmak ya da ortama ayak uydurarak üzerlerindeki baskıdan kurtulmak yerine sorumluluk alıp ellerini taşın altına koyarlar ve başlarına gelecek yaptırımları göğüslemeye çalışırlar. Bu davranışları sonucunda Türk sinemasındaki öğretmen karakteri insanlık dışı işkencelere maruz kalırken dünya sineması örneğinde izlediğimiz öğretmen karakteri ise askeri vesayetin müdahalesiyle mesleğinden zor kullanılarak men edilir. Sembolik anlamda her iki filmin de öğretmenlik mesleği açısından olumlu mesajlar verdiği ya da en azından olumsuz mesajlar vermediği çıkarımında bulunabiliriz. Karartma Geceleri (1990) filminde yer verilen öğretmen karakteri kişilik özellikleri açısından olumlu bir profil çizdiği ancak film içerisinde öğrencileriyle ilişkisi bakımından ya da mesleki başarısı açısından herhangi bir sahneye yer verilmemiş olmasından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklemektedir. Machuca (2004) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri ise öğrenci ilişkileri, mesleğindeki başarısı ve mesleği pahasına haksızlıklara boyun eğmemiş olması gibi özelliklerinden dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni desteklemektedir.

5.1.1.9. Feleğin Çemberinden Geçmiş Öğretmen

Öğretmenlik mesleği, çalışma alanına kısmen makinelerin ve bilgisayarların sızabildiği ve halen insan güdümüyle varlığını sürdürebilen ender mesleklerden bir tanesidir. Hem işleyen usta hem de işlenen materyal insan olunca, haliyle pek çok tatlı hikâye kadar zorlu ve üzüntü verici öykü de gün yüzüne çıkabilmektedir. Özellikle öğretmenlerin insani yönleriyle ve hayat hikâyeleriyle betimlendikleri sinema filmlerinde öğretmen karakterlerinin, kariyerlerinde yaşadıklarına paralel, kişisel hayatlarında da pek çok güçlükle mücadele etmek zorunda kaldıklarına şahit oluruz. Ancak yaşadıkları tüm olumsuzluklara rağmen filmlerde resmedilen bu öğretmen karakterlerinin büyük bir özverileriyle öğrencileri için ellerinden gelenden fazlasını yapmaya çalıştıklarına tanık

oluruz. Bu tanıma uyan iki öğretmen karakteri Türk ve dünya sineması örneklerinde karşımıza çıkar: Çalıkuşu (1966) filminde Feride ve Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filminde Bachir Lazhar. Feride'yi film boyunca köy ilkokulunda, ortaokulda ve hatta özel ders öğretmeni olarak büyük bir konakta öğretmen olarak çalışırken görürüz. Bu süreçlerde Feride hem sınıf, hem görsel sanatlar, hem Fransızca hem de coğrafya öğretmenliği yapmaktadır. Lazhar ise bir ilkokulda sınıf öğretmeni olarak görev almaktadır. Her iki karakterde yer aldıkları filmlerde başrolü üstlenirler.

Fantezi Temaları:

Çalıkuşu (1966) filminde "savaş, aşk, cehalet, eğitimin gücü, cinsiyetçilik, cahil zihniyete, talihsizliklere ve olumsuz yaşam koşullarına karşı savaş ortamında mücadele eden eğitimin gücüne inanan öğretmen" fantezi temasına yer verilirken Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filminde "talihsiz geçmişine karşı rağmen öğretmenin sevgi ve dostlukla kendisine yeni bir hayat kurma çabası" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Çalıkuşu (1966) - Öğretmen, kişisel hayatında da, iş hayatında da, toplumsal hayatta da pek çok zorluklar yaşar. Ancak öğretmen tüm bu zorluklara, kötü niyetli insanlara, kısayolcu pragmatist zihniyete, bürokrasiye nüfuz etmiş vurdumduymazlığa, maddi zorluklara, topluma sirayet etmiş cehalete ve cinsiyetçi yaklaşımlara karşı dik durarak ve mesleğini en iyi şekilde yerine getirerek yaşamını sürdürmeye çalışır. Öğretmen, tüm bu zorluklar neticesinde özel hayatında muradına erecek ve yanlış anlaşılmalarla geçmiş yıllarını geride bırakacaktır.

Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) - Öğretmen, kişisel hayatında pek çok sorunla karşılaşmış ve bu sorunlar öğretmenin yurdunu terk etmesine neden olmuştur. Ancak öğretmen, hayatında aşılması güç felaketler yaşamış olsa bile bu badireleri atlatmasını bilir ve mülteci olarak gittiği ülkede öğretmenlik mesleğine adım atar. Öğretmen, bu yeni görevinde öğrencilerini kısa bir süre önce yaşadıkları travmatik durumun etkilerinden kurtarmaya çalışacaktır. Öğretmen, elinden gelenin en iyisini yaparak kısa bir süre içinde öğrencilerinin yaşadıkları felaketin izlerini siler, onlara şefkat göstererek güvenlerini ve sevgilerini kazanır. Ancak öğretmenin göreve başlarken söylediği yalan onu çok sevdiği öğrencilerinden koparacaktır.

Çalıkuşu (1966) filminde bir gönül ilişkisinin yaralarını sarmak için şehir şehir gezerek öğretmenlik yapan ve bu esnada pek çok yaşam deneyimi edinen bir öğretmenin hikâyesine yer verilirken Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filminde

ülkesinde ailesi katledilen ve başka bir ülkeye sığınan bir öğretmenin hiç deneyimi olmadığı halde öğretmenlik mesleğine adım atması ve öğrencileriyle birlikte rehabilite olması konu edilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Çalıkuşu (1966)

"Öğretmen, cinsiyetçi yaklaşımlarla mücadele etmeli, modern ve aydın bir yaşam tarzını benimseyerek güçlü bir karakter ortaya koymalı ve bu şekilde topluma örnek teşkil etmelidir."

Feride, yanına sığındığı eski bakıcısına taşraya giderek öğretmenlik yapmak istediğini dile getirir. Kadın, Feride'nin isteğini şaşkınlıkla karşılayınca Feride, "o erkek işi bu erkek işi. Böyle diye diye geri kalmışız biz. Kadın da cemiyette vazifesini yapacak kalfa" diyerek tepkisini dile getirir. Daha sonra Feride, "düşün bak! Ufacık bir mektebim olacak. Çiçeklerle donatacağım sınıfları. Sonra bir sürü talebem… Kendime abla dedirteceğim kalfacığım. Yoksullara kendi elimle önlük dikeceğim" diyerek mesleğe olan arzusunu dile getirir.

Feride, atandığı köyde okul bahçesinde cenaze namazı mizanseni canlandırarak oyun oynayan öğrencilerini görünce dehşete kapılır.

Feride, okulda çalışan köylü kadının ceza olarak bir erkek öğrenciyi bir odaya kapattığını görür. Kadın, Feride'ye yüzünü örtmesi gerektiğini çünkü öğrencinin artık reşit bir erkek olduğunu söyleyince Feride tepkisini kadına sert bir bakış atararak gösterir ve öğrenciye "bu haftalık seni affedecek Hatice Hanım. Çık oradan da geç yerine" diyerek onu kadının yanlış yaklaşımından kurtarır.

Feride, okulda çalışan köylü kadının öğrencilere ölümü ve ölüm sonrası hayatı onları dehşete düşüren ifadelerle anlattığına tanık olunca duydukları karşısında hayrete düşer.

Okulda çalışan köylü kadın, Feride'yi din karşıtlığıyla itham edip kadının toplumda geri planda kalması gerektiğine vurgu yapınca Feride tepki olarak "kadın da cemiyette vazifesini yapsa, gücünün yettiği işleri yapsa halimiz kim bilir nasıl olurdu" karşılığını verir.

Yeni görev yerinde Feride bir kız öğrencisinin annesi tarafından evlerine davet edilir. Davete icabet eden Feride, ev sahibesinin "meziyetleriniz ve güzelliğinizle iyi bir aileye gelin olabilirsiniz" cümlesi üzerine "ama ben alnımın teriyle geçinmeyi daha münasip buluyorum. Çalışmak ayıp değil" diyerek karşılık verir.

"Öğretmen, zorluklardan kaçmak yerine onlarla mücadele etmeyi görev edinmelidir."

Feride, Eğitim Bakanlığı (Maarif Nezareti)'na gidip kendi isteğiyle taşrada öğretmenlik yapma talebini dile getirince bakanlıktakilerin şaşkın bakışlarına maruz kalır.

Feride, görev yerine varınca ahırdan bozma köy okulunu görür ve çok şaşırır. Feride, okuldan sorumlu köylü kadına okulda hiç sıra olmamasının sebebini sorar. Ancak kadının verdiği cevap Feride'ye mantıklı gelmez. Sonraki sahnelerden bir tanesinde Feride'nin, okula sıra yaptırmış olduğu görülür.

"Öğretmen, manevi ve ahlaki değerlere bağlı olmalı ve saygı göstermelidir."

Feride'nin köy okulunda birlikte çalıştığı kadın türbeye giderken yanına Feride'yi de alır. Feride, türbede el açıp dua eder ve dilek diler.

Maddi sıkıntıya düşen Feride tüm mücevherlerini satar. Ancak içerisinde bulunduğu maddi zorluklardan bir türlü kurtulamayan Feride öğretmenliği bırakıp varlıklı bir ailenin kızlarına özel Fransızca dersi vermek için ailenin yaşadığı konağa yerleşir. Feride, ders verdiği kızların ağabeyinin kendisine sarkıntılık etmesi üzerine bir bahane bulurak konaktan ayrılır.

Feride'nin adı, hiçbir ilgisi olmamasına rağmen, yaşlıca bir askeri doktorla dedikodulara karışınca kendisi hakkında eğitim müdürlüğü tarafından soruşturma açılır. Bunun üzerine Feride, hiçbir suçu olmamasına rağmen, onurlu bir duruş sergiler ve çok sevdiği görevinden istifa eder.

"Öğretmen, yalnızca okul sınırları içerisinde değil toplumsal hayatta da elinden geldiğince şefkatli, fedakâr ve yardımsever olmalıdır."

Feride, annesinin ahlak dışı yaşam tarzından dolayı köy halkı ve hatta öğrencileri tarafından bile hor görülüp darp edilmekte olan küçük bir kıza kucak açar. Feride, bu kıza özel olarak eğitim verir ve onu giydirip kuşatır. Daha sonra Feride, üvey annesi tarafından kötü muameleye maruz kalan kızı elindeki birkaç altın karşılığında evlat edinir.

"Öğretmen, espri anlayışına sahip olmalıdır."

Feride, kendisi ile evlenmek isteyen bir subayın tekmil vererek kendisini tanıtması üzerine, muzip bir biçimde, kendisini "maarif ordusunun küçük zabitlerinden Feride" diyerek tanıtır.

"Öğretmen, vatansever olmalı ve kendisine ihtiyaç duyulduğunda vatanı için görev almakta tereddüt etmemelidir."

Feride, taşrada bir ilkokulda göreve başlamıştır. O esnada savaş çıkar ve okulu yaralı askerlerin tedavi edileceği bir sahra hastanesine dönüştürülür. Feride, öğretmenliği bir

kenara bırakarak hastanede hastabakıcı olarak görev yapmaya başlar. Feride, yaralı askerlerin ameliyatları esnasında gözyaşlarına hâkim olamaz.

Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011)

"Öğretmen, hayatında yaşadığı zorluklardan kurtulmak için, mecburen, etik olmayan yollara başvurabilir."

Bachir Lazhar, öğretmenlerinin okuldaki intiharıyla travmatik bir süreçten geçen çocukların yeni öğretmeni olmak için başvuruda bulunur. Lazhar, okul müdürüyle görüştüğü esnada ülkesinde 19 yıl öğretmenlik yaptığı yalanını söyler ve "çocukları çok severim" diyerek işe kabul edilmeye çalışır.

Lazhar, iltica ettiği ülkede oturma izni alabilmesi için çıktığı mahkemede ülkesindeyken öğretmenlik yapmadığını devlet memurluğu ve kafe işletmeciliği yaptığını itiraf eder.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatli ve sevecen olmalıdır."

Lazhar, yeni öğrencileriyle tanışırken isminin anlamının "müjdeci", soy isminin anlamınınsa "şanslı" demek olduğunu söyler. Bir öğrencisi "peki bize müjdeniz ne" diye sorunca Lazhar, "benim müjdem, sizin aranıza katılmam" diye yanıt verir.

"Öğretmen öğrencilerine her anlamda yardımcı olmalıdır."

Lazhar, derste burnu kanayan bir erkek öğrencisini tuvalete götürür ve kanını temizler.

"Öğretmen tecrübesizliğinden dolayı yanlış davranışlar sergileyebilir ancak hızlı bir uyum süreciyle bu yanlışları doğruya çevirerek öğrencilerinin sevgisini ve güvenini kazanmaya çalışmalıdır."

Lazhar, dersteyken izin almadan fotoğrafını çeken bir öğrenciyi sert bir şekilde uyarır. Lazhar, "önce izin alman gerekirdi. Lütfen saygılı ol" diyerek tepkisini dile getirir.

Lazhar, eski öğretmenlerinin takım ruhunu sağlamak için "yarım daire" düzeninde oturttuğu öğrencileri klasik düzende oturtunca öğrenciler bu duruma itiraz ederler. Ancak Lazhar, bu itirazlara aldırış etmez ve öğrencileri klasik tekli düzende oturtur.

Lazhar, kendisini eski öğretmenleriyle karşılaştıran öğrencilerine "öğretmeniniz artık benim" diyerek tepkisini gösterir.

Lazhar, derste bir arkadaşına kâğıt atan bir erkek öğrencisinin kafasına vurur ve "arkadaşından özür dile" diyerek öğrencisine direktif verir. Bir kız öğrenci de öğretmenine "siz de ondan özür dilemelisiniz" deyince Lazhar, öğrencinin bu tepkisini anlamlandıramaz. Bunun üzerine kız öğrenci "burası Suudi Arabistan değil" deyince Lazhar, "Tanrı'ya şükür Suudi Arabistan'da değiliz" der ancak yine de öğrenciden özür dilemez.

Lazhar, sınıfta rahat oturan bir öğrencisini "düzgün otur" diye uyarır.

Lazhar, Fransızca dersinde konuyu anlatırken pek çok hata yapar ve modası geçmiş terimler kullanır. Lazhar'ın hatalarını öğrencileri düzeltir.

Lazhar, yan sınıfta profesyonel bir biçimde ders anlatan bir kadın öğretmeni hayranlıkla izler.

Lazhar, kendisiyle anadillerinde iletişim kurmaya çalışan bir öğrencisini "Fransızca konuş" diyerek uyarır.

Okul müdürü bir toplantı esnasında Lazhar'ın öğrencisine vurduğunu ima ederek bu davranışın yasalarca yasak olduğunu dile getirir. Lazhar ise kendisini "ama ben kimseye vurmam ki" diyerek savunur.

Toplu şekilde sınıf fotoğrafı çekilirken öğrenciler "cheese" demekten vazgeçip "Bachir" (öğretmenin adı) diyerek fotoğraf çekilirler. Bu durum Lazhar'ı çok mutlu eder.

Lazhar, velilerle görüşme yaparken "öğrenciler öğretmeni yargılayacak konumda değiller" diyerek öğretmen ile öğrenci arasında olması gerektiğini düşündüğü sınırı net bir biçimde ifade eder.

Lazhar, okul psikoloğunun öğrencilerinin yaşamlarına biraz renk katın tavsiyesi üzerine öğrencilerin sınav kâğıtları üzerine renkli hayvan figürleri basar.

Lazhar, bir kız öğrencisine bir kitap hediye eder ve "aslında bu kitap yetişkinler için ama sen de yetirince yetişkinsin" der. Bu cümleler üzerine öğrencisi çok mutlu olur.

Lazhar, öğrencilerin eski öğretmenlerinin eşyaları arasından bir masal kitabı bulur ve bu masallarla öğrencilerine drama çalışması yaptırır.

Lazhar, öğrencilerine masal yazma ödevi verir. Lazhar, öğrencilerinin kendi hatalarını düzeltebilmeleri için kendisinin de bir masal yazacağını söyler.

Lazhar, bir kadın öğretmenle sohbet ederken özeleştiri yapar:

> Çocuklar için endişeleniyorum. Onları hala çocukmuş gibi konuşan yetişkinler olarak görüyorum. Bu benim suçum. Çünkü hayatlarına bir renk katamadım. Mesela sınıflarına bir Afrika lalesi bile koymadım. Onları öylece kendi hallerine bıraktığım için kendimi suçlu hissediyorum.

Bunun üzerine kadın öğretmen kendi hayat hikâyesini ya da kültürünü anlatması tavsiyesinde bulununca Lazhar "olmaz. Müfredatta yok" diyerek karşı çıkar.

Yılsonuna doğru tüm öğrencileri Lazhar'a alışırlar ve derslerde hepsi parmak kaldırarak derslere katılır.

Lazhar, öğrencileriyle açık yüreklilikle intihar eden eski öğretmenleri hakkında konuşur. Eski öğretmenin ölümünden kendisini sorumlu tutan bir öğrencinin gözyaşlarına boğulması üzerine Lazhar öğrencisinin omzunu tutarak "senin suçun değildi. Zaten son

zamanlarda kişisel sorunlar yaşıyormuş" diyerek öğrencisini sakinleştirmeye çalışır ve öğrencilerine "sınıf adeta bir evdir. İçerisinde arkadaşlık, emek, saygı vardır; hayat dolu bir yerdir. Karamsarlığınızı bütün okula bulaştırmayın" diye nasihatte bulunur.

Lazhar, bir kız öğrencisinin annesiyle görüşürken öğrencinin annesi öğrencilerin yaşadıkları travmalı dönemi hatırlatarak "ona bu zor döneminde çok yardım ettiniz. Çok sakindiniz. Teşekkür ederim" diyerek Lazhar'ın süreci oldukça iyi yönettiğine vurgu yapar.

Evraklarının sahte olduğunun anlaşılması üzerine görevine son verilen Lazhar, okul müdürünün itirazına rağmen, öğrencileriyle son bir konuşma yapmak ister. Lazhar, son dersinde öğrencilerine kendi yazdığı masaldaki hataları düzelttirir ve onlara okuldan ayrılacağını bildirir. Lazhar, son sahnede, sınıfında en çok sevdiği kız öğrencisiyle başbaşa kalır ve hüzünlü bir biçimde birbirlerine sarılırak vedalaşırlar.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Çalıkuşu (1966) - Destekliyor.

Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) - Kısmen destekliyor.

Türk ve dünya sinemasından örneklendirilen her iki filmde de öğretmen karakterlerinin özel hayatlarındaki sorunların mesleki hayatlarıyla paralel bir biçimde izleyicilere yansıtıldığını görürüz. Her iki filmde de öğretmen karakterleri insani özellikleriyle ve yaşamlarında tecrübe ettikleri tatsız deneyimlerle resmedilirler. Ancak Çalıkuşu (1966) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri yaşamındaki tüm olumsuzluklara rağmen herhangi bir karakter zafiyeti göstermeyen güçlü bir figür olarak izleyiciye sunulurken, Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri tecrübe ettiği felaketlerden, yaşadığı kültür şokundan ve mesleki tecrübesizliğinden dolayı daha inişli çıkışlı bir figür olarak seyirciyle buluşur. Filmlerin, izleyicilerin sembolik altyapılarına katkısı işe şu şekildedir: "Öğretmenler yaşamlarında pek çok olumsuz durum tecrübe etmiş olabilirler ancak bu olumsuzlukları ya hiç ya da asgari düzeyde mesleklerine yansıtarak öğrencileri için ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışırlar." Ancak Çalıkuşu (1966) filminde ön plana çıkarılan harika öğretmen karakteri eğitim camiası içerisindeki diğer tüm karakterlerle zıtlık oluşturarak ön plana çıkarıldığı için öğretmenlik mesleğiyle ilgili genel manada hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar vermektedir. Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filmi ise bütünsel olarak tüm öğretmen karakterleri üzerinden mesleki anlamda olumlu sembolik mesajlar barındırmaktadır. Çalıkuşu (1966) filminde temsil edilen öğretmen hem mesleki başarısı hem de karakter özellikleri anlamında olumlu bir imaj çizmesinden dolayı

"Harika Öğretmen Miti"ni desteklemektedir. Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filminde yer verilen öğretmen karakteri ise mesleki anlamda sergilediği olumsuz tutumlar ve davranışları süreç içerisinde düzeltmiş olmasından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklemektedir.

5.1.2. Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler

Çalışmanın ön hazırlık sürecinde yapılan incelemeler sonucunda Türk ve dünya sinemasında temsil edilen öğretmen tiplerinin yalnızca kişiliklerinden kaynaklı değil aynı zamanda dışsal faktörler olarak adlandırdığımız çalışma şartları, öğretmen-öğrenci ilişkileri ve yaşam koşullarına bağlı olarak da belirli davranış kalıpları sergiledikleri tespit edilmiştir. Bu nedenle tıpkı "Kişiliklerine Göre Öğretmenler" alt başlığında olduğu gibi, sinematografik anlatıda, iyi karakterler olarak temsil edilen ya da kötü karakterler olarak izleyiciye sunulmayan öğretmen tipleri "Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler" alt başlığı içerisinde incelenecektir.

5.1.2.1. Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler

"Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler" alt başlığı altında Türk ve dünya sineması örnekleriyle sinemada temsil edilen öğretmen karakterlerinin değişken çalışma koşulları altında seyirciye nasıl sunulduğu irdelenmektedir. Bu öğretmen karakterleri, evlerinden uzakta belirli yaptırımlardan dolayı ya da belirli ülküler uğruna mesleğini yerine getirmeye çalışan, öğrencileriyle birlikte okullarını hem evleri hem de işleri belleyip öğrencilerinin hayatlarına dokunan, kırsal bölgelerde tek öğretmen olarak çeşitli yaş gruplarından öğrencilere eğitim vermeye çalışan, maddi güçlükler ya da kendi tercihlerinden dolayı öğrencileriyle özel olarak çalışmak durumunda olan ve zorlayıcı koşullar altında ellerine ilk kez tebeşir tozu bulaşan öğretmenlerdir.

5.1.2.1.1. Gurbet kuşu öğretmen

Öğretmenlik mesleği, beraberinde farklı coğrafyalara ışık olma ülküsünü getiren yegâne mesleklerden bir tanesidir. Pek çok öğretmen, daha önce isimlerini bile duymadıkları şehirlere, kasabalara ve hatta köylere mesleklerini yerine getirmek için

gönderilirler. Öğretmenlerin bu gönderilişleri bazen Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) filminde olduğu gibi sürgün olarak bazen de İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filminde olduğu gibi, yüksek amaçlar uğruna, ücra coğrafyalarda cehaletle mücadele etmek amacıyla olabilmektedir. Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) filminde öğretmen ücra bir köy ilkokuluna sürgün edilmiş bir sınıf öğretmenidir, başroldedir ve ismi belirtilmemiştir. İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filminde karşımıza çıkan öğretmen de bir köy ilkokuluna tayin edilmiş bir sınıf öğretmenidir, başroldedir ve ismi de Duyuşen'dir.

Fantezi Temaları:

Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) filminin fantezi teması "yaşam koşullarına ve siyasi otoritenin vurdumduymazlığına çaresizlik içerisinde mücadele eden öğretmen" şeklindedir. İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filminde ise "cehalete ve burjuvaziye karşı eğitim seferberliğinde mücadele eden devrimci öğretmen" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) - Öğretmen, siyasi görüşlerinden dolayı ceza alır ve ücra bir köye sürgüne gönderilir. Öğretmen, bu köyde bir yandan çetin yaşam koşullarıyla mücadele ederken bir yandan da kendisini ve hayatı sorgulamaktadır. Bölgede patlak veren ve birkaç çocuğun ölümüne neden olan salgın bir hastalıkla mücadele etmesi için öğretmenden medet umulur. Öğretmenin otoritelerden tıbbı yardım çağrıları cevapsız kalır ve köylüler çaresiz bir biçimde kaderlerine razı olurlar. Öğretmenin köydeki sürgünü ise baharın gelmesiyle son bulacaktır.

İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) - Ülkede yaşanan devrim sonucunda köklü bir dönüşüme gidilir. Öğretmen, dönüşümün mimarı olarak, devrimi eğitim yoluyla tabana yayma misyonunu üstlenmiştir. Bu uğurda yola çıkan öğretmen, inandığı değerler uğruna çok uzak diyarlara gider ve değerleri doğrultusunda yerel halkı ve öğrencilerini eğitmeye çalışır. Öğretmen, idealleri uğrunda verdiği mücadelede kendisine engel olmaya çalışanlarla canı pahasına mücadele eder ve gücü yetmese bile onları alt etmeye çalışır. Bu süreçte öğretmen, duygusal gelgitler ve iniş çıkışlar yaşar ancak hiçbir zaman doğru bildiğini yapmaktan geri kalmayacaktır.

Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) filminde bir dağ köyüne sürgün gönderilen bir öğretmenin bir kış mevsimi boyunca yaşadıkları ve hayatı sorgulayışı konu edilirken İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filminde ücra bir bozkır köyüne görevlendirilen

öğretmenin devletin yeni ideolojisini benimsetme ve çocukları hayatlarında ilk kez okulla buluşturma çabası işlenmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Hakkâri'de Bir Mevsim (1983)

"Öğretmen, ücra bir bölgeye sürgün gönderilmesine, yaşam koşullarının çetinliğine, halkın sefalet ve cehaletine rağmen görevini en iyi şekilde yerine getirme konusunda asla tereddüt etmemelidir."

Öğretmen, çetin kış koşullarının yaşandığı köye karların arasından yürüyerek gelir.

Öğretmen, (tek sınıflık) okula gittiğinde bir harabeyle karşılaşır ve şaşkınlığını gizleyemez.

Öğretmenin yaşam şartları da çalışma şartları da ağırdır. Öğretmenin evi sobalı tek göz bir odadan ibarettir ve elektriği yoktur. Okul ise sobayla ısınan ve tüm yaş gruplarının birlikte ders işlediği birleştirilmiş tek bir sınıftan oluşmaktadır.

Öğretmen, defteri ve kitabı olmayan öğrencileri bahçeye çıkarır ve orada ders işler. Öğrencilerine güneşi gösteren öğretmen, bir öğrencisine güneş bir öğrencisine de ay rolü verir ve dünyayı ayın etrafında döndürür. Böylece öğretmen, dersini canlandırmalı olarak anlatmış olur.

Öğretmen, kendi imkânlarıyla, öğrencilerine derslerde kullanacakları kırtasiye malzemeleri, defter ve kitap alır.

İlkbahar gelince köye öğretmeni denetlemek için bir müfettiş gelir ve sınıfa girip öğretmeni teftiş etmeyeceğini, bir hafta içerisinde okulu kapatıp ayrılabileceğini, artık özgür olduğunu, köylüden duydukları ile öğretmenle konuştuklarının kendisi için yeterli olduğunu söyler. Bunun üzerine öğretmen "benim gidecek bir yerim yok" der.

"Öğretmen, hiçbir ahlak dışı ve uygunsuz yaşam tarzını benimsememeli; bu yaşam pratiklerini dönüştürme kudretine sahip değilse bile bireysel anlamda pasif direniş göstermelidir."

Öğretmen, üç - dört yaşlarında bir erkek çocuğuna sigara içirerek eğlenen yetişkinleri görünce hayrete düşer.

Köyün muhtarı, öğretmenin karsının yanında olmamasından dolayı kendisine bakma konusunda zorlanacağını ifade eder ve ona köyden bir "kuma" almasını teklif eder. Yalnızlığa alışık olduğunu söylemesine rağmen muhtar ısrarcı davranınca öğretmen, alaycı bir şekilde, "kaça mal olur" diye sorar. Muhtarın kadını giderken yanında götürmesine gerek olmadığını söylemesi üzerine öğretmen, kuma alacağı kadının

akıbetinin ne olacağını sorar. Muhtar, kadının babası tarafından başkasına satılacağını söyler. Bunun üzerine öğretmen alaycı konuşmasına bir son verir ve "yok istemem. Ben kimseyi almak istemiyorum" diyerek teklifi kibarca reddeder.

"Öğretmenin zararlı alışkanlıkları olabilir."

Öğretmen, sigara içmektedir.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatli, korumacı, yardımsever ve eğlenceli olmalıdır."

Öğretmen, bir gece kâbus görür, korku içinde uyanır ve "çocuklara bir şey oldu" deyip evden dışarı çıkar.

Öğretmen, bir erkek öğrencisine kendi evinde kitap okutur ve okuduğunun anlamını sorar. Aynı öğrenci, o akşam öğretmenin evine yeniden gelir ve kardeşinin ateşlendiğini söyler. Öğretmen, ilaç vermeyi teklif eder ancak öğrenci ilaç yerine portakal isteyince öğretmen, öğrencisine iki tane portakal verir.

Öğretmen, öğrencilerine "dersimiz oyun. Haydi, hep birlikte kardan adam yapalım" der ve öğrencileriyle birlikte bahçeye çıkarlar.

"Öğretmen, tek başına üstesinden gelemeyeceği olumsuzluklarda bile en son çareye kadar başvurmalı ve imkânlarını son haddine kadar zorlayıp kendisinden yardım bekleyen insanlara yardım etmeye çalışmalıdır."

Öğretmen, köyde bir çocuk hastalanınca onunla ilgilenmeye gider. Ancak çocuk ölmüştür. Sonraları civar köylerde de pek çok benzer vaka görülür ve çocuklar ölmeye başlar. Öğretmen, köye ilaç ve doktor gelmesi için durumu kasabadaki yetkililere bildirir ve Sağlık Bakanlığı'na da telgraf çeker. Ancak öğretmenin çabaları boşa çıkar ve köye hiçbir yardım eli uzatılmaz.

"Öğretmen, kendi çabasıyla içsel sorunlarının üstesinden gelmeye çalışmalıdır."

Öğretmen, (iç ses olarak) korktuğunu dile getirir ve bu korkusunu bazı yazılar kaleme alarak yenmeye çalışır.

"Öğretmen, öğrencilerinde farkındalık oluşturmaya çalışmalıdır."

Öğretmen, öğrencilerinden gündelik hayatta yaşadıkları zorlukları defterlerine yazmalarını ister.

Öğretmen, son dersinde öğrencilerine bir konuşma yapar, onlara o güne kadar öğrendikleri bilgilerden bahseder ve şöyle devam eder:

> Bütün öğrettiklerimi unutun. Dünyanın bu dağ başında dönmemesini bilmek daha doğrudur. Size hayat bilgisi dersi verdim ama siz hayatın bilgisini bu dağ başındaki köyünüzde, askerliğinizde, mahpusluklarınızda öğreneceksiniz. Unutmayın ki kitapların yazdığı her zaman doğru değildir. Benim için doğru olan sizin için doğru değildir. Öğrettiklerimin çoğu böyleyse bağışlayın beni. Çünkü ben başka bir yerden

> geliyorum. Karların erimesiyle de gidiyorum işte. Burada yaşayacak olan sizlersiniz. Sizler karın üzerinde yalın ayak yürüyüp ölmeyenlerdensiniz. İnsanlar, yavrularım, üç aylık bebekken, bilinmeyen hastalıklardan ölmeden de yaşayabilirler. Cüzzam, trahom alın yazısı değildir. Hiçbir şey alın yazısı değildir. Bu kadar. Benim söyleyeceğim bu kadar işte. Hadi bakalım şimdi dağılın, dersimiz bitti. (Öğrenciler dağılmazlar) Dağılın dedim duymadınız mı? Hepiniz sınıflarınızı geçtiniz işte dağılın. Dersimiz bitti.

Öğrenciler sınıftan çıkmayınca öğretmen dersi açık havada yapmaya karar verir. Sonra "haydi hep birlikte dışarı çıkalım ve son bir kez vuralım kendimiz dağlara, hep birlikte" diyerek son dersini verir.

İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965)

"Öğretmen, siyasi ülkülerine ve liderine derin bir bağlılık ve sadakat içerisinde olmalıdır."

Duyuşen'in köyde okulunu kurduktan sonra yaptığı ilk iş duvara yeni rejimin mimarı olan liderlerinin resmini asmaktır. Duyuşen öğrencilerine "Lenin, dünya proletaryasının lideridir. Sizin okula gitmenizi o istiyor. Lenin, en büyük öğretmendir" diyerek liderinden övgü dolu sözlerle bahseder.

Duyuşen, şehre gider ve geç bir vakitte siyasi liderlerinin öldüğü haberiyle köye döner. Duyuşen, ahırların kapılarını açıp tüm hayvanları dışarı çıkarır ve meydanda büyük bir ateş yakar. Daha sonra Duyuşen, "sizi asla uyutmayacağım. Devrim sizi asla uyutmayacak. Hainleri kurşuna dizeceğiz" diye feryat eder ve yanına yaklaşanlara da sopayla saldırır. Liderinin ölümüne dayanamayan Duyuşen çaresizlik içerisinde gözyaşlarına boğulur.

"Öğretmen zaman zaman duygusal değişimlerden kaynaklı kontrol kaybı yaşayabilir ancak sonunda doğru olanı yapmalı ve hatalarını telafi edebilmelidir."

Sınıfta ölüm üzerine konuşulduğu bir esnada bir öğrenci "Lenin de ölecek mi" diye sorunca kızılca kıyamet kopar. Duyuşen yerinden fırlar, öğrencisini yakasından tutup kaldırır, "bu karşı devrim zırvalıklarını kimden öğreniyorsun? Bu Sovyet okulunda bey çocuklarına yer yok. Dünya sermayesi hepimizi öldürmek istiyor" der ve tam çocuğa vurmaya yeltendiği esnada kendisini durdurur. Bunun üzerine sınıftaki tüm çocuklar korkarlar ve sınıfın uzak bir köşesine sinerler. Yaşça küçük bir çocuksa ağlamaya başlar. Duyuşen, bir süre sonra öğrenciler gidip de sınıfta yalnız başına kalınca ağlamaya başlar. Duyuşen, okul yolunda önlerine çıkan dereden geçmek istemeyen öğrencilerini yanından kovar ve hiçbirini okula almayacağını söyler. Sonra yaptığından pişman olur ve özür

dileyerek "hepsi sizin iyiliğiniz için" der. Sonrasında Duyuşen tüm öğrencilerini sırtında derenin karşısına geçirir.

Duyuşen, Derebeyi'nden kurtardığı kız öğrencisinin yol boyunca ağlamasından rahatsız olur ve ona tokat atar. Daha sonra Duyuşen, bu davranışından pişman olur ve ağlayarak kızın elini öper.

"Öğretmen, idealleriyle ters düşmesi halinde manevi değerleri, gelenekleri ve eğitimsiz kitleleri eleştirebilmelidir."

Duyuşen, sohbet ettikleri esnada yaşlı bir köylüye siyasi liderlerinin ölümünün ardından daha güçlü olmaları gerektiğini söyler. Bunun üzerine yaşlı köylü dini referanslar vererek ölüm olayının geri döndürülemez bir süreç olduğuna vurgu yapınca Duyuşen, "bırak bu saçmalıkları. Her şey eskisi gibi olacak. Sizin Tanrınızın tek güneşi var. Bizimse yüzbinlerce" diyerek köylüye tepki gösterir.

Duyuşen, yaşlı bir köylüyle tartıştığı esnada köylünün gelenekleri savunması üzerine "gelenek, halk cahilken gereklidir. Biz halkı eğiteceğiz" diyerek köylüye karşı çıkar.

Duyuşen, köye döndüğünde, derebeyinin kardeşlerinin köye gelip okulu yaktıklarını görür. Duyuşen'in öğrencilerinden bir tanesi yangını söndürmek isterken hayatını kaybetmiştir. Duyuşen, köylüye işlemiş olan cehalete bir kez daha isyan eder ve şu cümleleri kurar:

> Elimde olsa gözlerinizi oyardım. Kulaklarınızı kesip dillerinizi koparırdım. Çünkü siz çocuklarınızın düşmanısınız. Çocuklarınızın dünyayı sizden daha iyi bilmesini istemiyorsunuz, okumalarını istemiyorsunuz. Sizden daha zeki olmalarını istemiyorsunuz.

Köylüler, yaşanan felaketten ve çocuğun ölümünden kendisini sorumlu tutunca Duyuşen, "hayır, onu siz yok ettiniz" diyerek itiraz eder. Köylüler, Duyuşen'e köyden gitmesini söylerler. Duyuşen ise "sizin adınıza utanıyorum. Cahil insanlar, köleler. Sizinle dünya devrimi nasıl yapılır" diyerek tepkisini dile getirir.

"Öğretmen, inandığı değerler uğruna uzak diyarlara bile gitmeli, zor şartlar altında bile olsa yılmadan yorulmadan idealleri uğrunda savaşmalı ve bu süreçte kendisini önemsemeyen ve kendisine muhalefet eden kişilere karşı tüm gücüyle direnmelidir."

Duyuşen, meydanlık bir arazide toplanan insanlara köye çocukları eğitmek için gönderildiğini ve bir okul inşa edeceğini söyler. Köy halkı Duyuşen'in açıklamalarını ciddiye olmadan ve hep bir ağızdan gülerek dinlemektedirler. Köylüler, Duyuşen'le alay edip eğlenirler. Köylüler, Duyuşen'e yaşadıkları coğrafyada eğitime ve okumaya

ihtiyaçları olmadığını ve geleneksel hayatlarından memnun olduklarını söyleyince Duyuşen onlara şu karşılığı verir:

> Evet, ben de bir zamanlar dilenciydim. Ama artık Sovyet iktidarı dilenciliği kaldırdı. Ben askerim. Kızıl Orduluyum. Moskova'daydım, Çar'ın sarayında kaldım. Gerçek bir telefon gördüm ve kullandım. Siz hala molladan bahsediyorsunuz. Sizin mollanız hiç telefon görmüş mü? Ben kitap okuyabilirim ama sen okuyamazsın. Çocuklarınızın okuyup adam olmasını istemiyor musunuz?

Köy halkı alay etmeye devam edince Duyuşen, herkesin okuma yazma öğreneceğine dair yazılı emri gösterir ve "size özgürlüğünüzü kim verdi, size suyu kim getirdi? Siz Sovyet iktidarına karşı mı geliyorsunuz" diyerek köylülerden birkaçının yakasına yapışır.

Köylülerden bir tanesi, eski ahırı okula dönüştürme konusunda başarılı olamayacağını ve vazgeçmesi gerektiğini söyleyince Duyuşen, "daha beni tanımıyorsunuz" diye karşılık verir.

Duyuşen, köyü gezip ev ev öğrenci toplamaktadır. Bir evin önünde genç bir kızı görüp okula davet eden Duyuşen'e, kızın üvey annesi, kızın annesinin olmadığını ve bu yüzden okula gitmeyeceğini söyleyince Duyuşen, "öksüz olmak onun suçu mu? Sovyet iktidarının ona ihtiyacı var" der ve babasının izniyle kızı okula götürür.

Köyde düzenlenen şenliğe köyün Derebey'i de katılır. Derebey, köylülerin kendilerine olan borçlarından ve kendi cömertliğinden bahsettiği esnada Duyuşen, "artık kimse sana gelmeyecek. Sen burjuvasın, karşı devrimcisin, başkalarının sırtından geçiniyorsun. Burjuvaların sonu yakın, eski gücünüz yok artık" deyince Derebey Duyuşen'e güç gösterisi yapar ve onu güreşe davet eder. Aralarındaki oldukça büyük sıklet farkına rağmen Duyuşen "dünya proletaryası benim arkamda" diyerek üstünü çıkarmaya yeltenir. Çevredekiler Duyuşen'i durdurmaya çalışırlar. Topluluktan bir kişinin yerine güreşmeyi kabul etmesiyle Duyuşen geri adım atar.

Duyuşen, derste öğrencilerine düşmanlarını sorar ve "beyler, kapitalistler, milyonerler ve mollalar" cevabını alır. Daha sonra Duyuşen, dostlarımız kim diye sorunca da "dünya proletaryası, tüm ezilenler, Çekistler, ve zenciler" cevabını alır. Duyuşen her iki cevabı da büyük bir memnuniyetle karşılar.

Duyuşen'in bir kız öğrencisi, ailesi tarafından Derebey'e gelin olarak verilir. Kızın üvey annesi okula kızı almaya gelince Duyuşen itiraz eder ve "burası okul. Burada evlenecek kimse yok" diyerek kadına çıkışır. Bunun üzerine Derebey okula gelir. Duyuşen, aralarındaki büyük sıklet farkına rağmen, Derebey ile dövüşür ve yaralanır. Ardından Derebey, kız öğrenciyi alır ve atına bağlayıp götürür.

Düğün gecesinin ertesinde Duyuşen yanına iki polis alarak Derebey'in çadırına gider. Polisler, Derebey'in evli olmasından ve yeni evlendiği kız öğrencinin de reşit olmamasından dolayı onu tutuklarlar. Duyuşen de öğrencisini atına bindirip köye döner. Derebeyinden kurtarılan kız öğrenci köye döndüğünde ailesi ile köy halkı tarafından utanç içinde karşılanır ve köylülerce kabul görmez. Bunun üzerine Duyuşen, "bakın ona. Bu gördüğünüz doğunun ilk özgür kadınıdır. Şu anda tek başına ama çoğalacaklar. Köyümüz, haklının kötüyü yendiği ilk yer. Yalanı kovduk. Köyümüz artık özgürlüğün bayram yeridir" der.

Köyde bir türlü kabul görmeyen kız öğrencisiyle birlikte şehre gitmeye karar veren Duyuşen, "ben gelemem, çocukları bırakamam" diyerek kararından cayar. Duyuşen, öğrencisini trene bindirmek ister. Genç kız trenden korkunca Duyuşen ona trenin çalışma mekanizmasını anlatır ve kızı sakinleştirir. Duyuşen, kız öğrencisini dudaklarından öper. Kız bu tepkiye önce şaşırır sonra da mutlu bir biçimde trene biner.

Duyuşen, köyü terk ediyormuş gibi görünür ancak eline bir balta alarak köylülerin en değer verdiği şey olan kavak ağacını kesmeye yeltenir. Duyuşen, ağaçtan yeni ve daha sağlam bir okul yapacağını, okula yangında ölen öğrencisinin adını vereceğini, okulda nesiller boyu çocukların eğitim alacağını, burada okuyan çocuklara gerçek öğretmenlerin eğitim vereceğini, öğrencilerin haritalarının ve mikroskoplarının olacağını söyler. Duyuşen, "isterseniz beni öldürün" diyerek köylülere meydan okur. Duyuşen'e başından beri destek çıkan ve aynı zamanda da köydeki tek ağaç olan kavağın sahibi olan yaşlı köylü de eline bir balta alır ve Duyuşen'e saldıracakmış gibi yanına gider. Ancak o da Duyuşen'e destek olur ve ağacı kesmeye başlar. Bu esnada köylüler şaşkın gözlerle olan biteni izlemektedirler.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) - Destekliyor.

İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) - Kısmen destekliyor.

Hem Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) hem de İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filmlerinde çeşitli sebeplerle imkânsızlıkların hüküm sürdüğü kırsal bölgelere gönderilmiş olan iki öğretmen karakterini izleriz. Her iki öğretmen de mevcut koşullar içerinde ellerini taşın altında koyarak eğitim-öğretim adına ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışırlar. Ancak Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri kendisine sunulan hareket alanında manevra yapmaya gayret gösteren naif bir öğretmen iken İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filminde gördüğümüz öğretmen karakteri elinden geldiğince hareket alanını genişletmeye ve toplumu dönüştürmeye

çalışan tutkulu ve inatçı bir öğretmendir. Çünkü Türk sinemasında izlediğimiz öğretmen karakteri siyasi iktidarca sürgüne gönderilirken dünya sineması örneğinde karşılaştığımız öğretmen karakteri siyasi iktidarın yüksek hedefleri doğrultusunda köye tayin edilmiştir. Her iki filmden de yola çıkarak, sinemanın, bu kategori özelinde, izleyicisine vermeye çalıştığı sembolik mesajla ilgili şu tespitte bulunmak yanlış olmayacaktır: "Öğretmen, uzak diyarlardaki çalışma şartları ne kadar imkânsızlıklarla dolu olursa olsun elinden gelenin en iyisini yaparak öğrencilerine ve hizmet götürdüğü topluma ışık olmalıdır." Bu bağlamda her iki filmin de mesleki anlamda olumlu sembolik mesajlar verdiği görülmektedir. "Harika Öğretmen Miti" açısından değerlendirecek olursak Hakkâri'de Bir Mevsim (1983) filminde yer alan öğretmen karakterinin, aktif bir biçimde olmasa da, yaşam tarzıyla ve davranışlarıyla topluma ve öğrencilerine iyi bir örnek teşkil etmesi açısından "Harika Öğretmen Miti"ne paralel bir karakter ortaya koyduğunu söyleyebiliriz. İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) filminde izlediğimiz öğretmen karakterinin ise, özünde iyi bir karakter olması ve tamamen eğitsel amaçlar güdüyor olmasına rağmen, inişli çıkışlı ruh halinden kaynaklı sergilediği yanlış ve ölçüsüz davranışlarından ötürü "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklediğini söyleyebiliriz.

5.1.2.1.2. Yatılı okul öğretmeni

Türk ve dünya sineması örnekleri incelendiğinde sinemada pek çok öğretmen karakterinin öğrencileriyle aynı yaşam alanını paylaştıklarını görürüz. Bu öğretmenler genellikle muzip öğrencilerle baş etmek zorunda kalan yatılı okul öğretmenleridir. Öğretmen karakterleri, bir yandan tüm iyi niyetleriyle öğrencilerini iyiye ve doğruya yönlendirmeye çalışırken bir yandan da öğrencilerin haylazlıklarıyla baş edebilecek kadar kurnaz ve akıllı karakterler olarak karşımıza çıkarlar. Sonunda öğretmenler kaybediyormuş gibi görünse de aslında kazanan her zaman eğitim olacaktır. Bu tarife uyan iki öğretmen karakterine, her ikisi de başrolde olmak üzere, Kızlar Sınıfı (1984) ve Koro (Les Choristes, 2004) filmlerinde rastlarız. İlyas Çiçek, bir kız lisesinde mesleğe ilk adımını atmış olan genç bir edebiyat öğretmeni iken Clément Mathieu, orta yaşlarına gelmiş olmasına rağmen bazı talihsiz durumlar neticesinde son çare olarak öğretmenliği deneyimlemek zorunda kalan bir müzik öğretmenidir.

Fantezi Temaları:

Kızlar Sınıfı (1984) filminde yer verilen fantezi teması " haylaz öğrencilere karşı mücadele eden özverili öğretmen" iken Koro (Les Choristes, 2004) filminde "müzik,

sanatın gücü, okul müdürüne, öğretmenlere, kurumsal eğitim modeline ve talihsiz durumlara karşı sanatın (müziğin) gücüyle mücadele eden öğretmen" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipileri:

Kızlar Sınıfı (1984) - İlk görevine başlamış olan genç ve tecrübesiz bir öğretmen mesleğini en iyi şekilde yapma ve öğrencileriyle iyi ilişkiler kurma konusunda kararlıdır. Öğrenciler ise yeni öğretmenlerini kabullenmek istemezler ve onu okuldan gönderebilmek için her yolu denerler. Öğrenciler, öğretmenin bir açığını yakalarlar ve amaçlarına ulaşırlar. Ancak öğretmenin iyi niyeti öğrencilerin büyük bir pişmanlık duymalarına neden olur. Böylece öğrenciler aksi yönde davranarak öğretmenlerinin okuldan gönderilmesine engel olurlar.

Koro (Les Choristes, 2004) - Öğretmen, geçmişteki başarısızlıklarına rağmen yeni geldiği ve davranış bozukluklarıyla dolu öğrencilerin olduğu okulda mücadele etmekten kaçınmaz. Öğrencilerine şefkatli ve bağışlayıcı bir biçimde yaklaşarak ve doğru pedagojik yaklaşımlara başvurarak öğrencileriyle iyi bir frekans yakalar. Öğretmen, müziğin gücüyle öğrencilerini bir amaç uğrunda birleştirir ve olumlu davranışlarıyla okuldaki kasvetli havayı da yok eder. Öğretmen, yeteneğini keşfettiği bir öğrencisini de sonuna kadar destekler ve dünya çapında başarılı bir müzisyen olmasını sağlar.

Kızlar Sınıfı (1984) filminde çok sevdikleri ve haksız yere okuldan gönderildiğini düşündükleri eski öğretmenlerinin yerine gelen yeni öğretmeni düşman bilip okuldan göndermek için ellerinden geleni yapan kız öğrencilere karşı genç ve deneyimsiz bir öğretmenin mesleğini yerine getirme çabasının hikâyesine yer verilmektedir. Koro (Les Choristes, 2004) filminde ise başarısız müzik kariyerinden sonra kötü şöhretli bir erkek yatılı okulunda müzik öğretmenliğine başlayan bir öğretmenin müziğin gücüyle öğrencilerine etki etmesi ve yaşamlarına dokunmasının öyküsü anlatılmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Kızlar Sınıfı (1984)

"Öğretmen, genç ve tecrübesiz bile olsa öğrencilerine elinden gelenin en iyisini vermeli ve onlarla iyi ilişkiler kurmaya çalışmalıdır."

İlyas Çiçek, ilk dersinde çok heyecanlıdır. Öğrencileriyle samimi bir başlangıç yapmaya çalışır ancak öğrencileri kendisiyle üstü kapalı alay etmektedirler.

İlyas, bir öğrencisinin doğum günü partisine katılır ve ona bir hediye getirir. İlyas, dans etmeyi bilmediğini söyleyince öğrenciler onunla birlikte halay çekmeye başlarlar.

“Öğretmen ailesine bağlı olmalıdır.”

İlyas, her fırsatta anne ve babasının resmine bakar ve onları ne kadar çok özlediğini dile getirir.

“Öğretmen, kibar, nazik ve anlayışlı olmalıdır.”

İlyas, öğrencilerin tahtaya yaptığı çizimlerden kendisi için “böcek” lakabını kullandıklarını anlar ve “yüzüme karşı çiçek demenizi tercih ederim. Kendi aranızda böcek diyebilirsiniz, karışamam tabi” diyerek durumu hoş görür.

İlyas, öğrencilerine, isimlerinin sonuna “hanım” sıfatını ekleyerek hitap eder.

“Öğretmen, özeleştiri yapabilmelidir.”

İlyas, şiveli konuşmaktadır. İlyas, bu durumu kabul eder ve öğrencilerine konuşmasının bozuk olduğunu, bu durumu belirli oranda düzeltebildiğini dile getirir.

“Öğretmen, her daim gözü açık ve dikkatli olmalıdır.”

İlyas, öğrencilerinin şakaları konusunda genellikle gözü açıktır ve oyuna gelmez.

“Öğretmen bağışlayıcı ve cezalandırıcı olma dengesini çok iyi kurmalıdır.”

İlyas, öğrencilerinin bir şakada sınırları aştıklarını söyler ve sorumlunun adalete hesap vereceğini dile getirir.

İlyas’ın da dâhil olduğu bir olay yüzünden öğrenciler disiplin kuruluna verilirler ve ceza alırlar. Bunu öğrenen İlyas, mağdur durumda olmasına rağmen, okul müdürüne “ceza neyi halleder? Hiç gerek yoktu bence” diyerek düşüncesini ortaya koyar.

“Öğretmenin kötü alışkanlıkları olmamalıdır.”

İlyas dışında neredeyse tüm öğretmenler sigara içmektedirler.

“Öğretmen, öğrencilerine karşı olumsuz tutum ve davranışlar içerisinde olmamalıdır.”

İlyas, öğretmenlerin öğrencilere dayak atma konusunda sohbet ettiği esnada “kaba kuvvet kullanmayı hiçbir öğretmene yakıştıramıyorum” diyerek o konudaki görüşünü belirtir.

“Öğretmen, espri anlayışına sahip olmalıdır.”

İlyas, hastalık hastası başka bir öğretmenle üstü kapalı alay eder.

“Öğretmen, ilkeli olmalıdır.”

İlyas, kendisine hediye almış olan öğrencilerine “öğretmenin hediye alması yakışık almaz” der. Ancak İlyas öğrencilerin ısrarlarına dayanamaz ve hediyeyi kabul eder.

“Öğretmen, merhametli olmalıdır.”

İlyas, parkta oturduğu esnada oraya bırakılmış bir bebek bulur ve onu okul pansiyonuna götürerek bakımını üstlenir.

"Öğretmen, öğrencilerinin tüm olumsuz davranışlarına rağmen onlara kin gütmemeli ve inandığı değerler özelinde umutsuzluğa kapılmamalıdır."

İlyas, okulda bakımını üstlendiği bebek yüzünden işinden edilince öğrencilerine gözyaşları içerisinde şu konuşmayı yapar:

> "Kovuldum. Sonunda istediğiniz oldu. Galipsiniz. Düşmanınızı yendiniz. Bu çocuk benim değil. Müdür Bey'e de söylemedim bile. Artık mücadele etmeyeceğim çünkü gitmek istiyorum. Sizlerden uzaklaşmak istiyorum. Ben sizi sevmiştim, siz beni sevmeseniz bile. Sizler benim öğrencilerimsiniz, dostlarım, arkadaşlarım. Beni anlarlar bir gün diyordum ama yanılmışım. Hep düşmanınız olarak kalmışım. Sizi kıracak ne yaptım ben? Hoca bile olmaya çalışmadım. Arkadaş olmak istedim, dost olmak. Kendim için konuşmayacağım, kendimi savunmayacağım ama çocuk için konuşmak istiyorum. Bu yavru da benim gibi anasız, babasız. Onu bir ağaç dibinde buldum, terk etmişlerdi. Aldım, karnını doyurdum. Yalnız kalmasın istedim. Bunu anlamanız zor sizin, hatta imkânsız. İnsanları sevmediğiniz belli. Sevmeyi değil nefret etmeyi seçiyorsunuz. Bense gene hayal kırıklığına uğradım, gene sevgi yerine düşmanlık çıktı karşıma. Ama her şeye rağmen sizden nefret etmiyorum. Çünkü insanlardan umudumu kesmiyorum, kesemiyorum. Yoksa insan nasıl yaşar? Sevmeden, arkadaş olmadan yaşanabilir mi? Eminim bir gün anlayacaksınız, mutlaka. Haydi, hoşça kalın."

"Öğretmen, öğrencilerin hataları karşısında affedici olmalı ve eğitim adına aldığı kararlardan geri adım atabilmelidir."

Öğrenciler, İlyas'ın kendileri ile yaptığı açıklayıcı konuşma üzerine bebek konusauyla ilgili gerçeği okul müdürüne anlatırlar ve okul müdürü okuldan ayrılmaması için İlyas'ı ikna etmeye çalışır. İlyas ise "soğudum bu işten. Sevgisiz olmuyor bu iş. Karşılıklı anlaşmak gerekiyor, sevgi gerekiyor" diye karşılık verir. Öğrenciler, öğretmenlerini sevdiklerini ve kalmasını istediklerini söyleyince İlyas bu isteğe kayıtsız kalamaz ve okulda kalmaya razı olur.

Koro (Les Choristes, 2004)

"Öğretmen, katı değil şefkatli, cezalandırıcı değil affedici olmalıdır."

Okul müdürünün, öğrencilere toplu ceza, hücre cezası ve kamu hizmeti olarak temizlik cezası vermesi gibi sert uygulamaları Clément Mathieu tarafından acımasız bulunur.

Okul müdürü, bir olayın sorumlusunu bulmak için öğrencileri bir araya toplar. Ancak olayın sorumluluğunu alan ya da sorumluyu ihbar eden çıkmayınca okul müdürü, Mathieu'nun eline bir öğrenci listesi verir ardından da rastgele bir öğrenci seçerek toplu hücre cezası uygulamasını işleme koyar. Ayrıca, suçlu bulunana kadar tüm izinler ve ziyaretler de iptal edilir. Bunun üzerine Mathieu, gizliden gizliye bu uygulamanın yalnızca ihbarcılığı yücelttiğini söyleyince okul müdürü onu fazla idealist bulur ve kısa sürede bu idealizminden vazgeçmesi gerektiği konusunda onu uyarır.

Mathieu, ilk dersine girdiğinde bir öğrenci onun çantasını alır ve tüm öğrenciler elden ele vererek Mathieu'yu çantanın peşinden koştururlar. Gürültüyü duyan okul müdürü sınıfa gelir ancak Mathieu, çantasını alıp arkadaşlarına veren öğrenciyi okul müdürüne ihbar etmek yerine olayı geçiştirmekle yetinir. Bu davranış tüm öğrencileri çok şaşırtır.

Mathieu, okul hizmetlisinin yaralanmasına neden olan bir öğrenciden haberdardır ve onu alıp okul müdürünün odasına götürüyormuş gibi yapar. Öğrenci blöfü anlamaz ve suçunu itiraf eder. Mathieu ise çocuğu okul müdürüne götürmek yerine ona okuldan sonra revirde çalışıp yaralanmasına sebep olduğu hizmetlinin bakımını üstlenme cezası verir. Bu sırada da okul müdürünün odasından bir öğrenciyi dövmekte olduğuna dair sesler duyulmaktadır.

Revirde çalışma cezası alan öğrenci yaptığı yanlışın farkına varır ve pişmanlık duyar. Yaralanmasına sebep olduğu hizmetlinin sağlık durumunun ciddileşmesi üzerine öğrenci çok üzülür. Mathieu, ona şefkat gösterir ve hizmetlinin iyileşeceğini söyleyerek öğrencisini yatıştırmaya çalışır.

Mathieu, okul müdürüne, hizmetliyi yaralayan öğrenciyi bulabileceğini ancak üç şartı olduğunu dile getirir: "Toplu ceza kaldırılacak, suçlu öğrenci öğretmen tarafından cezalandırılacak ve öğretmen suçlunun ismini okul müdürüne vermeyecek." Okul müdürü suçluyu bulması koşuluyla şartlarını kabul ettiğini söyler. Mathieu ise çoktan bulduğunu söyler.

Mathieu, odasına girip kilitli bir dolaptan bestelerini çalan öğrencileri okulun tuvaletinde yakalar. Beden eğitimi öğretmeni gelip neler olduğunu sorunca Mathieu, okul korosu için çalıştıklarını söyler ve öğrencileri ele vermez. Beden eğitimi öğretmeni ise onun öğrencileri cinsel açıdan istismar ettiğini ima ederek uzaklaşırken Mathieu da beden eğitimi öğretmenin nasıl bu kadar kötü niyetli olabildiğini dile getirir.

Okulun politikası "etkiye-tepkidir" ve film boyunca sürekli şekilde dile getirilir. Öğrencilerin yaptığı olumsuz bir davranışa anında tepki verilir ve öğrenciler cezalandırılırlar. Okulda uygulamaya başvurmayan tek öğretmen Mathieu'dur.

Okul müdürü, okulun parasının çalınması olayından okula sonradan gelen şiddet eğilimli öğrenciyi sorumlu tutar ve odasında onu döverek paranın yerini öğrenmeye çalışır. Öğrenci paranın yerini bilmediğini söylemesine rağmen okul müdürü tokat atmaya devam edince öğrenci müdürün üzerine saldırır. Mathieu, bir arkadaşıyla birlikte yardıma koşar ve okul müdürünü kurtarırlar. Bunun üzerine okul müdürü, suçunu itiraf etmediği halde, yalan beyanda bulunarak, şüpheli öğrenciyi polise verir ve hapse attırır. Daha sonraları durumu öğrenen Mathieu müdüre itiraz eder ve adalet vurgusu yapar. Müdür ise hırsızlığı

o öğrenci yapmamış olsa bile suç işleme potansiyelinin yüksek olduğunu söyleyerek kendisini haklı çıkarmaya çalışır.

"Öğretmen, kendisiyle barışık olmalıdır."

Mathieu, öğrencilerine "pek zeki görünmüyorum ama dünkü çocuk da değilim" diyerek uyarıda bulunur.

Mathieu, yatakhanede, öğrencilerin kendisiyle ilgili komik bir şarkı bestelediğini duyar ve umulanın aksine onlara kızmak yerine bir öğrenciye şarkıyı tekrar söylettirir.

Bir öğrenci, koro seçmelerinde öğretmenlerle ilgili argo ifadelerin olduğu bir şarkı söyler ancak Mathieu bu durumu tebessüm ederek karşılar.

"Öğretmen, haylaz öğrencilerini onların yöntemleriyle alt edebilmelidir."

Mathieu, sınıfta tahtaya kendi resmini çizip alay eden bir öğrencisinin resmini tahtaya çizer, ona misilleme yapar ve onunla alay ederek öğrencisini yerine yollar.

"Öğretmen, zayıf yönlerini ifşa etmeden öğrencilerine karşı güçlü bir imaj sergilemelidir."

Mathieu, iç ses olarak okuldan ve öğrencilerden korktuğunu söyler.

"Öğretmen, gerektiğine öğrencilerine karşı sert yüzünü de gösterebilmelidir."

Mathieu, öğrencilerini özel eşyalarına dokunmamaları konusunda sert bir dille uyarır.

"Öğretmen, her koşulda öğrencileriyle iyi bir iletişim içerisinde olmalı, onların tarafında olmalı ve onları korumalıdır."

Mathieu, okul müdürünün sınav yaptığı bir esnada sorduğu soruya cevap veremeyen öğrencisine müdürün arkasından el işaretleriyle kopya verir.

Mathieu, hücre cezası alan ve bu yüzden kendisini ziyarete gelen annesini görmesine izni olmayan öğrencinin annesine bu durumdan bahsedemez. Bunun yerine öğrencinin dişinin ağrıdığını ve bu yüzden de diş hekimine gönderildiğini söyler. Mathieu, cezası bitince öğrencisine kendisini ele vermemesi konusunda uyarıda bulunur.

Mathieu, hiçbir şarkı bilmediğini söyleyen kimsesiz bir öğrencisini rencide etmek yerine onu kendi şef asistanı yapar. O andan itibaren Mathieu öğrenciyi hiçbir zaman yanından ayırmaz ve ona kol kanat gerer.

Mathieu, okula ıslah evinden gelen şiddet eğilimli bir öğrenciyle karşı karşıya gelir. Mathieu bu öğrenciyi bazen içki ve sigara içerken yakalar. Mathieu, öğrenciye onu ihbar etmeyeceğini söyler. Ancak Mathieu, çok sert bir şekilde, koruması altına aldığı kimsesiz öğrenciden uzak durması (özellikle de cinsel istismarı kastederek) konusunda öğrenciyi uyarır ve aksi takdirde karşısında kendisini bulacağını söyler.

Bir öğrencinin okulun parasını çalması üzerine okul müdürü koro çalışmalarını iptal eder ancak Mathieu ve öğrencileri çalışmaları gizliden gizliye devam ettirirler.

Okulda müdür de dâhil olmak üzere hiçbir öğretmenin olmadığı ve sorumluluğun öğretmende olduğu bir gün okulda yangın çıkar. Mathieu, öğrencilerini yakındaki ormanlık bir alana gezmeye çıkardığı için hiçbir öğrenci yaralanmaz. Ancak okul müdürü olaydan Mathieu'yu sorumlu tutar ve onun görevine son verir. Mathieu, okul müdürünün odasından ayrılırken okul müdürüne "siz gaddar ve yeteneksiz bir insansınız… burada olmayı bu öğrenciler seçmedi… başarısızlığınızı öğrencilere mal edemezsiniz" gibi ifadeler kullanır. Okul müdürü öğretmenin üzerine gidip başarısız müzik kariyerine ve sıradan bir öğretmen olmasına vurgu yapınca Mathieu "sen delinin tekisin" der ve odadan çıkar.

Okul müdürü işine son verdiği Mathieu'nun öğrencilerle iletişimini yasaklar. Mathieu öğrencilerinin kendisini uğurlamaya gelmediklerini görünce üzülür ancak öğrenciler kendilerini sınıflarına kilitlemişlerdir ve öğretmenlerine mesajlar yazdıkları kâğıt uçaklar yaparak pencereden aşağı atarlar. Mesajları gören Mathieu, muzaffer ve mutlu bir biçimde okuldan ayrılır.

Mathieu, otobüse binip okuldan ayrılmak üzereyken himayesi altına aldığı kimsesiz öğrencisi arkasından gelip onu da yanına almasını ister. Mathieu, ilk başta kabul etmez ama sonunda öğrencisini de yanına alarak uzaklaşır.

"Öğretmen, güzel sanatları işe koşarak derslerinde sanatın gücünden ve insanlar üzerindeki olumlu etkilerinden faydalanmalıdır."

Mathieu, öğrencileri müziğin gücüyle düzene sokacak bir deneye başlar ve öğrencilerden bir koro kurmaya karar verir.

Mathieu'nun okula yaydığı müzik sevgisiyle hem diğer öğretmenlerde hem de okul müdüründe ılımlı yönde bir değişim görülür.

Mathieu'nun koro çalışmalarından dolayı öğrencilerde takım ruhu oluşur ve öğrenciler olumsuz davranışlar sergilemekten vazgeçerler.

"Öğretmen mesleğine tutkuyla öğrencilerine ise şefkatle bağlı olmalıdır."

Mathieu, her gün koro için yeni bir beste yapar ve geceleri öğrencilerle birlikte yatakhanede bu besteleri seslendirirler.

"Öğretmen, öğrencilerinin yeteneklerini keşfetmeli ve bu yetenekleri doğrultusunda öğrencilerini yönlendirmelidir."

Mathieu, bir öğrencisinin sınıfta şarkı söylediğini duyar. Öğrenci, koroya katılmaya gönüllü olmayınca Mathieu ona zorunlu müzik dersi alma ve koroya katılma cezası verir. Mathieu, çok yetenekli olan öğrencisine özel bir ilgi gösterir ve onu özel olarak çalıştırır. Mathieu, yetenekli öğrencisinin annesine ilgi duymaya başlar. Mathieu, kadınla sohbet ederken kadının bir konuda "sizin çocuğunuz yok" demesi üzerine Mathieu öğrencilerini ima ederek "benim 60 tane çocuğum var" der. Ayrıca Mathieu, öğrencinin eşsiz müzik yeteneğinden bahsederek onu müzik okuluna göndermesi konusunda annesini ikna etmeye çalışır ve elinden gelen yardımı yapacağını dile getirir.

Mathieu, yatakhanede üzeri açık şekilde uyuyan bir öğrencisinin üzerine örter.

Mathieu, yetenekli öğrencisini, sergilediği olumsuz bir davranıştan dolayı, blöf yaparak, onu koro dışında bırakır ancak gösteri günü geldiğinde ona sürpriz bir şekilde şans verir ve öğrencinin minnettarlığını kazanır.

Mathieu'nun çok yetenekli bulduğu ve müzik okuluna yönlendirdiği öğrencisi çok yetenekli bir müzisyen olur ve dünya çapında büyük bir başarı elde eder.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Kızlar Sınıfı (1984) - Kısmen destekliyor.

Koro (Les Choristes, 2004) - Destekliyor.

Her iki filmde de yatılı okulda öğrenim gören haylaz öğrencilerle baş etmek zorunda kalan iki öğretmen karakteri görmekteyiz. Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde öğretmen karakterlerinin öğrencilerine karşı iyi niyetli ve yumuşak yaklaşımları sonucunda öğrencileri tarafından istismar edildiklerine ancak ipleri olabildiğince çabuk bir biçimde ellerine alarak ve öğrencilerini olumlu yönde etkileyerek onların hayatlarına dokunduklarına şahit oluruz. Ancak filmlerin sonunda her iki öğretmen de iyi niyetlerinin kurbanı olurlar. Kızlar Sınıfı (1984) filminde öğretmen karakteri, öğrencilerin devreye girmesiyle okulunda kalmaya devam ederken Koro (Les Choristes, 2004) filminde izlediğimiz öğretmen karakterinin, öğrencilerin desteğine rağmen, okul yönetimi tarafından okuldan gönderildiğini görürüz. Her iki filmin öğretmenlik mesleği özelinde barındırdığı ve izleyiciye gönderdiği mesaj işe şudur: "Öğretmenler, öğrencileriyle aynı yaşam alanını paylaşarak onlara bir aile gibi kol kanat gererler. Bu süreçte öğretmenler, öğrencilerinin enerjilerini, ustaca, haylazlık yapmaktan daha olumlu işler yapmaya kanalize ederler. Ancak aldıkları inisiyatiflerin ve sorumlulukların olumsuz sonuçlar doğuracağını bilmelerine rağmen yine de doğru olanı

yapma konusunda kararlılık gösterirler." Bu yaklaşıma paralel olarak her iki film de genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar vermektedirler. Harika öğretmenler ön plana çıkarılırken diğer öğretmen/idareci karakterleri zıtlık teşkil edecek şekilde olumsuz yönleriyle perdeye yansıtılmalarından dolayı ise her iki filmin öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumsuz sembolik mesajlar içerdiği de görülmektedir. Kızlar Sınıfı (1984) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri sergilediği kişisel zaaflar sonucu öğrencilerinin alay konusunu haline gelmesinden dolayı kısmen, Koro (Les Choristes, 2004) filmindeki öğretmen karakteri ise film boyunca sergilediği kararlı ve olumlu öğretmenlik performansından dolayı tamamen "Harika Öğretmen Miti"ni desteklemektedir.

5.1.2.1.3. Birleştirilmiş sınıf öğretmeni

Öğretmenler, en küçük insan topluluklarının bile yaşadığı coğrafyalarda mesleğini büyük bir fedakârlık içerisinde yerine getirmeye çalışan, yükseköğrenime tabi ender meslek gruplarındandır. Bu coğrafyalar, toplumun çok yoğunluklu olmadığı, yaşam koşullarının ağır olduğu ve eğitimine yüksek düzeyde ihtiyaç duyulan coğrafyalar olabilmektedir. Böylesi yaşam koşullarında öğretmenler büyük bir meydan okumayla yüz yüze gelerek öğrencileri için multi-disipliner bir performans sergilemek zorunda kalırlar. Yani pek çok öğretmenin branşına hâkim olmalı ve bu hâkimiyetlerini farklı yaş gruplarından öğrencilerin bir arada olduğu birleştirilmiş sınıf ortamında sergilemelidirler. Türk ve dünya sinemasında bahsi geçen koşullarda çalışan iki öğretmenin yaşamlarına konuk olduğumuz belgesel filmlerine rastlamaktayız: İki Dil Bir Bavul (2008) ve Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002). Türk sineması örneğinde izlediğimiz öğretmen, Emre Aydın adında, ülkenin ücra bir köşesindeki bir köy ilkokulunda mesleğinin ilk yılını geçirmekte olan genç bir sınıf öğretmenidir. Dünya sineması örneğinde gördüğümüz öğretmen ise Georges Lopez adında, kırsal bir bölgedeki bir köy ilkokulunda çalışan ve kariyerinin son yılına tanık olduğumuz deneyimli bir sınıf öğretmenidir. Belgesel filmlerin kendi hayatlarına odaklandığı her iki öğretmen de yer aldıkları filmlerde başroldedirler.

Fantezi Temaları:

İki Dil Bir Bavul (2008) filminde "öğretmenin çetin doğa ve yaşam koşullarına karşı ve sosyokültürel açıdan ve anadil açısından farklı bir toplum içerisinde mesleğini yerine getirme çabası" fantezi teması işlenirken, Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002)

filminde ise "bir öğretmenin öğrencilerine ve mesleğine karşı emekle ve adanmışlıkla gösterdiği sevgi" fantezi temasına yer verilmektedir.

Fantezi Tipleri:

İki Dil Bir Bavul (2008) - Öğretmen, zor doğa ve yaşam koşullarında, alışık olmadığı farklı bir coğrafyada, anadili ve kültürü farklı bir topluluğun çocuklarına eğitim vermeye çalışır. Bu süreçte öğretmen pek çok zorluk ve hayal kırıklığı yaşayacaktır.

Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002) - Öğretmen, bir köy okulunda, birleştirilmiş bir sınıfta öğrencilerine tüm profesyonelliği ve sevgisiyle elinden gelen en iyi şekilde eğitim vermeye çalışır. Öğretmenin, mesleğinde son yılı olmasına rağmen öğrencilerine olan sevgisi ve mesleğine olan şevki hiç tükenmemiştir.

İki Dil Bir Bavul (2008) filminde öğrencileriyle aynı dili bile konuşamadığı bir köy okulunda, zor şartlar altında, ilk mesleki tecrübesini yaşayan bir sınıf öğretmeninin bu köydeki bir eğitim-öğretim yılında yaşadıklarına objektif tutulmaktadır. Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002) filminde ise kırsal bir bölgede, birleştirilmiş bir sınıfta sınıf öğretmenliği yapan bir öğretmenin bir eğitim-öğretim yılından ve gerçek yaşamından kesitler izleyiciye aktarılmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

İki Dil Bir Bavul (2008)

"Öğretmen, zorlu yaşam koşullarına göğüs gerebilmelidir."

Emre Aydın, telefonda sürekli annesiyle görüşerek gündelik yaşantısını ve karşılaştığı problemleri anlatır.

Emre'nin evinde elektrik vardır ancak su yoktur. Emre, kuyudan su çeker ve evine sırtında su taşır.

Emre, evinde bulaşık yıkama, yerleri süpürme ve soba yakma gibi gündelik işleri yapar.

Köy halkı kendisi için kuyudan pompayla su çıkartınca Emre çok mutlu olur.

Emre, evde üç gün boyunca elektriksiz kalır.

"Öğretmenin zararlı alışkanlıkları olabilir."

Emre, sigara içmektedir.

"Öğretmen, çalışma şartlarının zorluğuna rağmen yılmadan mesleğini en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmalıdır."

Okul açıldığında hiçbir öğrenci okula gelmediği için Emre tek tek öğrencilerin evlerini gider ve çocukları okula çağırır.

Emre, tek derslikli bir okulda birleştirilmiş sınıf düzeninde eğitim vermektedir.

Emre, okula gelmemeye başlayan kardeş iki öğrencisinin evlerine gider ve okula mutlaka gelmeleri gerektiğini tembihler.

"Öğretmen, normlarla belirlenmiş kuralların uygulanmasıyla ilgili katı olmalıdır."

Emre, öğrencilerine sınıfta yöresel dillerini konuşmalarını yasaklar. Emre gerekçe olarak da tüm derslerin resmi dilde olduğunu ve yöresel dillerini konuştuklarında kendisinin öğrencileri anlayamadığını ileri sürer.

Emre, veli toplantısı yapar ve toplantıya katılan velilere öğrencilerin okula gelirken yanlarında mutlaka kalemlerinin ve defterlerinin olması gerektiğini, çocukları resmi dili konuşmaya teşvik etmeleri gerektiğini ve öğrencilerin kendisini anlamadığını söyler.

Emre, ödevini yöresel dilde yazan bir öğrenciyi azarlar ve "inadına mı yapıyorsun oğlum" diyerek tahtanın önüne, diğer iki öğrencinin yanında tek ayak üzerinde durma cezasına gönderir.

"Öğretmen, mevcut koşullara göre en uygun öğretim yöntem ve tekniklerini uygulamalıdır."

Emre, öğrencilerine resmi dili görseller yardımıyla tekrarlar yaptırarak öğretmeye çalışır.

Emre, annesiyle telefonda konuştuğu esnada o yıl yalnızca okuma-yazma öğretmeye çalışacağını, matematik ve hayat bilgisi gibi dersleri resmi dili iyice öğrettikten sonra öğrencilerine vermeyi düşündüğünü dile getirir.

Emre, tuvalete gitme isteğini doğru şekilde ifade edemeyen bir öğrencisine doğrusunu söyleyerek defalarca tekrar ettirir. Öğrenci, cümleyi ancak doğru kurduğunda tuvalete gitmesine izin verir.

"Öğretmen, yaşam ve çalışma koşularının zorluğundan dolayı duygusal iniş çıkışlar yaşayabilir ve kendisini çaresiz hissedebilir."

Emre, annesiyle konuştuğu bir esnada "çocuklarla uğraşmak zor. Hiçbir şey anlamıyorlar, öyle bakıyorlar. Ben nasıl ders anlatacağım" diyerek dert yanar.

Emre, sınıfta sürekli direktifler verir, bazen de sinirlenerek sesini yükseltir. Emre, bazen öğrencilerine "ulan" gibi amiyane tabirlerle de hitap eder.

Emre, annesiyle telefonda görüştüğü esnada o gün başından geçen bir olayı şu şekilde anlatır: "Bir öğrencimin kardeşinin parmağı neredeyse kopmuş. Ben ne yapayım, mikrop kapmasın diye oksijenli su döktüm, tentürdiyot döktüm."

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatli ve paylaşımcı olmalıdır."

Emre, bir öğrencisine kalemtıraş verir ve öğrencisi çok mutlu olur. Öğrenci eve gittiğinde bile Emre'nin verdiği kalemtıraştan bahseder.

Emre, ders bitiminde öğrencileri evlerine gönderirken eliyle çocukların ellerine çakarak onları eğlenceli bir biçimde uğurlar.

Emre, derste öğrencilerine tek tek yardımcı olur.

Emre, öğrencilerle birlikte okulun bahçesindeki toprağı çapalayıp ağaç diker.

Emre, yılsonu geldiğinde öğrencilerine karnelerini verir, yaz tatilinde ders çalışmayı, kitap okumayı bırakmamalarını söyler ve bir öğrencisine elini öptürür. Emre bir öğrencisine "yaz tatilinde öğrendiklerimizi unutursan bu kulaklar tavana kadar uzar" diyerek şaka yapar.

"Öğretmen, öğretmen-veli iletişimine önem vermelidir."

Emre, bir öğrencinin evine veli ziyareti yapar.

"Öğretmen, milli değerlerine sahip çıkmalı ve öğrencilerine aktarmalıdır."

Emre, bir milli bayramda kutlama etkinliği düzenler ve öğrencilerine eğlenceli oyunlar oynatır. Emre, öğrencilerine o milli bayramın öneminden bahseder ve öğrencileriyle birlikte şarkı söyler. Daha sonra Emre, öğrencilerine çocuk bayramı olan tek ülkenin kendi ülkeleri olduğunu söyler ve "kıymetini bilin" diyerek günün anlamıyla ilgili telkinde bulunur.

"Öğretmen zorlu çalışma koşullarına uyum sağlamalıdır."

Emre, zaman geçtikçe öğrencilerine karşı daha sabırlı bir hale gelir ve ara sıra onları motive etmek için "aferin" demeye başlar.

Emre, derste yöresel dilde bir cümle kurar (bu ne?).

Emre, sınıfta soba yakar.

Emre, yaz tatili gelince okulu kapatır ve memleketine gitmek üzere yola koyulur. Öğrencilerinden bazıları Emre'yi "kendinize iyi bakın" diyerek uğurlarlar. Emre, bavulunu otomobiline koyar ve yola çıkar.

Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002)

"Öğretmen, zorlu yaşam koşullarının olduğu bölgelerde fedakârca çalışabilmelidir."

Georges Lopez, birleştirilmiş sınıf ortamında üç farklı grup öğrenciye (anasınıfı, ilkokul başlangıç seviyesi, ilkokul son seviye) eğitim vermektedir.

Lopez'in çalıştığı okul, geçimini hayvancılıkla sağlayan ailelerin çocuklarının eğitim gördüğü bir okuldur ve kırsal bölgede yer almaktadır. Okul iki katlıdır ve odun sobasıyla ısınmaktadır. Lopez, okulun üst katındaki evde ikamet etmektedir.

Lopez, bahçedeki yabani otları temizler.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı ilgili, sevecen, şefkatli ve paylaşımcı olmalıdır."

Lopez, derslerde her öğrencisiyle tek tek ilgilenmektedir.

Lopez, öğrencileriyle fiziksel temas kurmaktan kaçınmaz.

Lopez, son sınıf öğrencileriyle sohbet ederken 35 yıldır öğretmen olduğunu ve mesleğinin son 20 yılını o kasabada geçirdiğini söyler. Ayrıca Lopez, o yıl emekliye ayrılacağından ve emeklilik sonrası gelecek planlarından bahseder. Öğrenciler öğretmenlerinden ayrılacakları için hüzünlenirler.

Lopez, boya yaparken eli boyanan ve bir türlü temizlemeyi başaramayan bir anasınıfı öğrencisinin elini ve yüzünü süngerle temizler.

Lopez, babasının ciddi bir rahatsızlığı olan bir son sınıf öğrencisiyle babasının sağlık durumu hakkında konuşur. Öğrenci, durumun hala ciddiyetini koruduğunu söyleyip ağlamaya başlayınca Lopez, öğrencisini "hastalık da yaşamın bir parçası. Sen sağlıklı kalmaya çalış" diyerek onu teselli etmeye çalışır.

Okulda bir öğrencinin doğum günü kutlanmaktadır. Pastanın mumlarını Lopez yakar.

Lopez, yağmurlu bir günde öğrenciler dağılırken öğrencilere servislerine kadar kendi şemsiyesiyle eşlik eder.

Lopez, tüm öğrencileri ve iki tane de öğrenci velisiyle birlikte pikniğe gider. Piknikte öğrencilerden bir tanesi kaybolunca Lopez ve öğrencileri hep birlikte kaybolan öğrenciyi aramaya başlarlar ve sonunda bulurlar.

"Öğretmen, öğrencilerini eleştirel düşünmeye ve fikirlerini özgürce dile getirmeye yönlendirmelidir."

Lopez, konu her ne olursa olsun öğrencilerine yönlendirici sorular sorarak onları konuşmaya teşvik eder ve fikirlerini söylemelerini sağlar.

Lopez, anasınıfı öğrencilerinden bir tanesine okula neden gelmesi gerektiğiyle ilgili yönlendirici sorular sorar.

Lopez, küçük yaş grubuyla ders işlerken onlara gelecekte hangi mesleği yapmak istediklerini sorar. Öğrencilerden bir kaçı öğretmen olmak istediğini söyleyince Lopez bir öğretmenin ne iş yaptığıyla ilgili yönlendirici sorular sorar ve öğrencilerin fikirlerini almaya çalışır.

Öğretmen, mezun olup ortaokula gidecek olan son sınıf öğrencileriyle bir görüşme yapar. Lopez, öğrencilerinden bir tanesine eksiklerinin neler olduğunu sorar, öğrencisine ortaokula gittiğinde tavırlarını düzeltmesi gerektiğini öğütler, orada onunla bireysel olarak ilgilenebilecek bir öğretmen olmayacağını, cezaların daha ağır olabileceğini söyler ve ekler: "Sana orada yardımcı olamam."

"Öğretmen, tüm öğrencilerini öğrenme sürecine dâhil ederek müşterek bir öğrenme ortamı sağlamalıdır."

Lopez, yazma aktivitesi sonrasında her bir öğrencisinin yazdıklarını tek tek diğer öğrencilere göstererek yorumlarını alır ve sonrasında da en son yorumu kendisi yapar.

Lopez, anasınıfı ve birinci sınıf öğrencilerine yumurta kırma ve çırpma aktivitesi yaptırırken son sınıf öğrencilerine de çırpılan yumurtalardan omlet yapma aktivitesi yaptırır. Lopez, son sınıf öğrencilerinden pişirdikleri omletleri tavada çevirmelerini ister. Omletleri çeviremeyip yere düşüren öğrencilerini hoş gören Lopez de onlara birlikte eğlenceli vakit geçirir.

"Öğretmen çalışkan olmalıdır."

Lopez, öğrenciler evlerine gittikten sonra bile okulda geç saatlere kadar çalışmalarına devam etmektedir.

"Öğretmen kurallar konusunda disiplinli ve tavizsiz olmalıdır."

Lopez'in öğrencileri sabahları sınıfa geldiklerinde sıralarının yanlarında ayakta dururlar ve oturmak için öğretmenlerinin komutunu beklerler.

Anasınıfı öğrencilerinden bir tanesi Lopez'in sorduğu bir soruya "evet" diye cevap verir. Lopez, öğrencisi her "evet" dediğinde "pardon" der, ta ki öğrencisi "evet efendim" diyene kadar.

Anasınıfı öğrencilerinden bir tanesi boyama yapmaktadır. Lopez, öğrencisine teneffüse çıkmadan önce resmini bitirmesi söyler. Lopez, boyamayı yavaştan alıp bitiremeyen öğrencisini karşısına alır ve sorumluluğunu yerine getirmesi gerektiğini dile getirir. Lopez, hala boyamasını bitirmemiş olan öğrencisinin bahçeye çıkmasına izin vermez ve "bana söz vermiştin. Çizimini bitirmelisin" diyerek öğrencisinin boyama aktivitesine devam etmesini sağlar.

Lopez, sınıfta farklı yaş grupları olmasına rağmen çok sessiz bir sınıf ortamı kurar. Öğrenciler kendi aralarında konuştukları esnada bile fısıltıyla konuşurlar.

"Öğretmen, sınıfta işbirliğini sağlamalıdır."

Lopez, sınıfta son sınıf öğrencilerinin daha küçük öğrencilere yardım etmelerini sağlar.

Lopez, sonraki yıl okula başlayacak olan yeni öğrencileri sınıfa getirir. Mevcut öğrenciler yeni öğrencileri ayakta karşılarlar. Öğretmen, yeni öğrencileri eski öğrencilere, eski öğrencileri de yenilere tek tek tanıtır. O esnada yeni öğrencilerden bir erkek çocuk ağlamaya başlar ve annesini görmek istediğini söyler. Lopez, çocuğu kucağına alır, birlikte bir şeyler çizebileceklerini, oyun oynayabileceklerini, annesinin dışarıda olduğunu ve birazdan annesini göreceğini söyleyerek onu sakinleştirmeye çalışır. Lopez,

sonra da küçük çocuğu, kendi öğrencisi olan ablasının yanına oturtur, çocuğun öğrencilerle oynamasını ister ve annesiyle daha sonra görüşeceğini yineler.

"Öğretmen cezalandırıcı olmaktan ziyade arabulucu ve uzlaştırıcı olmalıdır."

Lopez, kavga etmiş olan iki son sınıf öğrencisiyle karşılıklı görüşme yapar. Lopez, öğrencilerine sorunun ne olduğunu sorar ve onlardan cevaplar almaya çalışır. Lopez, öğrencilerin kendilerini anlatmalarına fırsat tanır ve öğrenciler arasındaki sorunu tartışarak çözme yoluna gider. İki öğrenci de olayla ilgili yorumlarını yaptıktan sonra Lopez daha küçük öğrencilere örnek olmaları ve daha huzurlu bir ortam yaratmaları gerektiğini söyleyerek öğrencilerine bu durumu sağlayıp sağlayamayacaklarını sorar ve "evet" cevabını alır.

Anasınıfından iki erkek öğrenci birbiriyle kavga ederler ve bir tanesi yere düşer. Yere düşen öğrenci ağlamaya başlayınca Lopez bahçeye gelip diğer öğrenciyi yanına çağırır. Lopez öğrencisine sergilediği davranışın iyi bir davranış olup olmadığını, bu davranışı neden gösterdiğini ve aynı davranışı arkadaşı sergilese hoşuna gidip gitmeyeceğini sorar. Öğrenci yaptığının yanlış olduğunu söyleyince Lopez aynı hareketi tekrar yapmamasını tembihler ve öğrencisinden arkadaşından özür dilemesini ister. Öğrenci de arkadaşından özür diler.

"Öğretmen, velilerle işbirliği içerisinde olmalı ve onları yönlendirmelidir."

Lopez, okula çağırdığı bir veliye çocuğuna nasıl davranması gerektiği ile ilgili ipuçları verir. Lopez, veliye çocuğuna karşı daha mesafeli olması gerektiğini ve kendisinin de sınıfta aynı yöntemi kullandığını söyler.

"Öğretmen, öğrencilerinin geleceği konusunda yardımcı ve yönlendirici olmalıdır."

Lopez, tüm öğrencilerini, son sınıfların sonraki yıl gideceği ortaokula oryantasyon gezisine götürür. Lopez bu gezi ile öğrencilerinin gelecek yıl gidecekleri okulu en iyi şekilde tanımalarını sağlar.

Lopez, ortaokula gidecek olan iki erkek öğrencisine "orada birbirinizi koruyun. Belki ilk gittiğinizde size sataşanlar olabilir" diyerek uyarıda bulunur.

Lopez, ortaokula gidecek olan bir kız öğrencisiyle özel olarak görüşür. Öğrencisi öğretmeninden ayrılacağı için ağlamaktadır. Lopez, "her şey iyi olacak. Sadece biraz çaba göstermelisin" diyerek öğrenciyi cesaretlendirmeye çalışır. Lopez öğrencisine insanlarla iletişim kurma problemini yeni öğretmeniyle paylaşacağını ve ona yeni okulunda yardımcı olacaklarını söyler. Lopez, kendisinin de onunla iletişimde kalacağını, gelecek yıl her cumartesi günü öğrencisiyle konuşmak istediğini söyler ve "gelip bana okulda neler olup bittiğini anlatabilirsin" der.

"Öğretmen, mesleğini sevmeli ve mesleğine karşı olan motivasyonunu hiçbir zaman kaybetmemelidir."

Lopez, belgeselin görüşme kısmında, babasının bir göçmen olduğundan, ülkeye ilk geldiği zamanlarda çok ağır işlerde çalışmak zorunda kaldığından, çiftçilik de yaptığından ve babasının bu yüzden kendisine başka bir iş yapması gerektiğini öğütlediğinden bahseder. Lopez, ailesinin de öğretmen olmasını desteklediğini söyler. Yönetmenin "neden öğretmen oldunuz" sorusuna Lopez şöyle cevap verir:

> Okula başladığımdan beri öğretmen olmak istiyordum. Okulda olmayı çok seviyordum. Öğretmenimle sürekli oyunlar oynuyorduk. Kuzenlerime de ben ders çalıştırırdım. Öğretmek hoşuma gidiyordu. Başka bir iş yapmayı düşünmedim. Emekliliğim geldi ama hala çocuklarla çalışmayı seviyorum.

Yılsonunda, Lopez öğrencilerini tek tek öperek onlarla vedalaşır ve onlara iyi tatiller diler. Öğrencilerin hepsi gittiğinde ise Lopez, o yıl emekli olacağı ve öğrencileriyle bir daha görüşemeyeceği için, gözyaşlarına hâkim olamaz.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

İki Dil Bir Bavul (2008) - Desteklemiyor.

Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002) - Destekliyor.

Hem Türk hem de dünya sineması örnekleri incelendikten sonra görülmüştür ki öğretmenlik mesleği yükseköğrenim görmüş meslek grupları içerisinde her türlü yaşam koşulunun hüküm sürdüğü farklı coğrafyalarda ve zorlu şartlar altına mevcudiyetini sürdürebilen emsalsiz mesleklerden bir tanesidir. Öğretmenler böylesi koşullarda, bir göz sınıflarında, farklı yaş gruplarından öğrencilerine birleştirilmiş sınıf ortamında ve multi-disipliner bir öğretim ortamı sağlayarak mesleklerini fedakârca yerine getirmektedirler. Her iki belgesel filmde gördüğümüz öğretmen de, okullarında geçirdikleri bir yıla tanık olduğumuz gerçek öğretmenlerdir. İki Dil Bir Bavul (2008) filminde izlediğimiz öğretmen mesleğinin ilk yılını çalışmak için zorlu yaşam koşullarını hüküm sürdüğü ücra bir coğrafyada kendi diline tam hâkim olmayan farklı yaş gruplarından öğrencilere bir arada eğitim vermek durumunda olan bir birleştirilmiş sınıf öğretmenidir**.** Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002) filminde izlediğimiz öğretmen ise nispeten daha rahat olmakla birlikte genel olarak kolay yaşam koşullarının olmadığı kırsal bir bölgede farklı yaş gruplarından öğrencilere eğitim veren ve mesleğinin son yılını çalışmakta olan deneyimli bir sınıf öğretmenidir. Türk ve dünya sineması örneklerinde izlediğimiz öğretmenleri birbirlerinden ayıran temel fark mesleki tecrübedir. Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002) filminde yer alan öğretmen mesleğinde daha profesyoneldir ve

sınıf/kriz yönetimi konusunda da oldukça başarılıdır. İki Dil Bir Bavul (2008) filminde incelenen öğretmen ise tecrübesizliğinden ve bölgeye olan kültürel yabancılığından dolayı film süresince hem mesleki hem de psikolojik anlamda inişli çıkışlı bir performans sergilemektedir. Bu açıdan ele alındığında Türk sineması örneğinin sembolik anlamda izleyicine olumsuz mesajlar verirken dünya sineması örneğinde incelenen sinema filminin öğretmenlik mesleğine dair izleyicisine olumlu sembolik mesajlar verdiği kanaatine varılabilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde İki Dil Bir Bavul (2008) filminde izlediğimiz öğretmen, karakter özelliklerindeki tutarsızlıklardan ve profesyonel anlamdaki yetersizliklerinden dolayı "Harika Öğretmen Miti"ne karşıt bir model oluştururken, Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002) filminde irdelediğimiz öğretmen, mesleki yeterlilik ve profesyonellikle karakter özelliklerindeki tutarlılık ve kararlılık gibi özellikleriyle "Harika Öğretmen Miti"ne paralel bir emsal oluşturmaktadır.

5.1.2.1.4. Özel öğretmen

Öğretmenlik, doğası gereği, öğrenciyle karşılıklı etkileşim halinde yürütülmesi gereken bir meslektir. Bu etkileşim çoğunlukla sınıf ortamında onlarca öğrenciyle birlikte olmakla beraber bazen de bire bir öğretim şeklinde de olabilmektedir. Özel öğretmenlik ya tercihen ya da ekonomik koşulların zorlaması neticesinde okul öğretmenliğine paralel ek iş olarak yapılabilmektedir. Türk ve dünya sinemasında her iki tipten de öğretmen karakterine rastlamaktayız. Öğretmen Zeynep (1989) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri Zeynep Akatlı adında, ekonomik şartların mecbur bırakması sonucu okuldaki görevinin yanında ek iş olarak özel öğretmenlik yapmak zorunda kalan bir edebiyat öğretmenidir. Madame Sousatzka (1988) filminde karşılaştığımız öğretmen karakteri ise çalışma tarzı olarak özel öğretmenliği benimsemiş Yuvline Sousatzka adında bir müzik (piyano) öğretmenidir. Her iki öğretmen karakteri de yer aldıkları filmlerde başroldedirler.

Fantezi Temaları:

Öğretmen Zeynep (1989) filmi "suç dünyasına karşı mücadele eden öğretmen" fantezi temasını işlerken Madame Sousatzka (1988) filmi "maddi çıkar peşinde olan insanlara karşı sevgiyle öğrencisini korumaya çalışan öğretmen fantezi temasına yer vermektedir.

Fantezi Tipleri:

Öğretmen Zeynep (1989) - Öğretmen, maddi zorluklardan dolayı mafya babalarının çocuklarına ders vermek zorunda kalır. Öğretmen, öğrencilerin direncine karşı azimle

çalışır ve öğrencilerinde gözle görülür gelişmeler yaşanmasını sağlar. Mafya üyesi olan velilerinin takdiri kazanan öğretmen, onurlu davranır ve şahit olduğu bir cinayeti kendi hayatını riske ederek ihbar eder. Ancak bu davranış onun sonunu getirecektir.

Madame Sousatzka (1988) - Öğretmen, yetenekli öğrencilerine yol gösterip onları profesyonel kariyerlerine hazırlamaktadır. Öğretmen, bu süreçte öğrencisinin yalnızca yeteneğiyle değil hayat tarzıyla ve genel kültürüyle de ilgilenir. Öğretmen, öğrencisini kendi inandığı ilkelerden ve çalışma tarzından alıkoyacak her türlü tehdide karşı öğrencisini korumaya çalışır. Ancak öğretmen, öğrencisi yanlış yolu seçtiğinde de onun yanında olur ve ondan desteğini esirgemez. Ancak öğrencisinin kendisine yaklaşımı öğretmeninkine paralel olmayacaktır.

Öğretmen Zeynep (1989) filminde çektiği ekonomik zorluklardan dolayı mafya üyelerinin çocuklarına özel ders vermek zorunda kalan ve sonunda da mafyanın hedefi haline gelen bir öğretmenin hikâyesi ele alınırken Madame Sousatzka (1988) filminde bir piyano öğretmeninin üstün yetenekli bir öğrencisinin bir taraftan yeteneğini geliştirmeye çalışmasının bir taraftan da onu kazanç kapısı haline getirmeye çalışan insanlara karşı verdiği mücadelenin öyküsüne yer verilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Öğretmen Zeynep (1989)

"Öğretmen, yaşadığı maddi zorluklardan dolayı ek olarak özel öğretmenlik yapabilir."

Zeynep Akatlı, nişanlıdır ve evlilik hazırlığı yapmaktadır. Aynı zamanda maddi zorluk içerisinde olan Zeynep evlilik hazırlıkları için paraya ihtiyaç duyar. Bu süreçte Zeynep, bir mafya babasının yolagelmez oğluna özel ders vermesi için teklif alır. Bu işe girme konusunda kafasında çok büyük soru işaretleri olan Zeynep, maddi zorluklardan dolayı teklifi kabul etmek zorunda kalır.

"Öğretmen, fedakâr olmalı ve maddi durumu iyi olmayan öğrencilerine de ücretsiz özel ders vermelidir."

Zeynep, okuldan sonra maddi durumu iyi olmayan öğrencilere ücretsiz özel ders vermektedir.

"Öğretmen, ahlaki değerlere sahip olmalıdır ve öğrencilerine karşı dik bir duruş sergilemelidir."

Zeynep, özel derste kendisine sarkıntılık eden mafya babasının oğluna tokat atar. Zeynep, öğrencisinin ciddiyetsiz ve ahlaksız tavırlarından dolayı dersi bırakmak ister. Ancak

öğrencinin babası, Zeynep'i mecbur bırakınca Zeynep derslere devam etmek zorunda kalır.

Zeynep, başka bir mafya babasının kızına özel ders vermek zorunda kalır. Öğrencinin madde bağımlılığı vardır. Öğrenci, Zeynep'e karşı saygısız tavırlar içerisindedir ve tavırlarını düzeltme konusunda oldukça isteksizdir. Ancak Zeynep geri adım atmaz ve öğrencisini düzene sokmaya çalışır.

"Öğretmen, öğrencisinin karşısında değil yanında olmalıdır."

Zeynep, babasına karşı öğrencisini savununca öğrencinin gönlünü kazanır ve bu davranışından sonra öğrencisi Zeynep'e güven ve saygı duymaya başlar. Takip eden süreçte öğrenci hem davranışsal hem de akademik anlamda büyük ilerleme kaydeder.

"Öğretmen, öğrencilerinin uzun vadeli hedeflerini öğrenmeli ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre müfredatını oluşturmalıdır."

Zeynep, başka bir mafya babasının oğluna ders vermeye başlar. Zeynep, ilk derste öğrencisiyle açık açık konuşur ve öğrencisinin eğitime ve kariyerine dair hedeflerini öğrenir.

"Öğretmenin kötü alışkanlığı olmamalı ama kötü alışkanlığı olan öğrencilerine karşı hoşgörülü olmalıdır."

Zeynep, kendisi içmediği halde, öğrencisinin derste sigara içme isteğini kabul eder.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatini ve desteğini esirgememelidir."

Zeynep, babası öldürülen öğrencisini teselli eder.

"Öğretmen, ahlaki değerlerini maddi çıkarlarından üstün tutmalıdır."

Zeynep, nişanlısının mafyanın yanında işe girmesinden ve mafyanın kendi oturduğu evin birkaç yıllık kirasını kendisine danışmadan peşin olarak ödemesinden rahatsız olur.

Zeynep, verdiği özel derslerden oldukça yüklü miktarda paralar kazanmaktadır ancak kazancının emeğinin karşılığını aştığı düşüncesiyle rahatsızlık duyar.

"Öğretmen, dürüst olmalı, gerekirse canı pahasına doğruluktan ayrılmamalı ve adaletin yerine gelmesi için üzerine düşeni yapmalıdır."

Zeynep, bir kız öğrencisine ders verdiği bir gün evde bir adamın öldürülüşüne tanık olur. İlk başlarda sessiz kalmayı tercih eden Zeynep sonraları öldürülen adamın annesinin de ısrarlarına dayanamayarak ve vicdanının sesine kulak vererek olayı savcılığa anlatır.

Zeynep'in hayatı, mafya babasını ihbar ettiği için tehlikeye girer. Zeynep, bir akşam öldürüleceğini bile bile eve gelir ve sakin bir şekilde sınav kâğıtlarını okumaya başlar. Sonrasında ise mafyanın eve gelip Zeynep'i öldürdüğü sahne, açık olmayacak bir şekilde, seyirciye sezdirilir.

Madame Sousatzka (1988)

"Öğretmen, başarılı ve kariyerli olmalıdır."

Yuvline Sousatzka, klasik müzik dünyasında saygın bir yere sahiptir ve bu alanda önemli başarılar elde etmiş bir aileden gelmektedir.

"Öğretmen, çalışma özerkliğine sahip olmalıdır."

Sousatzka, yalnızca üstün yetenekli olduğunu düşündüğü öğrencilerle özel olarak çalışmaktadır.

"Öğretmen, öğrencilerini olumsuz etkileyecek olası ve bariz tehditlere ve/veya kişilere karşı öğrencilerini korumalıdır."

Sousatzka, öğrencisinin annesinin onu bir kazanç kapısı olarak görmesine karşıdır. Sousatzka, yalnızca öğrencisinin yeteneğini geliştirmeye çalıştığını ve onun maddi konulara malzeme edilmesine katlanamadığını dile getirir.

Sousatzka, henüz sahneye çıkmak için hazır olmadığını düşündüğü öğrencisini, aksini yapmak için peşine düşen ünlü bir müzik yapımcısından korumaya çalışır.

"Öğretmen, öğrencisinin yalnızca dersleriyle değil özel hayatına dair diğer tüm konularla da ilgilenmeli ve öğrencisine yol göstermelidir."

Sousatzka, öğrencisine "ben yalnızca piyano çalmasını öğretmem, nasıl yaşanacağını da öğretirim" der.

Sousatzka, öğrencisinin nasıl giyineceğine, nasıl konuşacağına, nasıl davranacağına, hangi kitapları okuyacağına, gönül ilişkilerine ve saç tıraşına bile müdahale eder.

Sousatzka, öğrencisini, şık bir mağazaya götürerek ona şık giysiler alır. Sousatzka, öğrencisinin elleriyle yemek yediğini görünce onu "barbarlar gibi yeme" diyerek uyarır.

Sousatzka, öğrencisine özellikle okuması gerektiğini düşündüğü kitapları hediye eder ve "bu işte başarılı olmak istiyorsan çok kitap okumalı ve kültürlü olmalısın" der.

Sousatzka, öğrencisine görgü kuralları eğitimi de verir.

"Öğretmen, mesleğini ciddi bir biçimde yerine getirmeli ve yerine göre katı bir üslup takınarak ilkelerinden taviz vermemelidir."

Sousatzka, derse patenle gelen öğrencisine, düşüp eline zarar verebileceği düşüncesiyle paten kaymayı yasaklar.

Sousatzka, ilk dersinde kendisine yetenek gösterisi yapmaya çalışan öğrencisini uyarır ve yanına gidip gözlerini kapatarak piyanoyu hissederek çalması gerektiğini söyler.

Sousatzka, hatayı kesinlikle affetmez ve sert bir şekilde eleştirir. Sousatzka, derste yeterince iyi çalamadığını düşündüğü bir kız öğrenciyi öylesine sert bir biçimde eleştirir ki öğrenci dersi bırakmak zorunda kalır.

Sousatzka, "bir sanatçı hassas olamaz. Katı olmak zorundadır" der.

Sousatzka, tüm çabasına rağmen maddi gerekçelerle sahneye çıkmayı kabul eden öğrencisine tepkisini gösterir ve ilkelerine aykırı olduğu gerekçesiyle ona ders veremeyeceğini söyler.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı sıcak ve samimi olmalıdır."

Sousatzka, öğrencisiyle fiziksel temas kurmaktan kaçınmaz.

"Öğretmen, yaşadığı ruhsal iniş çıkışları mesleğine ve öğrencilerine olabildiğince yansıtmamaya çalışmalıdır."

Sousatzka'nın dışarıya karşı özgüveni oldukça yüksektir ve yaptığı işin bilincinde bir tutumu vardır. Ancak Sousatzka iç dünyasında oldukça huzursuzdur ve halen, annesinin kendisine yıllar önce piyano eğitimi verirken takındığı katı ve hoşgörüsüz tutumun travmasını yaşamaktadır.

Sousatzka, sahneye çıkma konusunda öğrencisiyle ters düşünce ona "cahil, eğitimsiz ve korkak" diyerek öğrencisine hakaret eder.

Sousatzka, geçmişte hatalı davrandığı için tüm ilişkisini kopardığı eski bir öğrencisi kendisini ziyarete gelince onunla açık yüreklilikle bir konuşma yapar ve ağlamaya başlar.

"Öğretmen kararlarında tutarlı olmalıdır."

Sousatzka, yıkılma riskinden dolayı oturduğu apartmandaki tüm dairelerin boşaltılmasını hüzünle izler ancak bunun bir rant kapısı olduğu düşüncesiyle kendi dairesini boşaltmamakta direnir.

"Öğretmen, öğrencileri yanlışa düştüğünde bile affedici olmalı ve onlardan desteğini esirgememelidir."

Sousatzka, tüm itirazlarına rağmen özel bir gösteride sahneye çıkan öğrencisinin yaptığı bir hatadan dolayı çok üzülür ve kendi gençliğini hatırlarlayarak ağlamaya başlar. Daha sonra Sousatzka kulise gider, öğrencisini teselli etmeye çalışır ve onunla yeniden çalışmak istediğini söyler.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Öğretmen Zeynep (1989) - Destekliyor.

Madame Sousatzka (1988) - Destekliyor.

Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde irdelediğimiz öğretmen karakterleri maddi kazanca birinci derecede önem vermeyen, belirli ahlaki değerleri olan, ilkelerinden taviz vermeyen, öğrencilerinin özel hayatlarına da müdahil olarak onları yönlendirmeye çalışan ve öğrencileri zor durumlara düştükleri zaman onlara destek olan karakterler olmaları açısından birbirleriyle benzerlikler göstermektedirler. Ancak

Madame Sousatzka (1988) filminde izlediğimiz öğretmen karakterinin kişilik özellikleri açısından daha derinlikli ve değişken yansıtılmış olmasından dolayı Öğretmen Zeynep (1989) filmindeki öğretmen karakterine kıyasla daha gerçekçi ve doğal bir figür olarak ön plana çıktığını söylemek yanlış olmayacaktır. Filmlerde temsil edilen öğretmen karakterleri izleyiciye sembolik anlamda olumlu mesajlar iletmektedirler. Hem Öğretmen Zeynep (1989) hem de Madame Sousatzka (1988) filmlerinde yer verilen öğretmen karakterleri, bazı ufak tefek karakter zafiyetlerine rağmen, yüksek iletişim becerileri, mesleklerindeki başarıları ve olumlu kişilik özellikleriyle "Harika Öğretmen Miti"ni desteklemektedirler.

5.1.2.1.5. Ücretli öğretmen

Öğretmenlik mesleğinin yüceltildiği filmlerin bazılarında öğretmenlerin amatör bir ruhla ve tüm iyi niyetleriyle mesleklerini yerine getirme çabalarının kimi ücretli öğretmen karakterleri üzerinden aktarıldığını görmekteyiz. Bu ücretli öğretmenler genellikle maddi zorluklar içerisinde olmalarından dolayı ihtiyaç duyulduğunda göreve koşaradım giderler ve karşılaştıkları tüm zorlayıcı durumlara rağmen mesleğe hızlı bir uyum süreci geçirerek iyi bir öğretmenlik performansına imza atarlar. Türk sineması örneğinde yan rolde dünya sineması örneğinde ise başrolde olmak üzere bu tanıma uyan iki öğretmen karakterine rastlamaktayız. Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) filminde Semra, özel bir erkek lisesinde ücretli olarak göreve başlayan bir edebiyat öğretmenidir. Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) filminde karşımıza çıkan Wei Minzhi ise bir köy ilkokulunda kısa bir süreliğine ücretli öğretmenlik yapmak için aday olan bir sınıf öğretmenidir.

Fantezi Temaları:

Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) filminde "haylaz öğrencilere ve yaşam koşullarına karşı mücadele eden öğretmen" olan fantezi teması Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) filminde "yaşam koşullarına ve bunun sonucunda oluşan talihsiz durumlara karşı mücadele eden öğretmen" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) - Öğretmen, maddi ve manevi zorluklar içerisinde eğitimini tamamlamıştır ve ilk öğretmenlik deneyimini yaşamaktadır. Öğrenciler oldukça haylazdır, öğretmenlerine sürekli şakalar yaparlar ve öğretmenin inandığı değerlere önem vermezler. Öğrenciler pek çok şakadan sonra artık çizmeyi aşarlar ve öğretmenin kararlı

duruşu neticesinde okuldan uzaklaştırılma cezasıyla yüz yüze gelirler. Ancak öğretmen öğrencilerin olumsuz davranışlarının ailelerinin ihmalkârlığından kaynaklandığına kanaat getirerek tüm öğrencilerini affeder.

Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) - Öğretmen, kendisi de çocuk yaşta olmasına rağmen, kadrolu bir öğretmenin yerine geçici olarak bakmaya başlar. Öğretmen, paraya ihtiyacı olduğu için ücretli öğretmenliğe soyunur ve kısıtlı imkânlarıyla elinden geldiğince öğrencilerine eğitim vermeye çalışır. Öğretmen, şehre çalışmak için giden ve sokaklara düşen bir öğrencisini bulmak için şehre gider; inatçılığı ve ısrarcılığı sayesinde hem öğrencisini bulur hem de köydeki zorlu yaşam koşullarına karşı bir kamuoyu oluşturup köyüne maddi destek sağlayarak yeni bir okul yapılmasına önayak olur.

Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) filminde okula yeni gelen tecrübesiz bir öğretmenin okulun haylaz öğrencileriyle imtihanına tanıklık ederiz. Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) filminde bir köy okulunda ücretli öğretmenlik yapmak zorunda kalan ve eğitim dışı kalan bir öğrencisi için seferber olan bir çocuk öğretmenin çetin mücadelesine ortak oluruz.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975)

"Öğretmen, öğrencilerine karşı nazik olmalıdır ancak öğrencilerin sınırları aştığını düşündüğü durumlarda öğrencileriyle arasındaki mesafeyi koruyabilmelidir."

Semra, ilk dersinde çok heyecanlıdır ve öğrencilerin sorularına içtenlikle cevap vermeye çalışır. Öğrencilerin soruları rahatsız edici olmaya başlayınca Semra "ciddi olalım arkadaşlar" diyerek öğrencileri uyarır.

Semra, öğrencilerinin önceki bir olayda kendisini kandırmalarından söz ederek üzüntüsünü nazikçe dile getirir.

Semra, öğrencilerine, isimlerinin sonuna "bey" unvanı ekleyerek hitap eder.

Semra, öğrencilerinin yaptığı şakalara kibar bir şekilde karşılık vermeye çalışır.

"Öğretmenin kötü alışkanlıkları olmamalıdır."

Semra'nın sigara içme alışkanlığı yoktur.

"Öğretmen, öğrencilerinin şakalarına ve oyunlarına karşı gözü açık olmalıdır."

Semra, öğrencilerinin samimiyetini sorgulamaz ve onlara güvenir. Ancak Semra bu yüzden öğrencilerinin kendisini kandırdığını fark edemez.

"Öğretmen, iyi niyetli, şefkatli ve paylaşımcı olmalıdır."

Semra, yaşlı bir öğretmenin sorunlarını ilgiyle dinler ve onunla dertleşir.

Semra, okuldan haksız bir şekilde ayrılmaya zorlanan bir öğretmenin geri dönmesine çok mutlu olur ve öğretmenin öğrencilerle yaptığı duygusal konuşmadan çok etkilenerek hüzünlenir.

"Öğretmen, hayatında yaşadığı tüm zorluklara ve mesleki tecrübesizliğine rağmen öğrencilerini en iyi şekilde eğitmeye çalışmalıdır."

Semra, eğitim fakültesinden yeni mezun olmuştur ve ilk öğretmenlik deneyimini yaşamaktadır.

Semra'nın öğrencilik dönemi maddi zorluklar içerisinde geçmiştir.

Semra'nın babası da eski bir öğretmendir ve hayatını kaybetmiştir.

Semra'nın biri ilkokulda, biri ortaokulda ve diğeri de lisede olmak üzere üç kardeşi vardır ve bakımlarından kendisi sorumludur.

"Öğretmen, yaptığı hatalardan dolayı özeleştiri yapmalı ve hatalarından ders çıkarmalıdır."

Öğrenciler, bir yazarın ölüm yıldönümünü anma gerekçesiyle Semra'nın öncülüğünde okuldan çıkarlar. Ancak tüm bunlar bir kandırmacadır çünkü öğrencilerin asıl amacı futbol maçına gitmektir. Kandırıldığını öğrenen Semra gözyaşları içerisinde okula döner ve zaafından dolayı kendisini suçlar.

Öğrencilerine olan güvenini kaybetmeye başlayan Semra, sınav yapacağı gün deneyimli bir öğretmenden öğrencilerin sınavda kopya çekmemeleri için kendisine yardım etmesini ister.

"Öğretmen, açık yüreklilikle, öğrencilerine karşı hissettiklerini ve eleştirilerini dile getirmelidir."

Semra, öğrencilerinin kendisine karşı olan tutumundan rahatsız olur ve mesleğini ekonomik zorluklar içerisinde edindiğini ve o süreçte çok çalıştığını dile getirir. Semra, öğrencilerini inandığı değerlerle alay etmekle suçlar ve onların öğretmeni olmaktan pişmanlık duyduğunu dile getirir.

"Öğretmen mücadeleden asla vazgeçmemelidir."

Semra, öğrencilerinin haylazlıklarına daha fazla dayanamaz ve istifa etmek ister. Ancak Semra, müdür yardımcısıyla konuştuktan sonra bu kararından vazgeçer ve mücadele etmeye karar verir.

"Öğretmen, şartlar her ne olursa olsun profesyonel davranmalı ve öğrencilerine karşı kontrolü kaybetmemelidir."

Semra, bir öğrenciye kendi ağzından aşk mektupları yazıldığını öğrendikten sonra çok sinirlenir ve sorumluyu sınıfta bulmaya çalışır. Öğrencilerin hepsi mektupları

kendilerinin yazdığını iddia ederler. Bunun üzerine mektupların Semra tarafından kendisine yazıldığını sanan bir öğrenci mektupları gerçekten Semra'nın yazıp yazmadığını sorunca Semra öfkelenir ve öğrenciye bir tokat atar.

"Öğretmen, haklı olduğu durumlarda geri adım atmamalı ve kararlı olmalıdır."

Semra, sınav yaptığı esnada tüm öğrencileri organize olup kendisine aşk mektupları yazarlar. Bu duruma çok sinirlenen Semra okul müdürüne şikâyette bulunur ve öğrencilerin hepsinin okuldan atılmasını ister. Okul, özel bir okul olduğu için okul müdürü küçük bir cezayla durumu geçiştirmek ister. Bunun üzerine Semra tavrını sertleştirir ve okul müdürünü Milli Eğitim Bakanlığı'na şikâyet etmekle tehdit eder. Ardından okul müdürü geri adım atar ve disiplin kurulunun toplanmasına karar verir.

Semra, kendisinden öğrencileri affederek ceza almaktan kurtarmasını isteyen kadın hizmetliye "ben senin kızın olsaydım sen onları affeder miydin" diye sorar.

"Öğretmen cezalandırıcı değil affedici olmalıdır."

Semra, veli toplantısı sonrası öğrencilerin okuldan uzaklaştırılma kararını açıklayacakken öğrencilerin davranış bozukluğunun asıl nedeninin velilerin çocuklarına karşı yanlış tutumları olduğuna kanaat getirir ve "onların hiçbir suçu yok" diyerek ceza tebliğlerini yırtar. Bu davranışı üzerine müdür yardımcısı Semra'ya onu ne kadar takdir ettiğini dile getirirken Semra durumu alçakgönüllülükle karşılar. Bu esnada affedilen öğrenciler Semra'ya bir demet çiçekle teşekkürlerini dile getirirler. Bununla da yetinmeyen öğrenciler kendilerini affedemezler ve okuldan kendi istekleriyle ayrılmaya karar verirler. Okuldan çıkış yapabilmek için izin kâğıdı almaya okula döndükleri esnada Semra onlara "zil çaldı duymadınız mı? Gene geç kaldınız. Haydi, sınıflarınıza" der ve onları affettiğini ve gitmelerine gerek olmadığını ima eder. Öğrenciler de mutlu bir şekilde sınıflarına dönerler.

Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999)

"Öğretmen, tecrübesiz olduğu konularda kendisinden daha deneyimli meslektaşlarına danışmalı ve bilgi almalıdır."

Wei Minzhi, tecrübesiz olduğu için yerine bakacağı öğretmenden yapması gerekenleri öğrenir.

"Öğretmen, mesleki tecrübesizliğinden ya da maddi kaygılarından dolayı pek çok yanlış tutum ve davranış sergileyebilir."

Minzhi, kendisine vaat edilen parayı yerine bakacağı öğretmenden talep eder. Ancak öğretmen de altı aydır maaş alamadığını ve parası olmadığını söyler.

Minzhi, yola çıkmakta olan kadrolu öğretmenin ve köy muhtarının olduğu traktörün arkasından koşar. Minzhi, onlara yetiştiğinde ise kendisine vaat edilen parayı sorar. Kadrolu öğretmen Minzhi'ye çok fazla öğrencinin okulu bıraktığını ve yerine baktığı süre içerisinde başka bir öğrencinin okulu bırakmaması halinde kendisine ilave para vereceğini söyler.

"Öğretmen, içerisine düştüğü zor koşullarda eğitim yöntem ve teknikleri açısından olumsuz yaklaşımlar sergileyebilir ancak hızla duruma uyum sağlamalı ve mesleğini şartların el verdiği ölçüde en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmalıdır."

Minzhi, okulun bir bölümünde, okulun öğretmeni için ayrılmış olan odada üç kız öğrencisiyle birlikte kalır.

Minzhi, okuldaki ilk gününde ne yapacağını bilemez ve öğrencileriyle bahçede vakit geçirir. Köy muhtarının gelip Minzhi'yi uyarması üzerine bayrak töreni yapılır ve sınıfa girerler.

Minzhi, sınıfta öğrencilere hâkim olamaz.

Minzhi, tahtaya, öğrencilerin defterlerine yazmaları için bir metin yazar ancak öğrenciler bu konuyu bilmiyoruz diyerek yazmak istemezler.

Minzhi, öğrencilerin dışarıya çıkmalarını yasaklar ve odasına geçip çamaşır yıkamaya başlar.

Minzhi, okulun bahçesine çıkar ve öğrencileri kendi haline bırakır. Bu esnada öğrenciler sınıfta yaramazlık yapmaktadırlar. Minzhi, yanına gelip duruma müdahale etmesini isteyen bir öğrenciye bir şey yapamayacağını söyler. Minzhi, bir gürültü duyunca sınıfa girer ve öğretmen masasının devrildiğini görür. Ardından Minzhi sorumluyu aramaya başlar. Minzhi, bir öğrenciyi sorumlu tutar ve masayı kaldırmasını söyler. Öğrenci itiraz edince Minzhi öğrenciyi yakasından tutar ve zorla sınıftaki dağınıklığı toplatmaya çalışır. Bu itiş kalkış esnasında idareli olarak kullanması gereken tebeşirlerin çoğu ezilir.

Minzhi, tahtaya bir metin yazar, öğrencilerin yazdıklarını defterlerine geçirmelerini ister, öğrencilerin sınıftan çıkmasını yasaklar ve kendis de bahçeye çıkar. Bir öğrenci dışarı çıkar ve Minzhi'den kaçmaya başlar. Minzhi, çocuğu yakalar ve ite kalka sınıfa götürmeye çalışır. Öğrenci tuvalet ihtiyacı olduğunu söyleyince Minzhi öğrencinin başında bekler ardından da çocuğa sınıfa kadar eşlik eder.

Minzhi, derste yaşanan bir olayla ilgili kendisinin de eleştirildiği bir günlüğün başka bir öğrenci tarafından günlüğün sahibi olan öğrencinin rızası olmadan okunmasına izin verir. Günlüğü okunan kız öğrenci sırasında çaresizce gözyaşı döker. Akşam olunca hatasını anlayan Minzhi, günlüğü okuyan öğrencisini diğer öğrenciden özür dilemeye zorlar.

Öğrenci özür dilemek yerine daha önce kullanılamaz hale getirdiği tebeşirlerin parasını vermeyi teklif edince Minzhi, çaresizce teklifi kabul etmek zorunda kalır.

Minzhi, şehre giden otobüsün fiyatını öğrenince ellerindeki paralarının oldukça eksik olduğunu anlar ve öğrencilerine ihtiyaçları olan parayı fabrikada kaç tuğla taşıyarak ne kadar zamanda kazanabileceklerini işçi problemi formatında hesaplatır. Böylece öğrenciler hem ihtiyaçları olan parayı hesaplamaya çalışırlar hem de matematik dersini işlemiş olurlar.

"Öğretmen, öğrencilerin yararına olduğunu düşündüğü konularda kararlı ve inatçı olmalı ve onları düştükleri zor durumlardan kurtarmaya çalışmalıdır."

Minzhi, bir öğrencisi atletizm okuluna seçilince, öğrencileri eksilmesin diye öğrenciyi saklar. Ancak köy muhtarı öğrenciyi bulur ve şehirdeki atletizm okuluna gönderilmek üzere eğitmenlere teslim eder. Minzhi, buna rağmen vazgeçmez ve otomobilin arkasından uzunca bir süre koşar.

Minzhi, şehre çalışmak için gönderilen bir öğrencisini bulup geri getirmeye kararlıdır ancak otobüse verecek parası yoktur. Öğrencilerinden de yeterince para çıkmayınca Minzhi ve öğrencileri köydeki tuğla fabrikasına giderler ve hep birlikte tuğla taşıyarak ihtiyaçları olan paradan da fazla kazanırlar. Okula dönüş yolunda öğrenciler bir şeyler içmek isteyince Minzhi fazla paralarıyla öğrencilere içecek alır. Paraları yalnızca iki kutu içecek almaya yeter böylece 26 öğrenci iki kutu içeceği sırayla içerek daha önce hiç tatmadıkları içeceğin tadına bakabilmiş olurlar.

Minzhi, yeterli parası olmadığı için otobüse kaçak olarak biner ancak yolda fark edilerek indirilir. Daha sonra Minzhi yola bir süre yürüyerek devam eder ve otostop çeker. Minzhi, şehre vardığında öğrencisinin çalıştığı adresi sorarak çocuğu bulmaya çalışır.

Minzhi, şehirde pek çok adrese uğrar ancak öğrencisini bulamaz. Daha sonra Minzhi, hoparlörlerden anons yaptırır, el ilanları yazar ve sonunda televizyon aracılığıyla öğrencisini bulmaya karar verir. Ancak Minzhi'nin çabaları sonuçsuz kalır. Minzhi, sokaklarda yatar ve insanlardan arta kalan yemekleri yer. Minzhi, neredeyse iki gün boyunca bir televizyon kanalının kapısında bekler ve içeriden çıkan herkese kanalın yöneticisi olup olmadığını sorar. İkinci günün ortalarında durum kanalın yöneticisine aktarılır. Kanal yöneticisi Minzhi'yle, Minzi'nin sabah programına katılmasına ve sesini duyurmasına fırsat verir. Minzhi, televizyon programında kameraya bakar ve gözyaşları içerisinde öğrencisine geri dönmesi çağrısında bulunur. Minzhi'nin bu hali bir kamuoyu oluşturur ve programı izleyen herkes öğrenciyi bulmak için seferber olur. Öğrenci, sokaklarda yaşamaktadır ve artık yemekler yiyerek, dilencilik yaparak ve bazen de bir

lokantanın bulaşıklarını yıkayarak yaşamaya çalışmaktadır. Sonunda öğrencinin yanında çalıştığı kadın onun aranan çocuk olduğunu fark eder ve çocuğu Minzhi'ye teslim eder. Minzhi, televizyon kanalının muhabirleriyle ve öğrencisiyle birlikte köye döner. Ülke genelinde pek çok bağışçı kaybolan öğrenciye ve okula para ve çok miktarda eğitim malzemesi bağışında bulunurlar. Minzhi, pek çok tebeşiri olmasına rağmen tebeşirleri, israf etmeden, okulun kadrolu öğretmenine bırakmak ister. Ancak öğrencilerin ısrarı üzerine Minzhi her bir öğrencinin tahtaya farklı renklerde farklı kelimeler yazmasına izin verir ve böylece öğrencilerin hepsi mutlu olurlar. Filmin sonunda görülen yazılarda toplanan yardım paralarıyla kaybolan öğrencinin ailesinin borçlarının ödendiği ve köye yeni bir okul yaptırıldığı bilgisi paylaşılır.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) - Kısmen destekliyor.

Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) - Kısmen destekliyor.

Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) filminde incelediğimiz öğretmen karakterine kıyasla eğitim fakültesi mezunu olması, yaşça daha büyük olması ve hayatının büyük bir kısmını ailesinin sorumluluğunu taşıyarak geçirmiş olması gibi sebeplerden ötürü mesleki hazırbulunuşluğu daha yüksek bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki filmdeki öğretmen karakteri de mesleki deneyimden yoksun olmaları ve zorlu sınıf ortamlarında eğitim vermeye çalışmalarından dolayı pek çok istemli ya da istemsiz hataya imza atarlar. Ancak filmlerin barındırdığı öğretmenlik mesleğiyle ilgili sembolik mesajlar, Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) filminde başroldeki öğretmen karakterlerinin sergilediği inişli çıkışlı performansa rağmen olumlu iken Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) filminde ön plana çıkarılan tek bir öğretmen karakteri dışında diğer tüm öğretmen/idareci karakterlerinin pek çok karakter zafiyetiyle temsil edilmelerinden kaynaklı olarak hem olumlu hem de olumsuzdur. Her iki filmde de öğretmen karakterleri tüm tecrübesizliklerine ve tutarsız yaklaşımlarına rağmen iyi niyetli bir biçimde ve fedakârca mesleklerinin gereklerini yerine getirmeye çalışmakta ve filmlerin sonunda da yetkin birer öğretmen profili çizmektedirler. Bu gerekçelerle Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) filminde yer alan öğretmen karakteri film boyunca sergilediği kırılgan tavırlarından ötürü, Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) filminde yer alan öğretmen karakteri ise film boyunca sergilediği mesleki tecrübesizliğinden kaynaklı amatörce davranışlarından ötürü "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklemektedir.

5.1.2.2. Öğrenci - Öğretmen İlişkisine Göre Öğretmenler

"Öğrenci - Öğretmen İlişkisine Göre Öğretmenler" alt başlığı içerisinde sınıflandırılan Türk ve dünya sineması örneklerinde öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişkiler tek yönlü olarak değil karşılıklı olarak incelenmektedir. Bu başlık altında incelenen öğretmen karakterleri, öğrencileriyle gönül ilişkisi kuran, onların her türlü haylazlıklarıyla mücadele etmek zorunda kalan ve öğrencilerine yaşamlarındaki engelleri kaldırmaya çalışan öğretmenlerdir.

5.1.2.2.1. Sevgili öğretmen

Türk ve dünya sinemasından pek çok film örneğinin incelenmesi neticesinde görülmüştür ki çoğunlukla öğrenci karakterleri öğretmen karakterlerine açıkça ya da gizliden gizliye bir hayranlık duymakta ya da platonik duygular beslemektedir. Ancak bazı örneklerde bu hislerin tek taraflı olmadığı ve öğretmen karakterleri tarafından da karşılık bulduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen ile öğrenci arasındaki profesyonel ilişki, tansiyonu yüksek bir öğretmen-öğrenci ilişkisi neticesinde bir gönül ilişkisine evrilebilmekte ya da bir köşe kapmaca oyununun oynandığı ve asla nihayete eremeyen buruk bir aşk acısıyla sonuçlanabilmektedir. Bizi bu genellemelere götüren film örnekleri Çıtkırıldım (1966) ve Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filmlerinde tanık olduğumuz öğretmen-öğrenci ilişkileridir. Çıtkırıldım (1966) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri Orhan Aksoy adında, özel bir kız lisesinde ilk öğretmenlik deneyimini yaşamakta olan bir edebiyat öğretmenidir. Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri ise Nemours adında, genel bir lisede görev yapmakta olan bir İtalyanca öğretmenidir. Her iki karakter de yer aldıkları filmlerde başroldedirler.

Fantezi Temaları:

Çıtkırıldım (1966) filminde "varlıklı bir ailenin haylaz kızına karşı mücadele veren yoksul ve ilkeli bir öğretmen ve bu mücadele sonucunda ortaya çıkan aşk" fantezi teması işlenmekteyken ona kısmen paralellik gösteren Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filminde "bir öğretmen ve öğrencisi arasındaki imkânsız aşk" fantezi temasına yer verilmektedir.

Fantezi Tipleri:

Çıtkırıldım (1966) - Öğretmen, üniversiteden yeni mezun olmuştur ve ilk öğretmenlik deneyimini özel bir kız lisesinde yaşamaktadır. Öğretmen, ilk başlarda oldukça nazik ve anlayışlı davranmaya çalışır ancak öğrencilerinin bu tavrını suistimal ettiklerini fark edince tavrını sertleştirir ve öğrencilerine karşı oldukça ciddi ve aman vermez bir öğretmene dönüşür. Bu arada öğretmen, sınıfın en şımarık ve yaramaz öğrencisiyle de mücadele eder ve sonunda onu derslerine yönlendirmeyi başarır. İkili arasında yaşanan tatsız bir olay öğretmenin okuldaki işine mal olur. Bu arada artık mezun olmuş olan öğrenci taşradaki görevine gitmeye hazırlanan öğretmeninin yanına gelir ve karşılıklı olarak birbirlerine aşklarını itiraf ederler.

Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) - Öğretmen, yakışıklı ve çapkın bir adamdır. Bir kız öğrencisiyle ve bir de kadın meslektaşıyla aynı anda ilişki yürütmektedir. Öğretmen, okula yeni gelen bir kız öğrenciye ilgi duymaya başlar. Zamanla bu ilgili yerini aşka bırakır. Öğrencisi de öğretmenine benzer duygular beslemektedir. Öğretmen, öğrencisiyle yeni bir aşka başlamaya hazırlanır ancak öğrencisi ona bağlanmaktan korkmaktadır. Bu korkusu öğrenciyi, sessiz sedasız, başka bir ülkede yaşayan bir akrabasının yanına taşınmaya iter. Böylece her iki taraf da üzüntü içerisinde durumu kabullenmek zorunda kalacak ve aşkları nihayete eremeyecektir.

Çıtkırıldım (1966) filminde genç ve tecrübesiz bir öğretmenle zengin bir ailenin şımarık kızı olan bir öğrencisi arasında aşka kadar giden gerilimli ilişki konu edilirken Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filminde bir öğretmen ile öğrencisi arasında asla tamamlanamayacak olan bir aşk hikâyesine değinilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Çıtkırıldım (1966)

"Öğretmen, korkularını ve endişelerini öğrencilere yansıtmamalı ve güçlü bir duruş sergilemeye çalışmalıdır."

Orhan Aksoy, göreve başlayacağı ilk günün sabahında annesiyle sohbet ettiği esnada çok heyecanlı olduğundan, iyi bir öğretmen olup olamayacağı ile ilgili kaygıları olduğundan ve ilk görev yerinin bir kız lisesi olmasının kendisini çok korkuttuğundan bahseder.

Bir öğrencisi, sınıfta yalnız oldukları bir esnada Orhan'a "siz göründüğünüz kadar sert bir insan değilsiniz" der. Orhan ise yumuşak huylu olmayı bir zaaf olarak algıladığından ciddi bir tavra bürünmeye çalışarak "işte bunda yanılıyorsunuz. Sertim, göründüğümden çok daha sertim" der ancak öğrencisini inandıramaz.

"Öğretmen, özel hayatında yaşamakta olduğu tüm zorluklara ve imkânsızlıklara rağmen mesleğini en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmalıdır."

Orhan, dar gelirli bir aileden gelmekte ve annesiyle birlikte tek katlı eski bir evde yaşamaktadır.

Orhan'ın öğle yemeği domates, peynir ve ekmektir. Orhan, yemeğini öğrencileri yemek arasında olduğu sırada sınıfta yer.

"Öğretmen, hem mesleki hem de sosyal yaşamında nazik olmalıdır ancak iyi niyetinin öğrencilerince kötüye kullanıldığını sezdiği anda mesleğini en iyi şekilde yerine getirebileceği ortamı sağlayabilmek adına tavrını sertleştirmeli ve kontrolü ele almalıdır."

Orhan, okul yolunda daha henüz tanışmadığı kız öğrencisiyle çarpışır. Öğrencinin elindeki meyveler yere dökülür. Orhan, nazik bir biçimde "çok özür dilerim" der, meyveleri toplar ve öğrenciye verir. Öğrenci ise sert bir biçimde Orhan'ı azarlar.

Orhan, ilk dersinde öğrencilerin hiçbirinin kendisini dinlememesi üzerine onları önce kibar bir biçimde uyarır. Öğrenciler ilgisiz ve gürültücü tavırlarını devam ettirince Orhan onlara sert bir biçimde bağırır ve onları susturur. Daha sonra Orhan, "çok üzgünüm ama bozuşacağız. Rica ederim beni sizlere kötü davranmaya mecbur etmeyin" der ve derse başlar.

Orhan, öğrencilerinin kendisi hakkında yaptıkları bir olumsuz bir konuşmaya kulak misafiri olur ve duyduklarına çok üzülür. Bunun üzerine Orhan, derslerdeki tavrını biraz daha sertleştirmeye karar verir.

Orhan sınıfa girer ve bir öğrencisinin kendi taklidini yaparak arkadaşlarını eğlendirdiğini görür. Orhan durumu bozuntuya vermez ve "haydi bakalım yerinize geçin küçük hanım, sınıfı yeterince eğlendirdiniz" der. Orhan, daha sonra aynı öğrenciye bir şiir okur ve şiirin ne anlatmak istediğini sorar. Öğrenci ısrarla ciddiyetsiz cevaplar vermeye çalışınca Orhan öğrencinin sırasına eliyle sert bir biçimde vurur ve sesini yükselterek şu cümleleri söyler:

> Yeter artık bu kadar komedi. Cehaletinizden utanacak yerde aklınız sıra dalga geçiyorsunuz. Bilmemek ayıp değil ama öğrenmeyi istememek çok ayıp. Adam olacak insan bir şeyler öğrenmeye bakmalı. Fakat düşündükçe, sizleri mazur görüyorum. İnsan aile terbiyesi almazsa böyle olur… Ben hayatımda sizin gibi şımarık çocuklara ilk defa ders veriyorum. Bana ailelerinin zenginliğine güvenerek saygısızlığı, hissizliği meziyet sanan bir yığın şımarık kıza ders vereceğimi söylemişlerdi. Binlerce akranınız okuyamamanın üzüntüsünü yaşarken burada, bu sonsuz imkânlar içerisinde, onlardan daha da bilgisiz, şımarık bir yığın kız… Görüyorum ki az bile söylemişler. Siz daha betermişsiniz.

Daha sonra Orhan, kendisini ciddiye almayan öğrencisini ona sunulan imkânların değerini bilmemekle suçlar ve "buna nankörlük denmez de ne denir" diyerek öğrencisini azarlar. Öğrenci mahcup bir biçimde yerine oturur. Orhan ardı ardına eleştirilerine devam ederken teneffüs zili çalar. Öğrenciler teneffüse çıkmak için ayaklanınca Orhan, "oturun daha bitmedi" der ve öğrencileri yerlerine oturtur. Orhan, şu cümleleri söyledikten sonra öğrencilerin sınıftan çıkmasına izin verir: "Ailelerinizin veya diğer bazı kimselerin sizlere verdiği cesaret beni ilgilendirmez küçük hanımlar. Ben bin bir güçlükle okumuş, bu şerefli mesleğe erişebilmek için gece gündüz mücadele etmiş bir insanım."

"Öğretmenin kötü alışkanlıkları olabilir."

Orhan'ın sigara içme alışkanlığı vardır.

"Öğretmen, tüm öğrencilerine karşı eşit mesafede olmalı ve gerekçesi her ne olursa olsun hiçbir öğrencisine özel muamelede bulunmamalıdır."

Orhan, okul müdürünün yanına gider ve bir öğrenciyle ilgili bilgi almak ister. Okul müdürü öğrencinin babasının çok zengin bir işadamı olduğunu ve annesinin de okula çok yardımı olduğunu vurgular, ardından da Orhan'ın öğrenciye özel ilgi göstermesini ister. Orhan, okul müdürünün bu isteğinden rahatsız olur.

"Öğretmen, öğrencilerinin olumsuz davranışlarına karşı gözü açık olmalıdır."

Orhan yazılı sınav yapmaktadır. Bir öğrenci bacaklarına kopya yazmıştır. Öğrenci, eteğini kaldırır ve kopya çekmeye başlar. Orhan, öğrencisinin kopya çektiğini anlar, kâğıdı nazikçe alır ve "kopyanızı yakalamasaydım kendinizi bir kahraman gibi görecek, övünecektiniz değil mi? Acıyorum size. Çok şeyler kaybedeceksiniz. Arkanızda kim olursa olsun kaybedeceksiniz" diyerek öğrencisine olan tepkisini dile getirir. Bu konuşmadan sonra öğrenci kendisine çekidüzen verir, derslerine çalışmaya başlar ve okuldaki en başarılı öğrencilerden biri olur.

"Öğretmen, cezalandırıcı değil affedici ve teşvik edici olmalıdır."

Orhan, öğrencisiyle bir kitapçıda karşılaşır. İkisi de almak için aynı kitaba hamle yapınca Orhan, nezaketen kitabı öğrencisine uzatır ve ona hediye eder. Öğrenci Orhan'a kopya olayından dolayı kendisini affedip affetmediğini sorar. Orhan ise kendisi de dâhil tüm öğretmenlerinin ondaki gelişimden oldukça memnun olduğunu ve hepsini yanılttığını söyler. Öğrenci, özellikle Orhan'ın kendisinin memnun olup olmadığını sorunca ise olumlu cevap alır.

"Öğretmen, öğrencilerini utandırmamalı ve onları mahcup duruma düşürmemelidir."

Orhan'a yakınlık duymaya başlayan kız öğrenci derste bir aşk şiirini yorumlamak üzere tahtaya kalkar ancak duygulanır ve şiiri tamamlayamaz. Teneffüs zili çalar ve tüm

öğrenciler dışarı çıkarlar. Şiiri tamamlayamamış olan öğrenci sırasında gözyaşı dökmektedir. Orhan öğrencisinin yanına gelir, saçını okşar ve niçin ağladığını sorar. Öğrenci ısrarla ağlamadığını söyler. Orhan, çok fazla üstelemez ve öğrencisine gözyaşlarını silmesi için cebinden çıkardığı mendili verir. Öğrenci gözyaşlarını sildikten sonra yerinden kalkmaya yeltenir. O esnada yere bir mektup düşer. Orhan, kendi adına olduğunu söyleyerek mektubu okumak ister. Ancak öğrenci Orhan'dan mektubu okumaması konusunda ısrarcı olup kendisine karşı çok mahcup bir duruma düşeceğini söyleyince Orhan mektubu öğrencisine iade eder.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı, mümkün olduğunca, fiziksel şiddete başvurmamalıdır."

Öğrencileri Orhan'la birlikte pikniğe giderler. Piknikte bir grup öğrenci Orhan'a tatsız bir şaka yapmak ister. Ancak Orhan'a ilgi duyan öğrencisi onu korumaya çalışır ve bu esnada diğer bir öğrenciyle kavgaya tutuşurlar. Orhan gelir ve öğrencileri ayırır. Orhan, kendisine ilgi duyan öğrencisine diğer öğrenciye neden vurduğunu sorar. Diğer öğrenci, Orhan'a ilgi duyan öğrencinin ona olan ilgisini dile getirmeye hazırlanırken Orhan'a ilgi duyan öğrenci öne atlar ve saygısızca itirazlarına devam eder. Bunun üzerine Orhan, öğrencisine bir tokat atar. Gururu kırılan öğrenci gözyaşları içerisinde koşarak oradan uzaklaşır.

"Öğretmen, haklı olduğunu düşündüğü durumlarda, karşısındaki her kim olursa olsun, kişiliğinden ve duruşundan ödün vermemeli aksini yapan meslektaşlarına da gerekli mesajları açıkça vermekten çekinmemelidir."

Tokat olayı üzerine Orhan'ın tokat attığı öğrencisi durumu annesine abartarak anlatır. Anne okulu arar ve okul müdüründen hesap sorar. Bunun üzerine okul müdürü Orhan'ı odasına çağırır ve tokat attığı öğrencinin çok varlıklı bir ailenin kızı olduğunu hatırlatarak okuldaki görevine son verildiğini bildirir. Orhan ise "benim için özel okulla resmi okul birdir. Öğrenci de her yerde aynıdır. Kimin kızı olursa olsun. Öğrencinin ailesinden ziyade onun zekâsı ve çalışkanlığı önemlidir. Ben yalnız buna bakarım efendim" der. Okul müdürü Orhan'a görevinin şiddet uygulamak değil öğretmek olduğunu hatırlatır ve Orhan'ın kendisini savunmasına izin vermez. Orhan daha sonra "az bile yaptım. Bir daha terbiyesizlik ederse daha fazla cezalandırırım" diyerek okul müdürüne çıkışır. Öğrenci okula annesiyle birlikte gelir. Öğrencinin annesi ailesinin zenginliğinden ve itibarından bahsederek Orhan'a üstünlük kurmaya çalışır. Velinin yanında "el pençe divan" duran okul müdürü de sürekli öğrencinin annesini desteklemektedir. Orhan ise "kimin kızı olursa olsun beni ilgilendirmez. Su içer gibi yalan söyleyen bir kıza acımaktan da kimse alıkoyamaz beni. Çok kötü terbiye edilmiş" diyerek öğrencinin velisine çıkışır. Söz tokat

olayına gelince Orhan "yazık, daha hızlı vurmalıymışım. Böylesine bir kızın bu kadar yalan söylemesi ne kötü" der ve öğrencinin yanına giderek "hayatta çok kaybedeceksiniz. Eminim ne siz mutlu olursunuz ne de ileride hayatınız paylaşacağınız kişi. Size söylenebilecek hiçbir sözüm yok küçük hanım" diye ekler. Öğretmen daha sonra öğrencinin annesine "evet, kızınıza vurdum. Aynı küstahlığı gene yapsa gene vururdum. Eğer daha önce siz ya da sayın babası aynı yöntemi biraz deneseydiniz sonuç hiç de fena olmazdı" der. Orhan, son olarak, okul müdürünün yanına gider ve ona şu cümleleri söyledikten sonra odayı terk eder:

> Size gelince, doğrusu size acıyorum. Hiç kişiliğiniz kalmamış. Bu basit şımarık çocukların elinde oyuncak olmuşsunuz. Ailelerinden gördüğünüz maddi yardım sizi kıskıvrak bağlamış. Yalnız merak ediyorum, neden okul yerine bir bakkal dükkânı açmadınız? Burada vicdan ve meslek haysiyeti satacağınıza orada soğan ve patates satardınız. Zaten okulunuzda, pardon, ticarethanenizde kalacak değilim. Tayinimi istemiştim. Anadolu'da ama gerçek bir okula tayinim gelmiş. Gidiyorum, hoşça kalın.

Kapının dışındaki tüm öğretmenler Orhan'ı takdirle karşılarlar ve içlerinden bir tanesi de Orhan'ı özel olarak tebrik eder.

"Öğretmen, ancak aralarındaki mesleki ilişki son bulduğunda öğrencisiyle gönül ilişkisi kurabilir."

Orhan, taşraya gitmek üzere hazırlık yapmaktadır. Tokat attığı öğrencinin babası Orhan'ın evine gelir ve onu sıkıştırmaya başlar. Orhan, "… evet, bütün kuvvetimle vurdum. Hiç de pişman değilim. Gerekirse aynı şeyi tekrar yapabilirim. Hiç tereddüt etmeden, onu adam edinceye kadar" diyerek verdiği tepkinin doğruluğunu savunur. Öğrencinin babası kızını çağırır, her ikisine de nasihatlerde bulunarak aralarındaki gönül ilişkisine destek verir ve onları baş başa bırakır. Orhan'la öğrencisi kahkaha atarak birbirlerine sarılırlar. İkili tam öpüşeceklerken kameraya bir bakış atarlar ve gülerek el sallarlar.

Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008)

"Öğretmen, öğrencileriyle ve meslektaşlarıyla gönül ilişkileri ve hatta cinsel ilişki yaşayabilir."

Nemours'un okulda kendisinden yaşça büyük bir kadın öğretmenle ilişkisi vardır.

Nemours'un, kız öğrencinden bir tanesiyle de ilişkisi vardır ve kız öğrenci, Nemour'un okulda bir kadın öğretmenle ilişkisi olduğunu da bilmektedir.

Konuşmaları esnasında Nemours'un öğrencisiyle birkaç kez cinsel ilişki yaşadığı anlaşılmaktadır.

"Öğretmen, hislerini ve dürtülerini mesleğinden üstün tutabilir ve kalbini aynı andan birden fazla kişiye açabilir."

Nemours, ilişki yaşadığı kız öğrenciyle bir konuşma yapar ve okuldaki kadın öğretmenle olan ilişkisini sınıf arkadaşlarına söylememesini tembihler. Nemours, aksi takdirle aralarındaki ilişkinin biteceğini söyler.

"Öğretmen, duygusal açıdan tatminsiz olabilir ve gönül ilişkilerinde tutarsızlıklar sergileyebilir."

Nemours, ilişki yaşamakta olduğu öğrencisinden ayrılmak istediğini söyler. Nemours, aynı akşam ilişki yaşadığı kadın öğretmenden de ayrılır.

"Öğretmen duygularına kendisini kaptırarak mantıkdışı ve amatörce davranışlar sergileyebilir."

Nemours, sınıfa yeni gelen bir kız öğrenciden etkilenir ve öğrencisinin haberi olmadan onun defteri arasında sakladığı bir fotoğrafını alır. Öğrenci daha sonra Nemours'la konuştuğu bir esnada fotoğrafını düşürmüş olabileceğini ve Nemours'un fotoğrafı bulup bulmadığını merak ettiğini sorunca Nemours, "sanmıyorum" der ve fotoğrafı kendisine saklar.

Nemours, derslerde, ilgi duymaya başladığı öğrencisinden gözlerini alamaz.

"Öğretmen, flörtöz bir kişiliğe sahip olabilir."

Nemours, yemek yediği kafenin sahibi olan orta yaşlı bir kadınla bile şaka yollu flört eder.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı tatlı sert olabilir."

Nemours, bir gezi organize etmeye çalışır. Ancak yeterli sayıya ulaşamayan Nemours öğrencilerine "teşekkür ederim. Şimdi sekreter benim bir aptal olduğumu düşünecek" diyerek tepkisini dile getirir.

"Öğretmenin kötü alışkanlıkları olabilir ve bu alışkanlıklarını öğrencileriyle birlikte de sergileyebilir."

Nemours'un içki ve sigara içme alışkanlığı vardır.

Nemours, öğrencileriyle birlikte okul dışındayken sigara içer.

"Öğretmen, yardıma ihtiyacı olan öğrencilerine yardım elini uzatmalıdır."

Erkek öğrencilerinden bir tanesi Nemours'a eşcinsel olduğunu söyler ve sevgilisiyle sorunlar yaşadığından bahsederek Nemours'dan yardım ister. Nemours da ona yardım edeceğini söyler.

"Öğretmen, âşık olduğu kişi kendi öğrencisi bile olsa aşkının peşinden gitmeli ve onu kazanmak için her yolu denemelidir."

Nemours, aynı okulda çalışan bir arkadaşına bir öğrencisine sırılsıklam âşık olduğunu ancak onun da kendisine aynı şekilde âşık olacağını düşünmediğini söyler.

Öğrencisi de Nemours'a âşık olmuştur fakat bu durumdan kurtulmaya çalışmaktadır. Bir gün öğrencisi Nemours'u sınıfın dışından izlerken Nemours âşık olduğu öğrencinin kendisini izlediğini fark eder ve sınıftan dışarı çıkar. Nemours, öğrencisine olan aşkını itiraf eder ve öpüşmeye başlarlar.

"Öğretmenin sergilediği tutarsız ve amatörce davranışlar öğrencileri için geri dönüşü mümkün olmayan sonuçlar doğurabilir."

Nemours'un âşık olduğu öğrencinin sevgilisi, kız arkadaşının öğretmeniyle öpüştüğünü öğrenince durumu kabullenenmez, tüm arkadaşlarının ve sevgilisinin gözleri önünde okulun terasından atlayarak intihar eder.

"Öğretmen ile öğrencisi arasındaki aşk imkânsız bir aşktır ve eninde sonunda bitmeye mahkûmdur."

Erkek arkadaşının intiharı üzerine kız öğrenci birkaç hafta okula gelmez. Nemours bir fırsatını bulur ve öğrencisiyle baş başa konuşur. Sonrasında ikisi birlikte el ele sokaklarda koşmaya başlarlar. Birlikte bir otele giderler. Öğrenci, Nemours'un kendisiyle cinsel birliktelik yaşadıktan sonra kendisine olan ilgisinin azalacağını düşünmektedir. Bu konuşmaların ardından öğrencisi Nemours'a çok çapkın bir karakteri olduğunu söyler. Öğrenci, bir ilişkiye başlarlarsa aklında daima soru işaretleri olacağından ve bunun kendisini çok korkuttuğundan bahseder. Nemours, öğrencisiyle iki gün sonraya randevulaşır. Nemours, belirledikleri yer ve saatte oradadır ancak öğrencisi gelmez. Nemours, öğrencinin kuzeniyle konuşur ve onun başka bir ülkedeki teyzesinin yanına taşındığını öğrenir. Son sahnede hem Nemours'un hem de öğrencisinin birbirlerinden ayrılmak zorunda kaldıkları için büyük bir üzüntü yaşadıklarına tanık oluruz.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Çıtkırıldım (1966) - Destekliyor.

Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) - Desteklemiyor.

Aşkın doğal bir duygu olması ve her insanın yaradılışına kodlanmış olması yalnızca öğretmen içerikli filmlerin değil neredeyse pek çok filmin aşk temasına oldukça sık yer vermesine neden olmaktadır. Hem Çıtkırıldım (1966) hem de Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filmlerinde görüldüğü üzere evrensel bir duygu olan aşkın öğretmen ve öğrenci arasında da vücut bulmasında herhangi bir sakınca yoktur. Ancak

Çıtkırıldım (1966) filminde öğretmen ve öğrenci arasındaki aşk öğrenci mezun olana kadar, yani bir anlamda reşit olana kadar resmiyete dökülmez. Ayrıca aşkın meşru olabilmesi için öğretmen ile öğrenci arasındaki profesyonel ilişkinin son bulması gerekmektedir. Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filminde karşımıza çıkan aşk ilişkisi ise pek çok ahlaki normdan ayrıştırılarak seyirciye servis edilmektedir. Burada karşımıza çıkan öğretmen karakteri hem reşit olmayan öğrencileriyle hem de kendisinden yaşça büyük bir iş arkadaşlarıyla gönül ilişkisi ve hatta cinsel ilişki yaşamaktadır. Öğretmen karakteri bu filmde mesleki olarak değil insani olarak temsil edilmektedir. Bu yüzden öğretmenin toplumsal ahlak normları dışında yaşadığı gönül ilişkileri sinematografik açıdan yargılanmamakta ve olumsuzlanmamaktadır. Her iki filminde izleyicilere verdiği sembolik mesaj şu şekildedir: Aşk tüm insanlar için kaçınılmaz bir durumdur ve bu durumun öğretmen ve öğrenci arasında ortaya çıkmasında da herhangi bir sakınca yoktur. Ancak Türk sineması örneğinde harika öğretmen karakteri dışındaki diğer öğretmen/idareci karakterleri basiretsiz karakterler olarak resmedildiği için mesleki anlamda hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar verirken dünya sineması örneği başroldeki öğretmen karakterinin tüm olumsuz tutum ve davranışlarına rağmen mesleki anlamda olumlu sembolik mesajlar barındırmaktadır. "Harika Öğretmen Miti" paralelinde ele alındığında ise Çıtkırıldım (1966) filminde yer alan öğretmen karakterinin tamamen olumlu özellikleriyle izleyiciye sunulması ve hatta sergilediği olumsuz davranışların bile hikâye içerisinde desteklenir şekilde resmedilmesinden dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni desteklediğini görmekteyiz. Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri ise "şıpsevdi" bir karakteri olması, kendisininden yaşça büyük meslektaşlarıyla ya da henüz reşit olmayan kız öğrencileriyle cinsel birliktelik yaşaması ve filmde mesleki anlamda öğretmenlik başarısı içeren herhangi bir etkileyici sahneye yer verilmemiş olmasından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni desteklememektedir.

5.1.2.2.2. Haylaz öğrencilerin öğretmeni

Sinemada öğretmen ve öğrenci dendiği zaman akla gelen ilişki türlerinden ilki genellikle haylaz öğrencilere karşı çetin bir mücadeleye girişmiş olan öğretmenlerin ilişkisidir. Her iki taraf da mutlak bir kazananı olması beklenen bir mücadeleye girişirler. Haylaz öğrenciler, rahatlarını bozan öğretmenlerine karşı var güçleriyle yüklenmeye, onları sindirmeye ve sonunda da onları geri püskürterek sınıflarına kendi bayraklarını

yeniden dikmeye çalışırlar. Ancak öğretmenler için durum biraz daha farklıdır. Haylaz öğrencilere karşı mücadele eden öğretmenler, hiçbir insanlık dışı ve ahlak dışı yönteme başvurmadan kötü bir gidişat içerisinde olduklarını düşündükleri öğrencilerini iyi ve doğru olduğuna inandıkları değerlere yönlendirmeye çalışırlar. Pek çok benzer konulu film içerisinden Türk ve dünya sinemasında yukarıda bahsi geçen karakteristiğe en uygun olan iki film şunlardır: Hababam Sınıfı (1975) ve Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967). Hababam Sınıfı (1975) filminde incelediğimiz öğretmen karakteri Mahmut adında, özel bir erkek lisesinde hem tarih öğretmeni hem de müdür yardımcısı olarak çalışmakta olan bir öğretmendir ve başroldedir. Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri ise Mark Thackeray adında lise düzeyi sınıf öğretmenidir, genel bir lisede çalışmaktadır ve başroldedir.

Fantezi Temaları:

Hababam Sınıfı (1975) filmindeki fantezi teması "haylaz öğrencilere ve katı okul idaresine karşı özveriyle mücadele eden öğretmen" şeklinde iken Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) filmindeki fantezi teması "haylaz öğrencilere karşı karalılıkla mücadele eden öğretmen" şeklindedir.

Fantezi Tipleri:

Hababam Sınıfı (1975) - Öğretmen, yıllar boyunca özveriyle yerine getirdiği mesleğini müdür yardımcısı ve aynı zamanda da tarih öğretmeni olarak devam ettirmek için özel bir okulla anlaşır. Okula ilk geldiğinde okulun bir eğitim kurumundan çok ticarethane gibi yönetildiğini gören öğretmen özellikle son sınıflardan bir sınıfın ortamı uygun görüp rahatça haylazlık yapabildiğine tanık olur. Öğretmen, yalnızca kendi derslerinde değil diğer öğretmenlerin derslerinde de öğrencilerin tüm oyunlarını bozar. Sınıf, ilk kez böylesine "çetin ceviz" bir öğretmenle karşılaşmış olmanın şaşkınlığı içerisindedir ve sürekli ceza almaktan bıkmıştır. Öğretmen, bir öğrencisinin gayrimeşru bir çocuğu olduğunu ve bakacak kimsesi olmadığı için okula getirmek zorunda kaldığını öğrenince bu sırra ortak olur. Ortak sırları okul müdürü tarafından öğrenilince öğretmen öğrencisinin yanında yer alır, okul müdürüyle tartışır ve öğrencilerini savunur. Öğretmen, bu esnada kalp krizi geçirir. Hastaneye onu ziyarete gelen öğrencileri öğretmenlerine en büyük hediye olan diplomalarını ve gelecekte öğretmeni olacağı küçük öğrencileri getirirler.

Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) - Öğretmen, ırkçı yaklaşımlardan dolayı kendi mesleği alanında iş bulamaz ve zorlu öğrencilerden oluşan bir lisede öğretmenlik yapmaya başlar. Öğretmen, ilk başlarda çok zorlansa da mücadeleden vazgeçmez ve

sınıfa koyduğu kurallara harfiyen uyulmasını sağlayarak öğrencilerin davranışsal anlamda gelişim göstermesine yardımcı olur. Öğretmen, öğretmek yerine eğitim vermeyi tercih eder ve derslerini öğrencilerin her türlü soruyu sorabilecekleri şeffaflığa getirerek öğrencilerine bir nevi "hayat bilgisi" dersi vermeye başlar. Zamanla öğrenciler de öğretmenlerine saygı duymaya ve onu takdir etmeye başlarlar. Öğretmen ve öğrencileri arasında sıcak bir bağ kurulur. Öğretmen, öğretmenlik mesleğine öylesine bağlanır ki kendi mesleğinde çok iyi bir iş teklifi almasına rağmen teklifi geri çevirir ve öğretmenlik yapmaya devam eder.

Hababam Sınıfı (1975) filminde haylaz öğrencilerle dolu özel bir okulda müdür yardımcılığı yapmaya başlayan bir öğretmenle öğrencileri arasındaki köşe kapmaca konu edilirken Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) filminde kendi alanında iş bulamadığı için zorlu öğrencilerin olduğu bir lisede öğretmenlik yapmak zorunda kalan bir mühendisin hikâyesine objektif tutulmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Hababam Sınıfı (1975)

"Öğretmen öğrencilerine karşı samimi ve kendisiyle barışık olmalıdır."

Mahmut, okulun en haylaz sınıfında ilk dersine girer ve öğrencilerle tanışır. Mahmut, kendisini tanıtırken önceki çalıştığı okullarda kendisine "Kel Mahmut" dediklerini ve kendisi için başka takma ad aramalarına gerek olmadığını söyler.

Mahmut, sabah kahvaltısında kendisine medeni haliyle ilgili sorular soran öğrencilerine açık yüreklilikle hiç evlenmediğini ve çocuğu olmadığını söyler. Mahmut, bu duruma gerekçe olarak da "bütün ömrümü siz ve sizin gibileri adam edebilmek için harcadım da o yüzden" (evlenemedim) der.

Mahmut, yemekhanede, aralarındaki bir gerginlikten dolayı kendisine dargın olan öğrencilerine şu konuşmayı yapar:

> Ne yaptım size çocuklar? Okuldan kaçtınız, hem de alay edercesine. Aferin mi diyecektim? Düşman gibi bakmayın bana. Ömrüm boyunca öğrencilerim hep böyle baktılar yüzüme, alışığım. Bense onlara yalnızca güzel şeyler öğretmeye, doğru yolu göstermeye çalıştım. Ama arkama baktığım zaman pek de başarılı olmadığımı görüyorum. Koca bir ömrü Anadolu'nun o köşesinden bu köşesine sürülmekle tükettim. Ne zaman bir öğrenciye hatası için bir ceza versem karşımda ya anlayışsız kodaman bir veli ya da bana çok ileri gittiğimi söyleyen bir idare adamı gördüm. Oysa benim istediğim o çocukların sorumluluk duygusunu öğrenmeleri ve görevlerini yapmalarıydı. Mutlu olmam için bu bana yeterdi ama olmadı. Ömrümün geri kalan günlerini de gene eskisi gibi öğrencilerime, yani sizlere, doğruyu, güzeli öğretmeye çalışarak geçireceğim. Hiç ümidim olmasa da…

Mahmut, önceki derste yaptığı yazılı sınavdan herkesin yüksek not aldığını, kâğıtların değiştirildiğini ve yakalanmadıkları için sınavın geçerli olduğunu söyler.

"Öğretmen, öğrencilerine uyulması gereken kuralları açık bir dille ifade etmeli ve cezai bir yaptırımla karşılaşmamaları için öğrencilerini önceden uyarmalıdır."

Mahmut, ilk dersinde kendi kurallarını öğrencilerle paylaşır ve eğer öğrenciler kurallara uymamayı tercih ederlerse sonuçlarına katlanacaklarını ima eder.

"Öğretmen, öğrencilerinin haylazlıklarına karşı gözü açık olmalı ve gerektiğinde onları tatlı sert cezalarla cezalandırmalıdır."

Öğrenciler, okul duvarında delik açarak okuldan kaçmaya yeltenirler ama duvarın öte tarafında Mahmut'u bulurlar. Mahmut, tüm okulun önünde öğrencilere yıktıkları duvarı yeniden yaptırır ve "aferin çalışın. Nasıl olsa okulu bitiremeyeceksiniz. Hiç değilse bir meslek sahibi olursunuz. İnsan kendi bozduğunu kendi yapmalı" diyerek öğrencilerini şaka yollu iğneler.

Bir öğrenci, felsefe dersinde, ders öğretmeninin gözlerinin iyi görmemesinden faydalanır ve kendisini müfettiş olarak tanıtarak ders öğretmeniyle alay etmeye başlar. Mahmut, sınıfa girer, öğrencinin oynadığı oyunu anlar ve öğrenciyi, ders öğretmenine belli etmeden, odasına götürür. Mahmut, öğrenciyle odasında konuşurken yaptığı davranışın cezasının okuldan uzaklaştırılmak olduğunu ve bir öğretmenin zayıflığından faydalanmanın ahlaksızca bir davranış olduğunu dile getirir. Ancak Mahmut öğrenciyi cezalandırmaz ve yalnızca nasihat etmekle yetinir.

Mahmut, öğrencilerinin biyoloji dersinde organize bir biçimde kopya çektiklerini sezer, odasından sınıfa gelir ve öğrencilerin kopya çekmekte olduklarını görür. Ders öğretmeni durumdan habersizidir. Mahmut, ders öğretmenine durumu fark ettirmez ve izin isteyerek sınıftan çıkar. Kopya çekmelerine ceza olarak Mahmut, öğrencilerin akşam yemeği yemelerini yasaklar. Mahmut, yemekhanede öğrencilerin karşısına oturur ve kendi yemeğini yer. Mahmut, kendisinden öğrencileri affetmesini isteyen hizmetli kadına ise "sen bu işe karışma. Af yok. Onlar suçlarını biliyorlar" diyerek kararında net olduğunu dile getirir.

Öğrenciler, yemek yiyemedikleri akşamın gecesinde hizmetli kadını razı edip bir tencere yemek alırlar. Tam yemeği yatakhaneye götürecekleri esnada Mahmut'un böyle bir durum yaşanabileceğini öngörüp bir kenarda kendilerini beklediğini fark ederler. Mahmut yemek tenceresini öğrencinin elinden alır ve onların oyunlarını bir kez daha bozar.

Mahmut, sınıfa gelir, bilgi yarışmasına katılmaları için seçtiği başka sınıftan olan öğrencilerin tehdit edildiğini anlar ve aynı öğrencilerin bilgi yarışmasına katılacağını ve eğer o öğrencilere baskı yaparlarsa sonuçlarına katlanacaklarını söyler.

Mahmut, topluca okuldan kaçan öğrencilerin hafta sonu izinlerini iptal eder.

"Öğretmenin kötü alışkanlığı olmamalıdır ve kötü alışkanlığı olan öğrencilerine engel olmaya çalışmalıdır."

Mahmut'un sigara içme alışkanlığı yoktur.

Mahmut, öğrencilerin sigara içtikleri esnada tuvalete ani bir baskın yapar, öğrencilerin üzerlerini kontrol eder ve sigara paketlerini alır.

Mahmut, hafta sonu için cezalı öğrencilerin okulun tavan arasında sigara içtiklerini anlar ve sigaralarına el koyar.

Mahmut, hafta sonu cezalı olduğu halde okuldan kaçan bir öğrencisine kaçmasının sebebini sorar. Öğrenci, söyleyemeyeceğini belirtince Mahmut öğrencinin yılsonuna kadar tüm hafta sonu izinlerini iptal eder. Öğrenci gene kaçmak zorunda kalacağını ve mecbur olduğunu söyleyince Mahmut, "ben de seni kaçırmamaya mecburum oğlum" diye karşılık verir.

"Öğretmen, gerektiği durumlarda tavrını sertleştirmeli ve gerekli ültimatomları vermelidir."

Mahmut, kendi sınavdaki kopya olayında öğrencilere okuldaki hizmetli kadının yardım ettiğini anlar ve onu sert bir biçimde uyarır. Mahmut, hizmetliye öğrencilere çok büyük kötülük ettiğini söyler ve onu işinden etmekle tehdit eder. Hizmetli kadın ise özür diler ve bir daha öyle bir işe karışmayacağını söyler.

"Öğretmen, daha olumsuz sonuçlar doğuracağına inandığı durumlarda öğrencilerinin sırlarına ortak olmalı, onlara yardım etmeli ve onları korumaya çalışmalıdır."

Mahmut, kendi seçtiği öğrencilerin yerine bilgi yarışmasına katılan öğrencilerin telsiz aracılığıyla kopya çektiklerini anlar ve telsiz odasına baskın yapar. Mahmut, telsizin bozulduğunu görür ve tamir eder. Böylece öğrencileri bilgi yarışmasını kazanırlar. Ertesi gün derste Mahmut aynı olaya atıfta bulunur ve öğrencilerin yaptığının sahtekârlık olduğunu kendisinin de okulun şerefine leke getirmemek için olaya alet olduğunu söyler. Mahmut, olaydan kimseye bahsetmeyeceğini de ekler ve tüm sınıfın hafta sonu izinlerini yılsonuna kadar iptal eder.

Mahmut, okulda haraç kesen öğrencileri odasına çağırır ve sert bir biçimde uyarır. Mahmut, öğrencilerin bu davranışı okul taksitlerini ödeyemediği için okuldan ayrılmak zorunda kalan bir arkadaşları için yaptıklarını öğrenince yumuşar. Bunun üzerine

Mahmut, öğrencinin okul taksitini kendisi öder ve öğrencinin okuldan atılmasına engel olur.

Bir öğrenci, sınıf arkadaşlarının taksitini ödediği için Mahmut'un odasına gelir ve sınıf adına Mahmut'a teşekkür eder. Öğrenci, Mahmut'un samimiyetine güvenir ve ona evli olduğundan bir de çocuğu olduğundan söz eder. Mahmut çok şaşırır ve öğrencisine, tüm itirazlarına rağmen, bir gün izin verir. Öğrenci, izin dönüşünde bakacak kimse olmadığı için bebeğini okula getirir. Mahmut ertesi gün bebeği görür ve öğrencisinin çaresizliğine hak vererek bebeğin annesi şehre dönene kadar iki gün boyunca okulda kalmasına izin verir. Ancak okul müdürü bebeği bulur ve Mahmut'u durumdan habersiz olmakla suçlar. Mahmut ise durumdan bizzat haberi olduğunu söyler ve öğrencilerin önünde okul müdürüne karşı öğrencisini savunur. Okul müdürü kendisini eleştirmeye devam edince Mahmut görevini bırakacağını ima eder. Okul müdürü bebeğin babası olan öğrenciyi okuldan atmak isteyince ise Mahmut itiraz eder ve "çocukların hayatlarıyla ilgili son kararı ben veririm" der ve ekler: "Ben tüccar değilim, eğitimciyim." Bu esnada Mahmut yaşadığı strese dayanamaz ve kalp krizi geçirir.

"Öğretmenin temel görevi ve amacı öğrencilerini başarılı bir geleceğe hazırlamaktır."

Mahmut, hastanedeyken kendisini tıp profesörü olmuş iki öğrencisi ziyaret eder ve muayene etmek isterler. Mahmut, bunun üzerine duygulanır ve ağlar.

Mahmut'u hastanede ziyarete gelen öğrencileri mezun olduklarını söylerler ve Mahmut'a diplomalarını gösterirler. Mahmut, "gerçekten bana en güzel hediyeyi verdiniz" der ve duygulanır. O esnada dışarıdan tezahüratlar duyulur. Mahmut, öğrencilerin yardımıyla pencereden dışarı bakınca yaşça küçük pek çok öğrenci görür ve öğrencilerine "bunlar kim" diye sorar. Öğrencilerden bir tanesi gelecekteki öğrencileri olduğunu söyleyince Mahmut gülümseyerek dışarıda bekleyen çocuklara bakar.

Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967)

"Öğretmen, giyim kuşamından, davranışlarına ve konuşmasına kadar öğrencilerine örnek olmalıdır."

Mark Thackeray, sürekli temiz ve düzgün takım elbiseler giyer.

Thackeray, öğrencilerinin soyisimlerinin önüne "bay" ya da "bayan" unvanlarını ekler.

Thackeray, sorulan bir soru üzerine çalıştığı zorlu işlerden bahsedince öğrenciler çok şaşırır. Öğrenciler, diksiyonunu nasıl düzelttiğini sorunca Thackeray bir zamanlar kendisinin de öğrencileri gibi kaba konuştuğunu ancak çok uğraşarak konuşmasını düzelttiğini söyler ve ekler: "Çok çalışırsanız her şeyi yapabilirsiniz, istediğiniz işe girebilirsiniz."

Thackeray, okulda kendisini pek sevmeyen ve her fırsatta eleştiren bir öğretmen arkadaşından övgüler alır. Thackeray'nin öğrenciler için koyduğu özenli ve temiz olma kuralı tüm okula etki etmiştir hatta yöntemlerini onaylamayan bir erkek öğretmen bile bu değişimden nasibini almıştır.

"Öğretmen, gerek toplumsal gerek mesleği gerekse de maddi zorluklar yaşasa bile mücadele etmekten asla vazgeçmemelidir."

Thackeray'nin ilk öğretmenlik deneyimidir. Thackeray'nin asıl mesleği iletişim mühendislidir ancak kendi alanında iş bulamadığı için öğretmenlik yapmaya karar verir.

Thackeray, okul müdürüyle konuştuğu esnada okul müdürü, öğrencilerin çoğunun başka okullardan sürgün edildiğini ve başarısızlığın sorumluluğunun tamamen kendisine ait olduğunu söyler ve ardından da işi kabul edip etmeyeceğini sorar. Thackeray de düşünmeden kabul eder.

Thackeray bir siyahidir. Başarılı bir öğrencilik geçmişi olmasına rağmen ırkçı yaklaşımlardan dolayı mühendislik alanında iş bulamaz.

"Öğretmenin herhangi bir öğretmenlik eğitimi ya da tecrübesi olmasa bile öğrencileri için en uygun yöntem-teknikleri kullanmaya çalışmalı, onları yakalayabilecek kendine has metotlar geliştirmeli ve sorumluluk almalıdır."

Thackeray, öğrencilerin seviyelerini bilmediği için ders anlatımlarına temel düzeyden başlar.

"Öğretmen, kararlı olmalı, hiçbir zaman ciddiyeti elden bırakmamalı, gerektiği durumlarda tatlı sert gerektiği durumlarda ise sert bir biçimde öğrencilerini uyarmalı ve onlara nasihatlerde bulunmalıdır."

Thackeray, sorduğu bir kavramı bilmediği için alaya alan bir öğrencisine "öyle az bilip öyle kolay eğleniyorsunuz ki anlaşılan çok iyi vakit geçireceğim" der.

Thackeray, öğrencilerin derslerini geçiştirmesine izin vermez ve asla ciddiyeti elden bırakmaz.

Thackeray, sınıfta tüm öğrencilerin farklı yerlerde oturduğunu görünce yerlerine geçmeleri için onları uyarır. Öğrenciler durumu geçiştirmeye çalışınca Thackeray ciddiyetini bozmadan tekrar eder ve öğrencilerin yerlerine geçmelerini sağlar.

Thackeray, kendisiyle uygunsuz konuşan bir kız öğrenciye "babanla da böyle mi konuşuyorsun" diye sorar. Öğrenci onun babam kendi babası olmadığını söyler ancak Thackeray öğrenciye herhangi bir tepki vermez.

Thackeray, sınıfta şöminenin içine bakar ve ateşe kullanılmış hijyenik ped atıldığı için tüm sınıfın duman altında kaldığını görür. Thackeray, sınıftan erkek öğrencileri çıkarmak

ister. Ancak öğrenciler itiraz edince Thackeray onların üzerine yürür ve bağırarak onları dışarı çıkarır. Kız öğrencilerle baş başa kaldığında ise onlara çok sert bir biçimde şunları söyler:

> Bozuk dilinizden, kaba davranışlarınızdan ve hafif meşrep tavrınızdan bıktım. İyi bir kadın bazı şeyleri gizli tutar. Ancak bir hayat kadını bunları yapabilir. Kimin sorumlu olduğu umurumda değil, hepiniz suçlusunuz. Beş dakika dışarı çıkacağım. Bu sürede bu iğrenç nesneyi buradan alsanız iyi edersiniz. Camları da açın bu leş gibi koku gitsin. Bu kirli oyunları oynayacaksanız kendi evinizde yapın. Benim sınıfımda değil.

Thackeray, geç kaldığı halde sınıfa uygunsuz bir biçimde giren kız öğrencisinin kötü bir örnek teşkil ettiğini, bir dahaki sefere doğru olanı yapacağını umduğunu söyler. Öğrenci yerinden kalkar, dışarı çıkar ve tekrar sınıfa girer. Öğrenci Thackeray'a "üzgünüm geç kaldım" der ve yerine oturur.

Thackeray, ders esnasında sırasının arkasında erotik bir dergi okuyan bir erkek öğrenciyi yakalar, dergiyi yırtar ve sıranın kapağını biçimde bir şekilde kapatır.

Thackeray, herhangi bir şiddet eğiliminde bulunmamasına rağmen dersler de dâhil olmak üzere elinde sürekli kısa siyah bir sopa taşır.

"Öğretmen, iş arkadaşıyla iyi bir iletişim içerisinde olmaya çalışmalı ancak meslektaşlarının uygunsuz bulduğu davranışlarına karşı da tepkisel olmalıdır."

Thackeray, öğretmenler odasında öğrenciler için çok üzüldüğünü, çoğunun düzgün okuyamadığını söyler.

Bir meslektaşı Thackeray'e eğitimin artık bir dezavantaj olduğunbu söyleyince Thackeray, "bu çok saçma" diyerek karşı çıkar.

Beden eğitimi öğretmeni, spor salonunda kilolu bir öğrenciyi engelden atlamaya zorlar. Öğrencinin kendisi ve arkadaşları engelden atlayamayacağını söylerler. Beden eğitimi öğretmeni, kilolu öğrenciyi yapmaya mecbur bırakınca öğrenci engele takılır, düşer ve sakatlanır. Bunun üzerine öğrencilerden bir tanesi eline bir sopa alır ve beden eğitimi öğretmenine vurmaya yeltenir. Bu sırada bir öğrenci, Thackeray'i çağırır. Thackeray, koşarak salona gelir, öğrencinin elinden sopayı alır ve yerde yatan çocuğa yardım eder. Thackeray, beden eğitimi öğretmeninin yanına gider ve öğrenciyi neden imkânsız bir atlayışa zorladığını sorar. Thackeray, beden eğitimi öğretmeninin aynı öğrenciye sürekli benzer baskılar yaptığını iddia edince beden eğitimi öğretmeni salonu terk etmek zorunda kalır.

"Öğretmen, sınıfta düzeni sağlamak için kural koyucu ve bu kuralların uygulanmasını sağlayıcı bir pozisyonda olmalıdır."

Thackeray, sınıfa girer, masasındaki tüm kitapları çöpe atar ve öğrenciler için işe yaramaz olduklarını söyler. Thackeray, yeni bir uygulama başlattığını ve tüm öğrencilerin birkaç hafta içerisinde sorumluluk sahibi yetişkinlere dönüşeceklerini söyler. Birinci kural birbirlerine yetişkinler gibi davranmaktır. İkinci kural, birbirlerine karşı sorumlu olmaktır. Thackeray, karşılıklı olarak konuşacaklarını, sınıfta öğrenciler de dâhil konuşmakta olan hiç kimsenin sözünün kesilmeden dinleneceğini söyler. Üçüncü kural öğretmene "efendim" ya da "Bay Thackeray", kız öğrencilere soy isimleriyle birlikte "bayan" diye, erkek öğrencilere ise yalnızca soy isimleriyle hitap edilmesidir. Kız öğrencilere "bayan" diye hitap etmeye itiraz eden bir erkek öğrenciye Thackeray, "burada bayan diye hitap edilmeyi hak eden biri olmadığını mı düşünüyorsun" diye sorunca öğrenci durumu kabullenmek zorunda kalır. Dördüncü kural genel davranışların düzeltilmesi üzerinedir. Öğretmen, kız öğrencilerden onlara gösterilen saygıya layık olmaları gerektiğini söyler ve ekler: "Hiçbir erkek bir yosmayı uzun süre sevmez. Ancak en kötüleri onlarla evlenir." Beşinci kural erkek öğrencilerle ilgilidir. Thackeray, erkek öğrencilere "sizden daha temiz çöpçüler gördüm" der. Thackeray, onlara saçları uzunsa yıkamaları gerektiğini yoksa bitleneceklerini söyler. Thackeray, erkek öğrencilere, temiz giysiler, ayakkabılar, el, yüz ve dişlerle daha çekici olacaklarını söyler. Thackeray, yeni kurallar üzerine soruları olup olmadığını sorunca bir kız öğrenci başka bir erkek öğretmenlerinin kendilerinden beklenen özen ve temizlikte olmadığını söyler. Thackeray ise "onu tartışmayalım. Standartlara uymazsam eleştirilecek olan benim" diye karşılık verir. Bunun üzerine bir erkek öğrenci bu kurallara itiraz edince Thackeray, "sana katılıyorum ama bu kurallar yetişkin olduğunca katlanman gereken şeyler. O yüzden kabullenmek zorundasın" diye karşılık verir. Thackeray, altıncı kural içinse şunları söyler: "Pek çok konuda konuşacağız. Yaşam, hayatta kalma, aşk, ölüm, cinsellik, evlilik, isyan … Siz her ne isterseniz."

Thackeray, kuralları belirledikten sonra kendisini sabote etmek için sorular soran öğrencilerine bile mantıklı cevaplar vermeye çalışır ve yavaş yavaş öğrencilerin ilgisini çekmeye başlar.

"Öğretmen, barışçıl ve şiddet karşıtı olmalı; özeleştiri yapabilmelidir."

Thackeray, öğrencilerine dünyayı değiştirebileceklerini ama bunu şiddet kullanmadan yapmaları gerektiğini söyler.

Thackeray, beden eğitimi öğretmeniyle yaşadığı tartışma sonrasında sınıfa gider, öğrencilere yaptığı davranışın tamamen yanlış olduğunu söyler ve ekler: "Yakında dış dünyaya açılacaksınız. Her kızdığınızda elinize silah mı alacaksınız? Özdisiplini öğrenmeniz gerekiyor." Thackeray, beden eğitimi öğretmeninden özür dileyeceğini söyler. Bir öğrenci beden eğitimi öğretmeni özür dilemeli deyince Thackeray "benim işim sizsiniz, öğretmenler değil" diye karşılık verir.

Beden eğitimi öğretmeni okuldan ayrıldığı için beden eğitimi derslerine de Thackeray girmeye başlar. İlk derste bir öğrenci boks maçı yapmakta ısrar edince Thackeray, istemeyerek de olsa isteği kabul eder. Öğrencisinden pek çok yumruk yemesine karşı Thackeray, sonunda öğrencisinin midesine bir yumruk indirir ve öğrenciyi nakavt eder. Sonrasında öğrenci acı içinde kıvranmaya başlayınca ilk müdahaleyi de Thackeray yapar. Dersten sonra öğrenci yanına gelir ve gardını düşürdüğü halde neden kendisine daha fazla vurmadığını sorunca Thackeray, "özür dilerim kontrolümü kaybettim" diye yanıt verir. Öğrenci, Thackeray'e okula geldiğinden beri onun peşinde olduğunu ve onu rahatsız etmeye çalıştığını söyler. Thackeray, "sana vurmak neye yarardı ki" deyince öğrenci şaşırır ve neden böyle davrandığını anlayamadığını söyler. Konuşma sonunda Thackeray öğrencisine boksta iyi olduğunu söyler ve küçük öğrencilere antrenörlük yapıp yapamayacağını sorunca öğrenci mutlu olur ve teklifi kabul eder.

"Öğretmen, öğrencilerine güvenmeli, güvenini öğrencilerine hissettirmeli ve meslektaşlarının da onlara güven duymasını sağlamalıdır."

Thackeray, öğrencilerine müze gezileri yapmayı tavsiye eder. Thackeray, öğrencilerin ilgisini çekecek bir müzeden bahsedince öğrenciler müzeye gitmek isterler. Thackeray, bir oylama yapar ve hep birlikte müzeye gitmeye karar verirler. Thackeray, okul müdürüne geziden bahseder ancak okul müdürü geziye sıcak bakmaz. Ancak Thackeray ısrarcı olunca okul müdürü değerlendireceğini söyler ve en sonunda geziye onay verir.

Öğrencilerin müze gezisinden sonra Thackeray'e yaklaşımı büyük oranda tersine döner. Öğrenciler kendilerine güvenildiğini hissettikleri için öğretmene bağlılık ve saygı duymaya başlarlar.

Thackeray, yaptıkları ilk gezide herhangi bir sorun çıkmaması üzerine okul müdürünün başka gezilere de izin verdiği bilgisini öğrencileriyle paylaşır. Thackeray, öğrencilerine bir sonraki geziyi nereye yapmak istediklerini sorar ve öğrencilerden gelen teklifleri değerlendirir.

"Öğretmen, gerektiğinde öğrencilerine karşı anlayışlı, şefkatli, bağışlayıcı ve samimi olmasını da bilmelidir."

Thackeray, öğrencilerle evlilikle ilgili konuştukları sırada bir öğrencinin neden hiç evlenmediniz sorusu üzerine "çok fakirdim ve enerjimi eğitime verdim. Sonraları evlenmek istedim ama kendime göre birini bulamadım" diye cevap verir.

Thackeray, dersi kaçırmamak için bakmak zorunda olduğu bebeklik çağındaki kardeşini beraberinde getiren kız öğrencisini derse kabul eder.

Thackeray, öğle yemeğinde portakal yer. Bir öğretmen arkadaşı rejimde olup olmadığını sorunca Thackeray, parasız olduğu için portakal yediğini söyler.

Bir erkek öğrenci sınıfa geç gelir ve annesinin öldüğünü söyleyerek ağlamaya başlar. Thackeray, dersi bir öğrenciye bırakır ve annesi ölen öğrenciyi sarılarak sınıftan dışarı çıkarır.

Thackeray, öğrencileri tarafından mezuniyet partisine davet edilir. Thackeray, o gece kendisiyle özel bir dans yapmak isteyen bir kız öğrencisinin isteğini kabul eder ve partinin sonunda birlikte dans ederler.

"Öğretmen, öğrencilerine yaşam pratikleri eğitimi vermelidir."

Thackeray, sınıfta öğrencilerine salata yapmayı öğretir. Erkek öğrencilerden bir tanesi yemek yapmanın kadınların işi olduğunu söyleyince Thackeray, "yakında yalnız başınıza yaşamaya başlayacaksınız. Yemek yapmayı bilmeniz gerek. Bu hayatta kalma eğitimi" diye karşılık verir.

Tahckeray, bir kadın öğretmenden kız öğrencilerine makyaj yapma eğitimi vermesini ister.

"Öğretmen, öğrenci velileriyle işbirliği içerisinde olmalıdır."

Bir kız öğrencinin velisi okula gelir, Thackeray'e kızının her gece geç saatlere kadar dışarıda olduğunu ve onunla konuşabilme ihtimali olup olmadığını sorar. Thackeray kabul eder, kız öğrenciyi sınıfa çağırır ve öğrenciyi annesine karşı iyi davranması gerektiği konusunda uyarır. Ancak öğrencisi, Thackeray'nin kendi tarafını tutmadığını düşünerek sınıfı terk eder.

"Öğretmen, mesleğine tutkuyla bağlı olmalıdır."

Thackeray, mühendislik için başvurduğu fabrikalardan birisine kabul edilir ve bu habere çok sevinir. Thackeray, yılsonu okuldan ayrılıp bu yeni işte çalışmaya başlayacaktır.

Thackeray, mezuniyet partisinde bir öğretmen arkadaşından mesleki performansından dolayı övgüler alır. Thackeray ise alçakgönüllülükle "benimle bir ilgisi yok" diye karşılık verir. Ama arkadaşı aksini iddia ederek Thackeray'e mühendislikte kendisini

harcamaması ve başka bir okulda öğretmenlik yapması gerektiğini çünkü öğretmenlikte oldukça yetenekli olduğunu söyler.

Öğrenciler, Thackeray'nin artık okuldan ayrılıp kendi mesleğini yapacağını öğrenirler. Partinin sonunda öğrenciler Thackeray'e teşekkür ederler ve bir arkadaşlarına Thackeray için besteledikleri şarkıyı söyletirler. Ardından öğrenciler, Thackeray'e içinde kendi notlarının da olduğu bir kupa hediye ederler. Thackeray çok duygulanır, gözleri yaşlı bir şekilde balo salonundan ayrılır ve sınıfına gider. Thackeray, gözlerinde yaşlarla düşüncelere dalmışken sınıfa iki öğrenci gelir ve kaba tavırlarla gelecek yıl Thackeray'nin sınıfında olacaklarını söyler. Öğrenciler sınıftan çıkınca Thackeray, cebinden yeni işine kabul mektubunu çıkarır ve yırtar.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Hababam Sınıfı (1975) - Destekliyor.

Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) - Destekliyor.

Öğretmenlik, malzemesi insan olan yegâne mesleklerden biri olduğu için iletişim becerileri açısından oldukça önem arz etmektedir. Bazı durumlarda öğretmen-öğrenci iletişimini temin etmek kolay olmamaktadır. Sinemada temsil açısından bakıldığında bu iletişim kopukluğunun genel nedeni haylaz öğrencilerdir. Sinemada betimlenen haylaz öğrenciler, öğretmenlerini taraf olarak görme eğiliminde olan, çeşitli şakalar yaparak öğretmenlerini zor durumlara düşürmeye çalışan ve çetin ceviz bir öğretmenle karşı karşıya geldiklerinde var güçleriyle öğretmenlerine üstünlük kurmaya çalışan haşarı öğrencilerdir. Ancak sonunda galip gelen öğretmenler olur ve öğrencilerinin de saygısını kazanarak tüm öğrencilerine çok önemli hayat dersleri verirler. Hababam Sınıfı (1975) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) filmindekine kıyasla oldukça tecrübeli olmakla birlikte her iki öğretmen karakteri de güçlü kişilikleri, kararlı davranışları, tutarlı yaklaşımları ve öğrencilerinin oyunlarına mümkün olduğunca alet olmayan zekâlarıyla izleyicilere öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar verirken her iki filmde de ön plana çıkarılan harika öğretmen karakterleriyle zıtlık teşkil edecek şekilde diğer öğretmen/idareci karakterlerinin olumsuz yönleriyle perdeye yansıtılmasından dolayı mesleki anlamda her iki film örneğinin de aynı zamanda olumsuz sembolik mesajlar içerdikleri de görülmektedir. Bu özelliklerine ilaveten temsil açısından değerlendirildiğinde hem Hababam Sınıfı (1975) hem de Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) filmlerinde incelenen öğretmen karakterleri, filmlerde bu karakterlerin herhangi bir kişilik zafiyetine yer verilmemiş olmasından ve bu karakterlerin mesleki açıdan neredeyse kusursuz karakterler olarak izleyiciye takdim

edilmelerinden dolayı her iki sinema filmi de "Harika Öğretmen Miti"ni desteklemektedir.

5.1.2.2.3. Engelli öğrencilerin öğretmeni

Öğretmen karakterlerinin engelli öğrencileriyle birlikte kazanması imkânsızmış gibi görünen eğitsel bir mücadeleye giriştiği filmler sinemada öğretmenlik mesleğinin fedakârlık boyutunun üst düzeyde olduğu filmler olarak karşımıza çıkarlar. Engelli öğrencilere öğretmenlik yapan karakterler, aksini düşünen diğer tüm karakterlere rağmen, hayatlarını engelli öğrencilerine endekslerler ve onların hem eğitsel ihtiyaçlarını hem de uyum sorunlarını gidererek topluma en iyi şekilde entegre olmalarını sağlarlar. Türk ve dünya sinemasından seçilen örneklerdeki öğretmen karakterleri de bu tanıma uymaktadır. Mucize (2005) filminde izlediğimiz Mahir Yılmaz bir köy ilkokulunda sınıf öğretmenliği yapmaktadır. Black (2005) filminde karşımıza çıkan Debraj Sahai ise öğrencileriyle özel olarak çalışan bir görsel ve işitsel engelliler öğretmenidir. Her iki öğretmen karakteri de yer aldıkları filmlerde başrollerdedirler.

Fantezi Temaları:

Mucize (2015) filminde "sevgi, özveri, umut, olumsuz yaşam koşullarına karşı sevgiyle, özveriyle mücadele eden umut ışığı öğretmen" fantezi temasına yer verilirken Black (2005) filminde "basmakalıp fikirlere, toplumsal önyargılara ve fiziksel engellere karşı adanmışlıkla ve azimle mücadele eden dost öğretmen" fantezi teması işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Mucize (2015) - Öğretmen, yaşam koşullarının çok zor ve dünyanın geri kalınıyla iletişimin çok az olduğu küçük bir köye zorunlu hizmetini tamamlamak üzere gönderilir. Öğretmen, köye geldiğinde köyde bir okul olmadığını öğrenir ve kendi çabasıyla köye bir okul yaptırır. Öğretmen, bir yandan köylü çocuklara eğitim verirken bir yandan da köyde zihinsel engelli olduğu düşünülen bir gençle yakınlık kurar, onunla birebir ilgilenir ve ona okuma yazma öğretir. Öğretmen, köyde yaşadığı baskılara dayanamayan gencin karısıyla birlikte köyden ayrılmasına önayak olur ve köydeki görevi bittikten sonra da onunla ilgilenmeye devam eder. Öğretmen, gençle birlikte yıllar sona köye döner. Gencin artık hiçbir engeli kalmamıştır.

Black (2005) - Öğretmen, kişisel hayatında bir takım zorluklar yaşamıştır ve alkol bağımlılığının pençesinde bir kenara atılmışlık hissi yaşamaktadır. Görme ve işitme engelli bir kız çocuğuyla özel olarak çalışmaya başlayınca hem kendi hayatı hem de

öğrencisinin hayatı değişecektir. Öğretmen, ilk başlarda öğrencisi üzerinde bir başarı gösteremese ve öğrencinin ailesi öğretmenin sıra dışı yöntemlerinden dolayı onunla çalışmak istemese de öğretmen ısrarcı davranır ve öğrencide küçük de olsa bir ilerleme kaydeder. Bunun üzerine aile öğretmenle çalışmaya başlar ve yıllar boyu sürecek bir birlikteliğin temeli atılmış olur. Öğretmen, bu süre zarfında öğrencisiyle çok büyük başarılara imza atar. Bir süre sonra bazı olumsuz durumlar öğretmenle öğrencisinin yollarının ayrılmasına neden olur. Yıllar sonra tekrar karşılaştıklarında öğrenci ise kendi çabasıyla üniversiteden mezun olmuş, öğretmen ise oldukça yaşlanmış ve tüm hafızası silinmiştir. Öğretmenin unutmadığı tek şey ise eski öğrencisidir.

Mucize (2015) filminde zor şartlar altındaki bir köye mecburi hizmet için görevlendirilen şehirli bir öğretmenin köylülerin, özellikle de engelli bir gencin hayatına dokunuşunun hikâyesi anlatılmaktadır. Black (2005) filminde ise kendisine has bir tarzı ve sıra dışı bir yaklaşımı olan bir öğretmenle işitme ve görme engelli öğrencisi arasında yıllara yayılmış olan eğitim süreci ve dostluk konu edilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Mucize (2015)

"Öğretmen, yasalara uymalı ve iltimasa karşı olmalıdır."

Mahir Yılmaz, karısını zorunlu hizmete gönderildiği taşraya kendisiyle birlikte gelmeye ikna etmeye çalışır. Karısı itiraz eder, babasının onların bakımını üstlenebileceğini ve öğretmenliği bırakabileceğini söyler. Mahir, itiraz eder ve ekler: "Ben babanın parasına mı kaldım? Senin kocan var ya devletin kocaman muallimi. Oradaki çocukların da bana ihtiyaçları var. Kabahat babanın. Yıllar önce burada kalayım diye torpil yapmasaydı şark hizmetimi yapıp dönmüştüm bile."

Mahir, karısına, askeri rejimden dolayı mecburi hizmete gitmezse emekli olamayacağını söyler.

"Öğretmen, zorlu şartlar altında özveriyle çalışmalıdır."

Mahir, karısını ve iki çocuğunu arkasında bırakarak mecburi hizmete gider.

Mahir, köyün yakınlarına kadar otobüsle gider ancak köyün yolu olmadığı için otobüsten indirilir. Mahir, dağları ve nehirleri yürüyerek aşar ve zorlu bir yolculuk sonrasında görevlendirildiği köye varır.

Mahir, köyün karla kaplanması üzerine hava durumunu anlamak için evinden dışarı çıkar. Köylüler o gün ders yapılıp yapılmayacağını sorunca Mahir, ders yapılacağını ve tüm öğrencilerin okula gelmesi gerektiğini söyler.

"Öğretmen, kılık-kıyafetiyle öğrencilerine ve topluma örnek teşkil etmelidir."

Mahir, sürekli takım elbise giymekte ve kılık kıyafetine özen göstermektedir.

"Öğretmen, resmi kurumların icraatlarına körü körüne inanmamalıdır."

Mahir, köylülerden köyde okul olmadığını öğrenince çok şaşırır ve "devlet yanlış yapmaz. Böyle bir şey nasıl olur" diyerek şaşkınlığını dile getirir.

Mahir, sohbet esnasında köye yaptırılacak okulun devlet tarafından yapılacağını söyler ancak köylülerin bu konuda umutsuz olduğunu görür. Köylüler köydeki ahırı okul olarak tahsis edebileceklerini söyleyince Mahir, "çocuklar hayvan mı" der ve konuyu yetkili makamlara ileteceğini dile getirir.

Mahir ve köyün muhtarı, birlikte İl Milli Eğitim Müdürü'nün yanına giderler. Mahir, köyde okul olmadığını söyleyince müdür ülkedeki askeri rejimden dolayı karışıklıklar olduğunu ve okul yapamayacakları için isterse onu memleketine geri gönderebileceğini söyler.

"Öğretmen, cinsiyetçi zihniyete karşı mücadele etmelidir"

Mahir, köyün erkekleriyle bir evde toplanır. Mahir, iki kızı olduğunu söyler. Mahir, köylülerin kız çocuklarını evlattan saymadıklarını öğrenince şaşırır. Bunun üzerine Mahir "devlet mektebi yapsa kızları mektebe yollamayacak mısınız" diye sorunca topluluktan olumsuz cevap alır ve yeniden şaşkınlığa uğrar.

Mahir, köyde okul olmadığı için memleketine dönme hazırlığı içerisindedir. Mahir, köylülerin çok üzüldüklerini görünce elinden bir şey gelmediğini söyler. O gece Mahir, kaldığı otelde uzun uzun düşünür, kendi çocuklarının fotoğraflarına bakar ve bir karara varır. Mahir, ertesi gün kararını muhtara ve yanındaki köylüye açıklar. Mahir, köyde kalacağını ancak tek şartının kızların da okula gönderilmesi olduğunu söyleyince muhtar sevinçli bir biçimde Mahir'in şartını kabul eder.

"Öğretmen, manevi değerlerine bağlı olmalıdır."

Mahir, akşam evinde dua eder ve şükreder; eğer memleketine sağ salim dönerse kurban keseceğini söyler.

"Öğretmen, yalnızca öğrencileriyle değil hizmet verdiği toplumdaki insanlarla da ilgili olmalı ve onlara yardımcı olmaya çalışmalıdır."

Mahir, ilk andan beri dikkatini çeken ve ailesi dâhil tüm köy halkının zihinsel engelli olduğunu sandığı bir gencin babasıyla konuşurken rahatsızlığının ne olduğunu ve onu hiç doktora götürüp götürmediklerini sorar.

Engelli genç ve iki erkek kardeşi Mahir'i ziyaret ederler. Mahir, yağmur yağmakta olduğu için engelli genci de içeri davet eder ancak genç girmek istemez. Gençlerin kendisine

okuma yazmayı nasıl öğrenebileceklerini sorması üzerine Mahir, okulda okuma hakkının öncelikle çocuklara ait olduğunu söyler. Mahir, gençlerle sohbet ederken eğitim durumlarıyla ilgili bilgi alır ve köyün eşkıyası olan kişinin niçin dağa çıktığını sorar. Gençler ise eşkıyanın köyün ağasını öldürdüğünü ve hapse girmemek için dağlara çıktığını söylerler.

"Öğretmen, beyaz yalanlar söyleyebilir."

Mahir, karısını arar, kendisini eşkıyaların kaçırdığı ve fidye istedikleri yalanını söyler. Karısını kandırmayı başaran Mahir, ailesinden gelen parayı köye okul yaptırmak için kullanacaktır.

"Öğretmen, mesleğinden olmamak adına mümkün olduğunca resmi olmayan yollara başvurmamalıdır."

Mahir, köye okul yapımı için gelen eşkıyaları görünce korkar. Mahir, yetkililerin, okulu eşkıyaların yaptıklarını öğrenmeleri halinde başının derde gireceğini ve eğer hakkında bir soruşturma açılırsa okulu yapanları tanımadığını söyleyeceğini belirtir.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı şefkatli, yumuşak ve anlayışlı olmalı ancak yerine göre onlara karşı sert de olabilmeli ve onlara gerekli uyarılarda bulunmalıdır."

İlk ders gününde Mahir, öğrencilerine kendisini tanıtır, kendisine daha önce hediye veren öğrenciye adını sorar ve başını okşar.

Mahir, okulun bahçesinde engelli gence eziyet ettiklerini gördüğü öğrencilerini uyarır ve onlara bir daha aynı davranışı göstermemeleri gerektiğini söyler. Mahir, tatlı sert, aynı davranışı sergilerlerse öğrencilerinin şekeri, bisküviyi ve kendisini unutmaları gerekeceğini ayrıca onları okula da almayacağını söyler. Mahir, engelli gence de öğrencilerin onu rahat bırakacağını söyler. O andan itibaren engelli genç Mahir'e yakınlık duymaya ve sürekli onu takip etmeye başlar.

Mahir'in öğrencilerle iyi bir iletişimi vardır. Mahir, derslerde onlara şakalar ve espriler yaparlar; sınıfta samimi bir hava yaratır.

Mahir, sınıfta öğrencilerine kâğıt uçak yapma görevi verir ve uçaklar bittikten sonra hepsinden uçakları uçurmalarını ister.

Okulun aynı zamanda Mahir'in de köydeki son gününde tüm öğrenciler çıktıktan sonra sınıfta yalnızca Mahir ve eşkıyanın oğlu olan öğrencisi kalır. Öğrenci, Mahir'e "bir gün ben de büyüyeceğim ve öğretmen olacağım" deyince Mahir, öğrencisine sarılır, başını okşar ve öper. Daha sonra Mahir çocuğa bir şekerleme verir.

"Öğretmen, engellileri de inisiyatif alarak eğitim ortamına dahil etmelidir."

Mahir, bir gün engelli genci derse alır, gençle dalga geçen öğrencileri uyarır ve onlara o günden itibaren gencin de derslere gireceğini ve kendisini sınıf başkanı yaptığını duyurur.

"Öğretmen, özellikle engelli öğrencilerini motive ederek özgüvenlerini temin etmeye ve daha iyisini başarmaya teşvik etmelidir."

Mahir, sınıfta tüm öğrencilerden babalarının isimlerini söylemelerini ister. Sıra engelli gence gelince Mahir, onu da babasının adını söylemeye teşvik eder. Engelli genç güçlükle de olsa babasının ismini söyleyince Mahir çok mutlu olur ve tüm öğrencilerle birlikte genci alkışlar.

Mahir, engelli gencin sınıfta yaptığı çizimi beğenir ve takdir eder.

"Öğretmen, alçak gönüllü olmalıdır."

Mahir, engelli gençle ilgilenip kendisine eğitim verdiği için minnettarlığını dile getiren gencin babasına "estağfurullah, görevimiz. Daha da iyi olacak" der. Mahir, kendisine teşekkür eden aynı zamanda bir öğrencisinin velisi olan eşkıyaya ise "inşallah, okurlar" der ve öğrencisinin babasını çok özlediğini dile getirir.

"Öğretmen, hizmet ettiği topluluğun bir parçası olmalıdır."

Mahir, köyden ayrılmadan önce köylülerin hepsiyle bir araya gelir, köyde yaşadığı durumlardan söz eder ve tüm yaptıkları için köylülere teşekkür eder. Daha sonra Mahir, gözyaşları içerisinde, engelli gencin babasına onun yaptığı resimleri ve karnesini teslim eder. Mahir, köy halkına onların yerel dilinde veda eder.

"Öğretmen, sosyal sorumluluğu gereği engellilerin manevi anlamda da yanlarında olmalı, onlara okul dışı zamanlarında da yardım etmeye çalışmalı ve onların, engellerinin üstesinden gelerek toplumsal hayata katılmalarına önayak olmalıdır."

Mahir, engelli gençle birebir ilgilenir ve öğrenciler evlerine gittiklerine onunla birlikte yazma dersleri yapar. Mahir, gence ev ödevi de verir. Mahir, gencin ailesiyle konuşur ve onun kendisine arkadaşlık edeceğini kendisinin de ona öğrenmesi geren her şeyi öğreteceğini söyler.

Mahir, engelli gencin beden eğitimiyle de ilgilenir ve ona vücut egzersizleri yaptırarak bedensel engellerinin üstesinden gelmeye çalışır.

Mahir, engelli genci kendi evine davet eder ve orada yazma pratikleri yaptırmaya devam eder. Mahir, öğrencisini iyi bir gelişme gösterdiği için takdir eder ve onu daha fazla çalışmaya motive eder.

Mahir ve engelli genç arasında bir dostluk bağı oluşur. Mahir, engelli gençle birlikte okuldaki bir göz odasında yaşamaya başlar.

Engelli genç, güzel bir kızla evlenir. Ancak hem kendisi hem de karısı köyde alay konusu olunca kendilerini baskı altında hissetmeye başlarlar. Genç bir gün ortadan kaybolur ve yüksek bir kayalığa çıkar. Engelli genç kendisini aşağıya atmaya hazırlanırken Mahir yanına gelir ve "gözünü seveyim, kurban olayım sana. Gel buraya. Derdini anlat bana. Haydi, anlat bana" der ve uçurumun ucundaki gencin yanına gider. Mahir orada sözlerine şöyle devam eder:

> Tamam, o zaman, sen atlayacaksan ben de atlayacağım. Haydi, atla bakalım. Ağlıyor musun sen? Sen derdini yazacaksın ben okuyacağım. Çare bulacağım sana. Yeter ki sen üzülme. Ağlama olur mu? Kardeş, haydi kurban olayım gel benimle. Gel, haydi gel.

Mahir ve engelli genç birlikte uçurumun kenarından uzaklaşırlar. Mahir, o günden sonra gençle birebir ilgilenir ve ona telkinlerde bulunur.

Engelli genç, baskılardan ve alaylardan dolayı köyde kalamayacağına karar verir. Engelli genç, karısını da yanına alır ve geride bir mektup bırakarak köyü terk eder. Mahir, gencin geride bıraktığı mektubu ailesine okur.

Mahir'in köyden ayrılışının üzerinden birkaç yıl geçer. Mahir, karısıyla birlikte köye ziyarete gelir, köylülerle samimi bir biçimde selamlaşır ve hasret giderir. Sonradan anlaşılır ki Mahir, beraberinde engelli genci de getirmiştir. Gencin yanında karısı ve iki çocuğu da vardır. Engelli genç aynı zamanda temiz ve şık kıyafetler içerisindedir. Gencin eskisinden farklı olarak hiçbir engeli kalmamış ve konuşması da düzelmiştir. Sonradan anlaşılmaktadır ki engelli gencin iyileşmesinde ve normale dönmesinde Mahir'in de aktif bir rolü vardır. Mahir, aradan geçen yıllar boyunca gencin yanında olmuş ve mücadelesine destek vermiştir.

Black (2005)

"Öğretmenin zararlı alışkanlıkları olmamalıdır."

Debraj Sahai bir alkoliktir ve bu yüzden mesleki verimi oldukça düşmüştür.

"Öğretmenin kendisine has bir tarzı olabilir."

Sahai, düzensiz bir giyim tarzına sahiptir; sürekli üzerinde ona bir beden büyük olan paltosu ve kafasında da hiç çıkarmadığı siyah beresi vardır.

"Öğretmen, öğrencilerine gösterilen yanlış tutumlara tepki gösterebilmeli, uyguladığı yöntemleri eleştirenlere kulak asmamalı, kendisini alıkoymak isteyenlere karşı direnç göstererek başvurduğu yöntemlerin sonuçlarını görmeye gayret etmeli ve kendine has, genel kabul görmeyen yöntemler kullansa bile nihai hedefine ulaşmak için her yolu deneyebilmelidir."

Sahai, işitme ve görme engelli 12 yaşında bir kız öğrenciye evde eğitim vermeye başlar. Sahai, çocukla tanıştığı ilk gün ailesinin, kaybolmaması için onun üzerine bir çan taktığını görür ve hiddetle çanı koparır; "çocuğunuzu bir hayvan gibi düşünürseniz başkalarının ne yapmasını beklersiniz" diye aileye çıkışır.

Sahai, aileyle birlikte sofraya oturur. Sahai, öğrencisinin yemek yeme şeklini beğenmeyince ona fiziki müdahalede bulunur. Aile itiraz edince Sahai "ya tabağından yer, ya da aç kalır" diyerek tepkisini dile getirir. Uyguladığı yöntemden memnun kalmayan babaya karşı Sahai yönteminin doğruluğunu savununca baba o evde parası ödenen bir hizmetçi olduğunu ve ona göre davranması gerektiğini söyler. Bunun üzerine Sahai "öğretmen, hizmetçi değil, öğretmen" diyerek veliyi düzeltir. Sahai, aileyi salondan çıkarır ve öğrencisiyle baş başa kalır. Sahai, hırçın davranan öğrenciye zor kullanır ve onu zorla sandalyeye oturtup yemeğin elle değil kaşıkla yeneceğini öğretmeye çalışır. Öğrenci tokat atınca Sahai de ona tokat atar. Sahai, yemeği kaşıkla yemeye direnen öğrencinin yüzüne bir sürahi su döker. Böylece öğrenci sakinleşir ve tabağından Sahai'nin yardımıyla kaşıkla yemek yemeye başlar.

Öğrencinin babası Sahai'den memnun olmadıklarını ve evden ayrılması gerektiğini söyler. Sahai itiraz eder ve işine yeni başladığını söyler. Baba ısrar edince Sahai, evden ayrılmasıyla öğrencisini akıl hastanesine göndereceklerini bildiğini bunun yanlış bir karar olacağını dile getirir.

Sahai, evden ayrılmış gibi yapar ama ayrılmaz. Sahai, öğrencinin babasının bir süreliğine bir iş seyahatine çıktığını bilir ve bu durumu fırsata çevirmek için öğrencinin annesini ikna etmeye çalışır. Sahai, öğrencisinin annesine, kendisi evden ayrılır ayrılmaz çocuğu akıl hastanesine göndereceklerini söyler. Anne böyle bir duruma asla izin vermeyeceğini söyleyince Sahai, "annem de aynı şeyi söylerdi. Ben yaşadığım sürece bu çocuk benden asla ayrılmayacak" der. Sahai, öğrencinin işitme ve görme engelli olduğunu, zihinsel engeli olmadığını söyler ve öğrencinin öğrenmesi gereken yetenekleri anneye tek tek anlatır. Sahai, kurallarından bahseder: Sahai, evin bir odasını öğrenci için tamamen yenileyeceğini, odanın bomboş olacağını, odaya kimsenin girmeyeceğini, öğrenci

üzerinde yalnızca kendisinin söz sahibi olacağını ve kesinlike alkol kullanmayacağını söyleyince öğrencinin annesi Sahai ile çalışmaya razı olur.

Sahai, öğrencisiyle baş başa kaldığı ilk gün annesinin onları yalnız bırakmak istememesi üzerine anneyi sert bir biçimde uyararak odadan çıkmasını sağlar. Daha sonra Sahai öğrencisine döner ve "artık anne yok, baba yok yalnızca ben varım; ben senin öğretmeninim, arkadaşınım" der.

Sahai, öğrencisine objelere dokunarak kodlamayı öğretmeye çalışır.

Sahai, sudan korkan öğrencisinin korkusunun onun üstüne giderek yenmeye çalışır.

Sahai, öğrencisine objeler ve kullanılış amaçları arasında ilişki kurmayı öğretir.

Sahai, öğrencisinin ellerini kendi dudaklarına koyarak objelerin isimlerini söyler ve ona objelerin isimlerini öğretmeye çalışır.

Sahai, öğrencisine işaret dilini öğretmeye çalışır.

Sahai, kendisine tanınan sürenin son anına kadar öğrencisine bir şeyler öğretmeye çalışır.

Sahai, hemen pes etmeyeceğini, öğrencisine yeniden çan takılmasına ve onun akıl hastanesine gönderilmesine izin vermeyeceğini söyler.

Sahai, başarısız olduğu gerekçesiyle evden gönderilirken öğrencisinin eskisi gibi yemek yediğini görür, dayanamaz ve müdahale eder. Sahai, öğrencisine ona öğrettiği gibi yemek yemesi gerektiğini anlatmaya çalışır. Öğrenci direnir ve Sahai'nin yüzüne bir sürahi suyu döker. Bunun üzerine Sahai öğrencisini kolundan tutar, bahçeye kadar sürükler ve onu süs havuzuna atar. Sahai, ona içerisinde olduğu şeyin su olduğunu öğretmeye çalışır. Bir süre sonra öğrencinin yanında suya giren Sahai onun ellerine su kelimesini heceler ve ona su kelimesini öğretir. Öğrenci de Sahai'nin kendisine bir şeyler öğretmeye çalıştığını anlar. Daha sonra Sahai öğrencisine bahçedeki çimen ve çiçekleri öğretir. Sahai, çok heyecanlanmıştır, aileye seslenir, onları yanına çağırır ve çocuklarının öğrenmeye başladığını söyler. Sahai, öğrencisine annesini gösterir ve öğrenci anne demeye çalışır. Hemen ardından Sahai öğrencisinin babasına döner ve kız baba demeye çalışır. Bunu gören aile çok mutlu olur ve kızlarına sarılırlar. Sahai, o esnada gözyaşlarına hâkim olamaz. Sonra öğrenci heyecanla Sahai'ye yönelir. Sahai, kızın parmaklarını dudaklarına götürür ve "öğretmen" der. Öğrenci öğretmen kelimesini de telaffuz etmeye çalışır. Bunun üzerine Sahai, oldukça duygulanır.

"Öğretmen, mesleğine tutkuyla bağlı olmalıdır."

Sahai, kendi kendine konuştuğu esnada kendisine "sihirbaz" diye hitap eder: "Sihir başladı. Onun hayatını değiştireceğim."

"Öğretmen, engelli öğrencilerinin önündeki toplumsal engelleri ve basmakalıp düşünceleri ortadan kaldırmaya çalışmalı; öğrencilerinin engelsiz insanlarla aynı standartla bir yaşam sürmelerine önayak olmalıdır."

Yıllar sonra öğrenci üniversite çağına gelir. Sahai, bir gün partide yanındaki üniversite yöneticisine öğrencisinin onun üniversitesinde eğitim almasını istediğini söyler. Yönetici şaşırır ve ağır engeli olan bir öğrencinin üniversiteye kabul edilemeyeceğini söyler. Sahai ise "imkânsız, benim öğrencime öğretmediğim bir kelimedir" diye karşılık verir. Sahai, üniversite hayatı boyunca öğrencisiyle birlikte derslere gireceğini ve anlatılan her şeyi ona aktaracağını söyler. Yönetici bu durumu kurula danışması gerektiğini söyleyince Sahai, "elimize iyilik yapmak için çok az fırsat geçer. Umarım bu fırsatı kaçırmazsınız" diyerek yöneticiyi ikna etmeye çalışır.

Engelli öğrenci, üniversiteye kabul edilebilmesi için kurul önüne çıkar. Sahai, başarılı bir mülakat veren öğrencisini arka sıralardan izlerken duygulanır ve ağlamaya başlar.

"Öğretmen, engelli öğrencilerini kendi kendilerine yetebilmeye teşvik etmelidir."

Öğrenci, Sahai ile birlikte üniversitenin yakınında bir eve taşınır. Ailesiyle birlikte evi yerleştirirlerken öğrenci bir objeye çarpar ve obje yere düşer. Aile yardım etmek ister ancak Sahai engel olur: "Her düştüğünde daha güçlü kalkacaktır."

Sahai, öğrencisine bir görme engelli bastonu verir ve ona kendisi yanında olmadan da yürüyebilmesi için bağımsız yürüme egzersizleri yaptırır.

"Öğretmen, engelli öğrencilerinin kendi başlarına üstesinden gelemeyecekleri durumlarda onlara yardımcı olmalıdır."

Sahai, fakültede her derste öğrencisinin yanında oturur ve anlatılan konuları ona aktarır. Sahai, öğrencisinin çalışması gereken konuları kitaplardan okur ve öğrencisine aktarır.

"Öğretmen öğrencisiyle sıcak ve samimi ilişkiler kurabilmelidir."

Sahai ve öğrencisi okulun bahçesinde ders çalışırlarken kar yağmaya başlar. Öğrenci neşeyle yerinden kalkar ve dans etmeye başlar. Sahai de onunla şakalaşır ve onun dansına eşlik eder.

Fakültede sınav sonuçları belli olmuştur. Sahai, öğrencisine tüm derslerden başarısız olduğunu söyler. Öğrenci endişelenir. Ancak Sahai onu şaka yollu tebrik eder. Sahai ve öğrencisi birlikte kahkaha atarlar, dans ederler ve birbirlerine sarılırlar.

"Öğretmen, öğrencisinin faydasına olduğunu düşündüğü durumlarda tavrını sertleştirmeli, tepkisini göstermeli ve onu daha ileriye iten güç olmalıdır."

Sahai, öğrencisinin her sınavdan başarısız olması üzerine öfkelenir ve ona bu öfkesini şu sözlerle yansıtır: "Beni hayal kırıklığına uğrattın. Cevapları bilmen önemli değil, bunları cevap kâğıdına aktarmalısın."

Engelli öğrenci, başarısız olmaktan bıkar ve üniversite evinden ayrılıp memleketine dönmeye yeltenir. Sahai, ona engel olunca aralarında tartışmaya başlarlar. Sahai öfkesine engel olamaz, öğrencisine tokat atar, bir hayalleri olduğunu ve üniversiteyi beraber bitirebileceklerini söyler. Bu esnada engelli öğrenci o ana kadar bir türlü hız kazanamadığı Braille daktilosunun (kabartma daktilo) başına geçer ve öfkeli bir biçimde daktiloyla bir şeyler yazmaya başlar. Engelli öğrenci ilk defa o gün daktiloyu o kadar iyi kullanmayı başarabilmiştir. Sahai çok şaşırır ve öğrencisinin annesine bu gelişmeyi kutlamaları gerektiğini söyler.

"Öğretmen, öğrencisinin duygularına ortak olmalı ve onunla empati kurabilmelidir."

Engeli öğrenci kız kardeşiyle nişan yemeğinde bir gerilim yaşar. Sahai, öğrencinin kardeşi için hazırladığı metni konuklara okur. Bu duygu dolu metnin sonunda Sahai gözyaşlarına hâkim olamaz. Sahai, yemek esnasında gerilen ortamı yumuşatır ve yemekte herkesin kadeh kaldırmasını sağlar.

Engelli öğrenci, kız kardeşinin düğününden sonra Sahai'ye benzer duyguları yaşayamayacağı için acı çektiğini söyler ve kendisinden yalnızca bir kez onu dudaklarından öpmesini ister. Sahai, ondan uzaklaşmaya yeltenir. Her ikisi de gözyaşlarına boğulur. Sahai, öğrencisinin bu isteğini kırmaz, onu bir kez dudaklarından öper ve odadan çıkar.

"Öğretmen, öğrencisiyle profesyonel ilişkisinin daha fazla devam edemeyeceğini ya da kendisinin öğrencisi için verimli olamayacağını düşündüğü durumlarda öğrencisiyle olan birlikteliğini gözden geçirmeli ve gerekirse öğrencisiyle olan birlikteliğine son vererek öğrencisinin önünü açmalıdır."

Sahai, öğrencisinin kendisine duygusal anlamda bir yakınlık duymaya başladığını hissedince ona daha mesafeli durmaya başlar.

Sahai, zaman zaman unutkanlık yaşamaktadır. Ancak bir gün öğrencisini bir bankta unutunca ve öğrencisi de neredeyse bir trafik kazasında yaralanma riskiyle karşılaşınca Sahai sağlık durumunun ciddiyetini anlamaya başlar, öğrencisinin yanına gider ve onu yalnız bıraktığı için özür diler. Sahai, yaşlanmaya başladığını ve her şeyi unutsa da öğrencisini asla unutmayacağını söyler.

Sahai, isteğini kıramayarak öğrencisiyle öpüşmesi üzerine artık öğrencisiyle çalışamayacağını düşünmeye başlar. Sahai, öğrencisine duygu dolu bir not bırakarak ortalardan kaybolur. Öğrencisi onun izine bir daha rastlayamaz.

"Öğretmen öğrencileriyle kadim dostluklar kurabilmelidir."

12 yıl sonra öğrencisi Sahai'ye evinin bahçesinde rastlar. Sahai yaşlanmıştır ve Alzheimer rahatsızlığından dolayı hiçbir şey hatırlamamaktadır. Eski öğrencisi, aynı yıllar önce kendisine yardım ettiği gibi Sahai'ye yardım etmeye çalışır ve tedavi için onu hastaneye yatırır. Engelli öğrenci, üniversiteden mezun olduğu müjdesini Sahai'ye vermek için hastaneye gider. Ancak Sahai artık kontrol edilemez bir noktaya geldiği için yatağına zincirlenmiştir. Sahai'yi zincirlerinden eski öğrencisi kurtarır.

Engelli öğrenci fakülteyi normalin üç katı süresinde bitirebilmiştir. Engelli öğrenci mezuniyet töreninde duygusal bir konuşma yapar ancak siyah mezuniyet cüppesini giymez. Çünkü onu cüppesiyle ilk gören kişinin Sahai olmasını ister. Öğrenci cüppesiyle Sahai'yi hastaneye ziyarete gider. Sahai onu görür, tanır ve her ikisi de gözyaşlarına boğulurlar. O esnada dışarıda yağmur yağmaktadır. Sahai, öğrencisinin elinden tutar ve odadaki camı açar. Birlikte dışarıda yağmakta olan yağmura ellerini uzatırlar. Sahai, öğrencisinin parmaklarını kendi dudaklarına götürür ve ona ilk öğrettiği kelime olan suyu tekrar eder. Sonraki sahnede ise engelli öğrencisinin, içses olarak, bir yandan Sahai'ye olan minnettarlığını ifade ederken bir yandan da Sahai'nin cenaze töreninin yapıldığı kiliseye doğru yol almakta olduğunu görürüz.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Mucize (2015) - Destekliyor.

Black (2005) - Destekliyor.

Hem Türk hem de dünya sinemasında incelediğimiz her iki öğretmen karakterinin de engelli öğrencilerine yalnızca eğitim anlamında değil manevi anlamda da destek olarak onlara sosyal hayatın içerisine özgürce katılma özelinde umut ışığı olduklarını görmekteyiz. Her iki öğretmen karakteri de fazla mesai harcayarak engelli öğrencilerine her anlamda yardımcı olmakta ve toplumsal hayatın önyargı çarkları arasında kaybolmamaları için onlara kalkan olmaktadırlar. Mucize (2015) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri kılık-kıyafetine özen gösteren, yumuşak, çekingen, sevecen ve sıcakkanlı bir karakter iken Black (2005) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri nispeten daha kendine has, dağınık bir giyim tarzı olan, duruma göre tavrını oldukça sertleştirebilen, daha mesafeli ve başına buyruk bir karakterdir. Ancak her iki karakter de ortak bir hedefle yola çıkarlar ve farklı yöntemler izleseler de çalıştıkları engelli

öğrencilerin engellerini büyük ölçüde ortadan kaldırırlar. Bu açıdan bakıldığında her iki filmin de öğretmenlik mesleği açısından izleyicilerine olumlu sembolik mesajlar verdiği ve izleyicilerinin sembolik evrenlerinde öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu bir yaratım oluşturmaya çalıştıkları sonucuna varabiliriz. Mucize (2015) filmindeki öğretmen karakteri hem kişilik hem de mesleki özellikleri anlamında izleyiciye olumlu bir figür olarak sunulduğu için "Harika Öğretmen Miti"ni desteklemektedir. Black (2005) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri ise mesleki anlamda oldukça başarılı olmasına rağmen kişilik, davranış ve yaşam tarzı açılarından bazı olumsuz özelliklere sahiptir. Ancak bu olumsuz özellikler sinematografik anlatı içerisinde izleyiciye kötü şekilde aktarılmadığı için Black (2005) filminde yer verilen öğretmen karakterinin de "Harika Öğretmen Miti"ni desteklediğini söyleyebiliriz.

5.1.2.3. Değişen Yaşam Koşullarına Göre Öğretmenler

"Değişen Yaşam Koşullarına Göre Öğretmenler" alt başlığı içerisinde yer alan Türk ve dünya sineması örneklerinde öğretmen karakterleri okul içinden ziyade okul dışında, değişken hayat şartlarının beraberinde getirdiği etkenler merkeze alınarak incelenmektedir. Bu başlık altında mercek tutulan öğretmen karakterleri bir yandan maddi zorlukların ve savaş koşullarının hüküm sürdüğü yaşamlarında var olma mücadelesi verirlerken bir yandan da mesleklerini mevcut koşullarda en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmaktadırlar.

5.1.2.3.1. Maddi zorlukların pençesindeki öğretmen

Öğretmenlik mesleğinin üst gelir grubuna dâhil mesleklerden bir tanesi olmaması gerçeği zaman zaman hem Türk hem de dünya sinemasında bu durumu destekler nitelikte örnekleriyle karşımıza çıkmaktadır. Maddi zorlukların pençesindeki öğretmen karakterleri maddi durumlarıyla mesleki verimliliklerini bir dengede tutmaya çalışırlar ancak süreç, içerisinden çıkılmaz bir hal almaya başladıkça öğretmen karakterleri de dramatik sonlara doğru çekilmeye başlar. Bu tespiti destekler nitelikteki iki öğretmen karakteri Öğretmen (1988) adlı filmde Hüsnü Çelik adında bir sınıf öğretmeni ve Urok (The Lesson, 2014) filminde Nadezhda adında bir İngilizce öğretmeni olarak karşımıza çıkar. Hüsnü, bir ilkokulda Nadezhda ise bir ortaokulda çalışmaktadır. Her iki öğretmen karakteri de yer aldıkları filmlerde başrollerdedirler.

Fantezi Temaları:

Öğretmen (1988) filminde fantezi teması "yorucu yaşam koşullarına ve hayat pahalılığına karşı mücadele eden öğretmen" şeklinde işlenirken Urok (The Lesson, 2014) filminde ise "yaşam koşullarına ve fırsatçı insanlara karşı mücadele eden öğretmen" şeklinde ele alınmaktadır.

Fantezi Tipleri:

Öğretmen (1988) - Öğretmen, başarısından dolayı ödüllendirilir ve taşradan şehir merkezine tayin edilir. Ancak kentte yaşam koşullarının zorluğu ve hayat pahalılığı öğretmenin gelirini aşmaya başlayınca öğretmen ve ailesi zamanla ek işler yapmak zorunda kalırlar. Öğretmen, biraz ekonomik durumunu dengelemeye başlayınca bir ev sahibi olmak ister. Ancak öğretmen dolandırılır ve elindeki son birikimi de heba olur. Bunun üzerine öğretmenin ruh sağlığı onu mesleğini devam ettirmeyeceği bir noktaya getirir.

Urok (The Lesson, 2014) - Öğretmen, evinin birikmiş kredi borcunu ödemeye çalışır. Öğretmen, yalnız başına, bin bir güçlükle her yolu dener ancak sonunda bir komisyoncudan para almak zorunda kalır. Ancak zamanla işler daha da içinden çıkılmaz bir hal alır. Öğretmen, borcunu ödeyebilmek için ahlak dışı yollara bile başvurmayı düşünür ve sonunda ancak bir banka soygunu yaparak borcunu ödeyebilir.

Öğretmen (1988) filminde başarılı bir öğretmenin ödüllendirilerek köyden şehre tayin edilmesinin öğretmen için bir ödülden ziyade bir cezaya dönüşmesinin Urok (The Lesson, 2014) filminde ise maddi zorlukların pençesine düşerek yalnız başına bir çıkış yolu bulmaya çalışan bir öğretmenin umutsuzca her yola başvurmak zorunda kalmasının hikâyesi anlatılmaktadır.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Öğretmen (1988)

"Öğretmen, şartlar her ne olursa olsun başarıya güdümlü olmalıdır."

Hüsnü Çelik, ailesiyle birlikte köyde yaşamaktadır. Hüsnü, köy okulunda çalışırken öğrencilerinin üstün başarı göstermesinden dolayı yılın öğretmeni seçilir ve taşradan şehir merkezine tayin edilir.

"Öğretmen kılık-kıyafetine özen göstermelidir."

Hüsnü, sürekli takım elbise giyer ve öz bakımına özn gösterir.

"Öğretmen maddiyata önem vermemelidir."

Hüsnü, okul müdüründen kendi yetiştirdiği kümes hayvanları karşılığında para almak istemez. Ancak okul müdürü çok ısrar edince Hüsnü hayvanlarını para karşılığı vermeye razı olur.

"Öğretmenin öğrencileriyle arasında duygusal bir bağ olmalıdır."

Köyden ayrılmak üzere olan Hüsnü'yü öğrencileri uğurlar. Hüsnü, köyden ve öğrencilerinden ayrıldığı için çok üzgündür.

"Öğretmen, alçak gönüllü olmalıdır."

Hüsnü'nün sicili başarılarla dolu olduğu için yeni okulundaki müdüründen övgüler alır. Hüsnü bu övgülere yalnızca teşekkür etmekle yetinir.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı sevecen, sıcak, samimi, yumuşak, korumacı ve anlayışlı olmalı; öğrencilerinin motivasyonunu sürekli yüksek tutmalıdır."

Hüsnü, ilk dersinde sınıfıyla tanışmaktadır. Hüsnü, ilk dersin matematik olduğunu söyler ve tahtaya kalkacak gönüllü bir öğrenci arar. Öğrencilerden hiçbirisi gönüllü olmayınca Hüsnü, "olmadı. Hepinizin ellerini havada görmek isterdim. Zor bir şey sormayacaktım ki" der ve öğrencilere kolay bir çarpma işlemi sorar. Öğrencilerin hepsi bir ağızdan doğru cevabı söyleyince Hüsnü "aferin. Hepinize beş verdim. Şimdi kim kalkmak istiyor" deyince tüm öğrenciler ellerini havaya kaldırırlar. Hüsnü, "işte hep böyle olun" diyerek öğrencilerine motive eder.

Hüsnü, derse geç kalan bir öğrenciyi tebessüm ederek karşılar, çekinmemesini ve sınıfa girmesini söyler.

Hüsnü, öğrencilerin okulun bodrumunda bir sokak köpeği beslediğini öğrenir. Öğrenciler, Hüsnü köpeği okuldan gönderecek diye endişelenirler. Ancak Hüsnü, köpeğin okulda kalmasına izin verir ve bakımının üstlenilmesi için okulun hizmetlisiyle konuşacağını söyler.

Okul müdürü, bodrumdaki sokak köpeğinden haberdar olur, Hüsnü'nün sınıfına gelir ve durumdan haberi olup olmadığını sorar. Hüsnü, haberdar olduğunu söyler. Okul müdürü köpeği okuldan atmak isteyince Hüsnü rica eder ve aşıları da dâhil tüm ihtiyaçlarını karşılayacağını söyleyerek köpeğin okulda kalmasını sağlar. Daha sonra Hüsnü, öğrencileriyle birlikte veterinere gider ve köpeğin aşılarını yaptırır. Okula döndüklerinde de öğrencilerinin köpeğe bir isim bulmalarını ve onu sevgileriyle mutlu etmelerini ister.

Hüsnü, tahtada öğrencilerinin öğretmenler gününü kutlayan mesajını görünce duygulanır ve öğrencilerine teşekkür eder. Hüsnü, evine gidip öğrencilerinin kendisine erzak yardımı

yaptığını gördükten sonra ertesi gün öğrencilerine teşekkür eder ve onlarla gurur duyduğunu söyler.

"Öğretmen, öğrencileriyle açık yüreklilikle kişisel sorunlarını paylaşabilmeli onlardan da tavsiyeler alabilmelidir."

Hüsnü, derslerde sürekli uyuyakalan bir öğrencisini okul çıkışı takip eder ve öğrencisinin okuldan sonra dükkân dükkân gezerek ceviz sattığını öğrenir. Hüsnü, öğrencisinin girdiği bir restorana girer, bir masaya oturur ve bir içki söyler. Öğrenci Hüsnü'nün masasına gelince şaşırır. Hüsnü, öğrencisini masasına davet eder ve ev ekonomisine katkı sağlamaya çalıştığı için onu takdir ettiğini söyler. Hüsnü, öğrencisinden bir miktar ceviz alır. Öğrencisi para istemese de Hüsnü hakkı olduğunu söyleyerek parayı öğrencisine verir. Hüsnü, öğrencisine kendisinin de aldığı maaşla geçinemediğinden, ceviz satmayı düşündüğünden bahseder ve öğrencisinden işle ilgili bazı tüyolar alır. Hüsnü, evinde ailesiyle birlikte ceviz kırar ve restoranları gezip ceviz satmaya başlar. Ancak daha ilk günden o girişiminde başarısız olur.

Hüsnü, ceviz satan öğrencisine danışır ve ondan kendisine başka bir iş tavsiye etmesini ister. Öğrencisi simit satabileceğini söyler. Hüsnü, simit satmaya başladığı ilk gün zabıtalardan kaçarken çukura düşer ve o işi de yapamayacağını anlar.

"Öğretmenin zararlı alışkanlıkları olabilir."

Hüsnü'nün sigara içme alışkanlığı vardır.

"Öğretmen hayat şartlarındaki olumsuzlukları eleştirebilmeli ancak mevcut koşullara da uyum sağlamalıdır."

Hüsnü, hizmetliye okulun yakınlarında bir ev bulup bulamayacağını sorar. Hizmetli okulun muhitindeki evlerin kiralarının çok pahalı olduğunu ve kiralarının dövizle ödendiği söyler. Bunun üzerine Hüsnü "bizim dolarla ne işimiz var Amerika mı burası" diyerek şaka yollu tepkisini dile getirir.

Hüsnü, bütçesine göre bir ev bulmak için emlakçıya gider. Emlakçı, Hüsnü'nün bütçesine uygun bir ev olduğunu ancak açık arazide yürümeleri gerektiğini söyler. Hüsnü ise "biz köyden geldik, araziye alışığız" der. Hüsnü, emlakçının kendisini götürdüğü evi beğenmez ama bütçesine uygun olduğu için kiralamak zorunda kalır.

Hüsnü, tahtaya kaldırdığı bir öğrencisine matematik problemi sorar. Problemin içerisinde bir memurun aylık gelir-gider bilgileri verilmiştir. Hüsnü, problem aracılığıyla öğrencilerine kendi maaşıyla bir ayda nasıl geçineceğini hesaplatır. Hüsnü, içses olarak, maaşıyla büyük şehirde geçinmenin hiç de kolay olmayacağını söyler.

Hüsnü, öğretmenler odasına girer ve müdür yardımcısıyla sohbet etmeye başlar. Müdür yardımcısı öğretmenler odasındaki öğrencilerin her birinin okul dışında, gazino müzisyenliği, muhasebecilik, taksi şoförlüğü, tekstil atölyeciliği ve dersane işletmeciliği gibi farklı iş kollarında ek iş yaptıklarını söyleyince Hüsnü "ben de acaba bir yan iş tutsam ayıp olur mu" diye sorar ve isteğini destekler nitelikte bir yanıt alır.

Hüsnü, evinden okuluna gitmek için her gün iki saat yol yapmak zorundadır. Hüsnü'nün yolculuğun belirli kısımlarını da yürüyerek ya da koşarak tamamlaması gerekmektedir.

Hüsnü kendisine okuldan sonra çalışıp aile bütçesine katkı sağlamayı teklif eden oğluna izin vermez. Hüsnü, oğlundan yalnızca derslerine çalışmasını ister ve ailenin geçimini kendisinin sağlayabileceğini söyler.

Hüsnü, kendisine okuldan sonrası için iş teklif eden bir velinin teklifini kabul eder ve meydanlarda kartpostal satmaya başlar.

Hüsnü, okulun tatile girdiği dönmede tam zamanlı seyyar satıcılık yapmaya başlar. Hüsnü, pek çok farklı ürünü seyyar olarak satmaktadır. Hüsnü'nün karısı da bir taraftan evde dikiş makinesiyle elbise dikip satmaktadır.

Hüsnü, çalışarak okul ihtiyaçlarını karşılamayı teklif eden oğlunun teklifini, kız kardeşinin ihtiyaçlarını da karşılaması koşuluyla kabul eder ve onu bir otomobil tamircisinin yanında işe yerleştirir.

Hüsnü ve tüm ailesi ev ekonomisine katkı sağlayarak ekonomik durumlarını bir nebze de olsa iyileştirirler.

"Öğretmen mesleğini en iyi şekilde yerine getirebilmek için yaşam koşullarının tüm zorluklarına rağmen beden ve akıl sağlığına korumaya çalışmalıdır."

Hüsnü'nün akıl sağlığı yavaş yavaş bozulmaya başlar. Hüsnü'nün karısı muayene olmasını ister ancak Hüsnü biriktirdiği az bir miktar parayı doktora harcamaktansa okula yakın bir ev kooperatifine girmeyi tercih eder.

Hüsnü'nün, ev sahibi olma umuduyla tüm parasını yatırdığı kooperatifin başkanı, üyelerin tüm parasını alır ve ortadan kaybolur. Bunun üzerine Hüsnü'nün akıl sağlığı gitgide daha da kötüye gitmeye başlar.

Öğrenci velileri, ortaklaşa bir dilekçeyle Hüsnü'nün derste sergilediği tuhaf davranışların sorgulanması için okula bir müfettiş gönderilmesine önayak olurlar. Müfettiş, sınıfı teftiş ettiği esnada Hüsnü, seyyar satıcı gibi çığırtkanlık yapmaya başlar. Birkaç ders sonunda Hüsnü tuhaf davranışlar sergilemeye devam edince okula bir ambulans gelir ve Hüsnü'yü akıl hastanesine götürmek üzere ambulansın içine alırlar.

Urok (The Lesson, 2014)

"Öğretmen, ahlaki açıdan öğrencilerine doğru olanı öğretmeye ve yaptırmaya; *öğrencileri olumsuz bir davranış sergilediğinde her yolu deneyerek sorumluları tespit etmeye çalışmalıdır."*

Nadezhda, İngilizce öğretmeni olduğu için tahtaya İngilizce olarak "birisi az önce benim cüzdanımı çaldı" yazar. Nadezhda, bir öğrencisinden tahtaya gelip yazdığı cümleyi okumasını, tüm öğrencilerinden ayağa kalkmalarını, ceplerindeki paraları sıraların üzerine koyup ceplerini de dışarı çıkarmalarını ister. Nadezhda, daha sonra bir öğrencisini öğrencilerinin çantalarını tek tek kontrol etmesi için görevlendirir. Öğrenci tüm çantalara bakar ama Nadezhda'nın cüzdanını bulamaz. Nadezhda bir öğrenciye öğle yemeği ısmarlamak için tüm öğrencilerinden kendisine 10 kuruş vermelerini ister. Nadezhda, ilk 10 kuruşu kendisi verir. Nadezhda, bu isteğine gerekçe olarak da parayı çalan öğrencinin böylece yalnızca kendisine değil tüm sınıfa borçlu kalacağını söyler. Tüm öğrenciler 10 kuruş verirler. Bir öğrencinin parası çıkmayınca Nadezhda onun yerine borç olarak 10 kuruş ekler. Nadezhda, toplanan tüm parayı yemek alması için çantaları arayan kız öğrencisine verir. Öğrenci parayı almak istemeyince Nadezhda "al ve hiç utanma. Utanması gereken sen değilsin, hırsız" der. Nadezhda, daha sonra parayı çalana bir şans daha verdiğini söyler, çekmeceden bir zarf çıkarır ve zarfı panoya iğneler. Nadezhda, parayı çalan öğrencinin gizlice parayı bu zarfa bırakabileceğini söyler.

Nadezhda, ertesi gün sınıfa gelir ve zarfa bakar. Zarfın içinden para yerine bir sigara izmariti çıkınca Nadezhda bu işin peşini bırakmayacağını ve hırsızı mutlaka bulup ona iyi bir ders vereceğini söyler.

Nadezhda, çantasından çalınan işaretli parayı kantinde görür ve kantinciye parayı kimin verdiğini sorar ama kadın parayı kimin verdiğini hatırlayamaz. Bunun üzerine Nadezhda parayı alır, sınıfına gider, öğrencilerine parayı ve üzerindeki işareti gösterir. Nadezhda, daha sonra öğrencilerine paranın polis tarafından incelendiği ve üzerindeki parmak izinden hırsızın tespit edildiği ancak polislere, parayı çalan öğrenciye bir şans daha vermek istediğini söylediği yalanını söyler. Nadezhda, hırsızın suçunu itiraf etmesinin asil bir hareket olduğunu ve onu daha az suçlu yaptığını da ekler. Nadezhda, "eğer öğrenci suçunu itiraf edecek kadar asilse onu affedeceğiz" der. Ama aksini yaparsa Nadezhda onu polise teslim etmek zorunda kalacağını söyler. Ancak gene öğrenciler arasından suçu üstlenen kimse çıkmaz.

"Öğretmen içerisine düştüğü büyük maddi krizleri aşabilmek için var gücüyle mücadele etmelidir."

Nadezhda ek iş olarak çevirmenlik yapmaktadır. Nadezhda, elindeki çevirileri teslim etmek üzere tercüme bürosuna gider ve parasını talep eder. Sekreter ödeme için ileri bir tarih söyleyince Nadezhda daha önce de aynı şeyi söylediklerini belirtir ve neredeyse hiç parası kalmadığını ekler.

Nadezhda, bir gün eve gider, evde vergi dairesinden bir görevli ve bir polis memuru görür. Nadezhda, kocasının ev kredisi taksitlerini uzunca zamandır ödemediğini ve evinin üç gün içerisinde açık arttırmayla satılacağını öğrenince büyük bir şok yaşar. Nadezhda o andan itibaren evin satışını durdurmak için mücadele etmeye başlar.

Nadezhda komisyoncudan aldığı parayla bankaya olan borcunu ödemiştir. Ancak bankadan borcunun yanlış hesaplandığını o gün mesai bitimine kadar ödeme yapmazsa evinin ertesi gün açık arttırmaya çıkarılacağını öğrenir. Nadezhda, acilen okul müdürüne gider, kocasının hastanede olduğu yalanını söyler ve izin alır. Nadezhda, sınıftan çantasını alır ve çıkar. Nadezhda, yolda otomobilinin benzini bitince bir otobüse biner. Nadezhda, otobüse para vermek için cüzdanını çıkarınca içerisindeki paranın çalındığını görür. Otobüsteki görevli Nadezhda'nın bir yakınıdır. Nadezhda, görevliye yanına para almayı unuttuğunu söyler. Görevli ise daha sonra verebileceğini söyler. Nadezhda, görevliden ayrıca kendisine bankaya yatırılmak üzere borç alır. Nadezhda, bankaya gidince borcunun birkaç kuruş daha fazla olduğunu ve mesainin bitmesine yalnızca birkaç dakika olduğunu öğrenir. Nadezhda, çaresizce bankadaki görevliden kendisi için bir kolaylık tanımalarını ister ama sonuç alamaz. Nadezhda, bankadan çıkar ve bir kişiden para ister ama o kişi de yanında olmadığını söyleyince Nadezhda yakındaki süs havuzuna dilek dilemek için atılmış olan bozuk paralardan eksiğini tamamlar. Nadezhda, mesai saati bitmesine rağmen rica ederek paranın eksik kalan kısmını da tamamlar ve evini açık arttırmaya çıkarılmaktan kurtarır.

"Öğretmen, içerisine düştüğü güç durumların yarattığı baskı neticesinde duygusal tutarsızlıklar sergileyebilir."

Nadezhda, bankaya gidip bir yetkiliyle görüşür ardından da tercüme bürosuna gider ve alacağını talep eder ancak iki kapıdan da eli boş döner. Bunun üzerine Nadezhda maddi durumu iyi olan ve uzun süredir görüşmediği babasını kendisine yardım etmesi için ziyaret eder. Nadezhda'nın annesi ölmüştür ve Nadezhda babasının ikinci karısından hoşlanmamaktadır. Bu yüzden Nadezhda evde babasının ikinci karısının duvardaki fotoğrafını tahta kalemiyle boyar ve hiçbir şey söylemeden evi terk eder.

Nadezhda, para yardımı almak için yeniden babasının evine gider. Babası, kızının, bir önceki gelişinde yaptığı saygısızlıktan dolayı, karısından özür dilemesini ister. Nadezhda iki kez özür diler ancak düzgün bir biçimde tekrar özür dilemesi istenince oldukça sinirlenir, babasına bağırır ve onu annesinin ölümünden sorumlu tutar. Nadezhda, evi terk ederken babasının karısına "sen bir fahişesin" diyerek hakaret eder.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı mesafeli ve yerine göre tepkisel olabilir."

Nadezhda, öğrencilerine karşı mesafelidir ve genellikle emir cümleleriyle konuşur.

Nadezhda, okulun koridorunda ilerlemektedir. Öğrenciler, koridorda oyun oynarken bir öğrencinin oyuncak silahından çıkan plastik mermi Nadezhda'nın yüzüne gelir. Nadezhda, öğrenciye döner, "tabancayla oynamak için biraz büyük değil misin" der ve öğrencinin adını ve oyuncak silahını alır.

"Öğretmen, nezaket sahibi olmalı ve karşısındaki suçlu olsa bile suçlayıcı ifadeler kullanmaktan kaçınmalıdır."

Nadezhda, yaşadığı ekonomik zorluklarının tek sorumlusu kocası olmasına rağmen neredeyse hiçbir zaman onu suçlayıcı bir dil kullanmaz. Nadezhda, kocasını suçladığı zamanlarda ise ondan özür diler.

"Öğretmen, içerisinde bulunduğu şartlar her ne olursa olsun yasa dışı ve ahlak dışı yollara başvurmamalıdır."

Nadezhda bankaya olan borçlarını ödemede çaresiz kalır ve bir komisyoncudan faizle para alarak bankaya olan birikmiş borcunu öder.

Nadezhda, para aldığı komisyoncuya gider ve alacaklı olduğu tercüme bürosu iflas ettiği için beklediği paranın gelmediğini söyler. Nadezhda, komisyoncudan bir süre erteleme ister. Komisyoncu Nadezhda'nın öğrencisi olan bir çocuktan bahseder ve çocuğun yeğeni olduğunu söyler. Komisyoncu Nadezhda'ya, yeğenine düşük not verdiğini söyler. Nadezhda ise öğrencinin biraz tembel olduğunu ve çok çalışması gerektiğini söyler. Komisyoncu Nadezhda'ya, yeğenine ne kadar yüksek not verirse kendisinin de ona o kadar gün süre tanıyacağını söyler. Nadezhda bu teklife çok şaşırır ve bu iki durumun birbiriyle hiçbir alakası olmadığını söyler. Komisyoncu, Nadezhda'ya hakaret eder ve Nadezhda'nın isteğini yerine getirmemesi durumunda, sözleşmelerinde belirtildiği üzere, verdiği paranın faizini istediği oranda artırabileceğini söyler. Nadezhda, bu kaba sözler karşısında çaresizce bakakalır.

Nadezhda, daha fazla süre alabilmek için, komisyoncunun yeğenine en yüksek notu verir. Ancak Nadezhda bu kadar başarısız bir öğrenciye bu denli yüksek bir not verdiği için vicdan azabı çeker. Bir süre sonra Nadezhda tüm öğrencilerine de en yüksek notları verir.

Nadezhda, öğrencilerine ödev defterlerini dağıtır. Öğrencilerin hepsi en yüksek notu aldıklarını görünce Nadezhda'ya nedenini sorarlar. Nadezhda ise "hayatta bazen tuhaf şeyler olur. Bu da onlardan bir tanesi" diye yanıt verir.

Nadezhda, elindeki aile yadigârı değerli eşyalarla birlikte komisyoncuya gider ve elindekilerle birlikte evini ve otomobilini de teklif eder. Ancak komisyoncu ertesi gün ya parayı getirmesini ya da güzel bir makyaj yapıp gelerek kendisine oral seks yapmasını ister. Komisyoncu, Nadezhda'yı kurnazca davranması ihtimaline karşı uyarır, onu kocası ve küçük kızına zarar vermekle tehdit eder.

Nadezhda, bu olay üzerine polis merkezine gider ve şikâyette bulunmak ister. Ancak Nadezhda, onu yönlendirdikleri odadaki polis memurunu daha önce komisyoncunun ofisinde gördüğü için şikâyette bulunmaktan vazgeçer.

Nadezhda ertesi gün makyaj yapar ve seksi iç çamaşırları giyerek komisyoncunun ofisine gider. Ancak tam kapıya geldiği esnada Nadezhda komisyoncunun isteğini yerine getiremeyeceğine karar verir ve hızla oradan uzaklaşır. Nadezhda daha sonra bir banka şubesine gider, naylon çorabını çıkarıp başına geçirir, daha önce öğrencisinden almış olduğu oyuncak silahı da eline alır ve bankayı soyar. Nadezhda, bankadan çaldığı parayı gidip komisyoncuya teslim eder ve tüm borcunu kapatır. Daha sonra Nadezhda okula gider ve normal bir şekilde dersini anlatmaya devam eder.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Öğretmen (1988) - Kısmen destekliyor.

Urok (The Lesson, 2014) - Desteklemiyor.

İncelenen Türk ve dünya sineması örneklerinde görüldüğü üzere her iki filmde karşımıza çıkan öğretmen karakterleri de içine düştükleri maddi zorlukları aşmak için var güçleriyle mücadele etmektedirler. Ancak Öğretmen (1988) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri yaşadığı maddi zorlukların girdabından kurtulamayarak akıl sağlığını yitirirken, Urok (The Lesson, 2014) filminde karşımıza çıkan öğretmen karakteri, maddi zorluklar, içinden çıkılmaz bir hal alınca ahlaki değerlerini bir kenara bırakarak bir komisyoncudan para alma ve hatta banka soyma eylemlerine bile imza atarak düştüğü zor durumdan çıkmayı başarır. Verdikleri sembolik mesajlar açısından değerlendirildiğinde Türk sineması örneğinin dünya sineması örneğine kıyasla izleyicilerine öğretmenlik mesleği özelinde daha olumlu mesajlar verdiğini ve izleyicilerinin sembolik dünyalarına daha pozitif göndermeler yaptığını söyleyebiliriz. Ancak dünya sineması örneği de başroldeki öğretmen karakterinin imza attığı bir dizi olumsuz davranışa rağmen genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar barındırmaktadır.

“Harika Öğretmen Miti” özelinde değerlendirildiğinde ise Öğretmen (1988) filminde resmedilen öğretmen karakterinin genel anlamda olumlu ve mesleki anlamda başarılı bir karakter olmasına rağmen filmin sonunda aciz duruma düşmesinden dolayı “Harika Öğretmen Miti”ni kısmen desteklediği sonucuna varmaktayız. Urok (The Lesson, 2014) filminde izlediğimiz öğretmen karakteri ise film boyunca pek çok ahlak dışı ve yanlış davranış sergilediğinden dolayı “Harika Öğretmen Miti”ne destekleyici bir örnek oluşturmamaktadır.

5.1.2.3.2. Savaşın gölgesinde öğretmen

Öğretmenlik mesleği, çoğu mesleğin aksine görev tanımı kırmızı çizgilerle belirlenmiş mesleklerden bir tanesi değildir. Öğretmenlik, özellikle savaş gibi toplumsal teyakkuz durumlarında sosyal sorumluluğu en fazla olan mesleklerden bir tanesidir. Öğretmenler, ülkeleri savaş koşulları altında ezilirken öğrencilerine kalkan olurlar ve savaşın etkilerini en asgari düzeyde tecrübe etmeleri için öğrencilerini sürekli rehabilite ederler. Türk ve dünya sinemasında bu tanıma uyan iki öğretmen karakteri Vurun Kahpeye (1964) filminde Aliye ve De Lengua De Las Mariposas (Butterfly’s Tongue, 1999) filminde Don Gregorio isimleriyle vücut bulurlar. Hem Aliye hem de Gregorio sınıf öğretmenidirler. Her iki karakter de küçük yerleşim birimlerindeki ilkokullarda çalışmaktadırlar ve her ikisi de yer aldıkları filmlerde başroldedirler.

Fantezi Temaları:

Vurun Kahpeye (1964) filminde “iç ve dış düşmanlara karşı vatansever duygularla mücadele eden öğretmen” fantezi temasına yer verilirken De Lengua De Las Mariposas (Butterfly’s Tongue, 1999) filminde “ülkede iç savaşın çıkması ve yönetimin el değiştirmesiyle muhalif olarak addedilen öğretmenin yaşadığı olumsuzluklar” fantezi temsı işlenmektedir.

Fantezi Tipleri:

Vurun Kahpeye (1964) - Öğretmen, hayatında pek çok zorluk yaşamış olmasına rağmen mesleğe atıldıktan sonra da sorumluluk üstlenerek ülkesinin imkânları oldukça kısıtlı bir bölgesinde öğretmenliğe başlar. Öğretmen, kasabada yerleşmiş olan eşitliksiz düzeni değiştirmeye çalışır. Öğretmen, vatansever milis güçleriyle birlik olur ve ülkenin kurtuluşu için verilen direnişe destek olur. Öğretmen, bu uğurda fazlasıyla sorumluluk alır ve canı pahasına risk almaktan çekinmez. Ancak sonunda ülkesi dış düşmanlardan

temizlense de iç düşmanlar öğretmenin canına kast ederler ve onu öldürürler. Ancak bu suç cezasız kalmaz ve sorumlular idam edilirler.

De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) - Öğretmen, emekliliği gelmiş ancak hala öğretme aşkıyla yaşayan bir öğretmendir. Öğretmen, emekli olacağı yıl okula yeni başlayan öğrencisi ile özel olarak ilgilenir, onun okula uyum sürecine ve okulu sevmesine yardımcı olur. Öğretmen emekli olmasına rağmen hala öğrencisiyle vakit geçirmeye devam eder. Ancak ülkede çıkan iç savaş, tüm ülkeyi olduğu gibi öğretmen ve öğrencisini de iki ayrı kutba itecektir.

Vurun Kahpeye (1964) filminde ülkesi uğruna canını hiçe sayan vatansever bir öğretmenin hikâyesi konu edilirken De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) filminde emekliliği gelmiş bir öğretmenle okula yeni başlayan öğrencisi arasındaki dostluğun iç savaşın gölgesindeki seyrine yer verilmektedir.

Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar:

Vurun Kahpeye (1964)

"Öğretmen, hayatı zorluklar içerisinde geçmiş olsa bile kolay yolu seçmemeli ve kendisine en çok ihtiyaç duyulan bölgelerde çalışarak fedakârlıkta bulunmalıdır."

Aliye, annesini küçük yaşlarda kaybetmiştir. Aliye'nin babası ise savaşta şehit düşmüş bir subaydır.

Aliye, kız öğretmen okulundan mezun olmuştur ve kendi isteğiyle taşrada bir köy okuluna atanmıştır.

Aliye, içses olarak, "bu diyarın çocukları için bir ana, bir ışık olacağım ve hiçbir şeyden korkmayacağım" der.

"Öğretmen, öğrenciler üzerindeki kontrolünü temin etmek ve sınıf düzenini sağlamak için ciddiyeti elden bırakmamalı ve gerektiği durumlarda sert çıkışlar yapabilmelidir."

Aliye, görevindeki ilk gününde okuldaki çocukların çok şımarık ve düzenden uzak olduğunu görür. Aliye, okuldaki diğer öğretmene bu düzensizliğin nedenini sorunca öğretmen öğrencilerinin çoğunun köyün ileri gelenlerinin çocukları olduğu için onlara müdahale edemedikleri yanıtını alır. Aliye sınıfa girer, öğrencilerin kendi başlarına sınıfta oynadıklarını ve kendisini önemsemediklerini görünce onlara sert bir biçimde çıkışır ve yerlerine oturmalarını sağlar. Aliye, öğrencilerine "yurdumuz işgal altında. Bugün biz her zamankinden çok birbirimizi sevmeye, saymaya mecburuz" diyerek öğrencilerini motive etmeye çalışır.

Aliye, derste ağzında sakızla kendinden emin bir biçimde oturan bir öğrenciye adını sorar. Öğrenci oturduğu yerden cevap vermeye çalışınca Aliye "ilk önce ayağa kalk da ondan sonra konuş" der. Öğrenci ayağa kalkar ve aile unvanıyla kendisini tanıtır. Bunun üzerine Aliye "ailenle gururlandığın kadar büyüğünle nasıl konuşulur onu öğren" diyerek öğrenciyi azarlar, öğrencinin ağzındaki sakızı çıkartır ve öğrenciyi yerine oturtur.

"Öğretmen, haksızlığa uğrayanların yanında yer almalı, tüm eşitsizliklere ve adaletsizliklere karşı dur demeli ve aksini söyleyenler ne denli güçlü olursa olsunlar kararlı duruşundan taviz vermemelidir."

Aliye, sınıfta mahcup bir biçimde oturan bir erkek öğrenciyle ilgilenir, ona adını ve babasının kim olduğunu sorar. Öğrenci babasının bir savaşta şehit olduğunu ve kendisine annesinin baktığını söyler. Bunun üzerine Aliye öğrenciye şefkatle yaklaşır ve büyüyünce hangi mesleği yapmak istediğini sorar. Öğrenci, asker olup düşmanla savaşacağını söyleyince Aliye "aferin" der ve öğrencisini yerine oturtur.

Aliye, sınıfta kavga çıkaran bir çocuğu sınıftan atar ve diğer öğretmene de onu evine göndermesini söyler. Diğer öğretmen çocuğun köyün ileri gelen bir ailesine mensup olduğunu söyleyince Aliye "benim için yalnızca bu mektebin çocukları vardır. Kim suçluysa cezasını çeker. Götür diyorum sana" der ve çocuğu evine gönderir.

Aliye, kavganın mağduru olan şehit çocuğu öğrencisinin kendisine sarılıp ağlayarak minnetini dile getirmesi üzerine onu teselli eder ve kendisinin de şehit çocuğu olduğunu, daima ona destek olacağını ve bir gün onun da kendisine yardım ettiğinde ödeşeceklerini söyler.

Aliye'nin dersten kovduğu öğrencisi nüfuzlu bir akrabasıyla birlikte okula gelir. Adam, Aliye'ye tehditler ve hakaretler savurur. Ancak Aliye geri adım atmaz, kendisi için öğrencileri arasında zengin fakir ayrımı olmadığını ve her öğrencisini eşit tuttuğunu söyleyerek adamı sınıftan kovar.

Aliye, şehitler için düzenlenen bir mevlit için camiye gider. Aliye, günahkâr olduğunu düşündükleri için bir kadını camiye almak istemeyen diğer kadınları ikna eder ve kadının camiye girmesini sağlar.

"Öğretmen, ahlaki değerlerine bağlı olmalıdır."

Aliye, ders anlatırken kendisini okulun dışından hayranlıkla kur yaparcasına izleyen bir adamı oradan kovar.

"Öğretmen, kılık-kıyafetiyle modern yaşamın temsilcisi olmalıdır."

Aliye'nin giyim tarzı, okuldaki diğer kadın öğretmenin aksine, oldukça moderndir. Aliye'nin başında, dönemin yaygın aksesuarı olan başörtüsünün yerine yalnız saçlarını örtecek kadar bir başlık vardır.

"Öğretmen, düzenli, titiz ve özenli olmalıdır."

Aliye, okuldaki tüm öğrencileri düzene sokar. Aliye tüm öğrencilerinin temizlik kontrollerini de yapar.

"Öğretmen vatansever olmalı, öğrencilerine de vatan sevgisi aşılamalı, ülkesinin kendisine ihtiyaç duyduğu durumlarda üzerine düşeni yapmak için gözünü bile kırpmamalı, ülkesi için cesurca ve canı pahasına mücadele etmelidir."

Aliye, annesinden kalan bir mücevher karşılığında bir miktar kumaş alır. Aliye, kendisini aksi yönde uyaran satıcıya kumaştan bayrak yapacağını ve işgal altındaki ülkesi için bunun çok önemli bir görev olduğunu söyler. Aliye, aldığı kumaştan küçük bayraklar yapar ve öğrencilerine dağıtır. Aliye, öğrencilerine bayraklarıyla birlikte yürüyüşler yaptırıp marşlar söyleterek onların milli direnişe olan inançlarını kaybetmemelerini sağlamaya çalışır.

Aliye, kasabalı kadınların kendisini yanlış yönlendirmesi üzerine köye gelen bir milli direnişçi komutanına tepki gösterir. Ancak Aliye kendisine söylenenlerin yanlış olduğunu öğrenince mahcup olur. Aliye, komutandan kendisine saldırması için kasabalıyı galeyana getiren kasabanın gerici hocasını serbest bırakmasını ve kasabalıdan para talep etmemesini rica eder. Komutan da bu isteği geri evirmez.

Aliye, kasabayı işgal eden düşman komutanının karargâhına gider ve tutuklanmış olan ev sahibinin serbest bırakılmasını sağlar.

Aliye, evinde kendisini ziyarete gelen düşman komutanına karşı cesur bir duruş sergiler ve aynı zamanda nişanlısı olan milli direnişçi komutanı savunur.

Aliye, kendisine aşkını ilan eden ve kendisiyle evlenmek istediğini söyleyen düşman komutanına olumsuz yanıt verir. Bunun üzerine komutan tehditler savurmaya başlayınca Aliye "tehditle bir kadın elde edilmez kumandan. Üzerinizdeki üniformanın şerefini lekeliyorsunuz" der. Düşman komutanı, Aliye'nin babası yerine koyduğu yaşlıca bir adamı asmakla tehdit edince Aliye, eğer öyle bir şey yaparsa intihar edeceğini söyler ve ekler: "Ölüler ne konuşur, ne sever ne de sevilir kumandan." Komutan kendisini zorla alıkoymak ister ancak Aliye zor kullanarak karargâhı terk eder.

Aliye, gizlice nişanlısı milli direnişçi komutanla buluşur ve ona düşmanın cephaneliğini bulma konusunda casusluk yapmayı teklif eder. Nişanlısının, görevin oldukça tehlikeli

olduğunu söylemesi üzerine Aliye o yüzden görevi şerefle yerine getirmek istediğini söyler. Bu konuşmanın ardından Aliye, düşman karargâhına girer, gizlice cephaneliğin yerini öğrenerek cephaneliğin krokisini kopya eder ve nişanlısına ulaştırır.

Aliye, nişanlısının evde kapana kısılması üzerine düşman karargâhına gider ve düşman komutanının evlilik teklifini kabul edeceğini ancak bazı şartları olduğunu söyler. Aliye'nin şartları, ev sahibinin serbest bırakılması, evinin etrafındaki kuşatmanın kaldırılması ve köyde düşmanla işbirliği yapan iki şahsın tutuklanmasıdır. Komutan, nişanlısının evde saklandığını söyleyince Aliye blöf yapar ve aksini iddia eder. Aliye, düşman komutanının tüm istediklerini yerine getirmesi üzerine son bir şart öne sürer. Aliye'nin son şartı nikâhları yapılana kadar komutanın kendisinden uzak durması ve ölünceye kadar milli ve dini bağlarından koparılmamasıdır. Düşman komutanı kendisini çok sevdiğini söyleyince Aliye "bence aşkların en büyüğü vatan aşkıdır kumandan" der.

Aliye'nin nişanlısı düşman cephaneliğini patlatınca düşman komutanı Aliye'nin kendisine oynadığı oyunu anlar ve onu ölümle tehdit eder. Ancak Aliye "benim için şu anda ölmek yaşamak demektir kumandan" diyerek duruşundan taviz vermez. Bunun üzerine düşman komutanı Aliye'ye tecavüz etmeye yeltenir ancak Aliye direnir ve eline geçen bir bıçakla düşman komutanını öldürür.

Kasaba düşmandan temizlenir. Köyün gerici hocası, Aliye'nin düşman komutanıyla yasak aşk yaşadığını söyleyerek halkı Aliye'ye karşı kışkırtır. Kasaba halkıyla birlikte Aliye'yi evinden alırlar ve linç etmek isterler. Aliye, kendisini savunur ve asıl suçluların kendisini öldürmek isteyenler olduğunu söyler ancak kimseyi ikna edemez. Aliye, taşlar ve sopalarla linç edilerek öldürülür. Cinayetin azmettiricileri ise kasabaya gelen düzenli ordu komutanınca asılarak idam edilir.

Aliye'ye cenaze töreni düzenlenir ve tabutu kendi yaptığı bayrağa sarılır.

De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999)

"Öğretmen, öğrencilerine karşı anlayışlı, yumuşak ve şefkatli olmalıdır."

Don Gregorio'nun, okula yeni başlayan bir öğrencisi okulun ilk gününde kendisinden korktuğu için okuldan kaçar. Gregorio, öğrencisinin evine gittiğinde çocuğun annesi ve babasına öğrencinin niçin okuldan kaçtığını sorar. Çocuğun ebeveynleri, çocuklarının Gregorio'nun kendisini dövmesinden korktuğu için okuldan kaçtığını söylerler. Bunun üzerine Gregorio, "neden öğrencileri dövdüğümü zannediyor? Ben asla kimseye vurmam, hele bir çocuğa, asla" diyerek kendisini savunur. Gregorio, öğrencinin anne ve babasına, kendi suçu olmamasına rağmen, öğrenciden özür dileyerek onu okula geri götürmek istediğini söyler. Gregorio, öğrencisine şefkatle yakaşarak onu okula dönmeye razı eder.

Gregorio, derste öğrencileri çok konuşunca onları nazikçe uyarır ve sessiz olmalarını ister. Öğrenciler konuşmaya devam edince Gregorio dersi bırakır ve camdan dışarı bakmaya başlar. Öğrenciler ise konuşmaya devam ederler.

"Öğretmen, öğrencilerini okul ortamına uyum sağlamalarına yardımcı olmalıdır."

Gregorio, okuldan kaçan bir öğrencisiyle birlikte okula döner. Öğrencisini yeniden öğrencilere takdim eden Gregorio okuldan kaçan öğrencisini diğer öğrencilere alkışlatır. Gregorio daha sonra öğrenciyi, sınıfa daha iyi uyum sağlaması için kendi masasının yanındaki sandalyeye oturtur.

"Öğretmen prensip sahibi olmalı ve öğrencilerinden ya da öğrenci velilerinden olabildiğince hediye kabul etmemelidir."

Gregorio ders anlatırken, kıyafetinden ve tavırlarından nüfuzlu bir kişi olduğu anlaşılan bir veli, kapıyı bile çalmadan, içeri girer. Öğrenci velisi, oğluna bir gün önce bir matematik problemi sorduğunu ve çocuğunun problemi çözemediğini söyler. Gregorio, öğrencinin daha çok çalışması gerektiğini söyleyince veli Gregorio'nun öğrencilere karşı daha sert olması gerektiğini söyler ve onun masasına kesilmiş ancak tüyleri henüz yolunmamış iki horoz bırakır. Gregorio, hediyeyi kabul etmek istemeyince veli çıkışacak gibi olur ve Gregorio da çaresizce kendisine verilen hediyeyi kabul etmek zorunda kalır. Gregorio, öğrenci velisi gittikten sonra öğrenciyi yanına çağırır ve ondan horozları eve giderken götürmesini ister. Öğrenci, babasının kendisini döveceğini söyleyince Gregorio, çocuğun babasına kendisinin kümes hayvanları yiyemediğini söylemesini önerir.

Gregorio, ilk yardım uygulayarak bir öğrencisinin hayatını kurtarır. Öğrencinin babası bir terzidir ve Gregorio'ya hediye olarak bir takım elbise dikip hediye etmek istediğini söyler. Ancak Gregorio prensiplerine aykırı olduğunu öne sürerek hediyeyi kabul etmek istemez. Ancak veli hediyeyi bir dostluk göstergesi olarak düşündüğünü söyleyince Gregorio çok fazla üstelemez ve teklifi kabul eder.

Gregorio, kendisine takım elbise hediye eden öğrencisine teşekkür eder, babasının terzilikte çok başarılı olduğunu söyler ve öğrencisine bir kitapla bir kelebek yakalama filesi hediye eder.

"Öğretmen, mesleğini kötüye kullanmamalı ve olabildiğince mesleki konumunu öğrencilerine kendi siyasi ya da dini görüşlerini benimsetme aracı olarak görmemelidir."

Gregorio ateisttir.

Bir papaz Gregorio'ya bir öğrencisinin okula gitmeye başladığından beri dini inancının zayıfladığını söyler ve durumdan Gregorio'yu sorumlu tutar. Gregorio, nazik bir biçimde

durumdan kendisinin sorumlu olmadığını ve yeni bir ortama girdiği için öğrencisinin dikkatinin farklı noktalara kaymış olabileceğini söyler.

Gregorio, bir öğrencisine kitap hediye etmek üzere kitaplığına yönelir. Gregorio, "kitaplar bizim yuvamızdır. Kitaplarımız, hayallerimizin donarak ölmemesi için birer sığınaktır" der. Bu esnada Gregorio kendi siyasi görüşüne yakın bir kitabı eline alır ancak öğrencisine vermez. Onun yerine Gregorio öğrencisinin ilgisini çekebilecek bir macera kitabı seçer ve öğrencisine verir.

Gregorio, meyve toplarken bir öğrencisiyle ve ona bir elma verir. Öğrencinin ölümle ilgili sorular sorması üzerine Gregorio önce annesinin ve babasının konuyla ilgili düşüncelerini sorar ve öğrenir. Daha sonra Gregorio aralarında sır olarak kalmasını istediği düşüncelerini öğrencisiyle paylaşır. Gregorio, öğrencisine cehennem diye bir yer olmadığını, cehennemi cehennem yapan şeyin kin ve nefret olduğunu ve cehennemi yaratanların insanlar olduğunu söyler.

"Öğretmen, gerektiği durumlarda öğrencilerini sert bir biçimde uyarmalı ve öğrencileri arasındaki çatışmaları uzlaşma yoluyla çözmeye çalışmalıdır."

Gregorio bahçede futbol oynarken kavgaya tutuşan iki öğrencisinin yanlarına gider, onları sesini yükselterek uyarır ve niçin kavga ettiklerini sorar. Öğrencilerin verdiği cevaptan tatmin olmayan Gregorio "birbirine toslayan koçlardan farkınız yok" der ve oyunu bitirerek öğrencilere sınıfa gitmelerini söyler. Gregorio, kavga eden iki öğrencinin yerlerini değiştirerek beraber oturmalarını ister. Öğrencilerden bir tanesi yanındaki arkadaşından ayrılmak istemeyince Gregorio çok üstelemez ve kavga eden öğrencilerden el sıkışmalarını ister. Öğrenciler arasında uzlaşı sağlayınca Gregorio, öğrencilerinin eski yerlerinde oturmalarına izin verir.

"Öğretmen, öğrencilerine yalnızca teorik değil pratik eğitim de vermeli ve derslerini öğrencileri için hem eğlenceli hem de eğitici hale getirmelidir."

Gregorio'nun fen bilgisi dersinde bazı canlılarla ilgili verdiği ilginç örnekler okula yeni başlayan öğrencisinin ona olan hayranlığının ve ilgisinin artmasını sağlar.

Gregorio, fen bilgisi dersini kırlarda yapar ve derste öğrencilerine kelebeklerin anatomisi ve beslenme şekliyle ilgili ilginç bilgileri canlı örnekler üzerinde gösterir.

Gregorio, iki öğrencisiyle birlikte kırlara giderek kelebek filesiyle bir kelebek yakalar ve öğrencilerine o kelebekle ilgili pek çok bilgi verir.

"Öğretmen, öğrencilerine her anlamda pratik çözümler üreterek yardımcı olmalıdır."

Gregorio, derste bir öğrencisinin astım krizinin tutması üzerine öğrencisini kucağına alır, onu nehre sokup çıkarır ve astım krizini atlatmasını sağlar.

"Öğretmen, tüm baskılara rağmen yaşam felsefesinden ve ideolojisinden özgürce bahsedebilmelidir."

Gregorio'nun emekliliği gelmiştir ve Gregorio için belediye başkanı, papaz, alay komutanı ile öğrenciler ve öğrenci velilerinin katıldığı resmi bir tören yapılır. Gregorio konuşmasında özgürlük ve bağımsızlık temalarını vurgu yapınca bir veli, oğlunun elinden tutarak salonu terk eder. Çünkü dönem itibariyle iç savaş arifesidir ve halk arasında büyük ölçüde kutuplaşmalar mevcuttur.

"Öğretmen, öğrencilerine yalnızca formal değil informal eğitim de vermelidir."

Gregorio, emekli olmasına rağmen eski bir öğrencisiyle ilgilenmeye devam eder. Gregorio ve öğrencisi birlikte kırlara giderler, bazı böcek ve kelebek türlerini yakalayarak onlar üzerine sohbet ederler. Gregorio, bu gezilerden bir tanesinde öğrencisini bir kızla birlikte nehirde yüzmesi için cesaretlendirir ve ona, kıza vermesi için bir çiçek verir.

"Öğretmen, savaş koşullarının ağırlığını var gücüyle sırtlamalıdır."

Ülkede iç savaş çıkar ve Gregorio'nun da içerisinde bulunduğu muhalifler bir kamyonetin arkasına toplanarak götürülürler. Bu esnada babasının muhalif kesimden olduğu anlaşılmasın diye Gregorio'nun gözde öğrencisi, annesinin zorlamasıyla, Gregorio'ya ulu orta hakaret etmeye başlar. Gregorio, şaşkınlık içerisinde kamyonetin arkasından öğrencisine bakakalır. Öğrencisi de kamyonetin arakasından koşar ve bir yandan hakaretlerine devam ederken bir yandan da Gregorio'ya taş atmaya başlar.

Filmlerin Harika Öğretmen Mitini Destekleme Düzeyleri:

Vurun Kahpeye (1964) - Destekliyor.

De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) - Destekliyor.

Türk sineması örneği Vurun Kahpeye (1964) ve dünya sineması örneği De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) filmlerinde mercek altına aldığımız her iki öğretmen karakteri de savaş ya da savaş öncesi koşulların ayrıştırarak kutuplaştırdığı çatışmalı toplum yapısı içerisinde mesleklerini ellerinden gelen en iyi şekilde yerien getirmeye çalışmaktadırlar. Her iki öğretmen karakteri de kişisel hayatlarında talihsiz olaylar yaşamış olmalarına rağmen toplumsal gerilimin üst düzeyde olduğu savaş koşullarında öğrencilerine kol kanat germekte ve mevcut koşulların öğrencileri üzerindeki etkilerini asgari düzeyde tutmaya çalışmaktadırlar. Ancak öğretmen karakterleri arasında bir takım farklılıklar da mevcuttur. Vurun Kahpeye (1964) filminde temsil edilen öğretmen, anayurdu düşman işgali altında olmasından dolayı, tamamen milli duygularla, düşman birliklerine ve kendi halkı arasındaki düşman destekçilerine karşı mücadele etmekte ve öğrencilerine de vatanseverlik bilincini aşılamaya çalışmaktadır.

Burada karşımıza çıkan öğretmen karakteri toplumsal tabakalaşmaya karşı haksızlığa uğrayanın yanında yer alan, her türlü adaletsizliğe karşı cesurca sesini yükseltebilen, milli ve manevi değerlerini canı pahasına savunan oldukça karalı bir karakter olarak betimlenmektedir. De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) filminde temsil edilen öğretmenin ülkesi ideolojik olarak iki kutba ayrılmıştır ve kendisi de bu kutuplaşmanın muhalif kanadında yer almaktadır. Bu filmde incelediğimiz öğretmen karakteri milli-manevi değerlerden ziyade ideolojik görüşleri doğrultusunda yaşamını sürdürür ancak bu görüşlerini aktif eyleme dönüştürmek ya da öğrencilerine kendi görüşlerini aşılamak yerine kamusal alanlarda dile getirmeyi tercih eden nispeten daha içe dönük bir karakter olarak karşımıza çıkar. De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) filminin öğretmenlik mesleği açısından olumlu bir yaklaşıma sahip olduğunu ve izleyicilerine de sembolik anlamda öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu mesajlar verdiğini söyleyebiliriz. Vurun Kahpeye (1964) filminde ise harika öğretmen karakteri dışındaki öğretmen karakterinin basiretsiz bir karakter olarak resmedilmesinden dolayı filmin mesleki anlamda hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar verdiğini söyleyebiliriz. "Harika Öğretmen Miti" açısından değerlendirecek olursak hem Vurun Kahpeye (1964) hem de De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999) filmlerinde karşımıza çıkan öğretmen karakterlerinin sinematografik anlatı içerisinde hiçbir olumsuz özelliğine değinilmemesinden, mesleki anlamda başarılı birer örnek olmalarından ve "Harika Öğretmen Miti"nin ayırıcı özelliklerinden birisi olan, her iki öğretmenin de filmin sonunda kötü sonlarla karşılaşmalarından dolayı "Harika Öğretmen Miti"ni desteklediklerini söyleyebiliriz.

5.2. Karanlık Taraftaki Öğretmenler

"Karanlık Taraftaki Öğretmenler" ana başlığı altında Türk ve dünya sinemasında resmedilen öğretmen karakterleri, daha ziyade karakter özellikleri açısından incelenmektedir. Bu başlık altında, sinematografik anlatı açısından izleyiciye çoğunluğu kötü karakterler olarak yansıtılan öğretmen tipleri tüm Türk ve dünya sineması örnekleriyle büyük bir havuz içerisinde karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

5.2.1. Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler

"Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler" alt başlığı altında Türk ve dünya sinemasında, büyük bir çoğunluğu kötü karakterler olarak betimlenen öğretmen karakterleri analiz edilmektedir. Bu tipolojide temsil edilen öğretmenler, harika öğretmenleri daha da ön plana çıkarmak amacıyla ya da öğretmen topluluğu içerisinde de karakter zafiyeti olan öğretmenler olabileceği gerçeğini izleyiciye göstermek misyonuyla pek çok filmde vücut bulmuş karakterlerdir. Bu öğretmen karakterleri, öğrencilerine fiziksel şiddet uygulamaktan kaçınmayan, statükonun ve hâkim gücün sadık hizmetkârı olan, öğrencilerine eziyet etmekten keyif alan, öğrencilerine karşı mutlak bir üstünlük kurmaya çalışan, şovenist duygularla öğrencilerine savaş çığırtkanlığı yapan, öğrencilerini kıskanan, para hırsıyla şeytani planlar yapan, öğrencilerine karşı katı/hoşgörüsüz olan, kurum kültürünün zorbalığa dönüşmesine müsaade eden, hastalıklı düşünceleriyle öğrencilerinin zihinlerini bulandıran, yüksek zorluk derecesiyle derslerini öğrencileri için kâbusa çeviren, şehvet duygularını öğrencileri üzerinde eyleme döken, öğrencilerini gözünü bile kırpmadan ölümün kucağına bırakan, öğrencilerini kazanç kapısı olarak kullanan ve öğrencileri üzerinde sadist yaklaşımlarını uygulayan karakterlerdir. Karşılaştırmaya esas olan filmlerde "kötü adamlar/kadınlar" olarak temsil edilen öğretmen karakterlerinin Türk sinemasındaki örnekleri sayıca oldukça azdır. Yine Türk sineması örneklerinde öğretmen karakterlerini "kötü" yapan ahlaksız, sadist ve/veya kötü ruhlu olma gibi kriterler arasında net çizgiler bulunmamaktadır. Bu iki sebepten bu başlık altında analiz edilen öğretmen temsilleri öncelikle Türk ve dünya sineması örneklerinin birbiriyle karşılaştırılması sonrasında ise dünya sineması örneklerinin kendi aralarında karşılaştırılması suretiyle bir tipoloji oluşturulması şeklinde olacaktır.

5.2.1.1. Fantezi Temaları

Fantezi temaları başlığı altında öncelikli olarak öğretmenlerin kötü karakterler olarak yer aldıkları filmlerde işlenen fantezi temalarına, benzerlikleri noktasında, Türk ve dünya sineması örneklerinin karşılaştırılması şeklinde yer verilecektir. Daha sonra, Türk sineması örneklerinin fantezi temaları özelinde kendi aralarında karşılaştırılarak gruplandırılması değinilecektir. Son olarak fantezi temaları açısından dünya sineması örneklerinin kendi aralarında karşılaştırılarak gruplandırılacak ve analiz edilecektir.

Türk Sineması Örneği

Filmin Adı - Yılı : Okul - 2004

Fantezi Teması : Diğer öğrenci ve öğretmenlere karşı nefret ve intikam duygularıyla, aşk, ölüm ve metafizik üçgeninde mücadele eden öğrenciler.

Dünya Sineması Örneği

Filmin Adı - Yılı : Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru) - 2000

Fantezi Teması : Nefret ve intikam duygularıyla yüklü toplumsal ahlaki yapı ve eğitim sistemi/öğretmene karşı aşk, ölüm korkusu ve hayatta kalma duyguları eşliğinde mücadele veren öğrenciler.

Türk ve dünya sineması örneklerinden Okul (2004) ve Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000) filmleri "nefret, intikam, ölüm, aşk" gibi ortak kavramlara değinmeleri açısından fantezi temaları özelinde benzerlik göstermektedirler.

Film havuzunda yer alan diğer Türk sineması örnekleri "fantezi teması" kriteri açısından herhangi bir başka dünya sineması örneğiyle ya da birbirleriyle örtüşmemektedir. Fantezi temaları açısından daha özgün olan Türk sineması örnekleri ve fantezi temaları ise şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı : Hababam Sınıfı Güle Güle - 1981

Fantezi Teması : Haylaz öğrencilere ve diğer öğretmenlere karşı hoşgörüyle mücadele eden öğretmen.

Filmin Adı - Yılı : Şellâle - 2001

Fantezi Teması : Toplumsal ölçekte siyasi ayrışma ve kutuplaşma içerisinde birbirleriyle fikir çatışması yaşayan insanlar.

Dünya sineması örnekleri incelendiğinde öğretmenlerin kötü karakterler olarak temsil edildiği filmlerde yer alan fantezi temalarının birbirleriyle kısmen ya da büyük oranda benzerlikler gösterdikleri belirlenmiştir. Birbirleriyle benzerlik gösteren filmlerin fantezi temaları ise şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı : Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok
(All Quiet on the Western Front) - 1930

Fantezi Teması : Savaş yanlısı şovenist topluma, bu düşüncelerle kendilerini yanlış yönledirerek görevini kötüye kullanan öğretmenlerine karşı mücadele eden genç erkekler.

Filmin Adı - Yılı **:** Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie) - 1969

Fantezi Teması **:** Kişisel ihtiraslarıyla öğrencilerini yanlış yönlendirerek görevini kötüye kullanan savaş yanlısı öğretmene karşı bu olumsuz duruma son vermeye çalışan öğrenci.

Filmin Adı - Yılı **:** 21 - 2008

Fantezi Teması **:** Para hırsına sahip kumar bağımlısı bir öğretmenin öğrencilerini amaçları doğrultusunda yanlış yönlendirerek görevini kötüye kullanması ve eğitimi için paraya ihtiyacı olan öğrencinin öğretmeniyle olan mücadelesi.

Dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) ve 21 (2008) filmleri fantezi temalarında içerdikleri "yanlış yönlendirme ve görevi kötüye kullanma" kavramları özelinde benzerlikler göstermektedirler. Ayrıca Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930) ve Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) filmleri "savaş ve savaş taraftarlığı" gibi ortak kavramlara yer vermektedirler.

Film havuzunda yer alan dünya sineması örnekleri içerisinde özellikle toplumsal-eleştirel yaklaşımla üretilmiş birkaç film de fantezi temaları açısından bazı benzerlikler arz etmektedirler. Bu filmlerde yer verilmiş olan fantezi temaları ise şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı **:** 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups) - 1959

Fantezi Teması **:** Aile, eğitim, güvenlik ve yargı kurumlarının, (sözde) kurallarına ve kokuşmuşluklarına karşı kendisi için biçilen normlara uyum sağlamakta güçlük çeken bir çocuğun direnişi.

Filmin Adı - Yılı **:** Ne Ekersen (If….) - 1968

Fantezi Teması **:** Katı disiplinli, din temelli, gelenekçi ve zorba toplumsal yapıya karşı mücadele eden alternatif düşüncelere sahip nefret ve isyan duygularıyla yüklü gençler.

Filmin Adı - Yılı **:** Duvar (Pink Floyd The Wall) - 1982

Fantezi Teması **:** İnsanın anarşizm, savaş, ölüm, klişeleşmiş milli-manevi değerler, din, aşırı korumacı aile tipi, özlem, ebeveyn yoksunluğu, sevgi arayışı, eğitim sistemi, evlilik kurumu, ihanet, yabancılaşma, toplumsal yozlaşma, faşizm, intihar, hukuk sistemi, kapitalizm gibi kavramlar içerisinde akıl sağlığını koruma ve hayatta kalma mücadelesi.

Filmin Adı - Yılı : Serseriler (Neds) - 2010

Fantezi Teması : Katı disiplinli eğitim sistemi, sınıflı toplumsal yapı, eğitimde fırsat eşitsizliği, aile yapısındaki yozlaşma, çetecilik, suç kavramlarıyla yüklü toplumsal yapıya karşı masumiyetini korumakta zorluk çeken bir gencin mücadelesi

Görüldüğü üzere toplum eleştirisi amacıyla üretilmiş dünya sineması örneklerinden 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Ne Ekersen (If…., 1968), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) ve Serseriler (Neds, 2010) filmlerinin fantezi temalarında "topluma karşı insan, din, (katı disiplinli) eğitim sistemi" ve benzeri pek çok toplumsal temelli ortak kavrama rastlanmaktadır.

Yine çalışmanın içerdiği film havuzunun öğretmenlerin kötü karakterler olarak temsil edildiği dünya sineması örneklerinde özellikle iki film tematik anlamda benzerlikler arz etmektedir. Bu filmlerle ortak fantezi temaları ise şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı : The Paper Chase - 1973

Fantezi Teması : Katı bir mesleki disipline sahip, başarı odaklı ve mükemmeliyetçi öğretmene karşı mücadele eden kararlı ve azimli öğrenci.

Filmin Adı - Yılı : Whiplash - 2014

Fantezi Teması : Sadistik düzeyde mükemmeliyetçi, katı bir mesleki disipline sahip ve başarı odaklı öğretmene karşı mücadele eden tutkulu ve azimli öğrenci.

The Paper Chase (1973) ve Whiplash (2014) gibi öğretmenleri büyük oranda olumsuz karakterler olarak sunan iki dünya sineması örneği, fantezi temaları açısından "mükemmeliyetçilik, katı disiplinli eğitim yaklaşımı ve başarı odaklılık" gibi ortak kavramlara yer vermeleri açısından birbirleriyle örtüşmektedirler.

"Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler" alt başlığı altında yer alan ve fantezi temaları açısından ortak öğeler içeren son gruptaki filmler de dünya sineması örnekleri içerisinde yer almaktadır. Bu filmlerin fantezi temaları da şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı : All Things Fair (Lust Och Fägring Stor) - 1995

Fantezi Teması : Aşk, tutku, şehvet, cinsellik, pedofili, savaş, aile içi yozlaşma, ölüm gibi kavramlar güdümünde görevini kötüye kullanan öğretmen ve onunla mücadele etmeye çalışan öğrenci.

Filmin Adı - Yılı : Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate) - 1997

Fantezi Teması : Din, hırs, kibir, şeytan, para hırsı, hukuk sistemi, günah, sevap, kazanma hırsı, ölüm, şehvet, pedofili, cinsellik, cinsel taciz, çocuğa yönelik cinsel istismar, tecavüz, görevi kötüye kullanma kavramları içerisinde şeytana karşı mücale etmeye çalışan bireysel hırslarına yenik düşmüş bir avukat.

Filmin Adı - Yılı : Kötü Eğitim (La Mala Educación) - 2004

Fantezi Teması : Nefret, intikam, cinayet, dini eğitim sistemi, toplumsal ahlaki yapı, cinsel kimlik, görevi kötüye kullanma, pedofili, çocuğa yönelik cinsel istismar, şehvet ve aşk kavramları içerisinde şehvet düşkünü ve çocuk istismarcısı öğretmene karşı mücadele eden öğrenciler.

Filmin Adı - Yılı : Tek Başına (North Country) - 2005

Fantezi Teması : Kadın hakları, aile, erkek egemen toplum yapısı, şehvet, cinsel taciz, tecavüz, adalet, çocuğa yönelik cinsel istismar, görevi kötüye kullanma ve kadına yönelik şiddet kavramları içerisinde erkek egemen toplumsal zihniyete karşı mücadele eden kadınlar.

Filmin Adı - Yılı : Cracks - 2009

Fantezi Teması : Aile yoksunluğu, tecrit yaşam, din, mezhepsel farklılık, katı disiplinli tutucu okul sistemi, şehvet, cinsel taciz, tecavüz, saplantılı kişilik, cinsel tercihler, kıskançlık ve sınıflı toplumsal yapı kavramları içerisinde cinsel saplantılı öğretmene karşı mücadele eden kız öğrenciler.

Filmin Adı - Yılı : Silenced (Do-Ga-Ni) - 2011

Fantezi Teması : İşsizlik, şehvet, çocuğa yönelik fiziksel şiddet, cinsel taciz, tecavüz, pedofili, çocuk istismarı, çıkar ilişkileri ve hukuk sistemindeki yozlaşma kavramları içerisinde çocuk tacizcisi okul yöneticilerine ve öğretmenlere karşı mağdurların yanında yer alarak onlarla birlikte mücadele eden öğretmen.

Filmin Adı - Yılı : Spotlight - 2015

Fantezi Teması : Din, toplumsal cehalet, aile yapısındaki çarpıklıklar, din kurumlarındaki ve din görevlilerindeki yozlaşma, görevi kötüye kullanma, pedofili, şehvet, çocuğa yönelik cinsel taciz, çocuk istismarı, tecavüz ve suçu örtbas etme kavramları içerisinde çocuk istismarcısı din görevlilerini kamuoyuna ifşa etmeye çalışan gazeteciler.

All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), Cracks (2009), Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) ve Spotlight (2015) gibi öğretmenlerin kötü karakterler olarak betimlendiği dünya sineması örnekleri fantezi temaları özelinde incelendiğinde, Türk sineması örneklerinde tematik açıdan benzerlerine rastlanmamakla birlikte, bu filmlerin genel anlamda "şehvet, pedofili, çocuğa yönelik cinsel taciz, tecavüz, çocuk istismarı ve görevi kötüye kullanma" gibi kavramlara yer verdiği görülmektedir.

Yukarıda adı geçen dünya sineması örnekleri fantezi temalarının yakınlığı ya da benzerliği açısından dört temel grupta toplanmışlardır. Fantezi temalarının nispeten daha özgün olması nedeniyle çalışmanın film havuzunda yer alan ve öğretmenlere kötü karakterler olarak bünyesinde yer veren diğer dünya sineması örneklerinin fantezi temaları ise şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı **:** The Song of Bernadette - 1943

Fantezi Teması **:** Gösterdiği dini/metafizik mucizelere şüpheyle yakalaşan insanlara karşı mücadele etme yeteneğinden yoksun inançlı bir genç kız.

Filmin Adı - Yılı **:** Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques) - 1955

Fantezi Teması **:** Para hırsına yenik düşerek pek çok olumsuz davranış sergileyen öğretmenleri hakettikleri cezayı bulmaları.

Filmin Adı - Yılı **:** Fakülte (The Faculty) - 1998

Fantezi Teması **:** Uzaylı bir yaratığın dönüştürdüğü öğretmenlere ve öğrencilere karşı mücadele eden bir grup öğrenci.

5.2.1.2. Fantezi Tipleri

Fantezi tipleri başlığı altında sinemada kötü karakterler olarak temsil edilen öğretmenlerin yer aldıkları Türk ve dünya sineması örnekleri fantezi tipi benzerlikleri merkeze alınarak öncelikle Türk ve dünya sineması örneklerinin karşılaştırılarak gruplandırılması, daha sonra ise Türk sineması örnekleriyle dünya sineması örneklerinin fantezi tipi benzerlikleri açısından kendi içlerinde karşılaştırılarak gruplandırılması şeklinde olması planlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda çalışmada yer verilen Türk sineması örneklerinden hiçbirisinin fantezi tipi benzerliği açısından herhangi bir dünya sineması ya da bir diğer Türk sineması örneğiyle örtüşmediği ancak bazı dünya sineması örneklerinin fantezi tipi özelinde kimi diğer dünya sineması örnekleriyle benzerlikler gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sebeple öncelikle "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" ana başlığı altındaki Türk sineması örnekleri fantezi tipleri bakımından incelenecek, daha sonra fantezi tipi kriterinde benzerlikler gösteren dünya sineması örnekleri birbirleriyle karşılaştırılarak gruplanacak ve son olarak da fantezi tipi açısından özgün olan dünya sineması örnekleri yapım yıllarına göre kronolojik olarak analiz edilecektir.

5.2.1.2.1. Türk sineması örnekleri

Filmin Adı - Yılı **:** Hababam Sınıfı Güle Güle - 1981

Fantezi Tipi **:** Genç ve tecrübesiz bir öğretmen, haylaz öğrencilerle dolu bir sınıfla bir yıl boyunca baş etmeye çalışır. Genç öğretmen bu süreçte öğrencilerin oyunlarıyla ve bazı sert mizaçlı öğretmenlerin yanlış uygulamalarıyla mücadele etmek zorunda kalır. Öğrencilerin, öğretmenin pozitif karakterinden ve davranışlarından etkilenmesiyle bu üstünlük mücadelesi yerini saygı ve sevgiye bırakır. Ancak bazı özel gelişmeler, öğrencilerinin tüm ısrarlarına rağmen, öğretmenin okulda kalmasını imkânsız kılacaktır

Filmin Adı - Yılı **:** Şellâle - 2001

Fantezi Tipi **:** Ülkedeki ekonomik ve siyasi kriz halkın en alt kesimlerine kadar sirayet eder. Aynı evden iki kardeş bile iktidar ve muhalefet partili olarak birbirleriyle ayrışır ve çatışmaya düşerler. İktidar partili temsilciler durumu olduğundan farklı göstermeye ve göstermelik projelerle halkın tansiyonunu düşürmeye çalışmaktadırlar. Okulda, öğretmenler ve okul yöneticileri arasında bile bir ayrışma ve kutuplaşma söz konusudur. Hikâye, içerisinde askeri bir darbenin de olduğu trajik olaylara gebedir.

Filmin Adı - Yılı **:** Okul - 2004

Fantezi Tipi **:** Bir lisede, bir kız öğrenciye platonik âşık olan bir erkek öğrenci yazdığı aşk mektubunun kız öğrencinin arkadaşları tarafından kendisiyle alay edilerek ulu orta okunması üzerine intihar eder. Gencin ölümünün üzerinden bir yıl geçmiştir ki gencin ruhu okula döner ve hayattayken kendisiyle alay eden tüm öğrencilere ve öğretmenlere musallat olur. Filmin sonunda bir geri dönüşle intihar eden genç ile âşık olduğu kız gencin intihar ettiği tarihten öncesine dönerler ve birbirleriyle sevgili olurlar.

5.2.1.2.2. Dünya sineması örnekleri

Filmin Adı - Yılı **:** 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups) - 1959

Fantezi Tipi **:** Okulda başarılı olamayan bir çocuk kendisini haylazlıkla ifade etmektedir. Okulda öğretmeni tarafından da dikkate alınmayan ve her yaptığı haylazlık sonucunda cezalandırılan çocuk okula bir türlü uyum sağlayamamaktadır. Çocuk bir gün okula mazeretsiz olarak gitmez ve bir arkadaşıyla okul dışında eğlenceli bir gün geçirir. Ailesinden bu durumu gizleyen ve okulda mazur görülmek için annesinin

öldüğünü yalanını söyleyen çocuk ailesinin durumu öğrenmesiyle tüm okların hedefi haline gelir. Çocuk, korkusundan o gece evine gidemez ve sokaklarda sabaha kadar vakit geçirir. Ertesi gün okula onu aramaya gelen annesinin onunla konuşup telkin etmesi üzerinde çocuk kendisine çekidüzen vermeye ve okulda başarılı olmaya çalışır. Çabası öğretmeni tarafından takdir görmeyince çocuk bu sefer de ceza almamak için okuldan kaçar. Çocuk işlediği bir suçtan dolayı (üvey) babası tarafından ıslah evine gönderilir ancak bulduğu ilk fırsatta buradan da kurtulmaya çalışacaktır.

Filmin Adı - Yılı : Duvar (Pink Floyd The Wall) - 1982

Fantezi Tipi : Babasını savaşta kaybetmiş olan bir çocuk annesinin aşırı korumacı nezaretinde büyümektedir. Çocuk, okulda öğretmeni tarafından alay konusu edilmekte ve sık sık cezalandırılmaktadır. Çocuk babasının eksikliğini fazlasıyla hissettiği için kendisine bir baba figürü arayışına girer. Ancak toplum tarafından bu yoksunluğu giderilemez. Çocuk, genç bir delikanlı olur ve artık ünlü bir rock müzik şarkıcısıdır. Genç adam evlenir ancak aradığı mutluluğu evliliğinde de bulamaz ve zamanla karısından da uzaklaşmaya başlar. Genç adam başka bir ülkede turnedeyken karısının onu aldattığını öğrenir ve psikolojik olarak bir çöküş evresine girer. O andan itibaren genç adam geçmişi, hayatı, toplumsal düzeni ve daha birçok alanı sorgulamaya başlar. Genç adam kendisini bir otel odasına kapatır ve intihara kalkışır. Son anda kurtarılan genç adam kendisini psikolojik bir kaybolmuşluk içerisinde bir tuvalet kabininde bulacaktır.

Filmin Adı - Yılı : Serseriler (Neds) - 2010

Fantezi Tipi : Sosyoekonomik açıdan alt düzeyde bir aileden gelen bir çocuk ilkokul ve ortaokul yıllarında oldukça başarılı bir öğrencidir. Genç, liseye başladığında da aynı başarıyı devam ettirir. Ancak ağabeyinin bölgesel bir çeteye üye olması ve her ne kadar uzak durmaya çalışsa da zamanla kendisini de bu çetenin içinde bulması onun hem ruhsal hem de davranışsal anlamda olumsuzluklar sergilemesine neden olur. Genç, bir yandan evde alkolik babasıyla sorunlar yaşarken bir yandan da okulda disiplinsiz tavırlarından kaynaklı problemler yaşamaktadır. Genç, zamanla okuldan tamamen uzaklaşır, mahalle çetesinin içerisinde saygın bir yer edinir ve çete üyeleriyle birlikte civar çetelerle sürekli ölümüne kavgalara girişir. Genç, eski hayatına dönmeye karar verdiğinde ise okul sisteminin kendisine eşitliksiz ve önyargılı davranmasından dolayı bir daha asla eski günlerine dönemeyecektir.

400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) ve Serseriler (Neds, 2010) filmleri fantezi tipleri açısından benzerlikler göstermektedirler.

Her üç filmde de çocuk merkeze alınmakta ve çocukların beklentileri ile toplumun onlardan beklentileri arasındaki korelasyon izleyicilere aktarılmaya çalışılmaktadır. Her üç filmde de çocukların potansiyellerine ve yeteneklerine, en küçük toplumsal birim olan ailelerinden itibaren neredeyse tüm toplumsal alanlarda baskı ve önyargılarla ket vurulduğunu görmekteyiz. Her üç filmin sonunda da toplumsal normların ve statükonun homojenize edemediği bireyleri ne denli ayrıştırarak ya da yaftalayarak toplum dışına ittiğine tanık oluruz ki her üç film de bu duruma eleştirel bir yaklaşımla objektif tutmaktadır.

Filmin Adı - Yılı : Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie) - 1969

Fantezi Tipi : Hayata karşı çok net fikirleri ve tutkuları olan bir öğretmen görüşleriyle bir grup öğrencisinin hayatına dokunur. Öğretmen, okulda bir tanesi evli ve altı çocuklu olmak üzere iki erkek öğretmenle ilişki yaşamaktadır. Öğretmenin, başka ülkelerdeki bazı diktatörlere olan hayranlığı kendisini onlara maddi yardım temin etmeye ve hatta öğrencilerini onlara destek olmaları için cepheye gitmeye teşvik etmeye kadar iter. Öğretmenin yanlış teşvikleri bir öğrencisinin bir öğretmeninin metresi olmasına ve bir öğrencisinin de savaşta hayatını kaybetmesine neden olur. Öğretmen, yaptıklarının çok güvendiği bir öğrencisi tarafından okul idaresine bildirilmesiyle çok sevdiği mesleğinden uzaklaştırılır.

Filmin Adı - Yılı : Cracks - 2009

Fantezi Tipi : Yatılı bir kız lisesinde beden eğitimi öğretmeni olan bir kadın öğretmen okulun dalma takımını çalıştırmaktadır ve takım üyeleri olan öğrencileri onun elit öğrenci grubudur. Başka bir ülkeden okula gelen aristokrat sınıfa mensup bir öğrenci öğretmenin dalma takımına dâhil olur. Öğrencinin kendine has tavırları ve dalış sporundaki başarısı yeni öğrenciyi bir anda öğretmenin gözdesi konumuna getirir. Öğretmenin gözde öğrencisine ilgisi gün geçtikçe artar ve saplantı boyutuna ulaşır. Dalma takım kaptanı olan öğrenci her fırsatta öğretmenine olan hayranlığı dile getirmekte ve yeni gelen öğrenciye karşı kıskançlıktan kaynaklı olumsuz tavırlar sergilemektedir. Yeni öğrenci ve takım arkadaşları bir akşam gizli bir parti verirler. Öğretmen, oldukça sarhoş olan gözde öğrencisini müşahede altına alma bahanesiyle kendi odasına götürülür ve burada öğrencisine cinsel tacizde bulunur. O andan itibaren gözde öğrenci öğretmenden köşe bucak kaçmaya ve her fırsatta öğretmenine olan nefretini dile getirmeye başlar. Bu durum öğretmeni ifşa edilme korkusuyla büyük bir endişeye sürükler ve öğretmen takımın diğer üyelerini gözde öğrenciye karşı kışkırtır. Bunun üzerine dalma takımından bir grup öğrenci, yeni öğrenciyi ormanlık alanda darp ederler. Olaya müdahil olan

öğretmen astım krizi geçirmekte olan gözde öğrencisine, kasıtlı olarak, ilkyardımda bulunmayarak kızın ölümüne neden olur. Bu olay öğretmenin elit öğrenci grubu içerisinde su yüzüne çıkınca tüm öğrencileri öğretmeni protesto ederek dalma takımdan ayrılmaya karar verirler. Takım kaptanının şikâyetine rağmen okul yönetimi öğretmeni yetkili mercilere teslim etmek yerine olayın üstünü örtme yoluna gider.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) ve Cracks (2009) filmleri fantezi tipleri açısından belli başlı otak anlatılara sahiptir. Her iki filmde de kadın öğretmen karakterleri başroldedirler ve bu öğretmenler hastalıklı düşünceleriyle gözde öğrencilerini yanlış yönlendirmekte ve büyük felaketlere yol açmaktadırlar. Ancak her iki öğretmen karakteri de, hiç ummadıkları şekilde, en güvendikleri öğrencileri tarafından okul yönetimlerine şikâyet edilmekte ve bu şikâyetler neticesinde belirli yaptırımlara maruz kalmaktadırlar.

Filmin Adı - Yılı : The Paper Chase - 1973

Fantezi Tipi : Ülkedeki en iyi hukuk fakültelerinden bir tanesine daha yeni başlamış bir öğrenci kötü şöhretiyle nam salmış bir profesörün ilk dersinde çok kötü bir ders deneyimi yaşar. Öğrenci, yaşadığı ilk gün deneyimini çabuk atlatır ve öğrenci yurdunda bir grup öğrenciyle bir çalışma grubu kurarlar. Amaçları derslerdeki en başarılı öğrenciler olmaktır. Azimli öğrenci bir yandan derslerin zorluğuyla baş etmeye çalışırken bir yandan da, daha sonraları profesörün kızı olduğunu öğrendiği, kız arkadaşıyla vakit geçirmeye çalışır. Aylar geçtikçe pek çok öğrenci profesörün dersinden geçemeyeceğini düşünerek vazgeçmeye başlar. Ancak öğrenci sonuna kadar gitmeye kararlıdır. Bu çabası profesörü tarafından da, üstü kapalı bir biçimde, takdir edilmektedir. Yılsonunda sınava giren öğrenci yıl boyu sarf ettiği emeğinin karşılığını alacaktır.

Filmin Adı - Yılı : Whiplash - 2014

Fantezi Tipi : Konservatuardaki ilk yılında okulun en başarılı caz orkestrasına girme fırsatını yakalayan baterist bir öğrenci için işler umduğu gibi gitmeyecektir. Orkestranın şefi olan ve sert tavırlarıyla kötü bir şöhret edinmiş olan müzik öğretmeni genç bateristi sınırlarının ötesine taşımak niyetindedir. Öğretmen sertliğin dozunu arttırdıkça öğrenci de azminin üst sınırlarına çıkmaktadır. Ancak öğretmenin sert ve acımasız tutumları en sonunda öğrencisinin ona saldırmasına ve konservatuardan atılmasına sebep olur. Ancak genç baterist de boş durmaz ve öğretmenin konservatuardan atılmasını sağlar. Bir akşam ikili tesadüfen karşılaşırlar. Öğretmen genç bateristten kurmakta olduğu caz orkestrasında çalmasını ister. Konser günü geldiğinde anlaşılır ki öğretmenin amacı genç bateristin olası müzik kariyerini mahvetmektir. Ancak genç

baterist işleri tersine çevirir ve eski öğretmenini de kendisine hayran bırakan harika bir performansa imza atar.

The Paper Chase (1973) ve Whiplash (2014) filmleri de fantezi tipleri açısından benzerlikler göstermektedirler. Her iki filmde de katı, hoşgörüsüz ve mükemmeliyetçi öğretmen karakterlerinin öğrencilerini limitlerinin ötesinde zorladıklarını görmekteyiz. Ancak her iki öğretmen karakteri de en az kendileri kadar "çetin ceviz" olan çaylak öğrencilere rast gelirler ve ikililer arasındaki inişli çıkışlı tansiyon sonunda öğrencilerin üstün geldiği bir psikolojik savaşa dönüşür.

Filmin Adı - Yılı : Tek Başına (North Country) - 2005

Fantezi Tipi : İki çocuklu bekâr bir anne son ilişkisinde yaşadığı fiziksel şiddet neticesinde evi terk ederek memleketine döner ve ailesinin yanına taşınır. Genç kadın, bir süre sonra kasabadaki madende çalışan bir grup kadın işçiye katılır ve madende çalışmaya başlar. Genç kadın, ilk başlarda erkeklerden kaynaklı her türlü tacize uğramış ve durumu kanıksamış diğer kadın işçilerle birlikte madende süregelen çalışma hayatına uyum sağlamaya çalışır. Ancak genç kadın, işyerinde bir erkek çalışanın fiziki saldırısına maruz kalınca hakkını mahkeme yoluyla aramaya karar verir. Zorlu ve kirli bir mahkeme sürecinden sonra genç kadının haklılığı ortaya çıkar ve yanında yer alan kadın-erkek bir grup çalışan sayesinde dava kazanılır. Dava dünya genelinde bir farkındalık yaratarak iş yerlerindeki çalışma şartlarının ve yönetmeliklerin kadınlar lehine yeniden düzenlenmesine önayak olur.

Filmin Adı - Yılı : Silenced (Do-Ga-Ni) - 2011

Fantezi Tipi : Yaşadığı büyük şehirde iş bulmakta zorlanan bir görsel sanatlar öğretmeni referansla küçük bir şehirdeki işitme engelliler okulunda işe başlar. Öğretmen, çektiği ekonomik sıkıntıların yanında karısını da kaybetmiştir ve bakımını kendi annesinin üstlendiği küçük bir kızı vardır. Öğretmen, okuldaki ilk günlerinden itibaren bazı öğrencilerin garip davranışlar sergilediğini fark eder. Bunun üzerine öğrencilerin durumlarını araştırmaya başlayan öğretmen okuldaki bazı öğrencilerin okul idarecileri ve bir öğretmen tarafından cinsel açıdan istismar edildiğini öğrenir. Ardından öğretmen, öğrencileri okuldan uzaklaştırır ve himayesi altına alır. Öğretmen, bir insan hakları görevlisiyle birlikte öğrencilerin haklarını hukuki açıdan aramaya başlar. Ancak hukuk sistemindeki yozlaşma çıkar ilişkileriyle birleşince adaletin yerine gelmesi imkânsızlaşır. Sonucunda, oluşturulan tüm kamuoyuna rağmen suçlular durumdan ucuz kurtulurken öğretmen çok sevdiği mesleğinden ve mağdur öğrencilerden bir tanesi ise canından olacaktır.

Tek Başına (North Country, 2005) ve Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmleri fantezi tipleri açısından, küçük de olsa, benzerlikler göstermektedirler. Her iki filmde yer alan başrol karakteri de karşılaştıkları yasadışı ve ahlakdışı durumları kabullenmek yerine mağduriyetlerin giderilmesi noktasında hukuksal zeminde hak arayışına başlarlar. Her iki karakter de toplumun dikkatini kendi davalarına çekerek kamuoyu oluşturmayı başarsa da Tek Başına (North Country, 2005) filminde yer alan ana karakter mücadelesinde büyük bir zafere ulaşırken Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmindeki ana karakter için sonuç, beklenenin aksine, büyük bir hüsran olur.

Takip eden dünya sineması örnekleri, Türk sineması ve diğer dünya sineması örnekleriyle fantezi tipleri açısından herhangi bir benzerlik göstermemekle birlikte şu şekildedir:

Filmin Adı - Yılı **:** Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front) - 1930

Fantezi Tipi **:** Bir grup lise öğrencisi öğretmenlerinin savaş yanlısı şovenist söylemlerinin etkisinde kalarak okuldan ayrılırlar ve orduya yazılırlar. Büyük umutlarla gittikleri savaşın öğretmenlerinin söylediği ve kendi umdukları gibi bir olgu olmadığını görmeleri ise çok uzun sürmeyecektir. Öğretmenlerinin öngörüsün aksine savaş kısa bir sürede bitecekmiş gibi görünmemekte ve savaş uzadıkça şartlar daha da çetin bir hal almaktadır. Birkaç yıl sonra savaşa katılan öğrencilerden yalnızca bir tanesi hayatta kalmıştır. Genç asker, bir süreliğine evine döndüğünde aktif savaşın içerisinde olmayan insanların bile savaşı övmekte ısrarcı olduklarını görünce henüz vakti olmasına rağmen bir an önce cephedeki arkadaşlarının yanına döner. Ancak genç asker bir daha asla evine dönemeyecektir.

Filmin Adı - Yılı **:** The Song of Bernadette - 1943

Fantezi Tipi **:** Genç bir kızın kutsal bir dini figürü sürekli olarak gördüğüne inanılır. Önceleri genç kıza hem kilise okulundaki öğretmenleri hem de yerel resmi otoriteler tarafından şüpheyle yaklaşılır ve insanları aldatmaya çalıştığı düşünülür. Ancak genç kız ardı ardına gerçekleşen mucizevi olaylar neticesinde ülke çapında destek görür ve genç kıza inanmayanlar da kendisini desteklemeye başlarlar. Genç kız, aynı zamanda öğretmeni olan başrahibin de etkisiyle bir manastıra kapanıp rahibe olmaya karar verir ve orada kendisine hala inanmayan eski öğretmeni olan bir rahibenin gözetimi altına girer. Genç kızın sağlığı günden güne kötüye giderken öğretmeninin ona olan güvensizliği ise yavaş yavaş yok olmaya başlayacaktır.

Filmin Adı - Yılı : Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques) - 1955

Fantezi Tipi : Bir adam ve karısı özel yatılı bir okulun hem sahipleri hem de yöneticileridirler. Adamın karısı başka bir ülkendedir ve oldukça varlıklıdır. Adam okulun idaresiyle meşgulken karısı da okulda sınıf öğretmenliğini yapmaktadır. Okulda çalışan başka bir kadın öğretmen ise okul müdürünün metresidir ve bu durumdan okul müdürünün karısı da dâhil olmak üzere okuldaki herkesin haberi vardır. Bu gayrimeşru ilişkiyi okul müdürünün karısı ve metresi de kabullenmiş ve oldukça olağan bir biçimde üçlü bir ilişki sürdürmektedirler. Okul müdürünün acımasız ve despot tavırlarından rahatsız olan okul müdürünün karısı ve metresi birlikte okul müdürünü öldürmeyi planlarlar ve sonucunda da onu öldürürler. Ancak cesedin ortadan kaybolmasıyla birlikte pek çok tuhaf olaylar zinciri yaşanır. Yaşanan bu gerilimler okul müdürünün kalp rahatsızlığı yaşayan karısını oldukça yıpratır. Kocasının cesediyle kendi evinde karşılaşan kadın çok korkar. Kadının zayıf kalbi bu korkuyu kaldıramaz ve kadın ölür. Aslında kadının kocası ölmemiştir. Tüm olaylar dizisi okul müdürü ve metresi tarafından planlanmıştır. İkilinin amacı okul müdürünün karısını öldürmek, kadının parasını ele geçirmek ve ilişkilerini daha özgür bir biçimde sürdürebilmektir. Ancak bu planları kurnaz bir dedektifin takibine takılır ve sonuca ulaşamaz.

Filmin Adı - Yılı : Ne Ekersen (If….) - 1968

Fantezi Tipi : Geleneklerine sıkı sıkıya bağlı ve ast-üst ayrımının üst düzeyde olduğu bir yatılı okulda son sınıflardan birkaç öğrenci okul sorumlusu görevlerini yerine getirmektedirler. Okulun, okul sorumlularına verdiği olağanüstü yetkiler bu öğrencilerin diğerleri üzerinde zorbaca ve despotça bir üstünlük kurma çabasına dönüşür. Okul sorumlusu olan öğrencilerin durumu fiziki işkenceye kadar götürmesi bir grup son sınıf öğrencisinin kırmızı çizgilerini aşmasına neden olur. Bu isyankâr öğrenciler sonunda okula silahlı bir saldırı düzenlerler ve okul müdürü de dâhil olmak üzere pek çok kişiyi öldürürler.

Filmin Adı - Yılı : All Things Fair (Lust Och Fägring Stor) - 1995

Fantezi Tipi : Savaşın gölgesinde 15 yaşındaki bir erkek öğrenci ile 37 yaşındaki bir kadın öğretmen zaman içerisinde birbirlerinin çekimine kapılırlar ve tutkulu bir ilişkiye başlarlar. Öğretmenin kocası durumdan haberdar olmasına rağmen ilişkiye müdahil olmaz. Aksine, adamla öğrenci arasında bir dostluk gelişir. Zamanla öğretmenin tutarsız davranışları öğrencisiyle olan ilişkisine zarar vermeye başlayınca öğrenci ilişkilerini bitirmeye karar verir. Ancak öğretmenin bu durumu kabullenmesi çok da kolay olmayacaktır. Bir yandan öğretmen, öğrencisini sınıfta bırakmak için elinden geleni

yaparken diğer yandan öğrencisi öğretmenin gerçek yüzünü herkese göstermeye çalışmaktadır. Öğrenci, bir yandan askeri bir denizaltıda kaybettiği ağabeyinin acısını yaşamaktayken öte yandan öğretmeni tarafından haksız yere sınıfta bırakılmanın yarattığı öfkeyle baş etmeye çalışmaktadır. Bunun üzerine öğrenci de kontrolünü yitirir ve kendisinden beklenmeyen olumsuz davranışlara imza atar.

Filmin Adı - Yılı : Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate) - 1997

Fantezi Tipi : Küçük bir şehirde çok başarılı ve hırslı genç bir avukat savunduğu her müvekkilin davasını kazanır. Bu başarısı metropoldeki çok büyük bir hukuk firmasının dikkatini çeker ve firma avukatı bünyesine katar. Bu şehirde işler çok daha farklı yürümektedir ancak genç avukat uyum sağlamakta sorun yaşamaz. Ancak genç avukatın karısı günden güne ruh sağlığını yitirmekte ve bazı paranormal deneyimler yaşamaktadır. Genç avukat ise bu süreçte hırsının esiri olmakta ve ailesini göz ardı etmektedir. Kısa zamanda patronunun gözdesi haline gelen genç avukat eşinin intiharıyla derinden sarsılır. Daha sonra anlaşılır ki patronu cehennemden yeryüzüne gelmiş olan şeytandır ve aynı zamanda da genç avukatın babasıdır. Şeytan kendisinden üvey kız kardeşiyle cinsel ilişkiye girmesini ve dünyayı birlikte felakete götürebileceği bir erkek çocuk dünyaya getirmelerini ister. Genç avukat şeytanın bu isteğini reddeder ve intihar eder. Böylece şeytanın bütün planları suya düşer ve filmde bir geri dönüş yaşanarak tüm hikâye başa sarar. Genç avukat eski mutlu yaşantısına geri döner ancak şeytan onun zaaflarından faydalanmak için fırsat kollamaya devam edecektir.

Filmin Adı - Yılı : Fakülte (The Faculty) - 1998

Fantezi Tipi : Bir grup genç, öğretmenlerinin tuhaf davranmaya başladıklarını fark ederler. Daha sonra tanık oldukları bir olay üzerine gençler öğretmenlerinin dünya dışı varlıklar tarafından birer yaratığa dönüştürüldüklerini ve bu işlemin öğrenciler de dâhil olmak üzere tüm okula ve şehre yayılmaya başladığını anlarlar. Öğretmenleri ve yaratığa dönüşmüş diğer arkadaşları gençlerin peşine düşerler. Bu süreçte gençler de tek tek yaratığa dönüşmeye başlarlar. Ancak insan olarak kalmayı başarabilen son öğrenciler yaratıkların başındaki uzaylıyı etkisiz hale getirmeyi başarırlar. Bunun üzerine yaratığın kölesi haline gelen öğretmenler ve diğer öğrenciler önceki yaşamlarına geri dönerler.

Filmin Adı - Yılı : Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru) - 2000

Fantezi Tipi : Tamamı genç olmalarının verdiği asilik yüzünden okula ve özellikle de öğretmenlerine karşı vurdumduymaz tavırlar içerisinde olan bir grup lise öğrencisi hükümet destekli bir ölüm oyununa dâhil edilirler. Ölüm oyununun başında bir

süre önce onlarla çalışmış olan eski bir öğretmenleri vardır. Tamamı aynı sınıftan olan öğrenciler kurallara uymamaları ve öğretmenlerine karşı saygısız tavırları yüzünden ülke çapında yapılan bir elemeyle bu oyuna seçilmişlerdir. Oyunun tek kuralı öğrencilerin kendilerine rastgele dağıtılan ekipmanlarla üç gün içerisinde sınıf arkadaşlarının geri kalanını öldürerek hayatta son kalan öğrenci olmaya çalışmaktır. Hayatta kalan son birkaç öğrenci onları oyun adasından kurtarabilecek bir hileye başvururlar ve sonunda ölüm oyununun başındaki öğretmenlerini de öldürerek adayı terk ederler. Ancak kurtulan gençler, ömürleri boyunca kaçak olarak yaşamak zorunda kalacaklardır.

Filmin Adı - Yılı : Kötü Eğitim (La Mala Educación) - 2004

Fantezi Tipi : Yatılı bir kilise okulunda ergenlik çağındaki iki erkek öğrenci birbirlerine yakınlık duymaya başlarlar. Ancak öğrencilerden bir tanesi okuldaki erkek öğretmenlerden bir tanesinin dikkatini çeker ve öğretmen öğrencisine cinsel istismarda bulunmaya başlar. Öğretmen, aynı zamanda okul müdürü de olduğu için, diğer öğrenciyi okuldan atar ve öğrencisini uzun süre istismar etmeye devam eder. İstismar edilen öğrenci yıllar sonra hayatına bir transseksüel olarak devam etmektedir ve öğretmenini bularak ondan şantaj yoluyla para temin etmeye başlar. Bir süre sonra öğretmen, eski öğrencisinin erkek kardeşine ilgi duymaya başlar ve ikili arasında bir ilişki başlar. Artık kontrol etmesi zor olan eski öğrenci ise hem öğretmeni hem de kardeşi için sorun teşkil etmektedir. Öğretmen ve eski öğrencisinin kardeşi ortaklaşa bir plan yaparlar ve kasıtlı olarak eski öğrencinin ölümüne sebep olurlar. O andan itibaren öğrencinin erkek kardeşi kendisini ağabeyiymiş gibi tanıtarak bir zamanlar ağabeyinin okulda yakınlaştığı ve artık ünlü bir yönetmen olan eski arkadaşıyla yakınlaşır. Öğrencinin kardeşi bu bağlantı sayesinde önemli bir filmde başrol alır ve çok ünlü bir aktöre dönüşür. Artık roller değişmiş öğretmen eski öğrencisinin erkek kardeşinin peşine düşmüştür. Ondan şantajla para koparmaya başlayan öğretmen öğrencisinin kardeşinin kullanmakta olduğu bir otomobilin çarpması sonucu hayatını kaybeder.

Filmin Adı - Yılı : 21 - 2008

Fantezi Tipi : İyi bir üniversitede okuyan ve üst düzey matematiksel zekâya sahip olan bir öğrenci idealindeki bir diğer üniversiteye de kabul edilmiştir. Ancak genç öğrencinin o bölüme başlamasındaki en büyük engel idealindeki üniversitenin eğitim masraflarının oldukça yüksek olmasıdır. Mevcut üniversitesindeki bir matematik profesörü öğrencinin matematiksel yeteneğinin farkına varır ve onu bu yeteneğini kumarhanedeki kâğıt oyunlarında kart sayarak yüksek kazanç elde edebileceği konusunda ikna eder. Bir süre işler çok iyi gider ancak öğrencinin kontrolünü kaybedip oyunda yüklü

miktarda para kaybetmesiyle öğretmen ve öğrencisi arasında bir çatışma başlar. Öğrenci, öğretmeni son bir büyük oyun için ikna eder. Ancak öğrenci daha önceden kumarhane görevlileriyle anlaşma yapmış ve öğretmenini tuzağa düşürmüştür. Öğrenci de son oyundan kazandığı parayı kumarhane görevlisine kaptırınca çareyi başından geçen ilginç deneyimini önemli bir burs sağlayıcıya anlatarak eğitimi için ihtiyacı olan bursu elde etmekte bulur.

Filmin Adı - Yılı : Spotlight - 2015

Fantezi Tipi : El değiştiren bir gazetede görevlendirilen yeni yönetici daha önceleri üzerinde durulmayan bir cinsel istismar vakasının üzerine gitmeye karar verir. Pedofili eğilimli bir din görevlisinin yıllar boyunca küçük çocuklara cinsel istismarda bulunması ve din kurumunun bu görevlinin suçlarını örtbas etmesi yeni yöneticiye göre ciddi bir haber potansiyeli taşımaktadır. Araştırmacı gazetecilik konusunda uzman bir ekip olayı incelemekle görevlendirilir. Ancak bu münferit olaydan yola çıkılarak yapılan araştırma benzer pek çok cinsel istismar vakasıyla birlikte çığ gibi büyür. Gazeteciler bir yandan hukuk sistemi bir yandan da din kurumuyla mücadele etmektedir. Ancak ısrarcı ve kararlı bir araştırma süreci sonucunda tüm cinsel istismar vakaları bir haber dizisi olarak gazetede yayımlanır. Haber toplumda büyük bir yankı uyandırır ve ortaya çıkan başka mağdurların katkılarıyla gitgide daha geniş bir ağa ulaşan bir gazetecilik başarısına dönüşür.

5.2.1.3. Örnek Sahneler Işığında Filmlerde Öğretmenlik Mesleği Açısından Oluşturulmaya Çalışılan Retorikal Vizyonlar

Türk ve dünya sineması örnekleri "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisi altında "kötü" öğretmen temsilleri özelinde bütünsel olarak incelenmektedir. "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" ana başlığı altında yer alan örneklem havuzundaki filmlerin retorikal vizyon analizlerine geçmeden, ön bilgilendirme amacıyla, bu filmlerde izleyiciye kötü karakterler olarak sunulan öğretmenlerin yer aldıkları filmlerin isimleri ve yapım yılları ile bu filmlerdeki öğretmen karakterlerinin isimleri, branşları, çalıştıkları okul türleri ve rolleri gibi bilgiler tablolar halinde sunulacaktır. Daha sonra örnek sahneler ışığında kötü öğretmen karakterlerini barındıran Türk ve dünya sineması örneklerinin izleyicilerde sembolik mesajlar aracılığıyla öğretmenlik mesleği açısından oluşturmaya çalıştıkları retorikal vizyonların bir tipolojisi çıkarılacaktır. Bu tipolojide öğretmenlerin kötü

karakterler olarak temsil edilmesiyle ortaya çıkan retorikal vizyonlar filmlerden aktarılan bilgiler ve örnek sahnelerle desteklenmeye çalışılacaktır.

Çizelge 5

Türk Sinemasında Temsil Edilen Kötü Öğretmen Karakterlerinin Genel Özellikleri

Filmin Adı - Yılı	Hababam Sınıfı Güle Güle - 1981	Şellâle - 2001	Okul - 2004
Öğretmenin Adı	Osman	Aziz	Alparslan
Öğretmenin Çalıştığı Okul Türü	Lise	İlkokul	Lise
Öğretmenin Branşı	Tarih Öğretmeni	Okul Müdürü	Matematik Öğretmeni
Öğretmenin Rolü	Yan Rol	Yan Rol	Yan Rol

Çizelge 6

Dünya Sinemasında Temsil Edilen Kötü Öğretmen Karakterlerinin Genel Özellikleri

Filmin Adı - Yılı	Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front) - 1930	The Song of Bernadette - 1943	Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques) - 1955	400 Darbe (Les Quatre Cents Coups) - 1959	Ne Ekersen (If….) - 1968
Öğretmen(ler)in Ad(lar)ı	Kantorek	Marie Therese Vauzous	Michel Delassale Christina Delassalle Nicole Horner	Petite Feuille	Kemp
Öğretmen(ler)in Çalıştığı Okul Türü	Erkek Lisesi	Kilise Okulu - Rahibe Manastırı	Erkek Yatılı Okulu	Ortaokul	Erkek Yatılı Lisesi
Öğretmen(ler)in Branş(lar)ı	Belirtilmemiş	Din Eğitmeni/Din Görevlisi	Okul Müdürü Sınıf Öğretmeni Sınıf Öğretmeni	Fransızca Öğretmeni	Belirtilmemiş
Öğretmen(ler)in Rolü	Yan Rol	Yan Rol	Başrol	Yan Rol	Yan Rol (devam ediyor)

Çizelge 6 (devam)

Filmin Adı - Yılı	Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie) - 1969	The Paper Chase - 1973	Duvar (Pink Floyd The Wall) - 1982	All Things Fair (Lust Och Fägring Stor) - 1995	Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate) - 1997
Öğretmen(ler)in Ad(lar)ı	Jean Brodie	Charles W. Kingsfield Jr.	Belirtilmemiş	Viola J-son Gruter	Lloyd Gettys
Öğretmen(ler)in Çalıştığı Okul Türü	Kız Lisesi	Hukuk Fakültesi	Ortaokul	Ortaokul	Ortaokul
Öğretmen(ler)in Branş(lar)ı	Sosyal Bilgiler Öğretmeni	Sözleşme Hukuku Profesörü	Matematik Öğretmeni	Dilbilgisi Öğretmeni	Matematik Öğretmeni
Öğretmen(ler)in Rolü	Başrol	Yan Rol	Yan Rol	Başrol	Yan Rol (devam ediyor)

Çizelge 6 (devam)

Filmin Adı - Yılı	Fakülte (The Faculty) - 1998	Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru) - 2000	Kötü Eğitim (La Mala Educación) - 2004	Tek Başına (North Country) - 2005	21 - 2008
Öğretmen(ler)in Adı(lar)ı	Valerie Drake Joe Willis Karen Olsen Elizabeth Burke John Tate Edward Furlong	Kitano	Manolo / José Manuel Berenguer	Paul Lattavansky	Micky Rosa
Öğretmen(ler)in Çalıştığı Okul Türü	Lise	Lise	Erkek Yatılı Kilise Okulu	Lise	Üniversite
Öğretmen(ler)in Branş(lar)ı	Okul Müdürü Beden Eğitimi Öğrt. Müzik Öğrtetmeni Edebiyat Öğretmeni Tarih Öğretmeni Biyoloji Öğretmeni	Belirtilmemiş	Edebiyat Öğretmeni / Okul Mtüdürü	Belirtilmemiş	Matematik Profesörü
Öğretmen(ler)in Rolü	Yan Rol	Başrol	Başrol	Yan Rol	Başrol (devam ediyor)

Çizelge 6 (devam)

Filmin Adı - Yılı	Cracks - 2009	Serseriler (Neds) - 2010	Silenced (Do-Ga-Ni) - 2011	Whiplash - 2014	Spotlight - 2015
Öğretmen(ler)in Ad(lar)ı	Gribben	McLeod	Lee Kang Seok Lee Kang Bok Park Bo Hyun	Terrance Fletcher	John J. Geoghan Porter Liam Barrett David Holly Paul R. Shanley Ronald Paquin James F. Talbot
Öğretmen(ler)in Çalıştığı Okul Türü	Yatılı Kız Lisesi	Ortaokul	İşitme Engelliler Okulu	Konservatuar	Kilise Okulu (John J. Geoghan) Lise (James F. Talbot) Belirtilmemiş (Diğerleri)
Öğretmen(ler)in Branş(lar)ı	Beden Eğitimi Öğretmeni	Belirtilmemiş	Okul Müdürü Müdür Yardımcısı Belirtilmemiş	Müzik Öğretmeni	Din Eğitmeni / Din Görevlisi
Öğretmen(ler)in Rolü	Başrol	Yan Rol	Yan Rol	Başrol	Yan Rol

Öğretmenlerin kötü karakterler olarak resmedildiği Türk ve dünya sineması örneklerinden edinilen bulgular ve örnek sahneler ışığında bu filmler aracılığıyla izleyicilerde öğretmenlik mesleğiyle ilgili oluşturulmaya çalışılan retorikal vizyonlar ise şunlardır:

"Öğretmenin ayırıcı özelliği olan kötü alışkanlıkları, öğrencileri tarafından belirlenen takma adları, kendi tercihleri doğrultusunda ya da kurumsal olarak belirlenen aksesuarları ve/veya kıyafetleri olabilir."

Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)

Osman, devlet okulunda çalıştığı için takım elbise giyer.

Şellâle (2001)

Aziz, devlet okulunda çalıştığı için takım elbise giyer.

Okul (2004)

Alparslan, devlet okulunda çalıştığı için takım elbise giyer. Alparslan, kendine has bir biçimde, taktığı hipermetrop gözlüklerini çıkarmak yerine burnuna doğru indirerek kullanmayı tercih eder.

Alparslan'ın öğrenciler arasındaki takma adı "sıfırcı"dır.

The Song of Bernadette (1943)

Marie Therese Vauzous, kilise okulunda/rahibe manastırında çalıştığı için rahibe kıyafetleri giyer.

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Michel Delassalle takım elbise giyer.

Michel Delassalle ve Nicole Horner sigara içerler.

400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959)

Petite Feuille, derslerde takım elbisesinin üzerine önlük giyer.

Feuille, pipo içer ve gündelik hayatında fötr şapka takar.

Ne Ekersen (If…., 1968)

Kemp takım elbise giyer.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)

Jean Brodie, şık ve zarif kıyafetler giymeyi tercih eder.

The Paper Chase (1973)

Charles W. Kingsfield Jr., klasik takım elbiseler giyer ve aksesuar olarak da papyon tercih eder.

Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982)

Öğretmen, derslerde takım elbise giyer.

Öğretmen bazen takım elbisesinin üzerine cüppe giyer ve kep takar.

Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000)

Kitano, filmin neredeyse tamamında gri eşofman takımları içerisinde görülür.

Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004)

Manolo/José Manuel Berenguer, kilise okulunda çalıştığı için papaz kıyafetleri giyer; okuldaki görevinden ayrıldığında ise (kravatsız) klasik takım elbiseler giymeyi tercih eder.

21 (2008)

Micky Rosa, sigara içer.

Cracks (2009)

Gribben, (öğrencisiyle birlikte) sigara içer.

Whiplash (2014)

Terrance Fletcher, derslerde ve konserlerde siyah renkli kıyafetler giyer.

Flether, (eski öğrencisiyle) içki içer.

Spotlight (2015)

Öğretmenler, din eğitimi verdikleri için papaz kıyafeti giyerler.

"Öğretmen, mesleğine hastalıklı bir tutkuyla bağlı olmamalıdır."

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)

Jean Brodie, mesleğine ve hayata bakış açısıyla ilgili şu cümleleri kurar:

> Benim işim genç omuzlara eski kafalar yerleştirmektir. Benim tüm öğrencilerim seçkin tabakadandır. Bana hassas yaşlarında bir kız teslim edilince ömür boyu benim olur. Siz, kızlar benim işimsiniz. Yarın soylu birinden evlenme teklifi alsam reddederim. Ben tüm cazibemi öğrencilerime adadım.

Brodie, öğrenciler tarafından kendi ağzından yazılmış bir aşk ve itiraf mektubuna dayanarak okuldan istifa etmesini isteyen okul müdürüne karşı çok hiddetlenir ve kendisini buna zorlarsa onu dava edeceğini söyler. Brodie, sözlerine şöyle devam eder:

> Ben bir öğretmenim. Ben, önünde, sonunda ve daima bir öğretmenim. Siz böylesi bir olayın beni savaşmadan mesleğimden etmesine izin vereceğimi hayal edebiliyor musunuz? Ben bu mesleğe kendimi adadım ve feda ettim. Küçük bir korkak gibi bu duruma seyirci kalmayacağım ve sizin beni bu meslekten yoksun bırakmanızı izlemeyeceğim. Ne için? Kıskançlık. Çünkü benim kızları kendi adıma yönlendirme yeteneğim var. Kızlar üzerinde güçlü bir etkim olduğu doğrudur. Bundan gurur duyuyorum. Ben onlara hayatın tüm olasılıklarına karşı hazırlıklı olmaları yönünde etki ediyorum; güzellik, onur ve cesaret… Ben onlara insanların üzerine olmayan bir çamuru atmaları yönünde etki etmiyorum.

The Paper Chase (1973)

Charles W. Kingsfield Jr., derste yeni gelen öğrencilerine fakültenin ve kendisinin ders işlenişinde takip ettiği yöntemden bahsetmektedir:

> Siz ameliyat masasındasınız. Benim küçük sorularım sizin beyinlerinizi inceleyen parmaklardır. Biz burada beyin ameliyatı yapıyoruz. Siz kendi kendinize hukuk öğreniyorsunuz ama ben sizin zihninizi eğitiyorum. Siz buraya içi pelteyle dolu bir kafatasıyla gelirsiniz ve bir avukat gibi düşünebilme yeteneğiyle ayrılırsınız.

Kingsfield, henüz gün aydınlanmadan dersliğine gelir ve ders hazırlığını yapar.

Kingsfield, amfide pek çok öğrenciyle ders işlemesine rağmen tüm öğrencilerinin isimlerini tek tek bilir.

Cracks (2009)

Gribben, bir gece öğrenci yatakhanesine girer ve dalma takımındaki öğrencilerini gece antrenmanı için uyandırır. Denize geldiklerinde Gribben üzerindeki tüm kıyafetleri çıkarır ve suya atlar. Arkasından da öğrencileri, altlarında yalnızca iç çamaşırları kalacak şekilde, suya atlarlar. Öğrenciler ve Gribben suda oyunlar oynayıp şakalaşırlar. Gribben öğrencilerine başka ülkelere yaptığı seyahatlerde başından geçen maceralardan bahseder. Gribben, sudayken yeni öğrencisinin yanına gider ve "sen diğer kızlara benzemiyorsun. Onlar hala hayatlarının başlamasını bekliyorlar ama sen öyle değilsin" der. Yeni öğrenci Gribben'a neden o okulda çalışmayı tercih ettiğini sorunca Gribben takımdaki öğrencileri için orada kaldığını, onlar gidince kendisinin de okuldan ayrılacağını söyler.

Whiplash (2014)

Terrance Fletcher, prova öncesi eski bir arkadaşı ve küçük kızıyla sohbet etmektedir. Fletcher'ın, arkadaşına ve onun küçük kıza yaklaşımı oldukça sıcak ve içtendir. Ancak prova odasına geldiğine Fletcher öğrencilerine karşı her zamanki sert mizacına bürünür. Fletcher, içerisinde bolca argo kelimeler ve küfürler barındıran bir tonda öğrencilerine son uyarılarını yapar ve onları hata yapmamaları konusunda sert bir biçimde uyarır. Fletcher'ın bu davranış değişikliğinin ardında yatan sebep mesleğini aşırı ciddiye alması ve mükemmeliyetçi bakış açısından dolayı tavizsiz olmasıdır.

"Öğretmen, meslektaşlarıyla karşı karşıya gelmemeli ya da onlarla çatışma yoluna gitmemelidir."

Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)

Osman, okul çıkışı bir öğrencinin kendisine çarpması üzerine ona hakaret eder. Öğrenci özür dilemesine ve kendisini görmediğini söylemesine rağmen Osman hakaretlerine devam eder. Öğrenci, Osman'a onu görmediğini yineleyince Osman "kör müsün ulan"

diye karşılık verir. Öğrenci aksi yönde cevap verince Osman "bir de cevap ha" der ve öğrenciye bir tokat atar. Öğrenci suçu olmadığını ve kendisine vurmamasını söyler. Bunun üzerine Osman "senin sesin pek bir dik çıkıyor. Suçu yokmuş. Al bir de cevap…" der ve öğrenciye üst üste tokat atmaya başlar. Bunun üzerine Osman'ın genç bir meslektaşı kendisine müdahale edip öğrencinin cezasını çektiğini söyleyince Osman sinirli bir biçimde öğrenciye döner ve "daha bitmedi" der. Genç öğretmen, öğrencinin ağzının kanadığını söyleyince Osman "kanasın. Hak etti" der. Bunun üzerine genç meslektaşı kendisine sert bir biçimde çıkışınca Osman "sana ne be adam git başımdan" diyerek genç meslektaşına tepki gösterir. Geç öğretmen daha yumuşak bir biçimde kendisini uyarınca ise Osman "çekil ulan ayı" diyerek genç meslektaşına hakaret eder. Daha genç öğretmen de Osman'a çıkışır ve cesareti varsa kendisine de vurmasını söyler. Bunun üzerine Osman "seninle bir hesabım yok. Çekil aradan" der. Genç öğretmen kendisini kaybeder ve Osman'ın öğrencilere karşı uyguladığı yöntemlerin yanlışlığını dile getirir. Bunun üzerine Osman, tek kelime etmeden, öfkeli bir biçimde oradan uzaklaşır.

Şellâle (2001)

Aziz, öğrencilere süt dağıtıldığı esnada denetleme amaçlı oradadır. Aziz öğrencilere "gürültü yapanı gebertirim. Sıraya geçin" der. Aziz, eline kalınca bir sopa alır ve öğrencileri sıraya sokmaya çalışır. Bir öğrenci, süt içmek istemediği için peşinen Aziz'in yanına gelir ve vurması için ellerini açar. Aziz, öğrencisine küfür içeren hakaretler eder, birkaç kez öğrencinin ellerine vurur ve öğrenciye acıyıp acımadığını sorar. Öğrenci her seferinde acımadığını söyleyince Aziz "ulan anam avradım olsun ağlatıncaya kadar döveceğim" der ve vurmaya devam eder. Bunun üzerine bir kadın ve bir erkek öğretmen Aziz'e tepki gösterirler. Erkek öğretmen hukuki ve mesleki açıdan yaptığının yanlış olduğuna vurgu yapınca Aziz "hak hukuktan iyi anlıyorsun. Senin neden buraya sürüldüğünü şimdi daha iyi anlıyorum" diye karşılık verir. Bunun üzerine erkek öğretmen kendisini dava etmekle yeniden uyarınca Aziz "beni tehdit mi ediyorsun ulan zındık. Halkı isyana teşvik et de göreyim seni. Komünist demişlerdi de inanmamıştım" diyerek erkek öğretmene ağır ithamlarda bulunur. Bunun üzerine kadın öğretmen lafa karışır ve kendisinin de dayağa karşı olduğunu dile getirir. Bu sözler üzerine Aziz, "sen de mi? Gerekirse seni de sürdürürüm. Anladın mı" diyerek kadın öğretmeni de tehdit eder. Ancak kadın öğretmen bu tehditlere aldırış etmez ve ülkenin her bir köşesinde görev yapmaktan gurur duyacağını söyler. Ardından erkek öğretmen, öğrencilere döner süt içmek istemeyen öğrencilerin sıradan çıkabileceğini söyler. Aziz ise "sıradan ayrılanın kafasını

kırarım. Bunu bilmiş olun" diyerek öğrencileri hizaya sokmaya çalışır. Erkek öğretmen ise öğrencilere hiç kimsenin kendilerine zarar veremeyeceğini ve korkmamaları gerektiğini söyleyince Aziz, "pişman edeceğim seni. Geldiğin yere göndermezsem namerdim" diyerek tehditlerine devam eder.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Park Bo Hyun (öğretmen) bir erkek öğrencisine uzun süre Lee Kang Seok (okul müdürü)'un odasında fiziksel şiddet uyguladıktan sonra öğrenciye işkence etmeye devam etmek için Lee Kang Seok (okul müdürü)'un odasından çıkar. Park Bo Hyun (öğretmen) bu esnada okulda göreve yeni başlamış olan görsel sanatlar öğretmeniyle karşılaşır. Uzun zamandır Park Bo Hyun (öğretmen)'un öğrencilere uyguladığı şiddetten rahatsızlık duyan görsel sanatlar öğretmeni elindeki çiçek saksını Park Bo Hyun (öğretmen)'un kafasına vurarak parçalar. Park Bo Hyun (öğretmen) acı içerisinde yerde kalır. Görsel sanatlar öğretmeni ise öğrenciyi daha ağır işkenceler görmekten kurtarır. O andan itibaren görsel sanatlar öğretmeni okulda fiziksel ve cinsel saldırıya uğrayan birkaç öğrenciyi himayesi altına alarak Lee Kang Seok (okul müdürü), Lee Kang Bok (müdür yardımcısı) ve Park Bo Hyun (öğretmen)'a karşı çetin bir hukuk mücadelesine girişir.

"Öğretmen, kişisel çıkarları doğrultusunda belli başlı güç ve iktidar odaklarıyla dirsek teması içerisinde olmamalıdır."

Şellâle (2001)

Aziz, şelalenin önünde oraya bir baraj yapacaklarını yalanıyla halkı kandırmaya çalışan iktidar partisi temsilcisinin arkasında yapılacak projeleri dinlemekte ve alkış tutmaktadır. Aziz, iktidar partili belediye başkanının makamındadır. Aziz'in yanında iktidar partisinden nüfuzlu bir kişi de vardır. Partililer o esnada vatandaşı beldeye yatırım yapacakları konusunda nasıl kandırdıklarından bahsederek eğlenmektedirler. Aziz de şakalaşmalara gülerek katılır. Odadaki nüfuz sahibi kişi siyasetçilerin sinema sanatçıları gibi rol yapabilmeleri ve yalan dahi olsa söylediklerine halkı inandırabilmeleri gerektiğini söyleyince Aziz bu sözleri teyit eder ve "bu cahillere doğruyu söylesen ne olacak. Milletin açlıktan nefesi kokarken süt veriyoruz kimse içmiyor" der ve kahkaha atar.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Lee Kang Seok (okul müdürü) ve Lee Kang Bok (müdür yardımcısı) engelli öğrencilerine yönelik cinsel saldırı suçundan yargılandıkları davadan kurtulabilmek için karşılıklı çıkar ilişkisi içerisinde oldukları nüfuzlu dostlarından yardım isterler.

"Öğretmen, ahlak dışı eylemler sergilememelidir."

Okul (2004)

Alparslan, diğer öğretmen ve öğrencilerle konferans salonunda bir toplantıdadır. O esnada projeksiyondan perdeye yanlışlıkla pornografik içerikli görüntüler yansımaya başlayınca Alparslan duruma müdahale etmek yerine göz ucuyla filmi takip etmeye çalışır. Okul müdür salondaki herkesi salon dışına çıkarır ancak Alparslan salonda kalır ve filmi izlemeye devam eder.

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Aynı okulda çalışan bir meslektaşı Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi)'a gece odasından gelen şehvet çığlıklarını duyduğunu ve iffetli bir kadının sabaha kadar dua etmesi gerektiğini söyleyince Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) aşırı tepki göstermeden meslektaşına dini gruplarla fazla vakit geçirmemesi uyarısında bulunur ve meslektaşı yanından ayrılırken onun arkasından "adi herif" diye söylenir.

Michel Delassalle (okul müdürü), Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) ve Nicole Horner (sınıf öğretmeni) aynı okulda çalışmaktadırlar. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) Michel Delassalle'in (okul müdürü) karısı, Nicole Horner (sınıf öğretmeni) ise metresidir. Her iki kadın da durumdan haberdardır ve her ikisi de bu resmi ve gayriresmi ilişkiyi kabullenmişlerdirler. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) ve Nicole Horner (sınıf öğretmeni), aynı zamanda, birbirleriyle yakın arkadaştırlar.

Michel Delassalle (okul müdürü), trende yolculuk yaptığı esnada karşı koltuğunda oturan genç kadına kur yapar.

400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959)

Petite Feuille, öğrencilerin sınav olduğu esnada bir öğrencinin elinde bir kâğıt görür ve öğrenciyi yanına çağırır. Feuille, öğrencisinin elindeki kâğıdın erotik bir kadın çizimi olduğunu görünce resmi çocuğun elinden alır ve öğrenciyi tek ayaküstü durması için sınıfın köşesine gönderir. Ardından Feuille uzunca bir süre erotik resmi inçler.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)

Jean Brodie, bir önceki yıl evli ve beş çocuklu olan görsel sanatlar öğretmeniyle cinsel ilişki yaşamıştır. Görsel sanatlar öğretmeni, Brodie'yi tuvalette sıkıştırır, onu öper ve stüdyosuna davet eder. Ancak Brodie okuldaki müzik öğretmeniyle ilişkisi olduğunu bahane eder ve isteksizmiş gibi görünmeye çalışarak oradan uzaklaşır.

Görsel sanatlar öğretmeni kendisiyle tekrar cinsel ilişki yaşamak istediğini söyleyince Brodie "senin bir ailen var ve ben de bir öğretmenim" diyerek teklifi reddeder. Görsel

sanatlar öğretmeni Brodie'yi ikna edebilmek için öne sürdüğü mevcut durumların kendisiyle cinsel ilişki yaşadığı dönemde de var olduğunu söyler. Görsel sanatlar öğretmeni, Brodie'yi çok arzuladığını söyleyince, yalnız başlarına bulundukları sınıfta, öpüşmeye başlarlar. O esnada bir öğrenci sınıfa girip öğretmenlerinin öpüştüklerini görünce Brodie öğrencisini azarlar ve sınıftan kovar.

Okul yönetimi sahte bir aşk mektubuna dayanarak Brodie'yi ve ilişki yaşadığı müzik öğretmenini istifa etmeye zorlar. Brodie, kendisini savunur ve istifa etmeyi reddeder. Ancak Brodie, müzik öğretmeninin istifa etmeyi kabul ettiğini duyunca çok sinirlenir ve ona istifayı kabul ederek aralarındaki ilişkiyi ifşa ettiğini söyler. Müzik öğretmeni gerçekten aralarında bir ilişki olduğunu söyleyince ise Brodie, okul yönetiminin elinde ilişkilerini ispatlayacak herhangi bir kanıt olmadığını ileri sürer. Müzik öğretmeni, yalnızca birbirlerinin cinsel partneri olduklarından ve sevgili bile olamadıklarından şikâyet edip kendisiyle evlenmek istediğini söyleyince Brodie, lafı farklı yerlere getirerek evlilik teklifini geçiştirmeye çalışır.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Evli olmasına rağmen Lee Kang Seok (okul müdürü) üvey kız kardeşiyle ilişkisi yaşamaktadır.

"Öğretmen, para hırsına yenik düşmemelidir."

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Michel Delassalle (okul müdürü), metresi Nicole Horner (sınıf öğretmeni) ile birlikte karısı Christina Delassalle'in (sınıf öğretmeni) ölümüne neden olur. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in ölümünün ardından Nicole Horner (sınıf öğretmeni) planlarını uyguladıkları süreçte çok korktuğunu söyleyince Michel Delassalle (okul müdürü) "buna değmez miydi? Artık zenginiz. Sadece okulu satsak bile çok paramız olur" diyerek cinayeti işleme amaçlarını ortaya koyar.

21 (2008)

Micky Rosa, kart sayma yöntemiyle geçmişte kumarhanelerden yüklü miktarda paralar kazanmış eski bir kumar düşkünüdür. Rosa, büyük kumarhanelerin kara listesine girdiği için artık aktif oyunlarda yer alamamaktadır. Bu yüzden yetenekli öğrencilerinden bir ekip kurar ve kart sayma tekniğiyle öğrencileri üzerinden kumarhanelerden yüklü miktarda kazanç elde eder. Rosa, para hırsına asla engel olamaz ve daha fazla para kazanabilmek için öğrencilerini ve kendisini büyük risklere sokmaktan çekinmez.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Lee Kang Bok (müdür yardımcısı), okuldaki işe kabul edilmesi karşılığında görsel sanatlar öğretmeninden para talep eder. Genç öğretmen bu istek karşısında şaşkınlığını gizleyemez. Bunun üzerine Lee Kang Bok (müdür yardımcısı) "burada öğretmen olmanın bedava olduğunu mu sanıyorsun" der ve ödemenin nakit olarak yapılmasını talep eder.

Lee Kang Seok (okul müdürü), okula adli bir soruşturma için gelen polis memuruna rüşvet verir ve soruşturmanın ilerleyişine engel olur. Lee Kang Seok (okul müdürü), o esnada yanında okulda işe alınması karşılığı kendisinden talep edilen parayı getiren görsel sanatlar öğretmenine alaycı bir biçimde "okul kalkınma fonu kanuna aykırı bir sistem değildir" der ve öğretmenin getirdiği bir çanta dolusu parayı memnuniyetle teslim alır.

"Öğretmen, korkak olmamalı, basiretli olmalı; hiçbir baskı/tesir altında kalmamalı ve kendisine dikte edilen kuralların sorgusuz sualsiz/sadık uygulayıcısı pozisyonuna düşmemelidir; statükocu değil eleştirel olmalı ve öğrencilerini de bu doğrultuda ezberci ve tektipleştirici bir yaklaşımla değil eleştirel düşünce merkezli çok sesli bir yaklaşımla yetiştirmelidir."

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Michel Delassalle (okul müdürü)'in karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) inançlı bir kadındır. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in, odasının bir köşesinde dini figürlerin heykelciklerinin olduğu ve bazen mum yakarak dua ettiği bir köşe vardır. Tüm dini inancına rağmen kocasının işkencelerinden bıkan Christina Delassalle (sınıf öğretmeni), Michel Delassalle (okul müdürü)'in metresi Nicole Horner (sınıf öğretmeni)'la birlikte kocasını öldürüp ondan kurtulma planı yapar. Ancak Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in cesareti kırılır ve cinayeti işleyemeyeceğini düşünür. Nicole Horner (sınıf öğretmeni) ise her seferinde, baskın kişiliğiyle, Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'i ikna etmeyi başarır.

Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) ve Nicole Horner (sınıf öğretmeni) daha önceden Michel Delassalle (okul müdürü)'i öldürmek için yaptıkları planın üzerinden geçerler. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) dini inancından dolayı kocasını öldüremeyeceğini söyleyince Nicole Horner (sınıf öğretmeni) onu cesaretlendirmeye çalışır ve planlarına sadık kalmaları konusunda onu yeniden ikna eder.

Cinayeti işledikten sonra Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) kocasının kayıp olan cesedini bir türlü bulamayınca Nicole Horner (sınıf öğretmeni)'ı suçlar ve cinayete ortak olduğu için pişmanlık duymaya başlar.

Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) duyduğu pişmanlığa dayanamaz ve karakola gidip suçunu itiraf etmek ister. Nicole Horner (sınıf öğretmeni) ise onu kolundan tutup ikna etmeye çalışır. Nicole Horner (sınıf öğretmeni) elindeki gazeteyi Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'e gösterir, nehirde bir ceset bulunduğunu ve cesedin büyük ihtimalle kocasına ait olduğunu söyler.

Christina Delassalle (sınıf öğretmeni), yaşadığı stres ve bazı olaylar sonucu ortaya çıkan korkularına yenik düşer ve cinayeti tüm ayrıntısıyla özel bir dedektife itiraf eder.

Ne Ekersen (If…., 1968)

Kemp, okul sorumlusu olan tüm son sınıf öğrencileriyle birlikte kendi evinde akşam yemeği yemektedir. Okul sorumlusu öğrenciler okulda bazı aykırı grupların düzeni bozduğunu ve daha fazla yetki kullanmak istediklerini söylerler. Bunun üzerine Kemp, okul müdürünün fiziksel şiddeti onaylamadığını söyler. Okul sorumlularından bir tanesi de okul müdürünün okulun çöküşte olduğuyla ilgili söylentileri de duymak istemeyeceğini söyleyince masadaki arkadaşları da kendisini destekler. Kemp de "elbette" diyerek öğrenciyi onaylar. Kemp, konuyu değiştirerek yeni gelen öğrencilerin durumundan laf açmaya çalışır. Okul sorumlusu öğrencilerden bir tanesi yeni öğrencilerin düzene alışmalarını sağlamanın kolay olacağını söyler ve Kemp'in kapatmaya çalıştığı konuyu tekrar açar. Okul sorumlusu olan öğrenci, okuldaki bazı grupların ciddi biçimde disipline edilmesi gerektiğini dile getirir. Kemp, okul sorumlusu olan öğrencilerden çekinmekte olduğu açıkça görülmektedir. Kemp, kendisini köşeye sıkışmış hisseder, "tamam. Sizce en doğrusu neyse onu yapın" der ve tüm inisiyatifi okul sorumlularına bırakır. Okul sorumluları Kemp'e teşekkür ederler. Kemp, verdiği kararın doğruluğundan hala emin değildir. Onun şüphelerini kanıtlar şekilde Kemp'in okul sorumlusu öğrencilere verdiği sınırsız yetki başlarına büyük bir bela olacaktır.

Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982)

Öğretmen, öğrencilerine matematik formüllerini kendisinin ardından yüksek sesle tekrarlatarak ezberletmeye çalışır.

Öğretmen, evinde karısıyla yemek yemektedir. Öğretmenin karısı oldukça otoriter bir kadındır ve öğretmen karısından oldukça korkmaktadır. O esnada öğretmenin gözünün önüne öğrencilerine ceza vermek için popolarına sopayla vurduğu anlar gelmektedir.

Öğrenciler, fabrika benzeri bir ortamda üretim bandından geçerek seri üretime tabi tutulurlar ve tektipleştirilirler. Öğretmen böylesine bir ortamda bir komutan edasıyla öğrencilerine "yanlış, bir daha dene! Etini bitirmezsen tatlı da yok" gibi sert direktiflerde bulunmaktadır.

Öğretmen, çizgi karakter olarak resmedilmekte ve mahkemede öğrencisi aleyhine ifade vermektedir. Öğretmen, bir kukla olarak tasvir edilmektedir. Öğretmen, yargıca verdiği ifadede "hep demiştim zaten sayın yargıç, sonu iyi olmayacak diye. Eğer bana kalsaydı dersini yüzerdim onun. Ama elim kolum bağlıydı. Ölümle cezalandırın onu. Bana bırakın çekiçle ezeyim onu" der ve dev bir çekice dönüşerek öğrencisine bir darbe indirir. Öğretmen, yargıca verdiği ifade boyunca çizgi karakter olarak canlandırılmaya devam eder. Bu esnada okul bir et kıyma makinesi gibi tasvir edilir ve öğretmen bir deve dönüşerek öğrencilerini zorla et kıyma makinesinin içine iter ve makineden çıkan kıymayı inceler. Öğretmen daha sonra ipleri şişman karısının elinde olan bir kuklaya dönüşür. Karısı elindeki sopayla öğretmene vururken öğretmen de başka bir sopayla boğazına ip geçirilmiş bir öğrencisine vururken resmedilmektedir.

Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004)

Manolo/ José Manuel Berenguer, eski bir öğrencisinin ablası olduğunu iddia eden bir transseksüelle görüşmektedir. Bu kişi aslında yıllar önce Manolo/Berenguer'in bir öğrencisinin büyüyüp cinsiyet değiştirmiş halidir. Eski öğrencisi Manolo/Berenguer'in kendisini yıllar önce cinsel istismara uğrattığı gerekçesiyle ondan para sızdırmaya çalışır. Manolo/Berenguer ilk başlarda bu durumu çok önemsemez ve öğrenciyi hatırlamadığı yalanını söyler. Ancak eski öğrencisi yaşadıkları anların hikâyeleştirilmiş bir kopyasını Manolo/Berenguer'e okutunca ve hikâyeyi yayımlanmak üzere bir gazeteye vereceğini söyleyince Manolo/Berenguer büyük bir endişeye kapılır ve eski öğrencisiyle görüşmeye devam eder.

Manolo/Berenguer, kilisedeki bir töreni yönetmektedir. Manolo/Berenguer, dua etmektedir. Manolo/Berenguer'in yüzünde öğrencisini cinsel yönden istismar etmekten kaynaklı çektiği vicdan azabının ve Tanrı tarafından cezalandırılma korkusunun buruk ifadesi vardır.

Manolo/Berenguer, eski öğrencisi olan transseksüel ile odasında konuşmaktadır. Manolo/Berenguer, transseksüele kendisinden talep ettiği parayı verdiği takdirde şantajların devam edip etmeyeceğini sorar. Ardından Manolo/Berenguer, yıllar önce istismarda bulunduğu öğrenci için "onu sevmiştim" der. İçeriye giren başka bir öğretmen transseksüeli bağlar ve onu tanıdığını, onun aslında öğretmenin yıllar önce istismar ettiği öğrenci olduğunu söyler. Bunu duyan Manolo/Berenguer çok şaşırır. Diğer öğretmen transseksüeli öldürmeyi teklif eder. Manolo/Berenguer, eski öğrencisi olan transseksüelin ağzını çözer. Transseksüel eğer onu öldüreceklerse günah çıkarmak istediğini söyler. Ancak diğer öğretmen buna fırsat vermez ve transseksüeli boynunu kırarak öldürür.

Manolo/Berenguer, bir yandan artık ölmüş olan eski öğrencisinin saçlarını okşarken ve bir yandan da onun için dua etmektedir. Diğer öğretmen, cesetten kurtulacağını ve şahit olmadığını söyleyince Manolo/Berenguer "Tanrı" diye yanıt verir. Diğer öğretmen Tanrı'nın kendi yanlarında olduğunu söyleyince Manolo/Berenguer durumu kabullenme yoluna gider. Manolo/Berenguer'in kontrolünden çıkan durumlar gelecekte onun için bir felakete dönüşecektir.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı aşırı katı, aşırı otoriter, hoşgörüsüz, saplantılı ve sadistçe tutum ve davranışlar içerisinde olmamalı, öğrencilerinin açıklarını ve eksiklerini yakalamak için fırsat kollamamalı, öğrencilerine işkence ederek onları doğal seleksiyona tabi tutmamalı ve ceza merkezli bir yaklaşımla öğrencilerinin eğitim hakkını elinden almaya çalışmamalıdır."

Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)

Osman, derste sert bir ifadeyle bir öğrenciyi tahtaya kaldırır. Osman, ilk ders olduğu için o yılki müfredattan soramayacağını ama bir önceki yıl öğrettiği konulardan soru sorabileceğini söyler. Osman, öğrencisine, sert bir biçimde, bir önceki yılın konularından pek çok ayrıntı bilgi içeren sorular sorar. Öğrenci neredeyse soruların tamamına doğru cevap verir ancak bir soruda çok küçük bir hata yapınca Osman öğrencinin kulağını yavaş yavaş çekmeye başlar ve öğrenciden gözlüklerini çıkarmasını ister. Öğrenci gözlüğünü çıkarınca Osman öğrenciye bir tokat atar ve "ben demedim mi bütün tarihler ezbere bilinecek diye" der. Öğrenci soruların bir önceki yılın bilgilerini içerdiğini söyleyince Osman "ben anlamam. Hiçbiri unutulmayacak, hiçbiri" der ve bir yandan öğrenciye üst üste tokat atarken bir yandan da hakaretlerine devam eder.

Şellâle (2001)

Bir öğrenci o gece kâbus görmektedir. Gördüğü kâbusta Aziz, bir şelalenin önünde sıraya dizdiği öğrencilerine kazanla süt dağıtmaktadır. Bu esnada Aziz korkutucu bir biçimde kahkaha atmaktadır. Aziz'in, öğrencinin bardağına döktüğü sütün içerisinde ise böcekler vardır. Aziz okulda öğrencilerine baskı ve şiddet kullanarak zorla süt içirdiği için bu şekilde öğrencisinin kâbusunda da yerini alır.

Okul (2004)

Alparslan, sınıfa aceleyle girer ve öğrencilerle selamlaşmadan el işaretiyle oturmalarını söyler. Alparslan, çantasını masanın üstüne koyar, hemen tahtaya matematik formülleri yazmaya başlar ve ekler:

> Zamanımız kısıtlı çocuklar. Bugün anlatacağım her şey yarınki matematik sınavınızda sorulacaktır. Formüller ezberlenecek, sınavda kitaplar kapalı olacaktır. Herhangi bir formül kâğıdı dağıtacağımı zannediyorsanız yanılıyorsunuz; dağıtmayacağım.

Alparslan, tahtaya formülleri yazarken "her zaman da dediğim gibi aklınıza bir şey takılırsa sormaktan çekinmeyin. Bizim için en önemli şey sizin her şeyi öğrenmenizdir" der. O esnada bir öğrenci parmak kaldırır ve soru sormak için Alparslan'a seslenir. Alparslan, arkasına bile dönmeden öğrencinin numarasıyla ismini söyler ve ne sormak istediğini sorar. Öğrenci sorusunu sorunca Alparslan ona doğru döner ve "ne biçim soru bu. Lise birinci sınıf falan mısın sen? Ya aileleriniz sizi ne biçim yetiştiriyor çocuklar. Otur yerine. Utanmıyorsun değil mi?" diyerek öğrenciye tepkisini dile getirir. Öğrenci şaşkınlıkla yerine oturur. O esnada yan sıradaki arkadaşı soru soran öğrenciye döner ve Alparslan'ın öğrencileri küçük düşürmek için her zaman aynı taktiği kullandığını söyler. Bu tespit izleyiciye Alparslan'ın genel tavrıyla ilgili bilgi vermektedir.

Alparslan, matematik sınavına başlarken öğrencilerine, elleri arkasında ve özgüvenli bir biçimde "arkadaşlar, eğer herhangi bir arkadaşınız formülünü bir yerine yazdıysa bilsin ki ben de onun cevap kâğıdına sıfırı yazacağım. Başarılar" diyerek öğrencilerini açıkça tehdit etmektedir.

Sınavda bir öğrencinin soruların çok zor olduğunu görüp gülmesi üzerine Alparslan "neye gülüyorsun. Kalk ayağa! Bize de anlat da biz de gülelim. Kalk kalk, haydi" der. Öğrenci yerinden kalkar, tipik öğretmen davranışlarını ve eğitim sistemini sert bir biçimde eleştirdiği bir konuşma yapar. Bunun üzerine Alparslan "cezalardan ceza beğen" diyerek öğrenciyi tehdit eder. Öğrenci elindeki sınav kâğıdını yırtınca Alparslan "çabuk dışarı çık! Sınav kâğıdını yırtman okuldan atılman anlamına gelir" diyerek öğrenciyi sınıftan kovar. Bunun üzerine öğrenci sınav kâğıdını yemeye başlar ve Alparslan'a artık bu durumu ispatlayamayacağını ve kendisine sınav kâğıdı vermediğini söyleyeceğini ekleyince Alparslan "ölünceye kadar benden geçemeyeceksin" der. Öğrenci tepki gösterir şekilde konuşmaya devam edince Alparslan "çık dışarı, defol!" diyerek öğrenciyi sınıftan kovar. Öğrenci sınıftan çıkarken Alparslan'la göz göze gelir. Her ikisi de bakışlarını kaçırmaz. Öğrenci çıktıktan sonra Alparslan diğer öğrencilere sınavın devam etmekte olduğu uyarısını yapar.

Alparslan, sabah erkenden okula gelir. Güvenlik görevlisi neden erken geldiğini sorunca Alparslan "bizim haytaların sınav kâğıtlarını kontrol edeceğim" diye cevap verir. Güvenlik görevlisi öğrencilerin kötü bir tatil geçirmesi için elinden geleni yaptığını

söyleyince Alparslan "öyle tabi. Kolay mıydı bizim zamanımızda hocalardan iyi not almak" der. Bunun üzerine güvenlik görevlisi kendisini doğrulayınca Alparslan "aferin, aferin" der, güvenlik görevlisinin yanağından bir makas alır ve okula doğru yürür.

Alparslan, son sahnede okul panosuna sınav notlarını asarken görülür. Okul müdürü notların nasıl olduğunu sorunca Alparslan, mağrur bir ifadeyle ve hafifçe gülümseyerek, "her zamanki gibi, kırık" der ve uzaklaşır.

The Song of Bernadette (1943)

Marie Therese Vauzous, ilk ayinlerine çıkacak olan altı kız öğrenciyi tahtaya kaldırır ve onların temel dini bilgilerinin ne düzeyde olduğunu öğrenmek için sorular sorar. Vauzous, gruptan bir öğrenciye döner ve bir soru sorar. Öğrenci cevap veremeyince Vauzous soruyu tekrar eder ve "beni duymuyor musun" diye sorar. Öğrenci, Vauzous'un sorduğu konuda bir bilgisi olmadığını söyler. Vauzous, daha önce o konuyla ilgili bir şey duyup duymadığını sorunca öğrenci net bir cevap veremez. Vauzous, bunun üzerine ""kafamı karıştırıyorsun çocuğum. Küstah mısın, ilgisiz misin yoksa aptal mısın" diye sorunca öğrenci aptal olduğunu ve öğrenme kapasitesinin düşük olduğunu söyler. Vauzous ise "ayrıca küstahsın. Sınıftaki en büyük öğrencinin bu konuyu bilmiyor olmasının bir mazereti olamaz" der ve onu tahtadaki başarı sırasına göre dizilmiş olan altı öğrencinin en sonuna alır. Öğrencinin sınıftaki kız kardeşi, öğrenciyi desteklemeye çalışır; ablasının astım hastalığı olduğunu ve o konunun anlatıldığı zamanlarda hastalığından dolayı okula gelemediğini söyler. Öğrencinin kardeşi ablasının nefes darlığı çektiği zamanlarda nasıl sesler çıkardığını taklit edince sınıftaki tüm öğrenciler gülerler. Vauzous ise katı ve ifadesiz bir tavırla "gülmek değerli zamanımızı boşa harcamaktır. Çalışmalarınıza dönün" der ve sessizliği sağlar. Vauzous, cevabı bilen başka bir öğrencinin cevabı bilemeyen öğrenciye dönerek soruyu yanıtlamasını ister ve öğrenci de doğru cevabı verir. O esnada okulun ve kilisenin başrahibi sınıfa gelir. Başrahip öğrencilerin ilk ayin için hazır olup olmadıklarına bakmaya geldiğini söyler. Başrahip, öğrencilere temel dini bilgilere hâkim olup olmadıklarını sorunca altı kızdan beş tanesi evet cevabını verir. Bunun üzerine başrahip bu durumun ödüllendirilmesi gerektiğini söyler ve öğrencilerin hepsine üzerini dini figürlü kartlar verir. Öğrenciler çok sevinirler ve teşekkür ederler. Vauzous, sorduğu soruya doğru cevap veremeyen öğrencinin yanına gider, kartını elinden zorla çekerek alır ve "üzgünüm peder. Bu kız bu hediyeyi hak etmiyor. Diğerlerine haksızlık olur. Hepsi derslerine çalıştılar ama o çalışmadı" diyerek öğrencinin ödüllendirilmesini engeller. Öğrenci şaşkın ve üzgün bir biçimde bakakalır.

Vauzous, bir gece öğrencisinin yanına gelir. Vauzous, sonraki gün başka bir şehirdeki rahibe manastırına gitmek için kasabadan ayrılacağını söyler ve ekler: "Şunu bilmeni isterim ki oynadığın oyun pek çok insan üzerinde başarıya ulaştı. Sana inanmayan tek bir kişi var, o da benim." Vauzous, öğrencisine başka kişiler üzerinde kullandığı taktikleri kendi üzerinde denemeye kalkmaması gerektiğini, bunun zaman kaybı olacağını söyler ve uyarılarına şu şekilde devam eder:

> Eski dönemlerde yaşamadığın için minnettar olmalısın. Önceleri, belli belirsiz görüntüler gördüğünü iddia eden ve sihir yoluyla yerden su pınarları çıkartan yaratıklar kazıklarda yakılırlardı. Her gece senin için dua ediyorum ve etmeye de devam edeceğim. Böylece ruhun uğraştığın tehlikeli ve korkunç işlerden zarar görmeyebilir.

Kasabanın başrahibi mucize gösterdiğine inanılan öğrenciyle konuşur ve onu rahibe olmaya ikna eder. Bu sebeple genç kız, Vauzous'un da uzunca bir süredir çalışmakta olduğu rahibe manastırına gönderilir. Rahibe adayı öğrenci Vauzous ile yıllar sonra manastırda karşılaşır. Başrahibenin genç kıza manastırdaki işleyişi ve görevlerini anlatmasının ardından Vauzous başrahibeye bir öneri sunar. Vauzous, öğrencinin dünya çapında nam salmış bir adı olduğunu ve rahibe olma yolunda bu ismin değiştirilmesinin faydalı olacağını söyler ve ekler: "Çok büyük çabalar sonucunda elde edilmiş olsalar da bizim aramızda büyük isimlerinin bir anlamı yoktur." Vauzous, ayrıca, öğrencinin kendi isminin çok çocuksu ve küçültücü bir isim olduğunu söyler. Başrahibe ise Vauzous'un isim değiştirme önerisini mantıklı bulur.

Genç kız, Vauzous'un gözetimine verilir. Vauzous, öğrencisini odasına götürür ve çok konforlu olmadığı için hoşuna gitmeyebileceğini söyleyince genç kız oldukça beğendiğini söyler. Vauzous, sözlerine şöyle devam eder: "Manastır bir hapishane değildir. Burada zorlama yoktur. Bizim sadakatimize uyum sağlayamazsan kapı her zaman açık olacaktır."

Vauzous, öğrencisini sürekli kontrol etmektedir. Vauzous her fırsatta genç kızın yanında belirmekte, onun ailesine olan özlem duygusunu yok etmeye ve kendisine verilen zorlayıcı işleri harfiyen yapmasını sağlamaya çalışmaktadır.

400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959)

Petite Feuille, bir öğrencisini kompozisyon sınavında kopya çekmekle suçlar. Öğrenci kopya çekmediğini iddia edince Feuille kompozisyondan bir bölümü okur ve öğrencisine "çok kötü bir hırsızsın" diyerek ithamda bulunur. Öğrenci hala suçlu olduğunu kabul etmemekte ısrar edince Feuille, öğrenciyi başka bir öğrenci refakatinde kompozisyonuyla birlikte okul müdürüne gönderir ve "dönem sonuna kadar seni bu sınıfta görmek

istemiyorum" der. Öğrenci merdivenlerde kendisine refakat eden arkadaşını iter ve okuldan kaçar. Sınıftaki öğrencilerden bir tanesi arkadaşının kopya çekmediğini ve sınav esnasında yanında olduğunu söyler ancak Feuille, "sen de mi atılmak istiyorsun" diyerek öğrenciyi tehdit eder. Öğrenci kendisi için fark etmeyeceğini söyleyince Feuille, "bir küstah daha" der ve öğrenciye sınıftan çıkmasını söyler. Öğrenci çıkmak istemeyince öğretmen "defol" diye bağırarak öğrenciyi sınıftan kovar. Öğrenci davranışının kanuna aykırı olduğunu söyleyince Feuille öğrenciyi sırtından ve yakasından tutarak, ite kalka sınıfın kapısına doğru götürmeye başlar. Feuille, bir yandan da "aykırı öyle mi? Burada kimin kanun olduğunu gösteririm ben sana" der, öğrenciyi sınıfın dışına savurur ve arkasından da öğrencinin çantasını fırlatır.

Ne Ekersen (If…., 1968)

Kemp, okulun ilk gününde tüm öğrencilere konferans salonunda bir konuşma yapmaktadır. Kemp, öğrencilerine o yıl uyulması gereken bir kural olduğunu ve şayet o kurala uyarlarsa başlarının belaya girmeyeceğini söyler. Kemp kuralı şöyle açıklar: "Çalışın! Eğlenin! Ama ikisini birbirine karıştırmayın!" Kemp, okula yeni başlayan öğrencilerin kısa sürede uyum sağlayacağını söyler ve ekler:

> Buradaki yaşamın karşılıklı fedakârlık üzerine kurulu olduğunu unutmayın. Bizler sizin yeni aileniziz. Her ailede olduğu burada da bazı zor anlar yaşanacaktır. Birbirimize sürekli destek çıkacağız. Bu okulda yalnızca başkalarına değil kendinize de fayda sağlayan bir disiplin bulacaksınız. Okulun işleyişine yardımcı olun ki okul da size yardımcı olsun.

Kemp, okuldaki görevine yeni başlayan bir öğretmeni öğrencilere tanıtır ve ona yardımcı olacaklarını umduğunu söyler. Daha sonra Kemp sözü son sınıflardan okul sorumlusu olan bir öğrenciye verir. Öğrenci, yanındaki birkaç son sınıf okul sorumlusu öğrenciyle birlikte salonda hazır bulunmaktadır. Tüm okul sorumlusu öğrencilerin ellerinde uçları topuzlu değnekler vardır ve kendilerinden emin bir biçimde salonda gövde gösterisi yapmaktadırlar. Kemp'ten konuşmayı devralan okul sorumlusu, okuldaki kuralların daha da katılaşacağını ifade eder ve öğrencilere yeni kuralları tek tek söyler. Okul sorumlusu olan son sınıf öğrencisi, diğer öğrencilere kurallara harfiyen uyulması gerektiğini katı bir biçimde dile getirir.

The Paper Chase (1973)

Charles W. Kingsfield Jr., ders yılının ilk gününde amfide bir erkek öğrenciyi derse kaldırır ve örnek bir dava ile ilgili bir soru sorar. Öğrenci, derse çalışmadan geldiğini söyleyince Kingsfield, ilk ders için bile olsa hazır gelmeleri gerektiğini söyler ve ekler: "İlk dersimizi bir oryantasyon olarak yapacağımızı düşündünüz galiba. Benim dersimde

bu tür öngörülere yer yoktur.” Kingsfield, sorduğu soruya kendisi açıklık getirir ve aynı öğrenciye yeniden söz hakkı verir. Kingsfield, anlattığı örnek davanın cezai yaptırımının ne olması gerektiğini sorar. Öğrenci yine net bir cevap veremez. Öğrenci lafazanlık yapmaya başlayınca Kingsfield başka bir öğrenciye söz hakkı verir.

Kingsfield, aynı fakültede 40 yıldır çalışmaktadır ve aşırı otoriter ve acımasız tarzından dolayı öğrencileri arasında kötü şöhretli ve korkulan bir öğretmendir.

Kingsfield, öğrencilerden kusursuz cevaplar aldığında bile donuk tavrından ödün vermez. Kingsfield, derste sorduğu soruya cevaptan emin olmadan parmak kaldıran bir öğrencisine söz hakkı verir. Öğrenci soruya cevap veremeyince Kingsfield sinirlenir ve “iki kulağınız arasındaki boş kitle yığınını durumları analiz etmede kullanmadığınız sürece fotoğrafik hafızanızın size hiçbir faydası yok” der ve öğrenciye de bu görüşünü onaylatır.

Kingsfield, özel bir çalışma için bir öğrencisine görev verir. Öğrencisi aralıksız çalışmasına rağmen projeyi tamamlayamaz ve ek süre istemek için Kingsfield’ın odasına gider. Kingsfield, istediği görevin önceden belirtilmiş olan süre içerisinde tamamlanması gerektiğini dile getirir ve görevi başka bir öğrenciye vereceğini söyleyerek öğrencisini odasından gönderir.

Kingsfield, gözde öğrencilerinden bir tanesini derse kaldırır. Öğrenci, konuyla ilgili hiçbir fikri olmadığını ve derse katkı sağlamak isterse parmak kaldıracağını söyler. Bunun üzerine Kingsfield öğrencisini yanına çağırır. Öğrenci yanına gelince Kingsfield cebinden birkaç bozuk para çıkarır, öğrencisine verir ve annesini telefonla arayıp avukat olabilecek yeterliliğe sahip olmadığını söylemesini ister. Öğrenci çıkışa yönelir ve geri dönüp Kingsfield’a ağır bir küfür eder. Öğrenci kapıdan çıkmak üzereyken Kingsfield ona seslenir ve “bu bugün söylediğin en akıllıca şeydi. Yerine oturabilirsin” der. Tüm sınıf güler. Öğrenci de yüzünde bir tebessümle yerine oturur.

Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982)

Öğretmen, derste öğrencisinin bir objeyle ilgilendiğini görür, onu elinden alır ve inceler. Öğrencisinin şiir yazdığını görünce öğretmen şiiri alaycı tavırlarla tüm sınıfa gösterir. Tüm sınıf öğrenciye güler. Öğretmen, ardından “bu delikanlı kendisini şair zannediyor” diyerek öğrencisiyle alay eder ve şiirlerden bir tanesini yüksek sesle tüm öğrencilere okur. Öğretmen bir yandan öğrencinin şiiriyle alay etmekte ve öte yandan öğrencilerin de gülmesini sağlamaktadır. Öğretmen şiiri okuduktan sonra öğrencisine döner, “bu tam bir çöplük delikanlı” dedikten sonra öğrencisinin eline bir çubukla vurur. Daha sonra öğretmen öğrencisine “dersine dön” diyerek sert bir uyarıda bulunur.

All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995)

Bir süre cinsel birliktelik yaşadığı erkek öğrencisi bir süre sonra kendisiyle olan birlikteliğine son vermek isteyince Viola J-son Gruter öğrencisine karşı duyduğu kin ve nefretle öğrencisini haksız yere cezalandırma yoluna gider. Gruter, ders çıkışı ilişki yaşadığı öğrencisine sınıfta kalmasını söyler. Tüm öğrenciler gidince Gruter öğrencisine okul müdürüyle konuştuğunu, okuldan kaçmak ve sınavlarda başarısız olmak gibi sebeplerden ötürü kendisini sınıfta bırakacaklarını söyler. Gruter, ayrıca, öğrencisine gelecek yıl onu sınıfında görmek istemediğini söyler ve ekler: "Resmi açıklama bu. Resmi olmayanı da sen biliyorsun zaten. Bu yüzden artık sınıfımda olmana katlanamam." Gruter, sınıftan çıkarken donakalmış olan öğrencisine döner ve "burası bir eğitim kurumu, tavşan çiftliği değil" der. Öğrenci, Gruter'in arkasından koşar ve onu köşeye sıkıştırır. Öğrenci, Gruter'i aralarındaki ilişkiyi ifşa etmekle tehdit eder ancak Gruter hiç kimsenin ona inanmayacağını iddia eder.

Gruter, bir gün ilişki yaşadığı öğrencisini tahtaya kaldırır. Öğrencisi tahtaya yazı yazarken Gruter de masasında oturmaktadır. Gruter, sınıftaki diğer öğrencilerin göremeyeceği şekilde eteğini kaldırır ve öğrencisine bacaklarını gösterir. Öğrenci bu hareketi tüm sınıfın görmesi için masaya bir tekme atar ve masayı devirir. Ancak Gruter o esnada elbisesine çoktan çekidüzen vermiştir. Gruter, bu hareketin ardından öğrencisinden sınıfı terk etmesini ister.

Gruter'in ilişki yaşadığı öğrenci, sınıf tekrarı yapacağı kendisine resmi olarak tebliğ edildikten sonra koşar adım sınıfa gider. Öğrenci, masasının kilitli çekmecesinden öğrencilerin sınav notların yazılı olduğu defteri alır. Öğrencinin amacı sınavlarda başarısız olmadığını kanıtlamaktır. Ancak Gruter not defterinden öğrencisi ile ilgili olan sayfaları yırtmıştır. O sayfaların eksiliği anlaşılmasın diye de defterde sayfa numaralarının yazılı olduğu bölümlerin hepsini kesmiştir. Bu komployu gören öğrenci donakalır.

Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000)

Derse hiçbir öğrencisi gelmeyen Kitano çaresizce sınıftan çıkar, kazara bir öğrencinin elindeki bıçakla kalçasından yaralanır ve bu olaydan sonra okuldan ayrılır. Kitano, daha sonra hükümet destekli bir projeyle öğrencilerini bir ölüm oyununa dâhil eder ve oyunu da kendisi yöneterek sadece tek bir öğrencisi hayatta kalana kadar oyununun devam etmesini sağlar.

Kitano, askerler eşliğinde öğrencilerin tutulduğu salona gelir, tahtaya öğrencileri dâhil ettiği ölüm oyununun kısaltmasını yazar ve anlamını sorar. Daha sonra Kitano "ülke

neden bu hale geldi bilmek istiyorum" der. O esnada Kitano, kendi aralarında konuşmakta olan öğrencilere "fısıldaşmak yok lanet olası" diyerek elindeki tebeşiri fırlatır. Kitano, kendisine gösterilen tepkilere ise aldırış etmez ve kinayeli bir biçimde "sizleri özledim çocuklar" der.

Öğrencilerden bir tanesi niçin kendilerinin ölüm oyununa seçildiğini sorunca Kitano "sizin kahrolası hatanız yüzünden" diye cevap verir. Kitano ardından şunları söyler: "Sizler büyüklerinizle dalga geçtiniz. Bizimle dalga geçmeye devam edin ama unutmayın ki hayat bir oyundur. Bu yüzden yaşamak için mücadele edin ve değişip değişmediğinizi görün."

Cracks (2009)

Okula yeni gelen bir kız öğrenci Gribben'ın dikkatini çeker. Gribben, öğrencisiyle ilgili bilgi toplamak için kendisinin görmesinin yasak olduğu dosya arşivindeki öğrenci dosyalarına erişir ve öğrenciyle ilgili daha fazla bilgi sahibi olmaya çalışır.

Gribben, yeni gelen öğrenciye ailesi tarafından yollanmış olan paketi ondan habersiz açar ve içerisinden birkaç kartpostal ile bir kurabiye alır. Öğrenci bir gün tüm dalma takımıyla birlikte vakit geçirdikleri esnada Gribben'ın onun paketinden izinsiz aldığı eşyaları görür. Gribben ve öğrenci göz göze gelirler. Gribben, yaptığı yanlışın anlaşıldığını fark edince rahatsızlık duyar. Gribben, ardından tutkulu bir biçimde öğrencilerine başından geçen maceralardan bir tanesini anlatmaya başlar. Tam hikâyenin sonuna geldiğinde ilgi duyduğu öğrencisi Gribben'ın cümlesini tamamlar. Gribben bu duruma çok şaşırır ve yeni öğrenci tarafından yakalandığını anlar. Çünkü Gribben anlattığı maceralardan hiçbirisini kendisi yaşamamıştır. Tüm hikâyeler öğrencilerinin henüz okumadığı kitaplardan alıntıdır.

Gribben, öğrencileriyle suya atlama antrenmanı yapmaktadır. Yeni öğrenci dışındaki tüm öğrenciler beklenenin altında bir performans sergileyince Gribben yeni öğrenciyi öven diğer öğrencileri ise eleştiren bir konuşma yapar. Gribben, yeni öğrenciyi üzerini değiştirmeye gönderirken diğer öğrencilere ise ceza verir. Daha sonra Gribben soyunma odasına gider ve yeni öğrenciye her ikisinin de geçmiş hatalarından dolayı çok ortak noktaları olduğunu ve dost olabileceklerini söyler. Öğrenci ise korkmuş bir biçimde soyunma kabininde sessizce Gribben'ı dinlemektedir.

Gribben, yeni öğrencisini takıntı haline getirmiştir ve her fırsatta onu provoke etmeye çalışmaktadır. Öğrenci ise ona karşı oldukça soğuk ve mesafeli davranmaktadır. Gribben o andan itibaren tutarsız ve paranoyak tavırlar sergilemeye başlar.

Gribben, tüm dalma takımı yemekhanede yemek yerken yeni öğrencisinin yanına gider ve ev özlemini gidereceği düşüncesiyle öğrencisine kurabiye ikram eder ancak diğer öğrencilerinin yemesine izin vermez.

Gribben, bir gün idmanda tüm öğrencilerinin çok iyi performans göstermesinden dolayı çok mutlu olur. Antrenmandan sonra yeni öğrenci niçin yarımalara katılmadıklarını sorunca Gribben gerekçe olarak hazır olmamalarını ileri sürer. Yeni öğrenci daha önce okullar arası yarışmalara katılıp katılmadıklarını sorunca takım kaptanı olan öğrenci hiçbir yarışmaya katılmadıklarını söyler. Diğer öğrencilerden de çatlak sesler çıkmaya başlayınca Gribben "takımda bir isyana izin verememem. Madem siz daha iyi biliyorsunuz o zaman siz yapın" der ve sinirli bir biçimde öğrencilerin yanından ayrılır.

Serseriler (Neds, 2010)

Bir öğrenci başarılı öğrencilerin toplandığı sınıftan nispeten daha başarısız öğrencilerin toplandığı sınıfa gönderilir. Öğrenci, McLeod'a bir yanlışlık olduğunu düşündüğünü ve gidip okul müdürüyle konuşmak istediğini söyleyince McLeod sınıftaki diğer öğrencileri gösterir ve "senin için yeterince iyi değil miyiz" diye sorar. Öğrenci ısrarla görüşme isteğini yineleyince McLeod öğrenciye döner ve şayet bir yanlışlık yoksa ve yeniden kendi sınıfa dönerse ona az önce başka bir öğrenciye uyguladığı şekilde şiddet uygulayacağını söyler. Öğrenci, okul müdürünün odasından eli boş dönünce McLeod'un yanına gider, okul müdürüyle konuştuklarını aktarır ve vurması için McLeod'a ellerini uzatır. Ancak McLeod'un tavrı daha da yumuşamıştır; öğrenciye vurmak yerine mağrur bir biçimde onu sırasına gönderir.

Whiplash (2014)

Terrance Fletcher, başka bir öğretmenin çalıştırdığı müzik topluluğunun çalışmasına ani bir giriş yapar ve öğrencileri tek tek yetenek testine tabi tutar. Fletcher, baterist öğrenci dışındaki öğrencilerin hiçbirisini beğenmez ve memnuniyetsizliğini de öğrencilere açıkça dile getirir.

Fletcher, yeni baterist öğrenciye sabah yapacakları provanın saatini bilerek üç saat erken verir ve öğrencinin üç saat boyunca beklemesine neden olur. Fletcher, tam saniyesinde prova odasına gelir. Fletcher gelince tüm öğrenciler ayağa kalkar ve öğretmenlerinin yüzüne bile bakmaktan korkar biçimde ayakta beklerler. Fletcher, ekibiyle birlikte provaya başlar ancak bir süre sonra ekipteki öğrencilerden bir tanesinin enstrümanının akordunun bozuk olduğunu ve ortaya çıkmasını söyler. Öğrenci ortaya çıkmayınca Fletcher öğrenciyi kendisi bulur ve ona akordunun bozuk olup olmadığını sorar. Öğrenci korku içerisinde olumlu cevabını verince Fletcher ona bağırır ve "sana uzun zamandır

katlanıyorum. Senin aklın yaptığın işte değil boğazında. Bize yarışmayı kaybettirmene izin veremem" diyerek öğrenciye çıkışır. Fletcher, öğrencinin yerini bir başkasına verir ve hakaretlerine devam ederek öğrenciyi prova odasından kovar. Öğrenci gözyaşları içerisinde prova odasından çıkar. Fletcher, öğrenci gittikten sonra başka bir öğrenciye döner, akordu bozuk olan öğrencinin sınıftan gönderdiği öğrenci değil kendisi olduğunu söyler ve gururlu bir biçimde "ama o bunu anlamadı. Bu da çok kötü bir durum" diyerek kendisini haklı göstermeye çalışır.

Fletcher, yarışma öncesi nota defterini kaybeden (defteri Fletcher almıştır) bateristleri sert bir biçimde azarlar. Yeni baterist notaları ezbere bildiğini söyleyince Fletcher ona şans verir ve yarışma bittikten sonra baş bateristi yedeğe alarak genç öğrenciyi baş baterist yapar.

Fletcher, orkestrasındaki bateristler arasında rekabet ortamı yaratmaya çalışmaktadır. Fletcher, genç bateristin çaldığı bölümü, çok başarılı olmasına rağmen, beğenmez ve daha az başarılı olan diğer bateristin performansını takdir ederek onu baş baterist yapar. Genç baterist itiraz edince ise Fletcher "istiyorsan hak edeceksin" karşılığını verir.

Fletcher, üzgün bir biçimde provaya gelir. O esnasa Fletcher fonda bir müzik çalmaktadır. Fletcher, birkaç yıl öncesinden tanıdığı ve kimsenin başarılı olacağına inanmadığı eski bir öğrencisinin hikâyesini anlatır. Fletcher, eski öğrencisine güvenerek şans verdiğinden ve onun da mezun olduktan sonra başarılı bir kariyere sahip olduğundan bahseder. Fonda çalan ise Fletcher'ın eski öğrencisinin bestesidir. Fletcher gözyaşları içerisinde devam ettiği konuşmasında eski öğrencisinin bir önceki gün trafik kazasında öldüğünü söyler ve öğrencilerden özür dileyerek provayı başlatır. Ancak prova başlar başlamaz Fletcher'ın öğrencilerine karşı hoşgörüsüz ve sert tavırları devam eder.

Fletcher, istediği tempoda çalamayan üç bateristi özel olarak denemeye tabi tutar. Fletcher, her seferinde başarısız olan bateristleri tek tek aşağılar, azarlar, onlara takma isimler takar ve ailevi sorunlarını ortaya döker. En sonunda genç baterist Fletcher'ın istediği tempoda çalmaktadır. Ancak Fletcher elleri kan içerisinde kalan öğrencisini son noktaya kadar daha hızlı çalması konusunda zorlar. Fletcher, bir yandan baterinin parçalarını etrafa fırlatırken bir yandan da öğrencisinden daha hızlı çalmasını istemektedir. Fletcher, sonunda genç bateristin performansını beğenir ve onu yeniden baş baterist yapar.

Fletcher, yarışma günü geç kalan genç bateristin görevini bir diğer bateriste vermiştir. Ancak genç baterist Fletcher'la sıkı bir tartışmaya girer. Tartışma esnasında Fletcher onu aşağılayan ve renciden eden tavrına devam eder. Ancak Fletcher, öğrencinin ısrarları

karşısında ona bir şans daha vermeye karar verir. O esnada anlaşılır ki öğrenci bagetlerini getirmeyi unutmuştur. Öğrenci tam zamanında bateri başında hazır bulunursa Fletcher onun çalmasına izin verecektir. Öğrenci bagetlerini gidip alır ancak yarışma salonuna yaklaştığı esnada trafik kazası geçirir ve yaralı olmasına rağmen sahnedeki yerini alır. Fletcher ise şaşkınlık içerisindedir ancak verdiği sözden dönemez ve genç öğrencisine şans verir. Ancak genç öğrenci bateri çalamayacak haldedir ve performansını sürdüremez. Bunun üzerine Fletcher performansı sonlandırır, öğrenciye orkestradan kovulduğunu söyler ve seyircilere dönerek özür diler. Tam o esnada öğrencinin Fletcher'a hakaretler ve küfürler yağdırarak saldırmasıyla yerde ikili arasında bir kavga yaşanır. Öğrenci, Fletcher'a saldırdığı için konservatuardan atılır.

"Öğretmen, öğrencilerine karşı önyargı, güvensizlik, inançsızlık, suçlayıcılık, aşağılama, küçümseme, kıskançlık, değer vermeme, ciddiye almama, iletişim becerileri ve empatiden yoksun olma gibi yanlış düşünce, tutum ve davranışlar içerisinde olmamalıdır; bencillikten, yüksek egodan ve mükemmeliyetçilikten kaynaklı yalan söyleme, tehditler savurma ve intikam alma gibi olumsuz davranışlar sergilememelidir."

Okul (2004)

Alparslan, öğretmenler odasında sınav kâğıtlarını okumaktadır. O esnada odaya başka bir öğretmen girer ve sohbet etmeye başlarlar. Alparslan, sıkıntılı bir biçimde "Allah Allah, bu çocuk salağın tekiydi ama cevap kâğıdı gayet iyi. Tek bir hata bile bulamadım. Yıllar sonra ilk defa yüz vereceğim. Yok, yok bu işte bir terslik var. Bunların hepsi çok iyi" der. Diğer öğretmen toplu kopya vakası olabileceğini söyleyince Alparslan öğrencilerin hepsinin çözümleri farklı yollardan yaptığını bu yüzden o ihtimalin pek mümkün olmadığını söyler. Daha sonra Alparslan, diğer öğretmeni kendisine çay getirmesi bahanesiyle odadan uzaklaştırır. Alparslan eline bir silgi alır ve sınav kâğıtlarının üzerinde oynama yapmaya yeltenir. Ancak o esnada odadaki güvenlik kamerasını fark eden Alparslan kamerayı başka bir yöne çevirir. Alparslan, daha sonra koridora çıkar ve etrafı kolaçan ettikten sonra öğrencilerin sınav sonuçlarını okul panosuna asar. Öğrenciler sonuçlara baktığında hepsi düşük notlar aldıklarını görürler.

Okula bir müfettiş gelir. Okul müdürü müfettişe yeni kurdukları kameraların gözlem odasına getirir. Birlikte geçmiş görüntülere bakarken Alparslan'ın, öğrencilerin sınav kâğıtları üzerinde oynama yaptığı anı görürler. Alparslan, bir yandan sınav kâğıtları üzerinde oynama yaparken bir yandan da şunları söylemektedir: "Bak şimdi. Demek fonksiyonun türevi öyle değil böyle çözülürmüş ha. Al bakalım. Sizi ukalalar sizi. Beni

kızdırmayacaktınız. Beni delirtmeyecektiniz. Hepinize sıfır vereceğim. Görürsünüz siz benle uğraşmayı."

The Song of Bernadette (1943)

Marie Therese Vauzous, bir gün bahçede öğrencisinin topallayarak yürümekte olduğunu görünce yanındaki başrahibeye öğrencinin ilgi çekmeye çalıştığını söyler. Vauzous, öğrenciyi odasına götürür ve orada onunla konuşmaya başlar. Vauzous, öğrencisini bir tabureye oturtur ve genç kıza ilgi çekmek için topalladığını söyler. Öğrenci itiraz etmeye kalkınca Vauzous şu cümleleri kurar:

> Boş versene. Seni yıllardır tanıyorum. Dışarıdaki dünyada takdire layık görülüyordun. Yalnızca seni görebilmek için ülkenin her yerinden insanlar geliyordu. Sen burada bir hiçsin. Buna katlanmak sana zor geliyor, değil mi? Şüphesiz, elde ettiğin şöhrete yeniden kavuşma isteğin çok güçlü.

Öğrenci, tüm söylediklerinin aksini iddia edince Vauzous sözlerine şöyle devam eder:

> 10 yıl önce senden şüphe ediyordum ve hala da ediyorum. Sana inanmaya çalıştım. Kendimi, sana inanmaya ne kadar zorladığımı Tanrı bilir. Ancak yapamıyorum. Herkes sana inanıyor. Roma'daki kutsal Papa bile. Ancak ben inanmıyorum. İnanamıyorum. Tüm kutsal geçmişimizde seçilmiş olanlar her daim çile çekmişlerdir. Öyleyse Tanrı neden seni seçti de beni seçmedi? Çile çekmenin ne demek olduğunu bilirim. Gözlerime bak. Cehennem ateşi gibi yanıyorlar. Neden? Çünkü uykuya ihtiyaçları var. Benim onlara sunmadığım istirahate ihtiyaçları var. Boğazım sürekli dua etmekten kupkuru oldu. Ellerim Tanrı'ya dua etmekten aşındı. Bedenim taş zeminlerden dolayı acı içerisinde. Evet, çile çektim. Çünkü çile cennete giden tek gerçek yoldur. Ben bu kadar çile çekmişken Hz. Meryem'i göremiyorsam hiçbir acı çekmemiş olan sen onu gördüğünü söylemeye nasıl cüret edersin. Keşke bir kanıt bulabilsem. Keşke sen bana bir delil sunabilsen. Belki inanabilirim. Belki bu şüphe ve nefret yaratıkları ruhumu tüketmekten vazgeçer. Tanrı aşkına rahibe bana bir delil sun.

Vauzous, bu sözlerinin ardından ağlamaya başlar. Öğrenci çile çektiğine kanıt olarak dizindeki korkunç yarayı gösterince Vauzous dehşete kapılır.

400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959)

Petite Feuille, sınıfta sınav yapmaktadır. Feuille, sınav bitimi tüm kâğıtları toplar ve öğrencilere teneffüse çıkmalarını söyler. Tek ayaküstünde durma cezasını çekmekte olan bir öğrenci de arkadaşlarıyla birlikte teneffüse çıkmaya yeltenince Feuille onu durdurur, "teneffüs bir ödüldür bir zorunluluk değil" der ve eliyle öğrenciye sınıfın köşesine gitmesini işaret eder. Öğrenci, teneffüste sınıfın köşesindeki duvara kalemle haksızlığa uğradığına dair bir yazı yazar. Feuille, teneffüs dönüşü yazının öğrencilerin ilgisini çektiğini görür ve yazıyı okur. Ardından Feuille yazıyı yazan öğrenciyi yakasından yakalar, sınıfa doğru savurur ve "bravo" der. Feuille, sınıfa döner ve "sınıfımızdan yeni

bir Juvenal doğmuş. Ama daha on iki heceyi on heceden ayırmaktan aciz" der ve öğrencinin yazdığı yazıyla alay eder. Daha sonra Feuille öğrenciye çokça yazı yazma ödevi verir ve yerine oturtur. Feuille, öğrencilerden defterlerini çıkarmalarını ve dediklerini yazmalarını ister. Feuille, öğrencilere duvara yazılan yazıya atıfta bulunarak, duvara yazı yazan öğrencisini de rencide etmek amacıyla "sınıfın duvarlarını kirletiyorum ve Fransız şiirinin ölçülerini bilmiyorum" yazdırır. Daha sonra Feuille öğrenciyi okulun hizmetlisine gönderir, yazdığı yazıyı silmek için bir bez getirmesini söyler ve ekler: "Yoksa size yalatacağım sevgili dostum."

Feuille'in duvarı silmekle görevlendirdiği öğrenci sınıfa girer ve öğretmen tahtaya yazı yazdığı esnada kafasının arkasına tavşan kulağı işareti yapar. Tüm sınıf bu harekete güler. Feuille arkasına döner ve sınıfın gülmesinden bir öğrenciyi sorumlu tutar. Ancak öğrenci kendisinin bir suçu olmadığını söyler. Bunun üzerine de Feuille sinirli bir biçimde "zaten hep başkası yapmıştır" der. Feuille tahtaya yazı yazmaya devam eder. O esnada bir öğrenci ıslık çalar. Feuille, sinirli bir biçimde arkasına döner ve "hangi embesil ıslık çaldı" diye sorar. Feuille, ıslık çalan öğrencinin ortaya çıkmaması halinde tüm sınıfı cezalandıracağını söyler. Feuille, az önce suçladığı öğrenciyi ıslık çalmakla da suçlar ve elindeki tebeşiri öğrencisine fırlatır. Öğrenci kendisinin yapmadığına dair yemin eder ve arkadaşlarına kızar. Feuille, duvardaki yazıyı silmekte olan öğrencisine döner ve temizlemek yerine daha da batırdığını ve verdiği zararın masrafını ailesinin ödeyeceğini söyler. Feuille sözlerine "10 yıl sonra ne olur şu Fransa'nın hali" diye devam eder ve masasındaki kâğıtlara eliyle vurarak sınıfın diğer ucuna fırlatır.

Feuille, duvara yazı yazan öğrencisi bir önceki gün okula gelmediği için onu okul bahçesinde kolundan tutup "fazladan ödev vermem seni hasta etti galiba. Ailen de numaranı yuttu mu? Nasıl bir mazeret öne süreceksin merak ediyorum" deyince öğrenci herhangi bir mazereti olmadığını söyler. Feuille ise "demek mazeretin yok. O halde okula giremezsin. O kadar kolay değil sevgili dostum" der. Öğrenci lafı bir süre ağzında geveledikten sonra annesinin öldüğü yalanını söyler. Bunun üzerine Feuille tavrını değiştirir ve yumuşak bir biçimde "affedersin oğlum, bilmiyordum" der. Feuille, öğrencisine annesinin bir hastalığı olup olmadığını sorunca öğrenci evet diye cevap verir. Bunun üzerine Feuille "bana söylemen gerekirdi. İnsan öğretmenlerine her zaman güvenmelidir" der ve onu okula almak üzere diğer arkadaşlarının yanına gönderir.

Feuille, şiir okurken hata yapan bir öğrencisine "daima tembel kalacaksın. Otur! İki" der. Feuille, annesinin öldüğünü söyleyen öğrenciyi şiiri okuması için derse kaldırır ancak sonra özür dileyerek yerine oturtur. Feuille, okul müdürünün kendisini çağırdığını

görünce telaşlanır ve üzerine çekidüzen vermeye çalışır. Feuille, sınıfın dışına çıktığında kendisine yalan söyleyen öğrencinin anne ve babasının da sınıfın dışında olduğunu görür. Öğrencinin önceki gün mazeretsiz bir şekilde okula gelmediği ve annesinin öldüğü yalanını uydurduğunu öğrenen (üvey) baba çok sinirlenir ve oğlu yanına gelir gelmez ona iki tokat atar. Bu esnada Feuille okul müdürüne hitaben "herhalde en üst düzeyde cezalandırılacaktır" deyince okul müdüründen cezanın ailesi tarafından verilmesi gerektiği cevabını alır.

Feuille, ertesi gün okul girişinde öğrenciyi görür ve önceki akşam ailesiyle görüşmesinin nasıl geçtiğini sorar. Öğrenci oldukça iyi geçtiğini söyleyince eliyle öğrenciye gitmesini işaret eder ve yanındaki meslektaşına dönüp "aileleri bunları çok şımartıyor" diyerek dert yanar.

Sınıfın en haylaz öğrencisi, hayatında ilk kez annesinin tavsiyesiyle bir dersine önem vermiş ve kendinsen beklenin üzerinde iyi bir kompozisyon yazmıştır. Haylaz öğrenci kompozisyonu ünlü bir yazardan esinlenerek yazmıştır. Feuille, kompozisyonu öğrencinin yazmadığına ve kopya çektiğine inanır. Feuille, öğrencisine hitaben alaycı bir biçimde şunları söyler:

> Senin kompozisyonunu ilk sıraya koyduysam sebebi sondan başlamak istememdir. Kompozisyonunuz size koca bir sıfır getirdi sevgili dostum. Bir akrabanın ölümünü konu olarak seçmek elbette dostumuzun en doğal hakkıdır. Her ne kadar önüne çıkan ilk fırsatta sevdiklerini kurban etmekte bir an bile tereddüt etmediğini çok iyi bilsek de.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)

Jean Brodie, sınıftaki pencerenin ne kadar açılacağını öğrencilerine açı hesabı vererek bildirir ve bu oranın ne altında ne de üstünde olmasını ister.

Brodie, sınıfa gelen iki kız öğrenciden ayağa kalkıp kendilerini tanıtmalarını ister. Kızlardan ilki kalkıp kendini tanıtmaya başlar ancak öğrencinin kendisiyle ilgili anlattıkları Brodie'nin ilgisini çekmediği için öğrencinin lafını bitirmesine izin vrmeden oturmasını söyler. Brodie, ikinci öğrencisinden kendisini tanıtmasını ister. Öğrenci kendisiyle ilgili ilginç bilgiler verince tüm sınıf güler. Brodie, ilgi alanı olmadığını söyleyen öğrenciye "ben de bunun için buradayım" der ve oturmasını söyler.

Brodie, sınıfta bir kız öğrencinin gömleğinin kollarını kıvırmasına kızar ve ona bulaşıkçılar gibi gömleğinin kollarını sıvamaması gerektiğini ve kendilerinin medeni insanlar olduğunu söyler.

Brodie, tarih dersinde sanat zevkinden, favori ressamından ve savaşta ölen eski sevgilisinden bahseder. Brodie, sevdiği bir İtalyan ressamın bir tablosunu okul

müdürünün sınıflara asılmasını şart koştuğu başka bir resmin üstüne asar. Brodie, sevgilisine ithafen bir şiir okur. O esnada sınıfa okul müdürü gelir ve okul yılının ilk günü olmasından dolayı öğrencilerine bir motivasyon konuşması yapar. Okul müdürü, Brodie'nin okuduğu şiirin etkisiyle ağlamakta olan bir kız öğrenciye neden ağladığını sorar. Brodie araya girer ve tarih dersi işledikleri, ülkelerinin savaştaki rolünün ve savaş zamanında gelişen bazı manevi olayların öğrenciyi duygulandırdığı yalanını söyler. Öğrenci de hafifçe başıyla Brodie'yi onaylar. Okul müdürünün sınıftan çıkması üzerine Brodie az önce ağlamakta olan öğrencisinin yanına gider ve "müdürün sorusuna cevap vermeyerek çok iyi ettin. Zor anlarda ne iyi ne kötü hiçbir şey söylememek en iyisidir" der. Bunun üzerine bir öğrenci Brodie'yi eleştirip okul müdürüne yalan söylemesinin yanlış bir davranış olduğunu söyleyince Brodie "lütfen dediklerimi yap, yaptıklarımı yapma. Bir çocuk olduğunu unutma. Benim cazibem seninkinin çok ötesinde" diyerek öğrenciyi tersler.

Brodie'nin özgüveni oldukça yüksektir. Brodie, çevresindekilere ve öğrencilerine kendisinden ve hayata dair zevklerinden bahsetmekten keyif alır.

Brodie'nin, kendi grubundan bir kız öğrencisinin karakterini, onun duygularını hiçe sayarak analiz etmesi ve ona gelecekte yapabileceği bir meslek tavsiyesi sunması öğrencisinin kalbini kırar. Bunun üzerine öğrenci aksi yönde davranarak Brodie'yi hayal kırıklığına uğratmak için elinden geleni yapmaya başlar.

The Paper Chase (1973)

Charles W. Kingsfield Jr., derslerde nadiren de olsa espri yapar ancak ifadesinde herhangi bir yumuşama olmaz.

Kingsfield, senenin son dersinde öğrencilerine üzerinde durmaları gereken noktaları söyler ve ardından teşekkür ederek "sınavınızda bol şans. İhtiyacınız olacak" diye ekler. Kingsfield sınıftan çıkmaya hazırlanırken tüm öğrencileri ayağa kalkar ve kendisini ayakta alkışlarlar. Kingsfield sınıftan çıkarken arkasına döner ve öğrencilerine ifadesiz bir bakış attıktan sonra sınıfı terk eder.

Kingsfield, asansörde gözde öğrencilerinden bir tanesiyle karşılaşır. Öğrenci, derslerinden çok keyif aldığını ve kendisi için çok anlam ifade ettiğini söyleyince Kingsfield donuk bir ifadeyle, öğrencinin ismini bilmesine rağmen, öğrenciye adını sorar. Öğrenci ismini söyledikten sonra Kingsfield aynı donuk ifadeyle teşekkür eder ve asansörden iner.

Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000)

Kitano, ölüm oyununa seçtiği öğrencileriyle bir araya geldikleri esnada kendisini okuldayken bıçaklayan eski öğrencisiyle yüzleşir. Kitano, öğrencisine dersleri boykot etmelerinden ve okulda başarısız olmalarından duyduğu rahatsızlığı dile getirir. Bu esnada öğrenci onun taklidini yapınca Kitano sert bir biçimde kafasına vurur ve öğrencisini kast ederek "bu gibi öğrenciler yüzünden ülkemiz zor durumda" diye dert yanar. Daha sonra Kitano ölüm oyununun kurallarından bahseder. Kitano, kendi sınıfının ölüm oyununa seçilmesine itiraz eden başka bir öğretmenin kanlar içerisindeki cesedini öğrencilerine gösterir ve "onunla aynı kaderi paylaşmamak için çok çalışmalısınız" der.

21 (2008)

Micky Rosa, disiplinsiz tavırlarından dolayı bir öğrencisini ekip dışında bırakır. Öğrenci ekipten çıkmamak için direnince Rosa öğrencinin üzerine gider ve soğukkanlı bir biçimde "şimdi biletini alıp evine dön. Yoksa neler yapabileceğimi çok iyi biliyorsun" diyerek öğrencisini tehdit eder. Öğrenci Rosa'nın kararlı duruşu karşısında geri adım atar ve orayı terk eder.

Rosa, kumarhanede "21" oynarken hırsına yenik düşüp yüklü miktarda para kaybeden gözde öğrencesiyle tartışmaktadır. Rosa oldukça öfkelidir ve öğrenciyi suçlamaktadır. Öğrenci özür diler ancak Rosa "umurumda bile değil. Ben senin baban değilim. Sen de arkadaşım değilsin. Biz burada iş yapıyoruz. Benim için bana kazandırdığın para kadar değerlisin. Kaybettiklerinin hepsini bana geri ödeyeceksin" der. Öğrenci parayı ödeyemeyeceğini söyler ancak Rosa kararında ısrarcıdır. Öğrenci de sinirlenir ve tüm riski kendilerinin almasına rağmen Rosa'nın kazanılan paranın yarısını aldığını öne sürer. Bunun üzerine Rosa, "burada konu ben değilim. Seni küçük küstah velet" diyerek öğrencisine hakaret eder. Rosa, odadan ayrılırken öğrencisine döner ve kaybettiği parayı kendisine ödemek zorunda olduğunu tehditkâr bir tavır içerisinde yineler.

Rosa, gözde öğrencisinin yurttaki odasına girer, kumarhanelerden kazandığı yüklü miktarda parayı bulur ve çalar. Gözde öğrenci, derste diğer öğrencilerin önünde geçmişten ünlü bir matematikçiyi örnek vererek Rosa'yı hırsızlıkla suçlar. Rosa, öğrencisine şu cümlelerle karşılık verir:

> Gerçekte neler olup bittiğini kimse bilmiyor. Asla kanıtlanamadı. Kanıt olmaması hiç olmamış demek gibi bir şeydir. Aslında yazık oldu. Çünkü bahsettiğimiz öğrenci öğretmenini ezmemesi gerektiğini anlayabilseydi, yaptığı hataların üstesinden gelebilseydi, eminin öğretmeni yeniden onunla çalışırdı ve birlikte harika işlere imza atarlardı. Ancak tarih de bize gösteriyor ki bazı öğrenciler öğrenemiyor.

Cracks (2009)

Gribben, dalma takımındaki öğrencileriyle birlikte tramplenden suya atlama antrenmanı yapmaktadır. Gribben, takıma başka bir ülkeden katılan bir kız öğrenciye karşı önyargılıdır. Gribben, yeni öğrencisine sırasının geldiğini söyler. Öğrenci suyun çok soğuk olduğunu söyleyince Gribben, "benim kızlarım için soğuk değil" diyerek öğrenciyi tersler. Öğrenci kendi ülkesinde kış mevsimi olduğunu söyleyince ise Gribben, "burası senin ülken değil, değil mi? Yoksa karizmanın bozulmasından mı korkuyorsun" der. Öğrenci tramplene çıkar ve harika bir atlayış yapar. Oldukça şaşıran Gribben coşkuyla yeni öğrencisini alkışlamaya başlar.

Dalma takımının kaptanı olan öğrenci okula yeni gelen takım arkadaşlarının ölümünde Gribben'ın parmağı olduğu gerçeğini diğer takım arkadaşlarına anlatır. Tüm takım birlikte Gribben'ın yanına giderler ve takımdan ayrıldıklarını söylerler. Gribben ise onları suçlar: "Bir günah keçisine ihtiyacınız vardı. Siz de beni seçtiniz. Bu işteki payınızı unutmayın. Yaptıklarınız affedileceğini mi sanıyorsunuz." Ancak öğrenciler Gribben'ın sözlerine kulak asmaz ve takım kuşaklarını atarak Gribben'ın yanından ayrılırlar. Gribben, çok büyük bir endişeye kapılır, öğrencilerinin arkasından "siz hiçbir işe yaramazsınız" diye bağırır ve ağlamaya başlar.

Serseriler (Neds, 2010)

McLeod, dönem sonunda sınıfta ilk ikiye girerek nispeten daha başarılı öğrencilerin olduğu sınıfa geçmeye hak kazanan öğrencilerin isimlerini açıklar. İkinci olan öğrenci coşkuyla yerinden fırlar ve eşyalarını toplamaya başlar. McLeod, öğrencisinin hevesini kursağında bırakır ve sesini yükselterek öğrencisine yerine oturmasını söyler. Daha sonra McLeod öğrencisini azarlarcasına "sınıf arkadaşlarına karşı saygılı olmalısın. Onlar da geçen aylar boyunca iyi çalıştılar" diyerek tepkisini dile getirir.

Whiplash (2014)

Baterist birinci sınıf öğrencisi prova yapmaktadır. Terrance Fletcher içeri girer ve onu bir süre dinler. Ardından Fletcher öğrenciye kendisini tanıyıp tanımadığını sorar. Olumlu cevap alınca Fletcher ekibinde çalmak üzere müzisyenler aradığını bilip bilmediğini sorar. Öğrenci durumdan haberdar olduğunu söyler. Bunun üzerine Fletcher "o halde çalmayı neden bıraktın" diye sorar. Öğrenci çalmaya devam eder. Öğrenci ritmini sonlandırdığında Fletcher ondan tekrar çalmasını istemediğini yalnızca niçin çalmayı bıraktığını sorduğunu söyler ve öğrencinin cevap vermesine izin vermeden "sen ise cevabını kurmalı maymuna dönüşerek verdin" der. Fletcher, öğrenciden yeniden

çalmasını ister. Öğrenci çalmaya başlayınca Fletcher onu nasıl çalması gerektiği konusunda yönlendirir ancak öğrenci performansına devam ederken odadan çıkar.

"Öğretmen, öğrencileri arasında ayrımcılık yapmamalı ve öğrencilerinden kendisine yakın elit bir grup kurma yoluna gitmemelidir."

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)

Jean Brodie'nin, okul dışında da sürekli yanında tuttuğu ve vakit geçirdiği dört kız öğrencisi vardır. Brodie, bu öğrencilere kendince nezaket, zarafet ve kadın olmakla ilgili öğütler vermekte ve yalan yanlış görüşleriyle onlara akıl hocalığı yapmaktadır.

21 (2008)

Micky Rosa, derste yönlendirici sorular sormaktadır. Öğrencilerden bir tanesi oldukça mantıklı cevaplar vererek Rosa'nın dikkatini çeker. Rosa, o andan itibaren dersi bir bilgi yarışması formatına sokar ve eğlenceli bir biçimde öğrenciye ilave sorular sorar. Öğrenci, Rosa'nın sorduğu ilave sorulara da doğru cevaplar verince Rosa çok etkilenir ve sınıftaki diğer öğrencilere dönerek öğrenciye olan takdirini ifade eder. Ardından Rosa, öğrencilerini alkışlar ve ders için teşekkür eder. Daha sonra Rosa, masasına gider ve okuduğu sınav kâğıtları içerisinden derste mantıklı cevaplar veren öğrencinin kâğıdından aldığı nota bakar. Rosa'nın bu hareketinin amacı, ışık gördüğü öğrencisini kumarhanelerden haksız kazanç elde etmek için öğrencilerinden kurduğu elit grubuna dâhil etmektir.

Rosa, öğrencisini akşam bir dersliğe davet eder. Öğrenci orada Rosa ile birlikte bir grup öğrencinin daha olduğunu görür. Öğrenci Rosa'ya soyadıyla hitap eder ancak Rosa kendisine adıyla hitap etmesini ister. Öğrenci, dersle ilgili bir sorun olduğunu düşünür ancak Rosa orada bulunmasının matematiksel zekâsının üst düzeyde olmasından kaynaklandığı söyler. Rosa daha sonra öğrencisine "21" adlı kâğıt oyununun bilip bilmediğini sorar. Öğrencinin olumsuz yanıt vermesi üzerine Rosa oyunun kurallarını anlatır ve oyunda kart sayarak çok zengin olunabileceğinden bahseder. Rosa, ekipten bir öğrencinin ayrıldığını ve onu ekibe dâhil etmek istediklerini söyler. Öğrenci tereddütte kalınca Rosa "bu çok karlı bir iş" diyerek onu ikna etmeye çalışır. Öğrenci derslerinin ve projelerinin yoğunluğunu gerekçe göstererek teklifi reddeder ancak Rosa onunla ilgili bir ön araştırma yapmıştır ve öğrencisini ikna etmek için onunla ilgili bildiklerine başvurur. Ardından Rosa, "sen hem çok zeki hem de çok soğukkanlısın. Duygularına teslim olmuyorsun. Mantıklı düşünüyorsun. Sen bunun için doğmuşsun. Hayatın boyunca eğlenmediğin kadar eğleneceksin. Harika olacak" diyerek öğrencisinin aklını çelmeye

çalışır. Öğrenci tekrardan ekibe katılma teklifini reddedince Rosa sessiz kalması için öğrencisini üstü kapalı bir biçimde tehdit eder.

Rosa, ekibindeki öğrencileriyle kart sayma çalışması yapmaktadır. Öğrencilerden bir tanesi kendisine "dostum" diye hitap edince Rosa "bana dostum deme" der. Rosa, kolay bir soru sormuş olmasına rağmen öğrencilerinin doğru cevabı verememelerine içerler. O esnada Rosa'nın daha önceden ikna etmeye çalıştığı öğrenci içeri girer ve doğru cevabı verir. Rosa, memnun olmuş bir biçimde bakar ve yeni öğrenciyi ekibine dâhil eder.

Rosa, ilk kumarhane deneyiminde yeni öğrencisine bir oyun oynar. Oyun esnasında öğrenciyi hile yaptığı gerekçesiyle masadan kafasına çuval geçirerek kaldırırlar. Öğrenci yanlış bir şey yapmadığını anlatmaya çalışır. Ancak Rosa farklı bir ses tonuyla kâğıdın sayısını sorunca öğrenci doğru cevabı verir. Rosa çuvalı açtırır. Rosa, şaşkınlık içerisinde kendisine ve ekipteki diğer öğrencilere bakmakta olan öğrenciye "baskı altında da doğru cevabı verebiliyorsun. Ekibe hoş geldin" der ve yeni öğrencisini maddi çıkar elde etmek için resmen ekibine dâhil eder.

Rosa, gözde öğrencisiyle birlikte yürümektedir. Öğretmen, öğrencisine harika bir beyni olduğunu, onun gibi bir öğrenciyle hiç karşılaşmadığını ve kendine yıllar önceki halini hatırlattığını söyler. Rosa, öğrencisini kâğıt oyunu esnasında kontrolünü kaybetmemesi ve kendini kazanma hırsına kaptırmaması konusunda uyarır. Rosa, kumarhaneye gidecekleri günü öğrencisine bildirir. Öğrenci başka bir öğretmenin ödevini teslim etmesi gerektiğini söyleyince Rosa devreye girer ve diğer öğretmenle konuşarak öğrencisinin hiçbir ödev hazırlamadan en yüksek notu almasını sağlar.

Cracks (2009)

Gribben, sürekli birlikte vakit geçirdiği dalma takımından bir öğrencisiyle sandalda baş başa sohbet etmektedir. Gribben, öğrencisine okunması uygunsuz olan bir kitap vermiştir. Gribben, öğrencisine kitabı okurken yakalanıp yakalanmadığını sorar. Gribben, kitapla ilgili kimsenin ne düşündüğünün önemli olmadığını söyler ve içmekte olduğu sigarayı öğrencisine uzatır. Öğrenci de aynı sigaradan içer.

Gribben, gözde öğrencilerinden bir kısmı jimnastik yaparken onların yanlarına gelir ve öğrencileriyle sohbet etmeye başlar. Gribben konuşma esnasında, tutkulu bir biçimde, öğrencilerine hayattaki en önemli şeyin ne olduğunu sorar. Gribben, öğrencilerin "Tanrı, Tanrı'nın tüm yarattıklarına nazik davranma, ölüm" gibi cevaplarını beğenmez. En sonunda öğrencilerinden bir tanesi "arzu" deyince Gribben onu doğrular ve "sizin için hiçbir şey imkânsız değildir. Tek ihtiyacınız olan onu arzu etmektir" der ve ekler: "Arzu

duyarsanız hiçbir şey önünüze geçemez. Hedeflerinizi yüksek tutun." Gribben, bu ve bunun gibi fikirleriyle gözde öğrencilerine hayata dair de akıl hocalığı yapmaktadır.

Gribben derslerinde gözde öğrencilerine rahat ve eğlenceli tavırlar sergilemekte ve onları da aynı şekilde davranabilmeleri için teşvik etmektedir.

"Öğretmen, radikal düşünceleriyle meslektaşlarının ve öğrencilerinin zihinlerini bulandırmamalı, onları yanlış düşünce ve tutumlara yönlendirmemeli ve yanlış davranışlar sergilemeye azmettirmemelidir."

Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)

Osman, okula yeni gelen tecrübesiz bir öğretmene öğrencilere nasıl davranacağı ile ilgili tavsiyelerde bulunur:

> Pat, güm, küt.. tamam mı? … Metodun bu olmalı. Yıldırma (metodu). Ben icat ettim. Birden üzerine atlayacaksın (öğrencinin). Bu keratalar başka dilden anlamazlar. Vuracaksın. Elin şöyle kalkacak. Peş parmak böyle burada yapışacak. Deli olma. Tamam mı?

Osman, genç meslektaşına tavsiye vermeye devam eder: "Bir hoca sınıfa girdimi yeri göğü inletmeli. Öğrenciler kaçacak delik aramalı." Genç öğretmen aynı fikirde olmadığını esas olanın karşılıklı sevgi ve saygı olduğunu ifade edince Osman "sevgi de neymiş. Ah siz yeniler. İlle de bir antikalık yapacaksınız. Ama göreceğiz. İlk tokadı atacağın günü merakla bekleyeceğim" der.

Osman, yemekhanede genç öğretmenin yanında oturmaktadır. Osman, genç meslektaşına öğrencileri dövüp dövmediğini sorunca genç öğretmen kendisiyle alay eder biçimde sınıfın yarısını dövdüğünü söyler. Bunun üzerine Osman, "sen alay et, görürsün. İşte o zaman görüşürüz" diyerek tepkisini dile getirir.

Osman, genç meslektaşının derste bir kız öğrencisine tokat attığını duyunca onu tebrik eder ve yanındaki diğer öğretmen arkadaşlarına "yalnız pes. Bu beni de geçti. Ben hiç kız öğrenci dövmemiştim. Gene de gurur duydum" der.

Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930)

Kantorek, radikal ve savaş yanlısı fikirleriyle sınıfındaki tüm erkek öğrencileri etkisi altına alır ve hepsinin okuldan ayrılarak askere yazılmalarına önayak olur. Kantorek'in bu yanlış yönlendirmesi savaş hakkında en ufak bir fikri dahi olmayan öğrencileri için felaketin başlangıcı olacaktır.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie,1969)

Jean Brodie, başka bir ülkenin faşist-diktatör liderine hayrandır ve öğrencilerine her fırsatta onu övmektedir.

Brodie, kendi grubundan bir kız öğrencisini ileride metresi olacağı ümidiyle görsel sanatlar öğretmeninin resim atölyesinde modellik yapmaya teşvik eder.

Brodie, kız öğrencilerinden bir tanesinin görsel sanatlar öğretmenine özel olarak modellik yaptığını duyunca sevinir. Brodie, bir gün öğrencisinin görsel sanatlar öğretmeniyle gönül ilişkisi yaşayacağını ümit eder ve grubundan başka bir kız öğrenciye onu daha da ileriye gitmesi için cesaretlendirmeleri gerektiğini söyler.

Brodie, daha önce cinsel birliktelik yaşadığı görsel sanatlar öğretmenini açıkça kendi grubundan bir kız öğrenciyle ilişki yaşaması için yönlendirmeye çalışınca görsel sanatlar öğretmeni sinirlenir ve aralarında bir tartışma yaşanır. Tartışma esnasında Brodie görsel sanatlar öğretmenine tokat atar.

Brodie, teneffüsten dönen öğrencileriyle tarih dersi işlemekten vazgeçer ve slayt gösterisi yapar. Brodie, öğrencilerine yurtdışı tatilinde çektiği fotoğrafları slayt gösterisi olarak gösterir. Brodie, slaytlar esnasında hayranlık duyduğu faşist bir diktatörü över ve ona olan hayranlığından bahseder. Brodie, başka bir slaytta genç bir kızla orta yaşlarındaki bir adamın aşkının başladığı tarihi bir köprüyü öğrencilerine gösterir ve "adam orta yaşlarında kız ise 14 yaşındaydı. Bu olabilir. Olgun bir adam çok genç bir kızda aşkı bulabilir" diyerek bu tarz bir ilişkiyi onayladığını dile getirir. Daha sonra Brodie'nin söylediği sözlerden evli ve altı çocuğu olan görsel sanatlar öğretmenine derin bir aşk hissettiği anlaşılır.

Brodie, savaş yanlısı söylemleriyle bir kız öğrencisinin başka bir ülkedeki iç savaşa katılmasına önayak olur. Ancak öğrenci, savaşa katılmasının hemen akabinde hayatını kaybeder.

21 (2008)

Micky Rosa, kumarhanede kart sayarken yakalananların başkalarına kötü şeyler gelebileceğini bildiği halde gözde öğrencisine yalan söyler ve içine girdikleri işin tehlikesiz ve yasal olduğunu ifade eder.

Rosa, özel ekibinden öğrencileriyle bir kafede buluşur. Rosa bu esnada yeni öğrencisine kumarhanelerde nasıl bir düzenbazlık içerisinde para kazandıklarıyla ilgili bilgi verir.

Rosa, kumarhaneye gitmeden önce öğrencileriyle bir otel odasında buluşur ve onlara kumarhanede kullanılmak üzere sahte kimliklerini verir. Gözde öğrencisi yasa dışı bir iş yapmadıkları halde neden sahte kimliklere ihtiyaçları olduğunu sorar. Rosa ise tanınmamalarının kendilerinin yararına olacağını söyler. Rosa, daha önce hiç kumarhanede bulunmamış öğrencisine döner ve kumarhanelerin fiziki koşulları ile orada nasıl davranması gerektiğiyle ilgili bilgiler verir. Öğrenci Rosa'ya döner ve niçin

kendileriyle birlikte oynamadığını sorar. Rosa ise "uzun süre oynadım. En iyisiydim. Ama artık emekli oldum" diyerek öğrencisinden gerçeği kısmen gizler. Çünkü Rosa, geçmişte kumarhanelerde kart sayarak yüklü miktarda kazanç sağlamıştır. Ancak deşifre olduğu için artık öğrencilerinden faydalanmakta ve kazanç sağlamaya devam etmektedir. Rosa, kumar oynanan ilk gecenin sabahında öğrencilerini toplar ve bir gece önceki performanslarını değerlendirir. Rosa, hatalı davranan öğrencilerini tatlı sert bir biçimde uyarır ve aynı hataları tekrarlamamalarını söyler. Rosa, bir gece önce iyi bir performans çıkarmış olan öğrencilerine ise takdirlerini sunar.

Ekipteki bir öğrenci gözde öğrenciye ve Rosa'ya karşı soğuk tavırlar sergileyince Rosa gözde öğrencisine döner ve "bana kızgın ve seni de kıskanıyor. Dert etme, başarılı olmak bu tür durumları beraberinde getirir" der.

Rosa, kendisinden bağımsız bir biçimde hareket etmeye başlayan gözde öğrencisini kumarhane görevlilerine ihbar eder. Bunun sonucunda görevliler öğrenciyi boş bir odaya alırlar ve ona saatlerce işkence ederler.

Cracks (2009)

Gribben, bir kız öğrencisine cinsel tacizde bulunmuştur. Gribben, öğrencisinin peşinden gider ve onu yatıştırmaya çalışır. Ancak öğrenci bir türlü sakinleşmemekte ve Gribben'dan nefret ettiğini söylemektedir. Aralarındaki tartışmayı gören dalma takımının kaptanı Gribben'ın yanına gelir ve sorunun ne olduğunu sorar. Bunun üzerine Gribben okuldan ayrılmak zorunda olduğunu çünkü taciz ettiği öğrencinin kendisiyle ilgili çirkin iftiralar yayacağını söyler. Gribben, takımdaki diğer öğrencilerini taciz ettiği öğrencisine karşı kışkırtır. Öğrenciler kavgaya tutuştukları esnada Gribben da uzaktan onları izlemektedir. Kavga esnasında taciz edilen öğrencinin astım krizi tutar. Diğer öğrenciler panikler ve ne yapacaklarını bilemezler. Bu kriz sonucunda Gribben'ın taciz ettiği öğrenci hayatını kaybedecektir.

"Öğretmen, savaş değil barış yanlısı olmalı ve öğrencilerini de bu düşünce ışığında yetiştirmelidir."

Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930)

Kantorek, sınıfta öğrencilerine bir konuşma yapmaktadır. O esnada sınıfın açık olan pencerelerinden meydanda I. Dünya Savaşı'na katılmak için toplanmış askeri birlikler görülmektedir. Kantorek, ülkelerinin onlara ihtiyacı olduğunu vurgulayan ve öğrencilerini orduya yazılmaya cesaretlendiren bir konuşma yapmaktadır. Kontorek, öğrencilerine şu şekilde hitap eder:

> Bizim yapmamız gereken tüm gücümüzle vurmak. Yıl bitmeden gücümüzün her bir zerresini bu zaferi kazanmaya adamalıyız. … Siz anavatanın hayatı ve demir adamlarısınız. Siz göreve çağrıldığında düşmanı geri püskürtecek olan hayat dolu kahramanlarsınız. … Bazıları sizin çok genç olduğunuzu, evlerinizden, annelerinizden ve babalarınızdan koparılmamanız gerektiğini söyleyebilirler. … Annelerinizin, kendi doğurdukları evlatlarını savaşa gönderemeyecek kadar zayıf olduklarını mı zannediyorsunuz? Tek yapmamız gereken görevden duyacağımız onurdur. … Biliyorum ki siz hiçbir zaman kahramanlıklarınızla övünmeyi arzu etmezsiniz. Bu benim mesleğimin bir parçası değil. … Savaşta en önde gitmek küçümsenmemenizi sağlayacak bir erdemdir. İnanıyorum ki hızlı bir savaş olacak ve çok fazla kayıp olmayacak. Ancak kayıplar olacaksa bile yabancı topraklarda savaşan Romalı askerlerin dudaklarından dökülen şu Latince sözleri unutmayın: 'Anavatan için ölmek ne tatlı ve bize ne yaraşır şeydir.' Bazılarınızın hayalleri var, biliyorum. … Ama şu anda ülkemiz bizi çağırıyor. Ülkemizin liderlere ihtiyacı var. Ülkemizin yolunda ölmek uğrunda kişisel idealler bir kenara atılmalı. Şu anda yaşamlarınıza görkemli bir başlangıç yapma fırsatınız var. Onur sizi çağırıyor. Ne bekliyoruz?

Ardından Kantorek tek tek birkaç öğrencisine döner ve onları bireysel olarak cesaretlendirmeye devam eder. Öğrenciler teker teker savaşa katılma isteklerini coşkulu bir biçimde dile getirirler. Ardından Kantorek "Şimdi orduya yazılın, artık ders yok" der. Daha sonra tüm öğrenciler coşkuyla yerlerinden kalkarlar ve marşlar söylemeye başlarlar. Kantorek de bu coşkuya eşlik eder ve öğrencileriyle kucaklaşır. O esnada öğrenciler bir yandan dans ederken bir yandan da kitaplarını ve defterlerini yırtarak konfeti gibi havaya fırlatmaktadırlar.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie,1969)

Jean Brodie, tüm öğrencilerini bahçede toplar ve onlara başka bir ülkedeki iç savaştan bahseder. O yıllarda savaş devam etmektedir ve Brodie rejim güçleri yanlısıdır. Brodie, öğrencilerine rejim güçlerinin generalini öven konuşmalar yapar. Brodie, öğrencilerinden de kahramanlıklar görmek istediğini söyler, göreve çağrıldıklarında kızların bile kahramanca savaşması gerektiğini dile getirir ve bu savını tarihten verdiği kadın savaş kahramanları örnekleriyle destekler. Daha sonra Brodie öğrencilerine "hizmet etmeye, acı çekmeye ve feda etmeye hazır olmalısınız" der. Bu konuşmalardan çok etkilenen Brodie'nin gözde grubundan bir kız öğrenci iç savaşta yer almak için o ülkenin yolunu tutar. Brodie, öğrencisinin kendi desteklediği saflarda savaşacağı düşüncesiyle çok mutlu olur ve onunla gurur duyar. Brodie, aynı zamanda rejim güçlerini maddi açıdan da desteklemek ister ve öğrenciler arasında bir destek fonu oluşturarak o ülkeye göndermeye çalışır. Brodie, kısa bir süre sonra gazetelerden öğrencisinin savaşta öldürüldüğünü öğrenir ve çok üzülür. Brodie, tüm öğrencilerini sınıfta toplar. Brodie, öğrencilerine savaşta ölen öğrencisinin bir kahraman olduğunu, sonsuza kadar da kahraman olarak

anılacağını ve onlardan da böylesi kahramanlıklar beklediğini söyler. Brodie, öğrencilerine saydığı kadın kahramanlara bir isim eklemek isteyen olup olmadığını sorunca bir öğrenci söz alır ve Brodie'nin ismini söyleyince Brodie "tabii, neden olmasın. Hepimizin içinde, derinlerde bir yerde mükemmellik potansiyeli ya da bu potansiyele ilham verecek başka bir potansiyel vardır" diyerek öğrencisini destekler.

"Öğretmen, başta öğrencileri olmak üzere hiç kimseye sözel ya da fiziksel şiddet uygulamamalıdır."

Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)

Osman, her fırsatta öğrencilerine sözel ve fiziksel şiddet uygular. Öğrencileri Osman'ın sert ve acımasız tavırlarından dolayı ondan çok korkarlar.

Osman, okul bahçesinde yanından geçen bir öğrenciyi, nedeni bilinmeyen bir sebepten durdurur ve ona sert bir tokat atar.

Şellâle (2001)

Aziz, yurtdışı yardımı olan süt tozundan yapılma sütü içmek istemeyen öğrencilerinin gerekçelerine kulak asmaz, onların kulaklarını çeker ve ellerine cetvelle ya da sopayla vurur. Aziz, öğrencilerden kimisine de hakaret eder.

Aziz, bir öğrenciyi süt içmesi için zorlar ve öğrencinin tüm itirazlarını bertaraf eder. Öğrenci sütten bir yudum alır ancak sütü içemez ve Aziz'in üzerine püskürtür. Bunun üzerine Aziz çok sinirlenir ve öğrencinin ellerine sopayla vurmaya yeltenir. Oldukça öfkelenmiş olan Aziz öğrenciyi kafasından tutar ve duyulan seslerden anlaşıldığı üzere çocuğu oldukça şiddetli bir biçimde döver.

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) ve Nicole Horner (sınıf öğretmeni) aralarında sohbet ettikleri esnada Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi), Michel Delassalle (okul müdürü)'in kendisini dövdüğünü söyler ve kaşındaki yara izini gösterir. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı) kocasının kötü biri olmadığını söyler ancak Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) aksini iddia eder.

Michel Delassalle (okul müdürü), iki kadın öğretmenin aralarında konuşmakta olduğu odaya girer ve önce metresinden daha sonra da karısından kendisini öpmesini ister. Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) isteğini reddedince Michel Delassalle (okul müdürü) gider ve Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı)'i zorla öper. Michel Delassalle (okul müdürü) karısının kronik rahatsızlığıyla alay etmeye kalkınca Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) duruma müdahale

eder ve Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı)'i korumaya çalışır. Konuşmaları bitince Michel Delassalle (okul müdürü) onları zorla dışarı çıkarmaya yeltenir. Michel Delassalle (okul müdürü), Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi)'ı kolundan tutup kapıya doğru savurur.

Michel Delassalle (okul müdürü), Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı) ve Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) da dâhil iki erkek öğretmenle okul yemekhanesinde yemek yemektedirler. Michel Delassalle (okul müdürü) karsının yemeği yemekte zorlandığını görünce onu yemeği yemeye zorlar. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı) yemeği yutamayacağını söyleyince Michel Delassalle (okul müdürü) karısına defalarca lokmasını yutması direktifini verir. Bu arada öğrenciler de dâhil orada bulunan herkes bu olaya kenetlenmiştir. Michel Delassalle (okul müdürü)'in sürekli zorlayıcı direktifler vermesinin ardından karısı gözyaşları içerisinde yemeğini yutmak zorunda kalır. Michel Delassalle (okul müdürü) o esnada erkek öğretmenlerden bir tanesini kolundan sert bir şekilde tutup kaldırır, huzursuzluk çıkaran öğrencileri dışarı çıkarmasını emreder ve diğer öğretmeni de aynı iş için görevlendirir. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı) da kocasına çıkışır ve öğrencilere çok kötü yemekler verdiğinden dert yanar. Bunun üzerine Michel Delassalle (okul müdürü) önlerine gelen her yemeği yemek zorunda olmadıklarını ve parasının ancak bu kadarına yettiğini söyler. Bu sözler üzerine Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı) ise okuldaki herkesin maaşını ve okulun tüm giderlerini kendisinin karşıladığını ancak konu öğrenciler olunca çok üzüldüğünü dile getirir. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı) başka bir masaya geçerek ağlamaya başlar. Onu teselli etmek için yanına Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) gelir. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı), ölmek istediğini söyleyince Michel Delassalle (okul müdürü) "öl sevgilim. Öl ve bunu bir an önce yap. Sana güzel bir cenaze töreni hazırlar ve senden kurtuluruz. Ben de daha mutlu olurum" der.

Michel Delassalle (okul müdürü), işvereni olduğu personele ve öğretmenlere karşı da hoşgörüsüz ve kaba davranır. Tüm personeli ondan korkmaktadır.

Serseriler (Neds, 2010)

McLeod, okulun ilk gününde okula yeni başlayan öğrencileri sınıfa almaktadır. McLeod o esnada öğrencileri azarlamakta ve acele etmelerini söylemektedir. McLeod, kenara çektiği bir öğrenciye elindeki at kırbacı benzeri nesneyle vurmaya başlar. McLeod, bir taraftan öğrencinin eline vururken bir yandan da "benim sınıfımda ne itişip kalkışma ne

de dövüş olmayacak" diyerek tüm öğrencilerine mesaj verir ve diğer öğrencilere dönerek "anlaşıldı mı" diye sorar.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Park Bo Hyun (öğretmen) sınıfta bir erkek öğrenciye şiddet uygulamaktadır. Park Bo Hyun (öğretmen), bir yandan öğrencisine art arda tokat atarken bir yandan da "dayak yerken bile saygıda kusur etmeyeceksin" diyerek öğrenciye çıkışmaktadır. Park Bo Hyun (öğretmen) o esnada içeri giren ve öğrencisini niçin dövdüğünü soran görsel sanatlar öğretmenine gerekçe olarak öğrencinin bir gece önce yurttan iki kız öğrenciyle birlikte kaçtığını, bu durumun kendisini çok endişelendirdiğini söyler ve ekler: "Bu çocuğun kardeşi de bu yüzden öldü." Park Bo Hyun (öğretmen) öğrencinin yanından ayrılırken eğilir, çocuğun yanaklarını avuçlarının içine alır ve şefkatli (!) bir biçimde "ne hissettiğimi biliyor musun? Kalbini bana aç ve iyi anlaşalım" der.

Park Bo Hyun (öğretmen), okul müdürünün odasında okul müdürü de odadayken bir erkek öğrenciyi sert bir biçimde dövmekte ve ondan bilgi almaya çalışmaktadır. Park Bo Hyun (öğretmen) bir yandan öğrenciye hakaretler yağdırırken bir yandan da ona tekmeler atmaktadır. Lee Kang Seok (okul müdürü) ise sakince olanları izlemektedir. Lee Kang Seok (okul müdürü) Park Bo Hyun (öğretmen)'a döner ve alaycı bir biçimde "öğrenciler artık senden korkmuyorlar" der. Bunun üzerine Park Bo Hyun (öğretmen), eline bir golf sopası alır, tam öğrenciye vurmak üzereyken Lee Kang Seok (okul müdürü) kendisine müdahale eder ve şöyle der: "Burası müdür odası. Daha sakin bir yere gidin." Bunun üzerine Park Bo Hyun (öğretmen) öğrenciyi ona şiddet uygulamak için daha tenha bir yere götürmek üzeredir. Öğrenciyi yaka paça sürükleyen Park Bo Hyun (öğretmen) öğrenciyle birlikte kapıdan çıkar. Ancak kapıda karşılaştığı yeni görsel sanatlar öğretmeni hiç beklemediği bir biçimde ona engel olacaktır.

Whiplash (2014)

Terrance Fletcher, prova öncesi sevecen bir biçimde yeni baterist öğrenciye yaklaşır, onu motive etmeye ve rahatlatmaya çalışır. Ancak provada istediği tempoda çalamayınca Fletcher öğrencinin kafasına sandalye fırlatır, tempoyu öğretmek için onu defalarca tokatlar ve öğrenci ağlamaya başlayınca da onu rencide edecek ifadeler kullanır. Daha sonra Fletcher bir yandan öğrenciye hakaretler yağdırırken bir yandan da gittikçe yükselen bir sesle ve diğer öğrencilerin duyacağı şekilde baterist öğrenciye üzgün olduğunu söylemesi direktifini verir. Öğrenci, defalarca üzgün olduğunu söyledikten sonra Fletcher diğer baterist öğrenciye baterinin başına geçip devam etmesini söyler.

"Öğretmen, öncelikle öğrencileri olmak üzere, doğrudan ya da dolaylı yoldan hiç kimsenin canına kast etmemelidir."

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Michel Delassalle (okul müdürü), kendisinden boşanmak istediğini söyleyen karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in yanına gider ve onu bu kararından vazgeçirmeye çalışır. Konuşma ilerledikçe Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) içerisinde uyku ilacı olan bir kadehten kocası Michel Delassalle (okul müdürü)'e viski doldurur. Bu viski cinayet planının ilk halkasıdır. Ancak Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) kocasını öldüremeyeceği hissine kapılınca kadehe vurur ve viskiyi Michel Delassalle (okul müdürü)'in üzerine döker. Bunun üzerine Michel Delassalle (okul müdürü) hiddetlenir ve sert bir biçimde "seni aptal, git ve bir havlu getir. Elbisem lekelenecek ve leş gibi alkol kokacak" der. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) havluyu getirince Michel Delassalle (okul müdürü) karısına bir tokat atar ve "sana iyi davranmaya gelmiyor. Seni mahvedeceğim" der. Bunun üzerine Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) de hiddetlenir ve cinayet plannını uygulamaya koyar. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) öncelikle kocasının birkaç kadeh ilaçlı viskiden içmesini sağlar. Michel Delassalle (okul müdürü) uykuya dalınca Nicole Horner (sınıf öğretmeni, okul müdürünün metresi) gelir ve daha önceden planladıkları üzere Michel Delassalle (okul müdürü)'i evin küvetinde boğar. Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) ve Nicole Horner (sınıf öğretmeni) Michel Delassalle (okul müdürü)'in cesedini de yanlarına alarak okula dönerler ve gece karanlığında kimseye görünmeden cesedi okulun havuzuna atarlar.

Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) banyoya gider ve yüzünü yıkar. O esnada kocası Michel Delassalle'in (okul müdürü) cesedinin su dolu küvette yattığını görür. Ceset yavaş yavaş küvette doğrulmaya başlayınca kalbi zayıf olan Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) korkudan oracıkta ölür. Michel Delassalle (okul müdürü) ayağa kalkar, gözündeki, ölmüş hissi yaratan lensleri çıkartır, öldüğünden emin olmak için karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in nabzını kontrol eder ve yan odanın kapısını açar. Michel Delassalle (okul müdürü) metresi olan Nicole Horner (sınıf öğretmeni) içeri girer, "bu sefer tamam" der ve ikili öpüşmeye başlarlar. Bunun üzerine Michel Delassalle (okul müdürü) "tam bir baş belasıydı, sürtük. Kalbinde sorun olduğunu söyleyip dururdu. Hayatı bize zehir etti" der. Michel Delassalle (okul müdürü) ve metresi Nicole Horner (sınıf öğretmeni) bir komplo kurarak Michel Delassalle (okul müdürü)'in karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in ölümüne neden olurlar.

Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000)

Kitano, ölüm oyununun kurallarının anlatıldığı esnada kendi aralarında konuşmakta olan iki kız öğrenciden bir tanesine elindeki bıçağı fırlatır. Bıçak öğrencinin alnına saplanır ve arkadaşlarının korkulu bakışları arasında öğrenci ölür. Hemen ardından Kitano yanındaki askerlere "özür dilerim. Benim öldürmem yasaktı galiba" der ve öğrencinin alnına saplanmış olan bıçağını soğukkanlı bir şekilde çekip alır. Kitano, kendisine müdahale etmeye çalışan ve okulda çalışırken kendisini bıçakla yaralayan erkek öğrenciyi elindeki bıçakla kalçasından yaralar. Aynı öğrenci hırçın tavırlarını devam ettirince Kitano öğrencinin boynundaki uzaktan kumandalı bombayı harekete geçirir ve saniyeler içerisinde bomba patlayarak öğrencinin feci şekilde ölmesine neden olur. Daha sonra Kitano alaycı bir biçimde "onunla kendi tarzımda ilgilendim" der ve öğrencilere ölüm oyununun tanıtım videosunu izletmeye devam eder.

Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004)

Yıllar sonra Manolo/José Manuel Berenguer öğretmenliği bırakır ve bir dergide çalışmaya başlar. Bu esnada Manolo/Berenguer'in eskiden istismar ettiği ve artık bir transseksüel olarak hayatına devam eden eski öğrencisinin evine sık sık gitmeye başlar. Manolo/Berenguer her gidişinde eski öğrencisine bir miktar para verir. Manolo/Berenguer bu ziyaretler esnasında öğrencisinin genç erkek kardeşine ilgi duymaya başlar. Manolo/Berenguer, gencin okul masraflarını karşılar, her ziyaretinde ona göz alıcı hediyeler getirir ve onunla cinsel birliktelik yaşar. Manolo/Berenguer, eski öğrencisinin kardeşiyle ortaklaşa bir plan yapar ve artık kontrol dışı tavırlar sergilemeye başlayan eski öğrencisini öldürürler.

Cracks (2009)

Gribben, cinsel istismarda bulunduğu kız öğrencisinin kendisi aleyhinde konuşacağı düşüncesiyle çalıştırdığı dalma takımındaki kız öğrencileri örgütleyerek istismarda bulunduğu öğrenciye karşı kışkırtır. Takımdaki birkaç kız öğrenci ormanlık alanda kıza saldırırlar. Ancak kızın astım krizi tutunca hepsi paniğe kapılırlar. Gribben yanlarına gider ve öğrencileri uzaklaştırır. Astım kriziyle baş etmeye çalışan öğrenci Gribben'a yere düşen astım ilacını vermesi için yalvarır. Ancak Gribben ona yardım etmek yerine "benim güzel çocuğum. Güzel kızım. Bu dünya için fazla iyiydin. Şimdi uyu" der ve öğrencisinin ölümüne neden olur. Öğrenci öldükten sonra Gribben ilacı öğrencisinin avcunun içine bırakarak üzerine şüphe çekmemeye çalışır.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Tecavüz ettiği küçük çocuk Park Bo Hyun (öğretmen) uyuyunca evden kaçar ve bir trenin altında kalarak ölür.

Whiplash (2014)

Terrance Fletcher'ın daha önce öğrencilerine trafik kazasında öldüğünü söylediği eski öğrencisi Fletcher'ın söylediği üzere trafik kazasında ölmemiştir. Fletcher'ın trafik kazasında öldüğünü iddia ettiği eski öğrencisi Fletcher'ın neden olduğu depresyonla baş edemeyerek intihar etmiştir.

"Öğretmen, cinsel saplantı ve dürtülerinin esiri olmamalıdır; hastalıklı cinsel saplantı ve dürtülerinin eşgüdümünde, öğrencileri başta olmak üzere hiç kimseye, cinsel istismar, cinsel taciz ya da cinsel saldırıda bulunmamalıdır."

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Michel Delassalle (okul müdürü) ve karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) okul yemekhanesinde, tüm öğretmenler ve öğrencilerin önünde okulda öğrencilere verilen yemeklerin kalitesiyle ilgili bir tartışma yaşarlar. İkili arasındaki tartışma büyür ve gerilim artar. Tüm öğretmen ve öğrenciler yemekhaneyi boşalttıktan sonra Michel Delassalle (okul müdürü) yerinden kalkar ve karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'in üzerine doğru yürür. Tüm itirazlarına rağmen Michel Delassalle (okul müdürü) karısı Christina Delassalle (sınıf öğretmeni)'i yemekhanenin bir köşesine çeker ve onunla zorla cinsel ilişkiye girer.

All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995)

Viola J-son Gruter, bir erkek öğrencisiyle birlikte derste kullanılacak bir haritayı almak için harita odasına çıkar. Merdivenlerde ve harita odasında Gruter ile erkek öğrencisi arasında cinsel bir yakınlaşma yaşanır.

Erkek öğrenci, takip eden günlerde Gruter'in evine gider ve ikili orada cinsel ilişkiye girerler. Sonrasında Gruter, öğrencisine kocasının evde olduğu zamanları nasıl anlayabileceği ile ilgili bilgiler verir ki o günlerde öğrencisi eve gelmesin. Ayrıca Gruter öğrencisine eve girerken kimseye görünmemesi için mutfak kapısından gelmesini söyler. Gruter ve erkek öğrencisi, öğrencinin çalıştığı sinema salonunda cinsel ilişkiye girerken öğrencinin kız arkadaşına yakalanırlar. O andan sonra Gruter kontrolünü kaybetmeye başlar. Öğrencisi bir gün Gruter'in evine gelir ve onunla konuşarak birlikteliklerine son vermeye çalışır. Ancak Gruter bir içki şişesini kırar ve öğrencisini tehdit ederek kendisiyle cinsel ilişkiye zorlar.

Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997)

Lloyd Gettys, bir duruşmada sanık olarak yer almaktadır. Gettys, bir kız öğrencisine cinsel tacizde bulunmakla suçlanmaktadır. Öğrenci kendisine yaptığı cinsel tacizi anlatırken Gettys o anı yaşıyormuşçasına parmaklarını oturmakta olduğu masanın alt kısmında gezdirir. Gettys, avukatının kendisini izlediğini görünce hemen kendisine çekidüzen verir. Gettys, avukatı kendisinden hızla uzaklaşırken yanına gider ve neler olup bittiğini anlamaya çalışır. Avukat, Gettys'in kendisini kandırdığını söyler ve kendisinden uzak durmasını ister. Gettys ise paniklemiş bir biçimde "sen benim avukatımsın. Görevin beni savunmak" der. Avukatı itiraz edince Gettys ona usulca sokulur ve öğrencisinin yalan söylediğini iddia eder. Avukat kendisine inanmayarak yanından uzaklaşınca Gettys çaresiz bir biçimde kalakalır.

Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004)

Manolo/José Manuel Berenguer, ergenlik çağındaki bir erkek öğrencisiyle nehir kenarındadır. Manolo/Berenguer gitar çalmakta öğrencisi ise şarkı söylemektedir. Manolo/Berenguer, öğrencisinin sesinden çok etkilenir ve ona karşı yaklaşımı değişir. Bir sonraki sahnede Manolo/Berenguer'i pantolonunu toparlarken öğrencisini ise onun yanından kaçarken görürüz. Manolo/Berenguer, öğrencisine cinsel istismarda bulunmuştur. Öğrencisi kaçarken düşer, başını bir taşa çarpar ve alnından kan akmaya başlar. Manolo/Berenguer ise yardım etmek için koşarak öğrencisinin yanına gelir.

Manolo/Berenguer, gece yatakhaneye öğrencileri kontrol etmeye gider ve iki erkek öğrenciyi tuvalette aynı kabinde yakalar. Öğrencilerden bir tanesi Manolo/Berenguer'in daha önce cinsel istismarda bulunduğu erkek öğrencisidir. Manolo/Berenguer kapıyı açmalarını yoksa kapıyı kıracağını ve yaptıklarını okuldaki tüm öğrencilerin duyacağını söyler. Manolo/Berenguer, kapıyı açan öğrencilerden bir tanesini kolundan tutup zemine fırlatır ve ondan uzaklaşmasını, onunla daha sonra ilgileneceğini söyler. Diğer öğrenci daha önce Manolo/Berenguer'in cinsel istismarına uğramış olan öğrenciyi yalnız bırakmak istemez. Ancak Manolo/Berenguer diğer öğrenciyi yanlarından kovar. Öğrencinin gitmesinin ardından Manolo/Berenguer daha önce de cinsel istismarda bulunduğu öğrencisini yanına alır ve birlikte dua etmek üzere küçük bir şapele götürür. Manolo/Berenguer, öğrencisine diğer öğrenciyi okuldan atacağını söyleyince öğrenci ağlamaya başlar. Öğrenci Manolo/Berenguer'e arkadaşını okuldan göndermemesi halinde tüm isteklerini yerine getireceğini söyler. Sonraki konuşmalardan anlaşılmaktadır ki Manolo/Berenguer öğrencisine yine cinsel istismarda bulunmuştur. Ancak

Manolo/Berenguer çocuğun arkadaşını okuldan göndermeyeceğine dair verdiği sözü tutmaz.

Tek Başına (North Country, 2005)

Paul Lattavansky, futbol sahasında öpüşen bir erkek ve kız öğrenciyi görür ve onlara haftasonu cezaya kalacaklarını söyler. Haftasonu geldiğinde Lattavansky öğrencilerini sınıfta cezaya bırakır. Ceza süresi dolunca Lattavansky erkek öğrenciye çıkması için izin verirken kız öğrenciden onunla konuşmak için bir süre daha kalmasını ister. Lattavansky sınıfın kapısını kapatır, ardından da öğrencisine erkek arkadaşının onu hak etmediğini ve isterse hayatta her istediğini elde edebilecek potansiyele sahip olduğunu söyler. Lattavansky, daha sonra kız öğrencisine "benden hoşlanıyor musun" diye sorar. Öğrenci mahcup tavırlarla soruyu geçiştirmeye çalışır. Lattavansky, "sen benim en sevdiğim öğrencisin. Seninle daha farklı bir ilişkimiz olsun istiyorum. Belki arkadaş bile olabiliriz" der ve öğrencisini elle taciz etmeye başlar. Öğrenci ağlamaya başlayınca Lattavansky ona sakin olmasını ve endişelenecek bir şey olmadığını söyler. Lattavansky, daha sonra öğrencisini zorla öpmeye başlar. Öğrencisi elinden geldiğince kurtulmaya çalışmasına ve kendisini bırakması için yalvarmasına rağmen Lattavansky bu çabayı dikkate almaz ve öğrencisine sınıfta tecavüz eder. Lattavansky'nin tecavüzü sonucunda öğrencisi hamile kalır ve bir erkek çocuk dünyaya getirir.

Cracks (2009)

Gribben, kendisinden habersiz yatakhanede gece partisi veren öğrencilerinin seslerini dinlemektedir. Yatakhane görevlisi kadın sesleri duyar ve öğrencilerin yanına gidip müdahale etmek ister. Ancak Gribben durumdan haberi olduğunu söyleyerek kadını tersler ve yatakhaneye gitmesine engel olur. Gribben, bir süre sonra yatakhaneye gider ve öğrencilerinden kendilerine çekidüzen vermelerini ister. Bu esnada Gribben oldukça sarhoş olmuş gözde öğrencisini ayılana kadar kendi odasında gözlem altında tutacağını söyler. Öğrenci hala tam ayılmamıştır ancak Gribben onunla konuşmaktadır. Gribben "senin için her şeyi yaparım. … Seninle çok iyi arkadaş olacağız. Her şeyimizi paylaşacağız. Dünyayı birlikte gezeceğiz" der ve gözde öğrencisiyle yaşamayı düşlediği maceralardan bahseder. Ardından Gribben öğrencisinin geceliğinin önündeki ipleri çözmeye başlar. Gribben "kendine yalvartarak arkadaş olunmaz" der ve öğrencisini öpmeye ve elle taciz etmeye başlar. Bu esnada Gribben'ın öğrencisi halen ayılmamıştır ve başına gelenlerden habersizdir.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Lee Kang Seok (okul müdürü), bir akşam okulun koridorlarında yalnız başına arkadaşını arayan bir kız öğrenciye rastlar ve öğrenciyi odasına götürür. Lee Kang Seok (okul müdürü), öğrenciye televizyondan bazı pornografik görüntüler izletir ve onu elle taciz etmeye başlar. Öğrenci korkar ve kaçar. Lee Kang Seok (okul müdürü), arkasından koşar ve öğrenciyi tuvalette yakalar. Lee Kang Seok (okul müdürü) bir yandan öğrenciye fiziksel şiddet uygularken bir yandan da ona tecavüz etmeye çalışmaktadır. Ancak Lee Kang Seok (okul müdürü) amacına ulaşamaz. Bir akşam Lee Kang Seok (okul müdürü), başka bir kız öğrenciye odasında tecavüz eder. Lee Kang Seok (okul müdürü) olaya tanıklık eden başka bir kız öğrenciyi yakalar ve gördüklerinin birisine anlatmaya kalkarsa onu öldüreceğini söyler.

Park Bo Hyun (öğretmen), sürekli fiziksel şiddet uyguladığı bir erkek öğrencisini ve küçük erkek kardeşini okuldan sonra evine götürür. Park Bo Hyun (öğretmen) çocuklarla birlikte çıplak bir biçimde banyodadır. Park Bo Hyun (öğretmen), küçük çocuğun ağabeyini banyonun dışına çıkarır. Kardeşi banyoda olan çocuk içeri girmek için kapıyı yumruklayınca Park Bo Hyun (öğretmen) dışarı çıkar, öğrencisini bayılana kadar döver ve çocuk baygınken de kardeşine tecavüz eder. Bir süre sonra Park Bo Hyun (öğretmen), kardeşi evden kaçan erkek öğrencisine de tecavüz eder.

Lee Kang Bok (müdür yardımcısı), odasında bir kız öğrenciye ellerini ve ayaklarını masaya bantlayarak tecavüz eder.

Spotlight (2015)

John J. Geoghan, uzun yıllar boyunca farklı cemaatlerdeki çocuklara cinsel tacizde bulunmuştur.

Porter, birkaç yıl önce düzinelerce çocuğa cinsel istismarda bulunmuştur.

Liam Barrett, başka bir şehirde birkaç çocuğu taciz eder ve bunun üzerine kilise tarafından başka bir şehre sürgün edilir. Liam Barrett, sürgün edildiği şehirde de çocukları taciz etmeye devam edince yeniden başka bir şehre sürülür. Benzer sürgün cezaları John J. Geoghan ve Porter'a da uygulanmıştır.

David Holly, 11 yaşındaki bir erkek çocuğa cinsel istismarda bulunmuştur. Holly, ilk başlarda çocuğa edepsiz şakalar yapar, ardından da pornografik içerikli filmler izletir. Holly daha sonra da çocuğun kendisini farklı şekillerde cinsel açıdan tatmin etmesini sağlar.

John J. Geoghan, 12 yaşında babası henüz intihar etmiş ve annesi şizofreni hastası olan bir erkek çocuğa cinsel istismarda bulunur. Olayın öncesinde Geoghan çocuğun evini

ziyaret eder ve annesinden izin alarak onu dondurmacıya götürür. Geoghan dönüş yolunda çocuğa cinsel tacizde bulunur. Geoghan'ın tacizleri bir süre daha devam eder.

Paul R. Shanley, uzun saçlı ve hippi tarzını benimsemiş bir rahiptir. Shanley, bir erkek çocukla yakınlık kurar ve çocuğu evine davet eder. Çocuğun eşcinsel eğilimleri vardır. Shanley çocuğa cinsel içerikli oyunlar oynamayı teklif eder ve çocuk da kabul eder. Oyun devam ederken Shanley çocuğa cinsel istismarda bulunur. Shanley, çocuğun eşcinsel eğiliminin farkına varır ve ona cinsel istismarda bulunurken eşcinsel olmanın yanlış bir eğilim olmadığını söyler. Shanley'nin cinsel istismarları artarak devam eder.

John J. Geoghan, çocukları taciz etmek için rahip evindeki yatak odasını kullanmaktadır.

James F. Talbot, bir lisede öğretmendir ve aynı zamanda hokey takımının koçluğunu yapmaktadır. Talbot çalıştırdığı hokey takımında oynayan bir erkek öğrenciye cinsel tacizde bulunur. Talbot, tacizlerine yıllar boyu birkaç farklı öğrenciyle daha devam eder.

John J. Geoghan, yıllar önce aynı aileye mensup yedi çocuğa cinsel istismarda bulunmuştur. Geoghan bir süre pedofili eğiliminden dolayı terapi görmüştür.

John J. Geoghan, biri dört yaşında olmak üzere çoğu ilkokul çağında olan birkaç çocuğa cinsel istismarda bulunmuştur.

Tacizci öğretmenler, istismar ettikleri çocukları özel olarak seçmektedirler. Öğretmenlerin istismarda bulundukları çocuklar genellikle düşük gelir grubundan ailelere mensup, babaları hayatta olmayan ya da anne babaları boşanmış olan çocuklardır. Öğretmenlerin bu tür çocukları seçme sebebi ise bu tip çocukların oldukça çekingen ve fazla konuşmayan çocuklar olmalarıdır.

"Öğretmen, bilerek ve isteyerek, meslektaşlarının ve öğrencilerinin gelecekleriyle ve kariyerleriyle oynamamalıdır."

Şellâle (2001)

Aziz, iktidar partili belediye başkanının makamındadır. Aziz'in yanında iktidar partisinden nüfuzlu bir kişi de vardır. Sohbet esnasında Aziz'in okuldaki bazı öğretmenlerle yaşadığı bir sorun gündeme gelir. Aziz, meslektaşlarına hadlerini bildireceğini söyler ve ekler: "Bu sene okula bir öğretmen tayin oldu. Dikkat et komünist falan deseler de pek aldırmadım. Fukara bir hali vardı. Acıdım galiba. Meğerse ısıracak köpek dişini göstermezmiş. Moskof piçi, bugün okulda öğretmenleri isyana teşvik etmez mi?" Aziz, alay eder bir şekilde tartıştığı meslektaşının taklidini yapar ve odadakilerle birlikte kahkaha atar. Sonrasında Aziz tartıştığı öğretmeni taşraya sürdüreceğine dair ant içer. Nüfuzlu iktidar partisi mensubu bahsi geçen öğretmeni daha zor şartlı yerlere sürgün etmeyi teklif edince Aziz "vallahi iyi olur" diyerek teklife olumlu yaklaşır.

All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995)

Viola J-son Gruter, kendisiyle olan cinsel birlikteliğine son veren erkek öğrencisini cezalandırmak ister. Gruter, okul müdürüyle görüşür, ilişki yaşadığı erkek öğrencisinin sınavlarda başarısız olduğu ve derslere katılmadığı yalanını söyleyerek öğrencisinin sınıf tekrarı yapmasına neden olur. Gruter, arkasında herhangi bir kanıt bırakmamak içinse resmi evraklarda tahrifat yapar.

Whiplash (2014)

Terrance Fletcher, bir barda müzisyenlik yapmaktadır. Fletcher, bir akşam baterist eski öğrencisiyle karşılaşır. Performansları bittikten sonra Fletcher eski öğrencisine bir içki ısmarlar ve samimi bir sohbete başlarlar. Fletcher, gecenin sonunda yeni bir orkestra yönettiğini söyler ve eski öğrencisinden bu orkestrada yer almasını ister. Orkestra ünlü bir müzik festivalinin açılışında sahne alacaktır. Bu konser müzik kariyeri yapmak isteyen müzisyenler için iyi bir vitrin olacaktır. Konser günü eski öğrenci baterinin başına geçer ancak kendisine Fletcher tarafından verilen notalarla orkestranın çalacağı şarkı birbirinden farklıdır. Öğrenci şaşkınlık içerisinde kalakalmıştır. Fletcher eski öğrencisinin yanına yaklaşır ve "beni aptal mı sandın? Sen olduğunu biliyorum" (konservatuvardan kovulmasına neden olan kişinin) der. Öğrenci henüz ilk şarkıda berbat bir performans sergiler. Performans boyunca Fletcher eski öğrencisine mağrur bir edayla bakmaktadır. Şarkı sonrası Fletcher eski öğrencisinin yanına gider ve "sanırım sende o ışık yokmuş" der. Fletcher'ın amacı okuldan kovulan öğrencisinin olası müzik kariyerine de son vermektir. Öğrenci yerinden kalkar ve salonu terk eder.

"Öğretmen, adalet/hukuk sistemini yanıltma, kandırma ya da manipüle etme yoluna gitmemelidir."

Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997)

Llyod Gettys, bir kız öğrencisine cinsel tacizde bulunduğu şüphesiyle yargılanmaktadır. Avukatı, Gettys'in suçlu olduğunu bildiği halde kazanma hırsına yenik düşer ve mağdur pozisyondaki öğrenciyi duruşma esnasında sıkı bir sorgudan geçirerek çelişkili ifadeler vermesine neden olur. Aklanmak üzere olduğunu anlayan Gettys ise hafif bir gülümseme ile durumdan duyduğu memnuniyeti ifade eder. Gettys, avukatı yanına geldiğinde ise elini omzuna koyar ve "göğsümü kabarttın" diyerek avukatına takdirini sunar.

Tek Başına (North Country, 2005)

Paul Lattavansky, tecavüz ettiği öğrencisinin yıllar sonra çalıştığı maden ocağına açtığı davada tanık olarak dinlenir. Lattavansky, nüfuzlu sanıklarla işbirliği yapar ve mahkemeye yalan beyanda bulunur. Verdiği ifadeye göre Lattavansky öğrencisine

tecavüz etmemiş; onunla gönül rızası ile cinsel ilişkiye girmiştir. Lattavansky'nin eski öğrencisi başından geçenleri mahkemeye anlatır ancak olayı kanıtlayacak herhangi bir görgü tanığı olmadığı için anlattıkları iddiadan öteye gidemez.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Lee Kang Seok ve Lee Kang Bok (okul müdürü ve müdür yardımcısı) engelli kız öğrencilerine fiziksel şiddet uygulamak ve tecavüz etmek şuçlamalarıyla tutuklanırlar. Lee Kang Seok ve Lee Kang Bok (okul müdürü ve müdür yardımcısı)'u tutuklayan polis memuru ikili yakından tanımakta ve onlardan zaman zaman rüşvet almaktadır. Lee Kang Seok ve Lee Kang Bok (okul müdürü ve müdür yardımcısı) tutuklandıkları esnada, korku içerisinde, kendilerini tutuklayan polis memuruna ona verdikleri rüşvetleri hatırlatırlar. Bunun üzerine polis memuru onlara haklarında açılan davadan kurtulmaları için nasıl bir yol izlemeleri gerektiğiyle ilgili ipuçları verir.

Lee Kang Seok ve Lee Kang Bok (okul müdürü ve müdür yardımcısı) ikiz kardeştirler; saygın ve varlıklı bir aileden gelmektedirler. İkilinin aynı zamanda toplum nezdinde dinlerine bağlı ve kiliseye büyük katkılar sağlayan kişiler olarak tanınmaları toplumun belirli bir kesiminin onların yanında yer almasına neden olur.

Lee Kang Bok (müdür yardımcısı), mahkemede yaptığı savunmasında dini inancından ve engelli öğrenciler için yaptıkları sözde yardımlardan söz açarak mahkeme önünde farklı bir imaj çizmeye çalışır.

Lee Kang Seok ve Lee Kang Bok (okul müdürü ve müdür yardımcısı) nüfuzlarını kullanarak tecavüze ve şiddete maruz bıraktıkları çocukların aileleriyle uzlaşı sağlarlar. İkili ayrıca hukuk sistemine de etki ederek hem kendilerinin hem de birlikte yargılandıkları Park Bo Hyun (öğretmen)'un çok az cezalarla haklarından açılan davadan kurtulmalarını sağlarlar. Serbest bırakılmalarının ardından Lee Kang Seok (okul müdürü), Lee Kang Bok (müdür yardımcısı), Park Bo Hyun (öğretmen) ile mahkemede onları savunan avukat bir gece kulübe giderler ve yanlarındaki hayat kadınlarıyla birlikte bir yandan hukuk sistemiyle dalga geçerken diğer yandan içkilerini içerek beraat etmelerini kutlarlar.

Spotlight (2015)

John J. Geoghan, Porter, Liam Barrett, David Holly, Paul R. Shanley, Ronald Paquin ve James F. Talbot ve diğer pek çok öğretmen, bağlı bulundukları piskoposluk makamının nüfuzunu kullanarak vakaların üzerini örtmesinden dolayı işledikleri çocuğa yönelik cinsel istismar suçlarının tümünden mahkemeye bile çıkarılmadan kurtulurlar.

"Öğretmen, geçmişindeki, özel hayatındaki ya da mevcut durumdaki olumsuz deneyim ya da mağduriyetlerden kaynaklı davranış bozuklukları sergileyebilir."

Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982)

Öğretmen, evinde karısıyla yemek yemektedir. Öğretmenin karısı oldukça otoriter bir kadındır ve öğretmen karısından oldukça korkmaktadır. O esnada öğretmenin gözünün önüne öğrencilerine ceza vermek için popolarına sopayla vurduğu anlar gelmektedir.

Bir sahnede öğretmen ve karısı çizgi karakterler olarak resmedilmektedirler. Karısı elindeki sopayla öğretmene vururken betimlenmektedir.

All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995)

Viola J-son Gruter, ilişki yaşadığı erkek öğrencisiyle evde yalnız olduğu bir gün öğrencisine kendi babasından bahseder ve babasının savaşta öldüğünü söyler. Gruter, "seninle ilgili her şeyi bilmek istiyorum" der ve öğrencisinden de babasıyla ilgili bilgi alır.

Bir gün evde yalnızken ilişki yaşadığı erkek öğrencisi Gruter'e kocasıyla hala niçin birlikte olduğunu sorunca Gruter "o benim uzun zaman önce ele geçirdiğim bir esir" diye cevap verir. Gruter, öğrencisine, gençliğinde birlikte olduğu erkeklerin çok sıkıcı ve para avcısı olduklarından kocasının ise ona enerji verdiğinden bahseder. Öğrencisi, o günlerin geride kaldığını artık eşini özgür bırakması gerektiğini söyleyince Gruter "eve döndüğünde onu bekleyen birisi olması gerekir. Yoksa yaşayamaz" diye karşılık verir.

Fakülte (The Faculty, 1998)

Uzaylı bir yaratık dünyaya gelir ve bir lisedeki tüm öğretmenleri tek tek enfekte ederek birer yaratığa dönüştürür. O andan itibaren tüm öğretmenler mutasyona uğradıkları için olumsuz davranışlar sergilemeye başlarlar.

Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni), bir gece Valerie Drake (okul müdürü)'i ofisinde sıkıştırır ve taciz eder. Valerie Drake (okul müdürü) ondan kurtulmaya çalışınca Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni) eline aldığı bir kurşun kalemi Valerie Drake (okul müdürü)'in eline saplar ve "bunu yapmayı hep istemiştim" der. Valerie Drake (okul müdürü), Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni)'den kurtulduğunu düşünürken Karen Olsen (müzik öğretmeni) tarafından makaslı saldırıya uğrar. Karen Olsen (müzik öğretmeni) da saldırı sonrası "bunu yapmayı hep istemiştim" der.

Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni), futbol sahasında bir öğrenciyi görür ve orada ne yaptığını sorar. Öğrenci yemek yediğini söyleyince Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni) "burası kantin değil evlat" diyerek öğrenciyi tersler. Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni) öğrencinin ismini hatırlayamadığını ve spora yatkın bir öğrenci olmadığını söyleyince

öğrenci koşmanın yalnızca kaçmak için kullanılan bir etkinlik olması gerektiğini söyler. Bunun üzerine Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni) korkutucu bir biçimde öğrencinin üzerine doğru yürür ve "defol buradan" diyerek öğrenciyi oradan kovar.

Karen Olsen (müzik öğretmeni) ve Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni), öğretmenler odasında okulu ve öğrencileri ele geçirme planlarından bahsetmektedirler. O esnada okulun hemşiresi içeri girer. Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni) hemşireye saldırır ve ona kendi bedenindeki organizmayı bulaştırarak onun bir yaratığa dönüşmesine neden olur. O esnada bu olaya şahitlik eden iki öğrenci olay yerinden kendilerini zor kurtarırlar. Sahne gereği okuldaki tüm öğretmenlerin ve okul müdürünün de birer yaratığa dönüştüğüne tanıklık ederiz.

Öğrencilerden bir tanesi okula polis çağırır ve öğretmenlerin bir cinayet işlediğini söyler. Ancak öğretmenler ve okul müdürü hep birlikte öğrenciyi yalanlarlar ve okula gelen polislerden bir tanesini de yaratığa dönüştürerek haklarındaki iddiaların büyümesine engel olurlar.

Öğretmenlerden birkaçı kendilerine polise ihbar eden öğrencinin evinin önüne gelirler ve ona saldırmaya yeltenirler. Ancak öğrenci son anda bu saldırıdan kurtulur.

Normalde sakin bir mizacı olan John Tate (tarih öğretmeni) derse gelir ve öğrencilerine sert tavırlarla hitap etmeye ve onlara direktifler vermeye başlar. John Tate (tarih öğretmeni), bir yaratığa dönüştüğü için böylesi tavırlar sergilemektedir.

Normalde oldukça özgüvensiz bir karakter olan Elizabeth Burke (edebiyat öğretmeni) bir yaratığa dönüşmüştür. Elizabeth Burke (edebiyat öğretmeni), daha önce de uyuşturucu satarken yakaladığı öğrencisini yeniden yakalar ancak bu kez tavrı oldukça serttir. Elizabeth Burke (edebiyat öğretmeni), öğrencisine küfreder ve fiziki müdahalede bulunur. Elizabeth Burke (edebiyat öğretmeni), bir yandan öğrencisine okul bahçesinde tüm öğrencilerin önünde hakaretler yağdırırken bir yandan da eğer uyuşturucu satmaya devam ederse mezun olana kadar onu rahat bırakmayacağı tehdidinde bulunur.

Edward Furlong (biyoloji öğretmeni), tüm öğretmenlerin birer yaratığa dönüştüğünü fark eden bir grup öğrenciye okulun laboratuvarında saldırır ancak öğrenciler tarafından öldürülür.

Joe Willis (beden eğitimi öğretmeni), futbol maçında kendi oyuncuları sert oynadıkça ve karşı takımdaki oyuncuları yere serdikçe keyifli tavırlar sergiler.

Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000)

Kitano'nun hasta bir karısı vardır.

Kitano, ailesine karşı ilgisiz ve mesafelidir.

Kitano, ölüm oyunundan kurtulmayı başaran öğrencileriyle yüzleşmektedir. Kitano, konuşma esnasında "okulda öğrenciler benimle alay ediyor. Kendi çocuklarım benden nefret ediyorlar. Dönecek bir evim yok. Sizi de beraberimde götüreceğim" der. Kitano ve öğrencileri arasında konuşma devam ederken Kitano'nun cep telefonu çalar. Kitano, trajikomik bir biçimde, yattığı yerden kalkar ve telefona cevap verir. Telefonun diğer ucundaki ses Kitano'nun kızına aittir. Kitano, kızına "ben bir daha eve gelmeyeceğim. Eğer birinden nefret ediyorsan sonuçlarına katlanırsın" diyerek tepkisini dile getirir. Kitano, kızının ona sorumsuz olduğunu söylemesi üzerine sinirle elindeki cep telefonunu yere atar ve cebinden çıkardığı silahla cep telefonuna ateş eder.

Cracks (2009)

Gribben, ilgi duymaya başladığı kız öğrencisiyle ilgili özel bilgilere erişmek için gizlice öğrenci dosyalarını incelemeye başlar. O esnada içeri okul müdürü girer ve Gribben'a yaptığının yasak olduğunu söyler. Gribben ise yaptığının yasak olduğunu bilmediğini söyleyerek karşılık verir. Gribben, yeni öğrencisinin özel hayatıyla ilgili öğrendiklerinden çok etkilenir ve duyduklarını coşkulu bir biçimde okul müdürüne de aktarır. Okul müdürü konuyu kapatmaya çalışırken üstü kapalı bir biçimde Gribben'ın geçmiş hatalarına gönderme yapar ve onun duvardaki eski öğrencilik fotoğrafını gösterir. Bu andan itibaren Gribben geri adım atar ve özür diler. Bu sahneden Gribben'ın geçmişinde onu derinden etkileyen bazı olumsuz olayların yaşandığını anlarız.

Serseriler (Neds, 2010)

Başarılı öğrencilerin olduğu bir sınıfta dönemi son iki sırada tamamlayan öğrenciler nispeten başarısız öğrencilerin olduğu diğer sınıfa gönderilirler. Öğrenciler, bu sınıfa geldikleri için endişeli ve gergindirler. McLeod, yeni öğrencilerine yerlerine geçmelerini ve ağlamayı bırakmalarını söyler. McLeod, gittikçe yükselen bir ses tonuyla duruma olan isyanını şu şekilde dile getirir:

> Bu sınıfa gönderilen çocukların hepsi neden sonsuz bir başarısızlık girdabına kapıldıklarını düşünüyorlar. Artık bu durumu şahsi algılamaya başlıyorum. Ben de hem bu okuldaki hem de diğer tüm lanet okullardaki tüm diğer lanet öğretmenler kadar iyi bir öğretmenim. … Benim gibi rahibelerin arasında eğitim görebilirdiniz. İşte o zaman…

Spotlight (2015)

Ronald Paquin, emekli olmuştur ve kız kardeşiyle birlikte yaşamaktadır. Kapısına gelen gazetecinin kendisine görevde olduğu dönemde çocukları taciz edip etmediği ile ilgili sorduğu soruya Paquin çocukları taciz ettiği yönünde cevap verir. Paquin, çocukları taciz etmekten kastının onlarla şakalaşmak olduğunu, onlardan faydalanmadığını ve onlara

tecavüz etmediğini söyler. Paquin, duruma açıklık getirmek içinse şu cümleleri kurar: "Ben kimseye tecavüz etmediğimi biliyorum çünkü ben tecavüze uğramış bir insanım."

"Öğretmen, özeleştiri yaparak yanlışlarının ve hatalı davranışlarının farkına varabilmeli ve bu yanlışlarıyla hatalı davranışlarını düzeltme yoluna gitmelidir."

Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)

Osman, koridorda bir parti organizasyonu olduğunu görür ve öğretmenler odasında bir meslektaşına verilen partinin sebebini sorar. Meslektaşı, okuldan ayrılan genç öğretmen için öğrencilerin veda partisi düzenlediğini söyleyince Osman şaşırır ve "bu okuldan kaç hoca geldi geçti, kimseye böyle parti verilmedi" deyince öğretmen arkadaşı imalı bir biçimde "neden acaba. Hele bir düşün" der.

Osman, öğrencilere karşı sergilediği olumsuz tutum ve davranışlarının farkına varmıştır. Osman, partide genç meslektaşının yanına gelir ve "sana bir şey söyleyeceğim inanmayacaksın" der ve elini genç meslektaşının omzuna koyup gülümseyerek ekler: "Artık dövemiyorum be kimseyi. Elim kalkmıyor bir türlü."

Osman artık başka bir kişiye dönüşmüştür. Osman, bir öğrencisinin herkesin içerisinde özel hayatı ile ilgili yaptığı samimi bir itirafı duygulu ve onaylayıcı bir biçimde hafif tebessüm ederek dinler.

"Öğretmen, eninde sonunda, yaptığı kötülüklerden dolayı cezasını bulacaktır."

Okul (2004)

Alparslan'ın öğrencilerinin sınav kâğıtları üzerinde yaptığı tahrifat okula teftiş için gelen bir müfettiş tarafından fark edilir. Müfettiş, okul müdürünün tüm geçiştirme çabalarına rağmen Alparslan'ın hemen bulunmasını ve istifa dilekçesinin hazırlanmasını ister. Müfettiş, koridorda ilerlerken okul müdürüne bu tarz öğretmenler yüzünden öğretmenlik mesleğinin saygınlığını yitirdiğinden söz eder. O esnada Alparaslan, bir kolonun arkasına saklanmıştır ve söylenenleri dinlemektedir.

Okul müdürü ve müfettiş okulda gördükleri Alparslan'ın peşine düşerler ve onu tuvalette bir kabinde sıkıştırırlar. Alparslan, bir suçu olmadığını iddia eder ancak müfettiş suçunun kanıtlandığını ve istifa dilekçesini imzalaması gerektiğini söyler. Alparslan, "bunu ispatlayamayacaksınız" der ve sınav kâğıtlarını klozete atıp üzerine sifonu çekmek ister. Ancak sifon bozuktur. Bunun üzerine Alparslan kâğıtları yemeye başlar. Ancak müfettiş kanıta ihtiyaç duymadıklarını ve manipülatif eyleminin kameralarca saptandığını söyleyince Alparslan ağzında bir sınav kâğıdı ve elinde kendisine kabinin altından gönderilen istifa dilekçesiyle öylece kalakalır.

Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930)

Kantorek'in teşvikiyle savaşa katılıp evine kısa bir süreliğine dönmeyi başarabilen öğrencilerden bir tanesi eski okulunu ziyaret eder. Öğrenci, yıllar önce kendilerine yaptığı konuşmayı yeni öğrencilerine de yapmakta olan Kantorek'i görür. Kantorek, eski öğrencisini oldukça sıcak bir biçimde karşılar. Kantorek, öğrencisinden yeni öğrencilerine söylemekte olduğu cümleleri desteklemesini ister. Kantorek, eski öğrencisini sınıfa tanıtırken onun savaşın ilk yılında pek çok şeyi geride bırakarak ülkesi için savaşa katıldığını söyler. Kantorek, öğrencisini övdükçe över. Bu esnada sınıftaki genç öğrenciler eski öğrenciye imrenerek bakmaktadırlar. Kantorek, eski öğrencisinden anavatanına hizmet etmenin nasıl bir şey olduğunu yeni öğrencileriyle paylaşmasını ister. Eski öğrenci, genç öğrencilere konuşma yapmak istemez. Ancak Kantorek, üst üste ısrarlarını sürdürür ve eski öğrencisinden kahramanlık ve asalet konulu bir konuşma yapmasını ister. Bunun üzerine eski öğrencisi savaşın bir hayatta kalma mücadelesinden ibaret olduğunu söyleyince Kantorek itiraz eder ve savaşın yalnızca bir ölüm kalım mücadelesinden ibaret olmadığını söyler. Eski öğrencisi ise Kantorek'e karşı çıkarak birkaç yıl önce kendilerine yaptığı cesaret verici konuşmaları yeni öğrencilerine de yaptığını ancak bu düşüncelerin çok yanlış düşünceler olduğunu dile getirir. Eski öğrenci, Kantorek'e anavatan için ölmenin hala iyi bir şey olup olmadığını sorunca Kantorek başıyla onaylar. Ardından eski öğrencisi savaşın daha iyi bir öğretmen olduğu imasında bulunur ve savaşta, ülkesi için bile olsa ölmenin çok iyi bir durum olmadığını dile getirir. Kantorek, itirazlarını yineleyince eski öğrencisi yeni öğrencilere döner ve kendilerinden talep edilen şeyin ölüm olduğunu söyler. Eski öğrenci, bu cümleleri söylemenin yerine getirmekten daha kolay olduğunu söyler. Sınıftaki öğrenciler eski öğrenciye tepki göstermeye başlayınca Kantorek onları sakinleştirir. Eski öğrenci Kantorek'e dönerek tüm dünyanın savaşın ne kadar kötü bir şey olduğunu öğrendiğini ve artık savaş yanlısı söylemleriyle kimseyi kandıramayacağını söyler. Eski öğrenci sözlerine savaşın olumsuz yanlarını vurgulayarak devam eder. Kantorek, bu konuşmalar üzerine mahcup bir biçimde öylece kalakalır.

The Song of Bernadette (1943)

Öğrencisinin sergilediği ruhani mücizelere inanmayan, onu yalancılıkla suçlayan ve manevi yönü güçlü kişilerin Tanrı tarafından büyük çilelerle sınandığını söyleyen Marie Therese Vauzous öğrencisinin dizindeki korkunç yarayı görünce dehşete kapılır. Manastıra bir doktor çağrılır. Doktor öğrencinin dizinde bir tümör olduğunu ve kemiğe kadar nüfuz ettiğini söyler. Doktor, daha sonra öğrencinin acılardan şikâyet edip

etmediğini ve bu hastalığın çok ağrılı bir seyri olduğunu söyleyince öğrencisinin ne denli çile çektiğini anlayan Vauzous dehşet içerisinde doktora bakakalır. Vauzous, bu durum üzerine manastırdaki bir şapelde diz çöker ve Tanrı'dan kendisini bağışlamasını ister. Vauzous duasına şöyle devam eder: "Tanrım, ben ona zulmettim ve ona inanmadım. Çünkü kıskançlık ve öfkeyle doluydum. Tanrım, lütfen ömrümün geri kalan günlerinde bu çocuğa hizmet etmeme izin ver. Tanrım bana yardım et." Vauzous, o andan itibaren durumu gitgide kötüye giden ve kısa bir süre sonra ölecek olan öğrencisine son ana dek hizmet eder.

Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955)

Bir gece Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) banyoya gider ve yüzünü yıkar. O esnada Nicole Horner (sınıf öğretmeni)'la birlikte öldürdüklerini düşündüğü kocasının cesedinin su dolu küvette yattığını görür. Ceset, yavaş yavaş küvette doğrulmaya başlayınca Christina Delassalle (sınıf öğretmeni) korkudan oracıkta zayıf kalbine yenik düşer.

Michel Delassalle (okul müdürü) ve metresi Nicole Horner (sınıf öğretmeni) ölümüne sebep oldukları Christina Delassalle (sınıf öğretmeni, okul müdürünün karısı)'den kurtulmanın ve mal varlığına konmanın coşkusunu yaşamaktadırlar. Ancak o esnada bir özel dedektif cinayet mahalline girer ve ikilinin mahkemenin alacağı karara göre 15-20 yıl arası hapis cezası alacağını söyler. Bu cümleler Michel Delassalle (okul müdürü) ve metresi Nicole Horner (sınıf öğretmeni) üzerinde soğuk duş etkisi yaratır. Cinayetten dolayı yakayı ele verdiklerini anlayan Michel Delassalle (okul müdürü) ve metresi Nicole Horner (sınıf öğretmeni) şaşkınlık içerisinde öylece kalakalırlar.

Ne Ekersen (If…., 1968)

Kemp'in, korumasız bırakarak okul sorumlusu olan öğrencilerin işkencelerine göz yumduğu mağdur öğrencilerden birkaçı okuldaki bir tören esnasında silahlı saldırı düzenlerlerler. Çatışma esnasında Kemp'in öldürüldüğünü görmeyiz ama okul müdürü de dâhil olmak üzere pek çok kişi, isyankâr öğrencilerin silahlı saldırısı sonucunda hayatlarını kaybeder.

Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)

Jean Brodie'nin, gözde öğrencilerinden bir tanesinin kendisini ihbar etmesi üzerine, öğrencilere siyasi telkinlerde bulunduğu gerekçesiyle okul yönetimi tarafından okulla ilişiği kesilir. Brodie, durumu kendisine bildiren okul müdürüne karşı çıkar, öğrencilerinin kendisine sadık olduklarını ve asla böyle bir eyleme girişmeyeceklerini söyler. Ancak okul yönetiminin okuldaki görevine son verdiği kendisine resmi olarak tebliğ edilince Brodie çaresiz kalır. Brodie, okul müdürünün odasından çıkarken bir

dönem birlikte olduğu müzik öğretmeninin başka bir öğretmenle nişanlanmasının şerefine öğretmenler odasında bir kutlama yapıldığına şahit olur ve ikinci kez hayal kırıklığına uğrar. Brodie, büyük bir üzüntü içerisinde sınıfına gider ve elit grubundan bir kız öğrencinin orada kendisini beklediğini görür. Brodie, öğrencisine uzun yıllar boyu cazibesini sürdüreceğine inanmış olmasına rağmen artık cazibesini yitirdiğinden emin olduğunu söyler. Ardından Brodie, elit grubundan bir öğrencinin ona ihanet ettiğinden şüphelendiğini söyler. Brodie, kendi öğrencilerinden bir tanesinin yakında kendisine âşık olan görsel sanatlar öğretmeninin sevgilisi olacağını ümit ettiğinden bahseder. Bunun üzerine öğrencisi görsel sanatlar öğretmeninin sevgilisinin kendisi olduğunu, savaşta ölen arkadaşının ölümünden öğretmenin sorumlu olduğunu ve ölen öğrencinin sandığı gibi desteklediği saflarda değil karşı saflarda yer alırken öldürüldüğünü söyler. Brodie, önceleri öğrencisinin bir kahraman olduğunu düşünürken duydukları karşısında hayrete düşer. O esnada Brodie kendisine ihanet edenin o öğrencisi olduğunu anlar. Öğrencisi ise kendisine ihanet etmediğini sadece Brodie'yi engellediğini söyler. Öğrencisi sözlerine Brodie'nin tehlikeli ve zararlı bir kişi olduğunu söyleyerek devam eder ve hiçbir çocuğun ona emanet edilmemesi gerektiğini söyleyerek tepkisini dile getirir. Öğrencisi sınıftan çıkmaya yeltendiği esnada Brodie'ye ne yapmayı planladığını sorunca Brodie, mağrur bir biçimde, soylu bir aileden geldiğini ve bir şekilde varlığını sürdüreceğini söyler. Brodie, öğrencisine ardı arkası gelmeyen suçlamalarda bulununca öğrencisi Brodie'nin görüşlerine katılmadığını ifade ederek sınıftan çıkar. Brodie, gururu incinmiş bir şekilde öğrencisinin ardından gider ve arkasından "suikastçı" diye bağırır. Ancak öğrencisi Brodie'nin tepkisini dikkate almadan yoluna devam eder.

Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982)

Öğrenciler, bir fabrikada üretim bandından aynı maskelerle çıkan seri üretim ürünleri olarak betimlenmektedirler. Daha sonra öğrenciler kendilerini o şekilde tektipleştiren eğitim sistemine karşı ayaklanırlar. Öğretmen, "eğitim fabrikası"nda öğrencilerin çıkardığı isyanda yaka paça yerlerde sürüklenir.

All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995)

Kilisede düzenlenen ve tüm öğrenciler ile velilerin katıldığı karne töreninde Viola J-son Gruter öğrencilerine tek tek karnelerini dağıtmaktadır. Gruter, bir süre önce ilişki yaşadığı ve haksızca sınıf tekrarına bıraktığı öğrenciyi anons eder. Öğrenci, Gruter'in yanına gelir, kendisine uzatılan karneyi almak yerine pantolonunun düğmelerini açar ve Gruter'e herkesin önünde penisini gösterir. Gruter, ne yapacağını bilemez bir halde, utanç

içerisinde kalakalır. Öğrenci ise bu hareketinden sonra hiçbir şey söylemeden kiliseyi terk eder.

Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997)

Filmde bir geri dönüş yaşanır, avukat daha önceki sahnelerde yaptığı hatayı tekrar etmez ve suçlu olduğunu düşündüğü Llyod Gettys'i savunmayı reddeder. Öğrencisine yaptığı cinsel tacizden dolayı suçlu bulunacağını anlayan Gettys, avukatının bu kararından memnun olmaz ve sinirli bir biçimde "savunmam için sana güvenmiştim. Beni savunacağına söz vermiştin. Cehennemde yanacaksın. Az önce hayatının en büyük hatasını yaptın" diyerek avukatına tehditler savurur.

Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000)

Kitano, ölüm oyununun bittiği düşüncesiyle emrindeki askerleri adadan göndermiş ve yalnız başına egzersiz yapmaktadır. Hayatta kalan son üç öğrenciden bir tanesi yanına gelince Kitano onun kendisini kandırmaya çalıştığını bildiğini söyler ve öğrenciyi öldürmek için silahını çıkarır. Daha sonra hayatta kalan diğer iki öğrenci de Kitano'nun yanına gelir. Kitano onlara ölüm oyunundan keyif alıp almadıklarını sorar. Ardından Kitano, öğrencilerine bir yağlıboya tablo gösterir. Tabloda tüm öğrencileri ölmüş olarak resmedilmektedir. Tabloda yalnızca bir kız öğrenci canlı olarak tasvir edilmiştir. Kitano, kız öğrencisine döner ve "birlikte ölmeye değecek tek kişi sensin. Eğer birini seçmek zorunda olsaydım bu sen olurdun" der. Bu sözler üzerine kız öğrenci silahını Kitano'ya doğrultur. Kitano ise kendisini vurması için ona doğru yürümekte ve bir yandan da "yapabilirsin" diyerek kız öğrenciyi cesaretlendirmeye çalışmaktadır. Kız öğrenci silahını ateşleyemez ancak yanındaki erkek öğrenci Kitano'yu vurur. Vurularak yere düşen Kitano ayağa kalkar ve elindeki silahı öğrencilere doğrultur. Ancak tetiğe bastığında silahın gerçek bir silah olmadığı yalnızca su tabancası olduğu anlaşılır. Kitano, trajikomik bir biçimde, çalmakta olan cep telefonunu açar ve kızıyla gerilimli bir konuşma yapar. Daha sonra Kitano, ölüm oyunu boyunca yediği kurabiyelerden sonuncusunu ağzına atar, "kurabiyeler çok güzeldi" der ve ölür.

Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004)

Manolo/José Manuel Berenguer, yıllar önce cinsel istismarda bulunduğu öğrencisini ilişki yasadığı erkek kardeşiyle birlikte planlayarak öldürür. Manolo/Berenguer, zamanla kendisinden uzaklaşan öğrencisinin erkek kardeşini bulur ve onun peşini bırakmamakta ısrar eder. Manolo/Berenguer'in öğrencisinin erkek kardeşi artık ünlü bir oyuncu olmuştur. Manolo/Berenguer, şantajla ondan para sızdırmaya başlar. Manolo/Berenguer, birkaç yıl sonra bir otomobil çarpması sonucu hayatını kaybedecektir. Otomobili kullanan

kişi ise Manolo/Berenguer'in öğrencisinin erkek kardeşi olan ve bir zamanlar ilişki yaşadığı genç oyuncudan başkası değildir.

Tek Başına (North Country, 2005)

Paul Lattavansky, yıllar önce tecavüz ettiği öğrencisinin çalıştığı maden ocağına karşı açtığı davada ocağın patronunun yanında yer alır. Lattavansky, tanık olarak dinlendiği mahkemede eski öğrencisinin kendisiyle gönül rızasıyla cinsel ilşkiye girdiği yalanını söyler. Ancak Lattavansky'nin eski öğrencisine tecavüz ettiği gerçeği öğrencisinin o dönemki erkek arkadaşının tanıklığıyla kanıtlanır ve Lattavansky tanık konumundan sanık durumuna düşer.

21 (2008)

Micky Rosa'nın sırtından kazanç elde etmek için kullandığı ve ters düştüklerinde ise kötü muameleye tabi tuttuğu gözde öğrencisi kumarhane görevlileriyle anlaşarak Rosa'yı son bir oyuna ikna eder. Rosa, para hırsına kapılır ve normalde oyunlara aktif olarak katılmamasına rağmen son oyundaki yerini alır. Rosa ve gözde öğrencisi çok iyi bir oyun çıkarırlar ve yüklü miktarda para kazanırlar ancak kumarhane görevlileri peşlerine düşer. Rosa, kumarhaneden kazandıkları paraların fişleriyle kumarhaneden kaçtığını düşünürken fişleri incelediğinde gözde öğrencisi tarafından tuzağa düşüldüğünü anlar. Rosa, kumarhane görevlileri tarafından yakalanmıştır. Rosa, kendisini serbest bırakmaları için kumarhane görevlilerine yüklü miktarda para teklif eder ancak daha önceki yıllardan aralarında bir hesaplaşma bulunan kumarhane görevlisi bu teklifi kabul etmez ve Rosa'ya, onu vergi müfettişlerine ihbar edeceğini söyler.

Silenced (Do-Ga-Ni, 2011)

Öğrencilerine fiziksel şiddet ve cinsel saldırıda bulunmak suçlarından hafif cezalarla kurtulan Lee Kang Seok ve Lee Kang Bok (okul müdürü ve müdür yardımcısı) görsel sanatlar öğretmenin oluşturduğu kamuoyu sayesinde toplum nezdindeki saygınlıklarını kısmen de olsa kaybederler.

Lee Kang Seok (okul müdürü) ve Lee Kang Bok (müdür yardımcısı) ile birlikte Park Bo Hyun (öğretmen) da hafif bir ceza ile beraat eder. Park Bo Hyun (öğretmen) tarafından fiziksel şiddete ve cinsel saldırıya maruz kalan ve Park Bo Hyun (öğretmen)'un tecavüzü sonrasında erkek kardeşi ölen erkek öğrenci suçluların aldıkları cezadan memnun kalmaz ve salıverildikleri günün gecesinde Park Bo Hyun (öğretmen)'un peşine düşer. Öğrenci, Park Bo Hyun (öğretmen)'u tren raylarından evine doğru giderken bulur. Park Bo Hyun (öğretmen) alaycı bir ifadeyle erkek öğrencisini yeni bir cinsel ilişki için evine davet eder. Ancak öğrenci onu öldürmek için oradadır ve aralarında çıkan kavga esnasında öğrenci

Park Bo Hyun (öğretmen)'u birkaç kez bıçaklar. Aralarında çıkan arbede sonunda her ikisi de trenin altında kalarak hayatlarını kaybederler.

Whiplash (2014)

Trafik kazasında öldüğünü iddia ettiği eski öğrencisi Terrance Fletcher'ın neden olduğu depresyonla baş edememesi sonucunda intihar etmiştir. Bunun üzerine intihar eden eski öğrencinin avukatı Fletcher'ın konservatuardan atılmasına önayak olduğu genç bateristle iletişime geçer. Baterist öğrenci, Fletcher'ın provalarda uyguladığı katı ve şiddet içerikli yaklaşımlarla ilgili resmi şikâyette bulununca Fletcher da konservatuardan kovulur.

Spotlight (2015)

John J. Geoghan, Porter, Liam Barrett, David Holly, Paul R. Shanley, Ronald Paquin, James F. Talbot çocuklara yönelik cinsel istismar suçunu işlemişlerdir. Ancak piskoposluk makamının kendilerini koruyarak suçlarını örtbas etmesinden dolayı tüm öğretmenler mahkemeye bile çıkarılmadan aklanmışlardır. Ancak yerel bir gazetenin başarılı araştırması sonucunda Geoghan, Porter, Barrett, Holly, Shanley, Paquin, Talbot ve diğer pek çok öğretmenin çocuklara yönelik tüm cinsel istismar vakaları gazetede belgeleri ve mağdurların ifadeleriyle birlikte ifşa edilir. Gazetede yayınlanan haber dizisi büyük bir kamuoyu oluşmasına ve yeni mağdurların ortaya çıkarak daha pek çok öğretmenin çocuklara yönelik cinsel istismarlar suçlarının ortaya dökülmesine önayak olur.

5.2.1.4. Retorikal Vizyonların Yorumları

Türk ve dünya sineması örneklerinde incelenen sinema filmlerinin çoğunda, tıpkı "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde olduğu gibi "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde de kötü öğretmen karakterlerini daha da belirgin karakterler olarak ortaya koyan kıyafetler, aksesuarlar, kötü alışkanlıklar ya da takma adlar gibi belirleyiciler kullanılmaktadır. Bu belirleyiciler bazen yalnızca filmin doğası gereği kullanılırken bazen de kötü öğretmen karakterlerinin olumsuz özelliklerini pekiştirmek için de kullanılabilmektedir. Örneğin, Türk sineması örneklerinden Okul (2004) filminde temsil edilen kötü öğretmen karakterinin hipermetrop gözlük kullanması ve öğrenciler tarafından kendisine takılmış bir lakabının olması onun ince eleyip sık dokuyan ve öğrencilerine karşı sidistçe yaklaşımları olan bir öğretmen karakteri olarak ön plana çıkmasını destekleyen öğelerdir. Dünya sineması örneklerinden Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955) filminde temsil edilen öğretmen karakterlerinin kötü

alışkanlıklarının olması onların "kötü" olan yanlarını pekiştirmek, The Paper Chase (1973) filmindeki öğretmen karakterinin giyim tarzı onun ne denli detaycı ve disiplinli bir öğretmen olduğunu izleyiciye sezdirmek, Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000) filmindeki öğretmen karakterinin film genelinde giydiği kıyafet onun sadist yönünü desteklemek, Cracks (2009) filminde öğretmen karakterinin kötü alışkanlıklarını öğrencileriyle paylaşması onun karakterindeki olumsuzluklarla ilgili ipuçları vermek, Whiplash (2014) filminde yer alan öğretmen karakterinin film genelinde tercih ettiği kıyafet rengi ise onun karakterindeki karanlık tarafı izleyiciye aktarmak gibi pek çok misyonu yerine getirmektedir.

Öğretmenlerin kötü ya da korkulan karakterler olarak resmedildiği filmlerde kimi öğretmen karakterlerinin mesleklerine hastalıklı bir biçimde tutkuyla bağlı olduklarını görmekteyiz. Türk sineması örneklerinde karşılığını bulmamakla birlikte Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Cracks (2009) ve Whiplash (2014) filmlerinde karşımıza çıkan öğretmen karakterleri bu grup içerisinde sayabiliriz. Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) ve Cracks (2009) filmlerinde karşımıza çıkan kadın öğretmen karakterleri okul içi ve dışındaki tüm zamanlarını gözde öğrencilerine aykırı düşüncelerini aşılamakla geçirirler. The Paper Chase (1973) ve Whiplash (2014) filmlerindeki erkek öğretmen karakterleri de mesleklerini hayatlarının merkezine koymakta ve aşırı katı yaklaşımlarıyla derslerini öğrencileri için birer kâbusa çevirmektedir.

Harika öğretmen karakterlerine yer verilen bazı filmlerde kötü öğretmen karakterlerinin harika öğretmenleri daha da parlatmak ve onları ön plana çıkararak izleyiciye sunma misyonunu yerine getirdiğini söyleyebiliriz. Bu kötü öğretmen karakterleri filmlerde harika öğretmen karakterleriyle tezat oluştururlar ve onlarla çatışma yoluna giderler. Bu kötü öğremenler birer mesleki defodurlar ve "Harika Öğretmen Miti"ni besleyen öğelerdir. Bu kategoride yer alan tek Türk sineması örneği Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) ve tek dünya sineması örneği ise Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmleridir.

Öğretmenlerin kötü karakterler olarak yer aldığı filmlerden birkaçında da öğretmen karakterlerinin, belli başlı iktidar odaklarıyla çıkar ilişkisi veya kirli ilişkiler içerisinde olduklarını görürüz. Türk sineması örneği olan Şellâle (2001) ve dünya sineması örneği olan Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmlerinde yer alan kötü öğretmen karakterlerini bu sınıflama içerisinde sayabileceğimiz örneklerden ikisidir. Şellâle (2001) filmindeki öğretmen karakteri siyasi kimliği olan nüfuzlu dostları vasıtasıyla kendisine

muhalefet eden harika öğretmen karakterlerinin kuyusunu kazarken Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filminde yer alan kötü öğretmen karakterleri öğrencilerine karşı işledikleri fiziksel şiddet ve cinsel saldırı suçlarından kirli ilişkiler içerisinde oldukları nüfuzlu dostları sayesinde kurtulurlar.

Kötü öğretmen karakterlerinin yer bulduğu Türk ve dünya sineması örneklerinde öğretmenlerin olumsuz yönlerini pekiştirmek ve güçlendirmek amacıyla ahlaki zayıflıklarına atıfta bulunulmaktadır. Bu atıflar, kötü öğretmenler açısından büyük resmi destekleyici yardımcı öğeler olarak bazı geçiş sahnelerinde yer alırlar. Örneğin, Okul (2004), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959)**,** Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) ve Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmlerinde öğretmen karakterlerinin pornografiye olan düşkünlükleri ve evlilik dışı cinsel ilişkileri gibi ahlak dışı tutum ve davranışları adı geçen filmlerde yer alan öğretmen karakterlerinin karanlık yönlerini desteklemek amacıyla izleyicilere sunulur.

Kötü öğretmen karakterlerinin yer aldığı bazı filmler "öğretmen" ve "para hırsı" ifadelerini harmanlayarak izleyicilere sunmaktadır. Türk sinemasında örneklerine rastlanmamakla birlikte, dünya sineması örneklerinden Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 21 (2008) ve Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmlerinde gözünü para hırsı bürümüş öğretmen karakterlerinin bazı olumsuz eylemlere imza attıklarına tanık oluruz. Para hırsına yenik düşen bu öğretmenlerden Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955) filminde temsil edilen öğretmen karakterleri planlı ve soğukkanlı bir biçimde cinayet işlerler, 21 (2008) filminde temsil edilen öğretmen karakteri, öğrencilerini de alet ederek, kumarhanelerden haksız kazanç elde eder ve Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filminde temsil edilen öğretmen karakterleri ise okullarında çalışmasına imkân tanıdıkları bir meslektaşlarından rüşvet alırlar.

Türk sinemasında örneklerine rastlayamadığımız ancak bazı dünya sineması örneklerinde karşılık bulan kötü öğretmen özelliklerinden bir tanesi de bu öğretmenlerin sağlam ve kararlı bir kişilikten yoksun resesif karakterler olmaları ve basiretsizce kendilerine dikte edilen direktiflerin uygulayıcısı konumuna düşmeleridir. Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Ne Ekersen (If…., 1968), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) ve Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004) filmlerinde bu tanımlamaya uyan kötü öğretmen karakterlerine rastlanmaktadır.

Öğretmenlerin kötü karakterler olarak resmedildiği filmlerde öğretmenleri "kötü" yapan özelliklerin en ön plana çıkanlarından bir tanesi bu öğretmen karakterlerinin öğrencilerine karşı paranoyak ve/veya sadist yaklaşımlar içerisinde olmalarıdır.

Çalışmanın "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisi içerisinde yer alan Türk sineması örneklerinin tamamıyla pek çok dünya sineması örneği bu tanımlamaya uymaktadır. Bu filmlerden Hababam Sınıfı Güle Güle (1981), Şellâle (2001), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), Serseriler (Neds, 2010) ve Whiplash (2014) filmlerinde yer alan kötü öğretmen karakterlerin disiplin yaklaşımlarında aşırıya kaçarak öğrencilerine karşı olan davranışlarını sözel ve fiziksel şiddete kadar taşıyabildiklerini görmekteyiz. Bunun dışında Okul (2004), The Song of Bernadette (1943), Ne Ekersen (If…., 1968), The Paper Chase (1973), All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000) ve Cracks (2009) filmlerinde yer alan öğretmen karakterlerinin öğrencilerine karşı saplantılı yaklaşımlarının da öğrencileri için birer felakete dönüşebildiğini görmekteyiz.

Türk ve dünya sineması örneklerinden varılan başka bir çıkarım ise kötü öğretmen karakterlerinin öğrencilerine karşı sergiledikleri olumsuz eylemlerinin altında önyargı, güvensizlik, bencillik ve narsistlik gibi olumsuz karakter özelliklerinin yatmasıdır. Türk sinemasından Okul (2004) filmi olmak üzere dünya sineması örneklerinden The Song of Bernadette (1943), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups,1959), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), 21 (2008), Cracks (2009), Serseriler (Neds, 2010) ve Whiplash (2014) filmlerinde yer alan öğretmen karakterlerinin öğrencilerine karşı, yukarıda bahsi geçen, olumsuz karakter özelliklerinden kaynaklı pek çok olumsuz eylem sergilediklerine tanık oluruz.

Çalışmada yer alan film havuzunda öğretmenlerin kötü karakterler olarak yer bulduğu filmlerde karşımıza çıkan bir diğer olumsuz özellik ise bu öğretmen karakterlerinin öğrencileri arasında ayrımcılığa gitmesi ve öğrencileri arasından kendisine yakın bir "gözde öğrenci" grubu kurmasıdır. Türk sinemasında örneğine rastlayamadığımız bu özellik dünya sineması örnekleri içerisinde yer alan bazı filmlerde karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) ve Cracks (2009) filmlerinde karşımıza çıkan kadın öğretmen karakterleri kendilerine hastalıklı yaşam felsefeleriyle şekillendirmek üzere kız öğrencilerden birer grup kurarlar ve ders içi ve ders dışı vakitlerinin neredeyse tamamını bu öğrencilerle birlikte geçirirler. Başka bir dünya sineması örneği olan 21 (2008) filminde izlediğimiz kötü öğretmen karakteri ise çıkarları doğrultusunda kendisine yarar sağlamak amacıyla yetenekli öğrencilerinden bir grup kurar ve bu öğrenciler üzerinden türlü düzenbazlıklarla maddi kazanç sağlamaya çalışır.

Türk ve dünya sineması örneklerinde rastladığımız başka bir olumsuz öğretmen davranışı da kötü öğretmen karakterlerinin hem öğrencilerini hem de meslektaşlarını radikal düşünceleriyle etkisi altına almaya çalışması ve bu uç düşüncelerin güdümünde öğrencilerini ve meslektaşlarını olumsuz davranışlar sergilemeye teşvik etmesi ya da azmettirmesidir. Türk sineması örneklerinden Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) filminde izlediğimiz kötü öğretmen karakteri her fırsatta genç meslektaşını öğrencilere yönelik şiddet uygulamaya teşvik etmektedir. Dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie,1969), 21 (2008) ve Cracks (2009) filmlerinde yer alan kötü öğretmen karakterleri ise olumsuz düşünceleriyle, henüz yaşam tecrübesinden yoksun öğrencilerinin zihinlerini bulandırmakta ve onları kötü emelleri ya da ideolojileri doğrultusunda olumsuz eylemler sergilemeye azmettirmektedirler.

Öğretmenlerin kötü karakterler olarak temsil edildiği filmlerde ön plana çıkan karakter tiplerinden bir tanesi de öğretmenin savaş yanlısı bir tutum içerisinde olmasıdır. Türk sinemasında bu tespitin herhangi bir örneğine rastlamamakla birlikte dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930) ve Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie,1969) filmlerinde bu tanımlamaya uyan iki öğretmen karakteriyle karşılaşmaktayız. Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930) filminde karşılaştığımız kötü öğretmen karakteri savaş yanlısı bir şovenisttir. Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie,1969) filminde izlediğimiz kötü öğretmen karakteri ise savaşın erdemlerini takıntı haline getirmiş bir romantiktir. Savaşın gerçekte ne demek olduğundan bihaber olan her iki öğretmen karakteri de savaş yanlısı radikal düşünceleriyle öğrencilerini savaş meydanlarına atarak onların ölümlerine neden olurlar.

Sinematografik anlatı içerisinde öğretmenlerin kötü karakterlerini seyirciye aktarmak amacıyla başvurulan en karakteristik öğlelerden bir tanesi de bu kötü karakterlerin sözel ve/veya fiziksel şiddet eğilimli kişiler olarak resmedilmeleridir. Bu özellik, Türk sineması da dâhil olmak üzere, pek çok film örneğinde karşımıza çıkmaktadır. Türk sineması örneklerinden Hababam Sınıfı Güle Güle (1981), Şellâle (2001) ve Okul (2004) filmleri ile dünya sineması örneklerinden Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), The Paper Chase (1973), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), 21 (2008), Serseriler (Neds, 2010), Do-ga-ni (Silenced, 2011),

Whiplash, (2014) filmlerinde öncelikle öğrencilerine olmak üzere pek çok kişiye sözel ve fiziksel şiddet uygulayan pek çok öğretmen karakteri görmekteyiz.

Kötü öğretmen karakterlerine yer verilen filmlerde öğretmen karakterlerinin, özellikle öğrencileri olmak üzere, doğrudan ya da dolaylı olarak filmlerde yer alan bazı karakterlerinin ölümlerine neden olduklarına tanık oluruz. Türk sinemasında böylesi cani ruhlu öğretmenlere rastlanmamaktadır ancak dünya sineması örneklerinden Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Cracks (2009), Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) ve Whiplash (2014) gibi pek çok filmde kötü öğretmen karakterlerinin, birbirinden farklı sebeplerle, öğrencilerinin, meslektaşlarının ve aynı zamanda meslektaşı olan eşlerinin ölümlerine sebep olduklarını görürüz.

Dünya sinemasında rastlayıp da Türk sinemasında rastlayamadığımız kötü öğretmen özelliklerinden en ön plana çıkanlardan bir tanesi de öğretmenlerin seyirciye cinsel sapkınlıkları olan karakterler olarak sunulmalarıdır. Dünya sineması örneklerinden Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955) filmindeki kötü öğretmenler evlilik dışı cinsel ilişki kuran ya da bu ilişkiyi normalleştirerek kabullenme yoluna giden karakterlerken All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), Cracks (2009), Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) ve Spotlight (2015) filmlerinde seyirci karşısına çıkan kötü öğretmenler öğrencilerini cinsel açıdan istismar eden pedofili eğilimli karakterlerdir.

Türk sineması örneklerinden Şellâle (2001), dünya sineması örneklerinden All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995) ve Whiplash (2014) filmlerinde karşımıza çıkan başka bir kötü öğretmen özelliği ise bu filmlerde yer alan kötü öğretmen karaterlerinin meslektaşları ya da öğrencilerinin gelecekleriyle ya da kariyerleriyle, kasıtlı olarak, oynamalarıdır. Şellâle (2001) filmindeki kötü öğretmen karakteri haksız uygulamalarından dolayı kendisine muhalefet eden meslektaşlarını taşraya sürgün etmek için nüfuzlu dostlarıyla pazarlık ederken All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995) ve Whiplash (2014) filmlerindeki kötü öğretmen karakterlerinden ilki kendisiyle gönül ilişkisine son veren öğrencisinden ikincisi ise sadistçe yaklaşımlarından dolayı çalıştığı konservatuardan atılmasına sebep olan eski öğrencisinden intikam almak için onların eğitim hayatlarına ya da olası mesleki kariyerlerine engel olmaya çalışırlar.

Türk sineması örneklerinde benzerine rastlanmamakla birlikte dünya sineması örneklerinde bazı filmlerde rastladığımız başka bir kötü öğretmen karakterisitiği ise bu

öğretmen karakterlerinin suç unsuru oluşturan olumsuz eylemlerinden dolayı adalet/hukuk sistemiyle karşı karşıya kaldıkları durumlarda manipülasyon kartını oynamalarıdır. Dünya sineması örneklerinden Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997) ve Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmlerinde öğrencilerini cinsel açıdan istismar etme suçuyla yargılanmakta olan, Tek Başına (North Country, 2005) filminde cinsel saldırıda bulunduğu eski öğrencisine karşı yalancı şahitlik yapan ve Spotlight (2015) filminde öğrencilerine cinsel istismarda bulunup ceza almaktan kurumsal kimliklerine sığınarak kurtulmaya çalışan kötü öğretmen karakterlerinin bir şekilde adalet/hukuk sistemini yanıltma, kandırma ya da manipüle etme yollarına başvurduklarını görmekteyiz.

İçerisinde kötü öğretmen karakterleri barındıran filmlerin, Türk sineması örneklerinde emsallerine rastlamadığımız ancak pek çok dünya sineması örneğinde karşımıza çıkan başka bir karakteristik özelliği ise bu filmlerdeki kötü öğretmen karakterinin olumsuz davranışlarının ardında yatan gerekçelere yer vermeleridir. Dünya sinemasında yer verilen bu tip gerekçeler, kötü öğretmen karakterlerini aklamak ve masum ya da mağdur göstermekten ziyade izleyiciye bu öğretmen karakterleriyle ilgili daha detaylı bilgi vermek ya da sinematografik anlatıyı güçlendirmek amacıyla filmlerdeki yerlerini alırlar. Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), All Things Fair (Lust Och Fägring Stor,1995) ve Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000) gibi filmlerde öğretmen karakterlerinin olumsuz davranışlar sergilemelerinin ardında yatan sebep, kısmen de olsa, mevcut ya da geçmiş aile hayatlarındaki olumsuzluklardır. Cracks (2009), Serseriler (Neds, 2010) ve Spotlight (2015) gibi filmlerde öğretmen karakterlerinin sergilediği yanlış tutum ve davranışların ardında yatan sebepler ise bu öğretmen karakterlerinin geçmişte yaşadıkları bazı olumsuz durum ve deneyimlerdir. Bazen de öğretmen karakterlerinin kötü karakterler olmalarının ardında yatan sebebin tamamen fantastik öğelerden kaynaklandığını görmekteyiz. Örneğin, çalışmanın "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer alan filmlerden Fakülte (The Faculty, 1998) filminde öğretmenleri kötü karakterlere dönüştüren ve olumsuz davranışlar sergilemeye iten sebebin öğretmen karakterlerinin uzaylı bir varlık tarafından enfekte edilerek birer yaratığa dönüşmeleri olduğunu görürüz.

Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde karşımıza çıkan bir diğer özellik ise kötü öğretmen karakterlerinin nihayetinde iyi birer karaktere dönüşmesidir. Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) filminde yer verilen şiddet eğilimli deneyimli bir öğretmen, film boyunca kariyerinin henüz başında olan ve kendisinin tamamen aksi bir karaktere sahip olan genç meslektaşına öğrencilere karşı kendisi gibi davranması konusunda telkinlerde

bulunur. Ancak ikili arasında yaşanan yüksek tansiyonlu bir çatışma sonrasında kötü öğretmen karakteri hatalı tutum ve davranışlarının farkına vararak tamamen aksi yönde bir dönüşüm geçirir. The Song of Bernadette (1943) filminde izleyiciye sunulan kötü öğretmen karakteri ise bir öğrencisine karşı güvensizlik ve kıskançlık kaynaklı olumsuz davranışlar sergilemektedir. Ancak öğrencisine büyük bir haksızlık yaptığını anlayan kötü öğretmen karakteri derin bir pişmanlık yaşar ve kendisini ölüm eşiğine gelmiş olan öğrencisine hizmete etmeye adayarak olumlu yönde bir dönüşüm gösterir.

Türk ve dünya sineması örneklerinde karşımıza çıkan en belirgin özelliklerin sonuncusu ise bu filmlerde yer alan kötü öğretmen karakterlerinin filmlerin sonunda, o ya da bu şekilde, hak ettikleri sonuçlarla karşılaşmalarıdır. Türk sineması örneklerinden Okul (2004) ve dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Ne Ekersen (If…., 1968), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), 21 (2008), Silenced (Do-Ga-Ni, 2011), Whiplash (2014) ve Spotlight (2015) filmlerinin sonunda, kötü öğretmen karakterlerinin büyük bir utanç ve pişmanlık duymaları, mesleki kariyerlerinin sona erdirilmesi, , kanun önünde hesap vererek ceza almaları, toplum nezdinde saygınlıklarını yitirmeleri ya da hayatlarından olmaları gibi hak ettikleri durum ve cezalarla karşılaştıklarını görmekteyiz.

5.2.1.5. Karanlık Taraftaki Öğretmenler ve Sembolik Mesajlar

"Karanlık Taraftaki Öğretmenler" sınıflaması içerisinde yer alan Türk ve dünya sineması örnekleri öğretmenlik mesleği ile ilgili izleyicilerine verdikleri olumlu ya da olumsuz sembolik mesajlar özelinde farklılıklar göstermektedir. Bu kategoride yer alan Türk sineması örneklerinden Şellâle (2001) filminde ön plana çıkarılan kötü öğretmen karakterine karşın diğer öğretmen karakterleri üzerinden izleyicilere mesleki anlamda hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar gönderilmektedir. Türk sineması örneklerinden Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) filmi de ön plana çıkarılan harika öğretmen karakteri dışındaki tüm öğretmenlerin zaafları olan zayıf karakterler olarak temsil edilmelerinden dolayı mesleki anlamda hem olum hem de olumsuz sembolik mesajlar vermektedir. Yine Türk sineması örneklerinden Okul (2004) filminde ise

neredeyse tüm öğretmen karakterleri üzerinden öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumsuz sembolik mesajlar verilmektedir.

"Karanlık Taraftaki Öğretmenler" sınıflaması içerisinde yer alan dünya sineması örneklerinde ise hiçbir sinema filminin genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar vermediği görülmektedir. The Song of Bernadette (1943) ve Do-ga-ni (Silenced, 2011) filmlerinde harika öğretmen karakterleri üzerinden olumlu diğer öğretmen/idareci karakterleri üzerinden ise mesleki anlamda olumsuz sembolik mesajlar verilmektedir. Aynı kategoride yer alan dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Ne Ekersen (If…., 1968), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) , All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), 21 (2008), Cracks (2009), Serseriler (Neds, 2010), Whiplash (2014) ve Spotlight (2015) filmlerinde ise yer verilen tek öğretmen karakteri ya da tüm öğretmen karakterleri üzerinden öğretmenlik mesleği özelinde olumsuz sembolik mesajlar verildiği görülmektedir.

5.3. Harika Öğretmen Miti

Çalışmada yer alan Türk ve dünya sineması örnekleri "Harika Öğretmen Miti"ni destekleme, kısmen destekleme ya da desteklememe bakımından çeşitlilik göstermektedir. Çalışmanın genel organizasyonu çerçevesinde "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" ve "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorilerinin ardından çalışma genelinde yer alan tüm sinema filmi örnekleri Türk ve dünya sineması özelinde "Harika Öğretmen Miti"ne dayanak ya da karşı argüman teşkil etmeleri bakımından ele alınacaktır.

5.3.1. Aydınlık Taraftaki Öğretmenler ve Harika Öğretmen Miti

Yapılan analizler de göstermektedir ki "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer alan Türk sineması örnekleri büyük oranda "Harika Öğretmen Miti"ni desteklerken ve kısmen desteklerken çok düşük oranda desteklememektedir. Aynı

kategoride yer alan dünya sineması örnekleri ise Harika Öğretmen Miti"ni Türk sinemasındaki kadar olmamakla birlikte yine büyük oranda tamamen ve kısmen desteklemektedir. Bezer şekilde dünya sineması örnekleri "Harika Öğretmen Miti"ni Türk sinemasındaki kadar az olmamakla birlikte oldukça düşük bir oranda desteklememektedir.

5.3.2. Karanlık Taraftaki Öğretmenler ve Harika Öğretmen Miti

"Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer alan Türk ve dünya sineması örnekleri analize tabi tutulan öğretmen karakterlerinden dolayı bu başlık altında toplanmaktadırlar. Oysaki analiz edilen karakterlerden ayrı olarak "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" sınıflaması içerisinde de "Harika Öğretmen Miti"ni destekleyen ya da kısmen destekleyen sinema filmleri olduğu görülmektedir. Türk Sineması örneklerinden Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) filminde incelenen kötü öğretmen karakterinin karşısında onunla tezat oluşturan ve sonunda da onunla çatışma içerisine giren bir harika öğretmen karakteri olduğu görülmektedir. Şellâle (2001) filminde ise incelenen kötü öğretmen karakterinin yanlış uygulamalarına karşı itirazlarda bulunan öğretmen karakterleri mevcuttur. Ancak bu öğretmen karakterleri filmde yan rollerde olmalarından ve hikâyenin gidişatında baskın bir etkileri olmamalarından dolayı Şellâle (2001) filmi "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklemektedir. Okul (2004) filminde ise "Harika Öğretmen Miti"ni destekleyen hiçbir öğretmen karakterine yer verilmemektedir.

"Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategrorisinde yer alan dünya sineması örneklerinde analiz edilen kötü öğretmen karakterlerine tezat oluşturan ya da onlarla çatışan harika öğretmen karakterleri yalnızca The Song of Bernadette (1943) ve Silenced (Do-Ga-Ni, 2011) filmlerinde yer almaktadır. Bu filmler dışında "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer alan dünya sineması örneklerinin hiçbirisinin [Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Ne Ekersen (If…., 1968), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), All Things Fair (Lust Och Fägring Stor, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), 21 (2008), Cracks (2009), Serseriler (Neds, 2010),

Whiplash (2014), Spotlight (2015)] “Harika Öğretmen Miti”ni desteklemediği görülmektedir.

5.3.3. Çalışma Genelinde Harika Öğretmen Miti

Çalışma genelinde ele alınan tüm sinema filmleri ve bu filmlerin “Harika Öğretmen Miti”ni destekleme düzeyleri Türk ve dünya sineması özelinde farklılık arz etmektedir. Çalışmada yer verilen Türk sineması örnekleri “Harika Öğretmen Miti”ni oldukça yüksek bir oranda desteklemekte ve kısmen desteklemektedir. Dünya sineması örnekleri ise “Harika Öğretmen Miti”ni yarıya yakın bir oranda desteklerken ve kısmen desteklerken ve yarıdan fazla oranda ise desteklememektedir.

BÖLÜM 6
SONUÇ

Türk ve dünya sinemasında "Harika Öğretmen Miti"nin izinin sürüldüğü çalışmada net bulgulara ulaşılmıştır. Bulgular ve bulgulara dayandırılarak yapılan yorumlar çalışmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan sorulara hedeflenen cevapları vermektedir.

Çalışmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan ilk soru Türk ve dünya sinemasında harika öğretmen karakterlerinin nasıl temsil edildiği yönündedir. Sinemada (Hollywood'da) bir "Harika Öğretmen Miti" olduğunu ilk ortaya koyan ve aynı zamanda da terimin isim babası olan Heilman (1991) ve sinemadaki (Hollywood'daki) "Harika Öğretmen Miti"ne kuramsal ve sistematik bir biçimde açıklama getirmeye çalışan Thomsen (1993a, 1993b)'e göre sinemada temsil edilen harika öğretmenlerin bazı karakteristik özellikleri vardır:

- Harika öğretmenler, neredeyse kusursuz karakterlerdir.
- Harika öğretmenlerin diğer öğretmenlere kıyasla aykırı bir tarzları vardır.
- Harika öğretmenler, anlayışsız okul yöneticileriyle ve statükocu/sığ diğer öğretmen karakterleriyle çetin bir mücadeleye girişirler.
- Harika öğretmenler kötü eğitim sistemiyle bir savaş içerisindedirler.
- Harika öğretmenler, nihayetinde, ya mutlak galibiyetlere ulaşırlar ya da onurlu mağlubiyetlere maruz kalırlar.

Çalışmada, "Harika Öğretmen Miti"ni destekleyen sinema filmleri ele alındığında, Heilman (1991) ve Thomsen (1993a, 1993b)'i destekler netlikte, yukarıda belirtilen harika öğretmen özelliklerinin yalnızca Hollywood'da değil Türk ve dünya sinemasında da karşılığını bulduğunu görmekteyiz.

Çalışmada yer verilen Türk sineması örneklerinden Vurun Kahpeye (1964), Çalıkuşu (1966), Çıtkırıldım (1966), Bir Dağ Masalı (1967), Paydos (1968), Hababam Sınıfı (1975), Öğretmen Kemal (1981), Hakkâri'de Bir Mevsim (1983), Öğretmen Zeynep (1989), Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008), Toprağın Çocukları (2012) ve Mucize (2015) filmleri ile dünyası sineması örneklerinden Sevgili Öğretmenim (To Sir,

With Love, 1967), Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999), Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002), Koro (Les Choristes, 2004), Machuca (2004), Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) ve Unexpected (2015) filmlerinde incelenen harika öğretmenler nerdeyse kusursuz karakterler olarak temsil edilmektedirler.

Türk sineması örneklerinden Bir Dağ Masalı (1967) ve Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) filmleri ile dünya sineması örneklerinden Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967), Madame Sousatzka (1988), Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999), Koro (Les Choristes, 2004), Black (2005) ve Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) filmlerinde mercek altına alınmış olan (miti kısmen ya da tamamen destekleyen) harika öğretmen karakterlerinin genel öğretmen karakteristiğine ve/veya filmlerde yer verilen diğer öğretmen karakterlerine kıyasla eğitim anlayışı ve hayata bakış açısı gibi özellikleri açısından, genele kıyasla, aykırı bir tarzları olduğu da görülmektedir.

Bir diğer harika öğretmen karakteristiğini daha ele aldığımızda Türk sineması örneklerinden Çıtkırıldım (1966) ve Hababam Sınıfı (1975) ile bir dünya sineması örneği olan Koro (Les Choristes, 2004) filmlerinde ele alınan harika öğretmen karakterlerinin anlayışsız okul idarecilerine karşı (özellikle filmlerin sonunda) şiddetle muhalefet ettiklerini görmekteyiz. Türk sineması örneklerinden Vurun Kahpeye (1964) ve Çalıkuşu (1966) filmleriyle dünya sineması örneklerinden Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967) ve Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) filmlerinde ise incelenen harika öğretmen karakterleri basiretsiz, tutucu, anlayışsız ve statükocu diğer öğretmen karakterlerine karşı, doğrudan ya da dolaylı bir şekilde, mücadele etmektedirler. Heilman (1991)'ın "Harika Öğretmen Miti"ne kaynaklık eden dünya sineması örneği Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989) filminde ise harika öğretmen karakteri okul geleneklerine körü körüne bağlı olan anlayışsız okul müdürüne ve yeniliğe kapalı olduğu açıkça görülen bir meslektaşına karşı, sergilediği davranışlar bağlamında, aktif bir direniş göstermektedir.

Harika öğretmen karakterlerinin kötü eğitim sistemiyle, sistemin kendisine inat, mücadele ettiği sinema filmleri ise Türk sineması örneklerinden Bir Dağ Masalı (1967) ile dünya sineması örneklerinden Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), Machuca (2004), Black (2005) ve Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) filmleridir. Adı geçen filmlerde şartların zorluğundan dolayı kendi müfredatını oluşturan, kendisine dayatılan katı gelenekçi kurum kültürüne rağmen özgün yöntemleriyle

derslerini işleyen, kurum bünyesinde kendilerine fırsat eşitliği sağlanmayan öğrencilere o okulların kapılarını açan ve öğrencilerinin önemsiz (mental) engellerinden dolayı eğitim sisteminin çarkları arasında ezilmesine izin vermeyen harika öğretmen karakterleri yer almaktadır.

Harika öğretmen karakteristiklerinden sonuncusu ise bu karakterlerin filmlerin sonlarındaki akıbetiyle ilgilidir. "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen ya da tamamen destekleyen öğretmen karakterleri filmlerin sonunda ya mutlak galibiyetlere ulaşırlar ya da onurlu mağlubiyetlere maruz kalırlar. Türk sineması örneklerinden Çalıkuşu (1966), Bir Dağ Masalı (1967), Paydos (1968), Bitirimler Sınıfı (1975), Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975), Kızlar Sınıfı (1984), Toprağın Çocukları (2012) ve Mucize (2015) filmlerindeki harika öğretmen karakterleriyle dünya sineması örneklerinden Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967), Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999), Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007), Unexpected (2015) filmlerindeki harika öğretmen karakterleri, tüm kayıplarına rağmen, mesleki, kişisel veya sosyal anlamda ya da bunların tümünde mutlak galibiyetlere ulaşırlar. Türk sineması örneklerinden Vurun Kahpeye (1964), Çıtkırıldım (1966), Hababam Sınıfı (1975), Öğretmen Kemal (1981), Öğretmen (1988), Öğretmen Zeynep (1989), Karartma Geceleri (1990), Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008) filmleri ile dünya sineması örneklerinden İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965), Madame Sousatzka (1988), Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue, 1999), Kara Tahta (Takhté Siah, 2000), Koro (Les Choristes, 2004), Machuca (2004), Black (2005) ve Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) filmlerinde ise harika öğretmen karakterleri onurlu mağlubiyetleri tadarlar. Bu harika öğretmen karakterleri, baş koydukları yolda, canlarından, sağlıklarından, özgürlüklerinden, mesleklerinden ve öğrencilerinden olmalarına ya da edilmelerine rağmen arkalarında bıraktıkları açısından, anlatı içerisinde, kaybedenlerden öte asıl kazananlar olarak izleyiciye sunulurlar.

Çalışmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan ikinci soru ise Türk ve dünya sinemasında kötü öğretmen karakterlerinin nasıl temsil edildiği yönündedir. Yapılan analizler sonucunda Türk ve dünya sinemasında "Harika Öğretmen Miti"ne dayanak ya da antitez oluşturacak pek çok sinema filminin var olduğu sonucuna varılmıştır. Bu paralelde belirlenen kötü öğretmen karakterleri sinemada temsil açısından üç temel gruba ayrılmaktadır:

1. Harika öğretmen karakterlerini ön plana çıkarma görevini üstlenmiş kötü öğretmen karakterleri.
2. Kendisi üzerinden eğitim sistemi eleştirisi yapılan kötü öğretmen karakterleri.
3. Yalnızca "kötü adam/kadın" misyonunu üstlenmiş olan kötü öğretmen karakterleri.

Bu genel çerçeve açısından değerlendirildiğinde Türk ve dünya sinemasında temsil edilen kötü öğretmen karakterlerinin anlatı içerisinde farklı şekillerde yer aldıklarını görmekteyiz. Çalışmada yer verilen Türk sineması örneklerinden Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) filmi ile dünya sineması örneklerinden Do-ga-ni (Silenced, 2011) filmlerinde incelenen kötü öğretmen karakterleri harika öğretmen karakterini ön plana çıkarma görevini üstlenmiş olan yan karakterlerdir.

Çalışma evreni içerisinde yer alan, analize tabi kötü öğretmen karakterlerinden bir diğer grup da karakter özellikleri üzerinden eğitim sistemi eleştirisi yapılan öğretmenlerdir. Bu kötü öğretmen karakterleri eleştirel hedeflerin nesnesi konumundadırlar ve sembolik anlamda daha büyük bir misyona hizmet etmektedirler. Türk sineması örneklerinde emsallerine rastlamamakla birlikte dünya sineması örneklerinden 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups,1959), Ne Ekersen (If….,1968), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) ve Serseriler (Neds, 2010) filmlerinde incelenen kötü öğretmen karakterleri yetersiz, adaletsiz, hoşgörüsüz, ezberci ve ceza/öğretmen merkezli olduğu varsayılan eğitim sistemini eleştirel bir biçimde gözler önüne serme görevine hizmet etmektedirler.

Son grupta incelenen kötü öğretmen karakterleri ise yalnızca sinema filmlerindeki "kötü adam/kadın" pozisyonunu doldurmak için yaratılmış karakterlerdir. Türk sineması örneklerinden Şellâle (2001) ve Okul (2004) filmleri ile dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), The Song of Bernadette (1943), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), 21 (2008), Cracks (2009), Whiplash (2014) ve Spotlight (2015) filmlerinde incelenen kötü öğretmenler hikâye içerisinde yalnızca "kötü adam/kadın" pozisyonunu doldurmak amacıyla kendilerine yer verilmiş olan karakterlerdir.

Çalışmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan üçüncü soru ise sinema filmlerinde temsil edilen harika ve kötü öğretmen karakterlerinin Türk ve dünya sineması

karşılaştırmasında benzeşen ve ayrışan yönleri özelindedir. Türk ve dünya sineması örnekleri karşılaştırıldığında incelenen sinema filmlerinin hem harika öğretmen hem de kötü öğretmen karakterlerinin ele alınış şekli, filmlerin öğretmenlik mesleğini yansıtma perspektifleri, filmlerde işlenen konular ve bu konuların izleyiciye aktarılma tarzları gibi pek çok kriter açısından benzerlikler ve farklılıklar gösterdikleri görülmektedir.

Öncelikle harika öğretmen karakterleri açısından bakılacak olursa Türk sineması ve dünya sinemasında hem birbiriyle örtüşen hem de birbirinden ayrışan pek çok harika öğretmen temsilinin var olduğu görülmektedir.

Hem Türk hem de dünya sinemasında harika öğretmen karakterleri doğrudan (sözel ifadeler yardımıyla) ya da dolaylı yoldan (durumlar veya semboller aracılığıyla) açıkça öğretmenlik mesleğini yüceltme eğiliminde bulunmaktadırlar [Vurun Kahpeye (1964), Çalıkuşu (1966), Çıtkırıldım (1966), Bir Dağ Masalı (1967), Paydos (1968), Bitirimler Sınıfı (1975), Hababam Sınıfı (1975), Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975), Öğretmen Kemal (1981), Öğretmen (1988), Toprağın Çocukları (2012) ve Mucize (2015)] - [İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965), Sevgili Öğretmenim (To Sir, With Love, 1967), Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), Kara Tahta (Takhté Siah, 2000), Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002), Black (2005), Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) ve Unexpected (2015)].

Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde harika öğretmen karakterlerinin ülküleri ve meslekleri uğruna canlarını feda ettikleri de görülmektedir [Öğretmen Kemal (1981)] - [Kara Tahta (Takhté Siah, 2000)].

Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde, bazen, kimi harika öğretmen karakterlerinin hikâye içerisinde "hoş görülebilir" hatalara imza attıklarını da görmekteyiz [Bitirimler Sınıfı (1975) - (öfkesine yenik düşerek öğrenciye tokat atma), Öğretmen (1988) - (hayat şartlarının zorluğuyla baş edememe) ve Çıtkırıldım (1966) - (öfkesine yenik düşerek öğrenciye tokat atma)] - [İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965) - (öfkesine yenik düşerek öğrencilerine aşırı tepki gösterme/tokat atma), Madame Sousatzka (1988) - (öğrencileri üzerinde aşırı baskı kurma), Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999) - (öğrencilerini örgün öğretim içerisinde tutamama), Black (2005) - (alkol kullanma, öğrencisine tokat atma), Sınıf (Entre Les Murs, 2008) - (öfkesine yenik düşerek öğrencilerine hakaret etme), Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011) - (mesleğiyle ilgili yalan beyanda bulunma, öğrenciye vurma) ve Unexpected (2015) - (öğrencisine üniversite imkânı sağlayama)].

Türk ve dünya sineması örneklerinde harika öğretmen karakteristiği açısından göze çarpan bir diğer ortak özellik de harika öğretmen karakterlerinin öğrencileriyle fiziksel temas kurarak onlara şefkat ve destek gösterisinde bulunmalarıdır [Vurun Kahpeye (1964), Çalıkuşu (1966), Çıtkırıldım (1966), Paydos (1968), Bitirimler Sınıfı (1975), Öğretmen Kemal (1981), Öğretmen (1988) ve Mucize (2015)] - [İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965), Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999), Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002), Koro (Les Choristes, 2004), Black (2005), Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007) ve Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011)].

Türk ve dünya sineması örneklerinde harika öğretmen karakterleri, kimi zaman, mevcut yönetim şeklinin ideolojisini pekiştirmek amacıyla hazırlanmış olan propaganda filmlerinin de nesnesi olurlar [Öğretmen Kemal (1981)] - [İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965)].

Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde öğretmen karakterlerinin maddi sıkıntılarla baş etmek zorunda kaldıklarına da tanık oluruz [Öğretmen (1988), Öğretmen Zeynep (1989)] - [Urok (The Lesson, 2014)]. Türk sineması örneklerindeki öğretmen karakterleri bu maddi güçlüklerle sonuna kadar "onurlu" bir şekilde mücadele etmelerinden dolayı onları harika öğretmen karakterleri olarak addetmemizi sağlarlar. Ancak dünya sineması örneğinde incelediğimiz öğretmen karakteri, tüm çabasına rağmen, içerisine düştüğü dar boğazdan kendisini kurtaramayınca bir banka soygunu yapar. Bu durum ise dünya sineması örneğindeki bu öğretmeni harika öğretmen karakteri olarak nitelememize engel olur [öğretmen karakterinin bu olumsuz davranışına rağmen Urok (The Lesson, 2014) filmine çalışma içerisinde "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer verilmiştir. Çünkü öğretmen karakterinin sergilediği bu davranış anlatı içerisinde olumsuz gösterilmekten ziyade yargılama iradesi izleyiciye bırakılmıştır].

Tıpkı Urok (The Lesson, 2014) filminde olduğu gibi hem Türk hem de dünya sineması örneklerindeki öğretmen karakterlerinin tüm iyi niyetleriyle mesleklerini yerine getirme çabaları içerisindeyken imza attıkları bir dizi olumsuz davranış onları harika öğretmen karakterleri olmaktan alıkoymaktadır [İki Dil Bir Bavul (2008) - (sahip olduğu inişli çıkışlı ruh hali, mesleki yetersizlik/tecrübesizlik, öğrencilerine karşı sergilediği olumsuz tutum ve davranışlar)] - [The Browning Version (1951) - (kariyeri boyunca öğrencilerine karşı olumsuz düşünce, tutum ve davranışlarda bulunma), Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) - (egosuna yenik düşerek bir öğrencisinin hayatını kaybetmesine neden olma), Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008) - (bir meslektaşıyla ve reşit olmayan bir öğrencisiyle cinsel ilişki yaşama)].

Bazı öğretmen karakterleri ise Türk ve dünya sineması sunumları açısından farklılıklar göstermektedir. Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde öğretmen ve öğrenci arasında bir aşk ilişkisi yaşanabildiği gözlemlenmektedir [Çıtkırıldım (1966)] - [Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008)]. Ancak Türk sineması örneğinde harika öğretmen karakteri öğrencisiyle profesyonel ilişkileri son bulduğunda ve öğrencisi reşit olduğunda bir gönül ilişkisine başlarken dünya sineması örneğinde öğretmen karakteri birkaç öğrencisiyle, öğretmen-öğrenci ilişkileri henüz son bulmadan ve öğrencileri henüz reşit olmadan cinsel ilişki ya da gönül ilişkisi yaşar ki bu durum, yine, öğretmen karakterinin harika öğretmen olarak addedilmesine engel teşkil eden özelliklerinden bir tanesidir.

Çalışmada yer verilen kötü öğretmen karakterlerinin de Türk ve dünya sineması özelinde benzeşen ve ayrışan pek çok noktası bulunmaktadır. Bu ortak özelliklerden öncelikle benzeşen noktalar üzerinde durmakta yarar vardır.

Türk sinemasında ve dünya sinemasında kötü öğretmen karakterlerinin yoğunluklu olarak aşırı katı, hoşgörüsüz ve ceza eğilimli karakterler olduklarını görmekteyiz [Hababam Sınıfı Güle Güle (1981), Şellâle (2001), Okul (2004)] - [The Song of Bernadette (1943), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Ne Ekersen (If…., 1968), The Paper Chase (1973), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), 21 (2008), Cracks (2009), Serseriler (Neds, 2010), Whiplash, (2014)].

Türk ve dünya sinemasında karşımıza çıkan bir diğer kötü öğretmen karakteristiği de bu öğretmenlerin sözel ve/veya fiziksel şiddete eğilimli olmalarıdır [Hababam Sınıfı Güle Güle (1981), Şellâle (2001), Okul (2004)] - [Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), The Paper Chase (1973), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), 21 (2008), Serseriler (Neds, 2010), Do-ga-ni (Silenced, 2011), Whiplash, (2014)].

Hem Türk hem de dünya sinemasında karşımıza çıkan diğer bir kötü öğretmen özelliği de bu öğretmen karakterlerinin meslektaşlarıyla çatışma halinde olmalarıdır. [Hababam Sınıfı Güle Güle (1981), Şellâle (2001)] - [Do-ga-ni (Silenced, 2011)]. Adı geçen filmlerdeki kötü öğretmen karakterlerinin çatıştığı öğretmen karakterleri kendilerinin aksine iyi ve doğru olanı yapmaya çalışan meslektaşlarıdır.

Türk ve dünya sinemasında ortaklaşa olarak karşımıza çıkan bir başka kötü öğretmen özelliği de bu öğretmen karakterlerinin belli başlı güç odaklarıyla kirli ilişkiler içerisinde olmalarıdır [Şellâle (2001)] - [Do-ga-ni (Silenced, 2011)].
Türk sinemasında ve dünya sinemasında karşılaştığımız bir diğer kötü öğretmen özelliği ise bu kötü öğretmen karakterlerinin bir takım ahlak dışı eylemler sergilerken temsil edilmeleridir [Okul (2004) - (pornografik görüntüler izleme)] - [Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955) - (evlilik dışı ilişki), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959) - (erotik fotoğraflara bakma) Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) - (evli ve çok çocuklu bir meslektaşıyla cinsel ilişki), Do-ga-ni (Silenced, 2011) - (üvey kız kardeşiyle evlilik dışı ilişki, pornografik görüntüler izleme)].

Hem Türk hem de dünya sinemasında kötü öğretmen karakterleri meslektaşlarını ve öğrencilerini yanlış yönlendirirler ya da yönlendirmeye çalışırlar [Hababam Sınıfı Güle Güle (1981)] - [Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), 21 (2008), Cracks (2009)]. Kötü öğretmen karakterlerinin bu yanlış yönlendirme çabaları adı geçen filmlerin çoğunda öğrencilerinin yaşamlarına mal olur.

Hem Türk hem de dünya sineması örneklerinde karşımıza çıkan bir diğer kötü öğretmen özelliği ise bu öğretmen karakterlerinin bilerek ve isteyerek meslektaşlarının ya da öğrencilerinin kariyerleriyle ve/veya gelecekleriyle oynamalarıdır. Bu bağlamda, Türk sineması örneklerinden Şellâle (2001) filminde incelenen kötü öğretmen karakteri nüfuzlu dostları aracılığıyla fikir çatışması yaşadığı meslektaşlarını yaşam koşullarının ağır olduğu kırsal bölgelere sürgün etme çabası içine girerken dünya sineması örneklerinden Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995) ve Whiplash (2014) filmlerindeki kötü öğretmen karakterleri doğrudan ya da dolaylı yoldan öğrencilerinin eğitim ve gelecek hayallerini ellerinden alırlar.

Türk ve dünya sineması örneklerinde kötü öğretmen karakterleri özelinde karşılaşılan son iki özellik bu kötü öğretmen karakterlerinin filmlerin sonundaki akıbetleriyle ilgilidir. Hababam Sınıfı Güle Güle (1981) ve The Song of Bernadette (1943) filmlerinde incelenen kötü öğretmen karakterleri filmlerin sonlarına doğru sergilemiş oldukları hatalı tutum ve davranışların farkına vararak büyük bir pişmanlık duyarlar ve bu öğretmen karakterlerinde tamamen aksi yönde bir dönüşüm gözlemlenir. Ancak hem Türk hem de dünya sinemasından kötü öğretmen karakterlerinin incelendiği pek çok filmde kötü öğretmen karakterlerinin sergiledikleri olumsuz tutum ve davranışlarından ötürü çeşitli şekillerde cezalarını çektiklerini de görürüz [Okul (2004) -

(görevden men edilme)] - [Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930) - (öğrencileri önünde küçük düşürülme), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955) - (cinayet suçlamasıyla tutuklanma), Ne Ekersen (If…., 1968) - (öğrencilerin okula silahlı saldırı düzenlemesi), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969) - (okuldaki görevine son verilmesi) Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) - (öğrencileri tarafından linç edilme), Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995) - (meslektaşları, öğrenci velileri ve öğrencileri önünde küçük düşürülme), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997) - (öğrencisine cinsel istismar suçlamasıyla hüküm giyme), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000) - (öğrencileri tarafından öldürülme), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004) - (cinayete kurban gitme), Tek Başına (North Country, 2005) - (eski öğrencisine tecavüz suçlamasıyla yargılanma), 21 (2008) - (resmi otoritelere teslim edilme), Do-ga-ni (Silenced, 2011) - (öğrencilerine tecavüzden ve fiziksel şiddet uygulamaktan yargılanma, kamuoyu önünde suçlarının ifşa edilmesi, küçük düşürülme ve itibar kaybetme), Whiplash (2014) - (okuldaki görevine son verilmesi, öğrencisi tarafından küçük düşürülme), Spotlight (2015) - (kamuoyu önünde suçlarının ifşa edilmesi)].

Bahsi geçen ortak kötü öğretmen karakteri özellikleri dışında dünya sineması örneklerinde karşımıza çıkıp da Türk sineması örneklerinde emsallerine rastlayamadığımız pek çok kötü öğretmen karakteristiği de bulunmaktadır:

- Pedofili eğilimi, çocuğa yönelik cinsel istismar ve/veya çocuğa cinsel taciz [Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), Cracks (2009), Do-ga-ni (Silenced, 2011), Spotlight (2015)].
- Öğrencilerini olumsuz eylemler sergilemeye azmettirme [Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), Cracks (2009)].
- Yüksek ego ve sadistlik boyutunda mükemmeliyetçilik [The Paper Chase (1973), Whiplash (2014)].
- Fantastik/gerçeküstü kötü öğretmen karakterleri [Fakülte (The Faculty, 1998)].
- Mesleğine hastalık boyutunda bağlı olma [Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Cracks (2009), Whiplash (2014)].
- Para hırsına yenik düşme [Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), 21 (2008), Do-ga-ni (Silenced, 2011)].

- Basiretsizlik, baskı ve tesir altında kalarak kendisine dikte edilen kuralların sadık uygulayıcısı konumuna düşme ve statükocu olma [Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Ne Ekersen (If….,1968), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004)].
- Öğrencileri arasında ayrımcılık yaparak kendisine yakın bir elit öğrenci grubu oluşturma [Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), 21 (2008), Cracks (2009)].
- Savaş yanlısı olma ve savaş çığırtkanlığı yapma [Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969)].
- İnsanların canına kast etme [Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Cracks (2009), Do-ga-ni (Silenced, 2011), Whiplash (2014)].
- Adaleti/hukuk sistemini yanıltma/manipüle etme [Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Tek Başına (North Country, 2005), Do-ga-ni (Silenced, 2011), Spotlight (2015)].
- Dışsal durumlardan kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergileme [Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) - (evlilik hayatındaki olumsuzluklardan kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergiler), Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995) - (geçmişteki ebeveyn kaybından ve evlilik hayatındaki olumsuzluklardan kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergiler), Fakülte (The Faculty, 1998) - (uzaylı bir yaratık tarafından ele geçirildikleri için olumsuz tutum ve davranışlar sergilerler), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000) - (aile yaşamındaki huzursuzluklardan kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergiler), Cracks (2009) - (geçmişindeki olumsuz deneyimlerden kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergiler), Serseriler (Neds, 2010) - (çocukluğunda maruz kaldığı katı dini eğitim deneyiminden kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergiler), Spotlight (2015) - (kötü öğretmen karakterlerinden bir tanesi - çocukluğunda yaşadığı cinsel istismardan kaynaklı olumsuz tutum ve davranışlar sergiler)].

Türk ve dünya sinemasındaki kimi örneklerde benzer kavramların farklı perspektiflerden aktarılmasından kaynaklı bazı öğretmen karakterlerinin birbirleriyle karşıtlık oluşturduğunu da görmekteyiz. Örneğin Türk sineması örneklerinden Vurun Kahpeye (1964) filminde vatanı kurtarma ve düşmana karşı savaşma vurgusu izleyiciye

vatansever ve milli-manevi değerler çerçevesinde aktarıldığı, filmde temsil edilen öğretmen karakteri bu değerler ışığında öğrencilerini yetiştirdiği ve öğretmen karakteri bu uğurda mücadele edip hayatını kaybettiği için harika öğretmen kategorisinde kendisine yer bulur. Ancak dünya sineması örneklerinden Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930) filminde yine düşmana karşı savaşma vurgusu yapan ve genç öğrencilerine vatanları uğruna savaşa katılmaları yönünde etki ederek onların ölümlerine neden olan öğretmen karakteri sinematografik anlatı içerisinde şovenist ve savaş taraftarı/savaş çığırtkanı olarak sunulmasından dolayı kötü öğretmen karakteri kategorisinde yer almaktadır.

Çalışmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan dördüncü soru Türk ve dünya sinemasında temsil edilen harika ve kötü öğretmen karakterlerinin "Harika Öğretmen Miti"ne ne düzeyde dayanak ya da karşı argüman teşkil ettiği yönündedir. Çalışmanın genel organizasyonu Türk ve dünya sinemasında temsil edilen öğretmen karakterlerini iki ana kategoriye ayıracak şekilde tasarlanmıştır: "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler - Karanlık Taraftaki Öğretmenler." "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" ana başlığı altında mercek altına alınan öğretmen karakterleri anlatı içerisinde tamamen ya da çoğunlukla olumlu yönleriyle ön plana çıkarılan ya da objektif bir şekilde kendilerine kamera tutulan öğretmen karakterleri olarak karşımıza çıkmaktadırlar. "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" ana başlığı altında analiz edilen öğretmen karakterleri ise tamamen ya da çoğunlukla izleyiciye kötü karakterler olarak sunulan öğretmen karakterlerinden oluşmaktadır. Temel sınıflama bu şekilde olmasına rağmen "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisindeki öğretmen karakterlerinin bir kısmının sergiledikleri olumsuz tutum ve davranışlar ile maruz kaldıkları olumsuz deneyimlerden kaynaklı olarak yer aldıkları sinema filmleri "Harika Öğretmen Miti"ni kısmen desteklemekte ya da hiç desteklememektedir. Aynı şekilde "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer verilen öğretmen karakterleri de genel olarak kötü yönleriyle temsil edilmelerine rağmen bu kategorideki kimi kötü öğretmen karakterlerinin filmlerde yer verilen harika öğretmen karakterlerine karşıtlık oluşturarak onları ön plana çıkarma görevini yerine getirmelerinden dolayı yer aldıkları filmlerin harika öğretmen mitine dayanak oluşturduğunu görmekteyiz.

Bu bağlamda "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer verilen Türk sineması örneklerinin "Harika Öğretmen Miti"ni oldukça yüksek bir oranda desteklediğini ve kısmen desteklediğini ancak düşük bir oranda desteklemediğini görmekteyiz. "Harika Öğretmen Miti"ni destekleme ve kısmen destekleme oranını esas

aldığımızda bu kategorideki Türk sineması örneklerinin "Harika Öğretmen Miti"ne çok büyük bir oranda dayanak oluşturduğunu görmekteyiz. "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisindeki dünya sineması örneklerinin ise "Harika Öğretmen Miti"ni, Türk sineması kadar yüksek olmamakla birlikte, yine yüksek oranda desteklediğini ve kısmen desteklediğini; benzer biçimde Türk sinemasındaki kadar düşük olmamakla birlikte, düşük bir oranda desteklemediğini görmekteyiz. Bu verilerden yola çıktığımızda ve yine destekleme ve kısmen destekleme oranını temel aldığımızda ise "Aydınlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde dünya sineması örneklerinin "Harika Öğretmen Miti"ne, dayanak oluşturduğunu görmekteyiz.

"Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisi içerisinde yer alan Türk sineması örneklerinin "Harika Öğretmen Miti"ni yüksek oranda desteklediğini ve kısmen desteklediğini çok da düşük olmayan bir oranda ise desteklemediğini görmekteyiz. Türk sineması örnekleri her ne kadar "Harika Öğretmen Miti"ni nispeten düşük olmayan bir oranda desteklemiyor gibi görünse de "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer verilebilecek yalnızca üç filme ulaşılabilmesi, analiz edilen üç öğretmen karakterinin de filmlerde yan rollerde yer alması ve bu filmlerin yalnızca bir tanesinin (Okul, 2004) "Harika Öğretmen Miti"ni tam anlamıyla desteklemiyor olması gibi nedenlerden ötürü Türk sineması örneklerinin bu kategoride de "Harika Öğretmen Miti"ne büyük oranda dayanak oluşturduğu sonucuna varabiliriz. "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde dünya sineması örneklerinin ise "Harika Öğretmen Miti"ni çok düşük bir oranda desteklediğini ve çok büyük bir oranda desteklemediğini görmekteyiz. Miti destekleyen filmlerin oranının oldukça az olması, miti kısmen destekleyen hiçbir film örneğine rastlanmamış olması, miti desteklemeyen film oranının oldukça yüksek olması ve miti desteklemeyen filmlerdeki analize tabi öğretmen karakterlerinin yarıya yakınının [Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques, 1955), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), 21 (2008), Cracks (2009), Whiplash (2014)] başrol karakterleri olması gibi nedenlerden ötürü "Karanlık Taraftaki Öğretmenler" kategorisinde yer alan dünya sineması örneklerinin "Harika Öğretmen Miti"ne karşı argüman teşkil ettiğini görmekteyiz.

Son olarak herhangi bir sınıflamaya odaklanmaksızın çalışma evreni içerisinde yer alan tüm sinema filmi örneklerini ele alınacaktır. Çalışma evreni içerisinde yer alan Türk sineması örneklerinin tamamına yakınının Harika Öğretmen Miti"ni desteklediği görülmektedir. Evren içerisinde yer alan dünya sineması örneklerinin ise "Harika

Öğretmen Miti"ni neredeyse yarıya yakın oranda desteklediğini ve kısmen desteklediğini görmekteyiz. Evren içerisindeki dünya sineması örneklerinin yarıdan fazla bir oranda ise "Harika Öğretmen Miti"ni desteklemediğini görmekteyiz. Bu nihai verilerden yola çıkarak Türk sinemasının "Harika Öğretmen Miti"ne çok büyük bir oranda dayanak oluşturduğu ve fakat dünya sinemasının ise "Harika Öğretmen Miti"ne kısmi oranda dayanak oluştururken büyük oranda karşı argüman teşkil ettiği sonucuna varılabilmektedir.

Çalışmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan beşinci ve son soru ise temsil edilen harika ve kötü öğretmen karakterleri özelinde, Türk ve dünya sinemasının öğretmenlik mesleği bağlamında içerdiği sembolik mesajlar doğrultusundadır. Heilman (1991) sinema filmlerinde temsil edilen harika öğretmeni "hiçbir başarı gösteremeyen kahraman", "öğretmenden ziyade bir performans sanatçısı" ve "bir gece yarısı şovundaki mikrofonlu adam" gibi alaycı ifadelerle eleştirmektedir. Bu ifadeleriyle Heilman (1991), sinema filmlerindeki harika öğretmen karakterlerinin "reel" değil "ideal" karakterler olduğunu vurgulamaktadır. Thomsen (1993a, 1993b) de Hollywood'daki "Harika Öğretmen Miti" konusunda Heilman (1991)'ı onaylamakla birlikte duruma farklı bir perspektif daha getirmektedir. Thomsen (1993a)'e göre "Harika Öğretmen Miti"ne dayanak oluşturan sinema filmlerindeki "harika öğretmenler atipiktir." Bu filmlerdeki "tipik öğretmen" karakterleri "yetersiz ve basiretsiz; okul yöneticileri ise şefkatsiz, ilgisiz ve kendi hesaplarına çalışan tiplerdir." "Öğretmenler ve öğrenmeyle ilgili olumsuz mesajların (medya aracılığıyla) sürekli tekrar edilmesi toplumun öğretmenler ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili inanışlarını etkiler ya da pekiştirir" (Thomsen, 1993a). Thomsen (1993b) uzun süreli ve geniş tabanlı anket çalışması verilerine dayandırdığı çalışmasında yıllar içerisinde "toplumun okul, öğretmen ve öğretmenlik mesleği algısında" "olumsuz bir ivme" olduğuna vurgu yapmış ve bu durumu "Harika Öğretmen Miti" ile ilişkilendirmiştir: "Eğer Harika Öğretmen Miti'ni kabul ediyorsak, çoğu öğretmenin ve okul yöneticisinin beceriksiz ahmaklar olduğu gerçeğini de kabul etmeliyiz. Bu varsayımdan bağımsız olarak harika öğretmen var olamaz." Bu yaklaşım paralelinde sinemada temsil edilen harika öğretmenlerin, umulanın aksine, izleyicilerin öğretmen ve öğretmenlik mesleği algısı özelinde nispeten olumsuz bir etki yarattığı sonucuna varılabilir. Ancak çalışma alınan sembolik mesajlardan ziyade gönderilen sembolik mesajların analizi üzerine kurulmuştur ve elimizde Türk ve dünya sineması açısından Thomsen (1993b)'in bu iddiasına dayanak oluşturabilecek herhangi bir sosyal veri de bulunmamaktadır. Bu nedenle, hem harika öğretmen karakterleri hem de bu

karakterlere zıtlık oluşturan olumsuz öğretmen karakterleri içeren sinema filmleri çalışma içerisinde öğretmenlik mesleği açısından hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar içerdikleri şeklinde ele alınmaktadır.

Çalışma örnekleminin öğretmenlik mesleği ile ilgili sembolik mesajları analiz edildiğinde Türk sineması örneklerinde "Harika Öğretmen Miti"nin baskın bir biçimde vücut bulduğunu görmekteyiz. Ancak bu veriler bizi Türk sinemasında öğretmenler ve öğretmenlik mesleği ile ilgili yalnızca olumlu sembolik mesajlar verildiği sonucuna götürmemektedir. Harika öğretmen karakterlerini barındıran sinema filmlerinin bu karakterleri parlatırken diğer öğretmen ve/veya okul yöneticisi karakterlerini niteliksiz, yetersiz, beceriksiz ya da olumsuz karakterler olarak sunduğu ve böylece aynı sinema filmleri içerisinde öğretmenlik mesleği özelinde olumsuz sembolik mesajlara da yer verildiği bulgusuna ulaşılmaktadır.

Çalışmada yer alan Türk sineması örneklerinden azımsanmayacak bir kısmının öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili, "melodramatik" bir yaklaşımla (onurlu/şerefli/yüce bir meslek), olumlu sembolik mesajlar verdikleri görülmektedir [Öğretmen Kemal (1981), Hakkâri'de Bir Mevsim (1983), Öğretmen Zeynep (1989), Karartma Geceleri (1990), Toprağın Çocukları (2012), Mucize (2015)]. Çalışmada yer alan Türk sineması örneklerinin çoğunun ise öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar içerdikleri görülmektedir [Vurun Kahpeye (1964), Çalıkuşu (1966), Çıtkırıldım (1966), Bir Dağ Masalı (1967), Paydos (1968), Bitirimler Sınıfı (1975), Hababam Sınıfı (1975), Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975), Hababam Sınıfı Güle Güle (1981), Kızlar Sınıfı (1984), Şellâle (2001), Son Ders: Aşk ve Üniversite (2008)]. Türk sineması örneklerinin neredeyse hepsinde harika öğretmen karakterleri ön plana çıkarılırken diğer öğretmen, idareci ve/veya müfettiş karakterleri çoğunlukla olumsuz özellikleriyle temsil edilmektedirler. Türk sineması örneklerinden yalnızca Öğretmen (1988) filminde genel manada öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar verilmektedir. Okul (2004) ve İki Dil Bir Bavul (2008) filmlerinde ise tek öğretmen karakterinin ya da tüm öğretmen karakterlerinin sergiledikleri olumsuz tutum ve davranışlardan dolayı bu filmlerin sembolik anlamda öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumsuz mesajlar vermekte oldukları görülmektedir.

Dünya sineması örneklerinde ise öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili verilen olumlu ya da olumsuz sembolik mesajlar [yalnızca Heilman (1991) ve Thomsen (1993a, 1993b)'in tespitlerine dayandırılarak açıklanamayacak kadar] çeşitlilik arz

etmektedir. Dünya sineması örneklerinde de öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar veren sinema filmlerin sayısı azımsanamayacak boyuttadır. Bu örneklerde, tek öğretmen karakteri ya da tüm öğretmen karakterleri üzerinden olumlu sembolik mesajlar verilmektedir [İlk Öğretmen (Pervyy Uchitel, 1965), Madame Sousatzka (1998), La Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue - İspanya - 1999), Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less, 1999), Être Et Avoir (To Be and To Have, 2002), Machuca (2004), Canım Öğretmenim (Monsieur Lazhar, 2011), Unexpected (2015)].

Bunun yanı sıra öğretmen karakterinin ya da karakterlerinin sergilediği olumsuz tutum ve davranışlara rağmen, genel manada, öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu sembolik mesajlar barındıran dünya sineması örnekleri de mevcuttur [Black (2005), Güzel İnsan (La Belle Personne, 2008), Sınıf (Entre Les Murs, 2008), Urok (The Lesson, 2014)].

Dünya sineması örneklerinden Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filmi de öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumlu mesajlar barındırmaktadır. Ancak Tehlikeli Oyun (Die Welle, 2008) filmi yaklaşım olarak bir takım farklılıklar göstermektedir. Başrolde yer alan öğretmen karakteri, "Harika Öğretmen Miti"nin aksine, sergilediği olumsuz tutum ve davranışlarıyla sorunlu bir öğretmen karakteri ortaya koymaktadır. Ancak başroldeki öğretmen karakteri, filmin sonunda, izleyiciye "sepetteki çürük elma" olarak yansıtıldığı için öğretmen ve öğretmenlik mesleği anlamında başroldeki öğretmen karakteri üzerinden olumsuz, yan rollerde yer alan öğretmen karakterleri üzerindense olumlu sembolik mesajlar verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Dünya sinemasından birçok sinema filminin de öğretmenlik mesleği özelinde hem olumlu hem de olumsuz sembolik mesajlar barındırdığı görülmektedir. Bu filmlerin genel karakteristiğine baktığımızda öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili verilen olumsuz mesajların iki farklı grupta toplandığını görmekteyiz. İlk grupta yer alan dünya sineması örneklerinde harika öğretmen karakteri ön plana çıkarılırken diğer öğretmen karakterleri genel anlamda olumsuz yönleriyle ekrana yansıtılmaktadır [The Song of Bernadette (1943), Sevgili Öğretmenim (To Sir With Love, 1967), Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society, 1989), Kara Tahta (Takhté Siah, 2000), Koro (Les Choristes, 2004), Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par, 2007), Do-ga-ni (Silenced, 2011)].

İkinci gruptaki dünya sineması örneklerindeyse temsil edilen tek öğretmen karakteri ya da tüm öğretmen karakterleri üzerinden öğretmen ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olumsuz sembolik mesajlar verildiği görülmektedir [Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (All Quiet on the Western Front, 1930), Şeytan Ruhlu İnsanlar (Les Diaboliques,

1955), The Browning Version (1951), 400 Darbe (Les Quatre Cents Coups, 1959), Ne Ekersen (If…., 1968), Genç Kızlar (The Prime of Miss Jean Brodie, 1969), The Paper Chase (1973), Duvar (Pink Floyd The Wall, 1982) , Lust Och Fägring Stor (All Things Fair, 1995), Şeytanın Avukatı (The Devil's Advocate, 1997), Fakülte (The Faculty, 1998), Ölüm Oyunu (Batoru Rowaiaru, 2000), Kötü Eğitim (La Mala Educación, 2004), Tek Başına (North Country, 2005), 21 (2008), Cracks (2009), Serseriler (Neds, 2010), Whiplash (2014), Spotlight (2015)].

KAYNAKLAR

Abadan, N. (1956). *Kamuoyu, kavram ve etki alanı.* Ankara: S. B. F. Yayınları.

Adorno, T. W. (2011). *Kültür endüstrisi, kültür yönetimi*. (N. Ülner, M. Tüzel ve E. Gen, Çev.). (6. Baskı). İstanbul: İletişim Yayınları. (1944).

Adorno, T. W., ve Horkheimer, M. (2002). The culture industry: Enlightenment as mass deception. (E. Jephcott, Çev.). G. S. Noerr (Ed.). *Dialectic of enligtenment: Philosophical fragments* (s. 94-136). Stanford: Stanford University Press. (1944).

Baudry, J. L. (1998). *Postmodern etik*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Baynes, K. (2008). *Toplumda sanat*. (Y. Atılgan, Çev.). (3. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. (1975).

Berg, B. L. (1998). *Qualitative research methods for the social sciences*. (3rd. Edition). Massachusetts: Allyn & Bacon.

Blumer, H. (1933). *Movies and conduct*. New York: The Macmillan Company.

Bormann, E. G. (1972). Fantasy and rhetorical vision: The rhetorical criticism of social reality. *Quarterly Journal of Speech*, 58, 396-407.

Bormann, E. G. (1980). *Communication theory*. New York: Holt, Rinhart and Winston.

Bormann, E. G. (1982a). A fantasy theme analysis of the television coverage of the hostage release and the Reagan inaugurual. *Quarterly Journal of Speech*, 68, 133-145.

Bormann, E. G. (1982b). Colloquy: Fantasy and rhetorical vision: Ten years later. *Quarterly Journal of Speech*, 68, 288-305.

Bormann, E. G. (1982c). The symbolic convergence theory of communication: Applications and implications for teachers and consultants. *Communication and Mass Media*, 10 (1), 50-61.

Brenez, N. (2007). T. W. Adorno cinema in spite of itself - But cinema all the same. *Cultural Studies Review*, 13 (1), 70-88.

Butler, A. M. (2011). *Film çalışmaları*. (1. Baskı). İstanbul: Kalkedon Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Charters, W. W. (1966). Motion pictures and youth. B. Berelson and M. Janowitz (Ed). *Reader in public opinion and communication* (s. 381-390). (2nd Ed.). New York: The Free Press.

Clémenti, P., Jancsó, M., Rocha, G. ve Straub, J. M. (2004). *There's nothing more international than a pack of pimps.* Retrieved from http://www.rouge.com.au/3/international.html

Dalton, M. (1999). *The Hollywood curriculum: Teachers and teaching in the movies.* New York: Peter Lang.

Debord, G. (1996). *Gösteri toplumu ve yorumlar*. (A. Ekmekçi ve O. Taşkent, Çev.). (1. Basım). İstanbul: Ayrıntı Yayınları. (1967).

Diken, B. ve Laustsen C. B. (2011). *Filmlerle sosyoloji*. (2. Basım). İstanbul: Metis Yayınları.

Dobbin, S. A. ve Gatowski, S.I. (1999). *The judge deskbook on the basic philosophies and methods of science.* Retrieved from http://www.unr.edu/bench/chap04.pdf

Gerbner, G. ve Gross, L. (1976). Living with television: The violance profile. *Journal of Communication,* 26 (2), 172-195.

Gerbner, G., Gross, L. Morgan, M. ve Signorelli, N. (1980). The mainstreaming of America: Violance profile No:11. *Journal of Communication,* 30, 10-29.

Gerbner, G., Gross, L. Morgan, M. ve Signorelli, N. (1986). Living with television: The dynamics of the cultivation process. J. Bryant ve D. Zillmann (Ed.) *Perspectives on Media Effects* (s. 17-40). New Jersey: Lawrance Erlbaum Associates.

Gökçe, O. (2006). *İçerik analizi-kuramsal ve pratik bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Hawkings, R. P. ve Pingree, S. (1982). Televisions influence on social reality. D. Pearl, L. Bouthilet ve J. Lazar (Ed). *Television and behaviour: Ten years of scientific progress and implications for the eighties* (s. 224-247). Washington D.C.: Government Printing Office.

Hawkings, R. P., Pingree, S. ve Adler, I. (1987). Searching for cognitive process in the cultivation effect adult and adolescent samples in the United States and Australia. *Human Communication Research,* 13 (4), 553-577.

Heath, A. W. (1997). *The proposal in qualitative search* (Qualitative report). Retrieved from http://www.nova.edu/ssss/QR/QR3-1/heath.html

Heilman, R. B., (1991). The great-teacher myth. *American Scholar,* 60 (3), 417-423.

Holsti, O. R. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities*. Reading: Addison-Wesley.

İri, M. (2011). *Sinema araştırmaları: Kuramlar, kavramlar, yaklaşımlar*. (2. Basım). İstanbul: Derin Yayınları.

Jackson, B.G. (2000). A fantasy theme analysis of Peter Senge's learning organization. *Journal of Applied Behavioral Science*, 36, 193-209.

Jenkins, J. (1980). Örgün olmayan eğitimde film. (D. Gökdağ, Çev.). *Kurgu*, 3, 352-360. (1979).

Judd, G., Smith, E., ve L ve Kidder, L. (1987). *Research methods in social relations.* (6th Edition). Orlando: Harcourt Brace Janavovich Collage Publishers.

Keroes, J. (1999). *Tales out of school: Gender, longing and the teacher in the fiction and film.* Carbondale: Southern Illinois University Press.

Littlejohn, S. W. (1989). *Theories of human communication*. (3rd Ed.). Belmont: Wadsworth Publishing.

Madge, J. (1965). *The tools of science: An analytical description of social science techniques*. New York City: Anchor Books Doubleday and Comp.

Mayring, P. (2011). *Nitel sosyal araştırmaya giriş*. (A. Gümüş ve M. S. Durgun, Çev.). (1. Baskı). Ankara: Bilgesu Yayıncılık. (1990).

Mccluskey, R. ve Mckinney, S. J. (2013). *How the teacher is presented in literature, history, religion and the arts: Crosscultural analyses of a stereotype*. Lampeter: The Edwin Mellen Press.

Mcmillan, J. H. ve Schumacher, S. (1984). *Research in education. a conceptual introduction.* Boston and Toronto: Little, Brown and Company.

Morin, E. (2005). *The cinema or the imaginary man*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Myers, M. (2000). *Qualitative research and the genaralizability question: Standing firm with proteus* (Qualitative report). Retrieved from https//:www.nova.edu/ssss/QR/QR3-1/myers.html

Onaran, A. Ş. (1986). *Sinemaya giriş*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Oskay, Ü. (1969). *Haberleşme teorilerine giriş*. Ankara: Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.

Öğülmüş, S. (1991). İçerik çözümlemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,* 24 (1), 213-228.

Özön, N. (2008). *Sinema sanatına giriş*. (1. Basım). İstanbul: Agora Kitaplığı.

Potter, W. J. ve Chang, I. C. (1990). Television exposure measures in the cultivation hypothesis. *Journal of Broadcasting and Electronic Media,* 34, 313-333.

Roberts, D. F. ve Schramm W. (1971). Children's learning from the mass media. W. Schramm ve D. F. Roberts (Ed.). *The process of effects of mass communication* (s. 596-611). Urbanna: University of Illinois Press.

Skyes, A. J. M. (1970). Myth in communication. *Journal of Communication,* 20, 17-31.

Tezcan, M. (1972). Toplumsal yaşantımızda sinema ve halk eğitimindeki rolü. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,* 5 (3), 171-204.

Thomsen, S. R. (1993a). A worm in the apple: Hollywood's influence on the public's perception of teachers. At the *joint meeting of the Southern States Communication Association and the Central States Communication Association* (s. 1-28). Lexington.

Thomsen, S. R. (1993b). Hollywood and the great teacher myth: A fantasy theme analysis. *Studies in Popular Culture,* 16 (1), 73-85.

Yaşartürk, G. (2011). Türk sinemasında iki farklı dönem, iki öğretmen: Hakkâri'de Bir Mevsim ve Gönül Yarası. Ö. Yılmazkol (Ed.). *2000 Sonrası Türk sinemasına eleştirel bakış* (s. 173-193). İstanbul: Okur Kitaplığı.

Yurdigül, A. (2014). Eğitim olgusunun sinematografik anlatıdaki yeri üzerine bir yaklaşım denemesi (Bal filmi örneği). *Ekev Akademi Dergisi,* 60, 487-502.

Zizek, S. (2002). *İdeolojinin yüce nesnesi* (T. Birkan, Çev.). İstanbul: Metis Yayıncılık. (1989).

EKLER

Ek A Çalışmada Yer Verilen Türk ve Dünya Sineması Örneklerinin Künyeleri

1. Aydınlık Taraftaki Öğretmenler

1.1. Kişiliklerine Göre Öğretmenler

1.1.1. Fedakâr Öğretmen

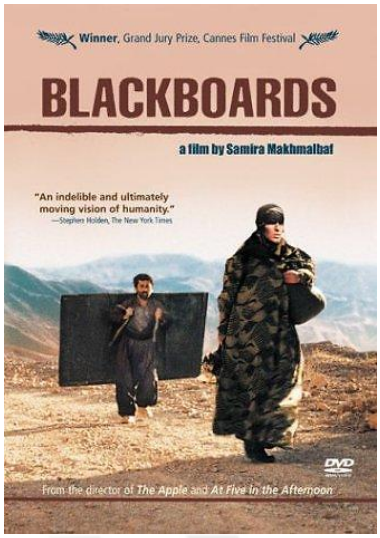
1.1.1.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Öğretmen Kemal
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1981
Türü	:	Dram, Tarihi, Politik
Süresi	:	91 dk.
Yönetmeni	:	Remzi Jöntürk
Senaristi	:	Mehmet Aydın
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Cüneyt Arkın, Fikret Hakan, Eşref Kolçak
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Cumhuriyetin erken dönemlerinde (1938), Atatürk ve cumhuriyet ilkelerini benimsemiş idealist bir öğretmen olan Kemal, Karalar Köyü'ne tayin olur. Kemal'in amacı köye bir ilkokul yaparak çocukların eğitilmesini, köylünün aydınlanmasını ve köyün gelişmesini sağlamaktır. Ancak onun bu amacı köyün sözde din adamı Şerif'i, ağası Dayı Bey'i ve ağanın ortağı Leon'u hiç memnun etmez. Her fırsatta Kemal'i amacından döndürmeye çalışan üçlü başarılı olamayınca Kemal'in köylü bir kıza (Ayşe) tecavüz ettiği yalanını yayarlar ve halkı Kemal'e karşı kışkırtırlar. Bunun sonucunda Kemal köylüler tarafından linç edilerek öldürülür. Olayı duyan eşkıya Durali, işin aslını öğrenir ve olayın sorumlularını öldürerek Kemal'in intikamını alır. Böylece Kemal'in Karalar Köyü'nde yaktığı eğitim ateşi artarak tüm köyü aydınlatır. Karalar köyü de yıllar içerisinde her anlamda gelişerek modern bir kasabaya dönüşür.

1.1.1.2. Dünya sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Takhté Siah (Kara Tahta)
Ülkesi	:	İran, İtalya, Japonya
Dili	:	Farsça, Kürtçe
Yılı	:	2000
Türü	:	Dram, Savaş
Süresi	:	88 dk.
Yönetmeni	:	Samira Makhmalbah,
Senaristi	:	Mohsen Makhmalbah, Samira Makhmalbah
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Said Mohamadi, Behnaz Jafari, Bahman Ghobadi
Aldığı Ödüller	:	

Cannes Film Festivali (2000) - Jüri Ödülü

Özeti :

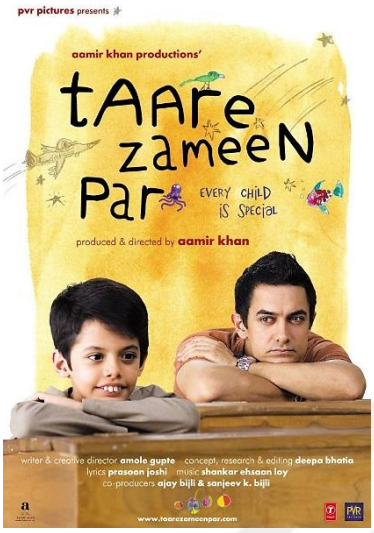
İran - Irak Savaşı (1980-1988) yıllarında geçen filmde sırtlarındaki kara tahtalarla İran kırsalında dolaşarak okuma yazma öğretebilecekleri öğrenciler arayan gezgin öğretmenlerin serüveni anlatılmaktadır. Bu öğretmenlerden Said ve Reeboir farklı yönlere giderler ve farklı maceralar yaşarlar. Said, neredeyse tamamını yaşlı erkeklerin oluşturduğu ve savaş yüzünden köylerini terk etmek zorunda kalmış olan bir gruba köylerini bulmaları için kılavuzluk ederken grupta oğlu ve yaşlı babasıyla yolculuk eden dul bir kadın olan Halaleh ile nikâhlanır. Reeboir ise yolda İran - Irak sınırında kaçakçılık yapan erkek çocukların oluşturduğu bir gruba rastlar ve onlarla birlikte yolculuk etmeye başlarken içlerinden bir tanesine de okuma yazma öğretmeye çalışır. Said, yaşlı grubu köylerine ulaştırırken Halaleh ile işler yolunda gitmez ve yolculuk sonunda boşanırlar; elindeki tek varlığı olan kara tahtasını ise nafaka olarak Halaleh'e verir. Reeboir ise yolculuğunu tamamlayamadan gruptaki çocuklarla birlikte keskin nişancıların hedefi olur ve hayatını kaybeder.

1.1.2. Yetenek Avcısı Öğretmen

1.1.2.1. Türk sineması örneği

Yapılan araştırmada "yetenek avcısı öğretmen" başlığı altında incelenebilecek herhangi bir Türk sineması örneğine rastlanmamıştır.

1.1.2.2. Dünya sineması örneği

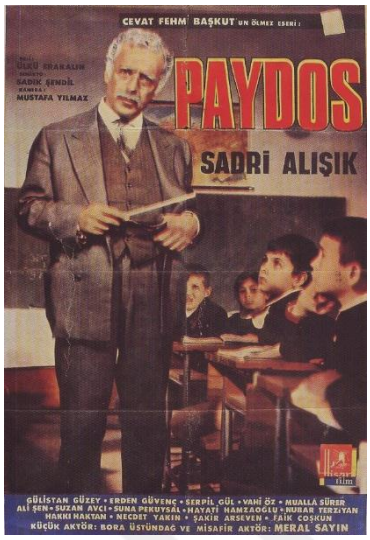
Filmin,		
Adı	:	Taare Zameen Par (Yerdeki Yıldızlar)
Ülkesi	:	Hindistan
Dili	:	Hintçe, İngilizce
Yılı	:	2007
Türü	:	Dram, Aile
Süresi	:	165 dk.
Yönetmeni	:	Aamir Khan, Amole Gupte
Senaristi	:	Amole Gupte
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Aamir Khan, Darsheel Safary

Aldığı Ödüller : -
Özeti :

Ishaan Awasthi, 8 yaşında bir ilkokul öğrencisidir, derslerinde oldukça başarısızdır ve 3. sınıftaki ikinci yılını okumaktadır. Okulda ve okul dışında sürekli yaramazlıklar yapan Ishaan babası tarafından okuldan alınır ve disipliniyle ünlü bir yatılı okula (Panchgani New Era School) verilir. Ailesinden ayrı kalmanın üzüntüsü ve okulun katı disiplin anlayışı yüzünden hayat enerjisini kaybeden Ishaan'ın hayatı, görsel sanatlar öğretmeni Ram Shankar Nikumb'un okula gelmesiyle değişecektir. Oldukça neşeli ve öğrencilerine karşı ilgili ve sevgi dolu olan Nikumb, Ishaan'ın içe kapanık halinden etkilenir ve onun bu durumu araştırmaya başlar. Araştırmaları sonucunda Nikumb, Ishaan'ın disleksiden mustarip olduğunu fark eder ve durumu görüşmek için Ishaan'ın ailesini ziyaret eder. Ishaan'ın ailesine durumunu izah ettikten sonra Ishaan'la özel olarak çalışmaya başlayan Nikumb, Ishaan'ın çok büyük bir ilerleme kaydetmesine yardımcı olur. Ailesiyle görüşmesi esnasında Ishaan'ın resim yapmaya karşı çok büyük bir yeteneği olduğunu keşfeden Nikumb, Ishaan'ın içindeki resim aşkını yeniden canlandırmaya çalışır. Artık tüm derslerinde ilerleme kaydetmiş olan Ishaan, Nikumb'un organize ettiği ve öğretmenleriyle birlikte tüm öğrencilerin katıldığı resim yapma etkinliğinde en başarılı resme imza atar ve onun resmi okul yıllığının kapağını süsler. Bu andan itibaren Ishaan, her anlamda başarıya erişmiş ve Nikumb'la arasında çok özel bir sevgi bağı oluşmuştur.

1.1.3. İlham Perisi Öğretmen

1.1.3.1. Türk sineması örneği

Filmin,

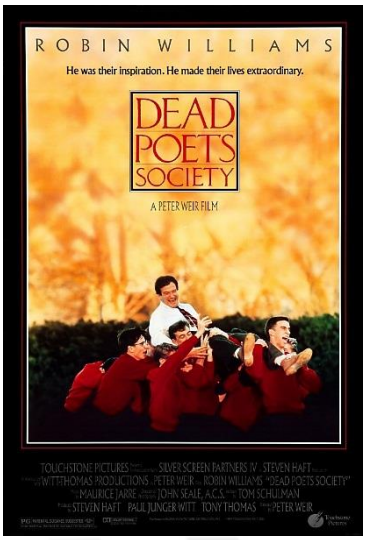
Adı	:	Paydos
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1968
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	97 dk.
Yönetmeni	:	Ülkü Erakalın
Senaristi	:	Sadık Şendil
Uyarlandığı Eser	:	Paydos (Piyes - Cevat Fehmi Başkut)
Oyuncuları	:	Sadri Alışık, Gülistan Güzey, Erden Güvenç, Ali Şen, Vahi Öz, Mualla Sürer, Suna Pekuysal

Aldığı Ödüller : -

Özeti :

Muallim Murtaza, ömrünü eğitime ve öğrencilerine adamış bir sınıf öğretmenidir. Ailesinden kalma bir konakta yaşamaktadır ancak evinin banka borcunu ödeyebilmek için her odasını kiraya vermiştir. Murtaza, yokluklar içerisinde yaşam mücadelesi vermektedir ve onu ayakta tutan en büyük güç mesleğine ve öğrencilerine olan aşkıdır. Murtaza'nın karısı Hatice yaşadıkları zorluklardan mustariptir ve her fırsatta Murtaza'yı ve öğretmenlik yaparak kıt kanaat geçinmelerini eleştirir. Bu yüzden Hatice, fakülteden yeni mezun olmuş olan oğlu Rıdvan'ı, Murtaza'nın vakti zamanında görev yaptığı Boztepe Köyü'nden tanıdıkları sonradan zengin olmuş Hacı Bey'in kızıyla evlendirmek ister. Hacı Bey'in ise tek şartı Murtaza'nın öğretmenliği bırakıp ticarete atılması; bakkal olmasıdır. Meslek aşkıyla yanıp tutuşan Murtaza, Hacı Bey'in bu teklifini şiddetle reddeder. Bunun üzerine Hacı Bey, Murtaza'nın can düşmanı Boztepe Köyü muhtarı Hasan'dan yardım ister ve kurdukları kumpasla Murtaza'yı dayakçı bir öğretmen gibi göstererek onun soruşturma geçirmesine ve sonucunda da çok sevdiği mesleğinden istifa ederek bakkal olmasına zemin hazırlarlar. Eski öğrencisi avukat Muhittin'in de yardımıyla gerçek gün yüzüne çıkar ve Murtaza mesleğine geri döner. Bakkallığı bırakan Murtaza'nın oğlu Rıdvan da köyden tanıdığı Ayşe'ye âşık olur ve Hacı Bey'in kızıyla evlenmekten vazgeçer. Yaşanan bunca olaylar silsilesinin ardından kazanan Muallim Murtaza olur.

1.1.3.2. Dünya sineması örneği

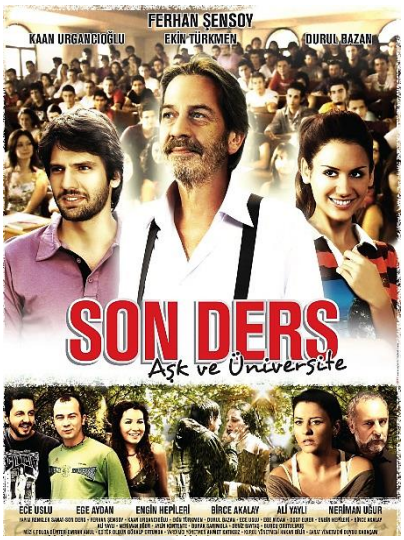
Filmin,		
Adı	:	Dead Poets Society (Ölü Ozanlar Derneği)
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	1989
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	128 dk.
Yönetmeni	:	Peter Weir
Senaristi	:	Tom Schulman
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Robin Williams, Robert Sean Leonard, Ethan Hawke, Josh Charles
Aldığı Ödüller	:	

Akademi Ödülleri (1990) - En İyi Özgün Senaryo Ödülü
BAFTA (1990) - En İyi Film Ödülü
BAFTA (1990) - En İyi Film Müziği Ödülü
Özeti :

1959 yılında, New England (ABD)'da geçen film, gelenekçi ve katı kurallara sahip bir okul olan Welton Akademi'ye yeni gelen bir edebiyat öğretmeninin hikâyesidir. John Keating, kendisi de Welton Akademi'den onur derecesiyle mezun olmuş kariyerli bir edebiyat öğretmenidir. Welton Akademi'ye geldiği ilk günden beri derslerde uyguladığı, müfredatı hiçe sayan kendine has yöntemleriyle okul yönetimi ve diğer öğretmenler arasında tartışma konusu haline gelir. Keating, öğrencilerine yalnızca kendine has yöntemlerle edebiyat öğretmekle kalmaz aynı zamanda onlara bir hayat felsefesi de aşılar: Carpe-diem (anı yaşa). Bu anlamda öğrencilerine ilham kaynağı olan Keating, onları okulun soktuğu kalıplardan kurtararak kendilerini keşfetmelerini ve tutkularının peşinden gitmelerini sağlar. Öğrencilerinden Neil Perry de kalbinin sesini dinler ve ailesinin izin vermeyeceğini bile bile, tiyatro oyunculuğuna adım atar. Babasının tüm uyarılarına rağmen kararından dönmeyen Neil, babasının durumu öğrenmesi ve onu okuldan almaya karar vermesi üzerine intihar eder. Bu durumdan Keating'i sorumlu tutan okul yönetimi onu bir şekilde okuldan gönderir. Ancak Keating'in öğrencilerinde yaktığı ateş sönmeyecek ve Keating öğrencileri tarafından muzaffer bir komutan edasıyla okuldan uğurlanacaktır.

1.1.4. Dost Öğretmen

1.1.4.1. Türk sineması örneği

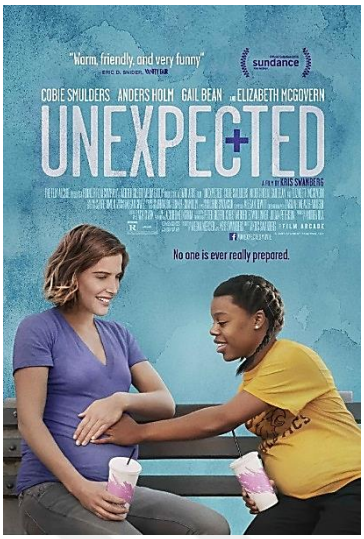

Filmin,		
Adı	:	Son Ders: Aşk ve Üniversite
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	2008
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	99 dk.
Yönetmeni	:	Iraz Okumuş, Mustafa Uğur Yağcıoğlu
Senaristi	:	Mustafa Uğur Yağcıoğlu
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Ferhan Şensoy, Kaan Urgancıoğlu, Engin Hepileri, Ekin Türkmen

Aldığı Ödüller : -
Özeti :

Saffet Ercan, İsveç'ten yeni gelmiş ve üniversitede toplum psikolojisi dersi vermeye başlamış bir profesördür. Gerçek adı Hakan Aymaz olan Saffet Hoca, 1972'de sosyalist görüşleri nedeniyle polis tarafından aranmaya başlanmış ve İsveç'e kaçmıştır. Yurt dışındayken ölümcül bir hastalığı olduğunu ve çok az ömrü kaldığını öğrenince ülkesine dönüp son zamanlarını yıllardır görmediği ülkesinde geçirmek ister. Aynı zamanda yıllar önce yurt dışına kaçarken arkasında bıraktığı sevgilisi Sevim'i de hiç unutamamıştır. Derste kendine has bir üslubu olan Saffet Hoca'nın öğrencilerinden bir tanesi olan Ulaş, bir gün hocanın yanına bir meseleyi görüşmek için gider ancak Saffet Hoca odasında değildir. Bu esnada Ulaş, Saffet Hoca'nın masasının üzerinde duran günlüğünü okur ve tüm hikâyeyi öğrenir. Bu andan itibaren Ulaş, Saffet Hoca'nın geçmişini araştırmaya başlar. Ulaş, Saffet Hoca'nın eski sevgilisi Sevim'in genç yaşta öldüğünü öğrenir ve çok üzülür. Bunun üzerine Ulaş, uzun süredir hoşlandığı fakat bir türlü açılamadığı Deren'e aşkını ilan eder ve sevgili olurlar. Çevreci bir gruba üye bir aktivist olan Deren'i polisler gözaltına almak isteyince Ulaş müdahale eder ve her ikisi de nezarethaneye götürülür. Arkadaşları durumu Saffet Hoca'ya bildirirler ve Saffet Hoca, öğrencilerini kurtarmak için karakola gider. Burada eşkâli tespit edilen Saffet Hoca tutuklanır. Ancak sağlık durumu ağırlaşınca hastaneye kaldırılır. Bir tanesi de Ulaş'ın babası olan eski dava arkadaşları ile öğrencileri hastanede onu ziyaret ederler. Ancak kısa bir süre sonra Saffet Hoca hayatını kaybeder. Öğrencileri de dâhil tüm sevenleri bu duruma çok üzülürler. Son sahnede Ulaş'ın da üniversitede hoca olduğunu ve Saffet Hoca'nın cümleleriyle derse başladığını görürüz.

1.1.4.2. Dünya sineması örneği

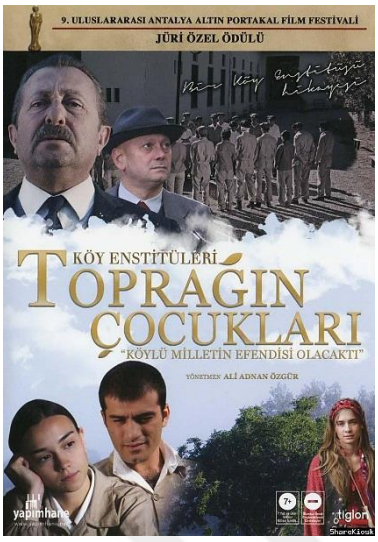

Filmin,		
Adı	:	Unexpected
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	2015
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	90 dk.
Yönetmeni	:	Kris Swanberg
Senaristi	:	Megan Mercier, Kris Swanberg
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Cobie Smulders, Anders Holm, Gail Bean
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Chicago'da, yalnızca siyahilerin yaşadığı bir bölgedeki bir lisede fen bilgisi öğretmeni olan Samantha Abbot planlanmamış bir hamilelikle karşı karşıya kalır. Gayrimeşru bir çocuk doğurmak ve işinden olmak istemeyen Samantha, erkek arkadaşıyla apar topar evlenir. Samantha, bir süre sonra en başarılı öğrencilerinden bir tanesi olan Jasmine Davis'in de erkek arkadaşından hamile kaldığını öğrenir ve o andan itibaren öğrenci - öğretmen ilişkisi arkadaşlık ilişkisine dönüşmeye başlar. Samantha, çocuğu doğurmaya karar veren ve bu yüzden koleje gitme hayallerinden vazgeçmek üzere olan Jasmine'e destek olur ve onu bu hayalinden vazgeçmemesi için teşvik eder. Samantha ve Jasmine okul dışında da birlikte vakit geçirmeye başlarlar. Erkek arkasından ayrılarak yoluna yalnız bir anne olarak devam etmeye karar veren Jasmine'in yanında yine Samantha vardır. Samantha, hamile olmasından dolayı çok istediği bir işi kabul edemezken Jasmine ise kabul edildiği bir kolejin kaydına gittiğinde bebeğiyle konaklama imkânının sağlanamayacağını öğrenir ve eğitim hayatına son vermeye karar verir. Bu esnada araları gerilen Samantha ve Jasmine, Samantha'nın bebeğini doğurmasının ardından Jasmine'in bebek partisinde bir araya gelirler ve aralarındaki buzları eritirler. Samantha, parti sonrasında Jasmine'le baş başa konuşur, Jasmine'in evinden gidiş geliş yapabileceği bir koleje kayıt olduğunu öğrenir ve çok sevinir.

1.1.5. Demokrat Öğretmen

1.1.5.1. Türk sineması örneği

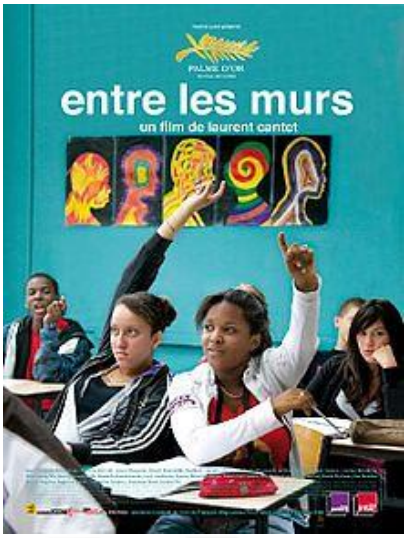
Filmin,		
Adı	:	Toprağın Çocukları
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	2012
Türü	:	Dram, Tarihi, Politik
Süresi	:	80 dk.
Yönetmeni	:	Ali Adnan Özgür
Senaristi	:	Dilşah Özdinç
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Erkan Can, Bahtiyar Engin, Ufuk Bayraktar, Türkü Turan
Aldığı Ödüller	:	

Uluslararası Altın Portakal Film Festivali (2012) - Jüri Özel Ödülü

Özeti :

Hikâye, 1940'lı yılların ortalarına doğru, II. Dünya Savaşı'nın en şiddetli yaşandığı yıllarda geçmektedir. Köyde yayılan sıtma hastalığının nedeninin konargöçer çingeneler olduğunu düşünen köyün gençleri, köyün jandarma çavuşunun önayak olmasıyla çingene kampına saldırırlar ve kaçabilen iki çingene, Melek ve torunu Karika dışında, tüm çingeneleri öldürürler. Karika ve büyükannesi köyün yakınlarındaki köy enstitüsüne sığınırlar. Burada tüm öğretmenler ve öğrenciler Karika ve büyükannesine sahip çıkarlar ve köylü gençlerin tüm tehditlerine rağmen onları teslim etmezler. Bu durum üzerine enstitüye ziyarete gelen kurucu İsmail Hakkı Tonguç ve okul müdürü Kemal Öğretmen jandarma çavuşuna şikâyete giderler ancak tam tersi bir tepkiyle karşılaşırlar. Takip eden süreçte köy enstitüsünü askerleriyle birlikte basan çavuş sakıncalı olduğunu düşündüğü bazı kitaplar bulunduğu gerekçesiyle Kemal Öğretmen'i tutuklar. Kemal Öğretmen, üzerine atılı tüm suçlardan beraat eder ancak çıkışta farklı ideolojik görüşlere sahip bir grubun silahlı saldırısı sonucu Kemal Öğretmen'i korumaya çalışan öğrencisi Cevher vurularak hayatını kaybeder. Enstitüde de işler iyi gitmez. Müsamereyi basan köyün gençleri, öğrencileri ve öğretmenleri darp ederler. Ancak adalet yerini bulur ve çavuş yaptıklarından dolayı tutuklanır. Öğrencilerini mezun eden Kemal Öğretmen de onlara gittikleri yerlerde inandıkları değerlerden vazgeçmemelerini ve eğitimin gücünü her yerde göstermelerini öğütleyerek öğrencilerini uğurlar.

1.1.5.2. Dünya sineması örneği

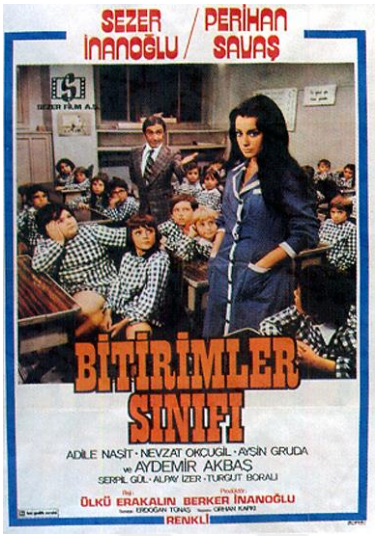

Filmin,
Adı : Entre Les Murs (Sınıf)
Ülkesi : Fransa
Dili : Fransızca, İspanyolca, Bambara Dili
Yılı : 2008
Türü : Dram
Süresi : 128 dk.
Yönetmeni : Laurent Cantet
Senaristi : Laurent Cantet, Robin Campillo, François Bégaudeau
Uyarlandığı Eser : Entre Les Murs (Roman - François Bégaudeau)
Oyuncuları : François Bégaudeau, Rachel Regulier, Franck Keita
Aldığı Ödüller :
Cannes Film Festivali (2008) - Altın Palmiye Ödülü
Sézar Ödülleri (2009) - En İyi Uyarlama Senaryo Ödülü
Özeti :

Paris'te farklı etnik kökenlerden gelen öğrencilerin oluşturduğu bir ortaokulda çalışan Fransızca öğretmeni, François Marin, okulda dördüncü yılını çalışmaktadır. Marin'in hem sınıf öğretmeni hem de Fransızca öğretmeni olduğu 8. Sınıf öğrencileri okulda hem akademik anlamda hem de disiplin anlamında çok fazla sorun yaşamaktadırlar. Sınıfında demokratik bir öğrenme ortamı sağlamaya çalışan Marin, zaman zaman öğrencileriyle kişisel sorunlar yaşar ve bu kriz anlarını iyi yönetemediğinde olaylar çığırından çıkar. Bir gün Süleyman isimli bir öğrenci fevri davranarak sınıfı terk etmeye çalışır ve o esnada yanlışlıkla sınıf arkadaşlarından birini yaralar. Disiplin kuruluyla okuldan atılmasına kesin gözüyle bakılan Süleyman'ın böylesi bir cezayla karşı karşıya kalmasını engellemeye çalışan Marin kaçınılmaz sonuca mani olamaz ve Süleyman okuldan atılır. Marin, yılsonuna doğru öğrencileriyle arasını düzeltir ve olağan bir ders yılı sonunda yaz tatiline çıkarlar.

1.1.6. Öğrencisiyle Çatışan Öğretmen

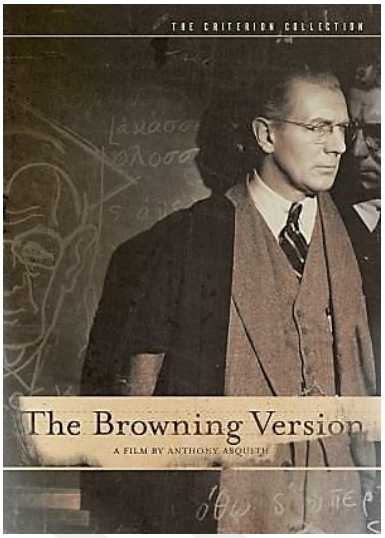
1.1.6.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Bitirimler Sınıfı
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1975
Türü	:	Komedi
Süresi	:	82 dk.
Yönetmeni	:	Ülkü Erakalın
Senaristi	:	Erdoğan Tünaş
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Perihan Savaş, Sezer İnanoğlu, Aydemir Akbaş, Adile Naşit
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Selma Öğretmen, özel bir ilkokulda çalışmaya başlar. Selma Öğretmen'in dersine girdiği sınıf ise başlarını Sezer'in çektiği yaramaz öğrencilerle doludur. Sezer ve arkadaşları, daha önce tüm öğretmenlerine yaptıkları gibi, Selma Öğretmen'i de yıldırıp okuldan kaçırmaya çalışırlar. Ancak kendisi de bir öğretmen kızı olan Selma Öğretmen, Sezer'in tüm numaralarını boşa çıkarır. Kendisine karşı çıktığı bir esnada Selma Öğretmen, Sezer'e bir tokat atar ve akabinde okuldan gönderilir. Hatalarını anlayan Sezer ve arkadaşları Selma Öğretmen'in okula dönmesini sağlarlar. Selma Öğretmen okula döndükten sonra çok başarılı bir sınıf haline gelirler ve okullar arası bilgi yarışmasını kazanırlar. Bunun üzerine okul müdürü öğrencilere verdiği yaz kampı sözünü yerine getirir. Kamp esnasında Sezer, bir adamın karısını öldürdüğüne şahit olur. Sezer, durumu Selma Öğretmen ile paylaşır ve bir süre sonra Selma Öğretmen de olayın doğruluğuna ikna olur. Adamın karısına çok benzediği için Selma Öğretmen ve öğrencileri katile bir oyun oynarlar ve kendisine cinayeti itiraf ettirirler. Polis gelip katili tutuklar. Selma Öğretmen ve personeli de dâhil tüm okul müthiş bir uyum içerisinde hayatlarına kaldıkları yerden devam ederler.

1.1.6.2. Dünya sineması örneği

Filmini,

Adı	:	The Browning Version
Ülkesi	:	Birleşik Krallık
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	1951
Türü	:	Dram
Süresi	:	90 dk.
Yönetmeni	:	Anthony Asquith
Senaristi	:	Terence Rattigan
Uyarlandığı Eser	:	The Browning Version (Tiyatro Oyunu - Terence Rattigan)
Oyuncuları	:	Michael Redgrave, Jean Kent, Nigel Patrick
Aldığı Ödüller	:	

Berlin Uluslararası Film Festivali (1951) - Bronz Ayı Ödülü
Cannes Film Festivali (1951) - En İyi Erkek Oyuncu (Michael Redgrave)
En İyi Senaryo Ödülü

Özeti :

Andrew Crocker-Harris, bir erkek lisesinde on sekiz yıldır Latin ve Yunan Klasikleri öğretmeni olarak çalışmaktadır. Crocker-Harris, yaşadığı kalp rahatsızlığı nedeniyle okuldaki kariyerini noktalamaya ve emekli olmaya mecbur kalmıştır. Crocker-Harris, öğrencileri tarafından çok katı ve duygusuz, iş arkadaşları tarafından da çok mesafeli bulunur ve her iki kesim tarafından da pek sevilmez. Öğrencileri arasındaki lakabı ise crock (yaşlı at, külüştür araba)'dur. Crocker-Harris'in karısı Millie ile ilişkisi de oldukça kötü gitmektedir. Ayrıca iş arkadaşlarından biri olan kimya öğretmeni Frank Hunter, Crocker-Harris'in karısıyla ilişki yaşamaktadır. Dersine en ilgili öğrenci olan ve onunla empati kurmaya çalışan tek öğrenci olan Taplow, veda hediyesi olarak kendisine çok sevdiği bir kitabı hediye edince Crocker-Harris çok duygulanır. Bunu gören Frank Hunter'ın da kalbi yumuşar ve Crocker-Harris'e karısından ayrılmasını çünkü bunun kendisi için en iyisi olduğunu söyler. Bunun üzerine Crocker-Harris, Hunter'ın karısıyla olan ilişkisini bildiğini söyler. Crocker-Harris, okuldan ayrılacağı gün karısına ondan boşanacağını söyler ve öğrenciler önünde yaptığı veda konuşmasında özeleştiri yaparak onlardan iyi bir öğretmen olamadığı için özür diler. Crocker-Harris, Taplow'un da teşvikiyle çok eskiden yarım bıraktığı bir kitap çevirine devam etme planıyla kariyerine veda eder.

1.1.7. Kendi Kurallarıyla Oynayan Öğretmen

1.1.7.1. Türk sineması örneği

Filmin,

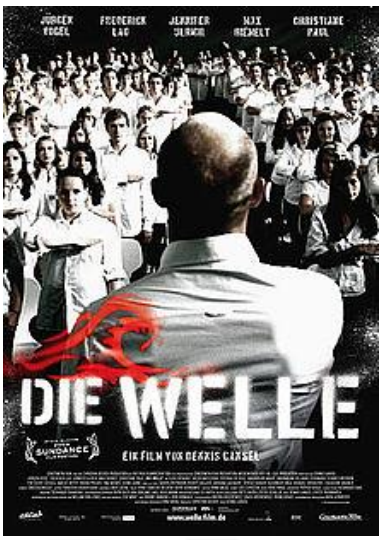
Adı	:	Bir Dağ Masalı
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1967
Türü	:	Dram, Romantik
Süresi	:	89 dk.
Yönetmeni	:	Turgut Demirağ
Senaristi	:	Turgut Demirağ
Uyarlandığı Eser	:	Bir Köy Öğretmeni (Roman - Reşat Nuri Güntekin)
Oyuncuları	:	Türkan Şoray, Murat Soydan, Mualla Sürer, Ali Şen

Aldığı Ödüller : -

Özeti :

Lale, başından pek çok talihsiz olay geçmiş bir tıp öğrencisidir. En son aşk hayatında da hayal kırıklığını uğrayınca İstanbul'daki hayatını geride bir bırakır ve bir köy okulunda öğretmenlik yapmaya başlar. Lale Öğretmen, köye geldiğinde okul da dâhil olmak üzere tüm köyün içler acısı bir halde olduğunu görür. Bunun üzerine kendi kurallarıyla oynayarak tatlı sert üslubuyla tüm köye ilham kaynağı olur ve köyün her anlamda medeni şartlara kavuşmasına önayak olur. Önündeki en büyük engel ise kendisine cahilce muhalefet eden bir kısım köylüdür. Kendisi hakkında şikâyetler artınca bir müfettiş durumu soruşturmak üzere köye gelir. Lale Öğretmen, müfettişin tüm önyargılarını yok eder ve güvenini kazanır. Pek çok inişli çıkışlı olaylar dizisinden sonra Lale Öğretmen ve Doktor Murat arasındaki ilişki mutlu bir şekilde nihayete erer.

1.1.7.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	Die Welle (Tehlikeli Oyun)
Ülkesi	:	Almanya
Dili	:	Almanca
Yılı	:	2008
Türü	:	Dram, Gerilim
Süresi	:	107 dk.
Yönetmeni	:	Dennis Gansel
Senaristi	:	Johnny Dawkins, Ron Birnbach
Uyarlandığı Eser	:	The Wave (Kısa Öykü - Morton Rhue)
Oyuncuları	:	Jürgen Vogel, Max Riemelt, Jennifer Ulrich
Aldığı Ödüller	:	

İstanbul Uluslararası Film Festivali (2008) - Jüri Özel Ödülü
Torino Film Festivali (2008) - En İyi Senaryo Ödülü
Özeti :

Rainer Wenger, bir lisede beden eğitimi ve siyaset bilimi dersleri vermektedir. Wenger, okulda bir haftalık proje çalışması kapsamında otokrasi kursu açar. Wenger, projeyi uygulamalı bir şekilde işlemek ister ve diktatörlük rejiminin bir stereotipini sınıf ortamında deneysel olarak hayata geçirir. Ancak zamanla Wenger de dâhil olmak üzere öğrencilerin neredeyse hepsi bu deneysel çalışmaya kendilerini fazla kaptırırlar ve çalışmanın sınırları sınıf ortamının dışına taşar. "Dalga" adını alan akım öğrencilerin de desteğiyle kendi iç dinamiklerine kavuşur ve öğrenciler okul dışında bu akımın adı altında vandalizm ve zorbaca davranışlar sergilemeye başlarlar. Wenger ve birkaç öğrencisi deneyin amacını aştığına karar verir ve projeyi noktalamaya karar verirler. Yalnızca akım içerisinde bir kimlik edinebilen ve kabul gören bir öğrenci olan Tim bu tasfiyeye karşı çıkar ve silahla bir öğrenciyi yaraladıktan sonra yaşamına son verir. Bu olay nedeniyle Wenger tutuklanır ve böylece proje sona erer.

1.1.8. Sistem Karşıtı Öğretmen

1.1.8.1. Türk sineması örneği

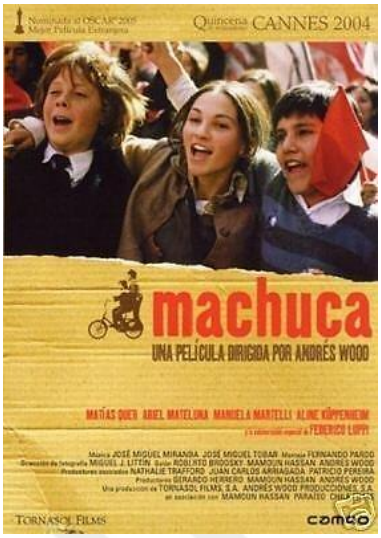
Filmin,

Adı	:	Karartma Geceleri
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1990
Türü	:	Dram
Süresi	:	85 dk.
Yönetmeni	:	Yusuf Kurçenli
Senaristi	:	Yusuf Kurçenli
Uyarlandığı Eser	:	Karartma Geceleri (Roman - Rıfat Ilgaz)
Oyuncuları	:	Tarık Akan, Nurseli İdiz, Gökhan Mete, Menderes Samancılar, Bülent Bilgiç
Aldığı Ödüller	:	

Uluslararası Altın Portakal Film Festivali (1990) - En İyi Erkek Oyuncu Ödülü (Tarık Akan)
İstanbul Uluslararası Film Festivali (1991) - En İyi Türk Filmi Ödülü
İspanya Saint Sebastian Film Yarışması (1992) - Jüri En İyi Film Ödülü
Özeti :

Yıl 1944'dür ve II. Dünya Savaşının sonu gelmek üzeredir. Mustafa Ural, bir ortaokulda Türkçe öğretmenidir ve aynı zamanda şiir kitabı yayımlanmış bir şairdir. Ural'ın kitabı dönemin iktidarınca siyasi propaganda yaptığı gerekçesiyle sakıncalı bulunur. Ural'ın kitapları toplatılır ve hakkında yakalama kararı çıkarılır. Ural, sağlık durumu çok iyi olmadığı ve sorgulamalar sırasında işkencelere maruz kalacağını bildiği için polisten kaçmaya başlar. Ural, bir süre kaçabildikten sonra yakayı ele verir ve işkence edilerek sorgulanır. Ural'ı filmin son sahnesinde, davası görüşülmek üzere mahkemeye götürülürken görürüz.

1.1.8.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	Machuca
Ülkesi	:	Şili, İspanya, Birleşik Krallık, Fransa
Dili	:	İspanyolca, İngilizce
Yılı	:	2004
Türü	:	Dram
Süresi	:	116 dk.
Yönetmeni	:	Andrés Wood
Senaristi	:	Eliseo Altunaga, Roberto Brodsky, Mamoun Hassan, Andrés Wood
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Matías Quer, Ariel Mateluna, Manuella Martelli, Ernesto Malbran

Aldığı Ödüller :
Vancouver Uluslararası Film Festivali (2004) - En Popüler Film Ödülü
Özeti :

Hikâye, 1973 yılında Santiago, Şili'de geçmektedir. Yalnızca erkek öğrencilere İngilizce eğitim veren Saint Patrick Koleji paralı bir okuldur. Kolej, ilk kez o yıl bir politika değişikliğine gider ve okul dışından ekonomik durumu iyi olmayan bazı öğrencileri burslu olarak bünyesinde katar. Yeni gelen öğrencilerle eski öğrenciler arasında uyum sorunu yaşanırken burslu öğrencilerden Machuca ile eski öğrencilerden Gonzalo arasında sıkı bir dostluk gelişir. Gonzalo, arkadaşlıkları sayesinde Machuca'nın yaşadığı varoş bölgeleri hayatında ilk kez görür ve oradaki insanları tanıma şansı elde eder. Machuca'nın arkadaşlarından Silvana ile de arkadaşlık kuran Gonzalo, onun isyankâr ve tutkulu kişiliğinden çok etkilenir. O andan itibaren çok iyi bir arkadaş grubu kuran Gonzalo, Machuca ve Silvana'nın arkadaşlıkları çok uzun ömürlü olmayacaktır. Askeri bir darbeyle Marksist Allende rejimi yıkılır ve Machuca'nın okulu da dâhil toplumsal alanın her kesiminde askeri kontrol sağlanır. Öğrencileri için eşitlikçi bir eğitim düzeni oluşturma çabasında olan Peder McEnroe ve ekibi okuldan tasfiye edilirler. Diğer burslu öğrenciler gibi Machuca da zaman içerisinde bu kıyımdan nasibini alacaktır. Rejimin artan baskıları Gonzalo, Machuca ve Silvana'nın da arkadaşlığının sonun getirir. Silvana, babasını korumaya çalışırken bir asker tarafından vurularak öldürülür. Machuca için hayat eskisinden de daha zor bir hal alırken Gonzalo ise mutsuz bir şekilde refah içerisindeki hayatına geri dönecektir.

1.1.9. Feleğin Çemberinden Geçmiş Öğretmen

1.1.9.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Çalıkuşu
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1966
Türü	:	Dram, Aşk
Süresi	:	160 dk.
Yönetmeni	:	Osman F. Seden
Senaristi	:	Osman F. Seden
Uyarlandığı Eser	:	Çalıkuşu (Roman – Reşat Nuri Güntekin)
Oyuncuları	:	Türkan Şoray, Kartal Tibet, Kadir Savun
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Feride, küçük yaşlarda hem annesini hem de babasını kaybetmiş bir Fransız Kız Lisesi öğrencisidir. Oldukça yaramaz ve bir o kadar da inatçı bir kız olan Feride ile teyzesinin oğlu Kamuran arasında bir aşk başlar. Daha sonra Kamuran'la nişanlanan Feride onun kendisine sadık olmadığı düşüncesiyle diplomasını alır almaz Anadolu'ya öğretmenlik yapmaya gider. Feride, yıllar içerisinde pek çok farklı okulda pek çok farklı deneyim edinir. Son görev yeri olan İzmir'de, bir kısım gerici, Feride'nin babası yerine koyduğu askeri Doktor Hayrullah Bey ile evlilik dışı ilişki yaşadığı dedikodusunu yayarlar. Dedikoduların ayyuka çıkması üzerine Hayrullah Bey Feride ile nikâhlanır. Ancak bu formaliteden yapılmış bir nikâhtır. Hayrullah Bey'in ölümünden sonra Tekirdağ'a teyzesini ziyarete giden Feride orada Kamuran'la karşılaşır. Feride ve Kamuran, yıllar sonra, kaldıkları yerden devam etmeye karar verirler.

1.1.9.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	Monsieur Lazhar (Canım Öğretmenim)
Ülkesi	:	Kanada
Dili	:	Fransızca, İngilizce, Arapça
Yılı	:	2011
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	94 dk.
Yönetmeni	:	Philippe Falardeau
Senaristi	:	Philippe Falardeau
Uyarlandığı Eser	:	Bashir Lazhar (Tiyatro Oyunu - Evelyn de la Chenelière)
Oyuncuları	:	Mohamed Fellag, Sophie Nélisse, Émilien Néron

Aldığı Ödüller :
Hamburg Film Festivali (2011) - Sinema Sanatı Ödülü
Sydney Film Festivali (2012) - İzleyici Ödülü
Toronto Uluslararası Film Festivali (2011) - En İyi Kanada Filmi Ödülü
Özeti :

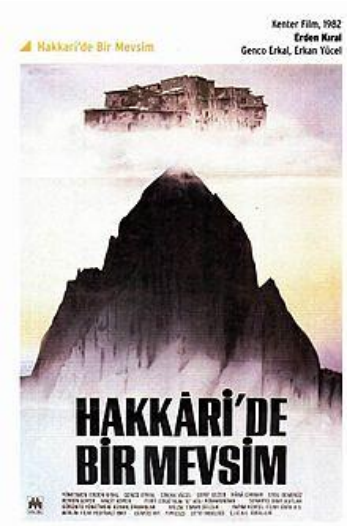
Bachir Lazhar, ailesi, ülkesi Cezayir'de katledilen ve Kanada'ya sığınmış bir göçmendir. Lazhar, Kanada'da kendisini daha önce Cezayir'de öğretmenlik kariyeri olan bir kişi olarak gösterir. Lazhar, öğretmenleri kendisini sınıflarında asarak intihar ettiği için büyük bir travma yaşamakta olan öğrencilerin sınıf öğretmeni olur. Bir yandan sınır dışı edilme korkusu bir yandan da öğretmenlik mesleğini öğrenmede yaşadığı sancılı süreç onu iyiden iyiye meşgul eder. Zamanla mesleğine ve öğrencilerine ısınan Lazhar, öğrencileri tarafından da sevilir ve kabul görür. Öğrencilerinin travmayı atlatmasında etkili olan Lazhar,ın mahkemece sığınma talebi haklı bulunur ve ülkede kalmasında bir sakınca görülmez. Ancak okul müdürü Lazhar'ın evraklarının sahte olduğunu öğrenir ve onun okuldaki görevine son verir. Lazhar'ın öğrencilere vedası her iki taraf için de duygu dolu olacaktır.

1.2. Değişen Dışsal Faktörlere Göre Öğretmenler

1.2.1. Çalışma Şartlarına Göre Öğretmenler

1.2.3.1. Gurbet kuşu öğretmen

1.2.1.1.1. Türk sineması örneği

Filmin,

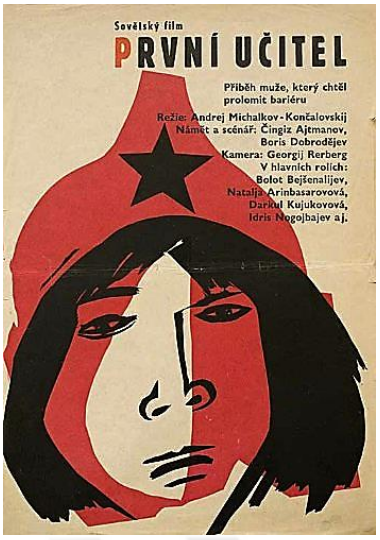
Adı	:	Hakkâri'de Bir Mevsim
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1983
Türü	:	Dram
Süresi	:	110 dk.
Yönetmeni	:	Erden Kıral
Senaristi	:	Onat Kutlar
Uyarlandığı Eser	:	Hakkâri'de Bir Mevsim (Roman - Ferit Edgü)
Oyuncuları	:	Genco Erkal, Şerif Sezer, Erkan Yücel
Aldığı Ödüller	:	

Berlin Film Festivali (1983) - Gümüş Ayı Ödülü

Özeti :

Bir sınıf öğretmeni, Hakkâri'de bir dağ köyüne sürgün gönderilir. Öğretmen, burada bir kış mevsimi geçirir ancak yaşam koşulları zor ve mevsim şartları ağırdır. Birleştirilmiş sınıfta ders yapan öğretmen okul önlükleri bile olmayan öğrencilerine ancak kırtasiye malzemeleri, defter ve kitap temin ederek derslerine başlayabilir. Bu arda öğretmenin köylülerle de ilişkisi gelişmektedir. Köyün muhtarı karısının üzerine kuma getirirken, Halit işlediği suçtan dolayı jandarmalardan kaçarken, çocuklar yakalandıkları hastalık yüzünden bir bir ölürken öğretmen tüm bu olayların tam merkezindedir ancak olayların seyrini değiştirecek kudrete sahip değildir. Öğretmen bir yandan da geride bıraktığı eşine mektuplar yazmakta ve aynı zamanda hayatı ve insanları sorgulamaktadır. Bahar ayları gelince okula gelen bir müfettiş herhangi bir uygunsuzluk görmez ve öğretmenin sürgününü kaldırarak onu özgür bırakır.

1.2.1.1.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	Pervyy Uchitel (İlk Öğretmen)
Ülkesi	:	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
Dili	:	Rusça, Kırgız Türkçesi
Yılı	:	1965
Türü	:	Dram
Süresi	:	102 dk.
Yönetmeni	:	Andrey Mikhalkov-Konchalovskiy
Senaristi	:	Cengiz Aytmatov, Boris Dobrodeyev, Andrey Mikhalkov-Konchalovskiy
Uyarlandığı Eser	:	İlk Öğretmen (Hikâye - Cengiz Aytmatov)

Oyuncuları : Bolot Beyshenaliev, Natalya Arinbasarova, Idris Nogajbayev

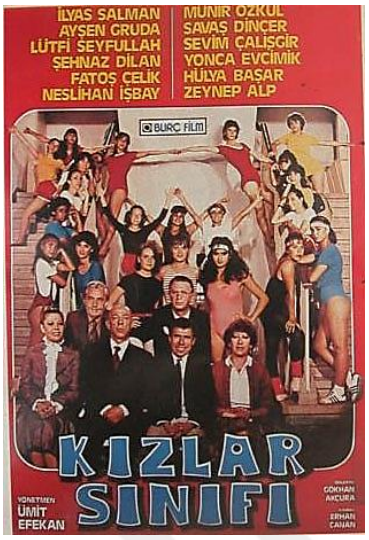
Aldığı Ödüller :
Venedik Film Festivali (1966) - En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Natalya Arinbasarova)

Özeti :

Sovyet rejiminin ilk yıllarında (1924), bir öğretmen Kırgızistan bozkırında ücra bir köye görevlendirilir. Ancak bu köyde ne bir okul vardır ne de okulun ne demek olduğundan haberdar insanlar. Öğretmen Duyuşen, köy halkı çok destek vermese de köydeki ahırı onarıp okula çevirir ve derslerine başlar. Duyuşen, öğrencilerine rejim yanlısı bir eğitim verir ve Sovyetler Birliğinin politikalarını benimsetmeye çalışır. Duyuşen, bir yandan da köylünün boyun eğdiği Bey'e karşı da direnir. Öğretmenin Altınay isimli bir öğrencisi Bey tarafından ailesinden alınır ve zorla evlendirilir. Bey'in evli olması ve Altınay'ın da reşit olmaması onu suçlu konumuna düşürdüğünden Duyuşen düğünün sabahında iki polisle düğün evine gelir ve Bey'in tutuklanmasını sağlar. Ailesi ve köylüler tarafından dışlanan Altınay, öğretmen tarafından şehre (Taşkent) yollanır ve yatılı bir okula kayıt ettirilir. Köye geri döndüğünde ise köyün, Bey'in kardeşleri tarafından basıldığını, okulun yakıldığını ve köylünün yangına müdahale ederken bir öğrencisinin öldüğünü öğrenir. Duyuşen, köyü terk etmelerini isteyen köylülere inat köyde kalmakta ısrar eder. Duyuşen, köyün en değerli şeyi olan ulu kavağı keserek okul yapmaya yeltenir. Bunu gören köylüler şaşırır ancak ona yardım ederler.

1.2.3.2. Yatılı Okul Öğretmeni

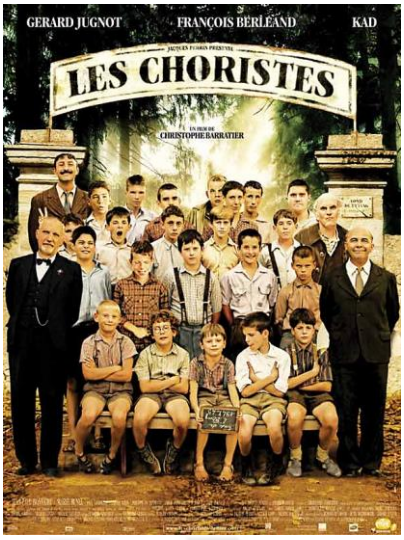
1.2.1.2.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Kızlar Sınıf
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1984
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	88 dk.
Yönetmeni	:	Ümit Efekan
Senaristi	:	Gökhan Akçura
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	İlyas Salman, Münir Özkul, Ayşen Gruda
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Özel bir kız lisesinde edebiyat öğretmenliği yapmaya başlayan İlyas Çiçek, mesleğinin ilk yılındadır ve iyi niyetiyle mesleğini en iyisi şekilde yapmaya çalışmaktadır. Ancak bir önceki edebiyat öğretmeninin haksız şekilde okuldan gönderildiğini düşünen öğrenciler İlyas Hoca'yı düşman bilirler ve onu okuldan göndermek için türlü numaralara başvururlar. Bir şekilde tüm bu numaraları boşa çıkaran İlyas Hoca'nın başını bir gün parkta bulup bakımını üstlendiği bir bebek derde sokacaktır. İlyas Hoca, bebeğin bakımını kendisinin de kaldığı okul yatakhanesinde üstlenince yanlış anlaşılmalar ortaya çıkar ve İlyas Hoca'nın okuldan gönderilmesine karar verilir. Duygusal bir veda konuşmasıyla öğrencilerine tüm gerçeği anlatan İlyas Hoca tüm öğrencilerin pişmanlık duymasına neden olur. Okul müdürüne durumu anlatan öğrenciler İlyas Hoca'nın okuldan gönderilmesine engel olurlar.

1.2.1.2.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	Les Choristes (Koro)
Ülkesi	:	Fransa, Almanya, İsviçre
Dili	:	Fransızca
Yılı	:	2004
Türü	:	Dram, Müzik
Süresi	:	97 dk.
Yönetmeni	:	Christophe Barratier
Senaristi	:	Christophe Barratier, Philippe Lopes-Curval
Uyarlandığı Eser	:	La Cage Aux Rossignols (Hikâye - Georges Chaperot, René Wheeler)
Oyuncuları	:	Gérard Jugnot, François Berléand, Jean-Baptiste Maunier

Aldığı Ödüller :
César Ödülleri (2005) - En İyi Özgün Müzik Ödülü (Bruno Coulais)
En İyi Ses Ödülü
Avrupa Film Ödülleri (2004) - En İyi Besteci Ödülü (Bruno Coulais)
Özeti :

Clément Mathieu, bestecilik kariyerinde başarısız olmuş bir müzisyendir. 1949 yılı başlarında, kötü şöhretli bir yatılı erkek okulu olan Fond de l'Etang'da (Suyun Dibi) müzik öğretmenine ihtiyaç duyulunca Mathieu başvurur ve okula kabul edilir. Okul müdürü de en az öğrencileri kadar problemli olan okulda Mathieu ilk başlarda sorunlar yaşar ancak öğrencileri müziğin gücüyle eğitmeye başlayınca her şeyin yoluna girdiğini görür. Öğrencileriyle bir koro kuran Mathieu, okul müdürünün yasağına rağmen çalışmalarına devam eder. Koronun başarısı okulun bağışçıları tarafından da duyulunca bir konser düzenlenir, koro görücüye çıkar ve çok beğenilir. Okulda çıkan yangından sorumlu tutulan Mathieu, okul müdürü tarafından okuldan atılır ancak geride bıraktığı (ve bırakamadığı) öğrencilerinin yaşamlarına ve kariyerlerine dokunmuştur bir kere.

1.2.3.3. Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni

1.2.1.3.1. Türk sineması örneği

Filmin,

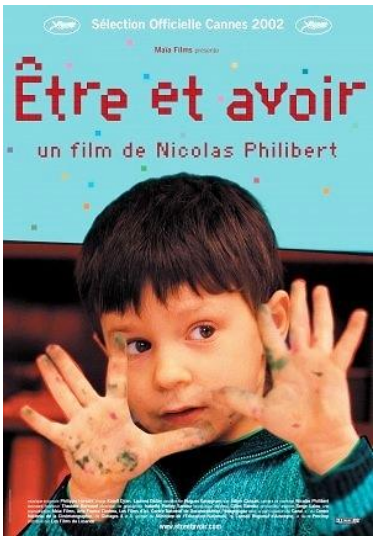
Adı	:	İki Dil Bir Bavul
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe, Kürtçe
Yılı	:	2008
Türü	:	Belgesel, Dram
Süresi	:	81 dk.
Yönetmeni	:	Özgür Doğan, Orhan Eskiköy
Senaristi	:	-
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Emre Aydın, Rojda Huz, Vehip Huz, Zülküf Huz, Zülküf Yıldırım
Aldığı Ödüller	:	

Altın Koza Film Festivali (2009) - SİYAD En İyi Film Ödülü
Büyük Jüri Yılmaz Güney Ödülü
Altın Portakal Film Festivali (2009) - En İyi İlk Film Ödülü

Özeti :

Emre Aydın, ilk görev yeri Güneydoğu Anadolu'da bir köy okulu olan bir sınıf öğretmenidir. Emre'nin köye ilk gediği günden yaz tatiline kadar olan bir yılına ve ilk öğretmenlik deneyimine tanıklık ederiz. Emre, köyde susuz ve zaman zaman da elektriksiz bir hayat sürmeye alışmaya çalışmaktadır. Emre'nin okulu ise tek dersliklidir ve birleştirilmiş sınıf uygulamasıyla eğitim vermektedir. Emre'nin köyde yaşadığı en büyük sorun ise öğrencilerinin çoğuyla aynı dili konuşmamak ve dolayısıyla anlaşamamaktır. Öğrencilerin çoğunun anadili Kürtçe iken Emre öğrencilerine Türkçe olarak eğitim vermeye çalışmaktadır. Emre'nin köydeki bir yılı sona ererken öğrencileriyle arasında bir bağ kurulmuş ve öğrenciler eğitim anlamında belirli bir düzeye gelmişlerdir.

1.2.1.3.2. Dünya sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Être Et Avoir (To Be and To Have)
Ülkesi	:	Fransa
Dili	:	Fransızca
Yılı	:	2002
Türü	:	Belgesel, Aile
Süresi	:	104 dk.
Yönetmeni	:	Nicolas Philibert
Senaristi	:	-
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Georges Lopez, Alizé, Axel Thouvenin
Aldığı Ödüller	:	

César Ödülleri (2003) - En İyi Kurgu Ödülü (Nicolas Philibert)
Avrupa Film Ödülleri (2002) - En İyi Belgesel Ödülü
Özeti :

Georges Lopez, Fransa'nın kırsal bir bölgesinde, yaşları dört ila 11 arasında değişen öğrencilere birleştirilmiş sınıf ortamında eğitim veren bir sınıf öğretmenidir. Belgesel filmde Lopez'in öğrencileriyle geçirdiği bir yıla tanıklık ederiz. Yaş grupları oldukça değişken olduğu ve birleştirilmiş sınıf ortamı olduğu için Lopez, çok farklı öğrenci davranışları ve sorunlarıyla yüz yüze gelir. Lopez, belgeselin söyleşi kısmında ise kendisiyle ve mesleğiyle ilgili bilgiler verir. Yılsonu gelip çattığında Lopez, üst sınıf öğrencilerini ortaokula uğurlarken daha küçük yaş grubundakileri de yaz tatiline uğurlar. Ancak bu Lopez için çok duygusal bir veda olacaktır. Çünkü o yıl emekli olacak ve bir dahaki yıl öğrencileriyle buluşamayacaktır.

1.2.3.4. Özel Öğretmen

1.2.1.4.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Öğretmen Zeynep
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1989
Türü	:	Dram
Süresi	:	78 dk.
Yönetmeni	:	Ümit Efekan
Senaristi	:	Safa Önal
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Hülya Avşar, Bülent Bilgiç, Kuzey Vargın
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Zeynep Öğretmen, bir lisede edebiyat öğretmenidir. Maddi zorluklar yaşadığından dolayı bir arkadaşının teklifi üzerine bir mafya babasının serseri oğluna özel ders vermeyi kabul eder. Zeynep, ilk başlarda zorlansa da öğrencisini yola getirmeyi başarır. Bu başarının ardından mafya dünyasında Zeynep'in namı hızla yayılır. Pek çok mafya babası, çocuklarını yola getirmesi için Zeynep'e başvurur. Zeynep başından beri durumdan rahatsızdır ancak çaresizdir. Zeynep, son olarak yine bir mafya babası olan Demircan'ın uçarı kızına ders vermek zorunda kalır. Zeynep, bir gün ders esnasında Demircan'ın bir adamı öldürdüğüne tanık olur ve o andan itibaren vicdanıyla hayatı arasında bir seçim yapmak zorunda kalır. Zeynep, cinayeti savcılığa bildirir. Ancak Zeynep'in bu davranışı ölüm emrini imzalamak demektir ve bu kararını canıyla öder.

1.2.1.4.2. Dünya sineması örneği

Filmin,
Adı : Madame Sousatzka
Ülkesi : ABD, Kanada
Dili : İngilizce
Yılı : 1988
Türü : Dram, Müzik
Süresi : 122 dk.
Yönetmeni : John Schlesinger
Senaristi : Ruth Prawer Jhabvala, John Schlesinger
Uyarlandığı Eser : Madame Sousatzka (Roman - Bernice Rubens)
Oyuncuları : Shirley MacLaine, Navin Chowdhry, Twiggy
Aldığı Ödüller :
Altın Küre Ödülleri (1989) - Drama Dalında En İyi Kadın Sinema Oyuncusu Ödülü (Shirley MacLaine)
Venedik Film Festivali (1988) - En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Shirley MacLaine)
Özeti :

Yuvline Sousatzka, Londra'da yaşayan, Rus kökenli ve orta yaşlı bir piyano öğretmenidir. Annesi de piyano sanatçısı olan Sousatzka, klasik müzik dünyasında saygın bir yeri, kendine özgü ilkeleri ve yöntemleri olan bir piyano öğretmenidir. Sousatzka, 15 yaşında yetenekli bir piyano öğrencisi olan Pavin Sen ile özel olarak çalışmayı kabul eder. Sousatzka, Pavin'in giyim kuşamından, konuşma şekline ve genel kültürüne kadar her ayrıntıyla ilgilenir ve ona piyanoyu hissederek çalmayı öğretir. Sousatzka'nın önündeki en büyük engel Pavin'in maddi zorluklar yaşayan ve oğlunu bir çıkış noktası olarak gören annesidir. Sousatzka'nın tüm çabalarına rağmen ünlü bir yapımcı Pavin'in aklını çeler ve onu büyük bir festivalde piyano çalmaya razı eder. Sousatzka, Pavin'in henüz hazır olmadığını ve bu girişimin onda büyük yaralar açabileceğini düşünür. Pavin, genel olarak iyi bir performans sergilese de bir takım hatalar yapar ve bu hatalarından dolayı çok üzülür. Ancak onu teselli edecek kişi de Bayan Sousatzka olacaktır. Tüm yaşananlara rağmen Sousatzka, Pavin'le çalışmaya devam etmek ister ama Pavin başka bir öğretmenle çalışmaya devam etmeyi tercih eder.

1.2.3.5. Ücretli Öğretmen

1.2.1.5.1. Türk sineması örneği

Filmin,

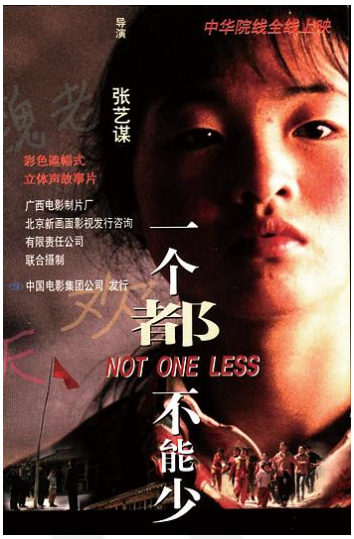
Adı	:	Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1975
Türü	:	Komedi, Duygusal
Süresi	:	91 dk.
Yönetmeni	:	Ertem Eğilmez
Senaristi	:	Sadık Şendil
Uyarlandığı Eser	:	Rıfat Ilgaz - (Roman - Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı)
Oyuncuları	:	Münir Özkul, Kemal Sunal, Tarık Akan, Şener Şen, Adile Naşit

Aldığı Ödüller :
Antalya Altın Portakal Film Festivali (1976) - En İyi Özgün Müzik Ödülü (Melih Kibar)

Özeti :

Okula yeni gelmiş tecrübesiz bir öğretmen olan Semra hayatında pek çok zorluk yaşamış ve hala da yaşamaktadır. Semra, maddi zorluklar içerisinde üniversite eğitimini tamamlamış ve babasının ölümüyle de ailesinin bakımını üstlenmek zorunda kalmıştır. Semra, tüm iyi niyetiyle öğrencilerine iyi bir eğitim vermeye çalışsa da pek çok kez öğrencilerinin şakalarına maruz kalır ve temiz kalpliliğinin kurbanı olur. Sonunda öğrencilerinin sınav kâğıtlarına cevaplar yerine aşk mektupları yazmasıyla Semra'nın sabrı taşar ve tüm öğrencileri disiplin kuruluna sevk edilir. Disiplin kurulunda da geri adım atmayan Semra, öğrencilerin hepsinin okuldan uzaklaştırılmasına neden olur. Kararı bildirmek üzere velilerin okula çağrılmasıyla Semra, öğrencilerin olumsuz tutum ve davranışlarının arkasında velililerin ilgisizliğinin yattığına kanaat getirir ve cezaları velilere tebliğ etmek yerine yırtmayı tercih eder. Semra, öğrencilerini affeder ve okuldan uzaklaştırılmalarına engel olur.

1.2.1.5.2. Dünya sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Yíge Dōu Bù Néng Shǎo (Not One Less)
Ülkesi	:	Çin Halk Cumhuriyeti
Dili	:	Mandarin
Yılı	:	1999
Türü	:	Dram
Süresi	:	106 dk.
Yönetmeni	:	Yimou Zhang
Senaristi	:	Xiangsheng Shi
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Minzhi Wei, Huike Zhang, Zhenda Tian
Aldığı Ödüller	:	

São Paulo Uluslararası Film Festivali (1999) - En İyi Film Ödülü
Venedik Film Festivali (1999) - Altın Aslan Ödülü
Laterna Magica Ödülü
Sergio Trasatti Ödülü
UNICEF Ödülü

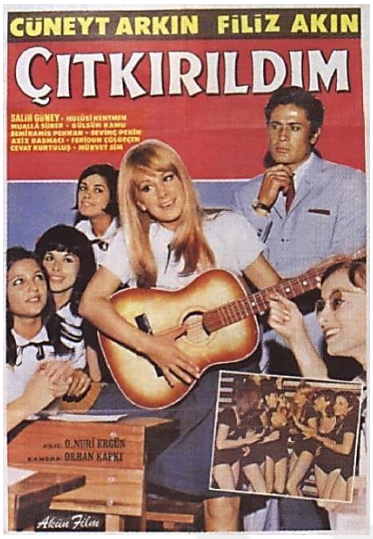
Özeti :

Bir köy okulunun öğretmeni özel bir durumdan dolayı bir aylığına izin almak zorunda kalır. Yerine bakacak bir öğretmen bulunamayınca Wei Minzhi adında 13 yaşında bir çocuk çocuklara geçici süre öğretmenlik yapması için görevlendirilir. Wei, hem çok genç hem de çok tecrübesiz olmasından dolayı kendisinden yapılması istenen görevleri yerine getirmekte zorlanır. Wei'nin bir öğrencisi, ailesinin maddi zorluk çekmesinden dolayı şehre çalışmaya gönderilir. Wei, bir yolunu bulur ve öğrencisinin arkasından şehre gider. Orada öğrencisinin kayıp olduğunu öğrenir ve uzun uğraşlar sonucunda bir televizyon kanalı aracılığıyla öğrencisini bulur. Bu esnada köyün ve okulun içerisinde bulunduğu zor şartlara ülke çapında bir kamuoyu oluşturur. Pek çok kişi, kaybolan öğrenciye ve köye maddi destek sağlamak için seferber olur.

1.2.2. Öğrenci - Öğretmen İlişkisine Göre Öğretmenler

1.2.3.1. Sevgili Öğretmen

1.2.2.1.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Çıtkırıldım
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1966
Türü	:	Komedi, Romantik
Süresi	:	70 dk.
Yönetmeni	:	Nuri O. Ergün
Senaristi	:	Beyza Selman
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Cüneyt Arkın, Filiz Akın, Salih Güney
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Orhan, özel bir kız lisesinde edebiyat öğretmeni olarak çalışmaya başlar. Bu, Orhan'ın ilk öğretmenlik deneyimidir. Orhan mesleğini seven ve zor şartlar altında eğitimine devam edebilmiş bir öğretmendir. Çalıştığı okul zengin ailelerin kızlarının olduğu özel bir okuldur. Orhan, ilk başlarda öğrencilerine karşı oldukça kibar davranmaya çalışır. Ancak Orhan, bu tavrının öğrenciler tarafından kötüye kullanıldığını fark edince çok sert ve mesafeli bir öğretmene dönüşür. Orhan'ın okuldaki en büyük sorunu çok zengin bir ailenin kızı olan Filiz'dir. Filiz'in derslerle uzaktan yakından hiçbir ilgisi yoktur; tek bildiği sürekli haylazlık yapmak ve öğretmenleriyle alay etmektir. Ancak Orhan bu durumu tersine çevirir. Orhan'la bir türlü baş edemeyen Filiz sonunda haksız olduğunu anlar ve öğretmeninden özür dileyerek kendisine çekidüzen verir. Bu arada Filiz'in Orhan'a karşı ilgisi de giderek artmaktadır. Bir gün okul pikniğinde yaşanan bir kavga üzerine Filiz, öğretmenine diklenince Orhan, Filiz'e bir tokat atar. Bu olay gittikçe büyür ve sonunda Orhan'ın okuldaki işine mal olur. Ancak Orhan yaptığı eylemin haklılığını sonuna kadar savunur. Orhan, ne Filiz'in ailesine ne de okul müdürüne boyun eğmediği gibi onlarla ilgili düşüncelerini de açıkça dile getirmekten çekinmez. Filiz, okuldan mezun olmuştur ve Orhan da Anadolu'da öğretmenlik yapmak için yola çıkmak üzeredir. Filiz'in Orhan'a olan aşkından Filiz'in babasının da haberi olur ve onların aşklarının nihayete ermesi için aracılık eder. Böylece zorlu süreçlerden sonra Filiz ve Orhan birbirlerine kavuşmuş olurlar.

1.2.2.1.2. Dünya sineması örneği

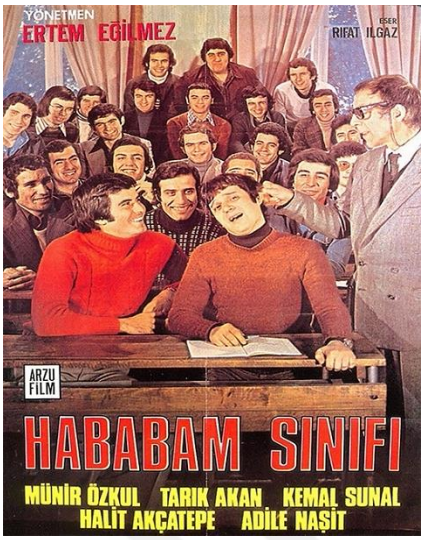
Filmin,		
Adı	:	La Belle Personne (Güzel İnsan)
Ülkesi	:	Fransa
Dili	:	Fransızca, İtalyanca, İngilizce, Rusça
Yılı	:	2008
Türü	:	Komedi, Dram
Süresi	:	97 dk.
Yönetmeni	:	Christophe Honoré
Senaristi	:	Christophe Honoré, Gilles Taurand
Uyarlandığı Eser	:	La Princesse de Clèves (Roman - Madame de La Fayette)
Oyuncuları	:	Louis Garrel, Léa Seydoux, Grégoire Leprince-Ringuet
Aldığı Ödüller	:	-

Özeti :

Paris'te bir lisede İtalyanca öğretmeni olan Nemours'un çapkın bir karakteri vardır. Nemours, bir kız öğrencisiyle ve kendisinden yaşça büyük bir meslektaşıyla aynı anda ilişki yaşamaktadır. Annesinin ölümünden sonra Paris'te bir akrabasının yanına yerleşen Junie, Nemours'un çalıştığı okula kaydolur. Nemours'un Junie'ye olan ilgisi tek taraflı değildir ve zamanla aralarında bir aşk başlar. Bir gün Junie'nin okulda Nemours'la öpüştüğünü öğrenen Junie'nin erkek arkadaşı Otto bu durumu kaldıramaz ve Junie'nin gözleri önünde okulun terasından atlayarak intihar eder. Hem bu olaydan çok etkilenen hem de Nemours'un çapkınlıklarına bir süre sonra geri döneceğinden endişelenen Junie, öğretmeniyle ilişki yaşamaktan kendini alıkoyar ve sessiz sedasız İngiltere'deki teyzesinin yanına taşınır. Bu zoraki ayrılık hem Nemours hem de Junie için oldukça acı verici olacaktır.

1.2.3.2. Haylaz Öğrencilerin Öğretmeni

1.2.2.2.1. Türk Sineması Örneği

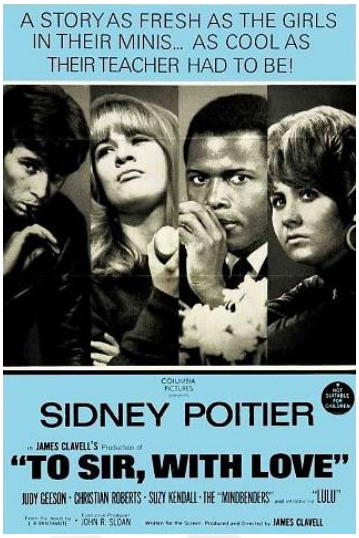
Filmin,

Adı	:	Hababam Sınıfı
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1975
Türü	:	Komedi
Süresi	:	84 dk.
Yönetmeni	:	Ertem Eğilmez
Senaristi	:	Umur Bugay
Uyarlandığı Eser	:	Rıfat Ilgaz - (Roman - Hababam Sınıfı)
Oyuncuları	:	Münir Özkul, Kemal Sunal, Tarık Akan, Adile Naşit
Aldığı Ödüller	:	-

Özeti :

Mahmut Hoca, 25 yılını öğrencilerine adamış bir tarih öğretmenidir. Emekliliğinden sonra müdür yardımcılığı görevini yerine getirmek üzere Özel Çamlıca Erkek Lisesi'nde çalışmaya başlar. Okula geldiğinde özellikle son sınıflardan "Hababam Sınıfı" diye nam salmış bir sınıfla köşe kapmaca oynamaya başlar. Çünkü Hababam Sınıfı, türlü haylazlıkları ve tembellikleriyle tanınan bir sınıftır. Hababam Sınıfı, ilk başlarda Mahmut Hoca'yı çok umursamaz ve diğer öğretmenlerine yaptıkları gibi onu da alt edebileceklerine zannederler. Ancak Mahmut Hoca, onların tüm oyunlarını bozar ve onları sürekli cezalandırır. Mahmut Hoca, tavizsiz mizacının yanı sıra oldukça şefkatli bir öğretmendir. Okul taksitini ödeyemediği için okuldan atılmak üzere olan bir öğrencisinin okul taksitini öder ve öğrencilerin bilgi yarışmasındaki organize kopyalarına iştirak eder. Bir öğrencisinin gayrimeşru çocuğunu okula getirmek zorunda kaldığına kanaat getirince onun sırrına ortak olur ve bebeğin birkaç gün okulda kalmasına razı olur. Bu sır okul müdürü tarafından anlaşılınca Mahmut Hoca öğrencilerinin yanında yer alır, onları okul müdürüne karşı savunur ancak o esnada kalp krizi geçirir. Hababam sınıfı, Mahmut Hoca'yı hastanede ellerinde diplomalarıyla ziyaret eder. Ancak yalnız değildirler. Mahmut Hoca'nın gelecekte öğretmeleri olacağını umdukları küçük öğrencileri de beraberlerinde getirmişlerdir.

1.2.2.2.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	To Sir, With Love (Sevgili Öğretmenim)
Ülkesi	:	Birleşik Krallık
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	1967
Türü	:	Dram
Süresi	:	105 dk.
Yönetmeni	:	James Clavell
Senaristi	:	James Clavell
Uyarlandığı Eser	:	To Sir, With Love (Roman - E.R. Braithwaite)
Oyuncuları	:	Sidney Poitier, Judy Geeson, Christian Roberts
Aldığı Ödüller	:	-

Özeti :

Mark Thackeray, asıl mesleği iletişim mühendisliği olan bir siyahidir. Thackeray, uzun süredir işsiz olmasından dolayı bir lisede öğretmenlik yapmaya başlar. Thackeray'ın çalıştığı lise başka okullardan atılan öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencileri oldukça zorlu olan bu okulda Thackeray, ilk başlarda oldukça zorluk çeker. Ancak Thackeray geri adım atmaz ve öğrencilerine bir dizi uyulması zorunlu kural getirerek sınıfın kontrolünü sağlar. Thackeray, öğrencilerine uygun ders içi yöntem ve teknikleri kullanarak derse neredeyse tam katılım sağlar ve süreç içerisinde öğrencilerinin saygısını da kazanır. Thackeray, başvurduğu fabrikalardan bir tanesine mühendislik alanında kabul edilir. Nitekim Thackeray'ın öğrencileri ve öğretmenlik mesleğiyle kurduğu duygusal bağ onun öğretmenlik mesleğini bırakmasına izin vermeyecektir.

1.2.3.3. Engelli Öğrencilerin Öğretmeni

1.2.2.3.1. Türk sineması örneği

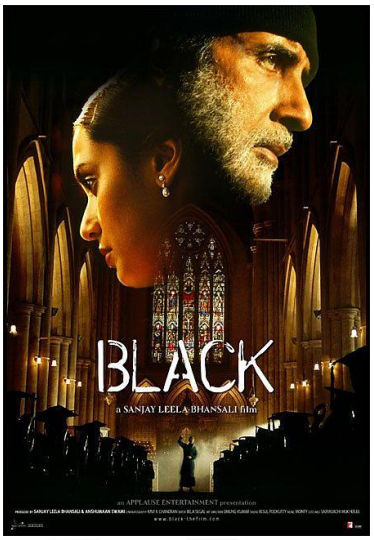

Filmin,

Adı	:	Mucize
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe, Zazaca
Yılı	:	2015
Türü	:	Dram, Komedi, Romantik
Süresi	:	136 dk.
Yönetmeni	:	Mahsun Kırmızıgül
Senaristi	:	Mahsun Kırmızıgül
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Talat Bulut, Mert Turak, Erol Demiröz, Ali Sürmeli
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Mahir Yılmaz, İzmirli bir sınıf öğretmenidir. 1960 yılında askeri rejimin uygulanmakta olduğu bir dönemde zorunlu hizmetini yapmadığı gerekçesiyle Güneydoğu'ya bir köye mecburi hizmete gönderilir. Karısını ve iki kızını geride bırakan Mahir, köye gittiğinde köyde bir okul bile olmadığını öğrenir. Devletin imkânlarıyla köye bir okul yaptırmaya çalışır ancak girişimi başarısız olunca kendi imkânları ve köylünün de yardımıyla okulu tamamlar. Mahir, okulda eğitim-öğretimin başlamasını sağlamıştır ve köyün zorlu yaşam koşulları dışında herhangi bir sorun yaşamamaktadır. Ancak gün geçtikçe zihinsel engelli olduğu düşüncesiyle köyde hor görülen ve kendisiyle sürekli alay edilen Aziz isimli bir gençle dostluk kurmaya başlar. Mahir, Aziz'i sınıfına alır ve derslerden sonra onunla birebir ilgilenir. Bazı akşamlar Aziz Mahir'le birlikte kalır ve okuma yazma öğrenmeye devam eder. Mahir, artık tüm köy halkı tarafından da benimsenmiştir. Aziz, babasının kendi babasına söz vermesinden dolayı güzel bir kızla evlenir. O günden itibaren hem Aziz hem de karısı köylüler tarafından alay konusu olur. Bu duruma daha fazla dayanamayan Aziz, intihar etmeyi bile düşünür ancak Mahir onu bu kararından döndürür ve ona destek olmaya devam eder. Bir gün Aziz, Mahir'in önayak olmasıyla karısıyla birlikte köyü terk eder ve başka bir şehirde bambaşka bir yaşama yelken açar. Mahir'in de köydeki görevi sona ermiştir. Mahir, köylülerle duygusal bir veda yaşar. Aradan yedi yıl geçer. Mahir, Aziz'le birlikte köye ziyarete gelir. Aziz artık sağlığına tamamen kavuşmuştur ve beraberinde karısı ile iki çocuğu da vardır. Ondaki değişimi gören ailesi ise çok şaşırmış ve aynı zamanda çok sevinmiştir.

1.2.2.3.2. Dünya sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Black
Ülkesi	:	Hindistan
Dili	:	İngilizce, Hintçe
Yılı	:	2005
Türü	:	Dram
Süresi	:	122 dk.
Yönetmeni	:	Sanjay Leela Bhansali
Senaristi	:	Sanjay Leela Bhansali, Bhavani Iyer, Prakash Kapadia
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Amitabh Bachchan, Rani Mukerji, Shernaz Patel
Aldığı Ödüller	:	-

Özeti :

1910'lu yıllarda başlayan ve 30 yıl boyunca devam eden bir öğretmen-öğrenci ilişkisinin anlatıldığı filmin hikâyesi Hindistan'da geçmektedir. Debraj Sahai, mesleğinde 30 yılı geride bırakmış ve alkol bağımlılığının pençesinde köşesine çekilmiş bir görsel - işitsel engelliler öğretmenidir. Kendisinden 12 yaşında görme - işitme engelli bir kız olan Michelle McNally ile özel olarak ilgilenmesi istenince işi kabul eder ve ailenin yaşadığı malikâneye yerleşir. İlk başlarda garip tavırları ve sıra dışı yöntemleri yüzünden işine son verilmek istense de Sahai kalmakta inat eder. Sahai'nin inadı ve bitmek bilmeyen çabaları sonunda sonuç verir ve Michelle yol kat etmeye başlar. Yıllar sonra Michelle artık kendini ifade edebilen ve özgüveni yüksek bir genç kıza dönüşür. Sahai'nin, sağlıklı öğrencilerin gittiği bir üniversiteye kabul edilmesine önayak olmasıyla Michelle'in üniversite hayatı başlar. Sahai, üniversitede de Michelle'in yanındadır ve onun üniversiteden mezun olmasını sağlamaya çalışır. Michelle, her seferinde başarısız olmakta ve bir türlü derslerinden geçememektedir. Bu arada Sahai de Alzheimer belirtileri göstermeye başlar. Sahai, sağlık durumunun kötüye gitmesi ve Michelle'in kendisine duygusal yakınlık hissetmeye başlaması üzerine Michelle ile yollarını ayırır. Aradan geçen uzun yıllarda Sahai artık hafızasını tamamen kaybedecek Michelle ise kendi çabasıyla üniversiteyi bitirebilecektir. Kader tekrar yollarının kesişmesini sağladığında ise Sahai'nin hatırladığı tek şey, söz verdiği gibi, Michelle olacaktır.

1.2.3. Değişen Yaşam Koşullarına Göre Öğretmenler

1.2.3.1. Maddi Zorlukların Pençesindeki Öğretmen

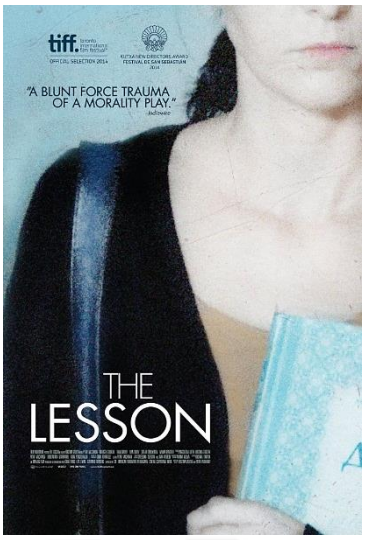
1.2.3.1.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Öğretmen
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1988
Türü	:	Dram, Komedi
Süresi	:	93 dk.
Yönetmeni	:	Kartal Tibet
Senaristi	:	İhsan Yüce
Uyarlandığı Eser	:	Üç Halka Yirmi Beş (Roman - Muzaffer İzgü)
Oyuncuları	:	Kemal Sunal, Selam Sonat, Kartal Tibet
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Hüsnü Çelik, çalıştığı köy okulunda çok başarılı bir performans sergiler ve yılın öğretmeni ödülünü alır. Hüsnü, ödül olarak İstanbul'a en merkezi ilkokullardan bir tanesine tayin edilir. Hüsnü, İstanbul'a gittiğinde hayat pahalılığının çok fazla olduğunu anlar ve standartlarının neredeyse tümünden feragat etmek zorunda kalır. Hüsnü, okula yakın muhitlerde evler çok pahalı olduğu için okula oldukça uzak bir semtte ev kiralar. Hüsnü, okula ulaşmak için bile çok fazla enerji ve zaman harcamak zorunda kalır. Öğrencileri, Hüsnü'nün maddi güçlük çektiğinin farkında olduklarından öğretmenler gününde ona hediye almak yerine evine erzak yardımı yapmaya karar verirler. Bu davranış ülke çapında yankı uyandırır ve Hüsnü bir kez daha yılın öğretmeni seçilir. Hüsnü ve ailesi geçimlerini sağlayabilmek için ek işler yapmak zorunda kalırlar. Böylesi bir strese katlanmakta zorluk çeken Hüsnü, davranış bozuklukları sergilemeye başlar. Kenara koydukları son birikimlerini de ev alma ümidiyle dolandırıcılara kaptırınca Hüsnü akıl sağlığını tamamen yitirir. Hüsnü, artık öğretmenlik yapamayacak kadar rahatsızdır ve okula gelen sağlık ekiplerince akıl hastanesine götürülür.

1.2.3.1.2. Dünya sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Urok (The Lesson)
Ülkesi	:	Bulgaristan, Yunanistan
Dili	:	Bulgarca, İngilizce
Yılı	:	2014
Türü	:	Dram
Süresi	:	111 dk.
Yönetmeni	:	Kristina Grozeva, Petar Valchanov
Senaristi	:	Kristina Grozeva, Petar Valchanov
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Margita Gosheva, Ivan Barney, Ivan Savov, Stefan Denolyubov

Aldığı Ödüller :
San Sebastián Uluslararası Film Festivali (2014) - Kutxa Ödülü
Tokyo uluslararası Film Festivali (2014) - Jüri Özel Ödülü
Özeti :

Nadezhda, ortaokulda çalışan bir İngilizce öğretmenidir. Nadezhda bir gün eve gelen vergi memurundan kocasının uzun zamandır ev kredisi taksitlerini ödemediğini ve birkaç gün içerisinde evlerinin satışa çıkarılacağını öğrenir. Bunun üzerine önce borcunu kapatabilmek için alacaklı olduğu tercüme ofisinden ve uzun zamandır görüşmediği babasından para temin etmeye çalışır. Ancak her iki kapıdan da eli boş dönünce bir komisyoncudan kredi almak zorunda kalır. Nadezhda, bankaya olan birikmiş borcunu ödemiştir ama bu sefer de komisyoncuya borçlanmıştır. İşler ters gidip Nadezhda borcunu ödeyemedikçe komisyoncudan birbiri ardına ahlaksız teklifler gelmeye başlar. En sonunda Nadezhda, düştüğü zor durumdan çıkmak için bir banka şubesini soyar, komisyoncuya olan borcunu kapatır ve yaşamına kaldığı yerden devam eder.

1.2.3.2. Savaşın Gölgesinde Öğretmen

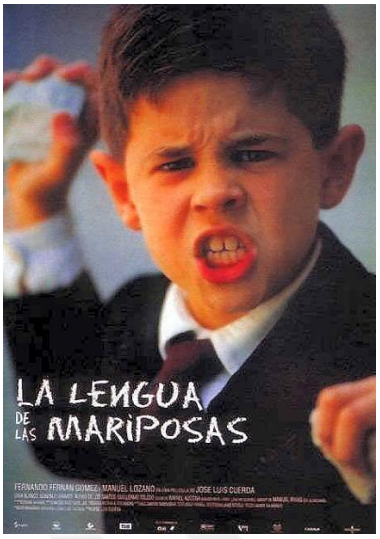
1.2.3.2.1. Türk sineması örneği

Filmin,		
Adı	:	Vurun Kahpeye
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1964
Türü	:	Dram, Tarihi, Savaş
Süresi	:	112 dk.
Yönetmeni	:	Orhan Aksoy
Senaristi	:	Orhan Aksoy
Uyarlandığı Eser	:	Vurun Kahpeye (Roman - Halide Edip Adıvar)
Oyuncuları	:	Hülya Koçyiğit, Ahmet Mekin, Ali Şen
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Aliye, çocuk yaşta anne ve babasını kaybetmiş ve öğretmen olur olmaz düşman işgali altındaki Anadolu'da öğretmenlik yapmaya gönüllü olmuş bir vatanseverdir. Aliye, köye geldiği ilk günden beri Kantarcıların Hüseyin'in tacizlerine, köyün gerici hocası Fettah Efendi'nin de hakaretlerine maruz kalmaktadır. Aliye, zamanla kendisini öğrencilerine ve kasaba halkına sevdirir. Bu esnada Kuvayi Milliye komutanı Fuat ile de aralarında bir aşk başlar ve nişanlanırlar. Aliye, her fırsatta vatanseverliğinden bahseder. Aliye, Kuvayi Milliye adına casusluk yapar. Aliye, işgal birliklerinin karargâhından cephaneliğin yerini öğrenir, havaya uçurulmasını sağlar ve düşman komutanını öldürür. Aliye, işgal sırasında bilgi sızdırmak için düşman komutanıyla sevgiliymiş rolü oynadıklarını, Kantarcıların Hüseyin ve Fettah Efendi'nin kışkırttığı kasabalılara anlatamaz ve linç edilerek öldürülür. Hemen ardından köye giren Fuat ve düzenli ordu komutanı yaptıklarından dolayı Hüseyin ve Fettah'ı idam ettirir. Aliye'nin cenazesi ise gözyaşları içerisinde kendi elleriyle diktiği Türk bayrağına sarılır.

1.2.3.2.2. Dünya sineması örneği

Filmin,

Adı	:	De Lengua De Las Mariposas (Butterfly's Tongue)
Ülkesi	:	İspanya
Dili	:	İspanyolca, Galiçya Dili, Latince
Yılı	:	1999
Türü	:	Dram, Savaş
Süresi	:	96 dk.
Yönetmeni	:	José Luis Cuerda
Senaristi	:	Rafael Azcona, José Luis Cuerda, Manuel Rivas
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Fernando Fernán Gómez, Manuel Lozano, Alexis de los Santos

Aldığı Ödüller :
Cleveland Uluslararası Film Festivali (2000) - En İyi Film Ödülü
Goya Ödülleri (2000) - En İyi Uyarlama Senaryo Ödülü
Özeti :

Don Gregoria, emekliliği gelmiş, öğrencilerine karşı oldukça şefkatli ve yumuşak bir sınıf öğretmendir. Don Gregoria, o sene okula başlayan bir öğrenci olan Moncho ile yakın bir dostluk kurar. Don Gregoria, Moncho'nun hem okul korkusunu yenmesinde yardımcı olur hem de okul derslerini ona çok sevdirerek onun hayranlığını kazanır. Don Gregoria, emekli olur ancak Moncho ile kır gezilerine çıkmaya ve kelebek yakalayıp ona eğitici bilgiler vermeye devam eder. İspanya'da iç savaş çıkar. Don Gregoria da siyasi ve dini görüşlerinden dolayı muhalif olarak yaftalanır ve kendi dünya görüşüne sahip insanlarla birlikte tutuklanarak bir kamyonetin arkasında kasabadan uzaklaştırılır. Babası da eski bir muhalif parti üyesi olan Moncho, deşifre olmama korkusundan dolayı, annesinin zorlamasıyla, öğretmenine hakaretler yağdırır ve kamyonetin arkasından taş atar. Bu durumun öğretmeni ne kadar üzdüğü ise yüz ifadesinden açık bir biçimde anlaşılmaktadır.

2. Karanlık Taraftaki Öğretmenler

2.1. Ahlaksız / Sadist / Kötü Ruhlu Öğretmenler

2.1.1. Türk Sineması Örnekleri

Filmin,		
Adı	:	Hababam Sınıfı Güle Güle
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	1981
Türü	:	Komedi
Süresi	:	68 dk.
Yönetmeni	:	Ertem Eğilmez
Senaristi	:	Yavuz Turgul
Uyarlandığı Eser	:	Hababam Sınıfı (Roman - Rıfat Ilgaz)
Oyuncuları	:	İlyas Salman, Adile Naşit, Ayşen Gruda
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Mehmet Bülbül, bir lisede edebiyat öğretmenliği yapmaya başlayan genç ve tecrübesiz bir öğretmendir. Mehmet Hoca, tamamı haylaz öğrencilerle dolu Hababam Sınıfı'nın derslerine girmeye başlar. Önceleri yaklaşımı oldukça yumuşak ve içten olan Mehmet Hoca'nın, zamanla bu iyi niyetinin öğrenciler tarafından kötüye kullanılmaya başlanmasını görmesiyle öğrencilere karşı tavrı daha mesafeli ve göz açtırmaz bir hal almaya başlar. Öğrenciler ise her mağlubiyetten sonra öğretmenlerinin üzerine gitmeye ve onun bir açığını aramaya devam ederler. Bu esnada kendisinden tüm okulun korktuğu sert ve dayakçı bir öğretmen olan Osman Hoca da genç meslektaşına kendisi gibi olması yönünde telkinlerde bulunmaktadır. Bir süre sonra Mehmet, Osman Hoca'nın okulun bahçesinde bir öğrenciyi dövdüğünü görür ve tepkisini göstererek öğrencisini Osman Hoca'nın elinden kurtarır. Mehmet Bülbül, bu davranışıyla Hababam Sınıfı'nın hayranlığını kazanır. Mehmet Hoca, artık tüm öğrencilerinin ve meslektaşlarını saygısını kazanmıştır. Ancak bir kız öğrencisinin kendisine âşık olması ve kendisinin de benzer hislere kapılması üzerine profesyonel davranarak okuldan ayrılmaya karar verir.

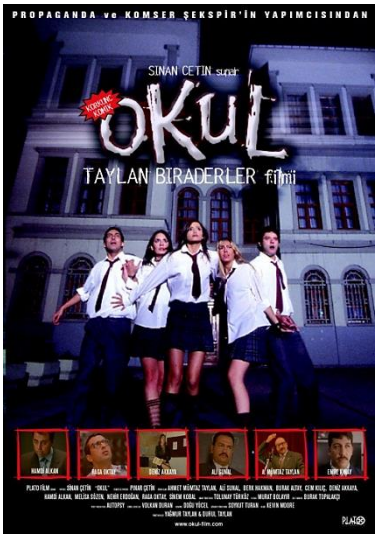
Filmin,

Adı	:	Şellâle
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	2001
Türü	:	Dram, Komedi, Politik
Süresi	:	120 dk.
Yönetmeni	:	Semir Aslanyürek
Senaristi	:	Semir Aslanyürek
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Tuncel Kurtiz, Hülya Koçyiğit, Aykut Oray, Ali Sürmeli
Aldığı Ödüller	:	

Magazin Gazetecileri Derneği Ödülleri (2001) - Umut Veren Genç Kadın Oyuncu Ödülü (Nurgül Yeşilçay)
Sadri Alışık Ödülleri (2002) - En İyi Erkek Oyuncu Ödülü (Tuncel Kurtiz)
Siyad Türk Sineması Ödülleri (2001) - En İyi Görüntü Yönetmeni Ödülü (Hayk Kirakosyan)

Özeti :

1960 yılında, 27 Mayıs darbesinden bir süre öncesinin anlatıldığı hikâye Antakya'nın Harbiye beldesinde geçmektedir. Ülkedeki siyasi ve ekonomik kriz halkın en alt kesimlerinde bile kendisini hissettirir. Belde halkı Demokrat Partili ve Halk Partili olmak üzere iki kutba ayrılmıştır. Bu kutuplaşma, Yusuf ve Süleyman adında iki kardeş arasında olanca şiddetiyle kendisini göstermektedir. Yusuf ve Süleyman, baba yadigârı evlerinde birlikte oturmaktadırlar ancak iki aileyi avluya çektikleri bir duvar ayırmaktadır. Köyün sosyalist görüşleriyle tanınan berberi Selim ise her fırsatta iktidar partisinin politikalarını eleştirerek kasabalıları uyarmaya çalışmaktadır. Kutuplaşma beldedeki ilkokulda da kendisini hissettirmektedir. Babasının gözaltına alınması üzerine evlerinde jandarmanın aramaya yapacağı gerekçesiyle ateşe atılan kitaplarını kurtarmaya çalışırken Yusuf'un kızının elbisesi alev alır ve ciddi yanıklarla hastaneye kaldırılır. Ancak küçük kız bir süre sonra hayatını kaybeder. Akabinde 27 Mayıs askeri darbesi gerçekleşmiştir ve belde halkı ne yapacağını bilemez haldedir. Bu arada Yusuf da salıverilir. Yusuf'un yaptığı ilk iş kardeşiyle birlikte avlularındaki duvarı yıkıp barışmak olacaktır.

Filmin,

Adı	:	Okul
Ülkesi	:	Türkiye
Dili	:	Türkçe
Yılı	:	2004
Türü	:	Komedi, Korku
Süresi	:	105 dk.
Yönetmeni	:	Durul Taylan, Yağmur Taylan
Senaristi	:	Doğu Yücel
Uyarlandığı Eser	:	Hayalet Kitap (Roman - Doğu Yücel)
Oyuncuları	:	Nehir Erdoğan, Burak Altay, Ahmet Mümtaz Taylan

Aldığı Ödüller : -

Özeti :

Gökalp, Güldem'e olan aşkının alay konusu olması üzerine intihar eder. Bu olaydan bir yıl sonra Gökalap'in ruhu okula döner ve kendisiyle alay eden öğrencilere ve kendisini zora koşan öğretmenlere musallat olur. Gökalp, kendisine yapılan haksızlıkların hesabını sormuş ve sorumluları kendince cezalandırmış ayrıca Güldem'e de sevgili Ersin'in asıl yüzünü göstermiştir. Tüm bu olaylardan sonra bir bir geri dönüş yaşanır ve Gökalp ölmeden önceki zamana geri dönülür. Gökalp ve Güldem birbirleri için doğru insan olduklarını anlarlar ve sevgili olurlar.

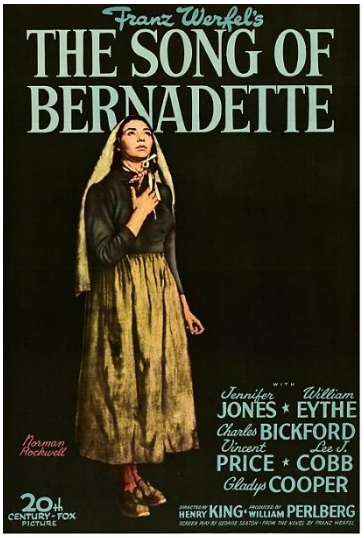
2.1.2. Dünya Sineması Örnekleri

Filmin,		
Adı	:	All Quiet on the Western Front (Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok)
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce, Fransızca, Almanca, Latince
Yılı	:	1930
Türü	:	Dram, Savaş
Süresi	:	136 dk.
Yönetmeni	:	Lewis Milestone
Senaristi	:	Maxwell Anderson, George Abbott, Del Andrews
Uyarlandığı Eser	:	All Quiet on the Western Front (Roman - Erich Maria Remarque)

Oyuncuları : Lew Ayes, Louis Wolheim, John Wray
Aldığı Ödüller :
Akademi Ödülleri (1930) - En İyi Film Ödülü
En İyi Yönetmen Ödülü (Lewis Milestone)
Özeti :

I. Dünya Savaşı henüz başlamıştır. Paul ve arkadaşları lise öğrencisidirler. Paul ve arkadaşlarının okuduğu lisede ateşli bir savaş taraftarı olan Profesör Kantorek, öğrencilerine savaş yanlısı konuşmalar yapmaktadır. Kantorek, öğrencilerine savaşın genç erkekler için onur verici bir olgu olduğunu ve Almanya'nın onlara ihtiyacı olduğunu söyler. Kontorek'in yaptığı teşvik edici konuşmanın ardından Paul ile arkadaşları okulu bırakıp orduya yazılırlar ve savaşa katılırlar. Ancak savaşın öğretmenlerinin söylediği ve kendi umdukları gibi bir şey olmadığını anlamaları çok uzun sürmeyecektir. Savaşın çetin koşullarında Paul dışındaki tüm öğrenciler hayatlarını kaybeder. Paul hava değişimi için kısa süreliğine evine gönderilir. Döndüğünde, babası da dâhil pek çok kişinin savaşı destekler nitelikteki konuşmalarına tahammül edemez ve bir an önce evinden uzaklaşarak cepheye döner. Ancak bir süre sonra Paul de arkadaşlarıyla aynı kaderi paylaşacaktır.

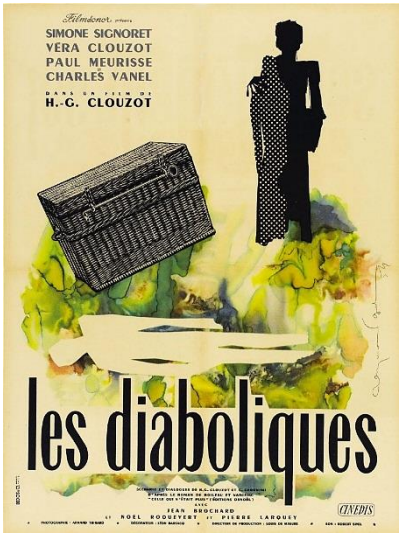
Filmin,

Adı	:	The Song of Bernadette
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce, Fransızca
Yılı	:	1943
Türü	:	Biyografi, Dram
Süresi	:	156 dk.
Yönetmeni	:	Henry King
Senaristi	:	George Seaton
Uyarlandığı Eser	:	The Song of Bernadette (Roman - Franz Werfel)
Oyuncuları	:	Jennifer Jones, Charles Bickford, William Eythe
Aldığı Ödüller	:	

Akademi Ödülleri (1944) - En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Jennifer Jones)
En İyi Sinematografi Ödülü (Siyah-Beyaz)
En İyi Sanat Yönetmenliği - Sahne Tasarımı Ödülü (Siyah-Beyaz) (James Basevi, William S. Darling, Thomas Little)
En İyi Müzik Ödülü (Alfred Newman)
Altın Küre Ödülleri (1944) - En İyi Film Ödülü
En İyi Yönetmen Ödülü (Henry King)
En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Jennifer Jones)

Özeti :

Fransa'nın Lourdes kentinde, 1858 yılında güzel bir kadın figürü birkaç ay boyunca pek çok kez genç bir köylü kızı olan Bernadette Soubirious'a görünür ve ona bazı mesajlar iletir. Figürün Hz. Meryem olabileceği düşüncesi genel kabul görmeye başlar. Önceleri Bernadette'e resmi yerel otoriteler ve hatta kilise okulundaki öğretmenleri bile şüpheyle yaklaşır ve insanları kandırmaya çalıştığını düşünerek onu bu yoldan dönmeye zorlarlar. Kadın figürünü görüldüğü yerden doğal bir su kaynağı fışkırması ve ardından buraya gelen pek çok hasta insanın bu sudan şifa bulması üzerine kilise de Bernadette'e inanmaya başlar. Peder Peyramale, Bernadette'i bir manastıra kapanıp rahibe olmaya ikna eder. Manastırda Bernadette kendisine halen inanmayan tek kişi ve eski okulundan öğretmeni olan Rahibe Marie Therese Vauzous'un sorumluluğuna verilir. Her fırsatta Bernadette'i iğnelemeye çalışan Rahibe Vauzous, onun kanser kanserden mustarip olmasına rağmen tek bir yakınmada bile bulunmadığını görünce Bernadette'e inanmaya başlar. On andan itibaren Rahibe Vauzous, Bernadette'e önyargı ve kıskançlıkla yaklaştığı için kendisini suçlar. Rahibe Vauzous, hastalığı hız bir şekilde ilerleyen ve kısa bir süre sonra da hayatını kaybedecek olan Bernadette'in son anlarında yanında ve hizmetinde olacaktır.

Filmin,

Adı	:	Les Diaboliques (Şeytan Ruhlu İnsanlar)
Ülkesi	:	Fransa
Dili	:	Fransızca, İngilizce
Yılı	:	1955
Türü	:	Dram, Korku, Suç
Süresi	:	117 dk.
Yönetmeni	:	Henri-Georges Clouzot
Senaristi	:	Henri-Georges Clouzot, Jérôme Géronimi, René Masson, Frédéric Grendel
Uyarlandığı Eser	:	Celle Qui N'était Plus (Roman - Pierre Boileau, Thomas Narcejac)

Oyuncuları : Simone Signoret, Véra Clouzot, Paul Meurisse
Aldığı Ödüller :
Edgar Allen Poe Ödülleri (1956) - En İyi Yabancı Film Ödülü
National Board of Review Ödülleri (1955) -Yabancı Dilde En İyi Film Ödülü
New York Film Eleştirmenleri Ödülleri (1955) - Yabancı Dilde En İyi Film Ödülü
Özeti :

Michel Delassalle, kendi ismini taşıyan özel bir yatılı okulun müdürüdür. Christina Delassalle ise okul müdürünün karısı ve aynı zamanda okulun ortağıdır. Christina Delassalle, Venezuela'dan Michel Delassalle ile evlenerek Fransa'ya gelmiştir. Michel Delassalle, oldukça varlıklı bir kişidir ve okul yatırımını yapmayı kocasına o önermiştir. Nicole Horner aynı okulda çalışan bir öğretmendir ve aynı zamanda Michel Delassalle'in metresidir. Bu ilişkiden Michel Delassalle'in karısının da haberi vardır. Michel Delassalle, karısı ve metresiyle birlikte tüm okul öğretmenlerinin ve öğrencilerinin gözleri önünde üçlü bir ilişki yaşamaktadırlar. Michel Delassalle'in karısı ve metresi kendilerine ve çevresindekilere oldukça kötü muamele eden sadist ruhlu adamı öldürmek için bir plan yaparlar ve onu öldürürler. Michel Delassalle'in karısı, Nicole Horner'ın etkisinde kalarak cinayete ortak olduğu için çok pişmandır. Cesedin ortalıktan kaybolması ve birbiri ardına yaşanan ürkütücü olaylardan dolayı kalp rahatsızlığından mustarip olan Christina Delassalle'in sağlığı günden güne kötüye gider. Bir gün Michel Delassalle'in cesedinin kendi banyosunda ona doğru geldiğini gören karısı yaşadığı korkuya dayanamaz ve ölür. Ancak adam aslında ölmemiştir ve tüm hikâyeyi metresiyle birlikte karısının ölümüne sebep olmak ve mal varlığına konmak için planlamıştır. Ancak onların bu planı kurnaz bir özel dedektife takılır ve her ikisi de tutuklanır.

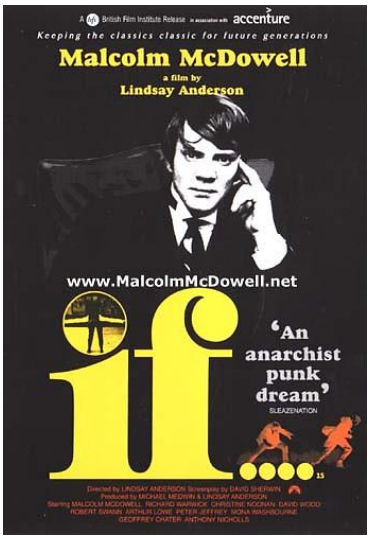
Filmin,

Adı	:	Les Quatre Cents Coups (400 Darbe)
Ülkesi	:	Fransa
Dili	:	Fransızca, İngilizce
Yılı	:	1959
Türü	:	Dram, Suç
Süresi	:	99 dk.
Yönetmeni	:	François Truffaut
Senaristi	:	François Truffaut, Marcel Moussy,
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Jean-Pierre Léaud, Albert Rémy, Claire Maurier
Aldığı Ödüller	:	

Cannes Film Festivali (1959) - En İyi Yönetmen Ödülü (François Truffaut)
Katolik Sinema Organizasyonu Ödülü

Özeti :

Antoine Doinel, okulda başarılı olamayan ve kendisini haylazlıklar yaparak ifade etmeye çalışan bir ortaokul öğrencisidir. Antoine, bir gün okula gidiyormuş gibi evden çıkar ancak okula gitmez. Onun yerine Antoine bir arkadaşıyla çok eğlenceli bir gün geçirir. Aynı gün Antoine annesini yolda patronuyla öpüşürken görür. Antoine ertesi gün okula gittiğinde ise mazereti olduğunu ve annesinin öldüğünü söyler. O gün Antoine'ın annesi ile babası okula gelirler ve her şeyi öğrenirler. Bunun üzerine Antoine'ın babası (daha sonra öz babası olmadığını öğreniriz) tüm sınıfın önünde Antoine'ı tokatlar ve akşama bu davranışının hesabını soracağını söyler. Eve gitmeye korkan Antoine geceyi sokaklarda geçirir. Ertesi gün annesi onu okulda bulunca çok sevinir ve onu eve götürerek Antoine'la olumsuz davranışları hakkında konuşur. Annesinin ona yaklaşımının Antoine üzerinde olumlu bir etkisi olur ve derslerinde başarılı olmaya çalışır. Ancak Balzac'tan esinlenerek yazdığı kompozisyon öğretmeni tarafından kopya muamelesi görünce Antoine cezalandırılmak istenir. Bunun üzerine tekrar okuldan kaçan Antoine (üvey) babasının ofisinden bir daktilo çalar ve satmaya çalışır. Daktiloyu satamayan Antoine onu ofise bırakmaya çalışırken yakalanır. Babası bu davranışı üzerine Antoine'ı kendi elleriyle polise teslim eder. Bir gece nezarette kalan çocuk ertesi gün hâkimce ıslah evine gönderilir. Orada da katı disiplin ve kötü muameleye maruz kalan Antoine çareyi oradan da kaçmakta bulur ancak bu kaçışın önündeki en büyük engel karşısına çıkan uçsuz bucaksız bir deniz olacaktır.

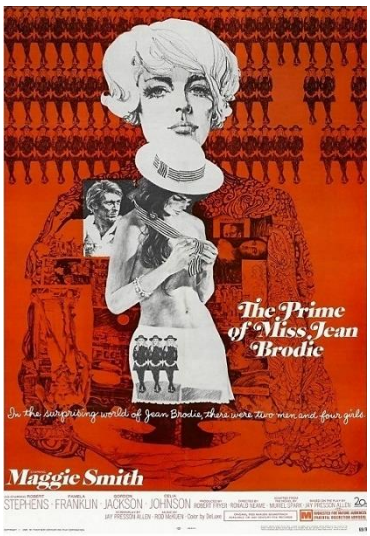
Filmin,

Adı	:	If…. (Ne Ekersen)
Ülkesi	:	Birleşik Krallık
Dili	:	İngilizce, Latince
Yılı	:	1968
Türü	:	Dram
Süresi	:	111 dk.
Yönetmeni	:	Lindsay Anderson
Senaristi	:	David Sherwin
Uyarlandığı Eser	:	Crusaders (Hikâye - David Sherwin, John Howlett)
Oyuncuları	:	Malcolm McDowell, David Wood, Richard Warwick
Aldığı Ödüller	:	

Cannes Film Festivali (1969) - Altın Palmiye Ödülü

Özeti :

Mick, katı disiplinli ve aşırı gelenekçi bir yatılı okulda son sınıf öğrencisidir. Mick'in hayata bakış açısıyla okulun bakış açısı taban tabana zıttır. Mick, okul içerisinde son sınıflardan seçilmiş okul sorumlularına karşı pasif bir direniş içerisindedir. Mick ve iki arkadaşı, Johnny ve Wallace, okul sorumlularının okulda sergiledikleri despotça tavırlara boyun eğmezler ve her fırsatta direnç göstermeye başlarlar. Okulda, kendilerinden sorumlu öğretmenden aldıkları yetkiyle şiddetin dozunu artırmaya çalışan sorumlu öğrenciler, Mick ve grubunu okul adına bir tehdit olarak gördükleri için onları saf dışı bırakmaya çalışırlar. Sorumlu öğrencilerin kendilerine fiziki işkence uygulamaları Mick ve arkadaşları için bardağı taşıran son damla olur. Mick ve arkadaşları, okulun cephaneliğine girerler ve çokça mühimmatı okulun çatısına yığınak yaparlar. Mick ve arkadaşları, okulda önemli bir generalin, piskoposun, pek çok soylu ile öğrenci velisi seçkin ailelerin bir araya geldiği geleneksel bir töreni sabote ederler. Tören salonundan apar topar çıkanlar çatıdan kendilerine ağır silahlı saldırı düzenleyen Mick ve arkadaşlarının saldırasıyla şoke olurlar. Bu saldırıda okul müdürü de dâhil olmak üzere pek çok davetli hayatını kaybeder.

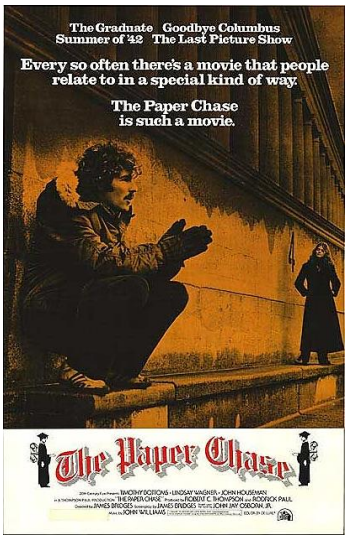
Filmin,

Adı	:	The Prime of Miss Jean Brodie (Genç Kızlar)
Ülkesi	:	Birleşik Krallık
Dili	:	İngilizce, Latince, Fransızca, İtalyanca
Yılı	:	1969
Türü	:	Dram, Romantik
Süresi	:	116 dk.
Yönetmeni	:	Ronald Neame
Senaristi	:	Jay Presson Allen
Uyarlandığı Eser	:	The Prime of Miss Jean Brodie (Roman - Muriel Spark)
Oyuncuları	:	Maggie Smith, Gordon Jackson, Robert Stephens

Aldığı Ödüller :
Akademi Ödülleri (1970) - En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Maggie Smith)
Altın Küre Ödülleri (1970) - En İyi Orijinal Şarkı Ödülü (Jean - Rod McKuen)
BAFTA (1970) - En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Maggie Smith)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Ödülü (Celia Johnson)

Özeti :

1932 yılının Edinburg'unda, tutucu bir kız lisesi olan Marcia Blaine'de sosyal bilgiler öğretmeni olarak çalışan Jean Brodie, öğrencileri arasında popülariteye ve karizmaya sahiptir. Brodie'nin, sanat, edebiyat ve siyaset üzerine çok net fikirleri vardır ve bu fikirleri doğrultusunda öğrencilerini ciddi oranda etkileyebilmektedir. Brodie, okulda görsel sanatlar öğretmeni olarak çalışan evli ve altı çocuklu Teddy Lloyd ile bir süre önce ilişki yaşamıştır. Brodie ve Lloyd arasında halen ciddi bir çekim vardır ancak Brodie aynı okulda müzik öğretmeni olarak çalışan Gordon Lowther'la bir birliktelik yaşamaktadır. Brodie, okul dışında da görüştüğü bir grup kız öğrencisi üzerinde gelecek planları yapmaktadır. Brodie, bir öğrencisini görsel sanatlar öğretmeninin metresi olması için hazırlarken başka bir öğrencisini de gizli servis ajanı olmaya yönlendirir. Brodie, içine kapanık bir öğrencisini ise siyasi görüşleriyle öylesine etkiler ki öğrencisi sırf öğretmeninin takdirini kazanabilmek için İspanyol İç Savaşı'na katılır ve öldürülür. Yaşanan bu gelişme üzerine bir öğrencisi öğretmeni hakkındaki tüm söylentileri okul yönetimine rapor eder ve Brodie'nin okuldan kovulmasını sağlar. Bu ayrılık Brodie için alışılmadık bir mağlubiyet olacaktır.

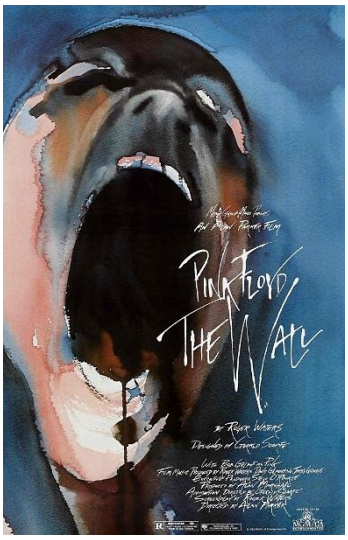
Filmin,

Adı	:	The Paper Chase
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce, Latince
Yılı	:	1973
Türü	:	Komedi, Dram
Süresi	:	113 dk.
Yönetmeni	:	James Bridges
Senaristi	:	James Bridges
Uyarlandığı Eser	:	The Paper Chase (Roman - John J. Osborn Jr.)
Oyuncuları	:	Timotty Bottoms, Lindsay Wagner, John Houseman
Aldığı Ödüller	:	

Akademi Ödülleri (1974) - En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü (John Houseman)
Altın Küre Ödülleri (1974) - Sinema Dalında En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü (John Houseman)

Özeti :

James Hart, Harvard Hukuk Fakültesi'nde birinci sınıf öğrencisidir. Hart, sözleşme hukuku dersinin ilk gününde tüm öğrencilerin korktuğu Sözleşme Hukuku Profesörü Charles Kingsfield Jr.'ın hışmına uğrar ve kötü bir ilk gün deneyimi yaşar. Hart, bunun üzerine yurtta bir çalışma grubuna katılır ve Kingsfield'ın derslerinde başarılı olabilmek için fazlaca efor sarf etmeye başlar. Kingsfield'ın derslerinde en gözde öğrencilerden olmayı başaran Hart, kız arkadaşının Kingsfield'ın kızı olduğunu öğrenince çok şaşırır ve ilişkisine son vermekle devam etmek arasında gelgitler yaşar. Final sınavı zamanı yaklaştıkça öğrencilerde bir korku ve panik dalgası yaşanmaya başlar. Bu süreçte kimi öğrenciler vazgeçerken Hart ise son ana kadar çalışır ve Kingsfield'ın dersinden en yüksek notu alır.

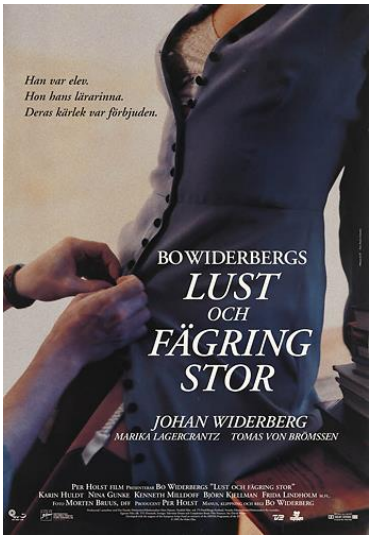
Filmin,

Adı	:	Pink Floyd The Wall (Duvar)
Ülkesi	:	Birleşik Krallık
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	1982
Türü	:	Animasyon, Dram, Fantezi
Süresi	:	95 dk.
Yönetmeni	:	Alan Parker
Senaristi	:	Roger Waters
Uyarlandığı Eser	:	The Wall (Albüm - Roger Waters)
Oyuncuları	:	Bob Geldof, Christine Hargreaves, James Laurenson
Aldığı Ödüller	:	

BAFTA (1983) - En İyi Özgün Şarkı Ödülü (Another Brick in the Wall - Roger Waters)
En İyi Ses Ödülü

Özeti :

Pink Floyd, dünyaca ünlü bir rock şarkıcısıdır. Pink, babasını II. Dünya Savaşı'nda kaybeder ve çocukluğu aşırı korumacı annesinin nezaretinde geçer. Pink, her daim baba özlemi duymakta ve kendisine bir baba figürü bulmaya çalışmaktadır. Ancak çocukluğunda yaşadığı sevgi yoksunluğu hiçbir zaman peşini bırakmayacaktır. Pink, genç bir adam olduğunda evlenir ancak zamanla karısından da uzaklaşmaya başlar. Bir gün yurtdışında turnedeyken evini arar ve karısının onu aldattığını öğrenir. Pink, o andan itibaren yoğun bir bunalımın içerisine düşer ve kendisini bir otel odasına kapatarak geçmişini, bugününü ve dünyayı sorgulamaya başlar. Bu süreçte intihar etmeye kalkışan Pink son anda kurtarılır ancak benliğini aradığı içsel yolculuğunda yeniden kaybolur.

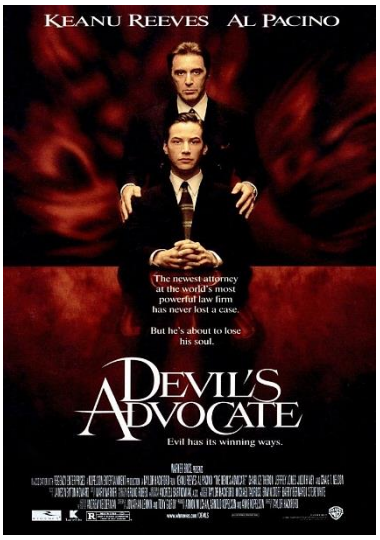
Filmin,

Adı	:	Lust Och Fägring Stor (All Things Fair)
Ülkesi	:	İsveç, Danimarka
Dili	:	İsveççe, İngilizce, Almanca
Yılı	:	1995
Türü	:	Dram, Romantik, Savaş
Süresi	:	130 dk.
Yönetmeni	:	Bo Widerberg
Senaristi	:	Bo Widerberg
Uyarlandığı Eser	:	-
Filmin Oyuncuları	:	Johan Widerberg, Marika Lagercrantz, Tomas von Brömssen
Aldığı Ödüller	:	

Berlin Uluslararası Film Festivali (1996) - Mavi Melek Ödülü
Gümüş Ayı Jüri Özel Ödülü

Özeti :

Hikâye 1943 yılı İsveç'inde geçmektedir. Viola J-son Gruter, Stockholm'den Malmö'ye tayin edilmiş bir dilbilgisi öğretmenidir. Zamanla, 37 yaşındaki Viola ile öğrencisi 15 yaşındaki Stig arasında duygusal/cinsel bir ilişki başlar. Viola'nın alkolik kocasının ilişkiden haberi olur ancak bu durumu sorun etmediği gibi aynı zamanda Stig'le sıkı bir dostluk kurar. Viola ve Stig arasındaki tutkulu ilişki zamanla Viola'nın duygusal kontrolünü yitirmesiyle nihayete erer. Ancak Viola aralarındaki ilişkinin öylece bitmesine izin vermez, okul yönetimiyle konuşur ve Stig'in devamsızlık ve derslerindeki başarısızlığından dolayı bir yıl sınıf tekrarı yapmasına neden olur. Stig, bir yandan Viola'nın gerçek yüzünü gözler önüne sermeye çalışırken bir yandan da askeri bir denizaltıda hayatını kaybeden ağabeyinin yasını tutmaktadır. Okulda içerisine düştüğü zor durumdan yakasını kurtaramayan Stig, çareyi Violayı tüm öğrenciler ve velilerin önünde zor duruma düşürmekte bulur.

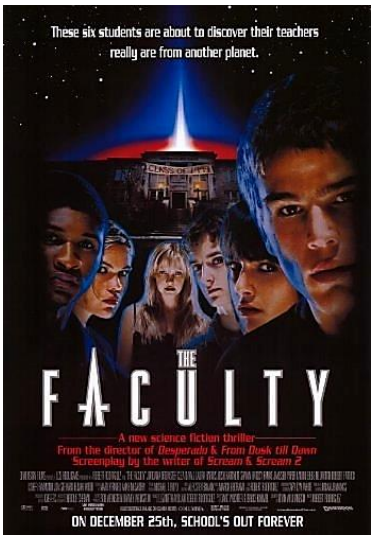

Filmin,

Adı	:	The Devil's Advocate (Şeytanın Avukatı)
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce, Almanca, İtalyanca, Mandarin, İspanyolca
Yılı	:	1997
Türü	:	Dram, Gizem, Gerilim
Süresi	:	144 dk.
Yönetmeni	:	Taylor Hackford
Senaristi	:	Jonathan Lemkin, Tony Gilroy
Uyarlandığı Eser	:	Şeytanın Avukatı (Roman - Andrew Neiderman)

Oyuncuları : Keanu Reeves, Al Pacino, Charlize Theron
Aldığı Ödüller : -
Özeti :

Kevin Loomax, girdiği tüm davaları kazanmış başarılı ve hırslı bir avukattır. Kevin'in hayatı kendisine New York'un en büyük hukuk şirketlerinden bir tanesinin sunduğu cazip teklifle kâbusa döner. Kevin, bir yandan metropolde dönen kirli oyunlara ayak uydurmaya çalışırken bir yandan da karısının günden güne kötüye giden ruh sağlığıyla mücadele etmektedir. Karısının intiharının ardından Kevin, tüm yaşadıklarının sorumlusunun patronu John Milton olduğunu anlar. Kevin, John ile yüzleşince onun aslında yeryüzüne inmiş şeytan ve aynı zamanda da öz babası olduğunu öğrenir. Şeytan, ondan üvey kız kardeşiyle birlikte olup kendisine dünyaya üzerindeki emellerini gerçekleştirecek bir erkek evlat vermelerini ister. Kevin, özgür iradesiyle bu isteği reddeder ve intihar eder. Bunun üzerine şeytanın tüm planları suya düşer. Kevin ise bir geri dönüş yaşar ve New York'a gelmeden önceki hayatına geri döner. Ancak şeytan onun kibrinden faydalanmak için her yolu denemeye devam edecektir.

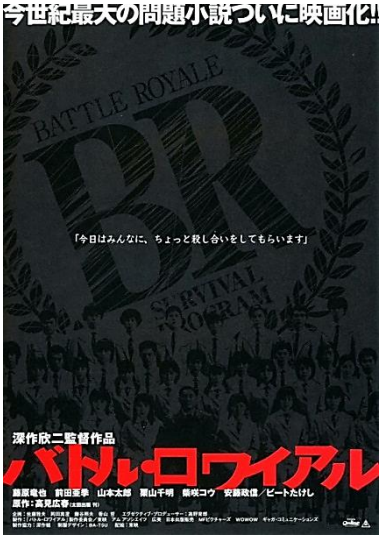

Filmin,

Adı	:	The Faculty (Fakülte)
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	1998
Türü	:	Korku, Bilim Kurgu
Süresi	:	104 dk.
Yönetmeni	:	Robert Rodriguez
Senaristi	:	Kevin Williamson
Uyarlandığı Eser	:	The Faculty (Hikâye - David Wechter, Bruce Kimmel)
Oyuncuları	:	Jordana Brewster, Clea DuVall, Laura Harris
Aldığı Ödüller	:	-

Özeti :

Lisede okuyan bir grup genç öğretmenlerinin sıra dışı tavırlar sergilemeye başladıklarını fark ederler. Daha sonra gençler öğretmenlerinin bir tür parazit yoluyla birer yaratığa dönüşmeye başladıklarını keşfederler. Bu süreç yavaş yavaş öğrenciler için de işlemeye başlar. Yaratıkları uyuşturucu bir maddeyle yok edebildiklerini fark eden gençler bir yandan yaratıkların hedefi olmamaya çalışırken bir yandan da insanları yaratığa dönüştüren asıl uzaylı canavarı bulmaya çalışmaktadırlar. Ancak sona kalan birkaç genç asıl uzaylı yaratığın okula sonradan gelmiş ve kendi içlerine sızmış bir kız öğrenci olduğunu öğrenir. Dünya dışı bu yaratık öğretmenlerden başlayarak tüm şehri kölesi yapmak niyetindedir. Ancak yaratığın planı onu avlayabilen birkaç genç tarafından suya düşürülecektir.

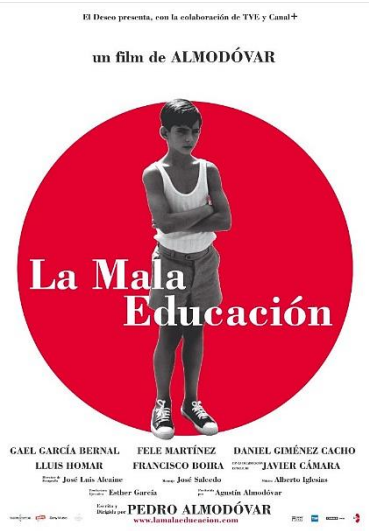
Filmin,

Adı	:	Batoru Rowaiaru (Ölüm Oyunu)
Ülkesi	:	Japonya
Dili	:	Japonca
Yılı	:	2000
Türü	:	Dram, Macera, Bilim Kurgu
Süresi	:	114 dk.
Yönetmeni	:	Kinji Fukasaku
Senaristi	:	Kenta Fukasaku
Uyarlandığı Eser	:	Batoru Rowaiaru (Roman - Koushun Takami)
Oyuncuları	:	Tatsuya Fujiwara, Aki Maeda, Tarô Yamamoto

Aldığı Ödüller : -

Özeti :

Japonya'da lise öğrencilerinden kurulu bir sınıf disiplinsiz, saygısız ve vurdumduymaz tavırları yüzünden hükümet destekli bir ölüm oyununa alınırlar. Öğrencilerden yalnızca bir tanesi ıssız bir adada kendilerine rastgele dağıtılan ekipmanlarla, üç gün içerisinde arkadaşlarının tamamını öldürmeli ve hayatta kalan son öğrenci olarak adadan sağ kurtulmalıdır. Ölüm oyununun organizatörü ise bir süre önce oyuna seçilen gençlere öğretmenlik yapmış ve onlardan kötü muamele görmüş olan eski bir öğretmenleridir. Öğrenciler bir yandan hayatta kalmaya çalışırken bir yandan da onları adadan kurtaracak bir açık aramaya çalışmaktadırlar. Bu esnada öğrencilerin sayıları da hızla azalmaktadır. Son kalan birkaç öğrenci oyunun bir açığını bulur ve adadan kendilerini kurtarırlar. Kurtulan öğrenciler onları ölüm oyununa sürükleyen öğretmenleri ile yüzleşir ve onu öldürürler. Ancak oyunu kuraldışı bir biçimde terk ettikleri için yaşamlarının sonuna kadar kaçak hayatı yaşamak zorunda kalacaklarıdır.

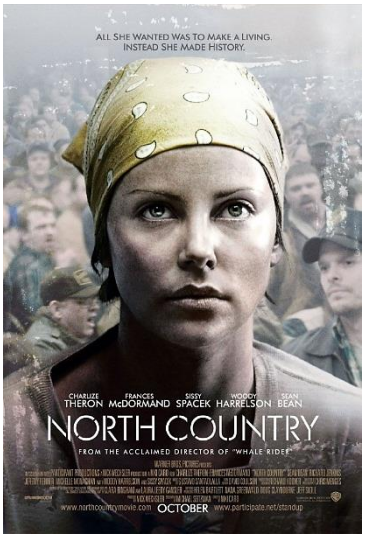

Filmin,		
Adı	:	La Mala Educación (Kötü Eğitim)
Ülkesi	:	İspanya
Dili	:	İspanyolca, Latince
Yılı	:	2004
Türü	:	Dram, Suç
Süresi	:	106 dk.
Yönetmeni	:	Pedro Almodóvar
Senaristi	:	Pedro Almodóvar
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Gael García Bernal, Fele Martínez, Javier Cámara
Aldığı Ödüller	:	

Ft. Lauderdale Uluslararası Film Festivali (2004) - En İyi Aktör Ödülü (Gael Garcie Bernal, Fele Martinez)
GLAAD Medya Ödülleri (2005) - En İyi Film Ödülü (Sınırlı Gösterim)
National Board of Review Ödülleri (2004) - En İyi Yabancı Filmler Ödülü
New York Film Critics Circle Ödülleri - (2004) Yabancı Dilde En İyi Film Ödülü (İspanyolca)

Özeti :

Juan ve Enrique iki yakın arkadaştırlar. Her ikisi de 10 yaşında olan çocuklar yatılı bir kilise okulunda eğitim almaktadırlar. Zamanla cinselliklerini farkına varan arkadaşlar birbirlerine karşı bir yakınlık duymaya başlarlar. Ancak, okullarında edebiyat öğretmeni olan Peder Manolo, Juan'a karşı ilgi duymaya ve çocuğu cinsel yönden istismar etmeye başlar. Bir süre sonra okul müdürü olan öğretmen, Juan'a söz vermesine rağmen Enrique'yi okuldan atar. Yıllar sonra Juan, Zahara adında bir transseksüel, Enrique ünlü bir yönetmen ve Peder Manolo ise Manuel Berenguer adıyla bir dergide editör olmuştur. Zahara, şantajla Berenguer'den para sızdırmaya başlar. Berenguer, Zahara'yla görüşmeye başladığı andan itibaren onun erkek kardeşi Ángel'e ilgi duymaya başlar. Berenguer ve Ángel arasında bir ilişki başlar. Davranışları artık kontrolden çıkan Zahara, Berenguer ve Ángel'in ortak planıyla hayatını kaybeder. Ángel bir süre sonra kendisini Juan olarak tanıtır ve ünlü bir yönetmen olan Enrique'ye ağabeyinin bir hikâyesini film yapmak üzere sunar. Enrique, hikâyeden etkilenir ve film yapmaya karar verir. Bir süre sonra Enrique ve Ángel arasında bir ilişki başlar. Filmde başrolü kapan Ángel filmdeki performansıyla büyük bir başarı elde eder ve ünlü bir oyuncu olur. Ancak roller tersine döner ve Berenguer, Ángel'in peşine düşüp ondan şantajla para sızdırmaya başlar. Birkaç yıl sonra Ángel kariyerinde büyük bir düşüş yaşamıştır. Aynı dönem Berenguer ise kendisine otomobil çarpması sonucunda bir kazaya kurban gider. Otomobilin direksiyonunda ise Ángel oturmaktadır.

Filmin,

Adı	:	North Country (Tek Başına)
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	2004
Türü	:	Dram
Süresi	:	126 dk.
Yönetmeni	:	Niki Karo
Senaristi	:	Michael Sietzman
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Charlize Theron, Jeremy Renner, Frances McDormand
Aldığı Ödüller	:	

Chicago Uluslararası Film Festivali (2005) - En İyi Film Ödülü
Hollywood Film Ödülleri (2005) - Yılın Kadın Oyuncusu Ödülü (Charlize Theron)
Women Film Critics Circle Ödülleri (2005) - En İyi Kadın Oyuncu Ödülü (Charlize Theron)
Bir Filmdeki En İyi Kadın İmajı Ödülü (Charlize Theron, Frances McDormand, Sissy Spacek)

Özeti :

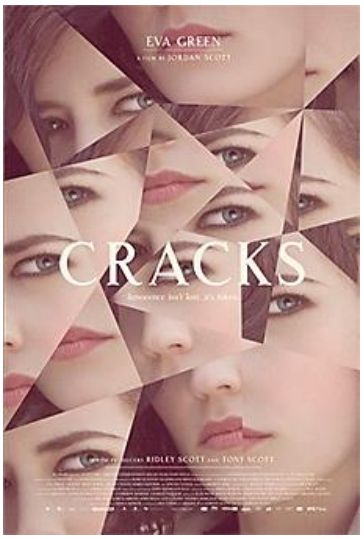
Josey Aimes, iki çocuklu bekâr bir annedir. Son ilişkisinde yaşadığı şiddet olayından sonra evi terk eder ve çocuklarını da alarak ailesinin yanına yerleşir. Josey, bir süre sonra babasının da çalışmakta olduğu madende iş bulur ve orada zor şartlarda çalışmakta olan bir grup kadın işçinin arasına katılır. Josey ilk başlarda diğer kadın çalışanlar gibi erkek iş arkadaşlarından kaynaklı baskılara ve tacizlere kulak tıkar. Ancak üzerindeki baskı, hakaret, şiddet ve taciz olayları artarak devam edince Josey hakkını hukuksal yollarla aramaya karar verir. Diğer kadın meslektaşlarının işlerini kaybedecekleri korkusuyla onun yanında yer almaması üzerine Josey yalnız başına bir mücadeleye girişir. Davalı tarafın tüm kirli oyunlarına rağmen Josey'nin mağduriyeti mahkeme önünde kanıtlanır. Bunun üzerine kadın erkek pek çok iş arkadaşının da tanıklığıyla dava kazanılır. Josey'nin davası, dünya genelinde kadınların bulunduğu iş ortamlarında kadınlara uygun fiziki şartların sağlanması ve iş ortamlarına kadına yönelik tacizlere cezai yaptırım uygulanması hususunda emsal teşkil ederek iş ortamlarında kadınlar lehine köklü değişiklikler yapılmasına zemin hazırlar.

Filmin,

Adı	:	21
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	2008
Türü	:	Dram, Gerilim, Suç
Süresi	:	123 dk.
Yönetmeni	:	Robert Luketic
Senaristi	:	Peter Steinfeld, Allan Loeb
Uyarlandığı Eser	:	Bringing Down The House (Hikâye - Ben Mezrich)
Oyuncuları	:	Jim Sturgess, Kate Bosworth, KEvin Spacey
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Ben, ABD'nin en prestijli üniversitelerinden MIT'de öğrencidir. Ben, aynı zamanda, idealindeki üniversite olan Harward Tıp Fakültesine de kabul edilir. Ancak Ben'in ideallerine kavuşabilmesi yüklü miktarda bir eğitim masrafını karşılayabilmesi gerekmektedir. MIT'den, Ben'in de hocası olan, matematik profesörü Micky Rosa, Ben'in matematiksel zekâsının üst düzeyde olduğunun farkına varır ve onu kumarhanelerde kart sayma yöntemiyle yüksek kazanç elde etmek amacıyla oluşturduğu ekibe dâhil eder. İdeallerine kavuşmak için teklifi kabul etmek zorunda kalan Ben ile Micky Rosa'nın arası Ben'in bir oyunda yüklü miktarda para kaybetmesiyle açılır. Üstüne üstlük Micky Rosa, Ben'in kendisi için ayırdığı parayı da çalmış ve onu eğitim hayatından etmekle tehdit etmiştir. Ben, Micky Rosa'yı son bir büyük oyuna ikna eder. Bu oyunda yüklü miktarda para kazanırlar ancak kumarhane görevlileri peşlerine düşer. Micky Rosa, tam kendisini kurtardığını düşünürken Ben tarafından oyuna getirildiğini anlar ve kendisini kumarhane görevlilerinin ellerinde bulur. Ben ise son oyundan kazandığı parayı kumarhane görevlilerinden birisine kaptırır. Ancak Ben, yaşadığı sıra dışı kumarhane deneyimiyle eğitim bursu sağlayan bir kuruluşu etkiler ve ideallerine erişmek için ihtiyacı olan bursu almaya hak kazanır.

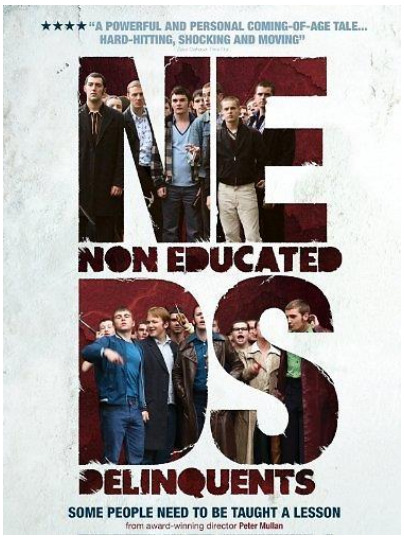
Filmin,

Adı	:	Cracks
Ülkesi	:	Birleşik Krallık, İrlanda, İspanya, Fransa, İsviçre
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	2009
Türü	:	Dram, Gerilim
Süresi	:	104 dk.
Yönetmeni	:	Jordan Scott
Senaristi	:	Ben Court, Caroline Ip, Jordan Scott
Uyarlandığı Eser	:	Cracks (Roman - Sheila Kohler)
Oyuncuları	:	Eva Green, Juno Temple, María Valverde

Aldığı Ödüller : -

Özeti :

1934 yılı İngiltere'sinde genç ve çekici bir beden eğitimi öğretmeni olan Bayan Gribben tutucu bir yatılı kız lisesinde çalışmaktadır. Gribben, okulun dalma takımını çalıştırmakta ve takımdaki öğrencileri tarafından hayranlıkla takip edilmektedir. Özellikle takım kaptanı olan Di'nin öğretmenine olan ilgisi hayranlığın da ötesindedir. İspanya'dan gelen aristokrat bir aileye mensup Fiamma adında bir öğrencinin okula gelmesi ve dalma takımına dâhil olmasıyla işlerin seyri değişmeye başlar. Fiamma'nın dalıştaki başarısı ve kendine has asi tavırları bir anda öğretmenin gözdesi olmasına neden olur. Di de dâhil takımdaki diğer öğrencilerin kıskançlıktan kaynaklı nefret duyguları her geçen gün Fiamma'yı hedef almaya başlar. Fiamma, bir yandan takım arkadaşlarıyla arasını düzeltirken bir yandan da öğretmeninin tutarsız tavırlarının farkına varmasından dolayı ondan uzak durmaya çalışmaktadır. Bir akşam Gribben, baygın haldeki Fiamma'ya cinsel istismarda bulunur. Durumun farkına varan Fiamma, öğretmeninden köşe bucak kaçmaya ve bulduğu her fırsatta ona olan öfkesini kusmaya başlar. Endişeye kapılan Gribben, takım kaptanı olan Di'yi, kendisine iftira atarak okuldan attıracağı yalanıyla Fiamma'ya karşı kışkırtır. Di ve takımdan birkaç öğrenci Fiamma'ya saldırılar ve onu darp ederler. Fiamma bu esnada astım krizine girer. Gribben Fiamma'nın yanına gider ve diğer tüm öğrencileri oradan uzaklaştırır. Gribben, Fiamma'nın tüm yalvarmalarına rağmen ona astım ilacını vermez ve ölümüne neden olur. Bu olayı gören Di tüm hikâyeyi arkadaşlarına ve okul müdürüne anlatır. Ancak okul müdürü okulun ismine gölge düşürmemek için olayı kapatma ve Gribben'ı da bir süreliğini gözlerden uzaklaştırma yoluna gider. Di ise artık o okulda daha fazla kalamayacağını düşünerek okulu terk eder.

Filmin,

Adı	:	Neds (Serseriler)
Ülkesi	:	Birleşik Krallık, Fransa, İtalya
Dili	:	İngilizce, İskoç İngilizcesi, Latince
Yılı	:	2010
Türü	:	Dram
Süresi	:	124 dk.
Yönetmeni	:	Peter Mullan
Senaristi	:	Peter Mullan
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Conor McCarron, Greg Forrest, Joe Szula
Aldığı Ödüller	:	

BAFTA Ödülleri (2011) - En İyi Yönetmen Ödülü (Peter Mullan)
En İyi Senarist Ödülü (Peter Mullan)
Les Arcs Avrupa Film Festivali (2010) - En İyi Sinematografi Ödülü (Roman Osin)
London Critics Circle Film Ödülleri (2011) - En İyi Genç Oyuncu Performansı Ödülü (Conor McCarrron)
San Sebástin Uluslararası Film Festivali (2010) - En İyi Film Ödülü
En İyi Erkek Oyuncu Ödülü (Conor McCarrron)

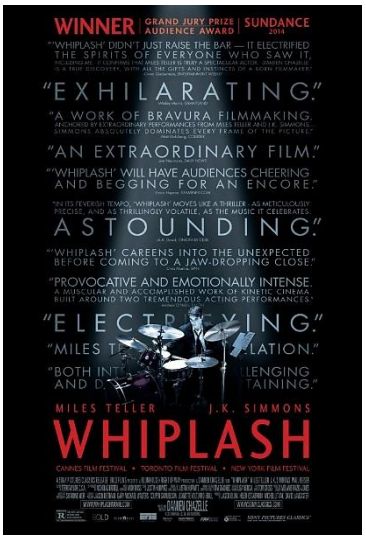
Özeti :

1970'li yıllar İskoçya'sında geçen hikâye toplumun sosyoekonomik ve sosyokültürel olarak alt tabakalarında yer alan insanların hayatlarına ışık tutmaktadır. John McGill, ilkokul ve ortaokulda oldukça başarılı bir öğrencidir. McGill'in bu başarısı lisede de devam eder. Ancak gelişen bazı olaylar John'un zamanla okuldan uzaklaşmasına ve kendi bölgesindeki sokak çetesine katılmasına neden olur. John'un, alkolik babasına, eşitlikçi olmayan eğitim sistemine ve kendisine karşı önyargılı olan sınıflı toplumsal yapıya olan öfkesi onun zamanla azılı bir çeteciye dönüşmesine neden olur. John, bir süre sonra annesinin yardımıyla okula geri döner ancak karşısına çıkan önyargı duvarı ona bir daha eski şansını vermeyecek; John da bir daha o başarılı eski öğrenci olamayacaktır.

Filmin,		
Adı	:	Do-Ga-Ni (Silenced)
Ülkesi	:	Güney Kore
Dili	:	Korece, Kore İşaret Dili
Yılı	:	2010
Türü	:	Aksiyon, Dram, Suç
Süresi	:	125 dk.
Yönetmeni	:	Dong-hyuk Hwang
Senaristi	:	Dong-hyuk Hwang
Uyarlandığı Eser	:	Dogani (Roman - Jee-young Cong)
Oyuncuları	:	Yoo Gong, Yu-mi Jung, Hyeon-soo Kim
Aldığı Ödüller	:	-
Özeti	:	

Kang In-ho, Seul'de iş bulmakta zorlanan bir görsel sanatlar öğretmenidir. Kang, karısını kaybetmiş ve hasta küçük kızı ve annesiyle birlikte ekonomik zorluklar içerisinde yaşamaya çalışmaktadır. Kang, üniversiteden bir hocasının referansıyla başka bir şehirdeki bir işitme engelliler okulunda öğretmenlik yapmaya başlar. Kang, okulda kimi öğrencilerin tuhaf davranışlar sergilemesi üzerine durumu araştırmaya başlar ve birkaç öğrencinin okuldaki bir öğretmen ile okul idarecileri tarafından cinsel istismara uğradığını öğrenir. Ardından istismara uğrayan öğrencileri bir insan hakları görevlisi arkadaşı yardımıyla himayesi altına alan Kang, öğrencilerine öncülük eder ve onlarla hukuksal bir mücadeleye girişir. Ancak hukuk sistemindeki yozlaşma ile çıkar ilişkileri ağı adaletin tecelli etmesine engel olacak, Kang okuldaki işinden olurken cinsel istismara uğrayan öğrencilerden bir tanesi de canından olacaktır.

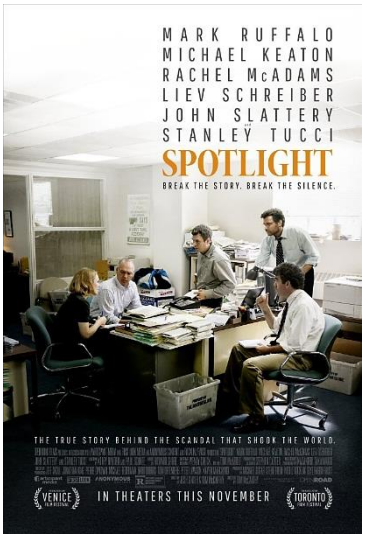
Filmin,

Adı	:	Whiplash
Ülkesi	:	ABD
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	2014
Türü	:	Dram, Müzik
Süresi	:	107 dk.
Yönetmeni	:	Damien Chazelle
Senaristi	:	Damien Chazelle
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Mşles Teller, J. K. Simmons
Aldığı Ödüller	:	-

Akademi Ödülleri (2015) - En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü (J. K. Simmons)
En İyi Film Kurgusu Ödülü (Tom Cross)
En İyi Ses Miksajı Ödülü (Craig Mann, Ben Wilkins, Thomas Curley)
Altın Küre Ödülleri (2015) - Sinema Dalında En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü (J. K. Simmons)
BAFTA (2015) - En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü (J. K. Simmons)
En İyi Kurgu Ödülü (Tom Cross)
En İyi Ses Ödülü (Craig Mann, Ben Wilkins, Thomas Curley)
Sundance Film Festivali (2014) - Drama Dalında Seyirci Ödülü
Drama Dalında Büyük Jüri Ödülü

Özeti :

Terrence Fletcher, çalıştığı konservatuarda kurduğu ve kendisinin yönettiği caz orkestrasıyla başarıdan başarıya koşmaktadır. Andrew ise hayallerini süsleyen ülkenin en seçkin müzik okuluna kabul edilmiş genç bir bateristtir. Fletcher'ın, Andrew'ın potansiyelini keşfetmesi ve onu orkestrasına dâhil etmesiyle durumun göründüğünden farklı olduğu anlaşılacaktır. Zira Fletcher mükemmeliyetçi ve hata kabul etmez bir orkestra şefidir. İlk andan itibaren Andrew da Fletcher'ın hem sözlü hem de fiziksel şiddetine maruz kalmaktan kurtulamaz. Ancak Andrew'un hırsı ve aralarındaki tansiyonu gitgide yükseltmesi hem kendisinin hem de öğretmeninin konservatuardan atılmalarına neden olur. Fletcher, intikam almak için Andrew'a son bir oyun oynamaya karar verir. Ancak Andrew hırsıyla bu oyunu bozar ve Fletcher'ın da hayranlığını kazanarak harika bir performansa imza atar.

Filmin,

Adı	:	Spotlight
Ülkesi	:	ABD, Kanada
Dili	:	İngilizce
Yılı	:	2015
Türü	:	Dram, Suç, Tarih
Süresi	:	128 dk.
Yönetmeni	:	Tom McCarthy
Senaristi	:	Josh Singer, Tom McCarthy
Uyarlandığı Eser	:	-
Oyuncuları	:	Mark Ruffalo, Michael Keaton, Rachel McAdams
Aldığı Ödüller	:	

Akademi Ödülleri (2016) - En İyi Film Ödülü
En İyi Özgün Senaryo Ödülü (Josh Singer, Tom McCarthy)
BAFTA (2016) - En İyi Özgün Senaryo Ödülü (Josh Singer, Tom McCarthy)
Venedik Film Festivali (2015) - Brian Ödülü
Gümüş Fare Ödülü

Özeti :

Ulusal bir medya grubuna satılmış yerel bir gazete olan Boston Globe'un yönetimine Marty Baron atanır. Baron, kıyıda kalmış bir haberin üzerine gitmeye karar verir. Baron, haberi araştırmaları için gazetenin "spotlight" birimini görevlendirir. Spotlight ekibi bir rahibin neredeyse 30 yıl boyunca küçük çocuklara cinsel istismarda bulunmasını ve kilisenin de durumu örtbas etmesini araştırmaya başlar. Ancak spotlight ekibi bu münferit olayı araştırdıkça durumun düşünüldüğü kadar dar kapsamlı olmadığının farkına varır. Boston'da neredeyse 90 rahip uzun yıllar boyunca çocuklara cinsel istismarda bulunmuş ve suçları da bağlı bulundukları piskoposluk tarafından örtbas edilmiştir. Spotlight ekibi tüm baskı ve engellemelere rağmen haberi yayımlar. Haber kamuoyunda büyük yankı uyandırır ve yeni mağdurların ifadeleriyle gitgide genişleyen bir yazı dizisine dönüşür.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Hüseyin Barut

Doğum Tarihi : 14.02.1984

İletişim Bilgileri : Altındağ Gazi Anadolu Lisesi
Anafartalar Mah. Adnan Saygun Cad. No:4 Opera/Ankara
505 910 47 00

E-Posta Adresi : huseyinbarut@hotmail.com / huseyinbarut20@gmail.com

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
2,86	İngilizce Öğretmenliği	Anadolu Üniversitesi	2006

İş Deneyimi :

Unvan	Görev Yeri	Yıl
İngilizce Öğretmeni	Başçiftlik İlköğretim Okulu	2006-2009
İngilizce Öğretmeni	Ankara Ticaret Odası İlköğretim Okulu	2009-2010
İngilizce Öğretmeni	Battalgazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	2010-2014
İngilizce Öğretmeni	Altındağ Gazi Anadolu Lisesi	2014'den beri